

S

45.844

3-13-23

33/1

30/1

33/1

30/1

-2 19/11
21.5

מ. י. ג. ל. י. א. ט. כ. ק.
ב. מ. ד. ט. י. י. ד. י. ט.
ל. י. ט. ה. א. ע. ש. ל. א. ה. כ. ה. כ. ה.
ג. י. ג. א. ט. י. ט. ה. א.

ספר

תולדות גדולי ישראל

למוהרר מרדכי שמואל גירונדי זצ"ל

וספר

זכר צדיקים לכרכה

למוהרר הננאל נפ"י זצ"ל

חותם בית עקד
הספרים להגאון
המנוח ר' מתת' שטראשון
זצ"ל מחולנא

DER

VERZEICHNISS DER

IN DER BIBLIOTHEK DER

UNIVERSITÄT ZÜRICH

BEFINDLICHEN

VERZEICHNISS
DER
IN DER BIBLIOTHEK
DER UNIVERSITÄT
ZÜRICH

תולדות גדולי ישראל

והגהות ותוספות וציאורים

וגאונים איטליאה

על ספר זכר לדקיים לזכרה

יחד חוברו מאלף העמוד עבודת

אשר אסף וקיבץ הרב החכם המפורסם ח"ק

הקדש צ"ק פאדובה צקוראזי שמו

כמו"הרר הוננאל נ"פ זל"ה מ"ן צ"ק לינטו

מרדכי שמואל גירונדי ה"ט

הגודע צשערים שמו דברי פי חכם הן

זה

יהיה

משפט

הספר וסדרו

מוזה אחד

ומזה אחד

תולדות גדולי
ישראל וצפרו
גאונים איטליאה
ורבני פאדובה
אלף גזברו
מהרזניס שקדמוני
וצפרו מהרז ח"ן
מלכד הגהות
רבות ותוספות
אשר האיר ה" את עיני
לעיין מלך וימן על
דברי הרב הזכר
זכר לדק לזכרה

ספר הנכד
זכר לדקיים לזכרה
שהעתיקתי ומכתיבת
יד הרב המחבר עלמו
וצרפתי צבור שכלי
לעללות את דבריו
ולכאף את המקומות
אשר היו סתומים
צספרו וציאורים
כד ה" הטובה עלי
ותיקנתי את הלשון
צאופן שיעלה לריון
כל קורא נעים

ומניח ומני תסתיים שועתא
ויתקלם עילאה חלהא רצא

הנה מה טוב ומה נעים

שבת אחים גם יחד

והאל הבורא יברך לקורא

הדן לכף זכות

חן וכבוד יתן ה' למעלת החכם הן

חן ושכל טוב ימצא תלמידו

העגיה והשפרט דברי צעני אלדים ואדם ומה עליהם דוח

פי חכם הן הן צע"הו וצע"הו

איהן

איהן

החיים
בית עקד
הספרים להגאון
המנוח ר' מתת' שמואל
זצל מזוילנא

Trieste
Tipografia Marenigh
1853.

אות אלק

א': כמו"הרר אצרהס חזקוני חכס חסיד ומקובל אלדי אהוב נחמד להמקובלים הגדולים מו"הרר אר"ן פואה והר"מז נב"ת כנראה מהסכמותיהס ונימוקיהס לס' זאת חוקת התורה שהדפוס צווינליאה הרצ חזקוני על כונות התפלה וגם הרצ הגדול סו"צר הר"זיס מגורי הארי זל"ל כמו"הרר צנימן הלוי זל"ל רבו של הר"מז העיד על המחבר הנ"ל כי יש לו יד ושם בקבלה הפנימית והרצין תורה צק"ק קראקא והניח אחריו דרכה כפליס לתושיה מחכמתו, א' ס'שתי ידות דרשות עה"ת עפ"י הדין וע"פ הקבלה שהדפוס מה"רר יעקב בנו צק"ק אמשטרסם. ועוד כתב שיטות על התלמוד. זרע אצרהס סודות על התורה ופירוט גדול על הזוהר. הזכירס הרצ בנו סס בהקדמת שתי ידות :

ב': כמה"רר אצרהס פריזול מעיר אוניויון צמלכות לרפת. מספרו הנחמד אגרת ארחות עולם ניכר שהיה צקי צמכמת מהלך הכוכבים ותכונות המדינות ואיכות האיקלומים. והניח עוד פירוט על התורה בשס פרחי שושנים. ופירוט על קבלת. ונימוקים ודרושים על ספרי הפילוסוף אריסטוטליס. מלכד ס' מגן אצרהס שזכר הרצ ח"ן. כולם נמלאים צצית עקד הספרים צעיר פארמה :

ג': מוה"רר אצרהס צכמה"רר מיימון זל"הס יאפיל. היה מרצני אלגזייאיר צזמן הרצ לחס יאודה עאייס. יש לו חתימה צתשונות אורח ללדיק להרצ רודריגיס :

ד': מוה"רר אדס צונדי רופא מוצהק דרשן ודיין צעיר ליורנו צזמן הרצ יד מלאכי יש לו הרצה חתימות צספרי רצני דורו והרצ הנ"ל מזכירו לשצח צספרו. וגם צספר שצר צמלריס מזכירו צכבוד :

ה': מוה"רר אליהו חייס פרונסולי חתס בהסכמת ס' עבודת התמיד פי' התפלה והיס מרצני ליורנו ואחיו מה"רר ילחק חייס היס משורר גדול וכדפסו ממנו כמה שירים צספרי רצני דורו ועיין ס' קול עוגב: והיס מרצני ליורנו וחתס צאזיה הסכמות ופס"י דיניס שנדפסו סס:

ו': כמה"רר אצרהס פארדו צן הגאון צעל חסדי דוד ושושנים לדוד יש לו תשבוה צשו"ת יוסף אומן סי' ו' והיס חתנו של הרצ מופת הדור רצניו חי"דא זל"הס ונפטר צקלרות שניס תכף ומיד שהוליא לאור ספרי דצי רצ להרצ אציו זל"ל ועסה צו הקדמה יפה:

ז': מהח"רצ אפרים גאליקו צכמה"רר יוסף זל"ל מחכמי עיר מודנא צדור האחרון פליג ליה רציה יקרא עוצא בהקדמתו לס' שו"ת זרע אמת חלק א' ותמן תני דצי ר' ישמעאל כהנא רצא דאיהו ניהו פלפלא חריפא אודס פעדה יקר מכל כלי חמדה, ותא חזי מאן בצרא רצה קסהיד עליה: וכתב הקדמה יפה

אות אלה

א': מה"רר איזק טירנא חצר ספר מנהגים של פולין ואשכנז דיני תפלות וסדר היום ואזרייהו, וכל ענין וענין יש צו ההלכה והפירוט צלדו שנתן טעם לכל דבר ודבר וצסוף הספר יש צו קל"צ סעיפים תוכחות מוסר והנהגות עוצות המנוגים צסס אר"מות חו"ים ועוד אחריהם קלת אזרות אחרות המכונות אור"ח חו"ים למעלה למשכיל ונדפס ס' זה צסנת שלו"ס צוינינאיה והרצ הכ"ל צזמן מה"רש ומהרא"ק הקדוש כמ"ס צהקדמתו:

ב': כמו"הרר אצרהס פרינול חיבר ס' מ"ג אצרהס והוא כ"י על ענין האמונה וויכוח נגד הנוראים יש צו ע"ג פרקים ומהקדמתו נראה שהיה תושב פירארה שכתב שהוכרח לכתוב הספר הזה מפני חילת הדוכוס ארקוליס וזוגתו ואחיו שהס הריצוהו ויזוהו לצא לפניהם פעמים רצות להתווכח עם מכמיהם וכ"ו והספר נחלק לונ"ג פרקים ומדצרו צפ' ע"צ מונח שהיה קודס שנת רע"צ לאלף הששי י כמאל ציד כ' צנימין שלמה מינירצי : ועוד ס' אגרת אחרות עולם נדפס פעמים שלש ומה"רר חיד"א ז"ל צמומת א"ך הזכיר פי' לקהלת עודנו כ"י

ג': כמוה"רר אליעזר דוד מחטוב א' מרצני פירארה צזמן מה"רר חזקיה פינלי ומה"רר משה טיראנינה וכמות"רר מררכי יוסף קארפיניטא ומה"רר יאודה מפאנו ז"ל חיבר ס' עיר דוד הזכירו הרצ צנו צהקדמת ספרו כסאות לצית דוד ויש צידי פסק כ"י מהרצ ז"ל צענין חניות ההלואה וחתום ר"ח אייר שנת שפ"ג:

ד': כמוה"רר אליה דניאל מהטוב מעיר לינטו צזמן כמוה"רר פלטיה מונסיליסי ומה"רר יאודה חיים ריקנאטי וסייעתייהו יש הרצה פסקים מוננו צפחד ילחק. ויש צידי פסק א' להסיר מנהג רע שהיו נוהגים ללמוד צין פסוקי דומרה ליסתצח חתום צסנת ת"הל אור לפ"ק ונלע"ד דכשתמנא צפחד ילחק וכן כתב אד"ס הוא הר"ר א"ליה ד"ניאל מהט"וב וגס דפסק הכ"ל אשר צידי מכנים אותו כן הרצנים הכ"ל צאמרת דרך לחות יסתצח מעשה ידי א"דס יקר הערך אשר קנא לאלדיו וכ"ו ועוד יש צידי פסק כ"י ממונו צענין טצילת אשה צימי דס עוהר והוא משנת התכ"ע והסכימו עמו הרצנים ר' פלטיה מונסיליסי וה"רר ריקנאטי ז"ל כדי לאסור צין ליולדת צין למפלת לעצול קודס ז' שצעות לזכר וט' לנקצה וסיים מה"רר הכ"ל חאת התורה ואין לצעל מנהגא עכ"ל וזה דבר פלא כי עכשיו צפירארה אין נוהגין כן ונ"ע:

ה': כמוה"רר אצרהס יוסף שלמה גראניאנו זלה"ה צלמ"הר מררכי גראניאנו ריש

לספר רבו הכ"ל ז"ל: והניח אחריו ספר שעשועי אפרים המפרט כל חתיך
 וגמין שנתורה וסכל יסורין צאהזה ועסק צתורה צדחק ונפטר צסס עוצ
 וכבוד עשו לו כל בני קהלתו ורצני דורו וצפרט רבו הגאון ז"ל:
 ח: מה"ר אהרן תלומים אז"ד דק"ק וורמשיא חיבר ס' בגדי אהרן פי' התורה'
 מטה אהרן פי' הגדה ש"פ וכדפסו צאשכנו ועוד חצורים אחרים הניח אחריו
 צכת"צנים, ונהרג על קדוש ה' הי"ד זיע"א:

ט: כמוה"ר אברהם סגרי היה מוקצב וחסיד נושא ונותן צחכמת האמת עם
 תלמיד הגאון הרמ"ז ז"ל ה"ה כמוה"ר גור אריה פינאי מונטטובה וכמוה"ר
 צנימין הכהן מריביו והמקצב מוה"ר יוסף אירגאס מליבורנו וחתומים
 צאונרותי אגרותיו שכתב צעניינים אלו להרצנים הנזכרים. חיבר צקשה יפה
 לזמן המגיפה נדפס בכל מחזורי אשכנז ע"פ הדרת קדש * ועוד הניח אחריו
 חצורים כ"י ופסקים * הוא היה זקנו של מורי הרב הגדול כמוה"ר ילחק
 רפאל פינאי ז"ל אז"ד דק"ק פאדובה.

י: הגאון המופלא רבינו אהרן רומאנין ז"ל מרצני פאדובה הקדמונים צזמן
 הרב החסיד הקדוש מוה"ר שמואל אצואצ. הזכירו צתשובת דבר שמואל סימן
 קפ"ג צענין הקדישים של האצלים ותלמידו הרב הגדול רבינו ילחק חיים כהן
 דקק מהחזנים זוק"ל הפליג צשצחו מאד צהספדו * הוא היה נעים זמירות
 ישראל שליח לצור ומ"ץ צצה"ב ק"ק אשכנזים. וצן צנו הוא החכם הגדול הרב
 מוסר ונלנים: האייתי צקונטרים זכרון נשמות רצני קהלינו שהרב הכ"ל הרצין
 תורה והעמיד תלמידים הרבה והיה חכם כולל דורש טוב לעמו ונפטר לחיל
 העה"צ צליל ש"ק כ"ע אצ ש' ה"תלו: וכבוד עשו לו צמותו ומקקו עי'
 מנצת אצן אשר שמו על קצרו הדברים החלה:

קהל גדול פאדובה צועק מרה על
 הלקח ארון האלקים זה כמו"הרר
 אהרן רומאנין

ז"ל

אם יאסף צדיק חסיד ממנו
 קול מתפלל נעים ישאר לנו
 אם המלמד עוקר הר יעזבנו
 סופר צחות לא יסור מעמנו

ויהי בנסוע אהרן חסרנו
 כל טוב כל אור כל נר מן אז קדרנו

מתא וריש מתיבתא זק"ק מודינא בזמן הגאון דדור כמוה"ר נתנאל סגרי
 זל"ס הרב המחבר ספר עפר יעקב המוצא כמה פעמים צפחד ילחק וזמן
 הגאון החסיד האלדי הקדוש הרמ"ז זל"ל יש קלת מתשובותיו צס' עפר יעקב
 כתיבת יד וצספר עמד ילחק וצפרט צערך נערה אס' נולדה ציוס שסי
 הציא[דבריו שכתב צשנת תל"ג סך קיבל מאצותיו לעשות לה מוצרת או לעמוד
 על משמרת שלא תארע לה איזה קלקול נפילה ח"ו ומהתם מוכח שהיה לו גם
 כן יד ושם צנסתרות שכתב אמנם אית לן צזה טעמי עמיקתא ומסתרתא
 דאין מוסרין אותם אלא לנעוים עכ"ל . שז ידעתי באמנה שחיצר ניומוקיס
 על כל ד' טורים והזכירם הגאון מוהר"ך זצ"ל דעת חלק יורה דעה סוף
 סימן ג' וז"ל וכן מלאתי צהגרות מוהר"ר אי"ש ג"ד זל"ל ועל פסקו הנ"ל
 עיין מה שכתב הר"ר חי"ד צעין זוכר אות ג' מערכת צ' ועלה לשמים
 צס"ק פרשת חיי טרה שנת הת"מ כמ"ס כמוה"ר נתנאל הלוי זל"ל צתשובה
 הוצאה צפחד ילחק ערך טומאת אהל

(תוספת מוה"ר רמ"ג זל"ל)

כמוה"ר אליעזר נחמן פואה זל"ל תלמידו ואיש סודו של הרמ"ע זל"ל
 חסיד ומקובל היה לו מצרה קדושה צק"ק רבינו נקראת מצרת העלוצים ומיצר
 ס' מדרש צמידוש פי' הגדת פסח ונדפס צויניליאה וצליורנו ויש צו מרגליות
 יקרות . ועוד חתום צאולורתי ספריו גורן ארנן צ' חלקיס דרשות ומידוסיס
 עה"ת ועל גפ"ת ופירוש על אצות . ופרקי התשובה שלו כ"י . ומוה"ר צנימין
 קלוי רצו של הרמ"ז היה קורא אותו צשס איש אלדיס קדוש לדיק יסוד עולם
 זיע"א: (עד כאן תוספת)

ו': כמוה"ר אפרים כהן זל"ל אחד מרצני עיר מודנא היה פלפלא חריפא
 וכדפסו הרבה מתשובותיו צס' פחד ילחק . צש"ת דברי יוסף אירגאס צהסכמה
 על פדיון צשוייס ושם הראה תוקף פלפולו וצש"ת שמש אדקה למה"ר שמשון
 מורפורגו זל"ס . ואנוי שמעתי כי הרב הגדול מוהר"ך זל"ל למד תורה
 מפיו והיה מזכירו לצבת זיע"א:

(תוספת)

כמה"ר אברהם אלמו שנינו פרח צשנת שני"צ והניח ספר אחד צחכמת
 הקצלה צעיר ורנצורט שחצר צירושליס עה"ק ת"ו ככתוב צרשימת ספרי ר'
 חייס צן יוסף מיכל דף שי"ו ע"צ וגראה שהיה ממשפת הרב יחי משה
 אלמושנינו (ע"כ תוספת)

ז': כמוה"ר אהרן מפיסארו חיצר ס' תולדות אהרן והוא מורה מקום הפסוקיס
 צכל הש"ס והוא ספר כרך לדרשניס, וגדצק עמו צכרך אחד ס' תולדות

יא': כמו"ה"רר חלקנה דיל מדיגו רבא דעמיה מדצרכא דלומתיה צק"ק קנדייאה רצ שלס וחסיד הרצין תורה עם אחיו הגאון מו"ה משה (שהלך אח"כ לירושלים) ואחיו אחר מה"רר אליהו והם ילאו זלהע החרצ נגד מה"רי קולון לעזרת מה"רר משה קפסלי ז"ל וג' אלה גדולי עולם היו בני הגאון המופלג בחסידות מוה"רר"ר אצא הזקן שזכור לקמן צסי' י"ז, גנזכר גם צשו"ת מהרס פאדוזה סי' פ"ח צכצוד והדר .

ב': כמוה"רר אלעזר כ"ן וועלשיר אצ"ד דק"ק קערמניץ, הרצ צנו הציא איזה חידושים צספר צרכת עוצ על התורה ומסס מוכח שצמד פירוש על תנ"ך עד"ה:

ג': כמוה"רר איזק חזק חיות חכס מקוצל, הרצ צרכת עוצ הציא מפירושו דק י"ו, כ"א, פ"ח :

יד': מה"רר אצרהס אשכנזי מלצוז, הרצ צרכת עוצ הציא מחידושו:

טו': כמוה"רר אצרהס לנייאדו אציו של הרצ כלי חמד חיצר דרשות עה"ת :

טז': כמוה"רר אצרהס גיסו, הרצ אציר יעקב הציא מחדושו על הש"ס :

יז': כמוה"רר אצא דיל מדיגו הקדיש ס"ת וצנה צית הכנסת ונתן מנתה תכשיטי כסף ומרגליות כי עשיר גדול היה וצנה צתים וצירניות, חלוף תורני ורצ חסיד הרצין תורה צק"ק קאנדייאה ככתוב צס' אליס דק כ"ע .

יח': כמוה"רר אליעזר צן הרצ אצא דיל מדיגו אציו של הרצ יש"ר מקנדיא . רצ כולל צכל התלמוד וצפרע צפוסקים יש לו תשוצות צספרי רצו מהרי"ל צח"ד סי' טו' וי"ו ורצו משיצ לו צכצוד גדול . והוא חתום צפסק דרך ימין למה"רי סאמיגה עם שאר רצני בית דינו קנדייאה : וצנו הוא

טט': כמוה"רר אליהו דיל מדיגו (אציו של היס"ר) חכס תורני, לא פילוסוף, רצ מופלג צתלמוד וצפסק דין רצן של כל צני ארצו ושמעו הולך צמצרים קושטנדינא ווינציאה ככתוב צס' אליס דק כ"ע וגס הוא חתום צפסק דרך ימין למה"רי סמיגה הו"ל .

כ"ף: כמוה"רר אליהו קפסאלי, כתב עליו מהר"ס פאדוזה צסי' ל"ב כי הוא פרי עץ הדר, משנה לשנה הוא נהדר, הוא האדיר הנטוע צעיר קנדייאה שמו נודע צשערים חכמתו תאיר פניו קרני הוד נאשתומס על המראה והאריך צשצמו וזה כמוה"רר אליהו קאפסאלי צר פלוגתיה של מוה"רס אלשאקר חיצר ס' דצרי הימים ככתוב צס' אליס דק כ"ע תלמידו של הגאון מוה"רר יאודה מינץ ז"ל שיהיה לוונד אללו צק"ק פאדוזה יע"א רצ גדול צתלמוד וצעיון התוספות . וצסוצו לקנדייאה הרצין תורה והעמיד תלמידים גדולי עולם וצתוכס הגאון מוה"רר שמואל אלגאזי צעל ס' תולדות אדם ימוסין הכדס צוינציאה:

יעקב והוא מורה מקום להפסוקים של כל התלמוד ירושלמי מהרז יעקב שפורטם והזכירו ג"כ הרב סדר הדורות בשמות המחדשים .

ד': כמוה"רר אלישע בנמוה"רר אצרהס אז"ד ור"מ דק"ק לולטנין בזמן כמוה"רר יעקב שפורטם חיבר פי' קרר על ששה סדרי משנה הנקרא שש קצ ונקי ונדפס סביב המשניות בדרך קטן להוליכו זכיסו, בשנת התנ"ע .

ט': כמוה"רר ליהו זכ"ר יוסף שת"ע הלוי חיבר ספר מכשירי מילה קטן הכמות ורצ האיכות על כל דיני מילה ונדפס בליורנו מקרוז והוא ספר נחמד מאד ועוד חזר טו"ת קרצן אשה ומשס ניכר בקיאותו ועולם פלפולו ונדפס בליורנו .

י' כמוה"רר אצרהס בר דפאל רוויגו זל"ה מעיר מודנא אחד מתלמידי הרמז" בחכמת האמת וחזרו של המסיד מוה"רצך זל"ל ורבו הרמז"ה היה משבח מאד ואומר כי היה צעל רוח להוזה להאיר בתורה כרז נהוראי שצא, וליכנס וללאת בשלום בר' עקיבא (עיין אגרות הרמז" זל"ל) וגם מהר"צך היה קורא אותו בצר עמיתו חסיד וענו . והיה זיתו פתוח לרוחה ומחן חסד להטיב לבציות ובפרט עם ת"ח הבאים מארץ מרחק ללמוד תורה בשיבתו ונותן להם מעט שלחן כסא ומנורה ובגד ללבוש כמ"ש אחד מתלמידיו הרב אשל אצרהס פי'על הזוהר בהקדמת ספרו . והיה קס בכל לילה לעסוק בתורה ולומד מעומד כדי שלא תחטפנו שינה ונפטר לעה"ב צמנטובה ט' תע"ד כמ"ס חזירו הר"צך בהספרו צס' בגול בנימוין והגדיל מאד בשבח .

יא' כמוה"רר אצרהס סגרי א' מרצני קסאלי בזמן הרב פ"י והר"ס זאלון י"ק מיס על ידי הרב המפורסם מהר"י צריאל זל"ל ולמד ג"כ עם מהר"צך כמ"ס הרב עיקרי הד"ע י"ד דף ק"ח ע"ד תורתו זורחת בנמה ספרי רצני דורו דיש לו שמה תשובות שלימות . הוא היה נוטה להחמיר בדלתות שכונת היחודים שצק"ק פירארה כמ"ס מתש' צפחד ולחק ערך טומאת אהל . וגם צפסקי ראשית עיטור ותוספת בכורי קליר לתלמידי הפ"י נדפסו שס אמרתיו הטהורות . והוא היה חזר לכמוה"רר שצתי אלחנן מהזקנים זל"ל להרצין תורה ולשרת צעיר מולרתו צקדש צסס ה' . וצשו"ת שמש לדקה וצפ"י מכנים אותו צסס רב אס"י . וצקונט' דברי שלום ואמת לה"ררק יש לו תשובה על ענין דשלוס קטיעא והסכים שלא להרים יד בצפרים וצסוק ימיו הלך לטורינו ונפטר שס זקן ושצע ימים .

יב' כמוה"רר אהרן אשכנזי מעיר פירנלי בזמן הר"י אירגאז והרב שמש לדקה שפתתיו דוצבות צשו"ת ש"ן הכ"ל חי"ד סי' מ"ז תשובה שלימה ממנו על גדון הגלוסקאות שנכנס בהם שמש גיעולי עכו"ס . וכבר ידוע

וצט"ת מהר"ם פאדובה סי' ע"ח נזכר מסקו שחזר על הפערת יונה
שאומרים ציה"ן ושיצחו הגאון המהרז והסכים עמו:

כ"א: כמה"ר אליהו מק"ק פינסק רב מוצק חזר ס' דרושים כמ"ש הרז אצו
צס' כבוד חכמים.

כ"ב: כמה"ר איזק מרזני לצו, הרז כבוד חכמים הציא ממדויו:

כ"ג: כמה"ר אברהם שטון מזרע דוד הע"ה מקובל חסיד כנראה מספריו
הנדפסים ציונליהם המפרט נבואות. דיאל והס קול מזער. קול שטון.
אפריון שלמה. וצוה החיזור צא לכלל הקס עניינים עמוקים צסתר'
הקבלה הפנימית המיוסדת על קבלת איש האלדים הרמ"ק ז"ל:

כ"ד: כמה"ר אברהם קטורא הרבין תורה צישראל כל ימיו צסגס כי היה
מדוכה ציסורין לא פסיק פומיה מגירסיה כן העיד עליו דודו הרז פייא תוסי צספר
מקור צרוך:

כ"ה: מוה"ר אפרים נצון מחכמי עה"ק ירושלים ת"ו דרך הילוכו צסלימות
מלוה הוליא לאור ספר גע מקושר להרז ר' יונה אצו, וכתב צו איזה הגהות
והרז אזולאי מזכירו לצסח.

כ"ו: כמה"ר אליעזר אשכנזי חזר חידושים על התלמוד וקונטרס מהס הדפוס
הרז צנו צס' אור חדש דף ט"ז כ"ח, ע"ו:

כ"ז: כמה"ר אליקים געץ מקובל נאמן אצ"ד צאמשערדס יש לו תשובה צסו"ת חס
צבי, והגיה משניות שדפס צמיו עס הקדוה ורהצנים המסכמיים הפליגו
צסצחו. והוא אצו של הרז שלסה שריגוס.

כ"ח: מעלת המזר ר' אשר הלוי אצו של המדקק הגדול ר' אליה צמור אשכנזי,
צנו מציאו לפעמים צספריו:

כ"ט: מה"ר אליהו צלן קרוצו של הרז צק עוז ומזכיר סס פירושו על רש"י
עה"ת:

ל': מה"ר אברהם כ"ץ מרזני קי גיירצא, הוצאו חידושו צס' קרני ראס קטן
על רש"י וה"ראס:

לא': מה"ר אהרן פוך, הרז קרני ראס הנ"ל הזכירו צספירויו:

ל"ב: כמה"ר אברהם צ"ר גרשון ערויים לרפתי מקובל מופלא חיבר פירוש על
ספר ווערכת האלהות לרזינו פוך והגהות על פירוש רזינו יאודה מייט
ראיתים כ"י. ונמלאו צידי הגהותיו על ס' יצירה ע"פ הרמ"צן ז"ל והראצ"ר
והר"ם צובריל ז"ל והגהות על ספר שערי אורה ומהס ניכרת חכמתו
וצקאותו צקבלה האלגית וצסוף הספר כתוב ווס ד' ניסן של"צ לפ"ק:

ל"ג: מה"ר אברהם מעלי הכהן מרזני עה"ק ירושלים צמון הרז שארית יעקב

שדעתו לאסור חלא שנתוכח עמו הרב אידגאס בתשובותיו דברי יוסף ודעתו להחמיר : והר"ש מורפורגו סס אין ולא . ורפיא זידיה ולבסוף דעתו להחמיר כהר"א אשכנזי . ובדבר שמואל סי' רפ"א יש תשובה שלימה אליו על ישו שבסוף הרמ"ב צ"ב פני' המשניות מ' שבת . ובסי' רפ"ב על סתירת דברי הרמ"ב מדידיה אדידיה וישו בכון :

אף

יג' : כמוה"ר אברהם ילחק מאדיני ר"מ ור"מ דק"ק מנטובה גדולתו וקדושתו ניכרת מההספד הגדול שהספיד עליו הרב פחד ילחק ומהקינה אשר קינן עליו תלמידיו הרב עדן ערוך ה"ה בתובה אללי באורותי :
יד' : כתוה"ר אגשיל שאפליך היה מרצין תורה רצוים דדור הזה צמדינת אלססיא צעיר רוסייסי ויש לו הרבה ספרים כתיבת יד :

טו' : כמוה"ר אורי שרגא המכונה פייס ומדינת אלססיא מעיר אונרענהייס בכמה"ר בנימין וואלף . אני זכיתי לראות ס' דרושים מאב וצנו כ"י ולא יכולתי להצחין מי הם של אב ומי הם של צן יקיר . אך הר"ר אורי הכ"ל בסוף ימיו הלך לפאריז ונתיישב שם ונפטר בשם טוב וכבוד עשו לו צמותו זיע"א :

יו' : כמוה"ר אהרן צמיה"ר אליעזר אב"ד דק"ק נעמפילבורג חיבר ס' קרבן אהרן וכדפיס באמסטרדם ט' ת"ז . ובהקדמה יש תוכחת מוסר על מי שאינו נשמר ממ"א וסס נאמר רמז נאה עמ"ש ז"ל חלצ טמא אינו סותם כלומר אינו מגין צפני הפורענות שאינו נאלץ הימין המגין כמגן אברהם עי"ש . והספר הכ"ל נלקט רובו מתורת חטאת להרמ"א זלה"ה . והרב הכ"ל היה צומן בארון מהר"ר שפטל סב"ל אב"ד דק"ק פוזנא ומה"ר אברהם פונשיקא ונ"ץ באמסטרדם ומה"ר ד כהן מעמדין :

יז' : מה"ר אהרן פינלי מאריו הזכירו מה"ר גא"ל צהגהותיו לש"ע אה"ע סי' ז"ג אות א' ומזכיר תשובותיו סי' כז' שכתב דכל שיש לאשה שטר כדוניא ורואה שנכסי הבעל מתמעטים שתוכל לבנות נחיים או שיתן לה ערב כדין בעל חוב דח"מ סי' עב" . ונראה שהיה צורך הרמ"ך שחלק עליו .

יח' : כמוה"ר אברהם צמיה"ר שצתי דיל ויקיו (מהזקנים) חזר פי' על הכתובה והוא זידי כ"י . ויש זו דברים מתוקים מדש ונפת לופיס עפ" הדקדוק . הדינים . והמדרש . ובס' דבר שמואל סי' י"ט הוא חתום שם על ענין עיבוד רבנות תפילין לשמם . ושמוא זה שהזכיר הרב סדר הדורות שחבר זרע אברהם כ"י ולא ראיתיו עד הנה

יט' : כמוה"ר אורי פייצש כ"ך ר"מ ור"מ צק"ק מיץ חזר ס' הלכה צרורה על הלכות ואגדות ונדפס .

אלגאזי וכתב עליו שהיה מתנהג בחסידות ועוה יתירה :

לר': כמות"ר ר' אישטרוק צה"ר דוד ז' סגני, האריך בשמו הרב צית נאמן
 שהספד הרב דוד אציו וכתב עליו שהיה מופלא בחכמות, והזכירו הרב שיירי
 כנה"ג א"ח סימן קע"ד עש"ז .

לך לה' כמות"ר אהרן הרפתאי מק"ק פאס חיצר ס' משגב אמהות ונדפס בסוף
 ספר לוף דשג לוקנו הרב הגאון ר' וידאל רפתי זלה"ה מגאוזי הוערב ז"ל :
 לר': כמות"ר אליעזר ז' שוסן, הרב עין יוסף חזן מציא מהידושויו על הש"ס :
 לו' מהר"ר אליעזר הלוי מ"ן זק"ק העלשויה, הרב עדות זיהוסף קטן הציא
 ניווקיו על הש"ס

לח': כמות"ר אברהם שמואל ריקי זן הרב המפורסם מוה"ר עמנואל ריקי
 הי"ד מרצני ליורנו זומן הרב ינו"ן חיצר הי' על הש"ס כנראה מלשון הרב
 חדות יעקב זמסכת שבת על מאמרו ז"ל שמש בשבת לדקה לעניים . והשלים
 הדפסת ס' מזה ליון להקדוש אציו וכתב בסוף הספר הקדמה יפה לכבוד
 אציו והתלה אהר מלאתהו בדרך הלכו להיות קרב קרוב לה' על קדושתו
 יתברך . ובחזן לשון הזהב וההדרת של הסיפור הנזכר ותראה כי צרה
 ברעף דאצוה בחכמה בתבונה ונדעת . וכאשר העיד על חכמתו גם מ"ר
 אציו ז"ל בהקדמתו לספרו מזה ליון על התהלים שהיה מרצין תורה צין חכמי
 ישיבת ליורנו :

טל': כמות"ר אליעזר צהרב הגדול מה"ר אריה ליב צעל עשרת פז . הרצין
 תורה זק"ק פילשין חצר שר"ת שזן רוקח . ארצות משפע . סמא למיי תורה
 חסד . ומתס ניכר כי רב מוזהק היה בגפ"ת :

מ': מוה"ר אברהם יתזקיה צטן מק"ק אמשטרדם משורר נחמד כנראה משיריו
 שנדפסו צראש ספר גמול עתליבו . דצרי דוד . לב שלם . ארות המלות
 משכיות כסף * ואח"כ היה מ"ן בהמזורגו וסס חצר והדפים ספרו ישרש יעקב
 על נוסחי התפלות . וסס נוכר צטס ר"י באצאגי אלז ידעתי כי הוא הרב
 המחבר והסתיר שמו כדי שלא יקומו נגדו אויציו ומתקאליו . אמנס אין רוח
 חכמים נוחה מהחבור הנזכר וילאו עליו עור"רין כו"ש מוה"ר חיד"א ז"ל
 צט"ת יוסף לומן :

מא': כמות"ר אברהם צדראי אציו של החכם המלך ר' ידעיה הפנימי משורר
 גדול ומליץ נכדז כאשר ראינו צסוף ס' משכיות כסף אברותיו ושירותיו
 השלמות לרציונו טודרוס הלוי כשעבר צקאסעיליאה ומפזומן לך אלי צגלגלי
 צצולי וכ"ו הנדפס צסוף ס' צחינת עילס דפוס מנטוזה . ומצקשת אלף אלפיין
 שנדפסה צכרס חמד רניעי . ואתה חמה כי המייר הגדול דציונו טודרוס הלוי

כ': כמוה"ר אהרן שמשון בר יעקב אברהם מק"ק קאמנהאן צירבתי גפון קרית
 מלך רב חתן הג"מ יודא מילד זל"ל חיבר ס' אור הישר על מעשה שהיה
 צענין גיטין וקידושין נדפס באמשטרדם ש' לאות לזכ"י מרי לפ"ק:
 כא': כמוה"ר אהרן משה ספרא ודיינא מלוצוז צעל ספר הלכה למשה חיבר עוד
 ס' אהל מועד דקרוק נדפס צולצאך ש' נדחי ישראל לפ"ק:

כב': כמוה"ר אהרן וורמיש מק"ק מיץ חיבר ס' מאורי אור חידושים על התלמוד
 ומרוז ענותנותו לא הזכיר שמו ונמלא זה רמוז בר"ת איזה שורות והוא
 היה מן הרבנים שנתאספו צעיר פאריז ש' התקם"ז:

כג': מה"רר אלישע חזיליו חצר ס' המון חובג פי הגדה . פת לחם על דיני צרכת
 המזון ופירושה . הדפוס ס' שפעת רביזים שירים וזמירות לרבו מה"רדף ז"ל
 והוסיף עליו נוסף מזמירות ושירים, וס' עבודת התמיד פי' על התפלה . ואני
 הלעיר זמיתי להכירו והיה ירא שמים וענו מאד . ודע שס' עבודת התמיד
 נמלאו איזה דברים עד"ה שהעתיק מספרי הכופר מיון צהעלמת עין . והיתה
 כשגגה שיצאה מלפני השליע הצל הרב ז"ל הזהיר על זה צסוף הספר וחזר צו מו"ש
 צסם הכופר הנ"ל . אמנם צשארית פירושו אין צהס חשש ומותר לקרות צהס :

כד': כמוה"רר אליהו מזרע הגאון מאור הגולה רבנו שנא מלוצלין חיבר ספר
 צרכת אליהו חידושים על איזה מוסכתות הש"ס מועט הכמות ורב האיכות
 ויש צסופו איזה עניינים להלין צעד מנהגי ישראל ואשכנזים . וא' מהה
 לתת טעם על מנהג האשכנזים שמיניס השלחן ג' ימים קודם פסח, וצליל
 פסח מנינים כום אחד לאליהו הנביא . צ' על מנהג האשכנזים שאומרים
 צסוף צרכת המזון פסוקים אלו יראו את ה' קדושו . כפירים רשו ורעצו .
 הודו לה' כי טוב כל"ה ג' : על סדר לדקתך שאומרים האשכנזים ציט"ק
 צמנחה שהופכים סדר המקראות : ד' : על מנהג להכות המון צפורים : ה'
 על מנהג איזה קהלות שהולכים ככל ער"ח ער"ה ועי"כ על צתי הקצרות
 של הדזיקים ו' : על מה שנהגו שלא לעשות החופה צתוך הצית אפילו מי
 שציתו רחצה : ז' : על מה שנהגו שהקראים לסעודת חתן וכלה צופנים
 להם מתנות : וכתב עוד שס סדר למוד לע"ו צצצט על הפירות :

כה': כמוה"רר אברהם צמה"ר משה אלסקאר הוצאה תצוצתו צצו"ת צצקת
 רובל סימן קי"ט למרן :

כו': כמוה"רר אליעזר אשכנזי חיבר ס' מעשי ה' על התורה ספר חסוד
 וכחמד מאד נדפס צויניליאה וצאשכנז ויהללוהו צשערים המצוינים צדרוש .
 נחיבר עוד פירוש על מגלת אסתר נקרא יוסף לקה ונדפס , והגאון הנחצר

כותב לו כצדוד גדול . וגם מומתת התגללות שכתב ר' ידעיה בנו להרשב"א
 זל"ל שז"ת ה"ח סי' תי"ג נראה שמה"רר אצרהס אציו היה גדול צתורה
 ובחכמה : ומיזר גם כן ספר מותס תכנית כמ"ס ד"י רוס"י צספרו ה"ח
 דף ס' :

טב' : כמה"רר אליהו ן' שאנני מרצני שלוניקי , הרצ בנו הביא ממידויו צספרו
 צאר ילחק :

טג' : מה"רר אצרהס ן' עקרא מרצני ויניאיה צזמן הרצ מדבר יאודה חצר
 כללי מדרש רבות ונדפסו צסוף ס' ארזי לצנון . וס' . משיצ נפס . והוליא
 לאור והגיה ס' מהררי נמריס כללי הס"ס : ועוד מיצר פירוש על ציאור הרצ"צ
 עה"ת עיין אולרות חייס דף נ"ג אות תר"יז .

טד' : כמה"רר אצרהס צמה"רר יעקב אצובא מחכמי שלוניקי , צו נתקייס א"אז"ל
 יגע רצי צון צכ"ה סנה וכ"ו כי היה גדול צתורה צחכמה וצומע"ט כדכתב
 הרצ רצו צס' צאר לחי צהספרו :

מה' : אלצאלי , אפר שזנבר צס' וחת ליאודה למהר"י עאייס איזה פעמיס מציני
 סס המחצר :

מו' : כמה"רר אצרהס לנייאודו הזקן מארס לוצא , מלשון הרצ נכדו צס' מנן
 אצרהס דף ס"ג , ע"צ נראה שחצר פירוש על מדרש רבות :

מז' : אזה"ר אצרהס עפשטיין כתב עליו הרצ אור הישר פירוש התפלה דף י"ח
 ע"צ מלאתי כתוב צסס הרצ הגדול מזה"רר אצרהס עפשטיין ז"ל אצ"ד דק"ק
 דריסקליטא צזה הלשון צרשח אדר שע"ה לפ"ק חלמתי חלוס שנשחתי ונתתי
 צישיצה גדולה לידע ענין הקדושה שאנו אומריס ג' פעמיס קדוש קדוש קדוש
 ואין אנו אומריס ה' לצחות מלא כל הארץ כבודו עד אחר פעס השלישית ?
 ונתגלה הטעס כי ג"פ קדוש סס כנגד ג' דצה"מק והוא כי צכל פעס שנצנה
 צהמ"ק היה הייחוד קדושה צזווג אחד והקליפה היתה נעדרת כל אחת
 מחצרתה , וסירס הקליפות סס ארצע מאות איס שהלנו עס עשו , צית עשו
 לק"ש גיימטריא ארצע מאות וזהו תיצת קדוש ד"ו צאמצע שהוא הזיווג הקדוש
 ד"ו פי' זיווג כ"משרו"ל טצ למיתב טן דו מלמיתב ארמלו . ומיצת ק"ש
 שהן הקליפות נפרדין ק צתחלת התיצה וס צסוף תיצה וזהו נגד צנין צית
 ראשון שהיה צו הקדושה צמיצור והקליפה צפירוד . ואח"כ צע"וה נחרצ
 צה"מק וע"כ אין מקוס ראוי לומר מיד אחר זה ה' לצחות וגו' . וקדוש שני
 כנגד צנין צית המקדש שני ולפי שגס זה נחרצ לא כאמר אללו ה' לצחות
 מלא כל הארץ כבודו . אך קדוש שלישי שהוא כנגד צית המקדש שליס

היה מ"ך זקרימונה ובישראל גדול שמו ז"ל .
 כו' : כמו"ר ר' אליהו מונטאלטו היה רופא מלך צרפת והמלכה ועשה פסק ארוך
 שהותר לו ללכת בצרכה בשבת בארמות פארז, הן מפני שהיה רופא המלך,
 הן מפני שהיה אסטניס וקשה עליו לילך הרבה צדגליו, והן מפני שארמות פארז
 מטופת ומליאות טיט מכל עצריהן . וא"א שלא לענף המנעלים והצדגלים
 והיה חסרון ד"א לרופא המלך דבר זה . וחילק הפסק לשלשה חלקים
 להראות נקיותו דבר זה שאינו עובר לא על ד"ת ולא על דברי רז"ל .
 ובקרוף איש יהודי הפסק הנ"ל יתנה ברשותו איך הוא מלא בקיאות בכל
 הש"ס והפוסקים . ומלא פסק הנ"ל בתוך שו"ת משפט שלום לה"רי
 פאליפיקו מוינצאה כ"י . ובאמת שיש להשיב הרבה עליו להלכה ולמעשה
 והרז הנ"ל חיצר ג"ב ספר ח' לתשובת המינים בלשון פורטוגיזי ונשאר כ"י
 ונפטר בש' השע"ז צעיר עו"רן של צרפת . והמלכה אותה לחננו והולכיכו
 צעיר אמשטרדס ונקבר בקברות ישראל . ז"ל .

כ"ח : הגאון החסיד כמו"ר ר' אליהו זכמו"ר רפאל שלמה סב"ל ז"ל מפניאל
 תלמיד חזר להרז הגדול כמו"ר הרי לאמפרטונטי למדו שניהם יחד לפני הרז
 השקדן גדול בתורה מה"רי ציאל מונטובה , היה ר"מ ור"מ צ"ק
 אליסנדריאה דליה פאליה , הוא היה משורר דרשן . ופסקן גדול . ואור
 תשובותיו זורח צ"ס שמש לזקה . וצ"ס פחד יצחק . ובשו"ת בצעת
 פינחס וכיוצא . ומלא צדי פסקו על ו' שלום קטיעא במחלוקת שהיתה
 בין רבני רוויגו ורבני וינצאה . והוא מכת שאין לשלוח יד בצפריה
 להגיה . וחזר חזורים הרבה הנס ציד צניו כולם כתיבת יד . ואלו
 הן ספר צן בגימטריא אליהו , כולל לניס ופרחים ופשעים מתוקים מדש
 ונופת לופים . סג"א אליהו כולו אומר כבוד מלא וגדוש על כל גדותיו
 מוסר השכל מדרשים ומאמרים ומילי דחכמתא מחכמי האומות ומחז"ל .
 ונחלק לג' חלקים הכוללים ק"ה פרקים . ובחלק צ' כוללת לואתו בכל
 הדבר הנוגע אל הנפש עם הזמן לואת החסיד מהרצף ז"ל : ספר טיי"עא
 דאליהו על עין ישראל דרך דרש . כורסיא דאליהו דרושים על סדר
 הפרשיות . סג"א אליהו פי' מסכת אבות דרך דרש . וכל אלו מלמד חזורים
 אחרים קטנים שלא נגמרו . ועוד חיצר שות אליהו בארבע פסקים עמוקים
 על סדר ד' טורס . (תוספת) ואני הצעיר מרדכי גירונדי עפאדוצה שמעתי
 מידידי כמו"ר ר' אליהו אהרן לאטאש זלה"ה נעלאות מה"ר ר' אליהו הלוי
 הנ"ל מחסידותו וקדושתו שהגיל את עדתו מכמה לרות צכח ייחודיו ותפלותיו

שיצנה צ"א שיהא גאולה עולמית וצנין עדי עד אז נאמר מלא כל הארץ
 כבודו * עד כאן הגידו צהלוס להרצ זה"ה * וכתב על זה הרב מופת
 הדור צם' ועיר און חלק מודר קדמות מערכת ק' אות ה' ואני הדיוע אומר
 כי יליצא חלמא כי דו יחוד ז"ן צו ד' רומז לחלכות, ר' רומז לז"א כנודע ובגיש
 יחוד יתפרדו כל פועלי און, ק' צראש וש, צסוף. ואפשר דהיינו דאמר ר"ל טז
 למיתב טן דו מלמיתב ארמלו ולכאורה יפלא אטו ריש לקיש מילי צעלמא
 וסיחת זקנות קאמר? אכן אמרז"ל ציומא פ"ק קמאי עדיפי דמזרה צה"מק וא"ר
 אלעזר עדיכס צירה, כלומר אע"ג דחסרו ה' דצריס צצית שני היה עוצ לבני
 הסרצן וזה רמז ריש לקיש צאמר טז למיתב טן דו שהשטן היה צפירוד והס'
 רחוקה ונשאר טן ויש יחוד דו ז"ן, מלמיתב ארמלו צחרצן כמ"ש קמאי עדיפי.
 וכשתתרחק ט' משטן וישאר אך נ"ה עם הכולל עולה ט"ן.

מח': כמו"הרר אליהו דיל מדיגו נולד סציו לתחלת המאה השלישית לאלף הששי
 ממשפחה גדולה ונכבדת צישראל שלשת רצנים מופלגים ופילוסופיק ככצדים
 מגזע השר האלוף כמו"הרר יאודה הראשון שצא מארץ אשכנז לרוד צאי קנדיאה
 קרוב לשנת ק' לאלף הששי, וזה ה"רר יאודה הנית שני צנים * האחד נקרא
 מוה"רר אצא הזקן אשר צנה צארץ קנדיאה צית הנכנסת והקדיש ס"ת ותכשיטי
 כסף ומרגליות וצנה צתים וצירניות כי עשיר גדול היה (וממנו יאל אחרי
 שצעה דורות מוה"רר יס"ר מקנדיא הנודע ומציוריו הרצים) וצנו השני של
 מו"הרר יאודה סנ"ל הוה מרנא ורצנא שמריה איש מפורסם צעולם אשר הוליד את
 הרב האלוף המופלג מוה"רר משה אצא אציו של הרב הגדול מוה"רר אליהו
 דיל מדיגו זל"ל * וילך אליהו הלך וגדל צתורה וצמכמות עד שילא שמו
 העוז צכל העולם * וצעבור צקיאותו הגדולה. כתמנה לראש לנוצריס
 צאיטליאה * הוא היה רבו של השר הנודע צשערים פיקו דילה מירנדולה
 וצר פלוגתיה של מוה"רר מייק * הוא חצר ספרים הרבה' שלשה מהם
 נדפסו צלשון לאטיק והס ספר חחדות השכל * ספר מניע ראשון * וס'
 מהות הנוציות * שלשתם נדפסו צוינליאה שנת רס"ו כפי עדות הכומר
 די רויס * ועוד מיצר איזה ציאורים על צן רא"שד. (כמנא ציד מוה"רר
 יס"ר) וחצור על התכונה כ"י צאוצר הספרים של מוה"רר אופנהיס ז"ל *
 והרב ר' שמואל אלגאזי צם' תולדות אדם שלו דק ט' מייחס לו גם פירוש על
 שיר השירים * עוד חצר ספר עלם הגלגל וקיצון ויחזיה ופסקים שינים'
 היו כלם צידי מוה"רר משה מייק ככתוב צם' הליס * גם כתב הרצה
 נגד הר"צב להלץ צעד הרמ"צם * וכתב מה"רס מייק הג"ל שזה האיש

והדבר איתנהו זרמו בפתם ספר סדר דאליהו להרצ ז"ל שדפסם במנטוזה ט'
 תק"ס . ומסע ונס' סיר אמונים שדפסם בליורנו , וס' שצח הימים
 וס' סיר ידידות ניכר כי הר"א הלוי היה עמוק גם בחכמת האמת וחכמת
 הסיר . וזכה לבנים ובני בנים חכמים וכזומים ועוד היום דור רביעי של
 הוא מ"ן צאלסנדריא דילא פאלייה . וגם מורי הרב הגדול מוס"ר ילחק
 רפאל פונאי ז"ל היה תמיד תהלתו צפיו ומיצר קינה יפה אל השמועה כי
 צאה שעלה אליהו השמימה, זלע"א .

כט: כמוה"ר אברהם בראד צמורה"ר ישראל ז"ל נכד הגאונים מהרש"א ומה"רם
 מלוצ'ין ז"ל רב חסיד ומקובל אלקי . עבר מעיר מולדתו לק"ק ליוו רב
 להדפיס ספרו הבהיר דבר המלך צ' חלקים פי' על סדר תר"י מלות מלא
 וגדוש מחידושים נפלאים ע"ד פר"דס ופאפול עמוס על לשונות הרמ"צם זלה"ה .
 והראה זהם יושר עיונו ומסידותו . וכבר הפליגו רבני ליורנו בהסכמתם
 לשצחו ולפארו . וצפרע החכם המשורר כמוה"ר שמואל הכהן ז"ל העיד
 בתורת עדות כאמנה דכמה פעמיה עשה הפסקה מששה ימים וששה לילות
 רגופות עוסק תמיד בתורה לשמה וסיה אהוב מרצני הדור בכל מקום שהם כי
 היה קונה צעדם ספרים חשובים וש"ת יקרות והולך מעיר לעיר וממדינה
 למדינה ללמוד תורה : ונתישצ איזה שנים צק"ק ליורנו וצעיר עריאסטי
 אמנם רב שנותיו עמד צק"ק פירארה קרוב לשלושים שנה והעידו עליו רבני
 העיר כי גם שם התמיד לעבור את ה' ציראה פנימית ואהבת ה' ועושה
 הפסקת ששת ימים רגופים צצצת ניצנים היינו היה אוכל סעודה שליטית
 ציום ש"ק ואח"כ מתענה יום ולילה כל השבוע עד אחר תפלת ערבית של
 ליל ש"ק . והים נדק אזור מתניו והאמונה אזור חלציו . עושה לדקה
 צסתר לעניים מהאונים . והעידו כי צזנות תורתו וקדושתו ניצולה עיר
 פירארה כמה פעמים מגזירות קשות ורעות . שם לילות כימים ללמוד
 חכמת הקבלה . וחבר גם כן ס' מאת אדנים הזכירו צספרו דבר המלך
 דף קפג ע"ד . יעוד כתב ספר הידור מלוה על דרך פר"דס ראיתיו כתיבת
 יד ציד החסיד ז"ל וכתבתי צראשו הקדמה וסיר לכבוד הרב המחבר זלה"ה .
 וצהיותו צן שמונים ושמונה שנה נקרא אל השמים מעל סומך לחנוכה שנת
 הת"קנ"ז ואני דרשתי עליו צפרסת וילא פה פאדוזה להודיע מעלות הרב
 החסיד ז"ל שאהבת נפשי אהבתיו זיע"א . (עד כאן תוספת)

ל: כמוה"ר אצטליין מקונסיליוו מק"ק רוויגו, אור תורתו זורח צספר פלגי מים שהיה
 אחד מהמגדלים לספר משצית מלחמות שנעשה על ענין מקוה רוויגו . והוכתר
 צכתר הרצנות מהרצה ג'וני הדור וכולס יעידון יגידון על חכמתו ומסידותו

המעולה לא האריך ימים ומת בחי' שניו ולוהו כל שרי הנזירים לקצרה
 כצדוד גדול מלוזשים צדי חזילות * וכסת מיתתו היתה מממת שזוה
 לחתוך צער לזמנה צלחיו והניח שני צנים גדולי עולם ה' ימיה' רר משה פילוסוף
 שלם ונכבד * והשני הרב הגדול בגמרא ובפוסקים מוה"ר יאודה ז"ל בר פלוגתיה
 דמוה"ר"ם אלזשקר ז"ל * ולא נדפס מחיבורי הגאון מוה"ר אליהו אלח
 ס' בחינת הדת שהוצא בתחלת ספר מנרץ לחכמה להיס"ר תקנדיא וה"ר
 שאל הכהן תלמידו נותן לו את השבח הראוי לחבור ההוא * אמנם ה"ר
 יש"ר כתב נגדו מאמר מנרץ לחכמה להפיל ארצה כל מה שכתב צס' בחינת
 הדת נגד חכמת האמת אשר זה ירע ה"ר"א מדרך האמת : ---

מט' : כמוה"ר אברהם ואלנסי וכמוה"ר שמואל צנו הזכירם הרב צית יוסף
 א"ח סימן קמ"א צסס גדולי הדור עם הרב רצינו ילחק אבאצ ז"ל *

נב' - ג' : כמוה"ר אהרן הרפתי זן הרב מוה"ר ילחק זן הרב המאור הגדול
 מוה"ר וידאל הרפתי נק"ק פיס מיצר משגב אמהות נדפס צסוף ספר
 אף דצס למ"ר זקנו ז"ל :

נא' : כמוה"ר אברהם ילחק קאשטילו מרצני ליורנו צמן הרב מופת הדור
 מוה"ר חיד"א ז"ל היה דרשן מופלא, מדקדק גדול, ומשורר מפורא, סידר
 ס' תפלה זכה שהדפיס צליוורנו עם כמה פירושים נחמדים ודינים מלוקטים
 להאיר עיני השופכים שיה לפני ה' כזכונה שלימה, ועוד מיצר שירים רבים
 צכל המשקלים רוצם נדפסו צספרים שונים ועד אחרן צס' קול עוגב להחכם
 פיפרנו זרה אצרהס ארצני נר"ו אשר צסוף ספרו הנזכר כתב תולדות הרב
 קאשטילו זלה"ה והנני מעתיקם הנה כדי לעשות נחת רוח לנשמת מוה"ר
 אברהם ילחק קאשטילו נ"ע ולקיים מקרא שכתב לזכר עולם יהיה לדיק :
 הרב המשורר הזה נולד צעור אנקונא יע"א צצנת חמשת אלפים תפ"ו ואציו
 ה"ר יוסף ז"ל היו לו צנים הרבה * ומצלתו יכולת לזון ולפרנס אותם (כי עני
 היה) שלח את כמה"ר אברהם ז"ל לעיר הזאת ליורנו. צצנת התצ"ע
 צהיותו זן י"ג שנה. ~~ולו~~ עליו אנטי אנקונא את ראשי וגזירי ק"ק ליורנו
 למען יחזיקו צימיונו להנציח לו לחם חוקו צלמדו עסק התורה או מלאכה *
 ושמעתי מזקני אצו מרת אמי כמ"ר צנימון ווניציאנו נ"ע כי מתחלה שמו
 אותו צצית גביר אחד ללמוד מלאכת האלמוגים וצהיותו שס עודנו מתעסק
 צמלאכתו היה נותן חצל צנעימות קולו צלשון ספרדי או איטלקי כדרך
 הנערים * וכשמעו הגביר קולו כי נעים ועוד כראותו טוב מדותיו ויפסי
 שכלו רוח אהרת היתה אה * ועל כן חשצ ללמדו תורה ולמנותו שליח

שלח ילא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן ככתוב בפתיחת ס' פלגי מים הכל .
 והרצ הכזר הליצ תמונת רצו הבאון ח"ק כמוה"ר שמואל יהודה קלנאילצוגן
 ז"ל לנגד עיניו על ידי הלייר ואותה לקח לו והניחה בצית מדרשו לקיים מה
 שכתוב והיו עיניך רואות את מוריק . והוא היה אומר ששמע מרצו הכל
 שמרגל צפוניה כי רצים מן החכמים והגדולים עושים צוה בחזרה פסקים
 על פי כח החריפות והפולס . ולא כן היא המדה כי הפסקים לריק להיות
 נעשים על קו הישר והתיקש לרמות מילתא למילתא דזרכים ישרים ופשוטים
 ולא הדוקים והפלפולים בארמות עקלקלות עכ"ל : ודבריו חלקים חיים .
 והרצ שירי כנ"ב י"ד הגהת צ"ו סי' רמ"צ אות ט' וי"ג הזכיר ה"ר
 אצטליון הכל ומציא דבריו . ונראה שזהו שהזכיר הרצ סדר הדורות
 בשמות המחברים וכתב שחבר ס' פלגי מים . אך יש חולקים :

לא' : כמוה"ר אריה יהודה ליצ בן החסיד המופלג כמוה"ר גרשון איג ירושלים
 מזרע הב"ח והרצ יפה תואר , חבר ס' לויית חן ואור יקרות עה"ת ונדפס
 באלקווא וצויניליאה ש' התק"צ :

לב' : כמוה"ר אברהם בון די אחד מרצני פירארה בזמן הרמ"ע, יש הסכמה
 ממונו לפסק כמוה"ר ישמעאל חנינא (רצו של הרמ"ע) בפחד יחזק ערך
 חליצה קודמת :

לג' : מה"ר חליקים ממאליראטה נ"ע, נמצא פסק ממונו בפחד יחזק ערך חליצה
 קודמת, והוכיח במישור כי צדוק שלו מלות יצום קודמת מפני שהיה יצום
 ת"ה וירא שמים ומוצטחים שלא היה מכויין לשם ממוון וכ"ו והסכימו עמו
 כמוה"ר יוסף חמיקו וכמוה"ר משה לוי מפייסארו ורצנים אחרים .

לד' : מוה"ר אביגדור לויאל מויניליאה בזמן הבאון כמוה"ר בן ליון לרפתי
 וכמוה"ר ליצ סראחאל, יש פסק ממונו צס' משצית מלחמות על ענין מקוה
 דוויגו, והוא היה מכת המתירים, והקורא דבריו יצין וישכיל דמלצד חכמה
 היא מלא מדות ישרות . וסס קורא לכמוה"ר שי"ק ז"ל מורי ורבי והעיד
 שכל צית ישראל היו נשענים על הוראותיו, וצ"ש נקלת יעקב למה"ר ריי
 אלפרון ז"ל יש לו תשובות צסי' כ"ד וכ"ז ואחריו וא' מהס על איסור
 החלב שחלצו גוי ואין ישראל רואהו וכ"ו, וחסס צשנת ש"ג, וטרה הרצה
 להעמיד תלמידים לתורה ונתעסק צגיטין וקידושין אצי יתומים ודיין אלמנות
 ויתר מעלותיו ניכרות מהספד שהספיד עליו כמוה"ר רר יאודה אריה ממודינה
 זל"ה צספרו מדבר יהודה ועלה למעלה צי"ח חשון שנת סס"צ לפ"ק :

לה' : מה"ר אברהם כהן דק מלאסק צמדינת פולין היה חסיד עליין ועצר

לזכור וזכרותו זמן כלל"ע הרב ר' אדם זונדי כ"ע א' מש"ץ דק"ק והניח צנות
 הרבה וכראות פרנסי הזמן כי אמת היה הדבר אשר דבר הגביר וגם כי
 הנער אצרהם היה הולך וגדל וטוב ומולא חן צעירי כל רואיו גזרו אומר
 להפקידו לש"ץ ונפסס חפזה להועיל לאלמנת הר"א זונדי הנ"ל יעל כן שדכו
 אותו עם צתו הגדולה הנקראת מרים ומנו אותו לשליח לזכור והספיקו זידו
 צרוח נדיבה למען יחזק צתורת ה' ויחכס באחריתו. וישא את הצתולה
 לאשה וה' צירך את אצרהם ככל כי הוליד ממנה צנים וצנות הרבה :

תוחלת ראשי עמנו לא נכזה כי מלמד היותו משורר נעים ומכבד את ה' מחנו.
 הלליה בלמודו לדעת ספר ולשון ספרדי על מתכונתו ואז נחמנה להיות דורש
 טוב לעמו בלשון אה ומליצה יפה ושיחה נאה ונפת תעופנה שפתותיו
 בתוכחת מגולה להוביח לרשע מומו וצפני עשיר היה מדבר עזות ועל בן רבים
 השיב מעון כאשר ספרו לי הרבה זקנים אשר שמעו דבר ה' מפיו. וגם
 בלימודי תורתנו חפץ ה' זידו הלליה בין בתלמוד בין בצקיות ראוני צעיון
 הישר לא צויכות וחריכות של הכל וצלימוד לקטר צאהצת הנינוח כי למען
 היותו איש דעת ללוה צרות צינתו הרחבה לא היה מנאקס כי אם האמת
 כאשר הגידו לי מקצת חכמים אשר היו רבילים ללמוד עמו :

ומיום היותו לאיש נפשו חפזה להצין במקרא ובדקדוק הלשון. ועל כן כל
 ימיו סם רוב מעייניו צהס וצהיות כי באוחס הימים כל אנשי קהל עדתינו
 וצפרט השרים זהב להם היו לומדים ומחצבים התורה ומכבדים לומדים וקוצת
 חכמים יחפצו בכל מקרי חייהם כמו חתונה או אצל וכדומה, כל חכס לז
 שהיה יודע פרק שזיר היה מחצר. שיר לשבח מתן ובלה או לשבח רעיהם
 ואוהביהם המתים על לזקתם וטוב מדותם, ומתוכס המזורר הנזכר הפליא
 לעשות שירים, קינות. ודברי מוסר לרוב, ואני מיום עומדי על דעתי נשתעשעתי
 באמריו כי נעמו וצקשתי לקצץ מהם כל מה שיכולתי, והגני מוליא לאור
 (צספר קול עוגב נדפס בליורנו ש' תרו) הרבה מהם, ואת היותר אדפיס
 בחלק שני א"ה.

מפרי מליצת מוסרו צדרשיו לא נדפס כי אם דרוש אחד בלשון ספרדי לשנת
 תשנב אשר קראו צסס ארבע מרכבות יען ייסד אותו על ד' מרכבות
 צנצואת זכריה ופירש אותם, דרך הללה רמוז על המדות הגרועות כמו כעס.
 ו קנאה. תאות המטגל לכדומה בלשון אה ותוקף מליצה כדברו :

ודרוש אחר יקר הערך מיצר בלשון ספרדי על פטירת הקיסר פראנציסקו השני.
 ואז קהל עדתינו עשו לו מספר גדול וכבר צצה"ב הגדולה והדרוש הזה

צמח"ק ואנכי הכרתיו, והיה עושה הפסקות שזוע אחת רלופה ולומד כל היום ורוב הלילה, והלך להצוה דירתו צע"הק ירושלים. מיצר והדפים ס' צית יעקב. ומש"ז לו הכהן. עין פנים לתורה. מליאוס פרפראות לחכמת האמת ורמזים נחמדים. וצע"ה"ר נהרג צעת לרה שהיתה צירושלים שמצטוהו התגרמים צקרקע צצציל שהלצור לא נתנו להס סך גדול של כסף. המקוה ינקוס דמו וזי"עא :

לז' : מוה"רר אליהו מנחם חלפן צן כמה"רר אבא מורי הוא היה אחד מרצני ויניליאה צזמן מו"רס וצתשצותיו סי' נ"ה יש תשובה שלימה מהרצ ז"ל להליל מה"רר מ"ן מאותם שצירכוהו מפני שמלא טעמים לפסול גט אחד לאחר שניתן, ומתס ש' ש"י לפ"ק. והיה מתעסק ג"כ במלאכת הרפואה כמ"ש שס' :

לז' : מוה"רר אברהם חיים רודריגוס הרצין תורה צק"ק ליורנו ומיצר ש"ת אורח לדיק וכדפסו אחרי מותו והרצ המופלא מוה"רר חיד"א זל"ל הפליג צשצח הרצ ז"ל צהסכמתו לספר הכ"ל. ותלמידו הוא הרצ יד מלאכי כאשר העיד הרצ ר' עמואל כלצו צהסכמת פסק מה"רי רודריגוס הכדפס צפ"י ערך טומאת אהל. וכתב שס שצצרי הרצ וצצרי התלמיד שומעין. ומה"רי פאליפיקו צקינתו קוראו צסס מקובל אלקי :

לז' : מוה"רר אברהם שמשון לוי פוציני מ"ן צצורינו צזמן רצ אס"י מקזאלי, והרצ לאמפרונטי, והר"ש מורפורגו יש לו תשובות צס' פחד ילחק דף ל"ז ש"ש וצצ"ות לרקת אה"ע סי' ג' ושס כתצ ודנתי צקרקע לפני רצותי לא להורות אלא לקיים מצותם וצפרט מצות הרצ המוצהק כמה"רר אברהם סגרי י"ו עכ"ל ומשס תראה גדול ענוותנותו :

לז' : מוה"רר אליקים צמוה"רר נפתלי חסיד ומקובל חצר ס' טו"ז שס ספר נכצד וכדפס צויניליאה ש' שמ"ו וצדף כ"ה ע"צ מספרו הזכיר ס' אצן שתיס ומלשון הרצ שפתי ישנים גראה שהוא היה הרצ המחצר זל"ל :

מ' : מוה"רר אברהם סב"ל מקראקא מיצר פירוש מגילת תענית ומילק אותו לשנים. לא' קראו פירוש כולל של מהרא"ה (מ"עלת ה"חכס ר" אצרהס ה"לוי) ולצ' חידושי מהרא"ה. והיה צזמן הגזירות של פולין. וכתב צהקדמה וגס צפירושו למאמר האחרון כי צער"ח אייר תע"ז לפ"ק הרגן האויזים הרג רצ צישראל על קדושת השס והוא היה צתוך המהפכה וראה רצים שקפלו צתוך המיס על קדושת השס והיה כפ"ע צינו וצין המיס ס' וצחסד ה' גינול וקבל עליו צכדד ליצח ציוס שהוא צתענית עס כל צני

העתיקו שלשון איטלקי בני הגדול הרופא המובהק ופילוסוף מוסרי כה"ר
 יוסף קאסטילו נחור עדן : וכדפסו הרצה העתקות מהדרוסיס הללו וכל בעל
 הבית צק"ק הזה נמלאו אללו כי כולם שותים צמא את דבריו. וגדולה
 חכמתו למעלה במלאכת הדרוש כי לעת הרוך היה דורש פעמים שלש
 ציוס אחד והכל בעל פה. וכל מקשיבו מתפללים על יופי מלגיתיו
 ועומק דרושיו. ועל כן גם חכמי העמים היו מנשאים ומבצדים
 אותו. והרצה מהם בקשו להתוכח עמו על ענייני הדת והפילוסופיה.
 וזיתר שאת קנה שם טוב לעלמו ולעמו על רוחו לצדו ורצוי מדעות והיה
 חביב לכל מכוריו מפני טוב לצדו ויופי מזגו ואוהב שלום ורוך שלום
 ומטיס שלום בין איש לאשתו ומקרב את הרחוקים. זולת מעט אנשים מפני
 קנאות או איזה עשיר בעבור שלא היה נושא לו פנים, עמדו כנגדו, ועם כל
 זה על איצו התבצר וכל ימיו היה אהוב ונחמד לכל אדם.
 אך אחרי שנענו עד הנה ממהלכות מקרי חיי המסורר הזה כי הזמן היה
 למחיצו לו ובכל אשר פנה השכיל, עתה גראה כי לא התמודד להעלותו על
 גפי מרומי ההלכה כל ימי חייו כי לבת זקנתו ושיצתו השקרו סף רעל
 כדרכו עם כל יושבי חלד. כי פעם יעלם מעלה מעלה ופעם
 יורידם מטה מטה. כן קרה לו כי אחרי השיאו את צנתו לאנשים נכבדים
 ומהם ת"ח צקס להדריך את בניו הזכרים על אורח החכמה או הסמורה.
 ובאותו כי בני הגדול יוסף ה"ג היה צן חכם ישמח אז למדו תורה וחכמה.
 ואח"כ שלחו לעיר פיסא יע"א ללמוד מלאכת הרפואה במדרש הגדול אשר שמה
 ונשא ענף ידיעות רבות ועשה פרי השכל במלאכה ה היא וכל לימודי העצמיות
 השייכים אליה וקנה שם טוב צין גדולי דורו בחכמת הרפואה והפילוסופיה
 והן בעודו רך צטנים עלה על לבו לחצר ספר אשר צו יודיע
 ויספר תהלוכות והמשך חכמת הרפואה צמדינת טוסקאנה וצקס שאלתו
 מהדוכוס הכ"דול ליארופולדו הראשון (אשר היה אח"כ מלך צמדינות אוסטרייאה)
 להדפיסו על שמו הטוב. וקבל הדוכוס את שאלתו בצד פנים יפות: אך
 מן שמים נלחמו כי לא הספיק להוציא מחשבתו מן צבה אל הפועל. ועודנו
 באלו עלה הכורת לפניו מות בחלוניו וגדע את ימי חייו בחן יבול פחאוס
 ציוס סופה וסערה על עץ רטוב ורענן ויכרתהו. והוא עלה למנוחת עולם
 ועצ את אצו בעורר רעה ויגון כי מהיום ההוא והלאה היה דואג ונאכזב
 תחת סויתו שמה וטוב לצטצעו ומנהגו, ואף כי צעיני רואיו היה מצקס
 להסתיר דאגת נפשו, צקרצו היה שצע מרורים. אך עכ"ז חשב לצקס
 טובת ומעלת בניו הנשארים ועשה כל מאמצי בחו ללמדק חכמה או מלאכה.

ציתו ולשמוח צלילה אחר התענית כשמתח פורים וכתב עוד כי צדק סיון
 ט"ח נהרגו כמה אלפים ורצונות מישראל בארץ רוסייא ונחרבו כמה
 צתי מקדשות מעט, ועל כן הסכימו כל גאוני ארץ פולין לגזור תענית
 לצור ציוס עשרים לח' סיון בכל שנה ושנה עד כי ינקום ה' דם ענדיו
 עד כאן דבריו: והרב הנ"ל הזכיר בהקדמתו פירושו עה"ת עפ"י הדין והמדרש
 ועל דרך הקבלה. אך לא נתפרסם.

מ"א: מוה"ר אברהם ספרדי מוויניציאה בזמן הר"מף וה"ר יחיאל טרבוט
 וסיעתישו, יש הסכמתו הטובה צפסק ה"ר אליקים מואלירטא על חלילת
 היצט הוצא צפסק יצחק:

מ"ב: מוה"ר אהרן מונלייסי היה חכם ודרשן מפורד ומנהיג עדתו
 צצוסטו ועוסק צרכי לצור באמונה כאשר העיד עליו מהר"ך צהספדו צס'
 בצול צנימין חלק צ', דרוש מ"ט ונפטר צצוסטו ט' תס"ז לפ"ק:

מ"ג: מוה"ר אליה צר אהרן מצלגראדו, הרב דבר שמואל השיב לו תשובה
 צסיען קנ"ז על לשון תוספות:

מ"ד: מוה"ר אפרים יחיאל כ"ץ צמוה"ר רוד כ"ץ נכדו של מוה"ר רייך גר"ו בעל
 זרע אמת אחד מרצבי עיר מודנא יע"א הוא היה מפרש מאי דתנן ושז
 יוס אחד לפני מיתתך דל"ל מאי קת"ל דמי לא ידע דאין תשובה לאחר
 מיתת? ועוד היה לו לוור שז לפני מיתתך? אמנס יוצן צהקדים
 דדברו יתצרך עם האדם כדרך הסוחרים כדתנן החנות פתוחה ותנן א'
 הלוח מן האדם וכ"ו ומיילא דכמו צין הסוחרים חייב לפרוע חובותיו ציוס
 שהגיע זמנו. כן עם הצ"ה. ומיניו שדרכו ית' לתת זמן אחר זמן בידוע
 מדור המצול ואנשי ניבנה. וזמן האדם עם הצ"ה נראה שיהוא יוס
 המיתה כדכתיב הלא לצא לאנוש עלי ארץ: ומיילא גם כן כשם
 שדרך צני אדם לעשות ניפוי למי שפרוע קודם הזמן. ומסתבר דהכי
 צהק"ב. וצבני יוצן מאי דתנן ושז יוס אחד לפני מיתתך כלומר שלא
 ימתין ציוס ששלים זמנו משום דאז לריך לפרוע הכל צמושלם, וא"א שיעשו
 לי ניבוי, אבל אם ישז קודם זמן פרעון חובותיו אזי הק"ב יוותר לו
 כדרך הסוחרים עם הפורעים קודם זמן. ומינה שאם יעשה סיגופים או
 יתיישר ציסורים צע"ה, המעט יעלה לו לכמה ופמה עונשי בהינס המרים.
 תורף דברי החכם זל"ה. ועלה השמי' צס' הת"קסט והספדתי עליו
 צסדר ורפא ורפא פה העירה צצ"הכ אזעליאני יע"א:
 מ"ה: מוה"ר אליעזר צמנו"הר יעקב סופינו מפוזא, יש לו קונטרס על

והשתדל להסתחם מקלת מאצידת צנו "זל ופקד על א' מהם הנקרא שמואל
 ללמוד מלאכת הרפואה וגם הוא הלליח צלימורו וקרחוהו רופא מוצק והפקיד
 את צנו הגדול ר' אצרהס ילחק הי"ו ללמוד חכמת המליצה ודתי המלכות .
 והוא אחד ממליצי צני עמנו צעיר הזאת (אחוקאט"ו) והוא המקיים צנינו
 מזכרת תפארת משפחת בית אציו (והוא נתן לי ספר אחד משיריו בתיבת
 יד אשר מוננו הדפסתי קלת מהס) כל זה פרי תצונת החכם המשורר
 הנזכר אשר הנחה אח צניו צמעגל יושר דעה והשכל, אך פקידת צנו הגדול
 ה"ר יוסף הוילאו צרוצ יגון מצית עולמו כי צגנת התקמ"ט ציום תשעה
 באז אשר נכפלו צו לרות נקרא אל השמים מעל ותצן כל העדה על מות
 אצרה"ס, וטרס מותו לזה כי לא היה חפץ שיזכירו את שמו צסוס תואר
 כבוד . וגם כי לא יזימו טוס אצן או מלצה על קצרו, ועל כן פרנסי
 הדור שאלו את פי הרב הגדול רצינו חיד"א זלה"ה כי היה לצס נוקפס שלא
 לצד אדם גדול צתורה אשר הדריך כמה שנים את קהל עדתו צנתיצות
 התורה והחכמה . והוא ז"ל השיצ כי ישמעו צקולו לכל אשר לזה זולתי
 צענין המלצה יעשו חיזה אות באשר הוצא צצו"ת חיים שאל ח"א סי' ע"א
 אות ז' כי גסא נוכר שס פי צעל דצרים היה המשורר הזה כאשך ידעתי
 באמנה . וקיימו את דצריו ושמו אצנים הרצה על קצרו לאות ולמוצרת
 מקוס שס קצרו, וכל יודעיו ומכיריו תאז מזכירים אותו לצצח כמה שנים
 אחר פעירתו ופיהס מלא תהלותיו תמיד, זכר לדיק לצרכה :

בב' : כמוה"רר אצרהס ענתיצי נר"ו רב מוצהק זקן וגשוף פנים ריש מתא וריש
 מתיצתא צק"ק ארס לובא חיצר שו"ת על סדר ארצעה עוריס ונדפסו
 צליורנו צסס אהל ישרים, כמה שכתצ ידידי החכם המעולה כמה"רר אצרהס
 צרוך פיפרנו נר"ו ח' מדייני ק"ק ליורנו צספרו קול עוגצ דק ע"צ :
 גג' : כמוה"רר אליעזר צכמה"רר גרשון חפן נדפס שיר מוננו צס' קול עוגצ דק
 ח' ע"צ :

גד' : כמוה"רר אליעזר הכהן ח' מרצני ליורנו הקדמונים צגנת חמשת אלפים
 ת"מ נצכר צצו"ת מייס רביס למה"רר מילדולה . וצס' קול עוגצ דק מ"צ
 ע"צ נדפס עמונו ויכוה צין עשיר עני וצינוני צמשקלים שונים יפה עד מאד .
 ועיינן עוד שס צדק כ"ו ע"צ :

גה' : כמוה"רר אצא מרי משה צר יוסף הירמי דון אסתרוק מחכמי לוניל מכון
 צצתו היה גס כן צצונפלייר צדורו של הרשצ"א חכס ומליץ גדול באשר נראה
 מספרו הנחמד מנחת קנאות (נדפס מקרוצ צפרעסצורג צנת התקל"ת)

ענין שבת החתונה לראות אם החתן עולה למנין שצעת הקרואים לס"ת, והיה בזמן הר"ח ן' עער וה"ר רפאל מילדולה וה"ר ריקי זל"ל וחסד שמו צקונטרים ההוא צמדס כסליו ש' הת"ט וצס"ת דבר שמואל סי' שכ"ז יש תשובה מיוחדת אליו על דקדוק לשון מה"רי אסכנדרו ע"ה סי' ל"ז צצורת אות הסי'ת אם לרין לעסותה מרובעת חפילו היא עשויה צחטוטרת חלוצה דר"שי ור"ת, והיא שלוחה אליו צימי חרפו לעיר ליורנו ולכן לא תחרו חלף לכנ"הר- ולא לכנו"הרר : והויכות הנ"ל ע"ע החתן החכר גם כן צס"ת מים רצים ח"ה סי' ו' ז' ח' חן הסתיר שס שמו של הרצ סופינו זל"ל :

צו' : מוה"רר חצרהס שלום חצר ס'. נו"ה שלום כולל יג' מאמרות והפליה לדר על עיקרי הדת ועל עניינים חלהיים ונדפס צקוסטנטינאל ס' רל"ח, ומה"רס ן' חציז הפליה לדר צצח הספר ומרוב חצתו התאמן לעשות לו מפתחות : צו' : מוה"רר אהרן חיים פינקרלי מ"ן צק"ק וירונה היה צקי צכל החכמות ויתר שאת צתורתינו הקדושה וצחכמת החמת היה תלמיד ה"רר ריקי זל"ל והלך לק"ק פאדובה למזלח תרופה למחלתו ונפטר שס צצנת השאת והסצ"ר וראיתי מל"ק צפאדובה . ויתר מעלותיו ניכרות מהקינה אשר קונן עליו המשורר הגדול מה"חר אפרים לולאצו צס' צני הנעורים עש"צ : ועיין ספר יומי תמימים להרצ הגדול הרופא המוצהק מוה"רס חאורה זל"ה סהאריך לספר צצח הרצ זל"ה :

צח' : כמו"רר חצרהס חצוצא זל"ל הוא היה חציו של הרצ החסיד צעל דצר שמואל זל"ל . מה מאך גדלו מעשיו ומדותיו הטובות צכל פרט ופרט ציראת ה' צקדושה וצחסידות . זוכה ומזכה את הרצים . כאשר האריך צהספרו הרצ צינה לעיתים דרוש ע"ג . וקרא עליו מתהלך צתומו לדיק אשרי צניו חחריו סזכה לרע קדש . וצחאותו יוס שנפטר קוננו עליו כמו צפטורת חצרהס חציו חוי לו לדור שאצד מנהיגו חוי לה לסמינה שאצדה קצרניטס , ועלה לשמים שנת הת"צ ליצירה .

צח" : מה"רר לחנן דוד קרמי מעיר ריגניו איש תס וישר וירא חיהס יושצ צחלה תורה ועוסק צה לשמש יומס וליילה, חיצר בהרות ומידושים על שלמן ערוך , הזכירס מה"ר"ך צהספרו צס' גבול צנימן דך ר"ע עב, ונקצר יוס שני ח' כסלו שנת תנ"ג .

צח" : כמוה"רר צר יהודה סברי נולד צעורינו וצהיותו צן ב"ה שנה הלך לנפת חצרה ולמך תורה עם הרצ כמו"הרר ישראל אשכנזי ח' מרצני פולונייא ולקח לו לחסה צת הרצ הנ"ל . וחיצר כמה חיצורים על המשניות . ועל

גואל
הח
ות .
וינינו
חיצות
שורר
הגדול
שנים
מות
תואר
פרנס
שלה
חיצות
ולתי
ע"ה
ידעתי
חוצרת
שניה
ח ריש
גדול
צרהס
צ
צ
למים
ח"צ
אחר
עין
ה
(

צד הרצון מכתבים נפלאים להרב הגדול הרשב"א ז"ל ולרצני דורו שהשיבו לו בכבוד גדול. והקורא צופה הכל יתענג מאד לקרואו צו שאלות ותשובות נכזות לענין דינא. וגם ספר הירח. ונסופו מכתב על המורה אשר קמו שנית מקצת רבני לרפת לעורר ריב על ס' מורה נבוכים. וקם הנשיא וראש גולה דמסק עם בית דינו וכל רבני עכו וארץ הלצי וגזרו צקם עלום על כל מי שידבר תועה על הדמ"צם ז"ל וספרו מורה נבוכים. ואלל הכומר די דוסי נמלא חיבור על התכונה כ"י להרב ז"ל.

ב' : כמות"ר אברהם גר לך מקורדובה אשר צא לחמות תחת כנפי האמונה הישראלית זה ארבע מאות שנה וכתב בלשון ספרדי חיבור נחמד להוכיח אמונות יסודי האמונה וקראו לריח בית אל, והעתיקו ללשון הקדש החכם הנצור ר' מרדכי לולאטו זלה"ה מק"ק עריאסטי, והוא מתוס באיגרות הספרים שלי נעתק מכ"י החכם הנ"ל זלה"ה אשר כתב עליו הנהגות רבות ונמלא אלל בני כמות"ר שמואל לולי נ"ע דעיר גוריניאה :

ג' : כמות"ר אברהם בר יהודה מצרללונה אשר זרח זה שש מאות שנה בקירוב הניח אחריו דרכה וזכרון עוז עם ספר אחד שחיבר על יסודי תורתנו הקדושה נקרא ארבעה טורים עוודנו עומד כ"י באולר הספרים של וויקאטו כמ"ס הכומר די רוסי בחיבורו חלק א' דף ל"ג ע"ב :

ד' : כמות"ר אברהם בר יהודה חזן חיבר פירוש על הנביאים, חמש מגילות ודברי הימים, וליקטו מהמפרשים הראשונים ונדפס בלוצין בשנים שערור :

ה' : כמות"ר אברהם בר שמואל גדיליה מעה"ק ירושלים חיבר פירוש על ס' ילקוט שמעוני וקראו דרית אברהם ונדפס צויניניאה עם הילקוט, והרמ"ז ורבני ארץ הקדושה מזכירים אותו לשבח בהסכמותיהם לספר הכוזב. דאמת הוא שמלאכה טובה עשה לחזור ולהדפיס הילקוט בהגהה מדוייקת ותוספת הרבה מאמרים שלא הביאם הרב צעל הילקוט מלצר ביאורים כממדים.

ו' : כמות"ר אברהם הלוי הזקן מע"הק ירושלים חסיד ומקובל תלמיד מובהק מ"ק ז"ל חיבר ספר משגי קטרין פירוש על דניאל נדפס צקוסטנינא בשנים קדמוניות, ועוד יש לו חיבורים אחרים על דרך הקבלה. וצ"ס קצור ראשית חכמה למת"רי פייטו ז"ל נדפס תיקוני שבת על דרך הקבלה להרב ז"ל. וכתבו גורי האר"י ז"ל שהר"א הנ"ל היה מזהיר את העם על שמירת השבת וקדושתו ומעורר את ישראל לעשות תשובה וזכה להשיב רבים מעון ולהישירם לעבודת ה' יתברך :

הדמו"צם . ושו"ת . ודרושים . והיו לו תשעה צנים ושתי צנות ומכללם היה לו צן אחד חכם גדול צנגלה וצנסתר ה"ה החכם ר' ישראל סגרי שפעל ועשה כמה ספרים ומכללם ס' תפארת ישראל. עזרת ישראל. כנסת ישראל. הכס ציד צנו מה"ר יהודה סגרי א' מרצני עצרים . והיו אומרים על הר"ר ישראל הכ"ל שהיה נילון הארי זל"ל וצהיותו צן ב"צ שנה נשהיתה מד"הד והמגיפה צלפת שלשים יום קודם פטירתו אמר לאמו שצקרב יומים ויעטר מן העולם עם כמה רצנים אחרים וצאותה שעה נחרצ לפת מפני הרעש . וה"ר ר' אברהם הכ"ל היה אז צשלימות מלצה . וכשחזר לפת וראה שהגליל נחרצ עלה לע"הק ירושלים ת"ו והוליד צן עשירי ושמו כמוה"ר ישראל רפאל סגרי שהיה כאן צשלימות מלצה השנת ה"ת"קס"ט . וה"ר ר' אברהם נצחק ב"ש ישיבה של מעלה צשנת התק"לצ : כל זה סיפר לי כמיה"ר ישראל רפאל סגרי הכ"ל . ושאלתי ממנו אם אצותיו היו קרובים של כמוה"ר אברהם סגרי מ"ן צקזא' או של כמוה"ר חיים סגרי וא"ל שאינו יודע . אמנם הוא צחזקת קרוב להרצ הכ"ל .

ג"ן : כמוה"ר אברהם גדליה צש"ות דבר שמואל ס"י ע"צ יש תשובה שלמה אליו צענין צואת אשה ש"ו שנותנת לאחרים מחזית נדונייתה הנוגעת ליורשיה צתנאי כתובה ע"ש . ואז היה צליורנו . וחזר פירוש נאה על ילקוט שמועני והדפיסו צליורנו עם הילקוט צש" צרית אברהם . והר"מ זל"ל השציה לפירוש הכ"ל צהקדמתו ושירו לספר הנזכר .

ג"א : מעלת החכם הרופא ר' אפרים לוזאטו זל"ה היה משורר נעים ונשגב חזר ס' צני הנעורים ונדפס צלונדון ש' התק"כ" כח כולל שירים רבים ונבדדים וחידות נפלאות וקניות מפוארות .

גב' : כמוה"ר אלישע מיכאל פינאי (אציו של הרצ הכולל מוה"ר יצחק רפאל פינאי מ"ן צ"ק פאדובה) מעיר פירארה אור תורתו זרח צפחד יצחק ערך אמירה לגוי צנות דף פ' ע"ד שהשיב לב' שאלות שנשאלו צצית המדרש של כמוה"ר אביעד ש"ש צאזילאה א' אם מותר להשאול צהמה זכר לגוי כדי להרציעה על נקצתו וא"תל דמותר . אם מותר להשכיר . והשיב דאסור : צ' אם מותר להשכיר צהמתו להנהיגה צקרונ עם צהמה שלא ממינה . והשיב דאסור. ג' אם ציוס אח' של פסח לא נמלא חמץ של ישראל אלא מנה אם מותר לנהרס מפת גוי . והשיב דמותר : והרצ צאזילאה חזר והקשה לו . והחכם הכ"ל ז"ל עוד הוסיף שנית ודו להשיב על דבריו : צעך חלוקה צין אחים יש עוד תשובות אחרות ממנו וכמ"הקר אברהם צצתי שהשיבו יחדיו עש"צ :

סא': כמוהו"ר אברהם אבן חיים ספרדי חכם קדמון מאד הניח אחריו חיבור מורה אופן הכנת הזהב והגוונים וחזור אחר על המסרה ואותיות ס"ת. שניהם נשארו ככתב"דים אצל הכומר די רוסי ככתב"ד בספרו חלק ראשון דף ר' ע"ג: סב': כמו"הרר אהרן אביב מרזני. שאלוניקי חיבר והדפיס סס ספר שמן המ"ר פירוש על אסתר נחמד:

סג': כמו"הרר אברהם בן דוד מאוסטרא חיבר ספר כור לזהב פירוש על תרגום אונקלוס נדפס בפ"ס:

נד-סד': כמו"הרר אברהם בן יהודה מזרלונה נמלא צוואטיקאנו ספרו ארבע' עורים נחלק לארבעה חלקים מדבר על מניאות ה'. על ההשגחה. על תכלית התורה האלית ומזותיה הישרים, ככתב"ד הכומר די רו"סי ח"א דף ל"ג ע"ח:

סה': כמו"הרר אצטליון ממודנא הפליא לעשות צמיצורים וצחכמות הן בתורה והן בתלמוד הן צמיצוניות לא היה ערוך אליו דורו ואחריו זולו לדור צק"ק פירארה בכל הארץ ילא קור מזכירו לשבח כמ"הר עזריה מן האדומיה פעמים רבות בספרו מאור עינים תראנו משם ורוב הספר שהוא קמח שטחן דריחיס של דודי ה"ר אצטליון הכ"ל: זימיו צחרומו השביע אליהו הנביא ובור לטוב ותגלה לו. וצגנת שמ"א הלך לשם קהלות איטליאה על צלזול הספרים אל האפיפיור גריגוריון י"ג ודבר לו כמה פעמים. ופעם אחת צפרע לפניו ולפני כמה חשמיים דיבר יתר חשתי שעות צלזון לאע"ינו צלזון לח מלין עוצ צעד הגמרא וחזר משם צכצוד גדול והשיג כל מצקו. נפטר צפירארה בן שמונים ושתים שנה צגנת הש"עא ותהי מנוחתו צכוד. ואני הספדתי עליו כהלכה צרצים פרשת עקב פה ויניליאה. והניח צת נשואה לכמו"הרר יאודה מפאנו המכונה סאלטרו, מרת פולויאה שמה, ולה צנים וצנות. עד כאן לשון נכדו הרב הכולל כמו"הרר יאודה אריה ממודנא זל"הה צספר חיי יאודה כפיצת יד:

סו': כמהו"ר אברהם מרוויקן צספרו הנחמד זרע אברהם כ"י אשר צידי נמלא צו גם בן אי זה פיוטיס ושירים לכבוד ה' יתצרך ותוספת חרות על פומון כל צרואי מעלה ומטה וכ"ו ופומון אדון עולם ופירוש נחמד ע"ד הקצלה עליהם ועל שיר יגדל אלדים חיי וישתבח. וליקוטי דינים ומידושים על עניינים שונים: דאיתי צצו"ת כ"י אה"ע סימן א' הרב ר' יצחק לוי ולי זל"ה סהצבן תורה צפירארה צצרת המקובל החסיד מוה"ר מרדכי דאטו זל"ל ומיברו פסקים ושר"ת להלכה ולמעשה:

ג' : מה"רר אזרהס אהרן בר שמואל כורלינגן ח' מרזני ויניליאה זמן מהרמא"י
 וזתשזכותיו סי' ג' נעשה סניף לשאר רזני ויניליאה להגיל מה"רר ח"ן
 מאתס שזירכוסי שלא כדן והעיד על עלונו שלא יכול להעמיק אז זארתו ענין
 מפני שהיה טוב על ערש דוי .

בד' : מה"רר אליה שידלוב חיבר ס' עשרת אליהו מדוסיס על הש"ס הדפיסו
 בנו מה"רר זכי הירש ע"י מעשה שאירע כמצורר בהקדמתו שזאר עליו
 יסורין קשין ופשפש זמעשיו ותלה אותס בעצור שהניח ח' אזיו בקרן זזית מזלי
 סוס לז לפרסמס ולזכות בהס את הרזיס והזינאס לזית הדפוס זש' התק"ל
 לפ"ג : ומאכן מודעא רבא כמה היו אזותינו הקדוסיס מדקדקיס זמעשיהס
 ותולין תמיד החסרון זס . וכלמוד עוד מזה גדולת הרז הכ"ל וחסידותו
 ויראתו שהרי אח"ל שפשש ולא מלא יתלה בזיעול תורה . וכיון שתלה בד"ת
 ולא זדבר אחר זה ארת ומופת שלא היה בו עון אחר ולא זיעול תורה .
 אשריו אשרי חלקו בגן עדן :

בח' : כמו"רר אהרן הכהן מראגוזא, הרז דבר שמואל זסי' ע"ה זרבו זרכת
 סשזח המגיע לכתפיס על פסקו הדן דין אחת לאמתו זאיסור לימוד התורה
 לבוי . וחתוס זשנת הת"ג : וזסי' ע"ו קלס הרזס קונטריוסו הנחמד
 שהזינא חכמה מנרתקה זפלפול ודברי פוסקיס ז"ל מראיסי פניס מאירות
 להכסיר כתיבת ספר תורה תפילין ומוזות כשהסופר הקדיס זתחילת כתיבה
 כל האזכרות סיכתוז זפעס אחת לסס קדושה מזלי הקדיש זפה זפרטות
 כל אחד ואחד . וזסוף קונטריוסו מחמת יראת ה' עהורה כסתפק
 על הדבר ומפני זה איזן ומיקר ותיקן דרך אחרת להקדיס הסופר מתוך ס'
 ההעתק כל סס שעתיד ליכתב . ומיהו לא הסביס עמו מוה"ררש
 אזוזז ז"ל מחשש היסח' הדעת ועוד כזי שלא ילמדו הסופריס להקל
 יותר עש"ז .

בז' : כמה"ר אזרהס רוקא מפירארה חתן כמוה"רר שמואל יודיה זורגו .
 היה זקן ויושב זשיזבה מעוטר זחכמה זענוה ויראת חטא ולומד תמיד זס'
 הזוהר הקדוש . וחתנו היה כמה"רר יוסף דוד זסאן מחכמי פירארה
 והניח ג"כ זנוס מוכתריס זענוה ויראת שמיס . ונפער זפ' פקודי וספרו
 עליו הוי אדון והיי הודו ! זי"ע .

בז" : כמה"רר אזרהס זה"רר דניאל טירני מק"ק אפשעני זפולין קען
 חיבר ס' קנה אזרהס זאר"ה דרך שאלה ותשזבה כדפס זפיורדא ס' תנ"ח :
 בח' : כמוה"רר אזעלין ממודנא זן הגאון הרופא השר כמוה"רר מרזני ממודנא

ס' : כמוהו רר אברהם ז"ר שמואל זר חסדאי זר גדול צדקלונכה צדורו של רד"ק . העתיק מלשון ערבי אל לשון הקדש ס' התפוח לאריסטוטילי , וס' צן המלך והנויר, נדפסו שניהם כמה פעמים . וגם הוא עם הרבנים אשר ילאו ליגע מורה נבוכים . ועוד חיבר ספר מאזני לדק שהעתיק מפילוסוף קדמון ועוד העתיק ס' היסודות לר' יצחק הישראלי . וספר הנפש לגאלינו"ס . והרב ארצנאל ייחס לו ויכוח הדת על ענייני האמונה . ובאגרות הרמ"ם ז"ל נמנאת אגרת יפה שכתב להחכם המופלא ואלוף הכולל רבי יאודה צן אלפכאר זלה"ה . והיה מליץ גדול ומעתיק ומתורגמן מוצהק . נראה מספריו :

ס' ה : מעלת החכם הנשיא רבי אברהם צרבי חייא תלמיד רבינו משה הדרשן ואחד מרבותיו של החכם רבי אברהם צן עזרא תוכן גדול נכראה מספרו צורת הארץ שנדפס כמה פעמים חיבר עוד ספר מגילת המגילה על אמונת ציאת משיח לדקבו ועל יסוד תחית המתים . ועוד חיבר ספריו אחרים על התכונה גמלאו צידי כתיבת יד . מלצד ס' הגיון הנפש כ"י עיין די רוס"י ח"א דף ל' ל"א :

ס"ב : כמה"ק אברהם צן חיתית הניח אחריו צרכה פירוש על תהילים . שיר השירים ורות כ"י עיין ס"ב דף ל"א :

ע' : החכם ר' אברהם אבולעפייא ספרדי צדורו של הרש"א ז"ל קל חיבר ספר אור השכל נמלא אללי כ"י ואפיקורוסי הדור ייחסו אליו ספר הזוהר הקדוש והוא סקר וכזו כידוע לכל מצין ומשכיל שאמת, וספר מורה המורה פירוש על ספר מורה נבוכים ע"ה, וספר השם פירוש לשם ע"ב, כדכתב הרב המקובל רבינו יאודה חייב ז"ל צטקדמת ספרו מנחת יאודה פי' למערכת האלהות, וכתב שאסור ללמוד צספרים הללו ע"ב . וה"ר חיד"א זלה"ה כתב צס' שם הגדולים ח"ב דף כ"ב ע"ב . וזה לשונו חיי הע"ב הוא ספר שחיבר ה"ר אברהם אבולעפייא צעגול שם ע"ב וראיתיו על קלף כתיבת יד . ודע שהרש"א צתשובותיו ח"א סימן תק"מח והרב ש"ר צספר מנרף לחמה זללו צו כאחד הרקיס ויותר : צרם קושעא קאמינא דחזיתיה לרב גדול ממארי ריץ וצושראל גדול שמו ואחרי צדורו לא ישנו שהוא מוקדצ לספר הנזכר ותושע לו ימינו עד כאן לשון הרב חיד"א ז"ל . והרב הגדול שרמ"ה ר"ר חיד"א זלה"ה הוא המקובל האלקי רבינו משה קורדוורו ז"ל צספר פרדם רמונים שער פרטי השמות פרק ראשון והכוזר ד"י ר"ו סי' סזכיר ספרו סמרי תורה : ועיין להר"ש צתשובה הנזכרת שכתב שס

זלוק"ל אור תורתו זורה צם' פלגי מים והוא היה תאוסרים תקוה רחויגו
 וחחס צם' סס"ד היה גדול ליאודים צצולוכ"יא וילא משס זצא לפירארה
 והיה חמוי של הר"ר יאודה מפאנו צעל תקוה ישראל וכתב צדק ל"ה ע"צ
 וז"ל הכה להשיצ לגדול הדור ריש מתיצתא סו"הר הגאון ממודנא זה ל"ע
 היטצ כי גברא רצא כוותיה ניווקו עמו דצקי הוא צם"ס משנה וגמרא
 וצכל הפוסקים וכל חננוי ישראל משכימים לפתחו דהלכתא כוותיה צכל
 מקום עכ"ל וצדק ל"ו ע"צ כתצ שהגאון כמוה"רר שמואל יאודה קנלילצוגן
 צהגאון מוה"רס פאדוזה זל"ל היה רגיל לומר שמכל חכמי ישראל היה
 מתיירא חון מה"רר אצטליון ממודינא שהיה גם הוא תלמיד אציו עמו
 וציצתו ו"כו *

גט' : כמה"רר אצרהס פישקרול דצריו מאירים צשו"ת כחלת יעקב למוה"ר רי
 אלפרון ז"ל צסי' ל"ו וצסי' ט"ל צצנת שג"ה . ויש שיר ממנו צצפתיחת
 מנחה צלולה פי' עה"ת למוה"רר מנחס כ"ן רשאמפורט :

ס' : כמה"רר אצרהס מרוויקו (מרוויגו) חצר ס' זרע אצרהס תפתח
 על לשונות הס"ס ע"ד א"צ עם ציאורים והס' . הוא כ"י אלל הר"י
 כרמי מריגייו :

סא' : מה"רר אליעזר הכהן א' מרצני ליורנו הוא חתום שני צצפק
 להניח תפילין צצה"כ אשכנזים כפי מנהגס צצשו"ת שמש לזקה
 ח"ח דק כ"א ע"א ונדפסו איה שירים מהרב ז"ל צצפר קול עוגב
 דק מ"צ . ונ"ז .

ס"ב : מה"רר אצרהס הכהן מצולונייא צזמן הרצנים ר' יחיאל טרצוע
 ופליגטון וה"רר צנידיט ז"ל יש תצוזה ממנו צצתוך קוצן פסקי גאוני איטלייא
 צצענין כפיית צעל דין לילך חון מעירו לדון צצנת רע"ח . ועוד יש סס
 תצוזה שנית ארוכה מאד אל הגאון מוה"רר אצרהס מיין וסייס דצריו לאמר
 לו וזכור משל מה שהאשה טווה על פלכה : זשהקומקומוס מרתיו על לדי
 ומי שרוק למעלה על פניו ירד . והזכר צצכבוד צצירין והוא כבודך .
 וזואת רי"צ"צ היא והלא אמר חכס אחד מצעלי המוסר פעמים יחנק האדם
 הגדול צצנף הצצו וכו"ו עש"צ :

סג' : מה"רר אצרהס יוסף, אשכנזי מליורנו יש תצוזה ממנו צצשו"ת תוד
 שלמים סי' י"ד והגאון ר"י צצאן משיצו צצכבוד גדול עש"צ :

סד' : מוה"רר אכסיל לוי ציון הוא כענה צצתוך רצני איטלייא צזמן כמוה"רר
 חייא מאיר צן דוד וכמ"וה צצנידיט ומוה"רר דוד פליגיטון זל"ל קודס שנתגרסו

עלמנו נצוה ומשיח זשייליאה ולולי הוא שסגר את ספתה צפניו כמעט היה
מפתח כזבזבו כמה מצני ישראל . וה' היה בעזרתו עם רוב מכתביו
שהשיג לב ישראל לעבודת ה' יתברך . ז"ל וש"רי :

עא' : כמוה"ר אהרן וואלטיירה משורר גדול כאשר נראה מהקשה חדשה מאלף
שי"ן הנדפסה בעיר ליורניו ראוב משוררים ויהללה והיה גם כן דרשן צת"ת
אשר צוינליאה בזמן הרמ"ז וה"רר ישעיה גילה ז"ל כמ"ש הס"ר יוס טוב
ואלואזק ז"ל בספר ה"ד אורים , וכן ננו היה כמוה"רר מייס וואלטיירה
סהרצק תורה צערי איטליאה ונזכר צס' פחד יצחק לרצינו מה"רי
למפרונטי זלה"ה :

עב' : כמוה"רר אברהם אביגדור צן משולס צן שצע עשרה שנה חיבר ספרו
סגולת מלכים אשר צו חרו ספר ההגיון לאריסטוטלים צלשון הקדש צדרך
שיר . וחבר גם כן דקדוק עזרית וכשאר צכתו צים :

עג' : כמוה"רר אברהם דצלמש צן חכמים וצנזים שהרצינו תורה צישראל
גולד צעיר לישי צמלכות כאפולי רופא מוצק ופילוסוף גדול קורא צפונצי
צקתדרא לתלמידים נוורים צצית מדרש החכמות אשר פה ק"ק פאדוזה .
וצפעירתו הלכו כל תלמידיו הנוורים אחרי מטתו כמ"ש הרצן י' ויחיא צספר
שלשלת הקבלה דפ ס"ג ע"צ . וחיבר ספר תקנה אברהם צחכמת הדקדוק
ונדפס צוינליאה עם העתקה צלשון לאטיין . והמדקקים מוצירים אותו
לשצח . ומתקדמת הרצ המחבר נראה שהיה מרצינ תורה צתלמידים
צמשנה וצתלמוד כאצותיו הגאונים שהזכיר שם ספר יחוסו . וצפתה שער
הספר קראוהו החכם השלם הפילוסוף האלקי המפורסם צרצנים זה כמה
שנים יושצ על גסא ההוראות למופת ולאות . והספר דפיסוהו אחרי
שנקרא אל השמים מעל . גם נדפסו מהרצ זלה"ה חיה העתקתיו מצפרי
התלמונים והפילוסופים :

עד' : כמוה"רר אברהם ציצאגו ספרדי מאראגונה חיבר ספר דר קאטינה
הגדול המורה דרך אמונת ישראל עפ"י הפילוסופיאה ונדפס צקוסטנדינא שנת
רפ"צ וצדף ז"ט מספרו סיפר שהיה לו ויכוח גדול עם חכם נוורי לפני דון
יואני מלך אראגונה . וצסוף ספרו מזכיר חיבור אחר פילוסופי צצס תחזה
שדי , ועוד חיבר ספר זה ינחמונו דרשות עפ"י פילוסופיאל נדפס צקוסטנדינא .
והכחור ד"י ר"סי העיד צספרו ח"א דף ס"ת שינאלו צינו מכתבים אחרים
והחכם הזה נועים לכתות המחקר של אריסטוטלים .

היאודים מעיר צולוניא . וראיתי דבריו בענין אחד של דיני תמונות בקיזור
נמרץ ונדפסו צויטניאה :

ס' : כמוה"ר ר' אברהם דוד צמוה"ר שמואל פאפו דבריו האירו צו"ת שמש
דקה י"ד סי' ח' יש שם תשובה ממנו צא" שהיה בעל צרית ציוס רביעי
דח"ה של סכות וקודם שיאור היום מתה לו צמו ופסק דאסור לו לעשות המלצה
צאותו היום מפני שהוא דאורייתא כל יום ראשון . והרצ מורפורגו חלק
עליו לאמר שאם אחרו המלצה עד אחר קצורת המת שיכל לעשותה מפני
שאין חללות חל צמועד . והרצ פאפו חזר והשיב צארונה לקיים דבריו
הראשונים . אכן צן הרצ המחבר השיב על כל דבריו וזה הויכוח היה
צשנת התל"א ומתשובת הרצ פאפו נראה שדר איזה זמן צראגוזה (וכן
משמע גם צהקדמת שושנים לדוד פאדרו) ואח"כ הלך לדור צמקוס אחר .
ובחלק חה"מ דף ב"ה ע"צ צאה שם הסכמתו על פס"ד רבני אבקונא צהיתר
הולאת זיוון על חלון חצירו ואז היה דר צראגוזה וחתם"ש פס"ו . וצפחד
יצחק ערך אלס הוצאה שם תשובתו על מעשה זר שאירע צראגוזה צשנת
התפ"צ והסכימו עמו רבני הדור :

ס' : מה"ר ר' אליה מנולא מעיר רומא יש הסכמתו העונה ערך חליה קודמת
לפסק מה"ר ר' אליקים ממאירטא דף כ"ו ע"ג וכתב דכיון דהויס חכם ויבן
מה העבודה הזאת של יבוס לפי דברי הרש"צי צהוא סבא דמשפטים לכן
כוונתו רצויה לשם שמים היא טובה לו משצעה פסקים משיבי טעם וצו תלוי
הדבר דאין אדם יודע מה שצלוו של חצירו :

ס' : מה"ר ר' אפרים העדלאן טרולינגן הוא היה א' מרצני הדור צזמן הדאגן
מה"ר ר' יעקב אלפרון מפרובה ויש לו תשובות צש"ות נחלת יעקב לה"ל .
אחת מהן חתומה צזמן שמו"ו לתת טעם למה אינו מעלה ומוריד אס ישתנה
זמן קבלת שבת ויציאתו לפי המרחק צין הוישצים צאורך הארץ ממזרח
למערב . וגם על שינוי זמן חלות לפי המקומות והיאך יתנהב הרוצס
לקיים חלות קימת חלות לילה או צאשמורת האחרונה אס ילך אחר השעה
שהוא חלות לילה צא"י ע"ש שהארין . וגם האחרונים כתבו צזה הענין
וצפרט הרצ הגדול חיד"א זל"ל צספריו :

ס' : כמה"ר אר צאצטליין לאמפרונטי זקן ונשוא פניס א' מתלמידי כמוה"ר ר' שלמה
לאמפרונטי ושימש ג"ב כמוה"ר ר' פינחס חי ענו הרצה שנים והעתיק
פסקים שלו הנקראים צבעת פינחס . הזקן הכ"ל היה נשוא פניס שוקד
] צלימוד הר"ף צצקר וצנערב ומעיין מאד צהלכה . היה מ"ן צצ"כ

עו': כמה"ר אברהם חזקיה מנחזר קדמון חיבר פ' על הגדת פסח ופירוש על מגילת
קבלת ואסתר כמ"ט ד"י רו"סי זח"א דף ע"ט שהיו זידו הזינורים ה"כל .
עו': כמה"ר אברהם הכהן זכמה"ר שצתי הכהן מאי זנטי זא מעיר
מולדתו קדיא ללמוד חכמת הרפואה והפילוסופיא לעיר פאדוזה ובאן קבל
עטרת המחקר צצית מדרש החכמות זכבוד גדול כי משוררי זמנו נמה עליהם
רוח השיר ציוס שמחתו . וציניהם רצני וגאוני פאדוזה כזדוהו צשירות
ותושצמות כי מלא חן צענייהם על לזקתו ואמונתו ודזיקותו צתורה
וצתלמוד . להיות שעסק זה גם צהתהלכו צצית החכמות ללמוד
החילוניות . וחיצר ספר דרשות על התורה שדפסו צויניליאה צשנת
הת"ם לצריאה וחתומים צאלותי איזה שירים ששרו לכבודו . וגם אחרי
שנתעסק צמלאכת הרפואה לא עזז למוד תורת ה' תמימה כאשר יעיד על
זה ספרו הנכבד כהג"ת אברהם אשר צו חרו ספר תהלים ופרקי שירה על
השמינית כלול ציאור' נחודי' ומדרשים נפלאים ומידושים מתוקים מדצט
ונופת לופים והסכימו על הספר הזה רצני דורו כמה"ר יוסף פיימיטא
המקובל האלקי מ"ץ צאכקונא . הגאון הגדול רצינו יצחק חיים כהן לזק
כ מהחזנים והגאון רצינו צצתי חיים מאריני ה"ר מרדכי פיראריסי רצני פאדוזה
מה"ר יצחק פאלציפיקו ומה"ר משה כ"ץ רצני ויניליאה כיזדוהו צשירות
הקדמות נאות ותושצמות צראש ספרו וכתבו דנהירין לו צצילי דשמיא צצילי
דנהר דעה ושהיה כבוד עדתו . וצאמת הקורא ספרו יתענג ויכיר כמה
ר גדלה חכמת הרצ המחצ' צחכמת השיר . זכר לזיק לצרכה :

עו': כמה"ר אברהם קולורני מעיר מנטוזה היה לו יד ושם צחזר דוכוס
מנטוזה ודוכוס פירארה וצהיכל המלך רודלפו השני אשר צמארתם נדפס חיבורו
העמוק צצתי לשונות לוט"ץ ואיטלקי צעיר פראג המורה אופן לכתוב אגרות
ומכתבים צלשון מידה ומשל . וחכמי העמים הזכירוהו לשבח .

עו': כמה"ר אליהו הלוי אשכנזי המדקדק הגדול חצר ס' הצחור . פי'
על ס' מהלך צצילי הדעת לר' משה קמחי זלה"ה . ס' הרכזה . ס'
עוז טעם . ס' מסורת המסורת . ס' התשצי . ס' מתורגמן . ס' לוחות פעלים .
שירים על ס' איוב, מדרש הנציא , שירים ותושצמות על ספרים רצים שדפסו
צויניליאה , זכרון דברים, פרקי אליהו . שצרי לוחות . והיה צקי מאד
צלשון הקדש וצלשונות העמים אשר היו לו לעזר ולהועיל לחצר ספריו .
ולמוד ללשון עברית לחכמי האומות ועל זה ילאו עליו עוררין מלד חכמי

הוא יען . ולעת שצן א' מקרובו סיה קרוב למיתה . והאריך
 לאזיו (שהיה לר עין) לפדותו זה' סלעים ומיה אותו הצן . והאריך
 ימים קרוב לתשעים שנה עוסק בתורה באומץ עד אשר נקרא מעל צליל
 הששי פ' זראשית התק"ן וכבוד גדול עשו לו צמותו כ"ת וזרעו ירש ארץ:
 (מת"הו)

ס"ט: כמוה"רר אליהו מריקנאטי זמן הרב מעבר יצק, הזכירו הרב עסק סי'
 סו' וקראו צהס האלף בחכמה וזקנה:
 ע': כמוה"רר אברהם צמוה"רר ילחק פאליפיקו מרצני ויניליאה . היה
 חסיד עליון . וראיתי הרבה רשות שמיטה וצדיקה שנתן ליותר מס' שו"צ
 וצקת מהן העיד ואמר שת"ל הוא נזהר מסתס יינס וכ"ו וראיתי פסקא'
 ממנו שנדפס להחזיק החרס הנעשה צויניליאה להכריח הצאים להסתחר שס
 לפרוע פרע"ת צישראל רציע למאה ותתוס צס' תקכ"א . ונעשה לסתור
 פסק המנגד לזה מהרב הגדול החסיד הקדוש האלקי כמוה"רר יעקב חזק
 זלה"ה אצ"ר דק"ק פאדובה (אמנס מה"רי חזק חזר להשיג לפסק הרב
 פאליפיקו) ועלה השמים ציוס י"ט תמוז שנת התק"נה: ונתיי לראות
 קצור דרוטיו כ"י ויש צהס חידושים ופשטים מתוקים מדצס ונפת לופיס וזה
 א' מהס צפסוק מה נכצד היום מלך ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות
 עבדיו כהגלות נגלות אחד הריקים . דקדק מהו אומרו היום היום צ'
 פעמים, וכן הגלות נגלות ופירש כי צכל דצר יעויין צה זמן ואופן הפעולה
 ולכן אמרה יוכל צכל עת הוא דצר צלתי ראוי . אכן הונס היום
 כנפיה והכל נאספס כצכוד והדר ואתה מלך ישראל שהוא עת עושה
 הוללות וסכלות . וזאת שנית אופן הפעולה נגלות לעיני השפלה צכל
 השפלים פעס ושמים דכתיב מפז ונכרבר כהגלות נגלות אחד הריקים עכ"ל

צקילור:
 ע"א: כמוה"רר אהרן מראגזה חיצר תוספת פי' על ס' שמן הטוב על
 התורה ונקרא זקן אהרן עיין צמערכת השי"ן צהס מוה"רר שלמה אוהב מה
 שכתתי שס . וצסוק הספר נדפס ס' מעשה ישרון סיפור נפלא שנדפס
 גם צפני עמנו ועיין מערכת זו אות כ"ד כניה הפליג צצצחו הרב דצר שמואל:
 ע"ב: כמוה"רר אברהם צכ"ר ילחק צלהן חיצר ס' ישע אלזיס פי' נאה על
 אסתר ועוד הדפים ספר מרפא לנפש על תיקוני העצירות ודרכי התשובה
 ע"ה הקבלה על פי הא"י ז"ל . והעיד על עמנו צהקדמת פי' לאסתר
 דהוכרח לטעל עמנו ממקום למקום כדי למנזח פרנסתו , והשלים החיבור

ישראל ועזר מעיר לעיר ונממלכה לממלכה כדי להדפיס ספריו וללמד דקדוק לשון הקדש ונפטר פה פאדוזה . ואלה הן המרחות אשר הצינו על מצבת קבורתו . הלא אצן מקיף תועק . ותהמה לכל עוזר , עלי זאת הקצורה . עלי רצן אשר נלקח . ועלה בשמים . אל יזה ה' צסערה . כ דקדוק אפילתו . ושם אותו לאורה . שנת ש"ט ש"ט ש"ט עליה . צסופו ונפטו צרור החיים לרורה :

ע" : כמ"ר רר אליהו צ"ר שלמה אשכנזי ראש צ"ד צק"ק ורמות זלה"ה נדפס צאמשטרדם פירושו על ס' קהלת צס זכלל יופי : והניח כתוצת יד פירו ש על הזוהר ועל מדרש רבות צצית נכותו של הגאון הגדול מה"ר דוד אופנהיים ז"ל כמ"ש ד"י רנ"סו ח"א דף ק"י :

פ' : כמ"ר רר אברהם חיים סינגאליה דצ קדמון צעיר מודנא חיבר ס' דברי הימים כולל ליקוטים וחידושים כללים שהיה מחדש מדי יום ציומו צעמדו עה"ת וע"ה ע"צ . והתחיל פירוש על המשנה ולא השלימו כי נקרא אל השמים מעל צקולר שנים . ולא נדפסו ספריו , והניח צן ממלא מקומו צחכמה ויראת מטא כמזה"ר שלמה ידידיה וצן צנו הוא כמזה"ר רר אברהם חיים סינגאליה זל"קל .

פ"א : כמזה"ר רר אברהם יוסף שלמה גראציאנו נכדו של הגאון רצינו נתנאל טרזוט ז"ל רצ גדול מובהק חיבר הגהות נחמדות על כל ד' ש"ע הוכירם הרצ זרע אמת . וצראש ס' מעצד יצק נדפסה קינה שחיבר הרצ ז"ל צפטירת הרצ המקובל צעל מעצד יצק ז"ל וראיתי פסקים רצים כ"י מהרצ ז"ל ונדפסו איזה מהם צספרי רצני דורו זי"ע :

פ"ב : כמזה"ר רר אברהם צכמה"ר יצחק לביאדור חתנו ותלמידו של הרצ כלי חמדה הגיה ספר כלי יקר על הנציאים חצר ספר מגן אברהם דרשות . וס' נקודות הכסף פי' על סיר השירים ונדפסו שניהם צעיר ויציאיה . ותהקדמתו על החיבורים הנ"ל מוכח שהרצ ז"ל כתב גם כן פירוש על התורה ועל הנציאים ועל קלת כתובים ועל הספעות . זהרצין תורה צק"ק ארם לוצא :

פ"ג : כמזה"ר רר אברהם משולם צן הר"ר משולם הלוי חרצני פאדוזה הקדמונים הרצין תורה רצים והיה נדיב גדול והניח כל נכסיו לנזקה לעניי ירושלים זעניי פאדוזה ולצית הכנסת שלנו צכתוב צספר זכרין נשמות באוני עיורו ונזמר שם לשבח זלה"ה :

פ"ד : כמזה"ר רר אשר צר אורי . כמזה"ר רר אפרים צר שמחה . כמזה"ר רר

הג'ל צבגד יוס ז"ך למ"י שנת ומשה נג"ה אל הערפל לפ"ק ונדפס צויניליאה
שנת צטמחה לפ"ק :

עג' : כמוה"רר אצרהס מנחס כהן פורטו מקרימונה חיצר שו"ת והמה
צכתו צ"ים כנראה צפחד ינחק ערך דגים וסימנס . וסס הוצאה תשוצתו
על הסטוריון ואכילתו תלוי צמנהג המקומות . וצשו"ת כחלת יעקב
אלפרון יש לו תשוצה שלימה להוכיח שצציתת השצת לא תלאה הק"צה אלא
צזריחת השמש ושקיעתו לפי המקומות שאנו שס ואינו מעלה ולא מוריד אס
אין כל ישראל שצתים יחד . ועוד צאותה תשוצה נתן עעס למה הר"צ
העיקרים להניח ג' עיקרים ולא הספיק לו צעיקר תורה מן השמים דממילא
מוכרחים שנים הנותרים . ואמר שאס כן היינו מפסידים שכר ועונש
רוחני דהוה אמינא דשכר ועונש הוה גופני כדעת הנימוסים . ומאותה
תשוצה נראה שהיה דר ציירוניה והוה א' מרצני וירונה הצאים על החתום
צגזירת נח"ש שנעשה נגד הצאים להשיג בצול רעיהס צעלי החמיות של
פירארה והוה צידי כתיצת יד : ונראה שהוה הרצ המחצר חות יאיר
גימטריאות וטוריקון ור"ת וס"ת ופרפראות לחכמה הנדפס צצנת ש"פח
צויניליאה . וצפתח השער לא נקרא אלא צשמו הראשון צצקדושה וסס אציו
היה כמוה"רר יחיאל כהן פורטו ז"ל ריע וחס לבמה"רר יאודה אחיה ממודינה
אשר יאקו מים על ידי הגאון מוה"רס מפאדוזה זנו"קל . ועלצד ספר
חות יאיר חיצר גס כן ספר גת רמון מחצרת החרוות, ושמוש אצרהס על התורה.
ומסדן דוד על התהלים כל זה כתב הרצ עלמו צהקדמת חות יאיר והרצ ז"ל
עשה מחלית ההגהה לספר יד החזקה להרמ"צס עס כסף משנה שנת של"ד
צויניליאה : והוה הגיה ספר מנחה צלוה פירוש התורה להרצ קרוצו נקרא
כשמו אצר' מנחס כהן רפא פורט, כאשר העיד הוה עלמו צסוף הספר שהגיה :
עד' : כמוה"רר אהרן המכונה עמרין ממשפת גומפרן הרופא מעיר
צרלין חיצר ספר עגלה סוד והוה ציאור לפירוש ׳ן עורא על ׳ה'
מציולת ועלוה אליו מאמר המדע על החכמות נדפס צהמורג שנת ככסר
חכמה לפ"ק :

עזד' : כמוה"רר אהרן דוד טורלינגן היה ר"מ ור"ע דק"ק קרימונה ואחרי
זה היה השיש צצחכמי מנטוזה . אור תורתו זורת צספר פלגי מים
צמחלות שהיה על מקוה רוויגו והוה מהאוסרים לכתחילה וחס שנת סס"ז
לפ"ק . וצשו"ת כחלת יעקב לה"רי אלפרון סי' י"ו יש תשוצה שלימה
ומנו על מלמד ששכרו צעל הצית צס' דוקאטי לשנה לפרוע ע"ו דוקאטי

אליעזר מינץ זן כמוה"רר משה הלוי . כמוה"רר אורי כ"ץ זר משה .
 כמוה"רר אזרחה זר יוסף . כמוה"רר אשר זר יוסף הלוי . כמוה"רר
 אזרחה זר יצחק . כמוה"רר אשר זר ישעיה וכמוה"רר אשר זר אליה
 הרציוו תורה בישראל וגזכרים לשבח בספר זכרון נשמות הנ"ל ולא נודע אם
 נאמו כולם במחנה חלקים זה פאדוזה או צקהלות אחרות . זכר לדיקים
 לצרכה וז"עא :

פד' : כמוה"רר אשר לוי לזית המשולמי נפטר ר"ח אייר ט' רנ"ז וכתוב על
 מצבתו פה ק"ק פאדוזה שהיה ראש ואז המדינה שר וגדול בישראל מופלב
 בחסידות ושמעו הולך באיים הרחוקים :

פז' : כמוה"רר אריה קטאלאני מחכמי פאדוזה זמן הרב אקיוולטי זל"ל כתוב
 על מצבת קבורתו שהיה איש נכבד נעים זמירות ישראל ותוקע בשופר זי"ב
 ועוסק בתורה , נל"ע ציוס ט"ק י"ו לחדש מנחם ט' שפ"ז :

פז"ז : כמוה"רר אזרחה לולאטו מרצני פאדוזה כתוב על קברו : כל עוצרי
 דרך שמעו הציטו וראו כי פה נעמן : איש לדיק תמים נטע נעמן :

מוריני רצינו אזרחה לולאטו לנכנת המן : ברציעי למנחם הט"ג עלתה
 בפשו אל אל מלך נאמן : וסמוך לקברו נקברה אשתו . צגנני ערבות .
 צצתי נדיבות . וגם פה צעודי צקצרי טמונה . ואחר תחיה וצנין
 שאיה . אני האשה הנתונה לאזרחה למקנה ניצ שפתיס מהרצניית
 החסידה מרת יועלן אלמנת כמוה"רר אזרחה לולאטו נ"ע . נפטרס ציוס
 ז' אדר שמ"ו לפק :

פח' : כמוה"רר אלחנן דוד קרומי ראיתי כ"י מהרב פסקיס ושר"ת המעידים
 על צקיאותו צט"ס וצפוסקים :

פט' : רצינו אביעד שר שלום באזיליאה צכמוה"רר מנחם שמשון צכמוה"רר
 שלמה צכמוה"רר וכ"ו רב גדול ומופלח בחכמות שונות פילוסוף מאמין צתורת
 ה' קנאי זן קנאי חסיד ומוקובל אלדי כאשר יכיר הקורא צספרו העמוק
 אמונת חכמים הוא היה תלמיד גדולי ישראל הגאון מה"רי צריאל והחסיד
 המוקובל הרמ"ז והרב הגדול מוהר"צך והרב החכם מ"ר אצוי זל"ל . והיה
 גם כן משרר גדול כאשר תראה צהסכמותו לס' עדן ערוך והוא הדפיס
 וסידר ס' תפתה ערוך ותיקון שוצצים להר"מז זל"ל . והרב מופת הדור
 מו"ה חיד"א זל"ל צס' סס הגדולים ח"צ כתב שרצינו אביעד הנ"ל היה אומר
 כל מחכמות למדתי צעשר שניס . אך חכמת התלמוד נער הייתי גם
 צקנתי יצעתי ולא מלאתי כי אם שמן מנהו עכ"ל . והכוונר ד"י רוסי

לסוף כל ג' חדשים שאין זכות למלמד צדשם הפעור אם נתעברה הסנה וחתם צנת שמ"צ לפ"ק :

עו' : כמה"ר אליעזר ש"ח ונורא זקן וירא שמים ומוהל צקי . סוקד צליוודים צלילה וצקק צצית יוסף : והיה פרנס צצ"כ ספרדים . ונל"צ צש"ק י"ג צצט פ' צשלה ש' תק"פע : (תוספת מו"ה"ר רמס"ג זל"ל) מו"ה"ר אברהם צ"ר משה הכהן שהדפיס ס' חסידים צעיר צולונאיא חיבר ציאר על פירש"י עה"ת וצפרשת משפטים הציא דרשה לכח"ה"ר משה צאסילה עיין חולרות הספרים לר"ח מיכל דף כ"ג אות רפ"ט . (עד כאן תוספת)

עזי' : מה"ר אהרן צמה"ר ישיעה אצ"ד דק"ק וואראנאווי חצר ס' לחס תרומה נחלק לג' חלקים . ח"א נקרא לחס תרמה ח"צ מדות חכמים . חב' לחס מן השמים . והס דרושים . ומאמרים . ופשטים . ור"ת מלאים מוסר . וכמנהג דרושי איטלייא :

עח' : מה"ר אברהם הלוי צן מסדאי העתיק מל' ערצ ללה"ק ס' צן המלך והנזיר נדפס צמנטוזה וצאמטרדם :

עט' : מה"ר אפרים ארדיע מאיזמיר נדפס עמנו ס' עטה אפרים . ועוד לו דרושים וחי' על קומצט וש"ת כ"י :

פ' : מה"ר אהרן זעליג צמה"ר יואל פייזש נדפס עמנו עולת אהרן על אגדות הש"ס צאמטרדם ש' תל"ג :

פא' : כמה"ר אברהם צ"ר ראובן חייע מעריציטש מתושבי ק"ק ניקלשפורג חצר ס' קורות העתים, יספר צו כל מאורעות שהיו צאיצרופא צין לישראל צין לא"ה מש' התק"א עד ש' תקס"א נדפס צצרףין והוא ספר נמוד לקרותו אחר ס' נמח דוד גאנו :

פב' : מה"ר אהרן תאומים אצ"ד דק"ק ווירמישא וק"ק קראקא חצר ס' מטה אהרן פי' על הגדת פסח :

פג' : כמה"ר אברהם צרוחא הוא הגאון הגדול אשר העמיד אלפים תלמידים ונדפסו איזה ממידושויו צס' תולדות אברהם והרצין תורה צפ"פ דמיין וצמין וצבראג וחתנו הוא הרצ חק יוסף . שורש יוסף כתונת יוסף :

פד' : כמה"ר אברהם צן אשר וואלירשטיין מ"ן צק"ק שטאטיך חיצר ס' מאמר אברהם חידושים עה"ת ונלוה אליו קונטרס רצ התועלת צסס ממזה אברהם והוא מפתח על סדר א"צ למנזר הדינים צש"ע ונצרך עוד אליו ס' זרע אברהם כגוי מוסר ויראת ה' נדפס צפירודא ש' תקוה לפ"ק :

...
ה"ר
חליה
חס
דויקים
על
מופלב
כתוב
י"ה
עוצרי
עמון
עלית
צות
וצנין
רצנית
ציוס
גידים
ה"ר
תורת
עמוק
חסיד
והיה
דפיס
הדור
אומר
י גס
רוסי

כתב טראה היצור אשר כ"ו להרב זל"ה על שב הספה ומעלותיו פס"ג
 דף ס"ג ע"ה :

צ"א : כמוה"רר אשרהם פלטיאל מאגורו נחזב על קצרו פה פאדוצה אלה
 הדברים צעמס היום הזה ולא חרות ממלאך המות נפטר זה . סימן
 נקיון בפיו למנוח לו הרוחה . פלטיאל כשמו לו יכירו כל מוח . כי
 נמלט מכל ציר עיגון ואכחה . איש תס נשגס הורס מול לור רוחו יזה
 צ שנת צ"ה ע"ת מנחה . תהיה לו למנוחה . תנ"ל צ"ה :

צ"א : כמ"ה"ר אשרהם צמ"ר משה מקיורו זל"ץ רצני דורו מקור אלה הדברים
 על קצרו . צשנת תחדו צשמחה את פניך לדיק זה צא לצית מלונו
 ונפטר ציום כ"ז למדש מנחס רב חסד מוקיר רצנן ומחזיקן אהבז בריס אצי
 יתומים ואלמנות וגם צתולות . והיז צנסוע הארון ויאמר משה מזמור שיר
 ליום השבת :

לא וי ולא קינה צמות בגצר . צלל דוי מופשט צלא מגרעת . רואה
 פני אל הי צרדת קצר עלה צעון גן צסוד הדעת :

שמה צצצ לדיק כשוצר צצר . צטח ולא פחד חחאת מודעת . כי עת רקוד
 העת מסוד השצר . צרוך אשר חונן לאדם דעת :

צ"ב : האלוף החסיד מ"ר זקני אצי אחי נודע צשערים שמו כמוה"רר אשרהם
 ישראל מי הכהן צן מעלת המכס הרופא כמה"רר שמואל צבמה"רר משה
 הכהן זל"ל סיצמחהו רצני דורו על חסידותו ועל דיקותו צה" ועל יוסר
 מדותיו כאצרהס אצינו ע"ה ממש היה כדיצ גדול ועושה לדיקה צסתר כדי
 שלא לצייש את הענייס וזה לשון הרצ הגדול מורה לדיק צק"ק רויגיו צשנת
 התק"עו כמוה"רר זכריה שמואל ראוינה וחצירו הרצ המוצהק מוה"רר
 אצרהס דיינה זל"ה צאגרת מכתב החצורות שכתבו לכמוה"רר יעקב חזק
 זל"קל כי שמו וסס אציו נודע צשערים מוכתר צכתר סס טוב העולה על
 כתר כהונה וצמאותיו חפן מאד זכותו חכות אצותיו העומדת לעד היא סמכתהו
 לשום רציד הזהב על גאורו ולמנותו צין מלכי רצנן וכ"ו וכ"ו והאגרת הזאת
 בתולאת צידי מכו" הקדש דרצנן קדישי הנוכרים . וצא אצריהס הרצ
 המופלא רצו של החסיד סכ"ל כמוה"רר ישעיהו רומאנין זל"ל וכתב גם זאת
 יאאה מעס ה' לצאות . להראות מתורתו נבלאות ולהוילא מן הכה אל הפועל
 סועל אצרות . לשון לדיק להצין ולהורת . אשר צתורת אמת רוממתי וגדלתי .
 צולין צולין מקעעין ידעתי ויחלתי . כי שפתי בתין ישמרו דעת . ותורה

פה: כמות רר אביעזר ט"ש באוילאה ז"ל ר"ת ומ"ן בק"ק מנטובה ה"ה ספר
 חמונת חכמים . אנכי ראיתי עוד ממנו חיבור בחכמת התכונה כ"י וצט'
 פחד יצחק למתיריל יש לו חייה תשובות ועניינים ע"פי הדק: גם צט'ות דברי
 דוד מילדולה נדפסה תשובה להרצ ז"ל . והסכים בהדפסת ס' פרי תואר.
 וס' משנת חכמים . והוא יבא לישע התנח החלדי הקדוש רבינו משה
 חיים לולאטו ז"ל בגד מנגדיו ונמלאת אגרתו בידי מכתובת ידו הקדושה .
 והעיד בי תהא בקנקרו ומלאר חכם מקובל אמיתי וירא ה' משה אמת
 ותורתו אמת :

עד כאן דברי פי חכם חן בספר זכר לדיוקים לזכרה צמערבת אל"ג:

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Marginal notes on the right side of the page, including the word 'תורה' at the bottom.]

ומיו תהי נוצעת . זה היום שקויתיהו מלאתי ראיתי תרי גברי רבני כמוה"ר זכריה שמואל ראוינה וכווה"ר אברהם דינה ה"ל אשר צסס מעלת החצר הכתירוהו . כמה"ר אברהם ישראל חי כ"ן קראהו . אבא נמי רביענא אצתרייהו . ואמינא לפעלא יישר חליהו, אישור הייא ואישור הייא . צהא חצרותא דניחא קמי שמייא . אברהם ישראל חד מן קאמייא . ישגא שלמיה מלך מלכייא . ואורכא צננין יתייהיז ליה מן שמייא . למעבר עימיה אתיא ותמיהא אבי"ר : עב"ל הרב הנ"ל . ושמעתי מפי האלוף כמה"ר מאיר טריאסטי זלה"ה שהוא הכיר את מר זקני החסיד הנזכר והיה קס כל חזות לילה ומתצודד צצית מדרשו הסמוך לצית הכנסת אשכנזים (שאני עצה דר צו, ולמד שס תורה צעקרה מוה"ר אבי זצ"ל חתנו) ועוסק בתורה שס לחצר מדת לילה ציום עד אור הצוקר והולך לצית התפלה ואח"כ היה חוזר שס ללמוד צתענית וצקדושה עד שעת מנחה וערבית . ואח"כ היה אוכל מעט כדי סיפוקו . וצאישון לילה ואפילה היה מחזר צצתי הענייס עם כסף וזהו קשור צשמלה קטנה והיה דופק על דלתותיהם ומשליך השמלה עם המעות תכף שפתחו לו דלת הצית וצורח . כדי שלא יתציישו, וצזה היו מתפרנסים צצוד . מלצד שלא היה מחזיר ריקס פני כל שאל ממנו עזר וסיוע צכסף יצוה צצצדים ומעות ושמלות צשופע גדול צעיץ עוצה רוח נמוכה ונפש שפלה וצפרט עם ת"ח ויראי ה' והעיץ גם לצתי כנסיות וצתי מדרשות צחייו וצמותו הניח מאה אלף כספים דוקאטי לצדקה ולכל חצרות מוזה שצעיירו וסני צתים לצסוק צהס החולים ולרפאתם . ועליו אמרו כמה גדולים מעשיו כמה מתוקנים דרכיו . והחכם החסיד הנכבד מוה"ר שצתי אהרן חיים מאריני זצ"ל חקק על קצרו אלה החרוזות . מנ"ק נזר החסידים . שפ"ר יוחסין . טוב עם ה' ועס אנשים, הבציר הנעלה . לו נאזה תהלה . כמה"ר אברהם ישראל חי הבהן זצ"ל נלצ"ע יוס כ"ד חשון שנת התק"כצ .

חדלו לכס אישים צבי ונהי : על מות וגוע הצדיק צארץ : זה אברהם לא מת חיים עודו : צצכור רוצ חסדיו הצאים ממנו :

אס כן למה קינה על מיתת צצר : רוחו למרוס . רק גופו לקצר : תהי צשמתו צרור החיים :

צג' : כמוה"ר אברהם ין נחמיאש מפורעוגאל חצר ספר רפואות ונדפס צלשון לצטיץ צעיר ויניאזה צצנת שצ"א כצכתצ ד"י רו"סי ח"צ דף ע"צ . ומלא צדי פירושו על אינה כתיבת יד . והרב כנ"ה הזכיר תצוצותיו כ"י :

צד' : כמוה"ר ר' אברהם פייריה ספרדי כתב והדפיס באמשטרדם בלשון ספרדי שני חיבורים נחמדים להוכיח השגחת ה' על צדואיו ויראת והצבת ה' יתצרך ועיקר סדר ועונש . ומהביל צטוב טעם ודעת כל תענוגי העולם הזה ומורה נבוכים צדרכי העולם לקחת מוסר השכל בצדק ומשפט ומיסורים :
עיין ד"י רוס"י ח"ב 3 דף פ"ח :

צה' : כמוה"ר ר' אברהם ישראל פילזארו מאמשטרדם חיבר פירוש על נבואות יעקב אבינו שאמר ליאודה בנו וקראו שצט יאודה להוכיח שלא נתאמתו עדיין ועמידין להתאמת צביאת משיח לדקנו צבי"א ונמצא כתיבת יד ציד ד"י רוס"י ח"ב 3 צ"ב דף 3"3 :

צו' : כמוה"ר ר' אליעזר פונטריומולי אור תורתו זורח צמדינת פיאיומנטי צומיני ומיזר אלו הצבורים . סוד צמורים מענות צין פלוני ואלמוני . צדרי שיר (חרוזי קהלת ע"ד אפלטון) שיטת האופיה (על ד' כנסיות לר"א) . קרא הגבר (תולדות הקראי) נקמת ישמעאל (העתק ס' יצחק ארזויו) . פתח קען (ציפור הגדה) . פתח תקוה (כולל ל"ו פירוש' ע"ד חכמי אומות מלא מוסר) וכלל נמצאו באורות ספרי המנוח ר' חיים מייכל ונזכרים צספרו דף שכ"א ע"א :

צז' : כמוה"ר ר' אברהם מנחם כהן רפא פורט מקרימונה חצר ספר מנחה צלוה פירוש קצר ויפה מאד על התורה ונדפס צוירוניה והוגה על ידי קרוצו אשר ישא את שמו שזכר לעיל צאות ע"פ . והכוזר ד"י רוס"י א הזכיר ספר אחר שחצר הרב ז"ל שמו לפנת פענח כולל תצנית אגרות ומכתבים בלשון לח ויפה עיין סס דף לח' בחלק שני מספרו : וצפרשת האזינו הציא הרב הנ"ל ספר שחצר על מליאות השדים ולא נדפס :

צח' : כמוה"ר ר' אברהם פרוינבלגי צן הבאן מוה"ר דוד זצ"ל רבו של הרב שער אריה כת"ש צסוף ספרו שלטי הצבורים שהיה סיני ועוקר הרים חכם רופא ופילוסוף רי"ש מתיצתא צק"ק קואלי עש"3 :

צט' : כמוה"ר אשר וורמט מדקדק אשכנזי ורופא חיבר ס' סייג לתורה על המסרה, ונדפס צפ"דו שזת תק"כו :

ק' : כמוה"ר ר' אברהם בלפון אור תורתו זרח צעיר טריפולי זה חמושים שנה היה רודף לדקה וחסד עם כל עוזר וצט עם תלמידי חכמים כאשר העידו עליו הרבנים שלוקי עה"ק עבריה צהסכמת ספרו החשוב חיי אברהם הנותן טעם לשבח על הלכות רבות על ד' טורים, ונדפס צעיר ליורנו שנת אשר נתן אלקים לאברהם לפ"ק :

קא' : כמוה"ר אברהם חיים קראקוביא רב קדמון מהשייטע הכללי של עיר
ויניציאה חסיד ומקובל הניח אחריו זרעה תשובות רבות כ"י וחזורים אחרים
והוא זקנו של כמוה"ר יעקב מנחם קראקוביא ז"ל :

קב' : כמוה"ר אלישעמ מאיר פאדונו ילק מים ע"י הגאון מוה"ר ישמעאל
הכהן צעל זרע אמת ולמד תורה הרבה גם מפני כמוה"ר שלמה יאודה
סיניגאליא רצני עיר מולדתו מודינא . והרצין תורה בתלמידים שם
ובהרבה כפרים שבמדינתו ואח"כ היה א' מרצני עיר מנטוזה בחצרת כמו'
יעקב קאזים וכמוה"ר שלמה ניסים נר"ו וצסוף ימיו נתקבל למורה זקן
פה פאדוזה . ושמעתי תורה מפיו עשרים חדשים . ומלאתיו אור זלום
בתלמוד ובפוסקים עניו וספל בך ירא ה' מאהבה, ונקרא אל השמים מעל
ציוס כ"א אלול ש' תק"ן . ומלאו צידי פסקיו ודרשויו כ"י והתמיד קילור
הלבנות ערופות ותערובות מסי' ס' ואילך במקום שפסק הרב זרע אמת
בחלק שני זלה"ה :

קג' : כמוה"ר אברהם שער אריה חכם ורופא וחוקר נכבד צדור
של הרמ"ע מפלנו ז"ל האיר עיני הגולה צספרו הנחמד שלעי הגבורים
לבאר קדושת ארץ ישראל ותבנית בית המקדש וכל כליו וצבדי כהונה
ומעשט הקצנות מלמד כמה עניינים יקרים הכלולים צתיכו מעוטר
צפסוקי אכ"ך ומדעי רז"ל צש"ש צצלי וירושלמי ומכילתא וספר הזוהר
הקדוש וצו הראה ידו החזקה צעשר לשונות שונות ומכנתו הגדולה
צתורה ובפוסקים כאשר עין הקורא יחזה צספרו הקדוש חלק ראשון : ובחלק
שני ושלטי יתנא סדר עבודת הקצנות ותיקון קריאה תנך וגפ"ת וזוהר
וב"ו דבר יוס ציומו צצצנות צחדשים וצמועדים . וצסופו כמלא חיקוי נחמד
על המלאות מלאכת הדפוס . ונדפס צעיר מנטוזה שנת שצ"ע ציוס הללתיך
ויהללוהו צשערים המצויינים בהלכה ולמען תראה גדולת המחבר הזה אצתיק
אלך זנרון ימי חייו כאשר כתבם המחבר צסוף ספרו . אמר אברהם
הרופא ינ"ו מונטוזה צן הנשא כמוה"ר דוד שער אריה אציר הרופאים ז"ל
צן המרום כמוה"ר אליעזר הרופא המובהק ז"ל . צן המאד נעלה כמוה"ר
צנימן פרש העברי ז"ל רופא נכבד של מלך נאפולי הנקרא פירדינאנדו ראשון
מאראגונה, ואחריו צמוותו רופא נחמד של חתנו באליאצו מאריאה ספרצה
דוכס ממיילאנו . אתה ארוני הקורא דע לך כי עת מולדתי היה צחיות
הלינה של יוס ש"ק ר"ח ניסן ש"צ ומעלת אדני אצי עשרת ראשי ה"כל

במח"ר דוד מטער אריה אצור הרופאים ז"ל עד יום אשר נקרא ציטיבה של מעלה לחיי העה"צ היה לי מעיר לעזור בחכמי ישראל ללמדני תורה וצילדותי קראתי ופתרתי תורה כנאי' ובתבוסים צדקוק רב עם הסופרי' המובהקי' כמ"ח מחיר מפאדווא ז"ל וכמ"ס יהוסף זקא' ז"ל, אחריה' בעלה והמרומם איש חיל ורצ פעלים שהיה לו שם דראשי בצורי התורה כמה"ר יהוסף סיני ז"ל. למדני הלכות הרמ"צ ושאנה ופרושי התורה והכנזאים . וצער צולוני' אחרי הפרדי ממנו עמדת לפני הגאון כמה"ר יעקב מפאנו ז"ל ושמשתי אותו צפוסקי' וצגמרא . ועל כי אז נגעה צנו יד ה' ומחמד עינינו היה לשרפת אש חזרתי מנע צה וילקתי מים על ידי כמה"ר יהודה פרוצניאלו ז"ל ימים מה . אחרי שקטתי ונחתי על שכמי הגאון מופלא הדור סיני ועוקר הרים ריש מחיבתא המקובל הרופא והפילוסוף האלפי כמה"ר אצרהס יצ"ו צן הגאון וראש לדרשני איעליהא שהיו צומנו כמה"ר דוד פרוויניאלו ז"ל . אורו הכיום יאיר צקסאלי ממנופיראטו וחן מהעיר הזאת מנעוה' הגאון יצרהו ה' הנזכר לשצח, מלא כרמי מצטר ויין הגמרא כפי בחי, כי נמלאו לנו צחסד ה' צמקוס הוא אשר נועדנו שם כל חלקי התורה שצ"ע, וגם סורני צהשדלות רצ הלשון לאינו מראשיתו ומלאכת ההגיון כלה צשלב צשפטים . ועם מע"כת אחרי שנים מה הלכתי צפאויאם לשמוע צכנסית הרופאים החכמה מהפילוסופיא לאריסטוטילי , והרפואה לאיפוקראטי וגאלינו היוניס ולשאר חכמי הרופאים הערצייס . וע"כ לא עזצתי אז מלהגות תמיד צתרת ה' תמומה כי היה לי הישיש הנורא הזה לעולם למורה דק והוא למדני דעת יוראת ה' וצנפש שוקקה מלא אותי חכמת לב ותקן צכל עון מהודו עלי עד כי מצלב מדשים אחרי אשר עטרוהו הרופאים צפלוסופיא וצרפואה . גם חגי מנתי כמוהו צסמיכה מעלימת צטיאטראות של פאויאם עם שאר הפילוסופיס והרופאים שלהם וזה היה יום ר"ח ניסן ש' שכ"ג נינירה . וצש' שכ"ו י"ט אלול ג' סיטוצרי, פרשת אחת גצויס קצלוני רופאי הקוליניאו צמנעוזה שהיו אז לב כלס חכמים וכצוניס והרשוני לרפאת כשאר רופאיהם צמנעוזה וחולה לה . ואז בעלה א"ח עטרת ראשי ז"ל היה זקן וצצע ימים ועל הרוב היה נוטה מקר צריאותו, וחכי ה' למען טובו למלאות מקומו כי הבח גם הוא הדריכני צמלאכת הרפואה צמסקיס וצתרופות וגם צמלאכת היד צנגעים וצכאלות, וגם למד את ידי למרות ערלת הצערים ולהכניסם צצדיתו של אצרהס אצינו . ומיוס ששי של חדש מרמחון שכ"ו פרשת ואתה את צדיתי משמור אתה וורעך

עיר
ישי
מעלה
אחריה
שם
כמו'
דק
צלוס
ש מעל
קיוור
חמת
צדורו
צצריס
כסוגה
עצער
הנורא
גדולה
וצתק
חומר
נחמד
ללתיך,
צצתיק
צצריס
ש ז"ל
כמה'
רשון
ספרות
חיות
ה"ג

אחריך לדורותם . עד י"ע אדר ס"ח פרשת תשא מלתי שלם אחות
וששים ילדים, כנראה בספרי המיוחד לזה אשר בו כתבתי צתחלת זכרון
הנער הנמול פסוק אחד לכלם, ושם הנער הנמול ושם אביו ושם אמו, ויה שכתבם
לצרות למשזוננו ולמשזונם, פרשת השבוע, הצעל צרות ראשון ושני אם
עשאוהו כמנהג מעלת הלוועים, וזכורתו אם היה זכור לאביו או לאמו,
והנושא מהדרסה אם נעשת זקריחת ויחיד הצעלי צרות זכה"כ צעשת
המנחה כמנהגנו, ומרוצ הטרח והעמל אחר פטירת ה"א עטרת ראשי ז"ל
צרפואת אחינו היהודי והאדונים והשרים ציר הזאת, ואילי הארץ חוזה לה,
לא דרשתי צם' תורת השם כמועל עלי, וצמקוס הגית התורה יומם ולילה
מצרתי ספר אחד גדול לאטינו מעלות טונות לשרים רבים ושאלות תשובות
לאטינו לרופאים שלא מצני עמנו חוץ מהעיר הזאת כמעט בכל גלילות
לומבארדיאה וחולה לה . וספר אחר מצרתי ולקעתי מהתרופות שהם מעשי
ידי לכל החלייה הידועים ודברי' רבים אחרים השייכים והזריכים ג"כ למלאכת
היד שלא נכתבו עד היום ע"י שום אחד מהרופאים הקדמוני' ומשזוננו זה,
הלא הם ציד צני מצניי החצר והרופא דוד המצורף יל"י : וצמלות אדוננו
בולייאמו בונזאגה יר"ה, דוכוס שלישי ומנטוזה, וראשון למונפיראטור, מצרתי
צמלות על רגל ה' ס' אחד לאטינו שצו דרשתי אם יש לזה צמולא צרפואה
כאשר חשבו הרופאי' הקדמונים אם לאו שדפס צויניאזאה ש' שו"ד, עד
שעון צטול תורה היה צעוכרי, ואחרי שנתמלאת סאתי יד ה' היתה צי
תמוז ש' ס"ה, ומעלצונה של תורה נטל חיות אצרי גופי ולא יכולתי ללכת
דרגלי ולנוע ידי ורועי השמאלים כאשר צני האדם והייתי כמות מוטל על מעתי
ער ר"ח ניסן ס"ו . וצחליי דרשתי את ה' ואחרי התפלה והתשובה והתמנה
נתתי את לצי לתקן את אשר עותי, וסדרתי לי ולצני תנ"ך, משנה גמרא
מדרש הגדה מאמרי הזוהר וסדר עצודה לכל ימי השנה צשמרית וצמקוס
וצמנחה, עד כי צהגיה זו של תורה צעחתי ירחמני ה' ויסיר מעלי כל
מטא ואשמה שהיה עלי צעבור צעולה . לכן אל תתמה אדוני וקאני אם
העזתי פני לחצר אהל התורה והמשנה והגמרא להיות אחד צסגוגים שונים
כהיום הזה, כי לא עשיתי זאת ליוהרא צעלמא אלא להסיר מעלי גול העון
הזה אשר היה למשא עלי, ואם יקרה והיה לצנן שלם לעבור גם אתה
כסדרי הזה את ה' ולעסוק צתורה כמשפט יום ציומו כאשר ערכת לפניך
מיקר נא נפשי צעיניך והתפלל אל ה' צעדי שיסלה לכל עונותי ופסעי ולא
יצא צמשפט עמי כי לא יצדק לפניו כל חיי

והנה אחרי ימי הפסח הזה שעבר שנת ס"ו העיר ה' את רומי והתחלתי באש
 מבאורות וידוע חלו לכתוב את דברי התורה הזאת וכוני האל אלהינו גדול
 ונורא להסלים צידי הימנית השלושה מגינים האלה של ספר שלטי הגבורים,
 והתשעים פרוקים שלפניהם חדש חלו' שנת ס"ז. יתברך ה' לעד ולעולמי
 עד אשר הביאני עד הלום ויהי לי למצב שמתו לדיקים צה' והודו לזכר
 קדשו כי קדוש ה' אלקינו :

קד' : כמוה' רר אברהם חי די קולוניא מעיר מנעוזה תלמיד הרב הגדול הרופא
 כמוה' רר ישראל גדליה קאזים וגיסו של ידידי כמוה' רר יעקב קאזים והיה
 חכם בחכמות שונות והוא נקרא באסיפת הסנהדרין צעיר פארים צה'
 הת"קס"ו וקדש את השם צו צפרק. ע"י דרשותיו ומאמריו הנשגבים שנדפסו
 סס צחותו ומעמד והוא נכנס לראש ולקנין בכל מלכות רצני לרפת היינו
 ראשון לקוניסעורי לינטראלי של מלכות הנ"ל. ובסוף ימיו נקרא להיות
 ראש ומנהיג של עיר טריאסטי ותקן סס כמה תקנות טובות ואברהם צן
 חמש וצבעים שנה צלחתו מחרון אף העולם הזה וכנס לקוט פרי מעשו
 הטובים צעולם הצא זל"ה. וכבוד עשו לו צמותו והספידוהו צכל
 גלילות לרפת ואיטליאה, ועיי צספר רוח והללה דף כ"צ ע"א שהציא חקירה
 נכזת מהרצ ז"ל.

קה' : כמוה' רר אשר צר דוד צר אברהם צר דוד זלו"קל נכדו של הרצ"ב
 החסיד זלו"קל חצר ציאור י"ג מדות והוא חתום באורותי מכתיבת ידו הקדש
 ממש על קלף יפה. והוא הסופר של מיצורים אחרים נפרדים צקובן אחד
 הנמלאים צידי ואלו הם : א' חידושים נפרדים מלוקטים מפ"י הרמ"צן ז"ל
 על התורה : ב' סודות הניקוד : ג' פרקי היכלות וסוד המרכבה לר'
 ישמעאל כהן גדול ז"ל : ד' פי' כ"צ אותיות התורה ולורתן ע"פי
 הקבלה למ"ט שר הפנים : ה' תפלת הייחוד להקדוש האלדי ר' נחוניא
 צן הקנה ז"ל : ו' פי' עשר ספירות וסודו' על מלות שונות וציאור על
 פסוקי נפרדי' מתורה נציאים וכתובים עד"ה לרצנו מנחס ת מיד רצינו
 אליעזר מורעישא : ז' צקפת הייחוד לר' נחוניא צן הקנה ז"ל צנוסח
 אחר : ח' ציאור י"ג מדות להרצ אשר ה"כל : ט' מאמר מתקרי דרך
 שאלה ותשובה ע"פ הקבלה על מדותיו ית'. נקרא עשר השואל : י'
 ספר החיים מדבר נפלאות תמים דעות ית' שמו. על שמותו הקדושים,
 על צראיו, על הכשתה, על הנצוזה, על יזה"ט, וי"הר, על העולמות,
 על הנצוזה. על המלות, ועל עניינים אחרים רבים ונכזדים :

ק"ה : כמוה"ר אליקים בן אברהם מלינדון זמז זה חמישים שנה וחזר עשרה מאמרות בחכמות ומתקדיות שונות ונדפסו והם ניכרת חכמתו צבילה וצנסתר : זיע"ל
 ק"ו : כמוה"ר אלימלך אחד תלמידי הרב החסיד המקובל צביל השם אשכנזי , חזר ס' טעם אלימלך, חידושים עדה"ק על המשם חומשי תורה ועל מאמרי רז"ל ונדפס .

ק"ז : כמוה"ר חלקיה מבס חסיד מקובל קדמון מאד זכה לגילוי אליהו הנביא זכור לעו"ב , כאשר יעידון יגידון ספריו הקדושים שנדפסו על התורה ועל העולות הקראים צטס ספר הקנה נס' הפליאה מלאים חכמה ודעת ויראת ס' , והלמוד צהס יקנה רוח טובה וקדושה לעצור ס' צאהצס .

ק"ח : כמוה"ר אליעזר (ליזר) דיין צ"ק קראקוניה סיג' ס' יקרא דמי, דרושים ותוכחות מוסר צאפענצאך צט' סק"צ .
 ק"י : כמוה"ר אברהם אהרן בן ר' מנחם צב"רן סיג' ס' אורים ומגים , חידושים ורמזים על תנ"ך :

קיא : כמוה"ר אהרם רופא מוצק צפרנקפורט דמיין סג' ס' דענין הרפואות נדפס טס ט' ת"ס :

קיב : כמוה"ר אליעזר ריאטי משכיל צתורה צמדרשים חזר ס' לוח מאמרי עין ישראל על ד' אלפא ציתא נדפס צוינליחה ט' טע"צ ומיצר ערך ספר כללי התלמוד נשאר כתיבת יד צעיר המצירב אלל המנוט ר' קיים מיכל נלה"ס :

קיג : כמוה"ר אליעזר די אצילה נכדו של הר' החסיד כמוה' חיים בן עטר ז"ל היה מפולפל מאד כאשר יעידון יגידון מצוריו מגן גבורים, שגי חלקים כולל שעות על התלמוד, ועוד חזר ט"ת ופסקי' עמוקי' ופירושים על ד' סק"י קט"וע, נדפסו צעיר ליורכו .

קיד : כמוה"ר אברהם יונה זלה"ה מאשטלער אצ"ד ומ"ץ צק"ק וינליחה שנים רבות, עלה אל האלהים צשנת התק"עה והיה תלמיד הרב שושנים לדוד והרב נהר שלום, דומה לרבותיו בחכמה וצחמדות, תקן כמה תקנות טובות צקהילתו והצילה צכה תפילותיו ויחודיו מערות רבות ורעות, ואני זכיתי לקבל פניו היקרות ולהינות ממחמתו כמה פעמים והיה מאורו כמלאך האלדים עורא, מאד : והיה לו אהבה יתירה עם עורי הרב הבולל מה"הר יחזק רפאל פינג' זל"ל אצ"ר סה פאדוזה ומינאן, זה לז' אגרותיהם ופסקיהם

כאשר יראו גינסיסצ'ט פרי לדיק כ"י למורי הגאון המרי"ף הנ"ל ז"ל וזה מלמד תשובותיו הנדפסות צו"ת חיים וחסד ודשו"ת מוצר בעצרה וצטאר ספרי רצני הדור כתוצות צתצונה וסצדא ישרה . והגיה ספרים רבים שנדפסו צוינלייאה כמו קהלת יעקב . זמנמת אהרן להר"י פארדו ז"ל . ולשונו לטון הוהצ והה"דרת צהקדמות וססכמות שפת צספרים רצים . ורוב ימיו עבר צתעניות וסיגופים רצים לכפר על עון הדור . והגיה חיבורים שונים ככתוצים על דרך פר"ם . זכותו יגן עלינו אמן .

קצו" : כמוה"ר אהרן שמואל צמורה' משה שלים דק"ק קרעמינץ חכם חסיד ומקובל כנראה מספר נשמת האדם הנדפס צוילרמשדארף .

קיו" : כמוה"ר אצרהס עוצייאנה מרצני אלגאזייר צומן הרצ הגדול צעל ורע יעקב צן באים . חסיד ומקובל חיבר ס' חסד לאצרהס , כונת על התפלה וספר עץ חיים ושלל אצרהס פירוט על המצות צדרך פר"ם, והגילא לאור שו"ת יכון וצועז, וס' מגן אצות על הסכמות ויסודי התורה להרש"צן זלה"ה וכתב צתחילתס הקדמה יפה עד מאד ועוד הכיח ס' עץ הדעת על מל"ת כדכתב צפתח השער של ס' שלל אצרהס :

קיו" : כמוה"ר אצרהס אלנקר מרצני אלגיר מצית דינו של ה"רי צן נאיים צעל שו"ת זרע יעקב הדפים והגיה מחדש צליחורנו תיקוני הזוהר עם פי' הא"רי ומידושי הרמ"ז ז"ל ומנלחו צתחלת הס' וצסופו חוזה מפיוטיו והכיח אחריו צרבה חיבור עפרא לאצרהס כדראיתי מכתב ידו בהסכמה שכתב צס' כתונת יוסף למו"ה"ר יוסף מריגי זלה"ה כדליינתי צמערכת יו"ד. וכדפס צליחורנו פירושו על מחזור ק"ק ספרדים, וציחור על המורה :

קיו" : כמוה"ר אצרהס שמו, מורה לדיק בקורפו צומן הגאון צעל פמד יאחק לאחסרונטי, היתה לו אהבה עזה עם הרצ הקדוש כמוה"ר יעקב חזק אצ"ד צק"ק פאדובה ומריץ אליו אגרותיו ושאלותיו על הדין ועל האמת ושולח לו מתנות רבות על שהיה נאיר עיניו בהלכה, ונפטר בקצרות שנים והכיח ס' זרע אצרהס דרושים ומידושים צדינים שנדפסו צמנוצבה המעידים על חכמת המחצר ז"ל :

קיו" : רצינו אליעזר אשכנזי חכם קדמון מאד, ומתום צאוורתי שני קוצצים צ גדולים מדרושו כתוצים על קף צס' ה' אלפים וקמ"ד ליצירה ממונים צסס ערובת הצסס ושס הספר מעיד על חכמת הרצ המחצר צגלה וננסתר . מפיק מרגליות ודורש כתרי אותיות רמוזים נממדים ודרושים נפלאים ופיוטשים

שונים על סדר פרשיות התורה מוקפים בעצרת זהב פירושים על ס' משלי
 כוללי תוכחות מוסר ודברי הגדה: ^{הוא הגאון החסיד חלקי} ^{היה זקן צהרם}
קד' : כמה רר אליהו ויולגא (הוא הגאון החסיד חלקי) היה זקן צהרם
 חכמות ובגרות מחבריו הנפלאים והיה מורו מאד על לימוד החכמות, והוא
 צוה להרצ החכם ר' ברוך משקלחו הנזכר למטה שיעתיק מהחכמות ללש"ק
 כל מה שאפשר למען תרצה הדעת תוך צני עמנו באמר כי כפי מה
 שיחסר לאדם משאר החכמות לעמת זה יחסר לו מאה ידות בחכמת התורה
 וכי, עיין הקדמת הרב הכ"ל לספר חקלידום שהעתיק ללה"ק:

ק קבא' : כמוה"ר ר' אליעזר אזכרי זכ"ר משה בן החסיד הקדוש רב אליעזר
 אזכרי ז"ל תלמיד הרב החסיד המופלא מה"ר ר' יוסף סאגיס ז"ל ונסמך
 מהרב הגדול מה"ר ר' זי רב והזכירו מהר"מ"ט בפסקים כמ"ס הרב שם הגדולים
 ח"א, ויש לו תשובות גם בשאר ספרי רבני דורו. פירש סדר זרעים
 מתלמוד ירושלמי והיה לו ישיבת חסידים בע"ה"ק לפת ת"ו עוסקים בחכמת
 הזוהר כמה שכתב הרב עלמו בהקדמת ספרו הקדוש חרדים הנדפס. והרב
 קול צוביס הזכיר פירושו למגילת איכה על דרך הקבלה כמה פעמים
 בספרו. ונראה שלמד חכמת האמת מהמקובלים הגדולים מה"מק והא"רי
 ז"ל כי הזכירם לשבח פעמים הרבה בספר חרדים. והקורא צמיצורו ילגש
 רעהו זראותו כמה קלרה ידו בעצורת ה' ויראתו זכורו חסדי ה' אשר
 גמלוהו כרחמיו וכרבו חסדיו. אשרי אדם השוקק על דלתות הספר הקדוש
 הזה. והרב אמרי שפר דף קפ"ז כתחום בהספרו והאריך בשבחו מאד,
 עיין שם דברי פי חכם כמוה"ר ר' נפתלי אשכנזי ז"ל ה"ה:

קכב' : כמוה"ר חר אזרעס חיים סינגליאה תלמיד הרב אביו ר' שלמה יאודה
 והגאון בעל זרע אמת, הרבין תורה בתלמידים, וצופק ימיו נתקבל לת"ץ
 צעירו ק"ק מודנא ועלה לשמים זקן ושבע ימים. והגיה פסקים רבים
 כ"י ומידושים שונים, ואני נשאתי ונתתי עמו בתלמוד ופוסקים ומנחתיו
 מריף וצקי בהם: תהי מנומתו כבוד:

קכג' : כמוה"ר חר אזרעס גבישון בן החכם השלם והרופא כמוה"ר ר' יעקב
 גבישון זל"ה מהגירוש של הספרדים שהיו צעיר גראנטה צא מארץ תלמסאן
 לעיר אלגאזיר בשנת ה'ש"ד צמלות המלך שהזמינו לחנירו חזר המלכות כמו
 רופא מובהק כאשר העירו מהר"ש בן ומה"רש נכדי הרב בעל התש"ן בהקדמת
 ספר עומר השבחה וסם הפליגו לדבר בשבחו וצבחו צנו מה"ר ר' יעקב גבישון
 בנפש האז נפש הנן בחמה בתנוכה וזיראת חטא, זרע חגשים המזויינים

צמח המלכים וצפרט הח"ר אברהם המופלג צרפואה וצלשון ערבי כאשר
 יראה הקורא צסוף ספרו עומר השכחה פי' משלי כמה פיוטים ושירים צסתי
 לשונות שחבר ויהללו צסערים כמה רצנים שכתבו הקדמות ושירים לספר
 הנ"ל וצפרט הרצנים המפורסים נכדי הרש"ץ הנ"ל ומה"ר יצחק צן אבי
 זמרא והחכם מה"רר מסעוד עזרא . ורצני אלגזאיר זה"ה : ואלה
 שמות הרצנים שזכרו צסוף ס' עומר השכחה וכתבו שירים פיוטים ומליצות
 להרב המחבר והשיצ להן . רצו של החכם המחבר כמה"רר שמואל אנומול :
 כמה"רר מאיר אבי זמרה חצירו : כמה"רר אברהם עזיאל : מה"מר מיימון
 צן ד'אן : הר"ר חיים סעורא ז"ל . הר"ר מגדיל אבי זמרא : כמה"רר
 יעקב גצישון צן הרב המחבר שכתב הקדמה יפה על שצח לשון ערבי ושירים
 נכזדים צלה"ק וצלשון ערב : הר"ר אבר ס' גצישון צנו של הר"ר יעקב
 הנזכר : ה"רר יצחק סמרא שעשה ליונים וסיומנים לששים מסכתות הש"ס
 ונדפסו סס : רצינו עודרום הלוי . ה"רר סעדיה ין דאָן . היה
 צצער צמקרה קראו . ושורר צחלמו . קול שמעה אזני ואצינה .
 מצין צכא שחק ומזלות . על כי קרובה היא ישועתי וצקתי להגלות .
 ואמר הרב הנ"ל צענין הזה : מי הוא אבי המשוררים . אם תדעו
 אחי ואי זמח חרוזים צאו . אולי נציאים סס : ואס סס הללו תורת
 ה' צאמת נצאו . רצונו שכל המשוררים ספק נציאים, ואס הללו תורת
 ה' נציאים סס : והנה הרב הגדול ר' אברהם צדשני אצו של ר' ידעיה
 ספניני היה מהרצנים הגדולים והיה לו כח גדול צסיר, ומכלל שירותיו הוא
 הצקסה הצקראת צית אל כי מנין תיצותיה ארצע, עאות ושתים עשרה .
 וצכל תיצה יש לה למ"ד ואין צה מ"כ צותיות אלא מאל"ף עד למ"ה, ר"ל
 סאין צה שום אות משאר צותיות כלל, והגיעה עד מלך ארבוץ, ראוי זה
 האיש המדבר צחצי צותיות ונתפלחו מהפלגת לשונו וצמות הצבור : עוד
 הצבי סס כמה"רר אברהם זמירו ז"ל שהיו קורין לו חכמי דורו גורן ככון
 כי שמעתי שהיה ס' מורה נבוכים סגור צפיו עם כל מפרשיו וכל המקרא
 תנ"ך עם מפרשיו וכן רוצ ספריו הפוסקים ומשורר עליהם מאה ומאתים שירים
 לרוב צקיאותו צממת השיר : כמה"רר אברהם צקראש הלוי ז"ל (הוא חיבר
 ספר הזכרון ציאור על פיר"שי עה"ת צדפס מקרוב) . ה"רר צמח דוראן
 והיה צקי צס"ס וצתלמוד ונפטר ש' סס"ה, והמחבר קוגן עליו קינה
 יפה : ה"רר יעקב גצישון חבר ספר דרך השכל לכבוד הרמ"צס נדי

להגילוי מהשגות התקנאים בגדר. וה"ר יעקב ז"ל רב השנח
השנ"ח לספר השכל הנ"ל. ה"ר שלמה אלמלאקוי שר לו שירה
לכבוד תורתו וקדושתו זל"ה עיין באת מ"ס סימן ו' עמס לכינוי
משפחת גזישון:

קבד': כמות"ר אברהם בן החכם המשורר כמה"ר מאיר אזי זמרה. הרב
גזישון בסוף ספרו עומר השכמה דף קל"ה ע"ב קוראו מורינו הרב הגדול
ומצוי ומנו שירה עריצה וארוכה ואעתיק כאן דברי הקדמתו כי נכונים
הם להשייר האדם לעבודת זוראו חס לשונו.

אמר אברהם כמה"ר הר אדוני אזי ה"ר מאיר אזי זמרה ז"ל זאת השירה
יסדתי לי תוכני לעלמי ולאחרים עמי כל עוד שהשירה נתונה ביד האדם
להרע ולהטיב ר"ל כי הרשות נתונה בידו אם יזכה צע"ס ויתאזה לשכליות
צעודו בחמירות ויפנה מעלה מעלה אשריו כי יעמס צע"ס עמס
מתענוגי הע"ס, וצעת יזאת נשמתו מוגפו יתגלו לו סודות נעלמות, וקודם
הגיעו לחותה השעה ישתוק ומתי יפול הפירוד, וההפך: הפך: ויסדתי

Y בזהאין הר"ב גזישון: ע"ס 3. V

קבה': כמות"ר אברהם קנוואה רב גדול פגיש החזק כמ"ס הרב עומר
השכמה דף קל"ז ע"ד היה צעיר תלמסאן והיו קורין לו רב סתם ונפטר
שנת ונפל ומנו ר"צ לפ"ק ואמרו על אזי אזי כמה"ר ישראל קנוואה
הקדוש שקדש ט"ס צפרהסיאה ונשרף צעוליטול הוא והרב רבינו יאודה
בן הר"ש זל"ל וס"ה עמס הי"ד. Y וצדף קל"ע כתוב אמר

אברהם כמה"ר אזי זמרה כשאירע הגירוש בספרד צעיר בראנטה
(וצאו לתלמסאן כמו מאתים נשמות) היתה שם משפחה קורין לה
צני גזישון וכולס ממו על קידוש השם ושם א' מהס לא המיר
דמו ועיקר גירוש היה משצליאה מהגירוש של שנת אל קנ"א ונקס
ה' לפ"ק. ומסס צאו לבראנטה גם שם לא הונח להס ולא
לזולתס צאוק סכל משפחתס גם צמור גם צתולה יונק עס איס שיצה
כלס ממו על קידוש שמו ית' ולא אחד מהס המיר דמו, ושני אחיס חכמים
ראשי אלפי ישראל הר"ר יעקב וה"ר אברהם צני הר"ר יוסף גזי שון
ז"ל נעשה להס גם עלום וניולו וצאו עמנו לארצות ישמעאל,
ונצאנו כלנו לעיר תלמסאן וצגדנו להס עיין זאת המשפחה הקדושה
בגזישון שהוא נגד מלשון הפסוק צאיוב דאמות וגזיס שהס מיני מרגליות
עוצות ע"ס 3. כחזור לעיין כמה"ר אברהם גזישון צעל ספר עומר

תולדות גדולי ישראל ובאוצר איטליאנה והגהות מהלכות
מרדכי גירונדי על

ענין פתיחה ופתיחה קצת ענין פתיחה ופתיחה קצת ענין פתיחה ופתיחה קצת
ענין פתיחה ופתיחה קצת ענין פתיחה ופתיחה קצת ענין פתיחה ופתיחה קצת
ענין פתיחה ופתיחה קצת ענין פתיחה ופתיחה קצת ענין פתיחה ופתיחה קצת
ענין פתיחה ופתיחה קצת ענין פתיחה ופתיחה קצת ענין פתיחה ופתיחה קצת

אות הבית

א: כמוה"רר צנימין הלוי יש לו תשובה צו"ת אורח לזדיק הוא היה מגורו
האר"י זה"ה והעמיד תלמידים הרבה בחכמת האמת ומכללם כמה"רר
ישראל שלמה ליבני זי"ל ועברו ציניהם שאלות ותשובות עד"ה ככתוב
באגרות הרמ"ז והרמ"ז זי"ל עלמנו קבל ממנו סולת נקיה בחכמה זו כדכתב
בסקדמת תיקוני שיצבים שלו ובשאר ספריו והניח חידושים ופירושים רבים
בספרי האר"י זי"ל ומהם ניכר גדול חכמתו וקדושתו הפלא ופלא ועליו
הכתוב אומר צנימין ירד ה' ישכון לצמח וגו' :

ב: מה"רר צרוך יש לו תשובה בסוף באר שבע ונראה שהוא מה"רר צרוך
קזים שהזכיר הרב קול עגוב דף מ"א ע"ב והדפיס ממנו מוסר לבית הקצרות
לצרוך יום המות במשקל על הרביעיית עט"ז דפח"ח :

ג: כמוה"רר צרוך פייאתוסי מחכמי תוניס צומן הרב חק נתן מיצר ספר
מקור צרוך דרושים נחמדים על התורה מעוערים בפרפראות לחכמה נועריקון
וגימטיאיות ומסרות ודרכים נפלאים ע"ד פר"דס נדפס בק"ק ליוורגו .
והרב המחבר היה מרוכה ציסורין כשחבר ספרו . ומדבריו ניכר
ששימש רבנים חסידים יראי ה' ומושגי שמו . גס הוא כחמד חסיד
וישר זי"ל :

ד: כמוה"רר צנימין נצון מיצר ספר פי שנים והוא כ"ו ובספר גע מקושר
נדפסו איזה מפסקיו :

ה: מה"רר צנימין צן הרב כתנות אור נדפסו איזה ממחידושו בספר הרב
אציו :

ו: כמה"רר צנימין לופים מחכמי ליוורנו צומן מה"רר מי"דא זי"ל מיצר
שיטה על חגיגה . וחידושים על התלמוד והפוסקים כמ"ש המשכיל ר'
דוד לופים אחיו בסקדמת ס' יצין שמועה למוה"רש אלגאזו דפוס ליוורנו .
ושמעתי מחכם אחד כי המ"ר צנימין לופים היה פלפלא חריפא עסיק

לפי שיש שם

לפי שיש שם

מערכת הבית

לפי שיש שם

א : כמוה"ר ר' בנימין אישפינוחא ח' מרזני עיר תונס יש צידו מכתבת ידו
 ממש תשובה שלימה צענין וי"ו קטיעאל שלום דמחלקו עליה רצני וויניולאה
 וררויגו וררצ ועד למחמים הזכיר ספרו בית העזר פי' על רא"צ בע נציאים
 וכתובים . וחיצור על לטונות הרמ"צ . וסו"ת . וצו"ת יוסף
 אומן סי' י' הזכיר ספרו יסוד הקיום לחוק עם ס' ישרש יעקב צנאני על
 דקדוק לטונות התפלה :

ב : כמוה"ר ר' ברוך כהנא ר"ע ור"מ צק"ק פיורדא גם היא כתב פסק ארוך
 על הו"ו שלום קטיעאל הנוכרת: כן ראיתי באגרת שכתב מה"ר יעקב
 סארוואל אל מוה"רי למפרונטי ז"ל :

ג : מה"ר יהודה ברוך צמח"ר זלאל ממספחת מהר"ל נדפס ממנו ס' נידה
 ברוך דרוסיס צעיר פראג ש' תק"מו :

ד : כמוה"ר ר' ברוך עזריאל חזקיעו מפירארה הזכירו מה"ר ר' גאל צהגטותיו
 לש"ע אה"ע סי' ז"ג אות א' והוא ח' מגברי רצני המעידים על המנהג
 שנתפס שצעלי חוצות נדחים מפני האשה שיש לה לגבות כתובתה אפילו
 הם ישראלים ואפילו מחיים דהצבל . ונראה ממש שהיה צדורו של
 הר"מף וצו"ת מוהר"מאי יש סס תשובה ממנו על איש צליעל אה
 כופין אותו לנגש את אשתו עש"צ . וחתם כ"ד לח' מנחם הש"כד

ה : כמוה"ר ר' ברוך צמח"ר חלקה ש"ן מק"ק פיורדא חיבר ספר עטור
 בכורים על פירוש התורה לרצניו יעקב צבל הטורים נדפס צפירדא שנת
 תק"צ :

ו : כמוה"ר ר' צביה בן דק"ק קראקא חיבר ס' זרע ברוך ח"ס ומו"צ דרוסיס
 וחידושים על התורה ונדפסו כמה פעמים וכדו אשר ישא את שמו מה"ר ר'

מרדכי גירונדי על

באריתא תדירא ולא מחזיק טיבותא לכפשיה ונפטר לעולמו ציום שני של
שבעות .

ז' : כמות רר בנימין עשאל מחכמי שאלוניקי הרב צבר למי רואי הציא מחידושו
על הס"ם :

ח' : כמה רר צרוך מקאסווע גברא רבא הזכירו הרב פקודת המלך והזכיר
מחידושו :

ט' : כמה רר צרוך קאלימני זומן הרב מדבר יהודה מעדנא הוויא לאור
ספר מעשי ה' לה' רר אליעזר אשכנזי וס' תורת משה לה' רס אלשיך ומיבר
בראשם הקדמה יפה ונאה וממנה ניכרת חכמתו הגדולה לכבוד בלשון
ך ונקי :

י' : כמות רר צרוך צר יצחק אבן יעיש מיצר פירוש פשוט על סיר השירים
קהלת . ואיזו קרא שמו מקור צרוך ונדפס בקושטאדינא ש' של"ו :

יא' : כמות רר צרוך צר צרוך מכס חוקר ובנון אחד מרדכי ויניליאה זומן הרב
מדבר יהודה מיצר ביאור רבז ויפה מאז על קהלת קרא שמו קהלת יעקב
נדפס ציוניליאה ש' ושמה . והקורא צו יכיר וידע כמה גדלה חכמת
המכס המחבר בחכמות טעניות ואלהיות . ומלא צידי פסק כתיבת יד מהרב
ז"ל . והוא הגיה והוויא לאור ספרים רבים צעיר ויניליאה :

יב' : כמות רר צרוך צר צרוך צר נערונאי העתית מלשון ערבי ללשון הקדש
משלי הפילוסוף איזופו וקרא שמו משלי שועליה ונדפס בצמטובה . וצו
הדאה המכס המעפיק את צקירותו בלשון עברית : ועוד מיצר קיאר
ומספר האמונות לרב שבעיה גאון ז"ל . ועוד הנזכר כ"י ספר מוסר ב"ש
ד"י רוס"ם בספרו ט"א דף ס"ה :

יג' : כמות רר בנימין צר יהודה רומאנו מיצר פירוש על נביאים ראשונים .
ופירוש על דברי הימים . ופירוש על ס' משלי ונשאר בכתובים אלל
חכמי העמים . וכפי עדות הכומר ד"י רוס"ם בספרו חלק א' דף ע"ג .
פירושי החכם הנ"ל הם כתובים בצנונה ונדעת עפ"י הדקדוק להציק לשון
המקרא :

יד' : רבינו צרוך לזכרו דרסן מפואר צק"ק ויניליאה זומן הרב דרך ישר
למות רר ישעיה נילא כמה"ס כמה"ס יוס טוב ואלואזון בספרו הד' אורים
דף צ' ואח"כ עבר לחנות לאץ קדשים פה פאלובה והרצין מורה בתלמודים
על הרב מייקוף עולם פירוש געיה בחשנה ובתלמוד ומגדלה תלמודים הגאון

זרכיה זרך הדפים זאמשטרס ס' זרע זירך שלישי על התלמוד :
 ד' : כמוה"רר בנימין זאצ ואלף ד"מ דק"ק זמירנאד זכמה"רר ישראל דרשן
 חירר ס' עיר בנימין ז' חלקים על מאמרי עין יעקב זנדפסו שיהס זמוה"רר
 חי"דא זל"ל זזיאן הרצה פעמים בספריו :

ד' : כמוה"רר בנימין בהן זדק (זיעאלי) ד"מ ור"מ זק"קי ריגיוו יע"א
 זזמן הר"מו זל"ל והיה תלמידו זח"ה חיזר ס' בזול בנימין דרושים
 נכזדים . ס' אלון זכות פי' חיכה . ס' אצות עולם פי' אצות . עת
 הזמיר שירס לכל ימות הסנה . ויש לו הגשות נכזדות זאולרות חיים .
 זכס' הכוזנות להח"רי זל"ל ככתוב זס' שס הגזלים ח"ז ערך ג' : זאנני
 הזעיר זדעתי נאמנה שיש לו עוד ספר גשמי זרכה ש"ות על סדר ד'
 טוריים . זס' פתחי שעדים והס נמלאים זצית זגזין של הזביר כ'
 זנימין פואס זעיר ריגיוו . זכזר אור תורתו זורתת זספרי זכני דורו
 פחד זלחק זהרצה מקומות זצש"ות שתי הלחם לר' משה הגיאז והסכים שס
 עמו חתנו כמוה"רר ישעיהו זסאן זל"ל :

ז' : הגאון כמוה"רר זן ליון זרפתי אחד זרזני ויניליאה אור תורתו זורתת
 זספר פלגי מים . על ענין מקוה רוויגו והוא היה מהמתירים וחתם
 דזדיו זשנת שט"ט זסס נקרא הגאון זרפתי . זכספר זשנית זלחמוות יש
 שס ז' פסקים זמנו על ענין הזכר זסס חתם זשנת ש"סו לפ"ק . זסס
 כתב שמה שאמרו חכס שאסר אין חזירו רשאי להתיר לא נאמר אלא
 זהוראה חדשה שמוגלס לא הזנאה זצה"מ . אזל זכר שהותד זכר על
 ידי זאנוי עולס ונהגו זו היתר זה זנה ימים זמים זכפרט הזכמים אשר
 הנה חיים עדנה זח"ב קס חכס לאסור על זה לא נאמר חכס שאסר זכ"ו
 זכניז ראהו זמהרי"קו שורש ק"עא עש"ז . זהשכ"ג י"ד סי' דמ"ז
 הגשת ז"י אות כ"ג הזיא זכר זה ע"ש . זשכ"ג גס מה"רר שמהה
 לזאטו . זגס זש"ת מה"רי הלוי יש תשזות וחתיוות מהרז זרפתי
 זל"ל :

ז' : זעלי אסופות ספר קדמון דאיתיו כתובת יד זצית זדרשו של זכזר
 זעלת זוריוו הרז רזינו זלחק דפאל פינלי כד"ו זסיפר לי שסיה זמוך גזוי
 הרז הגדול זקנו החסיד המקובל מוה"רר אברהם סגרי זל"ל זעיר
 קסאלי והוא קובץ גדול דינים על דרך הרז שיזולי הלקט זודה לדרך
 דווייהס : זעזתי זו כל הלכות . ט"ז ולא יזלר זשס שוס דין

ממדרכי גירונדי מפדובה על

רצינו ילחק חיים כהן לך מהחזונים ז"ל קל והזכירו בספרו פחר ילחק דף י' והפליג בשבחו מאד במכתביו וזכרנו בהספד שעשה בפטירת הרב ז"ל וקוראו באון הדור לדיק יסוד עולם ז"ל :

שו' : כמה"ר זוניט די לאטיש רופא מוצהק צפרווינאל המליא טבעת אלטגניכי כדי להכיר בוצה השמש והכוכבים ושעה שעות היום והלילה וכתב כל זה בחיבור מיוחד ונדפס בפאר"ז שנת ש"ה וצמקומות אחרים. והחכם ר' דוד פומיס כתב שצעיר רומי הניח המחזר הזה עם עוז על חכמותו והנהגתו הישרה :

שו' : כמה"ר צן ליון גירונדי לרפתי זקנו של מ"ר אבי חצר קיצור הלכות שמיטה וצדיקה ויש לי דמות תצניתו ומראהו כמראה מלאך האלדים גורא מאד . [הרצנית מרת צנוינידה מריני אמו של מ"ר אבי היתה חכמה גדולה בתורה ויודעת פרק צעיר ויש לי מכ"י פירוש איזה פסוקים ושירים וצמחותה נשאה ונתנה צארבע אמות של הלכה עם רצני הדור והיו תמיהים על חריפותה וגם אחרי שהיתה לאיש עם מ"ר זקני המשכיל כמה"ר ממדרכי גירונדי ז"ל לא מנעה עלמה לעסוק בתלמוד וצמדרשים עד יום פטירתה זלה"ה :

מנ"ק : החכמה מרת צנוינידה אלמנת הישיש כמה"ר ממדרכי גירונדי ז"ל אדם קרא לאשתו על כי היתה אם כל מי כן לזאת יקרא מזה על היתה אם כל מי תלמידים הרבה גדלה לתורה צדיק קריאה ויראת אל מי ותמור שם מזה הנה היא חיה עדי תקין צגן עדנו צעל מי :

י' : מורי אבי ועשרת ראשי כמה"ר צן ליון אריה גירונדי ז"ל קל גבר חכם בעוז ודרשן מפאר במחנה אלדים זה פאדובה נולד להגביר המרום ירא ה' וצמלותיו חסן מאד דחיל ומוקיר רצנן כמה"ר ממדרכי זלה"ה ציוס כ"א לחדש עזת שנת התק"כ צכפר ליטאדילה סמוכה לעיר פאדובה ונתגדל על צרכי אמו הרצנית זקנתי סהעמידה תלמידים הרבה לתורה מרת מזל טוב המכונית צנוינידה תמ"ך צתנ"ך וצדקדוק הלשון ובהלכות הרמ"צס וצפירוש רש"י עה"ת . ואח"כ למד שבע שנים בתורה שבע"פ היינו צמדרי רז"ל עם יעקב איש תה יושב אהלים מן המשכילים . האלוף כמה"ר יעקב לוזאטו זלה"ה . וצוזלו לדור פה פאדובה הכך לשמוע צלומודי התלמוד וספרי מחקרי אועתינו ממוה"ר ילחק רפאל פינלי אד"מו ז"ל שהכתירו צכתר החצרות צין שאר משכילי עמנו שהיו דורשים את דבר ה' צימי החורף צמדרש הק"ק . אמנם

שהציאו הראשונים . וקראתי ב"כ הלכות מלה וכמדתה לי שיש שם
לדברים שלא נתבאר דברי הפוסקים והם הסדר ללמוד למול וסדר
דפנות מילה שהאריך מאד צוה והם דברים גלויים לדעת אותם אכן
לא יכולתי לדעת מי הוא מחברו והספר הזה הזכירו הרב שלטי
הבבזים פרק ד' דע"ו , והר"ב זכרון יוסף צתשזותיו לחלק ז"ד ס'
ה' וסימן ו' :

יא' : מה"ר ברוך בר אר" שמואל מאיר לארץ ולדריס צמסקו על מקוה רחובו
שנחלקו בו רבני הדור והוא מן המתירים .

יב' : כמה"ר בנימין זינגס בהן מקראטשין חיצר ס' נחמד על סבולות
רפואות וקמיעין נקרא אמתחת בנימין וכתב בהקדמתו שהם כולם סולת
נקיה מהרמ"בן והא"רי ז"ל . והעידו עליו רבני דורו שהיה לו יד וזה
צחמת הקבלה ומעשיו ישרים צעיני אלדים ואדם :

יג' : כמה"ר ברוך ב"ר יואב מפאס פיורי מרומה יש הסכמתו הטובה
בפחד יחק ערך חליה קודמת בצסק הרב ר' אליקים ממאציראטה להתירה
ליבם :

יד' : מה"ר בנימין דיאש ברבאנדון ראש ישיבת ביה שלום חיצר ס' אורות
המלות דרושי וחידושי וטעמי' על המלות וסו"ת ענוק בנימין וכדפסו יחד
באמשטרדם ט' תקי"ג .

טו' : כמוה"ר זינדיט אכסילך אשכנזי א' מרצני איטליאה צזון שהיו
היאודים צדים בצולוניא והיה שם קהל ועדה של רבנים וישיבת דין של
דיינים מוונחים . וראיתי איזה פסקים ממנו כדפסו צוינגליאה וחתם
שנת דע"ח . והיה דיע והסב של כמוה"ר חייא בר דוד והגר
מתנו לחלוק עם כמוה"ר דוד פלינגוטון וכתב אליו דברים קשים וכל
זה כדפס :

יז' : ביאור פרשת אליהו הנביא קונטרס קטן על דרך הכשר . לא ידעתי
מי היה מחברו ראיתי צ"י אלל אהרני מהח"ב יעקב ישראל קרמי צד"ו
צער ריביו :

יח' : כמוה"ר ברוך המכונה זינדיט מצאשן ר"מ ור"מ דק"ק וירונט אור
תורתו זורה צמפר פלגי מים בהסכמתו על מקוה דרוויבו שהיו מצויים
בו מים צכלי צטליו ונחלקו בו גאוני עולם וחתם הוא לראש רבני וירונט
ס' שם"א לפ"ק :

ממדרי גירונדי מפאדוזה על

צלי כסף וצלי מחיר אלא לכבוד ה' והדרו . והיה נושא ונותן באמונה
מחליט היום כדי ליהנות ממעשה ידיו ומחליטו לומד צתורה לשמה מתנהג
בחסידות ודעתו מעורבת עם הצריות ומלא כל עת וזמן לעוצת בני עדתו
הקרוזים והרחוקים . פזר נתן לאציונים ששפע גדול . וארבעים
שנה ישב צתענית ולא לן צמטה רק שצצתות וצמועדים צמיו אשתו
אמי מורתי נצ"ת ובל הלילה יושב צצית מדרשו לומד צספר הזוהר קודם
היום ורצו ענייניו ונפלאותיו כאשר לשמע און שמעתי ממורי אחר שהיה
חצירו צתורה כמה"ר ישראל קוינאן זל"ה . וצסוף ימיו סבל יסורי
ה' צאהצוה קרוצ לעשר שנים ולא עזב צאותן הימים יחודיו ולימודיו עד יום
תשעה עשר לחדש כסלו שהפליא ה' חסיד לו ליהנות מזיו שכינתו צצנת כי
צחר ה' צציון אלה למושב לו לפ"ק והניח דרושים ותוכחות מוסר על עניינים
שונים ופירוש יפה על קינת הודי נהפך להר"מ זל"ל . וחידות יפות
שחבר צאיה זמנים . וחידושים על תנ"ך והם חתומים צאלורתי מכתובת
ידו הקדושה ממש . תהא מניחתו כבוד וזי"עא

יד' : כמה"ר צרוך גד אשר הלך צשליחות מלוא מע"הק ירושלים לערוך
מדי ופרס (צזמן הרצנים המפורסמים כמו"הרר יעקב לחה המקובל .
והרצ מה"רר יחאק ׳ן גאמיל זקנו של מופת הדור מה"רה אצולפיא
והרצ מה"רר אצרהס ׳ן חנניא תלמיד מהרי"מ זל"ל וכמוה"רר נתן
צכמה"רר זרמיה גוטס זל"ה והרצ מה"רר מאיר צכמ"ר יעקב אליס .
וכמוה"רר יחאק צועון . וכמוה"רר שלום אצוצצוט וכמוה"רר אהרן צר דוד .
וכמוה"רר צרוך צכמוה"רר ישראל צניוויץ . וכמוה"רר יוסף די סיגוצניא זל"קל ,
והחכם השלם הדיין המצויין כמו"הר צרוך גד אשר הנזכר כאשר הלך צשליחות
ירושלים לערי מדי ופרס צאו עליו לטעים וצזנן כל אשר לו והניחו ה
צמדצר שמש ואת החמור הרגו צחרצ ולא ידע אנה יפנה ואנה ילך והיה
מהלך כסומא יום אחר יום צרעצ וצצמא כי אס מעשצ השדה היה אובל
ומיניקת הסלעים היה שותה עד משך עשרה ימים : ציום אחד עשר
יום תשצ צמו וכס ליחו ולא היה יכול עוד ללכת והיה מתעלף למות וישא
עיניו וירא והנה איש אחד צבור חיל קומתו צצוהה מאד ורומח צידו .
והים רוצה להרגו ומפחד שאוכו קס ועמד על רגליו וישאלהו האיש צלשון
הקדש ויאמר מאיזה אומה אתה ? ויאמר לו עצרי אכני . ואמר לו
מה צעזמתך ? השיבו שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד . וסיפר לו כל

יח' : כמה"ח צנמין שולו מהאדומים חון ק"ק פירארה הזכירו לשבח הרב
 שער אריה צמפר שלטי הבזרים ובתב שהוא היה מסדר המזמורים והקריאות
 שנוהגים לומר צעת הולאת ס"ת מידי שבת בשבתו, וכן נוהגים צ"כ
 איטליאני צק"ק פירארה יע"א :

יט' : כמה"ח צרכיה צן כטרוני הנקדן חיבר ס' משלי שועלים על דרך משלי
 אופו ועל כל משל ומשל יש מוסר גאה הנשמע מאותו משל ולפעמים איזה
 שיר . וכדפס במנטובה וצנרלין :

עד כאן הגיעו דברי פי חכם חן ז"ל במערכת צי"ת :

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Marginal notes on the right side of the page, partially visible.]

ממדרכי גירונדי פאדובה על

הקורות את השליח הנזכר הרצה מאד 4 סוף דבר הבביר הסוף שמה
שמה גדולה מאד ופמולא שלל דב כאשח הגיד לו השליח הפזקר שהיה
מירושלים והאכילהו והסקרו מהמוזן וחמת מים שהיו עמו ואמר לו אל
תירא עזרי חבני משצט נפתלי ושאל את עמי לאמר מי קצילו עד
היום? וסיפר לו את כל הקורות איתו. ואמר לו אל תירא שבה פה
עד אשר אלך ואגיד לשצטי. והקיע לפניו מזון ומים ואמר לו מת ירא
אני מלסטים ומחיות רעות רגוני ללכת עמך במקומך ויאמר לו מקומי
רחוק מאד ואתה עיף ויגע לא תוכל ללכת שם ואני על ידי קפיאת הדרך
אלך צמורה. וכתב ו שם משמות הקדש ונתן על גואר השליח הנו'
ויאמר לו אל תירא כי הנה כתבתי לך שמירה מעולה עד צואי אליך וילך
האיש הנזכר לשצטו וכתוך ג' ימים הלך וחזר ומלא החכם הכל במקומו
צריא חולם ויאמר לו מהלך ג' חדשים הלכתי צלשה ימים הללו וחזרתי על
כל השצטים וסיפרתי להם כל אשר אמרת לי מהקורות אתכם ומשעבוד
מלכיות המשעבדים וצט עכ"ס והראתו להם הכתב אשר נתת לי מאנשי
קדש אנשי ירושלים וצטו את כל הכתוב צו מקאת לרותיכם וידאגו דאבה
גדולה עד מאד ויצטו כצי גדול ויתנו לי הכתב הזה (אשר נכתוב לקמן)
כדי שתצילאו לצני עירך אנשי ירושלים דצרי שלום ויאמר לו השליח הגידה
נא לי מה שמך. ויאמר לו מלכילאל ויאמר לו אדני הטבת חסדך
עמי. יעתה רגוני למקום יישוב ויאמר לו כן אעשה ויאמר לו צא
אחרי. וילצו ג' ימים צמדצר אוכלים ושותים מעדני מלכים שהציא כנ"ר
מלכילאל עמו. ציום הרציעי אחר ר' מלכילאל להחכם הנזכר לא אוכל
לעבור מפס כי זה תחומי וצקרצ ג' ימים תצא אל ארץ שנער, ויתן לו
מאכל וחמת מים קענה ולרור זה צ אחד וישקרו ויחצקרו ויאמר לו לך לשלום אל
תירא שמור הקמיע הזה אשר על גוארך צקדושה וצטערה וכל זמן שיהיה
עליך לא תירא לא מאדם ולא מחרצ ולא מאלה רומח ולא מחיות ומזיקין
שצעולם ויתפרדו איש מעל אחיו צצכיה גדולה ויאמר לו ר' מלכילאל
ה' לצאות יקצן שה פורה ישראל מארצע כנסות הארץ צצוכני ירושלים
אתן: ויצא החכם השליח ארץ שנער ולא רצה לגלות להם שום דבר
ולא להראות להם הכתב כי כן צוה לו ר' מלכילאל, כתב זה הסה
הוא חתום אל תראהו כי אס לצני ישראל הדרים צירושלים, ויסע
השליח הנזכר ממקום למקום עד הניעו צצר הקדש צירושלים ונתן

לו הכתב הנזכר חתום כאשר כתב לו ר' מלכיאל : (נוסח הכתב
 תמלאהו בספר זכר דוד לכתה"ר דוד זכות מודינא נר"ו מאמר ג' פרק ו'
 ונזכר גם כס' יעיר חזון לכוה"ר ר' חיד"א ז"ל בחלק שני הנקרא מדבר
 קדמות דף פ"ו וכתב שם וזה לשונו . צפרים יש מדבר גדול וזו
 מיות רעות ואחר המדבר יש נהר סמזטיון ושם עשרת השצטיס .
 ומלכד כמה ספרים המאמתים ענין עשרת השצטיס ואלדד אדני שצא
 צומי רצ' זמח גאון אשר שם סיפורים יקננו . עוד היתני כתב
 צאולר המעמד של ק"ק דיגיוו והתומים צו רצני ירושלים ע"ק תו"צ
 הרצנים המפורסמים כמוה"ר יעקב זמח המקובל (והרצנים שהוצרתי
 למעלה בזאת זה) ואני הצעיר (לשון הר"ר מי"א זלה"ה) מכיר
 רוב התמימות צאמיתות מפסקי הרצנים והתמימותיהם אשר תחת ידי ויכולני
 להעיד עליהם צקינור מופלג אכתוב מה שכתוב בכתב הנו" צקינור שזה
 שלשים שנה שגליח פרס החכם השלם הדיין המגויין כמ"ה צרוך גד אשר
 באצד צדרך ופרש אחד צא להרגו ואמר שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד
 וירך ממנו , ואמר לו שהוא מע"הק ירושלים והלך הפרס לעשרת השצטיס
 והציא שתי לרורות מעפרות הזהב לע"הק וכתןן לשליח וכתב מצני משה
 לצני ירושלים ת"ו , והגיד לו ענין עשרת השצטיס ונהר סמזטיון במ"ש
 צאלדד הדני ועוד האריכו צענין זה . וכתב זה כתבו ע"י השליח הרצ
 המקובל כמוה"ר נתן ספירא ז"ל (הרצ המחבר ס' טוב הארץ , מלת
 שימורים וס' יין המשומר אהצנו של הר"מו ז"ל) והרצ הנקרא נח
 נפשיה צריגיוו והכתב הונח צאולר הועד : עד כאן לשון רצינו חיד"א
 ז"ל צס' יעיר חזון בחלק מדבר קדמות דף פ"ו ע"ב ועיין עוד מה שכתב
 ידידי ואהבני כמוה"ר דוד זכות מודינא נר"ו צספר נחמד זכר דוד מאמר
 ג' פרק ו' . ודע לך כי זה עשרים שנה צעצרו באן לשליחות מלוה
 הרצ המריף הדיין המגויין אהצני סו"ה צמו"ה"ר אצרהם שלמה זלמן נר"ו
 מע"הק ירושלים תו"צ הראני קונטרס מיוחד ששלחו רצני ארץ הקדושה
 עם מכפצ ארוך לצני משה ע"י שליח מקובל וחסידי שהעיל עליו המלוה
 ללכת אל עשרת השצטיס לדרוש שלומם ועוצתם מר' אצני עיר הקדש
 ירושלים ולצקק עוד וסיוע מנציבותם . אצל לא ידעתי אס השליח
 חזר לירושלים לשלום . כי כמוה"ר שלמה ב"ל לא גצא עוד המקושלים
 לצוה לארץ ה' ושמחהו ויחיהו :

יט': כמוה"רר צרוך צר אשר נזכר לטובה בספר זכרון נשמות כתיבת יד
לרצני עירנו ז"ל:

כ': כמוה"רר צרוך ממגונלא נדפסו צאזיליאה חידושי על מס' יו"ט.

כא': כמוה"רר צנימון קמחי הדפים והגיה ס' שערי רחמים ושערי ריון
למה"רר חיים כהן ולמה"רר שלמה עצאדי רצני שלוניקי והוסיף בהם הגהות
נכבדות על תפלות השנה וסדר המועדים.

כב': כמוה"רר צנימון פרענקעל חיבר ספר נלח והוד מדבר על נלחיות
הנפש והשארית בנועם תמודי צאין הפסק על פי יסודי הנצואה וקבלה
הנאמנה מחז"ל כ"ע וצזיאור ראיות עיוניות מפילוסופי' האלהיים מאמתים.
וחיבר עוד ספר תרומת מלך מדבר על שלום המלכות. ונדפס צעיר
לונדון. ואני נהניתי מחכמת הרב הנ"ל ימים רבים ומלאתי בו עשר
ידות בחכמה צבזונה ויראת ה'.

כג': כמה"רר צן ליון צן החסיד מה"רר רפאל דנייט ז"ל מצית דינו של
כמוה"רר יאודה מסיור ליאון והרב הגדול צעל ספר האגור כפתוב צהסכמתו
שעשה צתחלת ספר הנזכר צהיותו צעיר נאפולי צשנת רמ"ז ומשם ניכר שילך
מיס על ידו מה"רר יעקב לבדא צעל ס' האגור כי הזכירו צכבוד גדול
באשר יראה הקורא צדפוס הראשון והשני מספר דברי פי חכם חן מצ"ני
ציון היקרים המסולאים צפו לשון לם והדור.

כד': כמוה"רר צרוך מאיסערו שליח עיר הקדש עצריא צדור שלפנינו סופר
מהיר צתורת ה' וטיה לר יד וסס צחכמת השיר ונמלאו אללי חידותיו
ושיריו שחבר והדפים פה פאדובה, והבהותיו כ"י על ד' חלקי ש"ע.
ונלצ"ע צו"ין.

כה': רצניו צחי מפרש התורה צעל ספר כד הקמת נורע צשערים שמו,
ומלשון הרב צניסון צסוף ספרו עומר השכמה דף קל"ז עמוד ד' נראה שהיה
צן הר"ש ז"ל וסיפר שם כי פירושו עה"ת ילא לעולם על ידי נס. כי אנוס
אחד שמו רצני משה אפרנני ז"ל לוכו אציו לפני מותו להסתדל לחזור לרת
ישראל. כי אנוסים היו והלך זה האדון מעיר לעיר ומממלכה לממלכה לעם
אחר. ויקר מקרהו כי גם לטוליעולה צצקר יום י"ד ניסן ונכנס
לעיר ולא הכיר אדם סס ועמד צסוק שמוכרים ירקות וראה שפחה צאה
וקנתה ירק לרוצ והוא משתאה ומחריש לדעת ההללים ה' דרכו וראה גם
כן השפחה עלמה חזרה וקנתה ירקות אחרות פעם שנית ושלישת כשראה

אותה משתדלת בקניית הירק אמר כלצו היום י"ד צניסין וקבלת
 שמנהג היהודים לקנות הירקות בערב פסח ואולי מאת ה' היתה זאת ואלך
 אחריה במשאי עד הגיע להצירה ושאל את צעל החצר לדיעת את שמו והגידו
 לו שהוא נכבד פלוני ויש לו יד ושם צהר המלכות ושלא לו לאמר יש גר
 צסער החצר שרולה לדבר עמך . ויאמר האדון יכנס ונכנס . ויאמר
 לו האדון חודה חידתך וכשענה ויאמר לו הגר חידתי זאת חובה להיותה
 חדר לפנים מחדר . ונכנסו חדר צהר ויאמר לו ספר דצריך . ויאמר אני
 צאתי עתה אלך להרבני אם תגלה סודי , ונשבע לו שלא יגלה : אח"כ אמר
 לו דע שאני יהודי ומחזיק צד ה' יהודים ואיני הולך מתגורר מעיר לעיר
 אלא כדו לחזור לדת משה י' עמרה ע"ה . ואתה נראה מענייך שאתה
 יהודי אם תקבלני צסר פנים יפות ונשצ יחד צאלו שצבע ימי הפסח
 הצאים מה טוב ואם לאו אני אגלה סודי וסודך וכמות ציד העמים האלה ,
 ויעמוד האדון ויקרע את מעילו ויגו את ראשו ויפול מלא קומתו ויאמר
 האדון ארור היום ויאבד שצאת לחצרי להמית אותי ואת בני צרבע אחד :
 אמר לו הגר לה יועיל לך דבר מכל זה , אם תקבלני מה טוב , שמענה
 ואתה דע לך , והרצו צניסין צהפצר , כשראהו האדון צתום לצצו צלא רמאות
 נפלו על צואריהם ונשקו זה לזה וגעו צצכיה ודמעותם על לחייהם נושרות
 צחיל גדול . וגלה לו סודו ואמר לו מהיכן ידעת שאני יהודי עד שגזרת
 אותי שאני יהודי . השיבו מקניית הירק לרוצ שקנתה שפתך והלילה
 ערב פסח ומקובלני שמנהג היהודים לקנות ירק לרוצ ערב פסח מינים
 ממינים שונים . אמרתי צלצי חין זה בי אם צית אלהים , צאופן
 שנשאר עמו כל ימי הפסח ונתקיים צהם כי לא נעשה כפסח הזה והביד
 נו כי הוא מצני צניו של הר"ש ז"ל . ואחר עצור הפסח ליוהו כאשר
 יאות לכבודו ונתן לו החפץ הזה של רצינו צחיי זלה"ה . ואמר לו זה
 החפץ כיום עמדי חתום צאולרתי זה כמה שנים של יוליי יוליי ולא יש
 צעולם אלא זאת ההעתקה לדעה . ונעשית צסתר מפני חמת המליך :
 ומאותו היום שהציאה זה היאודי לאלו הגלילות נתפזרה צכל העולם
 צאולנעות זה האדון ונתגלגל הזכות הזה על ידו : זל"ל :

כו' : רצנו צענדיט, הגאון מה"רס פאדוזה הריץ לו תשובתו צסי' ד' ועיין
 אות ע"ו והזכירו גם צסיון ע"ג :

כו' : כמוה"ר צרוך עוזיאל חזק שקיל וטרי עם מה"רס פאדוזה צסי' ע' י' :

כח' : רב צוסטנאי באון חווער מבזע דוד בן ישי היה חכם גדול בתלמוד
 נשיא זראש הגולה במלכות צבל, השולטן עומר בן קטף גידל את רב צוסטנאי
 וינשאהו למעלה על כל שרי מלכותו צבלל חפלתו פי רבה היא ונתן לו
 לאשה את בת יודגירד מלך פרס הנקראת דארא ותעזב את עמה ואת
 אלהיה ותהי לו לאשה ויאסרה מאד . ויפקידהו השולטאן על ביתו
 לסוּקָן וימלא ידיו להעמיד שופטים צערי מלכותו וינהל ראשי ישיבות
 ישראל : עיין מעשה ירושלמי ור' צוסטנאי וס' תעודה צישראל צאורק :

כט' : רב בנימין בר זרח אחד מן הגולים ממלכות פרס בא עם יאודים
 רבים צארות רוסיא . אשכנז ושויליאה ונתיישבו צעיר האל אשר נקצר
 שם מר זוטרא ויקימו שם ישיבות להסתפח בתורת האלפים ויהי עליהם
 לראש רב בנימין הנ"ל . ואלה שמות האנשים אשר שפטו את ישראל
 אחריו עד היום הנמנה . רבי אחימי ורבי שלמה הצבלי אשר מת
 בספרד ויקצר שם . ור' דוד ממינצורק . ור' אפרים מזונגה ורבי
 מנחם, ור שצתי זל"ל : עמק הזכא לר' יוסף הכהן דף ט' עא', והאשכנזים
 החכמים הנ"ל היו כלם פייטנים קדמונים עש"ב :

אשר יאמר ה'

אשר יאמר ה'

א': אשר יאמר ה' אל בני ישראל ואל בני חתום
אשר יאמר ה' אל בני ישראל ואל בני חתום

ב': אשר יאמר ה' אל בני ישראל ואל בני חתום
אשר יאמר ה' אל בני ישראל ואל בני חתום

ג': אשר יאמר ה' אל בני ישראל ואל בני חתום
אשר יאמר ה' אל בני ישראל ואל בני חתום

ד': אשר יאמר ה' אל בני ישראל ואל בני חתום
אשר יאמר ה' אל בני ישראל ואל בני חתום

ה': אשר יאמר ה' אל בני ישראל ואל בני חתום
אשר יאמר ה' אל בני ישראל ואל בני חתום

תלמוד
שערי
לן
ולת
צומ
ישיות
: ורך
יתודים
קר
עולם
ת
שטר
ס
ובני
שערי

ארת הגימל

א': מה"רר גדליה צאר שאל שאלות מהחכם ר' משה צאר אזיו נדפסו
 בשו"ת צאר עשק .

ב': מה"רר בצריאל אשכנזי, הרב נכדו בספר בית הלוי מציא מחידושי
 על הש"ס :

ג': מה"רר גד המכונה אשתרוק בן יעקב חכם קדמון מאד חזר ס' דיניו
 ממונות על מלאכת המספר ראיתיו כ"י ציד המשכיל יו"אל אהובי באולרות
 הספרים אשר לו .

ד': כמוה"רר גור אריה פינלי נכדו של הרב גא"ל שחיבר פי' גור אריה על
 ש"ע ד"ח שדפסו במנוחה חזר הקדמה יפה לספר הנ"ל, ונשא ונתן בחכמת
 הקבלה עם תלמידיו הרמ"ז ז"ל וצפרע עם החסיד האלדי כמוה"רא
 סגרי מ"ן בקאז'לי 'וחתומים באולרותי אגרותיהם שכתבו זה לזה בדרך
 האמת ז"ל :

ה': כמוה"רר בצריאל פונטרימולי כננס לשרת בקדש בישיבת קסאלי להורות
 ולהצין הש"ס והפוסקים לתלמידים הגונים וחזרים מקשיצים וחזר חידושים
 על התלמוד כאשר ראיתי במכתב לאחד קדוש אינו זוכר שמו, אבל נ"ל
 סך מלאתי בליקוטי אגרות כ"י צבית מדרשו של מורי הרב המוצ"ק
 ח"ק כמוה"רר יחזק רפאל פינלי זל"ה, ושגס מורי הרב הנ"ל למד תורה
 מפיו כשהיה מרצין תורה בתלמידים בק"ק קסאלי צימי צחרותו בזמן הרב
 הגדול המקובל זקנו כמוה"רר אברהם סגרי ז"ל וחתת משרתו . גם הרב
 הקדוש זעל אמונת חכמים פרק ח' הציא פירוש סוגית פ' כל הצטר
 לבמה"רר בצריאל פונטרימולי ז"ל ושקיל וערי עמו בחכמה צבונה וצדעת
 עש"ז :

אור הגימל

א' : כמוה"רר גור אריה הלוי מרצני מנטוזה דדור הרמ"ז זלה"ה חיבר
 הגהות על הש"ע והדפיסום במנטוזה ומלכד כל זה ספרי רצני דורו הס
 מלאים מתשובותיו ה"ה שר"ת הר"מו . שר"ת דבר שמואל אזואז שר"ת
 עפר יעקב . ספר פחד יצחק . ועד שלפעמים דצהגהותיו לש"ע מזכיר
 מנהג פירארא . והן הן היום ראינו שהמנהג בהסך ממה שכתב הג"אל .
 מן הראיות שזהשתנות העיתים נשתנו המנהגים ואכ"מל : והיה
 יד ושם בחכמת האמת כאשר העיד עליו נכדו בהקדמת הגהותיו לש"ע :
 והרב עלמו צמ" שהדפיס דרים ספר רודפי לך דפוס מנטוזה .

ב' : כמוה"רר גור אריה פינלי נכדו של הרב הג"ל א' מרצני מנטוזה דדור
 הרב פחד יצחק . ועלה לשמים זר"ח טבת התק"יד . וניכרת גדולתו
 וחכמתו מהקינה אשר קנן עליו מהר"ט קאלימני ונדפסה : וגם הרב אמונת
 חכמים במקומות הרבה מזכירו לשבח ומביא מחידושו עד"ה ז"ל :

ג' : כמוה"רר גבריאל פונטרימולי צמזן רב אס"י מקזאלי נמלאו מאורי
 תורתו שו"ת שמש לךקה : ובא"ח סי' ד' כתב סס דבר חידוש צענין לא
 מתגודדו בגון בית דין צעיר א' פלג מורין צמד גוונא ופלג מורין צמד גוונא
 וזה לשונו ומסתברא לי דדווקא להודות בפירוש אצל לעשות מעשה שלא
 יהיה נראה כהוראה לאותו דבר שפיר דמי וראיה לדבר כד קס"ד בגמרא
 שלא עשו צ"ם כדבריהם ארתינא ממאי דפיתח את המעוזה וסך עליו
 בשביל קטן ומשני הרואה אומר לאפושיו אורא הוא דעבד אלמא כל דלא
 מיחזי כמתכוין להורות אין כאן לא מתגודדו . והבא נמי אס יהיה
 באפשר לאיזה יחידים החוששים לדברי הזוהר (שלא להניח תפלין בחולו של
 מועד) לעשות עזתם כאילו מניחים ולפי האמת לא יהיו הפרשיות צתוך
 הצתים אצל בהננע גדול באופן שלא יצאו לידי מחלוקת מ"ו זה נראה לי

מהלעיר מדרכי גירונדי על

ר' : כמה רר גרסום איש שונלין בן הכ"ר משה בן המכס המופלג הר"ר ישראל
נתן בן שמואל בשר"ר משה ז"ל כתב בפתח שערי ספר המכלול לר"דק
ז"ל שהדפוס בקוסטנטינא אלה הדברים : שהר"ר משה נלחם בעיר פי"רט
נגד הרשע פר"ח יוא"ן קאפיטראנו וגרש אותה עם כל חילו ממש והוא
היה דור חמישי לה"רר משה משפירא הנזכר בתוספות מט"ך : וזכנת
שנים עשר למלך האדיר אדונו המלך שולטאן סולימאן המולך בקוסטנטינא
הקריה נדפס עם הפסוקים מנוקדים . והמורה מקום . עם הפרשיות
כסדר היאירי . גם בהנתי בלשון המחבר להיטירו אל מכונו מה שעומת
המעתיקים שקידמוני . ובהרצה מקומות אשתמועי אישתמועו והניחו
לי מקום לקבל שכר על יגיע כפי . וזה יצחק וידון מי שחננו ה' יתצרך המדע
והסכל והוא יתצרך . יאלל מהוד יפעמו על המחכה ומקום למסוד וידיכני
באמתו וילמדני וכאשר מיניי עלונו מחיל אל חיל הולבני יבעתי ומלאתי
ספרים היו סתומים וחמומים מחז והולאתים לעין השמש הזאת זיטירו
כזוהר הרקיע כמו התוספות מט"ך של ר"ג ורבינו תם הלכתי עד לרפת
וקמז"רי ויגז"דה אל חדרי הורתם למען זכות בהם את הרבים . כי בספרד
וזאעלייהם וכלל הארצות לא שמענו רק משא"ן של רבי' פרץ גרני' שמשון
ומצריהם והקפסתי ספרים עד אין קץ בתורתינו הקדושה זולתי עשרים
בשלוש מקבנות הגהגות זישיות ע"פי ר"שי והתוספות : והנה מדפיסי
ויגיליאה העתיקו מהדפוס שלי וזולתם שמו מאשר מלאו . דמה דמוני
לנפול וה' ער בה עזרני : ואף כי ירט הזמן צוגד נגדי כל עוד רוחי צקרני
לא אחדל לתקן ספרים להקל הטורח למעיינים בהם ולהביא חשבם כי ה'
העוזה עלי ואף כי יומי רד מאד וצאתי צרף נכריה אלי ונמשלתי בצהמות
דמו, ה' יתעלה יהיה עוזר לי ויכלכל את שיצתי , ויזכור לי לעוזה מה
שכלכלתי לאנוסי ספרד וצפרטו צפורטוגאל וכלל מאדי העירותי עד למות
נפשי למען הילום מיד שוסיסם ולהדריכם לחסות בלל שדי ותחת אצרתו
להתלונן כיום הזה : אליו יתצרך תקותי כל היום . וצרוך שמו המהולל
לעולם : עד כאן לשון המכס המסיד ר' גרסום איש שונלין זלה"ה . יופרהו
אלדים לעוזה ותמ"ך :

הוא יתעלה יהיה עוזר לי ויכלכל את שיצתי , ויזכור לי לעוזה מה
שכלכלתי לאנוסי ספרד וצפרטו צפורטוגאל וכלל מאדי העירותי עד למות
נפשי למען הילום מיד שוסיסם ולהדריכם לחסות בלל שדי ותחת אצרתו
להתלונן כיום הזה : אליו יתצרך תקותי כל היום . וצרוך שמו המהולל
לעולם : עד כאן לשון המכס המסיד ר' גרסום איש שונלין זלה"ה . יופרהו
אלדים לעוזה ותמ"ך :

ד כנח וישר עב כאן לשונו . וצבורתמותיה דמר אלא צריה קלה אמינא
 דצשלמא צעד הצאים מעיר שהמנהג שלא להניח תפילין בחולו של מועד לעיר
 שנוהגים להניחם אפשר שילדקו דצרי הרב ז"ל וראיתו נכונה והיה יכול
 להציא ראיה ג"כ ממאי דאיתא התם במחלת הסוביא ופסקו מרן זש"ע א"ח
 סי' תס"ח דהולך ממקום שאין עושין מלאכה צע"פ למקום שעושין לא יעשה
 משום דהרואה אומר מלאכה הוא דלית ליה אצל לאותם שהם ממקום שנוהגים
 להניח תפילין וצעירים לא פסיקא לי העלאת הרב ז"ל ונ"ל דאין ראיתי ראיה
 משום דבגמרא לא אמרו כן אלא צית שמאי שהיו מצני צית דין דסצרי
 קטן שצריך לאמו מייצ צבוכה ולפיכך הותר להם מאמר שטרואה אומר לא
 פוסי אויבא הוא דעביד וליכא לא תתבודדו . תאמר צמי שהולך ממקום
 שמיניח תפילין צח"מ שאפילו צהצנע צאופן שלא יצא לירי מחלוקת סוף
 סוף הרי הוא הולך עם כמה צבות העולם דאמי מוגייהו דסצרי דמ"ה אינו
 אוח ולפי דעתם הרי הוא מעיד עדות סקר צעצמו צקרותו את שמע צלי
 תפילין ובעין דצמקומו קצלו עלייהו הרבאת מור"ם ז"ל ודכוותייהו אין צידו
 לוח מוצריהם כמ"ש במוה"רר מיד"א ז"ל צחיים שאל . וצר מכל דין
 התיקון שהמציא להניח צצמים ריקנים אינו דומה לא לפותח מעזיבה ולא
 ליושב צעל ומלאכה דצשלמא אינהו כיון שהגורס להם לעשות תלוי צמחצת
 קצ"צ משום הא אמרין דלית ציה משום לא תתבודדו שאם ישאלוהו למה
 אינו עושה מלאכה וישי צאין לו רצון לערוח אין מי שיוכל לגלותו סקר
 דצוחן לצות ס' . וכן צפוחת מעזיבה מי יביד אם כוונתו לחפשי אוירא
 או לא . אצל אם יניח אדם צתי תפילין ריקנים אפשר שיתגלה אם
 ימלאם אדם ויאמרו שהוא גונב העת הצריות וכ"ש שיצא לירי מחלוקת .
 ועוד אפשר שיתגלה מצבת הצרכות שאם יעשה כן אדם שרגיל צכל יום לצרך
 צרכות תפילין צקול רס צצב"כ וצימי ח"ה לא יצרך אפשר שירגישו דצצר .
 ועוד שאם יתחיל חיזה ת"ח לעשות כן ילמדו ממנו ת"ח אחרים ויהא הצצר
 כחובא ואעלולא סוף דצר אין דעתי הקלוסה מסכמת כלל ועיקר צהמלאה
 זו שהמציא הרב ז"ל להניח הצמים ריקנים זולת לספרדים שהם מאותם שאין
 מניחים תפילין צח"ה שאם ימלאו עצמם דרך אקראי צח"ה צצ"ב של
 אשכנזים אפשר שיובלו לעשות כן כדי שלא להטרות צפניהם כחולקים על
 מנהגם ואפילו לאינהו מועצ לפי דעתי שיתפללו צציתם וא"כ ילכו לצב"כ
 צשעת קס"פ אצל לאשכנזים שהם ממקום שמיניח תפילין צח"ה חלילה ומה
 לעשות כן . זהו הנל"עד . אחר זמן ראיתי שכוונתי לדעת גדול שכתב

כעין מה שהעלתי אני ועיין להר"ר ריקי באדרת אליהו בחלק סו"ת סי'
א' דף י"ז ע"ג דקרא ערער על המניחים תפילין צמ"ה עם צמים בלא
פרשיות וכתב שהעושים חוטאים ומחטיאים אחרי מותם כי ישתמשו בתפיליהם
ולא ידעו כי פסולים הם ע"ש וצדצר שמואל סי' שכ"ד. והרצ פונטריווולי
היה מרין אגרותיו עם רב א"י תמיד ליטא וליתן בתורת ה' תמימה: וצק'
פני הכרוזים נתלוק עם הר"אש פוזיני ועם רב א"סי מקזאלי להסכים אל
הר"ש מורפורגו וגם צדדון מים שאין להם סוף צש"ן חא"ה סי' ג' יש שם
הסכמתו מעט הכמות ורב האיכות:

ד': כחמ"ר גרסום חפץ צמח"רר משה חפץ צמור צנן וחכם מיצר ספר י'
חרוזים נחמד לתשוררים ולכותבים הללות נפטר בקלות שנים צן עו"צ שנה
והספיד עליו הרצ המובהק רבו כמוה"רר שלמה צמח"רר ישעיה ניל"ה דינע
הוא צמעט שנים יותר מתלמיד ותיק צן כמה שנים וההספר נדפס בצוף ס'
יד חרוזים דפוס ראשון עה אזהרות שסידר המחבר על תרי"ג מלות כסדר יד
החזקה להרמ"צס ז"ל. ומור"מח אציו כתב תולדות חיי צנו בהקדמת ס'
כנ"ל בהלגה עוזה וגם מציא חידושים מצנו ז"ל בפירושו עה"ת צס' מלאת
מחצת המורים דקות של וסצרה ישרה של הצמור החכם הנ"ל תנצ"ה:

ה': כמוה"רר גבריאל דיל ריאו א' מרצני ליורנו צמון הר"י אירגאז בעל שר"ת
דצרי יוסף וצסי' ל' צאה שם הסכמתו הטובה וקראו לו הרצ המובהק.
וצמשם לדקה דף כח" ע"א צא על החתום עם שאר רצני עירו לאשר ולקיים
שאין לשנות מנהג האשכנזים שאין מניחים תפילין צמח"מ וההולך שם ואינו
מניח עובר לאו דלא תתגודדו ע"ש. ויש צידי תשובה כ"י צענין דינא
דצר מלרא מחכמי ליורנו. והרצ הנ"ל הוא חתום לשלישי צקש חח"ר
כמוה"רר רפאל צרוך וכמה"רר מנחם עטיאם צחדש צצט ש' התנ"א.
וצמשם לדקה חו"ד סי' צ"ג תשובה מהרצ צענין צצועה לדעת הקצ"ה
ולמעלת חצירו ע"ש. וצחלק אה"ע הוא חתום עם רצני ליורנו על
מעשה אורצינו קודם מהר"י אירגאז ותתם צצנת תפ"ח. וצקונט' פני
הכרוזים דף ל"ד יש שם הסכמתו הטובה וצשו"ת אורח ללדיק א"ח סי' ד
צאה שם הסכמתו ודצרים צעעם שהמתודה לריך לומר אגא' ה' וכתב שם
למה משה לא אמר אגא' ה' מפני הטועין שמה ח"ו יטעו ויקראו ה' סמוך
לחטא דלאו כ"ע דינא גמירי. אצל צכהן גדול וצכל אדם לינא לתטעי
דמדצרים צעדם דכהן גדול אומר אגא' ה' מטאתי והעם אומרים אגא' ה'
חטאנו עכ"ר. ואחרי המחילה הראויה לא נתייטצה דעתי צעמור זה דל"ב

קשה על כמה כתובים שנאמרו ברוח הקדש ולא ראו אנפשיהו אזכרה זו
 כמו דרך משל כי כל אלדי העמים אלילים זה' שמים עשה ואין זה אלא
 מפנו שסמכו על הקורא שיזהר להפסיק כמ"ס מרן צס"ע א"ח סי' נ"א
 וס' א': וגולל דמסתפינא אמינא דקשיא מעיקרא ליתא דמה של הזכיר
 הכתוב ה' אחרי אנא הוא מפני דכבר הזכיר בתחילת הכתיב דקרא הכי
 כתיב ויטב מעט אל ה' ויאמר אנא מעט העם הזה מטעה גדולה וג' .
 ובגנות הכתיב שחזר משה לייחד דדעתו שס הוי"ה צ"ה שהוא מקור
 הרחמים ואמר אנא מעט העם הזה וגו' . ואם כן ממילא משמע שהזכירו
 כל שכן דתיבת ויאמר היא צאלמע צין הו"ה ואנא וזיכא למדרש לפניו
 ולאחריו ובגנות הכתיב אל ה' ויאמר כלומר שהזכיר ה' ועוד ויאמר אנא וכ"ר
 וא"ת אי הכי למה הוטרבו צמ' יומא ללמוד שהודיו צסס מעגלה ערופה
 הא לפי האמור ממשה נפיק ? כ"ל דלא קשיא דא"כ מעיקרא הוה ס"ל
 דויטב משה אל ה' קאי על חזרתו אל ההר לצד לפי זה אין ראיה שמשה
 הזכיר השם ואין לנו לימוד המחייב לתורה שיזכיר השם ולפיכך אמרו
 מנין צססס . אמנם אחר שלמדוהו מעגלה ערופה ואמרו איתא מעגלה
 ערופה מה להלן צסס דכתיב אשר פדית ה' אף כאן צסס : אית לן
 למימי דגם משה אמר הודיו כתיקונו וכמו שהיה אומר אותו הכ"כ .
 ופי' הכתיב מלצד חסועו דקאי אל חזרתו לההר נכתוון להודיענו דשז משה
 צדעתו וצפיו לאמר ה' ציחור לעורר מד"ר דאחת דבר אלוקים שמים זו
 שמענו כן נלע"ד . וצס"ות הכ"ל מתוס עוד הרב בצריאל דיל רישו צין
 רצני ליוורנו להתיר סרים חמה שיהיה שליח לצור , אמנם בגון דא
 לריק אנא לאודועי דרש"ל חולק על זה צמולינ דף מ"ה וכתב דאין
 זה כבוד לצור להציא סרים והציאוהו הכנ"הג רמ"א וכה"יט . ולפיכך
 הרבה נפלאתי מרצני ליוורנו צתשובתם הויה שלא העלו על שפתם כלל דעת
 רש"ל זה . ולא עוד שכתבו דנושא זה אינו סובל אריכות כי דבר
 פשוט כציעתא צכותא עכ"ל ומאי פשיעותא איכא הכא ? כיון דר"ש
 חולק ופסק כת"ק דמסתב סופרים ולא כו"א וכמה אשלי דרצני הציאו דצרו
 וכ"ס דהרב שירי כה"ג הציאו דצרו לצסוף צלשון , אבל רש"ל פ"ק דחולין
 כתב וכ"ו דמשמע דמיהו ראוי לעשות ואין נעלם מהם כל זה . והכני
 מוסוף להפליא הפלא ופלא על כמוה"רר חי"דא זנ"ל צמחצ"ר שלו אחר
 שנטא ותן צדין זה סיים ועיין צס"ות ארח ללדיק סי' ה' עכ"ל
 ואין , לא העיר על האו העלמת עין כי לפי דעתי הקלושה רבה היא
 וג"ע :

ו': כמות"ר דרשון זכמ"הרר מרדכי בסוף ח' מרצני וירונה הוא אמתוס עם
מ"ר אציו בזוירת נחש שנעשה נגד הצאים להשיב בצול רעיהם בעלי חיות
פילררה והוא צידו כ"ו :

ז': כמות"ר רר גמליאל זכמו"הרר מנניה מונוליוטי ז"ל ריש מתיבתא בכל מדינת
פארמא כח"ש הרצ צאר עסק סימן עא' וחס הביא תשובה ממנו מתומה
מכמות"ר רר אד"ם ומה"רר פלטיה מונסיליטי אחיו ז"ל והוא היצר פי' לפרק
שירה צסס שפתי רננות ונדפס עם מספרים תהלות ה' להרצ החסיד
אציו ז"ל :

ח': כמות"ר רר גבריאל פיח חיצר קונטריס זמנים עם סדר לוחות השנים
נדפס בזוניוליה :

ט': גאלות הנר הוא פירוש על תרגום ה' מגילות לחכם א' דוד עשירי
למה"רס ז"ל נדפס בפראג"ש צללוס :

י': כמות"ר רר גדליה זן הגאון דון יוסף זן הגאון דון דוד ימיח חיצר שלשלת
הקצלה ונדפס ועוד חיצר ספרים אחרים הזכירם בספרו ד' ס"ז ע"א ואני
רעיתי בפאדובה ספר המשכיל שלו כ"י צצית מדרשו של הר"ף נר"ו :

עד כאן הניעו דברי פי חכם ח"ן בספר זכר לדיוקים לזכרה צמערכת גימל :

[Faint bleed-through text from the reverse side of the page, mostly illegible.]

מערכת רלית

א' כמו"הרר דוד קורניאלדי היה תלמיד הרב המריף כמוה"ר נתן צמח"הרר עזריאל יואל בן כמוה"ר נתן פינקרלי מרצני וירונה כדכתב מוה"רס נווארה צס' ימי תמימים שלו עש"ב וראיתי קינה אחת מארכת בשנת הר"ר קורניאלדי זלה"ה :

ב' : מה"רר דוד הלוי עמית בתורה להרב עאיש כדכתב צספרו לחם יאודה על הרמ"צס והציא שס ממנוקויו על הש"ס והרמ"צס צהל' שמיטה ויוזל והל' עזדים .

ג' : מה"רר דוד מלאך מרצני ליורנו צמן הר"ר חי"דא זל"ל :

ד' : מה"רר דוד צמח"רר יהודה הרב שורש ישי מזכיר פירושו על רות דף ל"ד ע"ב ונימוקיו על המורה : דור: רחל
ס"ב

ה' : כמוה"רר דוד גורתגאן מק"ק קרימונה מ"ן צק"ק מועצה צאה תשובתו צס' פלגי מים צמקוה רחובו :

ו' : מה"רר דניאל לומברוזו מרצני עה"ק לפת הקדמונים נאה דורש ונאה מקיים מורה מטאים בדרך ישרה הניח חזור כ"י כולל כל הדינים שצאו לידו כמ"ס הרב מקור ברוך פייתוסי בהספרו עש"ב :

ז' : כמוה"רר דניאל פינאי מרצני עה"ק ירוסלים צמן הרב סדר היום כתב קונטרסים על ענין הלילית גפס קלתו צו"ת צאר עשק :

ח' : מה"רר דוד ו' קסטרא הזכירו צו"ת צ"ע הכ"ל סי' ג"א :

ט' : כמוה"רר דוד ו' שני בישראל גדול שמו בתורה וצמעשים טובים תורה וגדולה צמקוס אחד הולך לזקות ודובר מישרים וענוה גדולה מכולן, ויתר מעלות טובות כתב בהספרו הרב צית נאמן עש"ב והניח בן ממלא מקומו צמכמה ויראת ה' כמוה"רר אישטרוק ו' שני מרצני קושטנידא זל"ל :

מערכת דלות

א' : כמוה"ר דוד חיים קורניאלדי חיבר ס' צית דוד על המשניות ועוד לו
הגהות על ד' חלקי ט"ע והדפוס חלק מהס מוה"ר חו"ד ז"ל צ"ל צ"ל חיים
שאל צקונטר' סיורי זכרה . ונספר ועד לחכמים צקונטרים טוב עין .
וראיתי אלל אלופי ומיודעי כמה"ר יוסף דוד זבאן ס' אשלי רזרבי מלא
צבלין הגהות כ"י מהרצ ז"ל וקנת מהס לא נדפסו מוה"ר חו"ד ז"ל .
ויש צידי קצת מדרוסי כ"י שרש צעיר טריאסטי וקונטרים דברי שלום ואמת
על וי"ר קטיעא דשלום . והעיד על עלמו סס שלמד תורה מתוך יסורי
קשים . ולא עוד אלא שיאלו עליו עוררין והלעיזו עליו סספר צית דוד
לא מיצרו הוא עלמו אך ורק היה קול וסוצרו עמו כי הרצ פחד יחזק שהיה
לו אהבה עזה עמו (כנראה מערך אשר שהיתה לה באותו מקום . וצערך
צדיקת אשה . וצערך צינה שאמרו מש"צ) בתצ אליו אגרת פיוסין על
זה לנחמו וז"ל לכל הדברים אשר ידברו לרוו אל וסית לבו וכך דרך
המתלוננים כשלא יוכלו להוציא דעה רעה על החיצור מלניס על המחצר
וככה אירע לו צספרו הנחמד צית דוד מיצור הגון צאמת ונסצע אזי
שמעולם לא עלה צמתצתי שאיש אחר מיצר אותו עכ"ל והנה הוא היה
צקי צכל הצכמות לימודיות וטצעיות כנראה מקונטרים הצורות שמיצר אלל
צית דוד שלו . ונראה צצתחילה היה דר צעיר רויוני ואח"כ הלך לעיר
ליורנו : ועצרו איזה ריצות צינו וצין הרצ פאררו צצטל סכתצ צחוק
נגדו צספרו ששנים לדוד על המשנה ואח"כ רצני ליורנו עשו קלום צניקהס
כנראה מהמודעה אשר הדפוס הרצ פא"ד צס' שושנים לדוד חלק שגי עיין
סס דברי פי חכם ה"ן :

ב' : כמוה"ר דוד דלוינה צן הגאון המפורסם כמוה"ר עזריאל דלוינה ז"ל
שהצביר הר"צ סס הגדולים תורתו וזרחת צש"ת עפר יעקב כ"י ס' ל"ד

י' : מה"רר דניאל קאפסוטו שליח עה"ק לפת נזכר צס' הון עשיר דף קמ"ט ע"ג :

יא' : כמוה"ר דוד צ"ר יהודה החסיד חצר ספר אור זרוע על דרך הקבלה כן כתב הרב המקובל האלדי בעל מנות הלוי צפרקיו סתיבת יד הנקראים צסס אפריון שלמה החתומים צאורתי :

יב' : מה"רר דוד צלומיש מח"י יש לו תשובה צס"ת מהר"ש של רצו :

יג' : כמה"ר דניאל דוד סירא מלמד תינוקות צליורנו, תלמודו, הוא החכם הכולל ר' אברהם צרון פיפרנו כר"ו צספר קול עוגב האריך צצצמו וכתב כי הוא הררינו צלימוד צצאי אמת והטעימו צדרכי השיר צכל המשקלים ונתן לו יד ושס צציתו מפתו יאכל ומכוסו ישתה ובכסף מלא את ידו למען יחזיק צתורת ה' תמימה :

יד' : כמה"ר דוד די רוקא מרטיקא חכם קדמון חצר ספר זכות אדם כדי להצדיק אדם הראשון ומה אשתו צחטאם על אכילת עץ הדעת, והספר הזה היה כתיבת יד ציד הקדמונים ועד אחרן אלל הכומר די רוסי כמ"ש צספרו חלק צ' דף ק"ג ושס האריך לצאר משהו ואיכות ספר הכ"ל : ^{האקט} צסס ג' ספר צ' דף האקט

טו' : כמוה"ר דוד מלמד היה אהוב נחמד למורי הרב הכולל מה"רר יצחק רפאל פליגי זנו"קל ונושא ונותן עמו צהלכה ועצרו ציניהם ועס חצירו הש"רר כמוה"רי הכהן אגרות רצות וש"ות ופסקים והרצ גע פשוט ומה"רר חיד"א זצ"ל מזכירים אותם לצמ צחצוריהם :

יז' : מרת דבורה אסקולי אשה יראת ה' חכמת לב ונשכלת העתיקה מלשון עברית אל לשון איטלקי צמשקל השיר תוכחת רצינו צחיי הדיין שאומרים הספרדים ציום הכפורים, וגם חיצורי החכם רצי משה ריאטיני ז"ל, והחצור כדפס צויניליאה . ויהללוהו צשערי המשוררים כל מחצרי דורה ליופי מליאותיה :

יז' : כמה"ר דוד די אסקולי איש תם וישר קנאי צן קנאי להלל עמו ועדתו חיצר מאמר נכבד להוכיח זקת עס צני ישראל ואמונתו החזקה למלני ארץ אשר מוסיב תחת ללס צמדיותם . ונשאר צכתיצים עיין ד"י רוסי צספרו ח"א דף כ"ז ג"ח צאורן :

יח' : כמה"ר דניאל הלוי די צריאום ממלכות קורדובה שר לצא למנך פורטוגל.

תשובה שלימה הציאה הרצ פחד ילחק ערך אפוטרופוסים שנים . וזנו הוא כמוה"ר ר"א דיינה שהסכים בספר פחד ילחק לאמפרונטי וזנו הוא כמוה"ר ר"ד אהבי רבינו דוד חיים דיינה זל"ה רועה גאון קדשים צעיר רחוקו זל"ל :

ג' : כמוה"ר ר"ד דוד צמח"ר יודיה מיישי א' מרצני פירארה זמן הר"פ מונסיליסי ומה"ר ילחק יודיה צורגי תורתו זורחת צספרי רצני דורר וצשו"ת עפר יעקב סי' י"ו נושא ונותן על ודן נדוניא וכ"ו להוכיח שר"ך לכתוב ודן חסר . וא"כ כתב שאלא רחיה גדולה מן הכתובים צס' עורא סוף סימן ה' למצני בית אנהא דך . ודן : ודן הכל אחד . אבל יש צידי כתובת יד הרצה פסקים מרצנים קדמונים שהוכיחו בהפך . שיש לכתוב צכתובה ודן מלא ומכללס כמוה"ר יודיה עשאל מהטוב אחד מרצני פירארה שהעיד שאלא כמה כתובות נעשות צימי עולם וצשנים קדמוניות וצפרט צצולוניא שנת ש"כו וכן צפירארה שנת של"ה נחתמים בגאונים מנזוינים שאומרים ודן ציוד ולא עוד אלא שהסויף שאס כתבו ודן כמו צגע הרצ ז"ל היה פוסלה משום דאס אין נחש יש סימן עש"צ , וכן שמעתי שמהב פשוט היום צפירארה לכתוב ודן צי"וד וגם צצ"רת הר"מז סי' מ"ג יש הסכמה מהרצ להליל האחים העשוקים מיד ממוני צ"ה שלא כדן עשו להזיקס :

ד' : כמוה"ר ר"ד דוד שמואל חיים חסאן דיין מנזיין צע"הק ירושלים חבר ס' קדשי דוד . וס' חסדי דוד על קת סימני ש"ע א"ח ואיזה שו"ת' וס' מכתס לדוד על הרמ"צס ונדפסו כלס עס שיטה להר"יעצא על מס' מגילה שהוליא לאור הרצ צנו ר' שלמה גר"ו שהיה שד"ר מע"הק ירושלים תוב"צא :

ה' : כמוה"ר ר"ד דוד מלמד שליח ע"הק חצרון עס כמוה"ר ר"ר ישראל הכהן . צצ"ות חיים רצים נדפסה תשובתו לאסור הרחילה צמקוחאות מיס חמין צצבת אותן שנמצאים סמוך לעיר פיזא יע"א . והסכמת רצני פירארה לא נדפסה סס (והיא מהרצנים כמוה"ר ר"י לאמפרונטי וכת"והר"ש צרוך צורגי ז"ל) ויש צידי עוד פסק ארוך מה"ר ד ז"ל להוכיח דיוצני עיר חצרון שהנושים אללזס מפני החצות ועצדי דינא לגרמייסו להשמיד להרוג ולאצד וג"ו אס לא יפרעוס . דזה נקרא פדיון שצוים וחייצים פקודי אותה הקופס לתתה

העיר ה' את רוחו ליכנס תחת כנפי אמונת ישראל ונתגייר צאתשטרסד
ומיבר והדפיס חיצורים רצים וצלשון עמו לכבוד אומת ישראל ומעלותיה
ובצודה. ומיבר גם כן ספר שירים יפים ונכזדים כמש ד"י רו"סי צמ"א דף
ס' ע"ג :

י"ט : כמה"ר רוד כהן משיזיליא למח זה שלש מאות שנה והניח כתיבת ידו
ספר ערוך צלשון ערבי המפרש מלות זרות ונכריות הנמלאות צלשון הקדש .
עראי, ויוני, ולאטיין עיין ד"י רו"סי ח"א דף ג' :

כ' : כמה"ר רוד מוסיר ליאון צן האון רזינו יאודה מוסיר ליאון מיבר ס'
תהלה לדוד על יסודי הדת ועיקרי התורה נדפס בקושטנינא . ועוד
מיבר דרשות עה"ת כ"מש הרב נכדי צסוף ספר הנ"ל עש"ג וס' מנן דוד
פי' על ספר מורה נבוכים וס' חזיר יעקב, וס' מגורת הזהב: וספר סוד
הגמול כמו שנזכרו צמאמר שמה הנשים וצו הראה רוב דקות ורוב היקפו שצבע
הכמות, ובהקדמתו כתב לפו מי חרות לולי ה' צחמלתו עלי השפיע מהשפעת
הכמות ועזרי לגשות חצורים צחקירות גדולות צין צתורה צין צפסקות צין
צחכמות גם חרזים רצים עכ"ל החכם הנעלה רצי אהרן מוסיר ליאון נכד
הרב המחבר ז"ל :

כ"א : כמה"ר רוד זכות מודינה נ"רו מרצין תורה ודקשן מפואר צק"ק מודנא
צן הרב הגדול מוה"ר מוזל טוב ממרעית לאן קדשים של האון מוה"ר רייך זל"ל
צעל זרע אמת ושצח פסה : צרא כרעא דא"וה ירא ה' וצמלותיו חפן
חאד עוסק צתורה לשמה וחוצר חיצורים מחוכם צנגלה וצגסתר כאשר נראה
מוספרו הנחמד זכר דוד צ' חלקים על המילה הנדפס מקרוב צעיר ליורנו
וספר למודי ה' על האמונה, ועוד יש לו ספר שאלות ותשובות על סדר ד'
טורים . ותפלה לדוד פירוש על התפלה ומחזור כמנהג הלועזים . ספר
שלל דוד על התורה כולה . מיצור אחד על יסודי הדת . שלש מאות
דרשות לעניינים שונים . ספר חידושים על התורה, והוא אהוב
מצני קהלתו אשר העמיד צה תלמידים הרבה הגדול והחשוב שצכולס
הוא ידידי וקרובי המשכיל הצנון חסיד וישר כמה"ר שמואל יעקב הכהן יראה
זרע יאריך ימים ושנים אכ"ר :

כ"ב : כמה"ר רוד חיים דיינה זל"ה צן הרב כמוה"ר אצרהם שמואל דיינה
זל"ל זקן ונשוא פנים הוא היה ראש צ"ד ומורה לדק צק"ק רוינו צחצרת
כמוה"ר יצחק מודנא זל"ל . העמיד תלמידים הרבה לתורה ולטורח

צד השלמים . דאין להם טענה לתור שאין לשנותה לדבר אחר והיא מתונה בשנת התע"ח לינידה :

א : כמות דר דוד מילדולה יש בידי ומנו כתיבת יד הסכמה לפסק לענין חלוקת אחים ומתוס בשנת התע"ד, והוא היה אחד מרצני מנעוזה הקדמונים :

ב : כמות דר דוד זכמה"ר רפאל מילדולה צעל שו"ת ומיס דנים ופרשת העזור, מ"ד דו"ר היה בכל דרכיו משכיל וה' עמו לחצר כמה ספרים ככתוב בהקדמת שו"ת דברי דוד עש"ז הוא הוליא לאור והגיה כמה ספרים יקרים ונקמדים עיין סס . היה ראש ישיבת משענת זקנים באמשטרדם . והוא היה מונה דור תשיעי של רצנים שהיו צביתו זה אחר זה וגזעו נגרוש רצני ספרד זיע"ח : והאריך ימים יותר מתשעים שנה , ואלה הם חיבוריו . דרכי דוד, פשטים לזנים ופרחים על תנ"ך : מכתם לדוד, פי' על תהלים : שו"ת דברי דוד : תפלה לדוד, פי' התפלה : מועד דוד על המולדות : ליקוטי דוד ע"ד ס' לקט הקמח : תפלת ישרים . קינור ציית צבי נוצל : זכחי דוד על שו"ז . מלודת דוד על דרך שלשלת הקבלה וס' יוחסין . זהרז הכ"ל היו לו הרבה קרובים מלד אביו ומלד אמו כולם רצנים שנמחו בק"ק מנעוזה וצק"ק ליורטו זל"ל וזיע"ח והרז החסיד מוה"ר דוד משה חיים לולאטו זל"ל . מחירו לשבח צמתותו לספר מסילת ישרים דפוס אמשטרדם . ועוד היום נחלא צעיר לנגדרים יולאי ירך הרז הזה מבמים ישרים מורי הוראות צישראל :

ה : כמות דר דוד צר יואל רישצעק היה חכם חריף מלד והרצין תורה בזמה קהלות וצפרט צפירדא . מין . ופפ"ס . ומדעות צרייט . וזשנת התק"ל הססיד חמשה ועשרים אלף זהובים . ואע"פ לא זו מלחצב את התורה והדפים פר"ם דוד דרושים ומילוקים על כל הפרשיות ויש צסופו קונטרסים חלוקא דרצנן מחתנו ע"ש :

ו : כמות דר דינאל עירגני מאבקונה היה מלוד צלוגו ועתה הוא מ"ן צפירנלי . חיבר ספר מתנת יד . סעודת מלוא . דרושים . וס' עיקרי הד"ע על ד' תורים על דרך לקט הקמח גפ"ח ונדפסו צ"ח . ועוד לו ש"ת שותא דינוקא תשובות על ד"ט . והיה לי עמו איזה ויכוח לשם שמים עת"ש צם' עיקרי יח"ע ח"ח ה"ה בתוצים על ספר תשובותי לזית ח"ן :

והניח חיזה פסקים וס"ת כתיבת יד . ונזכר לשבח מהבאון מוה"ר ריך
 זלה"ה זש"ות זרע אמת . ואני זכיתי לקבל פניו היקרות וליהנות מחידושי
 תורתו כמה פעמים וראיתו וישר מדותיו וירא שמים צאתו וזגליו ועוסק גם
 צחמת האמת ושמעתי מפיו חיזה פרפראות וכתצתים צחצורי לקוטי שושנים
 חלק ראשון : וצסוף ימיו סבל יסורין גדולים כמו ר' אלעזר ז"ר שמעון
 צסלצנות גדולה והיה אומר ה' הוא הטוב צעיניו יעשה, ומעולם לא עזב
 לדקתו וחסידותו לעסוק צתורה לשמה . ונפטר צסם טוב מן העולם
 ציום ואני הספדתי עליו פה פאדוזה

בנ' : כמוה"ר דוד הכהן די לארה מחכמי אמשטרדם צזמן הרב מוה"ר רר
 שלמה שלם צעל לצ שלם חצר ס' כתר כהונה ונדפס סס עד אות י' ותכליתו
 לפרש מלות זרות צצ"ס ומדרשים . וצסוף ספרו מוכיר חיזה מחצוריו
 ומכללל העתקותיו ללשון ספרדי הלכות דעות להרמ"צ ז"ל הלכות תשובה
 ויסודי התורה לה"ל . ומאמר על יראת ה' שאסף וקיבץ מס' ראשית
 חכמה :

כד' : כמוה"ר דוד צצ"ר יעקב צן הקדוש ר' דוד הכהן משאלוניקי רב מוצהק
 ומעיין גדול כנראה מספרו מגדל דוד על גיטין שנדפס סס צצנת שני"ז ועוד
 לו צכ"י על מסכתות אחרות :

כה' : כמוה"ר דוד חיים לוריאה (צזמן הרב הגדול מו"ה ישעיה ניל"ה ככתוב
 צתחילת ס' דרך ישר) צכמה"ר שמעון לוריאה, נדיב גדול שוע ונעים חכם ורופא
 צ הטיב לצני עמו צזמן הנגף פה פאדוזה כאשר העיד עליו הבאון
 רצינו אצרהס קאטאלנו ספר עולם הסוף צצסגס צצרה מפני אימות מות
 הניח פה ציד החכם החסיד כמו"ה רר שמריה מורפרק גיסו ז"ל מעות
 לחלק לעניים צכל צצוע וצצוע וגם היין שהיה לו צצרתפו נחלק לעניים על
 ת פי ציווי : וצהיותו שמה הטיב מאד לצני קהלנו צצנדרים ונדדות אשר עשה וגרם
 י כ לאחרים לעשות ונקבל ממנו על ידו יגמלהו ה' צצדקו . ואשתי גם היא
 חכמת לצ כמרים רצתי צדעות שרתי צמדניה לדקותיה רצו כמו רצו לעני
 פאדוזה צכל עת ועונה כאשר ציינו על מצנת קצורתה רצני המדינה . צצוזה
 אל חיי נלח צגן ערנה צצ"צ אדר ס' הש"ו :

כו' : כמוה"ר דוד פרמונגללי חכם כולל ודרשן מופלא צעיר מנטוזה צצנת
 של"ח חצר פירוש על התורה וקראו עיר דוד הזכירו עזריה מן האדומים

א : כמוה"ר דוד זכמ"ר אצרה"ס יחזק הכהן ר"מ ואז"ד דק"ק תודינא אחיו של הרב הגדול המופלא כמוה"ר ישמעאל הכהן גר"ו אור תורתו זורח **ב** הרב הגדול המופלא כמוה"ר ישמעאל הכהן גר"ו אור תורתו זורח צש"ת שמש נדקה א"ח סי' ל' דף ת"ה ע"ג נושא ונותן בארוכה עם הרב צן הדס"מ המחזר על קושיות שהיו לו צצות יעקב על שמנים ופתילות שאין מדליקין בהם נר חנוכה . וצש"ות זרע אמת א"ח סי' ס"ז הרב אחיו הביא סע דעתו להתיר לאצלים ששלמו ל' תוך העומר שיסתפרו בלי התרה וע"ש . אך כמדומה לי דצעירנו לא נהגו כן אלא עושים להם התרה : וציד מ"ר אחיו הג"ל כמלאו כמה פסקים ועניינים ממנו , ויותר מהמה מאד מאד כמלאים ציד מע' החצר חכם ונצוח ר' אצרה"ס גור אריה כהן מורה נדק צק"ק פינאלי :

א : כמוה"ר דניאל צן החכם העניו כמוה"ר דוד גיראסי צן הגביר כה"ר אליה גיראסי זלה"ה מיצר ס' אודה ה' דרושים והספדות בהקדמות קטרות ונוטים קלת לדרך דרושי איטליאה ונדפס :

ב : כמוה"ר דוד פינאי תלמיד מוה"ררי צריאל והר"מ צש"ת אחד מרזני וננובזה בזמן הרב אמונת חכמים . וצשמש נדקה י"ד סי' ת"ע יש תשובה ממנו מענין ריבית . וצח"אה סי' י"ג דף י"ד צאה סס הסכמותו להרחקה שעשו רזני אנקונה למקדש השני צמעשה קידושי ארצינו וחטס ש' תפ"ט , וצחלק חה"ת דף כ"ד צאה סס הסכמותו לפסק רזני אנקונה על הולאת זיוין על תלון חצירו ע"ש ועוד סס צדף ת' ע"ג שתי הסכמות ממנו צענין ונרנות : וצקוצן תשובות רזני איטליאה כ"י ראיתי תילו תילים שאלות שאל הרב ז"ל מוה"רי צריאל ז"ל בהיותו צעיר אחרת לרעות לאן ה' , וצכל ענין וענין נושא ונותן צדרי הפוסקים ז"ל צאמונה . ושאל לרעת אם יסכים עמו רצו הג"ל אכן לא הוצאו שנה תשובות מה"רי צ"ר . וצאחת מאגרותיו שהוצאו שנה נראה שהיה מ"ץ איתו זמן צאליסנדריא דילה פאלייה : ואני הצעיר מרדכי גירונדי ראיתי ספרו שחת האהל כ"י כולל דרשות לכל השנה ע"ד פד"ס וצו מצאר מאחרי רו"ל הגדפסים צס' עין יעקב צטוב צעס ורעת והרצ : אמונת חכמים מזכירו לשנה צספרו והיה לו ידוהס צחכמת האמת כאשר קיבלה פה אל פה מרצו החסיד רזינו וצשה צכות זור"קל :

הרב הגדול המופלא כמוה"ר ישמעאל הכהן גר"ו אור תורתו זורח

בספר מאור עינים דף קכ"א . . . ועוד עבר ספר גדול דוד על דקדוק
הלשון וברז הגדול בעל שלטי הגבורים כתב בחתימת ספרו כי הר"ר דוד
הנ"ל היה באון ורחש לכל דרשני איטליאס שהיו צאננו ועיין מאור עינים
דף קכ"א שהביא לשון הר"ד הנ"ל וישמע לך, והוא היה אהיו של כמו"ר הר
יאודה פרווונגלאל (רבו של הרב שלטי הגבורים) והגאון מוה"ר רר עשה
פרוונגלאלו הפדע בשערים שמו כמ"ס צערך שלו יש"י עת"ה וזיע"א: ובספר
מאור עינים לעזריא בן האדמו"ר דף קע"ג ע"ב כתב . . . גם הר"ר דוד
פרוונגלאלו העומד לנס תורה בעיר מנעוזה בן חזרוו הממוכמים העלה
על ספר דור הפלגה יתר מחלפים עלות עבריות המפוזרות קתם בלשון
רומי וקתם ציוני ואיטלקי חולתם . . . כה"זר לרומיים עזר כנגדו אוגס"ר .
ומאילוי ידי אסילוי ומפלגט ליוני ורומי פיליק"ס . . . ומאז"ס פידלי אסוף
דלים . קאליאר"פי שהיא ראשונה אלס מתשע המו"זי אפטרופית של נעיומי
הומרה כתב הערוך הרומי שזה תורה נגזר מקול יפה, צסס קלינדא שאמר
שהוא נגזר מקול, ואקדמיאס ברכב מלשן צית עקד הרועים שתרסג יותן צית כניסת
רעיו . ומאז"ס שרופה לומר אסיפת צמי אדם : עכ"ל ובסוף ס' ת"ע הנ"ל
הזכירו עוד לשבח ואמר שעשה השגות לספרו המכוער ע"שז ואמת נכון
הדבר כי דוד פרווונגלאלו בכל דרכיו משגל וה' עמו והלכה בעמו ולא כמו
האדום אשר הלך אחד אנשי סדוס המגלה פנים בספרו שלא כהלכה
וקבלת רבותיו חכמי האמת והלדק, וכבר סארכתי לפתוז נגד הא"דום הזה
במקומות אחרים :

כנ' : כמה"ר דוד ויטרבי מעיר מנעוזה כפי עדות ר"י רר"סי הלך צ" דף
קס"ג הוא המכה העתבר ספר אס למסורת שדפס במנעוזה שנת זאת ח"קת
התורה ומתסכמת הרב הגדול מורה לך בעיר מנעוזה באותו פרק כמוה"ר רר
יאודה מינדולה זל"הה נראה כי המתבר רבציליה ורצ גוצרים צס"ס
ופוסקים וצקי מאר צמכמת הדקדוק וצמסרה, והספר עזמו יעיד כל זה כי
הוא סחז מאר ונלך לכל ת"ח וצפרע לסופרים כותבי ס"ת מפילין ומזוחות
לעשות מלאכת ה' באמונה ובצבונה ישרה :

כד' : מוה"ר דוד סציוני מבר קלור מעבר יפן והדפיסו בעיר ויניציאס וקראו
מגן דוד והסיף בסוף הספר איזה תפילות תחינות ואזהרות והסכנות לרב
גדול גם צברי מוסר דבר דבור על אפני :

כט' : כמוה"ר דוד צמה"ר משה מודינא מע"הק ירושלם חסיד ומקובל באשר

יב' : מה"רר דוד יחיאל בן הכסף דון שלמה הרופא זלה"ה היצר ספר לשון לימודים
דקדוק וכלום אליו ספר שקל הקדם בחכמת השייר ונדפס בקוטנטינא ש'
רס"ו .

יג' : מה"רר דוד ויטל זצ"ל שלמה הרופא זלה"ה היצר ס' כתר תורה על
המלות , וספר מכתב לדוד על עיקרי ויסודי תורתנו הקדושה ונדפסו
א' בקוטנ' וא' בחיניאזה בחיי המחבר ובשניהם הראש גדול בקיאותו
ז"סם ובסוסקים ובחכמת השייר ודקדוק הלשון עד שראש המדקדקים
ד' אליהו הסמור אהרן סגבר עליו לחבר שיודים ערבים ונחמדיה והיה חתנו
דמה"רר דוד הכהן ז"ל סודע בשערים זשם הגאון מהר"ך ה"ה שו"ת
יקרות ונחמדות והרב ז"ל סידרס והגייס והזיאס לאור ע"י בן הגאון
המחבר המ"ר חיים ב"ן ז"ל .

יד' : כמה"רר דוד זכ"ר שלמה אלטרס מרצני ויניאזה בזמן כמה"רר שלמה
כילה וה"רר רפאל די סילום והתוס עמהס בתשובת רצני ויניאזה
בש"ות ארח ללדיק י"ד דבשמועה רחוקה על אר"ח חין להסתפר קורס ל'
והתוועה בשנת ת"ע . וגם בלקט הקמח י"ד דף ל"ב חתום עם שאר
חכמי ק"ק ויניאזה בתשובה על חיסור גילוח צה"ע עש"ב : והיה חסיד
גדול בדמונת צב' לוף דבש קטן שחיצר על ענייני לחאמו ונדפס אחר.
פטירתו . וחבר הגהות על המשנה ונדפסו . והרב מעשה רוקת הזכיר
נימוקיו על הר"מבס זיע"א :

טו' : מה"רר דוד סניצי בזמן ה"רר רפאל די סילום מרצני ויניאזה . הוא
היה א' מהלועקים וורה כלענה נגד אותם שמתירים לעולם לגלח צה"מ
וחכם לאריכות ימים כאשר העיד על עלמו שהיה בן תשעים שנה במ"ש צעל
לקט הקמח י"ד דף ל"ב ע"ב ע"ג :

טז' : מה"רר דוד פאררו שליח זכר בק"ק לונדון הביא לרפוס קונטרסים שלחו
טהור שקיבן כמה"רר יוסף פאררו אציו מש"ע א"ת וי"ד צעיר חמשערס
ש' תמ"ו :

סימן
טז' : כמה"רר דוד ישראל עטיאם ר"מ ור"ע צת"ת וק"ק ספרדים באמשערס
עם חבירו הישיש הכבד כמה"רר ילמך'ן דנח די צריטו בזמן הרב מים רצים
ובח"אח סי' ל"ה יש תשובה ארוכה ממנו . ובס' ל"ו חתום טפית בשנת
התל"ב לפ"ג :

יעידון וגיזון ספריו הקדושים : רוח דוד פירוש על האדרת רבא ומ' גפש דוד
על התורה עד"ה, ונדפסו שניהם :

ל' : כמוה"ר דוד ויטל זן הרופא כה"ר שלמה ויטל מלמד מה שכתבו עליו
הרזנים הקדמונים יש להוסיף ששמו כמ"ש ה"רר שד"ל צס' הליכות קדם.
כי הוא היה ממחז פוליא ובתו מלילה עונה על בני ישראל יושבי פטראם
(הקדמת ספרו כתר תורה) מקום אשר הרצין תורה שנים רבות ראוי
הדברים למי שאמרן ע"צ, והוא טקן ימים רבים צעיר חרטא ואבותיו
היו מגלילות קלאב"ריאה כמ"ש הרב קורא הדורות דף מ' ע"צ, וצספר
תומת ישרים צס"ות אהלי תס למה"רר תס זן יחיא זל"ה צסימן קס"מ קס"ע.
ק"ע נזכר לשבח ונדפסו דבריו ושיחמה רבני שאלניקי, והגאון מה"ר
משאדזה זל"ה כתב צשוצותיו סי' ל"א זה לשונו שושנת העמקים . מגלה
עמוקים . ודבריו עתיקים, מעייל פילים צקופים של מחטים . וסדקות דקים,
אובזי האלוף ה"ה כמה"ר דוד ויטל יז"ו, חיבורין הגיעו לידי שנייה
ושלישים ושמתתי צהם כעל כל הון וזירכתי לצורי שחלק מחכמתו
ליראיו, ויש לאצרהס אצינו זן כמותך טאם ח"ו תשתכח תורה מישראל
היית ראוי להחזירה צפלטונך וכ"ו שמעתתא דידך מחודדן ומסודרים דבר
דבור על אפניו עיין שה צאורך, וצאמת כי ספרי הרב ויטל זל"ל הם
נחמדים מאד וצהם הראה ידו החזקה גם צחכמת ההלכה והשיר צפרע
צסוף ספרו מכתס לדוד כתב צקשה יפה מאד מאלף ה"ן מלמד חידות וסיריס
ופוטיס נחמדים משמחים לצ הקורא צהם . וכתר תורה מונה על
דאשו צמנין המלות דאוריתא ושצע דרצנן העולות צמנין כ"תר ונרמות
צת"ך אותיות שצערת הדצרות אות לכל מלוא צחכמה נפלאה וצקיארות
גדול צתלמוד וצפוסקים דומה למ"ר חניוהו הגאון מה"ר דך זל"ל מ"ן
צקורפו שהאיר עיני ישראל צפסקיו העמוקים מסודרים מה"רר ויטל ז"ל חתמו
לצמים וחדרים צסדר נכון וישר עליו יאמרו המושלים מן דוד כסן עד
דוד ויטל . זל אמרות כעל ז"ל :

לא' : כמה"ר דוד פומיס חכס צתורה וצלשונות העמים רופא מוצק ופילוסוף
גדול כתב תולדותיו צהקדמת ספרו הנכבד למה דוד הנדפס צעיר וניזאה
ואעתיקס פה כדי להראות תקפו וגצורתו ויהי כה דברו אמר דוד זן יצחק
זן אלעזר זן יצחק זן אצרהס זן מנחם זן יצחק זן עוצדיה זן יצחק
המכונה העשיר זן אליה המכונה הקדוש וצעצור עהרתו וקדשתו עזומה

יח' : כמה רר דוד לופים יסרוף א' מחכמי אמשטרדס צומן הרב הזכיר גם הוא חתום עם הרבנים הנ"ל בש"ת מ"ס רז"ס סימן ל"ה וז"ל בתשובה אחת צענין ערוז :

יט' : כמה רר דוד ראוינה מק"ק אקוי תורתו זרחה צס' פלגי מ"ס בתשובתו לאסור מקוה של רוויגו שנחלקו זו גאוני העולם צאותו פרק וצאותו הדור ומתום צגנת ש"ס :

כ' : כמה רר רוד עאמר מק"ק שאלוניקי חיצר ס' תהלה לדוד על דיגי מאס צרכות שחייב אדם לצרך בכל יום ונדפס צשאלוניקי שנת של"ו :

כא' : כמה רר דוד צר אליעזר הלוי הנקרא פליגעון א' מרצני פירארה צומן כמוה רר משה נווירה והגאון ערצוט, נדפס מהרצ ז"ל פסק ארוך צדיגי ממונות שהשיצו אליו רצני הדור כמוה רר צינידיט וכמוה רר חייא רופא וצית דין של צולונייא :

כב' : כמה רר דוד שמואל ראוינה מפירארה פלמיד כמה רר יוסף דוד צסאנו, מלמד תינוקות, ומעיין גדול צצ"י וצהר"ף ומפרשו, לומד תורה צדופק, ומקבל יסרוין צאהבה. וסופר סת"וס צכתיבה תעה. נקרא אל השמים מעל צקצרות שנים ומיי אריגי שצק לרצנן ולכל ישראל אכ"ר (מת"ה) .

כג' : דרך המלך ראיתי כתיבת יד צצית מדרשו של כמוה רר יר"ף מ"ן של ק"ק פאדובה משונה מדרך המלך שראיתי צעיר ריגייו צצית נכותה של מעלת החכם ר' יעקב ישראל קרומי נר"ו יען זה האחרון הוא נושא צדינים וצפוסקים כדרך מפרשי הש"ע. וזה של פאדובה הוא מ"מ שו"ת. והפוסקים כדרך לקט הקמח. וכתוב שס צתחלתו שהוא ממה רר מרדכי צסאן מוירונה : אכן לצי מגמגס צזה לומר שכל הספר הוא ממנו לפי שיש צסופו סגולות וכללים רזים וצקצמס כתוב שס שהס מה רר מרדכי מוירונה דמשמע מינה דשאר הספר אינו ממנו. וראיתי שס צבתוך הסגולות שכתב דצגנת תמ"ח צחדש כסלו אשת סה"ר משה ספרדי נכתשה צלמתה וכמעט היתה יולאת נפשה והיה צעיר רי"ו סה"ר צצנימן וחלף סגי נסור ואמר שיקחו אצן יקרה רוצינו כשני גרעיני עדשה ויעטמו אותה ויתנוה ציין אדום לשתות וכן עשו ותכף ילדה :

כד' : כמוה רר דוד כ"ן דיין ומגיד דק"ק קארטשין צמדנית פולין גדול מיצרה ס

שצדקה לילות אחר מיתתו תמוך גראו כרות דולקות על קברו . וסויה
 ממספחת התפוחים ממספחת יאודה מארבעת צתי אצות המיוחסות שהגלה
 סיטום הקיסר מירושלים לר"מא : ומרומא אחר מיתת החסיד הג"ל באו
 כל בני ציתו שצדקים נפש ונפשו בכל הארץ : אכן רובם נשארו בספוליעו
 העיר שהיא צבילי אומצריאה , ושמה פרו ורצו וצנו צמים וחצירות ונטעו
 כרמים וחפרו צורות ועמדו על כר נרחב יותר מעשרים וארבע מאות שבה ,
 כפי שמאלתי בא' ספר ישן שהיה אלל א"מ ע"ה , וצנתת פ"ז על מחלתיים
 לפירו קטן שנתים אחר תולדתי כלה הפז ושאר הגאונות , יען כי צעת
 שהספרדים ואשכנזים שללו רומה העיר גוצרת ומהוללה רוב סביבותיה
 נשמו ג"כ , ומקול הפחד א"מ ע"ה נפל אל הפחת ונלכד צפה , ובהיות
 שסם מגמת פניו לגלות בראש גולים ולנוס עם כל הון ציתו עליו
 השוד והשבר והרעב והחרב , וצעה כללית ועם הסכמת כל צור ספוליעו
 שלח בקאמרינו וציריטו שהם ערים צירות ארבעים פרדי טעונים ממולוה
 צגדי למר ופשתן וצחוכן ז' מאות ליטרין כסף לרוף מזוקק שצעתים כלי
 יקר וחמדת שכיות אצנים עוצות ומרגליות , אצל ילא משלוה לחדה והלך
 אל הגולים , כי היל הקשר לי"גה צלע"ז שטר הכבא הים שר"רה קולוה
 שדד כל מקום מנוס ולא היה מחנה נשאר לפלעה , וצוה את ממוכנו
 פלו וירדנו פלחים , ולולי השם צבאות הותיר לנו שריר שדות וצתי היינו
 נאחזים ומצקסים לחם להשיצ נפשו , וצספוליעו , החיל הכוה לא בא ולא
 נלקח מחוץ ועד שרוך נעל , והיה יום מהומה מצובה ונוצרה לא"א ע"ה
 ומגע את לבו מכל שמחה והאנחה היתה לו לארוכה , צכל זאת לא חטא
 שפשתו ויראת שדי לא עז . ושפט צדק מעשיו ולא מעדו קרסוליו מן
 הדרך הוטר כי באמת וצדקה איש צדיק תמים היה צדורותיו , והף כי
 התנכר לו הזמן שקט וצטח צאל הנאמן : גם ראתה עיני על מאורת
 צפעוני מהזמן הרע אשר פרש רשת לרגליו וצגלל קורות זמנו הייתי כל
 יומי עמוס התללות איש מכאוצות יען כי אחר הפרץ הלך לארץ ציו"ניה
 לרשת פלעת אחיו ע"ה ושמה התמהמה ימים ושנים עם כל בני ציתו
 מקום אשר לא היו צו מרצילי תורה , אך הוא לצדו שהיה גדול צגמרח
 וצקי צכל ספרי הקדש ופילוסוף אלהי צור תעודה חתום תורה צלימודי .
 האמנם למודי לעמים לא לזמן קצוב לרוב ערדותיו ומרציו . עד כי
 צחרתי מלצי ללכת אחר המושכלות עצריות וגם חילוניות והייתי מצעורי
 חמוד גרם יושב צין המספתיים מעיין ההלכה צלי מצר ומלמד . וסויה
 אצלי ס' הערוץ פגודל יצן זוטן מעשעט ומתולקל צב"י . וצקלף צקלף צקלף

המחזר כמה"ר נתן ז"ל שהוא היה ממשפחתנו לפי הקבלה וזהו שצטורח
 עמל ויגיעה רבה הייתי מצוין דברי הס' שהוא הסכמתי להוציא לאור בקיבור
 ופירשתי מלתו צ"ל לשונות . וכן עשיתי גם, השדשי של רד"ק עם
 הגזרים : אח"כ בא לידי ס' התשבי וס' המתורגמן חזוני ר' אליה
 אשכנזי מדקדק הגדול ע"ה והוצאתי מהם כל התועלת אשר מלאתי גם,
 וחזרתי מכלם זה החזור שקראתיהו גם למח דוד על אשר חזרתי
 בצמרותי : ושב"צ נסע א"מ ע"ה מציוניה והלך לדור צעודי ושמה קנה
 שדות וכנמים ובמקום שהוא שמעתי כל ההגיון בשלשה שנים דנאפי, ולא שרת
 מהתאבק צעפר . רגלי אציר הרופאים כמה"ר יחיאל רחציה אלאטינו
 זל"עו דרזו ע"ה וקטתי פניני משליו ושאתתי ממעיניו מים חיים לפקוח
 עיני העורות. והיה חכם גבור ועשיר ומפורסם בכל הארצות ולא הניח שני
 לו, והיום צפירה עומד אחיו מלך האז כמ"ר משה אלאטינו קרובי י"ו
 רופא ופילוסוף מובהק והעתיק מלשון הקודש אל לשון אלאטינו חלק
 ראשון של אוני"בה וס' שמים ועולם מעימסטיאו בלשון לח . ויש לו
 בן חכם ישמח אז ה' ישמרהו אמן. ובשנת ש"ה הלכתי צפירה קריה נאמנה
 ללמוד וללמד דברי חכמים וחידות' ובפרט חזוני אריסטוטיילי ואפוקרט ובאלינו
 ושמה התמהמהתי ששה שני וחזי עד כי נרשמתי צפירוסם צעיר ההיא
 וכדעה רוח הקולוגיאלו לומר לי שיר למעלות צהגיון צפילוסופיאה וצרפואה .
 ותבך ומיד נקראתי מצבור עיר מאלייאנו ראש גליל סאוניה עם עלה כלית
 והיא תחת ממשלת רומאני ועכתיי בארץ ההיא צשכר הגון שלש שני'
 רזופים - צומן ההוא עלה אפיפיור פאלו רביעי וילא דבר מלכות ונכתב
 נד אומתנו צעור"תינו והחריד לצדי והיה מים וגשמה לא נותרה צי על אשר
 ילאו קוויסאריאי דחופים נדנו והלכו צעודי ומכרו ושללו כל אשר מלאו
 צדינתנו והשאירונו ערום ושלל ופרזוני פתך על פני פתך . לכן הייתי
 בסום עבור שיצטלף קלף קפתי דלו עיני למרום ותעל שועתי אל האלהים
 והוא ית' שמו הביא צרעיוני אופן הצעתון ושם צלצי לשרת השר הגדול
 קונטי ניקולה אורסינו והוא מהגבורי אשר מעולם אנשי השם ועצדתי אותו
 במלאכת הרפואה חמשה שנים, בשלשת ערי המקלט פיטליאנו סוראנו
 וסוואנה והיא ארץ אוכלת יושביה עצור קלקול האויר . שמה קצרת
 שגל ימיני אשת נעורי שהיתה אחות של אנשי חסד ואמונה, היושבים ראשונה
 במלכות הדעת והתצונה, כמה"ר אליעזר חכם ורופא מובהק, וכמה"ר יצחק
 אחיו הבאן והפילוסוף הגדול שניהם ראשי הגדולה ממלכת כהנים אשר ילאו
 מוטיכבו ובארץ סחאנה מתו לי גם שנים צנים זכרים נתקו מיתרי שודר

תולדות גדולי ישראל ונאומי אישליאיה ורצני פארוצה של
נכתבו מהקדמונים

אחלי ונשארתי יחיד ובלמוד, ולא נודעה אנלי שארית משפחתנו חלא כמ"ר
ראובן וצניו שהיא דר צארן ארונים ס' פיורה, וצרומה יש לו צן אחד משכיל
ונצון צמוטבלות רצות עשאל פומים שמו, איש חמודות, גיסו של כמה"ר
אליה קורקוס רופא. אח"כ נרדסתי לעבוד שרי ספורטה מנדיזי עם
ומהס יאלו שלשה חשמנים ועצדתי אותם שלש שנים, אחר זה נקראתי מלצור
קיושי צעלה כללית והיא עיר של דוכוס הגדול, מפיורנלה וההגמון של עיר
ההיא מנע והסדר הליכתי שמה, אשר על זה הלכתי צרומה לבקש רחמים
ולדק מאפסיפור פיאו רציני ועשיתי לפניו ולפני שרים גדולים וחשמנים
רצים ולפני המון רב אין מספר תמינה ארוכה אוראליוני צלע"ז צלשון
לאטינו ונשאתי חן לפניו והסגתי כל מה ששאלתי. אכן תוך שצוע אחד אחר הסגתי
מת צעוונותיי והמליכו תחמיו פיאו חמישי וחדש תקנות וסדרי פאלו רציני
והרם כל הצנין וצטל הכל, ואצדתי צרבע א' כל מה שכצשתי צשפים
רצות. ולא שלותי ולא שקטתי ויצא רוגז והיייתי ימים רצים כלצני
מודה וכלאן ואין מקצן, עד שנשאתי אשה אחרת צאנקונה מכהני לניל
אשת חיל מרת ספירנלה והסציתיה קלת אנחתי לא על דרך כל, יען כי
מלאתי שמוהר ומתן שררר קרוצים לתת לי צמוחשצים היה ציד תגר א'
ליוונט"ן והוא צגד וצרה, ואני רדפתי אחריו והלכתי למסע ומחנותיו עד
סהבעתי אותו פה חיוניאיה עיר המהוללה רצתי עם מלאתי משפט, ע"כ
לא קצלתי ממנו אלא מעט מלער וצתוך ימים אחדי' תם ואפס מכל וכל
כסף מכיסו ואויצו שקר חסצו היותי מושפע צעושר וצנכסיה וה' יודע ועד
כי צמקלי עצרתי את הירדן הזה ולא מלאתי לא את ולא רע אלא רדפי
כולם ויקבאו אותי ממה שלא היה צידי ורוצם שכחו טעוזה שעשיתי להם
אלל דוכוס מוויניקו והסדררה יר"ה ושמו עול על צוארי שא"א לשאת אותו
האמנם שפתי לא אכלה מלספר קלת שצח אנשים שלונים אשר מלאתי ציניהם
רדפי לרק וסונאי צלע נדיזי עמים אנשים ראשי אלפי ישראל והם
ארצעה צני שוננה קאלימאנו וצנים איש פצונות הצמור הנחמד כמ"ר
צרון קאלימאן. משפמת סארזאול אשר צה כמה"ר יודיה יודוהו כחתי
ויהללו את שמו על אשר צו מעלות המדות ומעלות שכליות וראוי לצרך
כל פטר רחם אשר הוליד צן משכיל כמוהו. גם ארצעה צני גרימיני הם
מאליני צני ישראל, וצם החכם כמ"ר גרשון וצנו, גם צני לוויאטו
מייחסים הם, ופרו ורצו צעושר וכבוד וצפרט הקלין חסצו ונורא כמ"ר יצחק
צן החכם כמה"ר לונ"ו ע"ה והחכם כמ"ר דוד וכמ"ר יצקז אחיו ומשפמת

אחרות כנולאות פה ויניאיה מיוחסות וזפרט משפחת ליוטאלי חשוכה וגדולה וזה כמ"ר אזיגדור הגדול דדור והכמים אחרים אשכנזים זולתם כמו כמ"ר שמחה גרשוני וכמ"ר משה מרור וכ"מ גבריאל זן כמ"ר מאיר זקי זגמרא וכמ"ר שלמה ספורנו זן חכם ישמה אזיו ואמו וכלם קצלו מהגורא שמו בכל הארץ מה"ר יהודה קנאלנצוגן שעל פיו יסק כל זעל ריב ודבריו נשמעים כדברי אלקים חיים ואין מי שיסרב לו זמוטל לעשות כי אין חקר לתבוגתו וישקיע כל ריב ומדון, והוא אב צית דין ועמו איש קדוש ונורא כמ"ר יעקב זר אברהם זרוך כהן ועליו ילך שפתי כהן ישמרו דעת כי לא יסקר ולא יכזב זאמונתו ועמם חוט המשולש אשר לא זממרה ינתק כמ"ר אזיגדור הנ"ל ודי זזה. ועתה טרם אחדל המאמר ואשים קנאי למילין אשכז לכונתי הראשונה ואשא משלי ואומר המזכור הזה עמל ידי זכנתיהו ימים ושנים ולא יכולתי הלפניו עוד ונראה מאשגי שכל ומדע ושזמורהו והללוהו עד זלי די עצרים וגם נולדים וזקשו ממני זעולס כחם להדפיסו ויהי כדזרם כנוגסים אלי יום יום שמעתי אליהם וזפרט לקול החכם כמ"ר יעקב טריויס ואחר שהחל להוילא אותו לאור הדפוס הראיתיהו לחכמים אחרים ואלו הם: כמ"ר יום טוב כהן כמ"ר גבריאל מנחם כמ"ר יוסף סימיסי הוא שחזר ס' הנקרא מקראי קדש. כמ"ר ילחק גרשון, וכ"מ שאחל פרנזיסי הנדיב והמשכיל זכספרדים, ולו העושר והחכמה והגבורה זאגודה אחת, וחכמי אחרי' זולתם וכלם פה אחד קיימו והודו לאמר שתועלת זה המזכור רב עד מאד לכל הקורא בו והשקיעו המיית לזכי הסוער, נוסף שהעתקתי אותו לסבות מקבילות. הן לשים בו מורה מקום הן ג"כ להבדיל מלות עצריות מן הנכריות כי זתחלה היו זערזוציזא והוספתי שתי לוחות לנווא זיאר כל המלות הננואלאות זחבור, והאחד פירשתיהו זל' לחטינו והאחד זל' איטאליאנו, וזה זחרתי גם כן עם אותיות עצריות למען יוכל העברי והנדי לקרוא זנקלה עם אותיות זכרו ולמלא הזיאר עם אותיות לשונו אם אל עלה לאל ידו לקרוא עם הנכריות. והמחוקקים איים לאמר כלו מצטיכס דבר יום זיומו ואני זקנתי וזכתי ונזרשלו ידי לכתוב זמרורה ועסקי הזית והרפואה ג"כ מנעונו פעמי' רבות למלאכת חפסי אשר על זה גמר הדפוסה היתה זעכוב, ותשלם כל המלאכה ית' שמו של מלך מלכי המלכים היום יום ו' כ"א שזט שנת' שמו' לפ"ק י"ר

נ"ק פאדוזה

חלפני חזינו שצמשים שחזכה להליא לאור שאר חזוריי עם ישועת הנפש
ובדול ילדיי לנצחתי שלמען חסדו בזקנתי חן לי ויתן די ספקס ויאר פניו
לכס' אמן ואמן :

ל' : כמוה"ר דוד לעבר עמית. בתורה ואהבו להבאון רבינו יהודה מינן והריץ
לו תשובה צפסקיו סימן י"ג . וגם כתב כי הביעו לידו חזילות חזילות
של תשובות מרבותינו אנשי אשכנז ע"כ .

717

ל' : כמוה"ר שצדקסין מרדכי פראג זומן הגאונים צעל עוללו' אפרים
ובצל גבורות ה' ודרך החיים חזר ס' קטורת סמים זיארור יפה על תרגום
ויגנתן זן עזיאל ותרגום ירושלמי ונדפס צפראג שנת ס"ט :

ל' : כמוה"ר דוד אופנהיים נשיא צ"ק גיקלשפורלו שקן בתורה ובתלמוד
חיבר שו"ת נשאל דוד, מליאת דוד . דרושים על ת"ך חידושים ושיטות
על חזקוני צפראג, ושאר מסכתות, מוי' שילוח . מלודת ליון . עיד דוד
מועד דוד, שלל דוד . תהלה לדוד . ונשאר צכתונים אלל המנוח ר'
חיים מיכל :

לה' : כמה"ר דוסא היווני צר משה מעיר וידינו תלמיד הרב מו"ס שלום
מנוישטאט חיבר פירוש ותוספות על פר"שי עה"ת וכתב חיבורו על קלף
(קע"ז דפים) בשנת ק"ץ על ידי ה"ר דוד צר שמואל ירושלמי . כן
כתב צרשימת ספרי כ"ו לה"רד חיים זן יוסף מיכל סימן תר"ל :

ל' : כמוה"ר דוד קונפורטי נולד בשנת ש"ע"ח או ש"ע"ט צעיר שאלוניקו
ממשפחת חכמים וסופרים, לא נודע שם אביו אמנם צפסר קורא הדורות
דף מ"ז ע"ב כתב ו"ל ואמר לי אדוני אבי ז"ל כי הרב ר' ישראל אבא
ז"ל רבו היה כולל בכל החכמות צעיון התלמוד צפסקו ובדרוש צקצלה
צפילוסופיא ובניגון והיו ימיו קרוצ לששים שנה : וזה הרב ישראל
היה חזר כמוה"ר דוד קונפורטי חכם חסיד ודיין מלויין (כדכתב הרב
נכדו דף פ"ז) ובקי בחכמות ומשורר . ודודו אחי אמו היה כמוה"ר
שאלתיאל חפן מקוצל ומשורר . זקנו של המחבר היה הח"ר יקותיאל
עזח זן הרב החסיד כמוה"ר עמנואל איש צניינעו צעל לזית חן, ואשת
ר' יקותיאל הנזכר היתה ממשפחת הקדוש מה"ר אברהם קונימצריאל
שנשרף על קדוש ה' בצארגן יחד עם הרב ר' שמעון אלמושנינו ז"ל (כת"ש
הרב אלמושנינו צפסר מאמן כח) וגיסו פעל אחותו של כמה"ר יקותיאל

מרדכי גירודג

הנ"ל היה כמוהו"ר משה עבאס מעיר עיריח (נזכר בשו"ת מהר"ך ס"ב ס' מ"ז) חכם גדול ורופא מובהק צעיר מנאנסה גועל פרס מאת המלך. חמיו של הרב קורא הדורות היה ה"ר אדוויקס בן הרב המקובל המדקדק כמוה"ר מנחם די לונזאנו צעל שתי ידות. ואחותו הייתה נשואה להח"ר שלמה חפן חכם מעיין ומסופלל שנפטר בקושטאכדינה שנת ת"ה צן כ"ה שנים. ומלכד כל אלו מוזכיר עוד קרוביו הח"ר דוד די קאשיריש והח"ר חיים רומאנו זל"ל.

ל' : כמוה"ר דוד בר יוס עוז צן זילא (זיליא) מחכמי פודטובאל אשר מאמר נכבד כולל שלש עשרה עיקרים כנגד י"ג עקרי הדו"צם (הכתובים צפי' למשנה פרק חלק) זהם צבויים על יסודות הפילוסופיאה שנתפשטה באותו הזמן והחזור נקרא שם ספר יסודות המשכיל והדפיסו האלוף התורני מהח"ר אליעזר אשכנזי י"ו צעיר מין ש' התר"ט צתוך ספר דברי חכמים אשר נמלא כתיבת יד באולר הספרים של הרב המורה לצדקה באותה העיר כמוה"ר עשה צדינגן :

הגהות

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

1875

1875

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text in a non-Latin script, likely Hebrew, visible along the right edge of the page.

אות

ההא

א' : ספר הנורות לאחד קדוש הזכירו רבינו משה קורדוויירו ז"ל צם' פרדם
רמונים שער הנורות פרק א' וכתב שנמלא' אלל אחינו שבמדינת פום :
ב' : כמו"הר הירש נפתלי טריויס חסיד מופלא ומקובל גדול כנראה מצאורו
על תפלת, אשכנזי סנדפס צאזיליאה זה שנים רבות, ואח"כ הדפיסוהו בכל
מחזורים אשכנזי' עם פירוש הדרת קדש. אלל השמיטו צדפוסים האחרונים
הקדמת הרב ז"ל שסיא מלאה חכמה ודעת ויראת ה', והקורא צם
יתעורר עליו רוח טהורה וקדושה .

אות הזיג

א': כמוה"ר זלמן כהן לזק רב חסיד מופלא שהרזין תורה צק"ק מנטובה
אז כאשר העיד עליו בהספדו הרב הגדול רזני שמואל יאודה קנלילונגן בהספדו
דרוש י"א והארין צשמו מאד :

ב': כמוה"ר זרח צכה"ר נתן זלה"ה חכם מופלג בחקירות עמוקות כאשר
יובחמו שאלותיו המחוכמות אשר הניע לפני מוה"ר ר' יוסף שלמה רופא מקדייח
צספר אליס והס מליאות חכמה ותבונה בכל מדע והשכל וצתוכס צצואס יצואר
שאלות חכס שהס יותר מחזי תשובה וכאשר פליג ליה רביה יקר ורצותא צתשצותיו
המליאות חכמה ומוסר ויראת ה'. וראוי לכל חכס צתורה לשית לב אליהן כי
יאורו עיניו צהרבה דרכים שהתורה נדרשת צהן, ועל הכל לצצו יצין להאמין
צתורתינו הקדושה צצכת צשזעל פה :

ג': כמוה"ר זנויל זק"ק קראקא, הרב כתנות פסיס הציא מחידושיו דך
ך' ע"א :

ד': כמוה"ר זלמן פינקרלי הנזכר לשצח מה"ר ר' ח"ן זל"ל צסימן ג' פה מנגד
וצספר לקט הקמח חלק אורח חיים הלכות חול המועד דך ז' עמוד ד' נראה
שהיה ראש היחס והמשפחה הנכבדת של רזני פינקרלי שהרזינו תורה צקהל
קדוש אליסנדיא דילה פאלייא זק"ק וירונה זק"ק גוריניאה כדכתב הרב הגדול
אציר הרופאים כמוה"ר מנחם זל"ל צספר ימי תמימים, המזויינים כל אחד
צערך שלו פה צספר הזה. יזכרם אלדים לטובה :

ה': כמוה"ר זלמן משולם צכמת"ר אצרהס צך זק"ק גוריניאה היה
ממגורטי עיר ויאניה ומלצד כל מה שזיין צשצמו מע' ה"ר ר' ח"ן זל"ל פה
מנגד. עוד זאת יתירה היתה לו יד וסס צחכמת הקצלה האלהית
האמיתית והוא זכה להוניא לאור ספר הנחמד חסד לאצרהס מהרב המקובל

מערכת הויז

א' : מוה"ר זכריה שמואל ראוינה א' מרצני רחיגו זמן הר"ד קורינאלדי
צעל בית דוד על הש"ס והוא עמו צקונט' דברי שלום ואמת על זיר
קטיעא דשלום וסוזר דיש לתקן הספרים והוא צידי כ"י :

ב' : כמה"ר זכריה פורטו מעיר רומא הלא כווע צשערים שמו העוז צתורה
צלדקה וצג"ח . מיצר ס' אסף המזכיר מורה מקום על כל המפרשים
והדרשנים צמאמרי עין יעקב וצמיו מפני הענחה לא הדפיסו . וצני
ת"ת של ק"ק רומא הוויאורה לאור צויניליאה ש' תת"ח לפ"ק והניח צדנות
רצות ומשצות לכל קהלה וקהלה להשיא צתולה וללימוד התורה ולג"ח סך
גדול מאד למנוחת נפשו צעוז תלין עם הלדיקים והחסידים צגן עדן
ויע"א . ונראה דאיהו ניהו שהזכיר הרצ צאר עשק צסי' ק"ח עש"צ
ונקרא צס חצר לפי שלא רצה לקבל רצנות צמיו, יש"י עמ"הן :

ג' : כמה"ר זמן פינקרלי אצ"ד דק"ק רוויגו הזכירו מה"רס חגיאו צלקט
הקמח שלר א"ח הל' מה"ת דק"כ ע"ד שסייע על ידו לקרוע תפרות ס"ח
שנתקרו צאיסור ע"י נשים צח"מ ולאחור ולתפרן על ידי פועל שאין לו מה
יאכל . והיה זמן כמה"ר שמואל די פאס :

ד' : כמה"ר זמן צכה"ר אצרהס צרך מגורייליאה . הרצ דצר שמואל
השיצ אליו צשאלה סימן קע"ה על מה ששאל ממנו צמי שעותה סתם יינס
אס נאמן להעיד על יין שהוא כשר שיסתו אחרי' ממנו ופקפק לומר שאינו
נאמן . וצסימן ר"ו הקריב למוה"ר שמואל אצואצ שני פירושויו צדיבור
תוספות צצא מליעא דק"כ ז"א ע"צ ד"ה העושה מעשה ואוכל מן התורה
וכ"ו ושיצ הרצ המצר ד"ש הפירוש הראשון שאין להוסיף ולגרוע ממנו
וחתום שנת תל"ז : וצסי' רי"צ יש תשובה שלוהה אליו לפסול ס"ת שנמלא
צו אות הרי"ש חסרת רגל אע"פי שהתינוק קורא אותה כריש . וצסי'

מהלעיר מרדכי ש' גירונכי

האלדי מוה"ר הר אברהם אולאי זקנו של רזינו חיד"א זל"ל ושינחוהו רזני
אמטרדס דהקדמותיהם והסכמותיהם על הספר הזה על השתדלותו
ומרינותו מלכך חכמתו ומסידותו ואמרו גי אלהי אברהם ומסדו הגדול
היו צעוריו ופטרע על ההקדמה נפלאה שלשון הזכ"ר וההד"ת שהקדים
לספר הנזכר ומתוכה יראה הקורא כעין חשמל דרננא זלמן משלם כל רז
לא אכנס ליה צרוין דאורייתא . גלי עמיקתא ומסתרתא . וצמתיתתא
דרקיעא יתיב למחזי נהורא דשכינתא :

אברהם אולאי זקנו של רזינו חיד"א זל"ל ושינחוהו רזני
אמטרדס דהקדמותיהם והסכמותיהם על הספר הזה על השתדלותו
ומרינותו מלכך חכמתו ומסידותו ואמרו גי אלהי אברהם ומסדו הגדול
היו צעוריו ופטרע על ההקדמה נפלאה שלשון הזכ"ר וההד"ת שהקדים
לספר הנזכר ומתוכה יראה הקורא כעין חשמל דרננא זלמן משלם כל רז
לא אכנס ליה צרוין דאורייתא . גלי עמיקתא ומסתרתא . וצמתיתתא
דרקיעא יתיב למחזי נהורא דשכינתא :

אברהם אולאי זקנו של רזינו חיד"א זל"ל ושינחוהו רזני
אמטרדס דהקדמותיהם והסכמותיהם על הספר הזה על השתדלותו
ומרינותו מלכך חכמתו ומסידותו ואמרו גי אלהי אברהם ומסדו הגדול
היו צעוריו ופטרע על ההקדמה נפלאה שלשון הזכ"ר וההד"ת שהקדים
לספר הנזכר ומתוכה יראה הקורא כעין חשמל דרננא זלמן משלם כל רז
לא אכנס ליה צרוין דאורייתא . גלי עמיקתא ומסתרתא . וצמתיתתא
דרקיעא יתיב למחזי נהורא דשכינתא :

אברהם אולאי זקנו של רזינו חיד"א זל"ל ושינחוהו רזני
אמטרדס דהקדמותיהם והסכמותיהם על הספר הזה על השתדלותו
ומרינותו מלכך חכמתו ומסידותו ואמרו גי אלהי אברהם ומסדו הגדול
היו צעוריו ופטרע על ההקדמה נפלאה שלשון הזכ"ר וההד"ת שהקדים
לספר הנזכר ומתוכה יראה הקורא כעין חשמל דרננא זלמן משלם כל רז
לא אכנס ליה צרוין דאורייתא . גלי עמיקתא ומסתרתא . וצמתיתתא
דרקיעא יתיב למחזי נהורא דשכינתא :

אברהם אולאי זקנו של רזינו חיד"א זל"ל ושינחוהו רזני
אמטרדס דהקדמותיהם והסכמותיהם על הספר הזה על השתדלותו
ומרינותו מלכך חכמתו ומסידותו ואמרו גי אלהי אברהם ומסדו הגדול
היו צעוריו ופטרע על ההקדמה נפלאה שלשון הזכ"ר וההד"ת שהקדים
לספר הנזכר ומתוכה יראה הקורא כעין חשמל דרננא זלמן משלם כל רז
לא אכנס ליה צרוין דאורייתא . גלי עמיקתא ומסתרתא . וצמתיתתא
דרקיעא יתיב למחזי נהורא דשכינתא :

אברהם אולאי זקנו של רזינו חיד"א זל"ל ושינחוהו רזני
אמטרדס דהקדמותיהם והסכמותיהם על הספר הזה על השתדלותו
ומרינותו מלכך חכמתו ומסידותו ואמרו גי אלהי אברהם ומסדו הגדול
היו צעוריו ופטרע על ההקדמה נפלאה שלשון הזכ"ר וההד"ת שהקדים
לספר הנזכר ומתוכה יראה הקורא כעין חשמל דרננא זלמן משלם כל רז
לא אכנס ליה צרוין דאורייתא . גלי עמיקתא ומסתרתא . וצמתיתתא
דרקיעא יתיב למחזי נהורא דשכינתא :

רי"ג על חשבון התקופות שהשעות אינם שעות זמניות אלא שעות שחת
 שהם כ"ד צין היום והלילה . ובסמיון רי"ד על גבינות שנעשו מצהמות
 שחת מהן היה זה ספק טריפה יש לאסור אם לא היה ס' צהיתר לצטל
 האיסור . ובסי רט"ו על צרכת הסוכה בקידוש ליל צ' ובשאר ימי החג אימתני
 חומדים אותה . ובסי רי"ו על צרכת הלצנה עד י"ו צחדש שרואה לומר
 עד ולא עד בכלל וכן המנהג במקומותינו אלא שהרב שירי כנ"ה כתב
 מנאתי לא' מגדולי האחרונים צסם תלמידי הר"ף והמאירי שכתב אפילו
 י"ו בכלל . ומוה"ר ש אצואכ כתב דלא כתבדר העעם : ובס' לקט הקמח
 י"ד דף ל"ב מפיו לפידים יהלכו נגד המתירי' לגלח עמון צח"ה וכ"ו וחתם
 משולם זלמן צכמה"ר אצרהס צרך מגוריא . ונראה דאיהו ניהו עמנו
 שהזכיר הרב אצואכ צד"ס אלא שתפש סס שני לעיקר : ואולי זלמן הוא
 פי' סס משולם צל"א ול"ע :

עד כאן הגיעו דברי פי חכם ה"ן בספר זכר לדיקים לצרכה צמערכת הזין

מגו
 ח"א
 ח"ב
 ח"ג

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

מערכת ההיה

א': כמוה"רר חזקים פינלי היה רבו של מוה"רר יאודה אריס ממודנא כמ"ש בס' חיי יאודה והוא התנבא עליו שיהיה דרשן מופלא כי עודנו נער שותה מים צצית מדרשו התחיל לדרוש בנועם שיה ומתק שפתים דצרים שלא שמען און מעולם מפי צמור צשנים.

ב': כמוה"רר חיים משה כהן דקד מהחזנים נכדו של הגאון החסיד רבינו יצחק חיים כ"ן ז"ל צעל פחד יצחק ועת קץ. היה חכם צמורה וצפילוסופיאס ורופא מוצק ומשורר גדול מרדכי הישיבה של ק"ק פאדובה. חיבר הגהות על ספרי שו"ת ופסקים וספר מראה הסנה צלשון לח מאד לספר מעשה נורא וגם גדול שנעשה לצני קהלתו. והוא חתום צאולרתי כתיבת יד. ועוד נמלאו אללי שירים רבים וכנצדים מה"רר ז"ל אשר צהם הראה את ידו המזקה צחכמת השיר:

ג': כמוה"רר חיים גוייחו תורה וגדולה צמקום אחד ואמין לבו צמלחמתה של תורה מחכמי שאלוניקו צנן של קדושים גזע ישישים כמ"ש הרב צאר להי ראי צהספרו:

ד': כמוה"רר חיים צמוה"רר יהושע סב"ל הורוין מ"ן צצראנטיש צזמן הרב דמשק אליעזר על תורת הטאת חיבר ספר צאר מים חיים כמ"ש צהסכתמו לס' הג"ל:

ה': חכמת המשנן מפרש מלאכת המשנן הציאו הרב ריקי צס' מעשה מושב: ו': כמוה"רר חיים מודעי שליח לפת ת"ו. וא"חכ נתקבל לת"ן צחימור. ונזכר לצבח מהרב יד מלאכי דף י"צ ע"צ ושם הציאו קונטרסים מהרב ז"ל המורה צקיאותו צתלמוד וצכוסקים:

משרכת החית

א': כמוה"רר חזקיה פינני מרצני פירארה זמן המופלא הרמ"ע ומהר"ם פרוינאלזי זל"ל יר הסכמה שלו וחתימה צפחד ילחק ערך בית הכנסת מחדש לפסק מה"רן ערצוט שנעשה לזכות האחים פאויאה . והרצ ז"ע סי' ז' קראו גאון הדור . וצס' משצית מלחמות וצס' פלגי מים נמלאו פסקיו ואמרתיו הטורות ע"ש . ויש צידי פסק כ"י שעשה צענין החנות שהיה צפירארה לאסור על הרואים ליכנס בצבול המוזקיס, ורצני ויניזאה. ענדוהו עטרה לראשם :

ב' : כמוה"רר חכניה צמוה"רר מנתק קזיס אור תורתו זרחה צעיר פירינני זמן הר"מז זל"קל ושמו מפורסם אלל רצני דורו וצפרט צס"ות הר"מו סי' ט' י' וכו"א ומ"צ והפליג צצצחו : ויש עוד צידי הסכמה כ"י שעשו לו לפסק הנ"ל הר"ר ילחק יודיה צורגי וה"רר פלטיה מונסיליסי והרצ ר' יאודה חי מריקנאטי זל"ל וכולם חולקים לו כבוד גדול : וצקוצן תשובות רצני איטליאה כ"י ראיתי תשובות מהרצ ז"ל . והרצ מונסיליסי האריך ילצצחו . וצס' דצר שמואל סי' לא' הפליג גם הוא לחלק לו כבוד ח"ל והכני מסכים צדעתי הקלושה לדעתו הרחצה של הרצ המוצהק והרופא המומחה כמוה"רר קזיס כר"ו ישר חיליה דהלכתא כותיה ומטעמיה לאיסורא עכ"ל ומכאן מוכח צצירור שהיה רופא . והרצ ז"ל חיבר ס' קנאת סופרים על שרשי המצות להרמ"צס וס' חק לישראל השבות על הפר"ח י"ד ונדפסו . ומה"רס חגיאו צלקט הקמח י"ד דף קי"א ע"ג מוזכרו כצבוד גדול וכתצ שהאריך צתשובה לסתור דעת הע"ז שמקל צשתיות סתם יונס ונתכוון לדעתו :

ג' : כמוה"רר חיים לצי המכונה הירש הרצין תורה צק"ק מאגננה כמה שנים וצסוף ימיו נתקבל צהמוצורגו ומחמת שנחלה נקרא שמו נח חיים לצי .

ז': כמוה"ר חנניה אלחנן חי הכהן תלמיד הרב כמוה"ר שמשון נחמני וסרז
המסורר כמוה"ר ישעיה חי קרמי זלה"ה הרבין מורה בתלמידים הרבה
צעיר מולדתו ריגיו וזה חיבר ספרים רבים להועיל לתלמידיו והדפיסם
הלא הם חנוך לנער ז' חלקים . ליקוטי מסכתות . שערי התלמוד .
ראשית לקח . שצילי אמונה ! ספרי מליצות הת"ך . רוח חדשה
וזמירות ישראל . מאמר פתח האהל . מענה הלשון . דקדוק
לשון הקדש . ועוד חיבורים אחרים כלשון איטלקי רצי התועלת לנערים
המתחילים ללמוד תורה . והעמוד תלמידים הרבה לתורה ומהם מורי
הוראות בישראל . והיה דרשן מפואר . וגם אני זכיתי לשמוע פה
פאדובה אחת מדרשותיו, ולישא וליתן עמו צענייני הדת פנים צפנים וגם
צאגרות אשר עברו צינינו צין צהיותו צריגיו וצין אחרי עברו לרעות לאן
קדשים צעיר פירנאי . והיה זך הרעיון . מדקדק עזים . ומסורר
גדול כאשר ראינו צשירים רבים שנדפסו צחיו ואחרי פעירתו צחיצורים
שונים . והיה מתלמידיו של אהרן אהבז שלום ורודף שלום אהבז את
הצרות ומקרבן לתורה כאשר הובחתי בהספד אשר הספדתי עליו ספד
פה פאדובה .

ח': כמוה"ר חנניה מול עוז צוני מרצני ליוורנו רבו של כמוה"ר יצחק נונים
ואים ז"ל צעל שיח יצחק על יומא ושם תראה הקדמה יפה של הר"ח הכ"ל
מלמד שאר הסכמות ומתימות שנדפסו צפסקי רצני ליוורנו והקדמותיהם המפורות
צחיצורים שונים שהוצאו צספרים רצים :

ט': כמו"ר חיים אלחטינו רופא מוצהק צעיר ספולינו . המכס ר' דוד
פומים נכדו (צעל זמח דוד גדול) העוד צאחד מחיבוריו על הרפואה
שבדול שמו צין הרופאים צמדינתו צאיפוקרטי ראש כל הרופאים וחיבר
ספרים רבים צחכמה הזאת וצחכמות אחרות תורנייות :

י': כמוה"ר חנניה צר יצחק העתיק מלשון ערצי ללשון הקדש ספר מוסרי
הפילוסופים ונדפס כמה פעמים :

יא': המכס רצי חיים גאלפפה מרצנים קודם הגידוש חיבר אגרת ארוכה
על ציאת משיח לדקנו זה שמה עמק רפאים ונעלאת ציד הרב אצרבנאל
והרב צעל העיקרים שהצדירות צחצוריהם ועד אחרן ציד הגאון רצינו דוד
אופנהיים ז"ל . וד"י רוסי העיד שחמוס צאולרותיו ציחורו על מס
עבודה זרה :

חצר עני אלמוגים על ש"ע א"ח . ויש צופו חיצור על שניות מדברי
סופרים . ועוד חיצר עני ארזים פי' על ש"ע אה"ע עד סי' ס"ד
ושמעתי נפלאות ומותרו צעיר פארוז :

ד' : כמוה"ר חזקיה מנוח חיים זכמוה"ר יצחק קורקוס ר"ח ור"מ דק"ק
רומא יע"א זאה הסכמתו על פסק הבקרה רהשית זכור קציר וחתם זשנת
התע"ד . וזש"ות שמה זדקה מו"ה דק י"א ע"ז זאה שמה
הסכמתו הטובה ע"ד הסתקה שעשו למקדש השני זמעשה קידושין דאורזינו
וחתם זשנת הת"ז . ונלע"ד זנפל טעות זדפוס ו"ל הת"פע היא
השנה שלשאר החתימות וזש"ות מים זדים חלק י"ד ס' ח' הוצאו שם קיצור
דבריו לאסור הגלוסקאות של אומן עכ"ס שעוסק גם כן ד"א שנחלקו
עליהם זבני איטליא וכתב שאין על איסור יום עינוייהם שזשזיל זה יהיו
הם נוהרים לפי זשיניהם זחומרי דאיטורא לא דייקי ואם תמצי לומר
זדייקי מי יומר שיהיו נוהרים מלמכרם ליהודים אדרזא הסברא נותנת
שלהכעים ימכרם ליהודים עש"ז . והוא הסכים להתיך רזועות של
תפילין מעורות מעוזדות שלא לשמן אלא שהשחירו אותן לשמן כמ"ש זעל
זאר עסק סי' י' ומיהו דע כי זש"ות דבר שמואל מחמיר דזכר והסכימו
עמו ט"ו אשלי זבדזני ורזני איטליא . וראיתי לזעל זאר עסק זסי'
פ"ו שהזכיר כמוה"ר חזקיה מנוח קורקוס וקראו הרב הגדול מעיר רומא
ע"ס ולזי אומר לי שאינו הרב שאנו עסוקים זו . יען הזאר עסק
זדפס זשנת תל"ד והרב הנ"ל חתם זשנת הת"ז או זשנת התפ"ט כנ"ל .
ואולי היה זקנו של זה הרב האחרון :

אמר הצעיר מרדכי גירונדי מפאדובה אצול אחרי הרב החכם ח"ן ומלתתי
את דבריו כי כן שמעתי מפי מגידי האמת כי הרב קורקוס האחרון היה
נכדו של הרב קורקוס הראשון . ולא זו זלזל שמעתי אלא שזדיר
האחרון קרוב לנו עמד חכם חריף אחר כמוה"ר מנחם קורקוס שמו והרזין
תורה צעיר סיינה והיה חמיו של הרב זרע אמת והזכירו זחלק אורח חיים
סיון פ"ז . ושמעתי שהיה מפלפל גדול : והעמיד תלמידים מורי הוראות
זישראל :

ה' : כמוה"ר חייא הכה"ן די לארה מתלמידי בית המדרש עץ חיים של ק"ק
זמשטרס חיצר ספר זשמרות כהונה והוא כולל מאמרים . משלים .
זיזרות . ותקנות . וכללי התלמוד על סדר א"ז זדפס זאמשטרס
זשנת כמו הטהר עלה . וזדפסו איזה פסקים מהרב ז"ל זשז"ת פרו עץ

מרדכי גירונדי על

יב' : מה"רר חיים שלמה פירנאנדיז דישת משלוניקוי בזמן הרצ יד מלחמי חזר ספר ארחות לדיקים כולל זינים השופים ודבריו מוסר וכינוסויק שאסף ומספר יד המזקה, מסודר על סדר אל"ף ב"ת . והוא העור נחמד לכל איש ירא ה' לאהבה וליראה את ה' ולשמור פיקודיו הישנים, ושיבחוהו רבין קדישי הר"א ישראל צעל צית חזרסו והרצ י"מ הנ"ל ורצני שלוניקי צהשכמותיהם תלד :

יג' : כמה"ר חננאל הלוי נדיב נדיבות ועץ ורודף נדקות נזכר לשבח צספר עולם הסוף כ"י וכפטר זו צפרק צמגיפה אשר נהייתה פה פלדוזה צסנת הס"א וכתבו צפנקס צה"כ שהים צעל נדקה ולווד תורה לשמה . והעיב צצתי כנסיות וכלל חצרת מלוה וצתי מדרשות צצעירנו פלדוזה . תנל"צה :

יד' : כמה"רר חיים מוספיה תלאיד הרצ הגדול צעל שושנים לדוד ומסני דוד הרצין תורה צק"ק צפאלטרו יותר מששים שנה . והיה לר"י ופס גס צדדו מורה וסודותיה והניח אחריו צרכה צצ"ת חיים וחסד על ד' עוריה ונרפס צליחדני ס' תר"ד, וצסוף הספר הדפים הלכות צרכות להרע צא ז"ל וקונטרסו חידושי דינים לרצני ירושלים הקדמונים זל"ה והרצ ז"ל כתב צדאש ספרו כל תולדותיו ומאורעיו ותלמותיו והניח צנים תלמידי חכמים אל מהם נדע צצס החסיד כמה"רר אברהם שוכן הייס צעיר עריאשני והסני צמוס"רר יעקב יימיה היושב על כסא אצוי צפאלטרו וכתב חיזה חיצורים צעדיין לא נדפסו . ואני נהגתי מאור חכמתם חיזה ימים צעצרו פה פלדוזה להדפיס ספריו ח"ר אצוהם זל"ל : זיע"א :

טו' : כמה"רר חיים עובדיה רובס חסיד ומקובל צשאלגיקוי והלפים שס חיצוריו הנכבדים צאר מוס חיים וס' מקור חיים על עניניו נפדיס לעורר יראת ה' ושמירת מצותיו צלב צני אדם . ונהס ניכרת חכמתו הגדולה צספרי המקובלים ז"ל :

טז' : כמה"רר חסדאי אלמושינו חצר ס' מסד אל חידושים עה"ת והתלמוד .

יז' : הרצ הגדול צמוס"רר חיים פללגני מרצין תורה צאזמנה חתנו של הרצ הגדול צעלי תקויו לצ הדפים חלק ה' מש"ת הר"א צא ז"ל והוסוף צנהס

חיים לתלמידיו ת"ת של אשתטרדם וצספר משמרות כהונה צערך
 אי דייקין כולו האל כתב דבר פטרי וזה לשונו מבאן מודעא רבא לחכמי
 דורות אשר מכלום וימיהם לרוק וטנותם לזבלה ולעיין בדברי הבאי ושקר
 וכזו מה הפריחו לר"שי ז"ל לפרש כך או לומר פסוק הוא בישיעה י גם
 מהכרח שטושין על התוספות . ומה גם לחכמי אשכנז שטושים חילוקים
 הלא בפירוש אמרו בתלמוד אי דייקין כולו האל לא הוה תנינן עד כאן לשון
 הרב חייא הנ"ל ע"ה : וכתבתיו כאן ללמד דעת לתלמידים יען נהי שהרב
 קמפטנון והרב של"ה זכ"ל שיהם הזהירו לדקדק הרבה לשון רש"י ז"ל
 ולהצין לדרך כל תיבה ותיבה כי לא לחנם נכתבה , אמנם החכם עיניו
 צראשו לכלכל למודו צמטפט וצמקוס שהאמת יורה דרכו שרגילות ר"שי ז"ל
 לומר שהרבה מקומות פסוק הוא צנצוא פלוני או לפרש דבר שגראה אפילו
 ללא לורך . מועב לומר שזה דרך המפרש מלאצד הזמן למנאח דברים
 שלא בתכוון מעולם אליהם רש"י ז"ל וילא שכרו בהפסדו שאצד הזמן
 והאמת . כן נלע"ד, ועיין ש"ה דף קפ"א ע"ב .

ו' : כמות"ר חיים סגרי הוא עם רב אחר נשלח צליונטי צשנת תנ"ך לפ"ק
 לתור ולדרוש הליכות שצתי צני . חיצר ספר צנין אצ כתיבת יד .
 והוא ויכוח שהיה לו עם רב הגדול הבאון החסיד מוה"ר יעקב חזק וז"ל
 מ"ן ור"מ צק"ק פאדובה על סדר תקיעות תקנת ר' אצוה, וממנו נולד
 כמות"ר רה אלישע סגרי (היה רב צוירצילי) וצנו היה כמות"ר יאושע צן
 ליון סגרי (גם הוא מ"ן כמות"ר צוירצילי) וצניו היו כמות"ר יעקב סגרי
 (רב צמדנית טורין) וכמות"ר צנימין וממנו נולד כמות"ר יאושע צן ליון
 סגרי נ"ע אחד מהרצנים שעמדו צאסיפת צ"ד צפאריז צס"ה התק"סו ואני
 הצעיר וציתי להכירו סס וליהנות מתורתו והרצנים הנ"ל היה להם יד וסס
 צחכמת האמת חון מזה האחרון שהיה פשטן גדול וידוע גם כן מהמות
 חילוניות לרקחות לעצמות ולאופות והיה משתמש מהס לתשובת המינים
 ולהגדיל תורתנו הקדושה . וצעו"ה נפטר צפאריז צמזרתו שמה להיות
 מרצני הקונסיסטורו צשנת התק"סו יוס ג' לסדר ויאכחו צני ישראל והספדתי
 עליו ציוס ת"צ שנת הנ"ל צבה"כ חיטלייאני פה העיריה :

ז' : כמות"ר חכניה צבת"ר שמואל שולס יש צדיי פסק ממנו כ"י להוביח
 שאין לשוכר דין צר מנרצ לצבל המכר, וכתב סס שנשלה ממנו שגלה זו
 אור לתרצעה עשר למדש שנת שג"ו לפ"ק פה פירארה, והסכימו עמו כמות"ר
 כתבאל צבת"ר צנימין ערצוט וכמות"ר רב יוסף צרוך צכמה"ר יודיה מאורצניו

הגהות רבות דובר שלום, ועוד חיצר ספרים רבים ואלו הם: לב חיים
 כולל ש"ת על ח"ח: נשמת כל חי ז' חלקים ש"ת על ד' עורים,
 סמיכה לחיים ש"ת על ד"ט. מקרי לב ח"ח ש"ת על א"ח יד וז"ה,
 דרני חיים פי' חזות - מחובר עם ס' בית חזות להמאירי ז"ל: תוכחת
 חיים מוסר על סדר הפרטיות. עתרת חיים תפלות ותיקונים כמו
 מורה באלבצ' וכו': נפש חיים על סדר ה"ז כמו ספר מדבר קדמות ודגש
 לפי לה"ר סי"דא ז"ל. ואלה הספרים ילאו לאור מש' תק"ף ואילך
 ועוד יש לו ספרים אחרים מכתובת ידו שחיצר בחכמה בתחנה וזדעת
 ה' יאריך ימיו בעוז ובנעומים ואני נשאתי ונתתי עמו זש"ס ובמסקים
 ומלאתו רצ מעיין גדול ובקי זנגלה ובנסתר. ובספר קצולת כסף
 חלק שלישי הבאתי דפ"ח שכתב לי בענין עמוק תראנו משם ותרוה
 לתמוך:

יח': חיי עולם שהזכיר הרב ר' חננאל גיפי מנגד סימן י"א וכתב מה
 שכתב זש"ס גדולי ישראל, הוא ספר היראה לרבינו יונה גירונדי
 החסיד ז"ל שנדפס כמה פעמים. והוא הספר עצמו שהוצא זש"ס
 מרדכי הלכות לניית זש"ס ס' חיי עולם והר"ז צ"י זיה' לניית ס' יו"ו והרב
 שם הגדולים ח"צ ס' י"א ונוראות נפלאתי על גדולים בתורה כמוהם שלאעזר
 תחת עין שכלם הן ובקיאותם ס' היראה לרבינו יונה הנ"ל. כי אני
 צעניי צא לידי מארבעה דפוסים טובים וצדקתיהו כולו מראשו
 לסופו עם שתי העתקות מספר חיי עולם כתיבת יד ומלאתי ראיתי כי הוא
 ס' היראה צדמותו כללנו אין יתי"ד ואין חליף, ודוקא המעתיקים הקדמונים
 כתבו זראשו ס' חיי עולם להיות כי השומר כל הכתוב בו זוכה לחיי עולם
 הזה והצא. ומתחיל בפסוק טוב לגבר כי ישא עול צנעוריו, וזה הפסוק
 נשמע באיזה דפוסים מס' היראה ונדפס צחות שהוליוו לאור זש"סנו.
 ועוד צדקתי הלשון שהביא הר"ז צ"י צ"י ח"ד זש"ס המרדכי ומלאתיו צ"ספר
 היראה הנ"ל: אשרי אדם שוקד על דלתותיו יום ויום לשמור פתחיו וצפרע
 אותו שנדפס עם פירוש והגהות הרב המקובל החסיד ר' משק ניבין
 ז"ל כי יפק רלון מה' שיתעורר לזכו להזהר את ה' ולשמור פיקודיו
 הישרים:

יט': כמו"ר ר' חנוך חלקוסטניני ז"ר שלמה מחצר קדמון מאד חיצר פירוש
 על מעשה זראשית וקראו מראות חלדים והוא תמוס צאורומי כתיבת יד

המות' פה מודינא ובמוה"רר יאודה אריה פוייפו צממוה"רר יעקב ובמוה"רר אהרן צרכיה מודנא (ה"ה מעצב צבק) וכלס חתמו צשנת של"ו :

ח' : כמזה"רר חיים צכ"ר משה צממוה"רר אהרן חלטירא זל"ל צזתק

הרצ צן המחצר שמש צדקה צאה שס חתימתו צענין יותרת היוולאת מן הדקין ומנאל צתוכה עלס דק והסכים להטריף עי"ש, ומנאלת צדי תשובה כ"י מהרצ ז"ל על קהל שאין להס אלס אחרוג אחד וצתוך ימי המב שלמו להס קבלה אחרת מסצינותיה להתמכן אליהיס דמאחר סכבר הס קיימ, עיקר המנה ציוס ראשון שיסלמוהו להס כדי שיזכו גם הס קלת צמנה ציוס אחרון של מג . והוא פסק שאין מצריחיס אותס לשלוח והסכיימו עמו רצנ.

אנקונה, קושטאכדינא . נויניציאה נגד הרצ של איספלטרו שרעה להכרית שמן הדין היה להס לשלמו . וגס מהרי"צק מעוריננו מקסאלי הסכיימו שלא היה להס לשלמו עכ"ל . גם הרצ עיקרי הד"ע א"ח הלכו לולצ רמז תשובה זר' . הרצ חיים הנ"ל נולד צויניציאה ודר צאנקונה וצסיניגאליה, וצשמש

צדקה א"ח סימן ל"א צאה הסכמתו לפסק הרש"מ צן המחצר דס"ת שהוליו צטעות אין להחזירו לארון להוליא ס"ת של השצוע וחחס צשנת התק"כצ, ואח"כ חזר לדור צויניציאה, וראיתי חתימתו עם שאר רצני ויניציאה קאלימני ופאציפיקו נגד פסק הבאון הקדוש מזה"רר יעקב חוק מפאדובה החולק עמהס . וה"רר דוד פארדו האחרון ז"ל נתוכח עמו על ענין נשיאת האומצרילה צש"ק עיין שו"ת מכתס לדוד א"ח סי' א' וסיפר לי הרצ החסיד כמזה"רר אצרהס יונה ר"מ ומ"ן צק"ק ויניציאה, שטמע מהרצ הנ"ל כמזה"רר חלטירה שאמר פה אל פה להרצ פארדו (אחר הדפסת ספרו) לולא זקנתי וצצתי הייתי משיצ לכת"ר ככל עוז ותוקף נגד תצוצתך ואני ראיתי צש"ת גצעת פינחס כ"י פסק דין מוננו, וכבר הוכחתי צתצוצותי לוי"ת ח"ן שנראה שהר"מ הנ"ל חיבר ספר שאלות ותצוצות :

ט' : כמזה"רר חזקיה מנח צכמ"ר ישראל פרוינאללי מעיר אנקונה צזמן הרצנים ת"ו מנחס שולחני ומ"ה יהושע פירמי והוא חתום עמהס צתשובה צעפר יעקב כ"י סי' ח' להוכיח שאס נמלא פיסול צס"ת צצציעי אחר שקראו צס"ת ג' פסוקיס שאין להוליא ס"ת אחר :

י' : חדוסי התורה . צו נתצארו הקדמות מפרשי התורה הראשונים והקדמות שנים מהאחרונים צעל כחלת צנימין ולקט יוסף נדפס : צאמשערדס ש' תס"ב לפ"ק :

תולדות גדולי ישראל ובאגני האלימות והעזות עקרות
מתרדני גירונדי על

וסוצז הנלך על מרקות ישעיהו ע"ה ויסקאל ע"ד התמקה וקלט על דרך
הנסתר ונלוה אליו זיאור מופלא על פירוש הרמ"ב על המורה ונראה
שמקובלם אחד יאלו החזורים הללו . ומתוכס תזאיר חממת החכס המחצה
בחכמות שנות גלוינת וסתומות . תנל"כ ת"ך :

י"ב : כמו"ר רר חזקיס צן הגחון מו"ר רר ילחק פואה היה גיסו של הר"מ
מפאלו וזכר לשנת בתשנצו"ו ויש לו אחיה פסקיס בספרי רבני דורו :

כ' : רבינו מיד"א ז"ל לא רצה לחזור לח"י בשביל שהיו רגלים לענותו נשיא
על כל רבני ארץ הקדושה חס מורה ענותנותו הגדולה . ושמעתי מפי
החכם ר' יאודה הכהן מיוזשלים שליט עה"ק חדרון שהיה לו מלאך מגיה מן
השמים רזי המורה וסודמיה וכל הארץ ילא קו תהלתו . ואיצר ספר רבני
יוסף ז' חלקים ז' חלקים על ד"ע מחזיק זרקה . יציר אצן . ומדבר
קדמות . דש לפי . פה אחד . שו"ת חיס סאל ז' חלקים . שו"ת
יוסף אומן . הומת אב"ד . על הת"נ . סנסן לואזה הנהות על
תפלה ספרדית ותפלות ופקשות שונות : מראית העין : פתס עינים : נסח
דוד : כחל קדומים . פני דוד . ראש דוד . אהבת דוד . דברים
אחדים . לז דוד . כסא רמנים . ככר לאדן . מורה זאלצט
לפון ספיר קשר גודל . קף אחת : שומר ישראל . שס הגדולים ז'
חלקים . ועד לחכמים . חסדי וראשי אבות . שער יוסף . הנהות
על הזוהר הקדוש לדוד אמת . יוסף תהלות . שמת הרגל ז' חלקים :
כרס חמד : יוסף בסדר : ואלו נדפסו זליעורנו ועוד נשארו בזמננו"ס אלו
החזורים . פירושו על הזוהר שנגנז תפס מפולת עה"ק לפת אשר נהיפה
זש' תקל"ו כמתבז בקול עוגג דף ע"ו . מחזיק זרקה חלק שני : אהל
יוסף פי' תהלים (הזכירו זכרו לאדן דף קכ"ג ע"ז) : גוכו מורה : שפת
היאור : עזור הארץ : פס ידא : זכות אבות : למנלח לדוד : דברי
סירה : תהלה זארן : דרך חיים : אורך ימים : עולת ממיד : שבר
יוסף : מדשים לזקרים : רוח חיים : מרפא לשון : חדרי צען (הזכירו
זספרו יוסף אומן) העלס דבר (הזכירו שס וזס' ועד לחכמים חלק ז')
ובמה"ר משה אזולאי נכדו הדפים עתה זליורנו ס' זכרון משה ז' חלקים
מחודגו הרב ז"ל על הס"ס והפוסקים . לחס מן השמים זיאור' מדשי'
עב"ת : זוחה לשני זנים ת"ס א' מו"ר רח אברהם הזכירו זספרו ונפטר
זחיו זירושלים וזרוח הקודש ידע מ"ר חזיו השעה שנפטר זנו וקבל עלינו

יא' : חיי עולם ס' נחמד כולו מוסר (ראיתיו כ"י) נחלק לפרקים הרבה יורה צדק לעם ישר ידריך האדם צדקו כלל ענף וענף : לא ידעתי לוי חיברו : וכבר יש שני חיי עולם אחרים הראשון הזכירו המדלני הל' תפילין והציצית הצ"י צהלות לויית סי יו"ד ונראה שהוא ספר דילים . השני לרוסים מהם"ר משה צולח זל"ה הזכירו הרב שם הגדולים ארת"מ"א :

יב' : כמות"ר חזקיה עיראלינו צונן מוה"ר נתנאל עראבונר יש הסכמות הטובה בפחד ילחק ערך אשה רואה דם מחמת מנה וכו' וכתב שם דחו המחיל כבר לכתוב מאור עיניו .

יג' : מוה"ר חנניה פינלי מגאזולו הזכירו הרב צדק עשק ס' ז' וכתב דכבר הודיע זקן :

יד' : כמות"ר חיים צה"ר מר אליעזר סג"ל אחד מרצלי יירוטה צומך מוה"ר"ם צסאך האקן זל"ל יש תשובה ממנו צ"ס' כלני מים לחפור מקום רחוב :

טו' : כמות"ר חננאל ספורנו זל"ה הזכירו הצאר עשק צסי" כ"ה וקראו הגאון והביא תשובתו כ"י והפטר שהוא אחיו של רבינו עובדיה ספורנו מפרס התורה שיר השירים וקהלת ותהלים וצעל ספר אור עינים :

יו' : כמות"ר חיים צמיה"ר זחיאל צורני הוא חתם עם רצני מנטובה צט"ות הר"מ סי ח' וגם צנוסח תנאי קידושין צמי שיט לו אח מומר לפטור את אשתו מהיבום המוצא ממוה"ר רר ג"ל צאבדותיו לאה"ע פיומן ק"נו עם"פ :

יא' : כמות"ר חיים וידאל צכ"ר צצתי חננאל חיבר ספר סיפור החיים דרושים מהני מילי מעלייתא שהיה יושב ודורש מילי שבת צצצתו וגם הדצה הספרות נדפס בצאלוניקי"ט תק"כא :

יב' : כמות"ר חנניה מונסיליסי הוא הנקרא החסיד . חיבר]ם' מספרים תהלות ה' פי' על פרקי שירה ע"ד פרדס . והיו לו שני צנים ת"ח ומ"ן . הא' כמות"ר גמליאל והשני ה"ה כמות"ר פלטיה מ"ן צק"ק פירארה אשר פתח הקדמה יפה למ' מ"ר אציו . וגם צנו המשכיל כמות"ר פנחס צרוך חיבר שיר יפה על החיבור הנ"ל . ואח"כ זה הצן נכתב צכתר הרצנות ויש על כסא ההוראה של אציו . וצנו גם כן זכה לכתר תורה ונקרא כמות"ר יהודה רפאל יהושע שהלך לדור צפירנני ואור תורתו

ממרדכי בירונדי על

האצלות בניוורנו ואחר זמן כשכחצו מירושלים יום ושעת הפעירה כחונ
לאותה שעה שרצינו חי"דא ז"ל חלץ מעליו וקבל עליו האצילות . והניח
צן ממלא מקומו כמה"ר יצחק זרחיה שהרצין תורה צע"הק לפת וגשאר
תחת המפולת, והשני כמה"ר ישעיה רפאל מ"ץ באנקונה שחזר שו"ת
ופסקים נדפסו בספרי מ"ר אציו . וקאתם הדפיסם מה"ר משה ז"ל
צנו צס' זכרון משה :

כא' : כמוה"ר אציו עולידאנו נר"ו משבמי המערצ אשר צק"ק מכאנכאח
חצר פירוש יפה על הגדת פסח צסס דרך אמונה והדפיסו צעיר ליוורנו
שנת כ"י צמנזתיך עם ביאור רש"י רש"צס והריע"צא ז"ל על ההגדה והספר
צכללו נקרא פה ישרים וצבהקדמת ספרו מספר תלצותיו לאורך ולרוצצ
מהניסים שעשה לו ה' יתצרך ממנה לרות וסכנות . וצכללס גם
התלצות אשר עצרו צעיר מולדתו מכנסא ויהי לנ"ס : וראיתי
להעתיק כאן סוף דצרי טקדמתו הסניה כי צה הזכור אצותיו כולם חכמים
וגדולי הצורות שקידמוהו שהרצינו תורה צישראל . ואלה הם דצרי פי
חכס חן .

ואמר המחצד ראיתי להרצ צעל ספר יוחסין ז"ל צלוצותיו שכתב ראוי לכל
איש שיעשה סדר יוחסין לרע זרעו וכ"ו . וכן ראיתי לצותי הקדושים
אשר מעולם אנשי השס שהיו נוהרין צענין זה ואמרתיו עת לעשות כראון
איש ואיש שני אחי הנעימים כה"הר אצרהס וכה"הר יונה עולידאנו נר"ו
אשר נפסס חפלה לכתוב סדר יוחסין זה . וכתצתי ממה שהיה רשוס
צזכרוני ומאשה מלצתי כתוב צכ"י מ"ר אציו חכס השלס והכולל החסיד
והענו כמוה"ר אליעזר ז"ל אחי החסיד קדוש ואמר לו כה"הר דניאל ז"ל
צני איש תס וישר יר"א וסמ"ר כה"הר חניצ ז"ל אחי הרצ הגדול מעוז
ומגדול מוה"רר שלמה זלה"ה צני איש חיל"רצ פעלים כה"הר אליעזר ז"ל
אחי הרצ הגדול מעוז ומגדול כמה"רר חיים זלה"ה אחי החסיד והקדוש
כה"הר דניאל ז"ל אציו של הרצ הגדול צעל מלצכת הקדס ז"ל צני חכס
השלס והכולל כמה"ר יאודה ז"ל צן הרצ הגדול שנגלה אליו אליהו הנביא ז"ל
כמוה"הר חניצ זלה"ה אחי הרצ הגדול כבוד מוה"רר משה זלה"ה צני הרצ הגדול
כמוה"הר חיים זלה"ה צן הרצ הגדול חניצ זלה"ה צן הרצ הגדול כמוה"רר חיים ז"ל
שצא מגירוש קאשתיליאה הכקרא נשר גדול צעל כנפיס, צן הרצ הגדול כמוה"רר
דניאל זלה"ה ראש חכמי קאשתיליאה צני הרצ הגדול כמוה"רר יוסף עולידאנו
זלה"ה ה' וזה יחס מרת אחי נ"ע אחות הרצנים כמוה"רר שלמה וכעוה"רר

זורה צמח לדהק חס"מ סי' כ"ג דף כ"ה ע"א : ועלה צידנו שממה"ר
חכמה הכ"ל ולמטה אנו מונים ארבעה דורות רבנים סמוכים זה אחר זה
צלי הפסק :

יט' : כמוה"ר חזקיה בן בארון מוה"ר יצחק פואה א' מרצני ריביו זמן
הרמ"ע ומוה"ר עובדיה ספרנו ואור תורתו זרח צס' פלגי מים להסכים
עם אוסרי מקוה רוויגו וחתם צס' הש"ס לפ"ג :

כ' הרב המופלא מוה"ר חיים יוסף דוד אזולאי זצ"ל מי יוכל לספר דהרות
דהרות שצמחו ואין גומרין עליו את ההלל על רוב חריפותו וחזק זכרונו. ועל
גודל חסידותו קדושתו וענווהו כי רבה. והיה מוכתר מכל מדות טובות שזכו
חכמים לזיקים. הוא נולד בירושלים עה"ק לכמוה"ר יצחק רחמיה אביו
ונתגדל על צדכי כמוה"ר יונה נכון צעל נחפה צכסף ונשא ענף ועשה פרי
עד שזימיו צחרתו נצחר לציר נאמן מעה"ק צחרון ת"ו בן עו"צ שנה ללכת
צשליחות מזהו אז הדפים ספרו שער יוסף על הוריות. ואח"כ יחזר לארץ
ישראל ונתיישב שם שנים הרבה. וכדי לעשות רצון רבני ארץ הקדושה יצא
שנית צשליחות מזהו וסצצ כמעט כל העולם להליץ טוב צעד מושגי ארץ
ישראל ולקט צעדס סך גדול מכסף וחסד ועוד עלה צידו להשיג נדרים
וכדצות וקופות לטובת חסידי הארץ ואחר גמר שליחותו נתיישב צליורנו
להדפים ספריו הככצדים אשר נזכיר להלן ומפני סיבה ועיכוב שאירע לו לא
חזר עוד ל"אי. אמנם שם צליורנו לא ראה לקבל רצנות. אלא היה
יושב כל היום וכל הלילה צצית מדרשו ללמוד ולחצר ספריו. וגם היה
מקבל צסצר פנים יפת כל מי שהיה הולך לקבל פניו או לשמוע תורה מפיו
צלי כסף וצלי מחיר. והיה דורס ארבעה צצתות צצנה צצה"כ וצצית
כמה"ר שאלתיאל ריקנאטי זלה"ה. וכל רצני ליורנו נהגו צו כצוד גדול
בי מעולם לא ראה ליכנס לדון ולהורות צענייני הקהלה והיה ענו וספל צרך
ונקרא אל השמים מעל צן פ"ז שנה ציוס ש"ק פרשת זכור שנת התק"סו.
וכצוד גדול עשו לו צמותו ככל תפלות ישראל והספידו עליו הוי אדון והוי
הודו! גלה כצוד מוישראל כי נלקח ארון האלהים! תמ"ך יש"י עמ"הן.
ווי"עא.

כא' : כמוה"ר חיים קראכמאל חיצר ס' מקור החיים על ה' מגילות ונביאים.
ויש צו חידושים ע"פי הש"ס והמדרשים צחריות וצקיאיות נדפס צפויורדא ש'
לשמור דרך עין החיים :

ממרדכי בירוכדי על

יעקב בני הרב כמוה"ר ר' צדק זל"ה ה' ה' הרב הגדול כמוה"ר יעקב אחי הרבנים
 כמוה"ר הר' צדק זל"ה, אשר היתה קצורתו בא"י. וכמוה"ר ר' חיים וכמוה"ר
 אשר בני החכם הכולל כה"ר משה זן הח' הש' והכולל כה"ר ר' יוסף
 זן הרב כמוה"ר ר' רניאל מגרוש קאשטיליא ז"ל. ואשתי בת החכם השלם
 כה"ר משה נר"ו זן איש חיל רב פעלים כה"ר ר' חיים ז"ל זן המשכיל ונזון ר'
 משה ז"ל נין וכנד להרב הגדול כמוה"ר ר' פינחס עוליגאנו זל"ה כל אלו
 הרבנים רוצן הניחו חיצורים על הש"ס ופוסקים ועדין הם גם כעת
 יד. וצדוהי לעיר ליורדו בא לידי ספר מקום ישראל מספר ממעלת
 ישראל אפילו בזמן המרדן ושם נאמר שבשנת ת"ל לח"ק השישי היה איש
 אחד שמו ר' יוסף בר' ר' רניאל עוליגאנו בא משולח מקיסר מרו"ק אל
 שרי המדינות ועל פיו יצאו ועל פיו יצארו כל עסקי הקיסר
 וצדו רבי רניאל היה לו ליועץ ונתן הקיסר הממשלה להשר חיים
 אחיו של רבי יוסף עב"ל וקרוב הדבר להיות זה רבי יוסף
 אציהם של הרבנים המגורשים וכתבתי זה להועיל לצני משפחתי ברי
 שמהם ילמדו וכן יעשו ולא שיתפארו מהם כי אמר החכם מי שיש
 בו מנוח. לא יועיל לו יחס אציו ואמו. ומו שגאל את הכתוב
 יגאל את הכנים בצבור כבוד שמו. עב"ל.

כב' : כמוה"ר ר' חיים פינוי מ"ן צביסארו תלמיד כמוה"ר יצחק גרשון
 חיבר פי' על תהלים שס"ג עין חיים כנאל כ"י אלל המנוח ר' חיים איכל
 חות הר"ג.

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

כב' : כמה"רר חיים דוד שיריו היה ארץ בתורה ומינר סוכת דוד ס"א דרושים
עה"ת ונדפסו . ועוד יש לו זכ"י סוכת דוד ח"צ, סוכת שלום הספרות .
סל דוד, משנה נספ על הרמז"ס :

כג' : כמה"רר חיים אברהם ישראל זצ"י . זכיתי להכירו כשזא פה
פירארה לשליחות מלוה מעה"ק חזרון תוצ"צ . הוא היה חסיד עליון
ומתנהג בפרישות וטהרה . ושמעתי מפיו פלאי פלאים חידושים . הוא
הדפיס ס' ינון משה על הל' שר"צ וערפיות והלוה אליו תוספת מרובה
ממנו הכי קרא שמו באר מים חיים . ונתעסק במלאכה ההיא מפני שגולד
צום שגולט צו מול מאדים, לחוס למאי דאר"ל האי מאן דמתאדים יהא
עזחא מוהלל או מוונא, והוליתך היה ג"כ מל אה, התיקוקת : (תוספת
מוס"רר רנ"ט זל"ל)

כד' : כמה"רר חננאל ניפיי זל"היה נולד בפירארה וילך מים על ידי הדב
הגדול שר"ך כמה"רר יעקב משה עאייש זל"ל משך י"צ שנים, ולמדו יחד
לפינו עם הסכם כמה"רר יעקב ישראל קרמי נר"ו מ"ן דרגיו והיה צניוהס
אברהם עוה אהצת תורה ויראת שמים . וא"חכ נתגדל בתורה עד
שנעשה צקי בתלמוד ופוסקים וגם משורר ודרשן מפורר ודצרוי ונשמעים
ועושים פרי והיה דורש פעמים ששנת עם כמה"רר יוסף דוד באסן ו"ל
והשפיע מחכמתו לתלמידיו צנית מדרשו וצנית כמה"ר מרדכי שלום קיסא"ך
זל"ה"ה . והוא היה ציך הנקראים בקרית מלך רב בפאריז ציון אסיפת
צ"ד הגדול מרצני הגולה המופלאים והלך שם עם התקם הרופא כמה"ר
יום טוב לאמוראזני ז"ל שנת התק"סו - ס"ו ונתקבל בכבוד ציך חבני ישראל
הוא היה ענו וספל ציך מעוטר ששע מדות שמו חכמים לדיוקים .
ומענוחנותו היה חותם בפסקו בזה הלשון לא ליודעים ע"ן . וצעיר
מולדתו העמיד תלמידים הרבה לתורה . וקלת מהס נתקבלו לרעות לאן
קדשים צקהלות חעליא . וא' מהס כמה"רר יששכר ריגיו זל"ה סופר
מוצחק של סת"וס נתקבל לת"ן צעיר פירארה יע"א . אחר שהרב ז"ל
נקרא להרצין תורה צעיר לינשו קהלה חסובה ציראת ה' ומעשים טובים
מיוקום אשר חבני ישראל היו מרלינס אליו אגרותיהס ושאלותיהס
בשולחני קוז והוא היה משיב להס צעוב עעס ודעת כאשר יעידון
גיודון ספרו החמונים שדפסו מקרוב . ויותר מהמה יזהירו צס"ת
ליות ח"ן אשר הנה הרב צנתובים . מלבד ספר דרושים נחמדים וספר

זכר לזיקים לזכרה אשר כתב ע"ד סם הגדולים וועד למכמים . אמנם
לא כל ע"ד תכלית הספר הזה כי היה ערוך רוב זמנו להנהיג קהלתו
וללמד דעת את התלמידים . ולכתוב פסקים נכונים כדי להשיב שאלך
דברי חכמה להלכה ולמעשה ולדון דין אמת לאמתו . הוא היה מתנהג
בחסידות ורוב ימיו מתענה וצפרט בכל ער"ח וכל ימי השבועים
ובכל פעם שהיה מתאחר להתפלל בצבור אותו היום היה מתענה
עד אחר חלות ולפעמים כל אותו היום . וזכה לאט לאט במה השילוח
להשפיע יראת ה' וקדושה ציחדי קהלתו ליטעו בתפלות , בצדקות
וצדיקות . עד שנעשית כהיום היותר חשובה מכל מציונותיה , והניח סם
טוב בכל המדינות אשר ראו את מעשיו הטובים ואשר שמעו את שמו
חכמתו , וכולם מזכירים אותו בשבח הכתוב זכר לזיק לזכרה . ונפטר
שש טוב צכ"ח למדש טבת ונקבר בצבור גדול בער"ח (שצע) שנת התק"צו ,
וליוה לפני פטירתו שלא יתארוהו שום שכן הלא בתואר זקן בזכרון נשמתו .
ויהיו ימי חייו שס ושצעים שנה , וזכה להניח נכדו בן אחרתו אשר נתן לו
את שמו לאשה ונכנס תחתיו לשרת בקדש בעיר ליטעו יג"ו ממלך מקומו
בחכמה וציראת חטא ה"ה כמה"רר הצרחה מייכאל קארפניטי זי"א : (עד
בין תוספת)

כה' : כמוה"רר חזקיה מרדכי כמ"ר שמואל חיים צסאן ריש אמת ור"מ דק"ק
וירונה הרב המחבר ס' מכתב לחזקיהו על סדר הגט , ומאמר מרדכי על
סדר חליים . (שהדפיס נכדו הרב הרופא המופלא מה"רר מנחם נווירה זל"ל)
העמיד תלמידים הרבה ובכללם הגאון מו"ה ישעיה צסאן צעל ספר תורת
שלמים . הוא עשה סיג לתורה כמנה דברים עד שבני דורו אמרו עליו
כמה גדולים מעשי חייא . הוא חיבר ס' בקורים לחצרת בקור חולים
שבצירו , ויש סם חגרת מוסר שכתב הרב זל"ל אל בני החצרה ממקום מדגש
ונופת לופים :

ודע כי שני מוה"רר מרדכי צסאן היו רבנים בוירונה . אחד מהם היה
קדמון מאד מהרב הכ"ל . הקדמון הוא הנזכר בספר משניות מלחמות ושם
כבוד אביו היה כמוה"רר יעקב צסאן זל"ל . וזה שאנו מדברים בו היה בן
כה"ר שמואל חיים הכ"ל : ומעתה אתה תחזה קורא נעים כי כל השבועות
הכתובות בשו"ת דבר שמואל הנשלחות לכמוה"רר מרדכי צסאן (וכן בשבועות
הרמ"ז) לוירונה הדברים אמורים להאי צרחה רצא שאנו עוסקים ציחוס .
והר"ה כי כמוה"רש אצואצ נולד בשנת ה"ש"ע ליורה . וכמוה"רר מרדכי

אות הטיה

א' : כמוה"רר עוציה הכהן צן הגאון מוה"רר ירמיה משה נראל צעל ספר
 צרפת עוז דרשו' ומידוסיס על התורה משלשלת יוחסין עד עורא הסופר
 הכהן ע"ה . וחקנו היה גיסו של הרב המקובל החסיד צעל ראשית
 חכמה זל"ל . בא מפולוניא לעיר המהוללה פאדובה ללמוד חכמת
 הרפואה וכתר צרית אחיה עם החכם כו"ה"ר גבריאל רופא ולמד עמו
 חכמות חילוניות והמחקר . ושמע תורה ותצונה מגאוני וחסידיו פאדובה
 ה"ה כמוה"רר ילחק חיים כהן מהחזנים וכמוה"רר שצתי חיים מריני
 וכמוה"רר שלמה קוניאן כולם רופאים מומחים לגוף ולנפש ופילוסופים
 מאמינים בני מאמינים וחסידים וקבל מהם סולת נקיים . וזהיותו
 שם ללמוד צצית מדרש החכמות והטבעיות שלהם והענ"ס היו מחרפים
 אותו כי נעלה החכמה מהיהודים ונתנה לא"ה . לפיכך לצט
 רוח קבאה וחיצר מעשה עוציה ועניינו לדבר על מעשה הצריאה
 והגמשך . וחילק אותו לחמשה חלקים . עולם העליון . עולם
 האמצעי . עולם השפל . עולם הקטן . יסוד העולם :
 ועוד חיצר חלק שני נקרא עולם חדש . ומדבר במלאכת הרפואה .
 ועוד חיצר חלק שלישי נקרא עולם העשייה . מדבר על היולדת
 והולד . וכל אלו החלקים נדפסו בצרך אחד צעיק ויניליאה שנת
 תת"ט לפ"ק : וצתחילת הספר הרצנים הכ"ל וחכמים אחרים
 הפליגו לספר צצצחיו צהללה וצשירים וצצחות לכבוד הרב המחבר
 וצכללס הגאון מו"ה דוד אופנהיים ורצני ויניליאה : וצדק קכ"ד
 צנעילת צית חדש כתצ פשט נאה ראיתי לכתצו כאן וזה לשונו ולפי
 שצכיתי לצא אל סיוס הצנין צפסוק ואסא חלה את רגליו וגם צחליו לא
 דרש את ה' כי צרופאים וא"רזל שחתצמו פודגרא ועוד דרש רצא מפני מה
 כענש אסא מפני שעשה אנגריא צת"ח . ויש גם כן צגמרא שמעו

מערכת היוז

א' רבינו יהודה מינץ ז"ר אליעזר הלוי הכהן רבנותו פה פאדוזה שבע
 וארבעים שנה והרצין תורה ישראל כאשר יערוך פסקיו העמוקים שהדפיס
 חתנו הגאון נ"י מהר"ם מפאדוזה . וכבר הפליג בשבחו מאד הגאון
 מוה"ר זרח מורחי בתשובותיו סי' נ"ד וז"ל התזוננני הרבה דברי מוה"רי ומלאמי
 בהם חכמה נפלאה חכמתו גדולה מאד משמועתו על כיוצא בו כאמר כי
 שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיו כי מלאך ה' נבאית הוא
 המאור הגדול אשר אין כח צענים לראותו מחזק אורו והרותו אם ימלא
 איש לקחו לבו ואומץ לבבו להתחזק נגדו כדי להסתכל בו הנה תכהינה
 עיניו מראות ויפסיד אורו והדרו עד כאן לשונו . הגאון הנזכר
 העמיד תלמודים הרבה מורי הוראות ישראל וכתובס בנו מוה"ר
 אברהם מינץ ונכדו מוה"ר מפאדוזה . ומוה"ר יהודה דאלמיני
 שהרצין תורה בק"ק קאנדיה הנזכר בש"ות אצקת רוכל למרן ז"י
 ז"ל סימן ס"ה ונספר אליו דף ל' גם מה"ר יוסף ק' יחיאל כאשר
 העיד עליו בנו הרב שלשלת הקבלה דף ס"ד : הרב הגדול הנ"ל היה
 לו יד וסג גב בחקירה פילוסופית וכה ללמד צפומצו לימודי המח"ק
 צמדרס החכמות ורוצ אלילי הארץ תלאידי והסגלים בני הנוצרים היו
 ברוכים אחריו וחקקו ללם דמות תצניתו צמדרס החכמות ואני הצעיר
 ראיתיו מולץ שם צמעלות הסולם עם מכתב ליון תהלתו לכבוד ולתפארת
 וכתב הד"ר יש"ר מקאנדיה צספר מזרף לחכמה דף כ"צ שעצרו דברי
 ריבות צין מה"ר אליהו דיל מדיגו וצין הגאון מה"רי מינץ זלה"ה שהיה
 רצף דעמיה ומדרכנא דאומתיה ואציהן של אשכנזים כנראה צינכות
 גדול שהיה ציניהם שהרעישו כל הגולה צפסקיהם הנם כתוצים כמוסיס
 עם רבני קנדיאה וכן כתב צספר אליו דף כ"ט עש"צ אמנם הגאון
 מה"רי מינץ האריך ימים יותר מזכר פלוגתיה כי העיד הרב הססיד

אות יוד

א' : כמוה"ר יודא עשאל מהטוב צמורה"ר אליעזר דוד, א' מרזני פירארה. ויש זידי פסק ומנוו צענין שמיעת כספיש ב"ו מתוס צשנת הת"כה. והסכימו עמו כמוה"ר מנחם ריקנאטוי וכמו"הר מונגליסי והרב פחד יחזק צערך שמיעת כספיש צהזבירו פסק הב"ל קורא אליהם רזני וגאוגי עולס קודמים אלינו. ויש עוד זידי פסק ב"ו מהרב ז"ל צענין חלוקת האחים ומתס פה אקונה ש' הת"יד והסכימו עמו כמו"ר משה אלטארס וכמוה"ר מנחם שלחני וכמוה"רס ריקנאטי ומזרכיס אותו זרכת הש"צח. הוא חיצר ס' כסאות לצית דוד הנדפס צוירונה ש' את"ס. ועניינו לדבר על העיקרים ועל חמת האלדים ודרושים אמריס צקלת מוסר. וכתב צהקדמותו שחיבר ג"ב ס' יהודה ממוקקי. ונדפסו הרבה משירו: והנה ראיתי לכתוב כאן דבר פרטי ללמד דעת לתלמידים כמה גדולים דברי חכמים, המצוה ת"ח אין תרופה למתו. הנה זאת שמענו מזקנינו יושבי ארלנו דהיה פה העירה חכם אחד כשצא לידו ס' כסאות לצית דוד היה פוער פיר לצלי חק צעשתות צו ונאלות גדולות כלומר שהיה נחש צעינו דבר קל הערך: וצוה"הר החכם המלביג מרעה אל רעה ילא ונשתמד: והשתא פוקו חזו מאי דסליק ציה צנצנדא רשיעא איך נתקיים צו לגמרי אין תרופה למתו יען צינה ת"ח רשוס. יען וציפן בשחמיר מפני הנחתו צעצירה חתר צדעתו להציל את צנותיו ממים הדוניס והשתנה עם ההגמון שימיר צמנאי שינימו את צנותיו צדת היהודיס. ואל"ל ההגמון שאין יכול לשמוע לו וצאו משבירים ולקחו גם הצנות לצית אליהם על כרחו שלל צעותו של אציהן: ואלו הוא חזר ומצב מחשצות והגיחן צהסגר הצנות נדי שלא יצא צרע מהן צגויות. אמנם עכ"ז לשוא צר"ף צורף והנה קרוב למיתמו ציה שיצנו צמה לשס ע"ז. וסיקצרו את גופו צמתיו

מה"רי יענן בהקדמת ספר חסדי ה' טראהו צן מאה שנה שעלה וזיכר
 זרבת החמה . והוא תקן כמה תקנות טובות זעיר פאדוזה וכתובן
 הסוראה אשר הציא מוה"ש של צתשוצותיו סימן ר' וגם הוא האריך צשצחו
 מאד . וצנתת רס"ח נאסף אל עמיו זקן ושצע יוניס ואחרי חמשה
 ימים נקצר אליו הסר הגבול תפארת יאקאל דון יאחק אצרבנאל צקצרות
 היטינס חון אחד משעליו העיר הנקרא יאנצ' חרוך ומפני הרעה נאספו
 הדייקים כי לשנה הצאה רס"ט היתה המלחמה חזקה סביב לחומות
 וזה היתה סבת הריסת הקצרים עד כי לא ידע איש קצורת קרוביו
 עד היום הזה . אכן אנחנו יחידי ק"ק פאדוזה נוהגים לצקר קצרות
 הדייקים הללו בכל ערב יום הכפורים ולצקש רחמים לפני ה' שיזכור לנו
 צנותם ויזילנו מכל צרה ולוקה אמן :

ב' : כמוה"רר יאחק פואה מרצני ריגיו הקדמונים העיר עליו הגאון רצניו
 צ שמואל יהודה קלליצונן ז"ל צהספדו (דרוש חמישי) שהיה שלם צחכמתו
 שלם צחמידותו שלם צמדותיו התרומיות וציתו היה פתוח לרוחה לכך
 עובר ושז ראשון לכך דבר צקדושה ולצרכי הקהלות הרחוקות והקרובות
 עד שנוכל להחליט עליו כי זה שנים רבות לא נמאץ בכל גלילות אלו איש
 רשום, תורה וגדולה צנקוס אחד כמוהו, וזכה לצנים ת"ח א' מוה"ה ה"ה
 כמוה"רר חזקיה פואה וכמוה"רר יאחאל פואה ואחרים ז"ל וחמנו הוא
 הר"מע מפאנו ז"ל וגם הגאון מוה"רי מוסקאטו זלה"ה האריך צשצח רצ
 יאחק פואה צהספדו הנדפס צס' נפולות יאודה דרוש ל"ה הנקרא אל שדי
 ואמר כי היה אדם גדול צמדות וצדעות לדיק בכל דרכיו וחמיד בכל
 מעשיו ונתן רמז יפה על שמו יאחק נוטריקון יסודות צומח חי
 קדוש להורות על חלקיו שכולם מתאימים להסלים אלם אלדים שבו לעשות
 רצון קומו . ועל זה זכה לחזות צנועס ה' ולצקר צהיכלו : זי"ע :

ג' : כמוה"רר יאחאל פואה מרצני ריגיו הקדמונים נזכר צש"ת הרמ"ז
 לשצח :

ד' : מה"רר יוסף צנימין דוראן מורע הרס"צן מרצני אלגאזייר צומן הרצ ר'
 יאודה עאייש ז"ל נזכר לשצח צספרי הרצ הנ"ל וכתב הקדמות יפות לכבוד
 רצו הנ"ל :

ה' : כמוה"רר יעקב צן מוה"מר יהודה חון מלונדין מחכמי עיר ליסא חתנו
 וצמלמידו של הרצ סויכת זקנים צומן הרצ כנסת יאחאל (קאנליצונן)

צנר דלוק תמיד עליו באופן לא תחמה ונתקיים צו באתת מאמר רז"ל התצוה
ת"ח אין תרופה למכתו :

אשר על כל אלה יש לאדם להזהר הרבה בצנוד ספרי רז"ל הראשונים
והאחרונים ומחזריהם וידע ויחשוב שכל ספר ומיזור שכתב אחד מחכמינו
הוא חלקו שניתן לו מסיני וכבר אר"זל לעולם יחשוב אדם כאילו צעל שמועה
כנגדו . ויירא ויחרד וילפת מולדצר תועה עליו . ואדרבה ישתדל לעולם
לשבח לפאר ולרום את הספרים ומחזריהם וצוכית זה ילאו כנגדו צעת יליאת
שמתו להליץ טוב צעדו לפני הקב"ה, ועיין ועד לחכמים דף י"ד ע"א :

ב' : כמוה"רר ישמעאל חנינא מוואלמוטונו מרצני פירארה רצו של הרמ"ע זל"ל
והצאר עסק סי' ע"ח קראו אציר הרועים . וגזכר צעשרה מאמרות
להר"מע זל"ל : ובפחד ילחק ערך חלינה קודמת יש פסק מומכו .

ג' : כמוה"רר ילחק צר יוסף מונליסי פירארה צומן מוה"רס
פרוינאלי יש פסק מומנו צפחד ילחק ערך חלינה קודמת . והיה אז
זקן צא צימים וחתם שנת ש"לג :

ד' : כמוה"רר יהושע ליב לוניגו מרצני פירארה צומן הר"מו ומה"רר פלטיה
מונליסי והרצ החסיד מוה"רר שמואל אצואצ זלה"ה ומוה"רר מנחם קזיס
ז"ל . נדפסו הרבה שאלות מומנו צס"ות דצר שמואל והרצ המחצר משיצ
לו בצנוד גדול צאלה הדצרים והלואי יספיק כור זהצ חכמתו ומצרף הכסף
שצצו להצין אמרי צינה להסיר חלודת שכלי מעליו לעשותו כלי צית קיצול
להשפעת המשפיעים ואם כי אף צסתר הדרת פניו מומנו עליו עצהיק זוי
חכמתו מתוך כצצוי הנחמודים כל ימי איחל ואתחלחל עד צא חליפתו לעיר
הצאת דאלמלא חזיתיה לר' מאי"ר צאפיה הוה חדקנא עפי עכ"ל .
ומהצרים האלה מוכח שהרצ ר' לוניגו היה מדלה לפניו דצרים צעעומם
והיה מפלפל צענין שמואל מומנו חלל שלאצבת הקילור הרצ ד"ש לא הצויחם
והעתיקם ויש צידי כ"י שתי אגרות תוכחה שכתב הר"ל הנ"ל לצרנסי ק"ק
ומדינת מונפיראטו צסס השיצה הכללית שצפירארה על אותם שהיו מצקשים
להשיג בצול ריעיחס המלוים לאומות וכ"ו . ומפיו לפירים יהלובו וחתום
הרצ ז"ל צראש צצעה רצנים אחרים ומכללס הר"ף מונליסי הר"רי צורגו
משנת ת"ו ות"ז והרפ"ת קורא להר"ל ריש מתיצתא של פירארה . אצל
צס"ת מים חיים חלק ח"ח סי' י"א הרצ חתום שס עם רצני ישיצה הכללית
של ויניאיה . ונראה שהלך לדוד שס .

חבר'ם השתערויות מלך הנגב עם מלך המצות ונדפס באתטרסדס ונחר
 לשון ערוי"ם כדי להורית לבני דורו מוסר פילוסופי אמנם הספר הזה לא
 עלה לרצון כל אנשי דורו שגם שיש פירוט הספר איה מידושים על
 תנ"ך וב"ת ומזכיר גם חיצור אחר פניעת יעקב :

ובין הרבנים שהסכימו על הספר הנ"ל נמנע הר"ר יעקב זילנר אהד
 מחכמי איטליאה שה"ך בשמות קטלמו לבקש סיוע בעדה ח"ק אתטרסדס
 וזה מידוש צעיר גדולה כיטליאה מליאה עשירים תלטרך לסיוע קטלה
 אחרת . וגם צדור האחרון הר"ר יעקב רפאל סרוואל עשה שליחות
 כזה והוא פלא : וה"רי לונדון הנ"ל נזכר בכבוד ספר מעשה רוקח על
 הר"ר צ"ס ונציא מידושים מתנו :

ו' : כמו"ר ר' יהודה מוסקאטו תלמיד כמו"ר ר' משה פרווינצל זלה"ה
 הרבין תורה צק"ק מנעוזה ונדוע בשערים שמו לדרשן גדול כאשר נראה
 בספרו נפולות יאודה הגדסם צוטיליאה צמיי, והיה לו עשר ידות בחכמות
 שונות ובקבלה האלמית כאשר תראה בפירושו לס' הבחורי הנקרא קול
 יאודה . ומזכיר גם פירוש על סיר השירים הזביר צספרו נפולות
 יאודה והרצ שער ארים צלטי הגבורים סוף פקד ד' השלגי צצמנו מאד
 עש"צ והנאין הגדול רבינו שמואל יאודה קאנלוצ'ין זנו"קל כתב בהספרו
 (דרוש שלישי) שהרצ ז"ל היה שר וגדול צישראל ונמלאו צו צשלמות
 כל התוארים הראויים להמלא צש"ת וצדרשן מפואר עש"צ דפס"ת :

ז' : מה"ר ר' יאודה די אצילה מורע הרצ התפולפל מה"ר ר' די אצילה נזכר
 צכצור צספר קדשי דוד להרצ חסאן שהציא מחידושו :

ח' : מורי הרצ הגדול הכולל מה"ר ר' יצחק רפאל צכמה"ר ר' אלישע מיכאל
 פינאי זל"ל ממרעית לחן קדשים של הגאון הופורסס רבינו יצחק לאמפרונט ,
 זלה"ה צעל פחד יצחק ובנו כמו"ר ר' שלמה וכמה"ר ר' פנחס ענו, כולד צעיר
 פירארה והרבין תורה שס צתחילת ימיו . ואח"כ עבר לעיר קטנה
 ממחוז הפריאול גראדיסקה ללמד צביו של איש נצון וחכם מאד כמה"ר אליה
 תייס מורפורגו כ"ע ואח"כ נקרא להיות תלמד תינוקות צמלכות פיימונטי
 צכפרים רבים ועיירות שונות היינו חק"וי איבר יאודה סאצני צייאנו . קוני"או .
 תחת משרת הרצ הגדול כמה"ר ר' צמתי אלמאן מהזקנים זל"ל ואח"כ עבר צעיר
 קאזלי למורה נדק ולדרשן תשת משרת הרצ המקיבל ח"ק זקנו כמו"ר ר' אברהם
 סגרי והרצ המקובל דודו כמה"ר ר' שאשא צאקי האחרון וכמה"ר ר' מאיר צאקי

ד' : כמוה"ר יצחק יודים זורגו מרצני פירארה צומן הרצנים הכל וזאה
 חתימתו אחר חתימת הרפ"ו בהרצם פסקים כ"י שזידי והם משנת הת"ו
 והלאה ויש זידי ג"כ פסק ארוך מהרצ צעמן שטר מליפין וטענת נחת דוח
 עשיתי לבעלי והסנים עמו הרמ"ק הכל . והיס מורה דק צ"ה כל אשכנזים
 כמו שהעיד הוא בהסכמות לפסק ח' שיש זידי ג"י צענין חזקת המלות .
 והיה ג"כ דרשן צ"ה כל איטליאני עם כמוה"ר פינחס צרוך מונציליסי
 כ"ע : ושמעתי שזה לראות זנו וזן זנו שנתעלו צמעלת התורה ונתקיים
 זו צחייו לא יונשו מכך ומשי זרעך ומשי זרע זרעך וגו' . והרצ הכל היה
 אחד משלשה רצנים שמוה"ר נתנאל סגרי ז"ל קרא עליהם בספרו שו"ת עפר
 יעקב כ"י סימן ס"ה שלשה העה היופלאים על חכמתם יע"ש . והרצ
 צורגו העיר צתש" כ"י שבעיר פירארה צ"ה כל אשכנזים פעם ח' זיוס שצת
 קדש אחד מראשי צה"כ קנה פתיחת ההיכל והוליא זיד רמה ס"ת שלו
 אע"פי שלא היתה שרצ של ספרו ואז דנו כיון שעלה לא יוד . אבל אח"כ
 מעלות הרצנים היו רגוים לנדומו . אלא שזה הבניד עשה תשובה מיד
 דעלה לדוכן וביקש מחילה מהק"צ ומתורמו הקדושה ומן הק"ק ככלל .
 ואז אמרו לו : ועיין למוה"ר משה חיים מורפורגו ז"ה בהנהגותיו לם
 שמש לדקה ח"ח סי' ל"א שהסנים להוראה זו דכיון דעלה ס"ת שוב לא
 יוד . והסנים עמו הרצ מוה"ר חיים וולעירה זלה"ה :

ו' : כמוה"ר יהודה חיים צמוה"ר מנחם ריקנאטי אחד מרצני פירארה
 צומן הרצנים צורגו ומונציליסי הכל ויש זידי הרצם חתימות והסכמות על
 פסזי רצני דורו וא' מהם חתום צצנת תל"ז . והיה מ'ן צצה"כ ספרדים
 וכו' אציו של כמוה"ר שצתי אלהן הסני שגוביר צאות ש' :

ז' : כמוה"ר יהודה צריאל אציר הדועים ואצ"ד דק"ק מנטוצה העמיד
 תלמידים הרצם מורי הוראות ציטראל ומבללס הרצ פחד יצחק . הרצ
 אמונת חכמים . הרצ קול מוסר . מוה"ר פינסי . מוה"ר ררי
 מינדולס . מוה"ר צאזיליאה ואחרוני עונא . תורתו זרמת צספרי
 רצני דורו שמש לדקה : פחד יצחק . בצעת פינחס ועוד תשובות ופסקים
 רבים כ"י . ושמעתי אומרים כי נפטו חסקה צתורה כגן עזאי והוא
 חזר חלציו כגד הכופר חרמיה (נחמיה) חיון ושאר אפיקורוסי הדור וכלהם
 מלחמות ה' כלרי וכלציה וכפסו ניתוקיו בהלפות טרפות צצ"ות זרע אונ"ת
 י"ד סי' י"ח . וגם כללי הדקדוק לה"ר צ"ל נדפסו פעמים ורצני רומא
 (צה"ממה שעשו צפסק ראשית צבורי קליר) קראוהו צס חכס מופלא עמוד

קרוצו זל"ה"ו ושם העמיד תלמידים הרבה לתורה ועמד שם כמו עשרים שנה
ונשא בת בתו של כמות"ר א"ר סגרי זל"ל ובשנת תק"מו אחרי שקבל עשרת
הרצונות משני גדולי הדור דבינו אליהו הלוי מ"ן זק"ק אליסנדרויאה וכמות"ר
יעקב משה עלי"ש זל"ל מירוסלים מ"ן צפירארה באותו זמן, זרחה אור תורתו
פה ק"ק פאדובה אשר קבלוהו עליהם לראש בית דין ולדרשן מופלא .
ובשגם שנמלאו באותו זמן הרבה תלמידי חכמים מרביצים תורה בתלמידים
כה העירה (הלל הם החכם החסיד מורי ורבי כמות"ר שצמי : אהרן
חיים מריני, העשורר הנכון גזע חכמים כמות"ר יצחק חיים רומאלין
נ"ע, הדרשן כמות"ר עזריאל אלחטינו, המקובל כמות"ר מובאל טרני,
האלוף מורי כמות"ר יעקב לולאטו זל"ה"ה, מלמד כמה משכילים מזוהרים
כוהר הרקיע בתורה ובחסידות) עם כל זה לשמוע און חכמת מ"ר רצ יצחק
הזמיוטו לבא לשכון בצד בארצנו כדי להפיק חכמתו בקהל עדתנו ויעתר
אליהם וישם לדרך פאדובה פעמיו וישתחוו לו לאמר שמלה יך קאין תהיה
לנו וסקהלה הזאת חמת הנהגתך . ויש שכמו לסבול עול ההוראה
והדרוש ולמוד התלמידים ועשה והלליה בכל העניינים הללו ובפרט להיות
דורש טוב בנועם שיה ובמתק שפטים דברים היוולאים מן הלב ובנכסים
בלב שומעיהן בלשון לא ונקי ובדרך חדש אשר גבר על כל בני דורו כי היה
יודע לשונו טובות וחכמות רמות עד שיאל שמו למרחוק וניתוספו כמה
ספסלי בני מדרשא לא בלבד מאחינו בני ישראל אלא גם מחכמי האומות
ובומריהם ובירי ושרי המדינות היו רבים לשמוע דרושיו עד שקראו עליו
(אגרא דכלה דוחקא) שהוא ראש הדרשנים שפטים ישק דורש דברים נכונים
ובאמת כי הכל תמהין איך היה דורש שמים שלש שעות בעל פה עניינים
עמוקים בצד נכון וישר דברים שלא שמעה און מעולם . ובכל פעם
פה מפיך מרגליות חדשות בתורה ובמחקר בצקיות גדול ויורע יצחק באר"ש
היה וימלא באר"ש היה מאה שנים בחמה בתבונה ובדעת דרושיו מלאים
כל הון ונעים פשפש ומלא בת"ך צב"פת ובמדרשים ואגדות המושכות את
לב שומעיהן און שמעה ותאשרם ליופי הדבור ותפארת המליצה ובה האמירה
על פי סדר הבין הדרשה הנהוגה בזמנינו צערי איטליאה ובכל הארץ ילא קו
תהלתו ובפרט צמדינות הקרובות והרחוקות : הרב ז"ל היה נושא ונותן בהלכה
עם רבני דורו ובפרט עם אהציו הרב עיקרי הד"ע שהזכירו בחלק ראשון
וחלק שני דף ע"ה ע"ג . ע"ה ע"ג . קי"א ע"א קי"ג ע"ד . ובס'
סעודת מצוה האירה הסכמתו בלשון לא ונקי במליצה יפה . ועם הרב

הגולה זיע"א : ואזר כנזור חרבו ללחום בעד אמונת ישראל עם חיצורים
וויכוחים רבים שחיבר נגד אויזי הדת והאמונה :

ד' : כמוה"ר יוסף בכמ"ר מיכאל רלווינה גאון מופלא ור"מ צעיר אליסנדריה
דילה פאלייה כנראה מתפלה נאה שחיבר על זמן מלחמות ונדפסה
במנטובה שנת תס"א שפתותיו דוצצות זש"ות עפר יעקב כ"י זשגס תשובות
שגימות . הא' על פיוע אקדמות ולין שאומרים האשכנזים זיום א' של
שזועות הז' . על זין נדה . השלישית הזיאה הרצ זרכי יוסף א"ח סי'
תק"פא אות י"ז : וחבר חרבו ללחום נגד ספרי הכופר נחמיה מיון ופסקיו
נדפסו בספר מלחמה לה !

ה' : כמוה"ר יצחק לוי ואלו מרצני מודנה זזמן הרמ"ז ומה"ר גא"ל .
זכריו יאירו זספרי דורו זזש"ות עפר יעקב כ"י נמזאת תשובה שלימה
ממנו להוכיח שאס נמזא פסול זעליית השזיעי זס"ת אחר שקראו ג'
פסקים שהוא יהיה המפטיר ולא זוליאו ש"ת אחר . ועוד תשובות
אחרות יש שס זסוי' כ"ה וכ"ט זזש"ות הר"מז . וחזיר לחס הפנים על
ש"ע ולא זא עד תכליתו כי לקח חותו אלדים זשנת ת"ח והארין זשזחו
מהר"ך זז"ל זזספדו הנדפס זס' בגול זנימין דרוש מ"א ועוד יש לו קוצן
תשובות כ"י שהזיז לרצני דורו כשהרצין תורה צעיר זירונה וזנעזבה :

ו' : כמוה"ר יוסף זרון קזים זן הגאון הרופא כמוה"ר משה קדם זז"ל
מרצני מנטובק זזון מה"רי זריאל . היה רופא זנוזבק ורצ מופלא
וחכם גדול זהרצה חכמות אור תורתו וחכמתו זורחת כשמש זספרי רצני
דורו פחד יצחק . שמש זדקה . זזפרט זסוי' כ"ח עש"ז והרצ
הגדול מורפורגו הפליג זשזחו שאל . גם הרצ זרע אמת י"ד מציא
מהוראותיו . זזאמת שהקורא פסקיו יזרך זרון שחלק מחכמתו ליראיו :
וזכנתקש זשיצה של מעלה הספידו עליו זעצור את מעצר יזק בוטרקול
יוסף זרון קזים תנל"בה זזכותו יגן זעדינו אכ"יר :

ז' : כמוה"ר יעקב זכמה"ר יצחק זהלון איש רומי ולקחוהו ק"ק פירארה
לראש ולמנהיג הפליא לעשות זחיצוריו הנחמדים . והנדפסים הם ס' אולר
החיים על הרפואות נדפס זויניזיאה ש' תגיל אך חלק י"ג ממנו שהיה
מדבר על תחלואי הנפש לא הדפיסו כי אפס הכסף מכליו . וס'
מרגליות טוצות קילור ס' חוצת הלצבות גם זה נדפס זויניזיאה זכסף כל

מנדר צערה כאשר תראה הסכמתו לפסק הרב המחבר דף ל"ג ע"ג, ועם
 הרב המקובל החסיד מוה"ר אברהם יונה אב"ד ומ"ן בק"ק וינליאה
 וע"א וראיתי בהגהות ספר הנ"ל כתיבת יד הרב המחבר עלמו שהשיב
 למורי הרב ז"ל כי הוא סב"א דמשפטי'ם זקן שקנה חכמה מפארה
 ותמיד תהלתו צפוי כי הוא שייך עי"ל שייך נפיק ודברו נגמח עם
 הצריות איש שהכל צו כולו ציה לטיבותא רב חס"א נקיע צידיה
 תרתין מתניתא דתלמודא בצלחה וירושלמאה עכ"ל הרב ז"ל. ומסובותיהם
 יראו ניגות צט"ת פרי לזיק החתום באולרותי כתיבת יד מורי הרב
 המחבר זלה"ה עם פסקיו הנחמדים. ותיקן כוה תקנות טובות צמ"חך
 פאדוזה והעמיד קרוב למה תלמידים צמחך שצע ועשרים שנה שעמד
 לרעות אלן קדשים פה העירה. הרב מורי זלה"ה היה צין הפקראים
 צצית דין הגדול אשר נחסך צצנת התק"סו צעיר המלוכה פארזו להשיב
 לשאלות מלך לרפת ונתקבל שם בצבור גדול כי הוסיפוהו אלל הגשיח
 כמוה"ר ר' יוסף דוד זינצוהיים ז"ל והאיר שם באותו מעמד בחכמתו ובהדושו
 המופלאים כאשר לשמע אזן שמעתי מרצני איטליאה שנתלחו צו צפרק
 באותו מעמד. וצפרט כמוה"ר אליהו אהרן לאטיש וכמוה"ר חננאל
 נופי וכמוה"ר יעקב קראקוביא והמשכיל כו"ה גד פואה שהיעידו דכל
 חכמי הישיבה היו מכבדים אותו. והיה מתנהג צחסידות צצתר
 ועוסק צתורה לשמה וקם קודם אשמורות ואני הייתי לן צציתו צצוסף ימיו
 וראיתי יושר מדותיו ומעלותיו שייך עי"ל שייך נפיק עסיק באוריתא תדירא
 ובתל חסד עם צני איגשא ולל מחזיק ע'צות' לנפשיה: גם רצני ארץ
 הקדושה שליחי ארצעה ארלות ה"ה כמוה"ר דוד מלמד וכמוה"ר הכהן
 וכמוה"רש מניאר וכמוה"ר אברהם שער אריה וכמוה"ר רח' עאייש
 וכמוה"ר ר' רני ואחריו טובא היו מחשיבים אותו כאחד מן הפוסקים
 הראשונים כנראה מספר תשובותיו כתיבת ידו אשר צירי ונוסאים ונותנים
 עמו צצדר הלכה למעשה מלצד כל רצני איטליאה ומיצר עוד ספר יפה
 פרי תואר פי' עה"ת ודרושים רבים הנמלאים אללי כ"י הקדושה ומפר
 זית רענן דרושים לצצנות הגדול. זכור, תשובה, וכלה. ופי'
 הגדה של פסח. וסדר הנט על ידו שליח. וס' כללים. וילקוט
 ממיוחסים כפרדים ע"ד פר"ם צצתי לשונות צצרי' ואיטלקית וס' סיח ילחק.
 וסירים רבים וכבדים וקנינות שונות על פטירת רצני הדור ז"ל ראום
 משוררי האומה והאללום כי היה צקי צצחמת הדקדוק ויודע פרק צצ"ר.

שער נמלאו תפלות ותחנונות לרופאים, לחכמים, ולקצול תפלות ולכמה עניינים
 אחרים. ובהקדמות המספר הא"ל הזכיר חיצוניו מורשה קהלת יעקב על
 הרמ"ם. ישועות יעקב פי' ישעיה. מתן אמת ליעקב דרושים עה"ת.
 קול יעקב מפתח על הילקוט: וספר זה נקרא ג"כ אור הדרשנים. ש"ו
 ראיתי צצית נכותו של החכם הרופא כמוה"מר י"י לאמוראני ס' להלה ורנה
 פירוש שיר השירים. קהלת יעקב על ס' קהלת. דרושים על דניאל.
 ס' מלחמות יעקב. ס' אור"י השמים על חכמה האלהית והלימודית. ספר
 שונו אלי דרושים על שמע וזו כותיה (אור הדרשנים נמלא כ"י באורות ספרי
 הר"מ מוכל ז"ל) וזה אחד מרצני פירארה שהבאון כמוה"ר נתנאל סגרו קורא
 עליהם צצות עפר יעקב סימן ס"ה שלשה המה המופלאים דדורס חכמה
 עי"ש. ובתשובות הר"מנו ז"ל הם סימן ל"ו יש פסק ממנו דמלמד אלדודי
 להתיר ענין א' והר"מנו לא הסכים עמו צסי' ל"ד עש"ז: גם צס' פ"י
 ערך זן י"ג שנה ויום אחד יש תשובה ממנו ע"ש חמנס הר"ן סגרי הכ"ל
 כתובת עמו על הדבר הזה חמנס הסכים עמו לענין דינא וצצות דבר
 שמואל סי' ק"ד העלה להפך עש"ז דאין באין מקום להאריך. אכן צצות
 עפר יעקב כ"י נמלאו הרבה ש"ת ופסקים מהר"ז"ל שמוכנים דהיה רב מוזהק
 וירא שמים רופא לבון ולנפש זלה"ה:

יב': הנשר הגדול אביר הרופאים כמוה"ר יצחק חזקיה צכ"מר שמואל
 לאמפרובטי גולד ציוס כ"א לחדש שבט שנת הת"לע. ובצמרותו הלך
 ללמוד במנוצה עם הרב הגדול כמוה"ר אברהם סגרי ז"ל תחת חסרת
 הרב הכולל הגאון מוה"ר יודה זריאל ז"ל וה"חכ עזר לשמות מים חיים
 צעיר פארוזה צצית מדרש הגאון החסיד רופא מוזהק. נר ישראל רצינו יצחק
 חיים כהן ז"דק מהחזנים וצית דינו הרצנים הגדולים כמוה"ר שמעון היילפרון
 ראש הדרשנים ז"ל כמוה"ר שמואל דוד אוטלינגו כמוה"ר שצתי חיים
 מארינו כמוה"ר ישעיהו צסאן ואחרי' ז"ל ושם למד גם כן חכמת
 הרפואה ועבר אח"כ לאיזה ערי חשיליא ללמד תינוקות בתלמוד והאחרון
 הכציד להרצין תורה צעיר מולדתו פירארה צומן הגאונים צורגו, ריקנאטי
 ורצנים אחרים רצים ובכזדים והוכתר צבתר הרצנות קורס סיוותו צן
 ארבעים שנה כמ"ש הוא עלמו צספרו פחד יצחק ערך דגים וסיומניהם.
 והתמיד גם כן במלאכת הרפואה זילא לו שם גם צין העמים על אומנותו.
 חמנס רוב עסקו היה צתורה כאשר יעיד על זה החיצור הגדול והמופלא
 פחד יצחק אשר פעל ועשה דבר המזהיל את הרעיון להציע צו כמה תורה

והאריך ימים על התורה ועל העבודה עד פה שנה וציוס עש"ק י"ע לחדש
השביעי ש' התקע"ג נתבקש ציטציה של מעלה וכבוד גדול עשו ולו כל בני
קהלתו צפטירתו . תהא כבוד מונחתו : זיע"ח :

ש' : כמוה"ר יצחק נונים ואיס מרצני ליורנו חסיד ומקובל ודיין מזויין חבר
ס' שי"ח יצחק שיטה על ג' מסכתות שצועות יומא חגיגה ולא נדפס כי
חס יומא וחגיגה וצסוף חגיגה נופס חלק מחיבורו בית יצחק על ש"ע א"ח ומסס
ניכר גודל צקיאותו גם על חכמת האמת. ושקיל וערי עס גיסו הרצ ז"א א"ח
סי' ח' . ועוד חבר שיטה על המכילתא . ורצני ליורנו ומוה"ר חידא
ז"ל הארינו צצצחו מאלד . וצנו הוא .

י' : כמוה"ר יעקב נונים ואיס אצ"ד דק"ק ליורנו צדור האחרון תלמיד הרצ
שער הנויך חיבר ס' חדות יעקב על הס"ס הנדפס צסוף סיח יצחק להרצ
אציו . וספר כללים ומדושים על התורה ועל התלמוד כ"י . והקדמות
והסגמות והגהות צכמה ספרים שהדפיס צליורנו :

כ"ו - יא' : כמוה"ר יצחק צכמוה"ר דוד פאררו אצ"ד דק"ק סארייו די צוסניא חבר
ספר תועפון ראס פירוש על שאלות דרב אחאי ז"ל וצו הראה עולס
צקיאותו צתלמוד וצפוסקים ותלמודו ה"ה כמס"ר דוד פינטו צהקדמת ס'
מזמור לדוד להר"ד ז"ל על י"ד מאריך צצצח הרצ ז"ל . ויש לו עוד
סיר אחד צסוף ס' שפעת רציזים להרצ אציו ז"ל והקדמה יפה צס' עבודת
התמיד פי' על התפלה :

ב' : כמוה"ר יהונתן גאלנטי, צנו הרצ הע"גן הציא מחדושו צספריו צצח
השלמים וקרצן חגיגה .

ג' : כמס"ר יעקב צכמוה"ר אדם צונדי חכס ורופא ורשן מפואר צק"ק
ליורנו ומתס על שו"ת ופסקים שנדפסו צספריו רצני דורו .

ד' : כמוה"ר יעקב חיים צכמה"ר ראצון י' יחיא מתלמידי הרצ הגאון צעל
זרע אמת עסה הקדמה יפה לס' רצו הנ"ל והפליג לו את השצח הראוי
לתלמודו, וראיתי צכמת צלמעלת הרצ ר' מול טוב מודנא זל"ה כי
החכס הנ"ל היה שוקד צלמודים תס וישר וירא אלדים אזיב שלום ורודף
שלום צין אדם לחצירו וצין איס לאסתו ויצנו אותו כל בני קהלתו כאחרן
הכהן זי"ע :

ה' : כמוה"ר יוסף צה"ר משה דרשן צק"ק פרעמסלא צזמן הרצ עגן
אצרהס חיבר כתונת כסיס פי' הגדה של פסח כתר יוסף פי' על התפלה

לנוד בחייו בכל ענף וככל חכמה חילונית אשר זידיעתה האיר כמה
 פסוהי תנ"ך ודברי גש"ת להוכיח בדבריו כי התורה היא אור החכמות וכל
 דבר לא נעלם מעיני רבותינו חכמי האמת והלדק כדי להקרות עיני
 הפוערים פיהם לבלו חוק נגד משפטי ה' אמת ודברי רבותינו הקדושים ז"ל.
 וגם בספרי רבני דורו נמלאו תשובותיו התימותיו והסכמותיו ומהם צו"ת שמש
 לדקה, וצחצורי גדולי תלמידיו שו"ת גבעת פינחס למוה"ר פינחס עני. ראשית
 זכורי קליר למוה"ר יעקב אולמו צעל עדן ערוך, תוספת זיכורי קליר
 למוה"ר ענו הנ"ל. עטור זכורי קליר למוה"ר יצחק מי נורזי ז"ל. ומלמד
 אלו כמה רבנים אחרים ילאו מצית מדרשו. ומהם הגאון החסיד מוה"ר
 אליהו הלוי מ"ן זאליסנדריא דיל"ה פאלי"ה. והרב החכם ר' משה
 מורפורגו המחבר תשובות והגהות בספר שמש לדקה למ"ר אביו ז"ל והרב
 זנו כמוה"ר שלמה לאמפרונטי הרופא מורי ורבי מוצבק. ובמוה"ר שמואל
 ידידיה נורזי. והחכם השלם מה"ר אלישע מיכאל פינזי. והרב הכולל זנו
 כמוה"ר אלופינו ומורינו יצחק רפאל פינזי כר"ו מ"ן צק"ק פאדוזה יע"א.
 וכמה"ר מרדכי יוסף קארפניטי. וכמוה"ר יצחק משה מי פיסארו
 וכמה"ר שבע לאמוראני ז"ל מלמד אחרים שנסמכו בתואר משכיל וחבר
 ותורתם זורחת צפחד יצחק. ואחרים רבים ונכבדים צפחד שהיו כולם יודעי
 ספר וצקיאים צתורת ה' תמימים: ודוד העזר היה מרגל צפומייהו דבני
 מתא פירארה שכל התורה שהיתה שם ילאה מפי יצחק אבינו. ורוב
 צעלי צתים היו מצויי מדע צתורת ה' מפני ששמעו מפיו דברי א' דים חיים.
 ובעת זקנותו היו מצויים אותו צצקר לישיבה לפי שלא היה יכול ללכת
 עוד צרגליו. וצרחותו ספסלי הישיבה מליאות מרצנים חכמים משכילים.
 וחצרים היה מציע זהה ואומר שישו צני מעי שישו שאין גם אחד מהם שלא
 היה תלמידי. וכל זה גרס לו להיותו פורש מהמותרות שהיה מסתפק
 צמועט כמו שהעידו לי אנשי דורו. וקיים צעלמו מאי דתן צפרק קנן תורה
 צמיעוט שינה צמיעוט תענוג. ונוסף גם כן שהיה צקי בכל החכמות.
 ודורש טוב לעמו צמתק שפתים וצפשטים נאים מתוקים מדבש. גם לל"ה
 עליו רוח השיר וההללה. והשיר שמיצר צעת שנתחדש הארון צצ"הכ
 ספרדים יוכיח שהוא מכלול יופי בכל פרטיו וכבר נדפס:

הוא היה רופא מוצבק ומשכים קודה אור היום לצקר החולים ונר דלוק
 צידו והיה אומר שזה מוצת הרופאים מפני שצחותה שעה נצדקים היעצ
 החולים להזמין להם התרופות המועילות: הוא היה צקי צחכמות לימודיות

תהלים ומעמדות ונדפסו . נימוקי יוסף עלי"ת . לפנת פענח -
הקדמות וחידושים :

י"ו : מה"רר יעקב מלוצלין הרב מטה אהרן מציא חידושי על תל"ך :

י"ז : כמוה"רר יוסף גאקן הרב שורש ישי דף ה' ע"ב הזכיר פירושו על רות,
ועל אסתר הזכירו בספר מנות הלוי .

יח : כמוה"רר יאודה נתן פרוינבל, הרב הנ"ל הזכירו פירושו על רות
ואסתר בספריו :

יט : רבינו יצחק די ליאון מגדולי הראשונים חזר ס' מגילת אסתר להשיב
על הסגות הרמ"צן נגד הרמ"צס צס' המלות . והרב שורש ישי מזכירו
צסס הרב החסיד בפירושו על רות .

כ' : כמוה"ה יצחק צער מקרעמניץ יל"ו חיצר ס' תעודה בישראל נדפס בעיר
חילנא, שנת תקפ"ה .

כ"א : כמוה"רר יעקב יחזקאל הלוי מעיר צרלין חזר מאמר תספרת לוליית,
כולל תשובות על שאלות חכ"ה בענין תגלחת צמועד וצדין דצר שנאסר צמנין
וצטעמי חומרות ומנהגים גם כשמו כן הוא יגלה זקן ומניח ראשו של זה
צלד עיקרו של זה והכל על פי חידושים מועילים :

ק"ח - כ"ב : כמוה"רר יהודא בן שושן, הרב מדרש שמואל הזכיר פירושו על אבות
והרב אלקצין זלה"ה השצ"ח השצ"ח פירושו על רות ואסתר . וגם צספרי
רבי דורו הזכירוהו לשבח על חסידותו .

כ"ג : כמוה"רר ישראל צנוניתי אציו של הכנה"ג, הזכירו לפעמים צמיצורו,
ונגדו הוא הרב הכולל :

כ"ד : כמוה"רר ישראל צנוניתי רר אליעזר צנוניתי צן אחיו
של הרב נכסת הגדולה והרב שדה יהושע, אצ"ד דק"ק קושטנדינא חיצר
ספר צית ישראל דרושים והוא רצו של הרב עור צרקת .

כ"ה : כמוה"ר יהונתן צאטן מק"ק גרוש נפטר צסנת הס"פא כמ"ש נכדו
הרב אצני יהושע .

כ"ו : כמוה"רר יאודה אריה צס"רר לצי הירש מק"ק קארפינטרן מדקדק עניס

וטעויות ופסתמש ופן להגדיל תורה ולהאדירה . ואזניה כאן מה שהיה
 רגיל לפרש מאמרם ז"ל שני כליות יועלות א' לעוזה וא' לרעה .
 ומסתברא טעוה מיומן ורעה משחאל דכתיב לז חכס לימינו ולז כסיל
 לשחלו . הוא היה אומר הניטו נא וראו חכמת רז"ל וזקיותן זכמת
 הניתוח יען וזיען הורידין של כלי הורע יש ימנית ויש שמאלית הימנית
 נולדת משרש וריד אחת הנקרא וויכ"ה קא"וה זל"עז למטה מהורידין
 אל הכליות ההולכות ונקראת אמולני ינטי . והשמאלית נולדת ומתחלת מהורידין
 ההולכות אל הכליות דהיינו מן האמולנינטי עזמו . ולכן זאת השמאלית
 תחממת יותר הורע ומולדת ציותר תארת המשגל . והשתא לפי זה יוצן היטב
 דרך עזע . איך כליות יועלות ימנית לעוזה ושמאלית לרעה . דהימנית
 שאינה כל כך חמה לא תוליד תאוה אלא על קו האמצעי לקיוס המין .
 והשמאלית שהיא חמה ציותר תוליד תאוה יתירה לרדוף אחרי הזנות ע"כ
 דפ"חח: ומ"ד ינחק חיבר עור שנים עשר ספרים אגרות מוסר זלה"ק ול"עז
 לכל שזוע ושזוע: ולא זלנזד נתעלה זתלמוד אלא גס זמדות טויות
 וזקנשים ישרים נתעלה . ויספיק לדעת כי זשנת הת"ף מע' ממזני ת"ת
 חידשו זית המדרש והשלמות שעליהם למדו התלמידים תורה . והיה אז
 י"ז שנה שהרז הב"ל היה מלמד תורה לתלמידים . וזיקס מאת מע'
 הממונים למען יתנו לו אחת מן השולמות ההן לעשות לו ארון להקבר בו
 אחר מיתתו ושעשו לקולו וכן עשה . וכתב עליו אלו המרוות

הבט ילוד אשה עווב דרכך . כי עד הלום בא אהרית כל גבר :
את בוראך בימי בהורותיך תוכור : ותשיש יום מצוא הקבר :

והניח ארון זה צציתו זחדרו שהיה דר סס להיות לו תמיד לנגד עיניו
 לזכרון ולזרז עזמו לחזוא לידה לעולמו , ולכן אע"פי שהיה מטופל הרבה
 זתלמודוהיה מתעסק גס להשיא זתולות ולסקח ולשרנס ענינים ואצונינים ומזול
 זהו מכיסו לסייע לתלמידים עניים זני טוטים כדו שיזכו ללמוד תורה כאשר
 הנידו לי קצת מתלמידיו . הוא היה גס בן אטטרופוס גדול להעמיד
 זב"כ ק"ק ספרדים יע"א והוא זנה הארון של שיש ופה ומהודר הרבה .
 וזכורו ימיו עכני בזד הוקנה וחולשתו היו זניו רוצים לפיוסו שלא ילך לזה"כ
 ציוס הוטענה רבה זאמרס שהם יעשו זדקה זמקומו . וא"ל לא אשמע
 אליכם כי מלוה זנו יומר עזשלמו ואני רוצה לעשות הזדקה . ונתקקס
 זישיצה של מעלה זן ע"ח שנה זחדש כסליו שנת התק"ז , והא רעוא מן

כאשר הראה צספרו אהלי יהודה הנדפס . וכתב בהקדמה שחבר עוד ס' פני אריה . וחלק יהודה עה"ת ולא ראיתים עד הנה .

כז' : כמוה"ר יצחק אלמכיס מרזני פירארה הקדמונים הדפוס והגיה חזורי הרצ החסיד רזניו יוסף יעבץ היינו מאמר האחדות יסוד האמונה . אוד החיים . ובסוף כתב ציבור נאה על מאמר רזנינו ז"ל הרורי עזירה קש"ן מעזירה . וכן הדפוס והגיה פי' ההושענות להרס"צ ז"ל ועשה זו הקדמה יפה ומאמר על ליל החופס המורה זקיאותו גם בחכמת האמת :

כח' : כמה"ר יוסף סאמיגה תחלתו מק"ק שאלוניקי ואח"כ בא לעיר ויניציאה והרצין שם תורה בפלפול התלמוד והפוסקים כאשר עינא ספיר יחזה צספרו פורת יוסף על הר"ף הנדפס זויניציאה ובספרו דרך ימין על נענוע הלולב הנדפס שם נגד ימין ה' רוממה להר"מע ופסק אשר נדפס בסוף ס' תולדות אדם קטן לה"ר שמואל אלגאזי ז"ל והרצ כנה"ג מזכירו לשצח ונראה שהיה תלמידו עוד חיבר ספר מקראי קדש דרושים על מלות היראה והאבצה לה"ית ועל כל מועדי השנה ושם הראה כי היה לו יד ושם גם צמ"ה ונדפס זויניציאה ושיצמחהו רבנן כמו סיני ועוקר הרים ובהקדמת ס' מקראי קדש מזכיר חבור אחר צנין עולם ומשם נראה כי נשא ונתן צג"פת עם מהר"ם עיין דף ד' ע"ב ועוד הזכיר חבור אחר כבוד אלדים ולא ראיתים עד הנה :

וכפי הנראה מוספר מז"ף לחכמה סוף דף פ"ד נראה שמה"רי סאמיגה היה רבו של הר"ר יש"ר זלה"ה ונמצא בידי פסק דין ארוך בפלפול עלום מה"רי סאמיגה מתום עם הר"ר שמחה לוזאטו ז"ל ובספר חוקי צה"ב איטליקוס נראה כי הרצין תורה גם פה פאדוזה וכן נרמז צס' פהד יצחק דף יר"ד ע"ב להרצ יח"כס ז"ל .

כט' : מוה"ר יוסף שלמה רופא מקנדיא צן הרצ המוצהק כמוה"רר אליהו צן הרצ הגדול המופלא כמוה"רר אליעזר צן הרצ החסיד האלוף התורני כמוה"רר אצא צן הגאון הגדול הפילוסוף האלחי הרופא כמוה"רר מנחם ז"ל איש ענו ושפל רוח ודעתו מעורבת עם הצריות חונן דלים צגוף ונפש ומוחן עוסק צתורה ובחכמות יום ולילה לא ישצות כאשר העיד כל זה תלמידו כמוה"רר זרח צד נתן צספר אלים דף כ"ח וכ"ט ושם האריך צשצחו מאד לספר תולדות רבו הזכור ויותר מהמה יעידון יגידון רזני באוני ויניציאה כמוה"רר יח"ת . וכמוה"רר נחמיה סרוואל וכמוה"רי הלוי וכמוה"רש לוזאטו ז"ל הם

קדם אלהא דצמיהא דכל היבא דמד"הד מתוחה ח"ו יראה לפניו שקי"דת ינח"ק
ופח"רו ותלמודו ומעשיו הטובים ויגילנו מכל זרותינו ויגן בעדנו ויגאלינו
צ"ח א.

יב' : כמוה"ר יעקב דניאל אולמו תלמיד חשוב להרצ פחד ינחק מן השלשה
הכי נכדד מרבו שהזוינו לפני הרצ זרע אצרהם ינחקי צוואו פה העירה
לשד"ר נצדקם ולתהות אקנקנס ועל יעק"צ איש תם אמר מוה"ר ר"א ינחקי זה
קידונו ככל ארבעה טורים לפי שהיה זכרן גדול חסיד וקדוש . הוא
הפליא לזכות את הרבים בדרשיותיו הערבים ודבריו היו נשמעים ונכנסים
בלב העם . הוא היה משורר מובהק ומיזר ספר עדן ערוך . ופיוע
מלכא רמא . ופזמון אך לדיקים יודו לשמך ופזמונים אחרים רבים
ונכבדים ומזמרים אותם בעירנו כל אחד בעתו . ושמעתי שפזמון מלכא
רמא חיברו בעתהנית ובקדושה צימיו הטובים . והראהו להרצ ח"ק
כמוה"ר ר"ר חיים בן עטר ז"ל צוואו פה העירה לשלימות מוזה והגיהו
והסכים על ידו : הוא הרצ המחבר צימיו חרפו פסק הנקרא צהש ראשית
בדברי קאיר להסיר מנהג רע שהיו עושים ברכת כהנים צלילה בנעילת
יוה"ך . ועוד לו פסקים אחרים בספר פ"י, ובספר גבעת פנחס, ובספר
פי לדיק אשר הניח אחריו ברכה בכתובת ידו ממש הנס ציד הבביר כ'
דוד הכהן ינ"ו : הוא ייסד חצרת חדשים לזקרים ותיקן והנהיג לומר
מנחת טובים בכל יום . ולאסוף הלדקה באופן היותר מעולה . הוא
ייסד ישיבה לדרוש זה בכל שנת צחק צימיו הקין . וכהנה וכהנה .
הוא מיזר ספר מנהגים לצה"כ אשכנזים זהותו מ"ן שם . והיה
אפורטורוס גדול על השבת . ובכל עש"ק היה משכים לקבל שבת ויואל
מזיתו מעוטף בצבדי ש"ך לזרז את העם לנעול את החנויות . ודבריו
ונפלאותיו רבו מספר : וכה שפשו ילאה בנשיקה ציום ראשון של חג
השבועות בשעת קריאת מתן תורתנו שנת התק"ו זי"עא . ובספר
מלחמה לה' נדפס פסקו נבד ספרי הכופר נחמיה חי"א חיון עיין שם
באורך :

יד' : כמוה"ר ר"ר יוסף דוד בכמוה"ר ינחק זינלחיים מעיר סערצבורג הו"א
היה הראשון שבאסיפת פקידת היירות שבעיר המלוכה פארוז בשנת
התק"סו ונקרא שם הנשיא על פי זווי הקיסר של זרפת . וכל מי שלא
ראה הודו ותפארתו של הרצ המזכר בפארים . לא ראה תפארת ישראל
בגלות ! והזכרים ארוכים וכבר נדפסו, ואנכי הועיד זכיתי ליהנות שם

כי הכירוהו פנים אל פנים ונהנו מזיו חכמתו צוילויאיה צעת אשר שכן שכן
 להם לשמוע צלמודים צק"ק פאדוזה ומעולם לא זזה אהבתם ממנו יען
 מאז היותו צחור ורך צמניהו וכיסוהו איש מי בכל חכמה מקול מדבר לא
 ימת ומהמון כותבים לא יענה, צריה דאפילו צאלף לא צעיל, כי כן
 היה חללם תמיד צנדר הראוי להקרא חכם. והנה הוא אציר צרופאים
 צפילוסופים וצחכמים וחכמה כחמת חנדין השתכחת ציה. עיין סס
 צאורך. והיה ה' את יוסף והיו איש מללים צכל לימודיו וצכל דרכיו
 משכיל וסצצ את העולם להיות שותף צלמא את דברי כל חכמי תצל
 המפורזים צכנסות הארץ ויאסוף אל בית נגותו ספרים יקרים מכל חכמה
 ומדע ויהנה צהס מקצת היום ורוצ הלילה ומשתעשע צצצרת תלמידים מרופים
 לישא וליתן צמלמנתה של תורה וצענייני החקירה הפילוסופיות וירד גם לעומק
 הקצלה האלדית וילרוף מחצותיו כלרוף הכסף קודם שירשם על הספר
 לזכרון וזה חקו תמיד לצא אל תכלית הכונה הראשונה ויארחנה לו לאמונה.
 והיו כי ארכו סס הימים שוקר צמלאכת ה' צאמונה עלה צידו מצורים רבים
 ומאמרים נכבדים הנזכרים מתלמידיו צם' אליה ואלו הם יער לצנון צאר
 שצע. פי הצאר. פלגי חלדים. צאר אחרת. אור שצעת הימים.
 חפס מחופס. רשואות תעלה. צשמת צת שלמה מעין גנים כולל ד'
 מאמרים. סוד היסוד. פירוש על ספר יסוד עילס לר' יצחק ישראלני.
 חוקות שמים. צצורות ה'. מעין חתום תשובות למה"רס דוד סנ"ל
 על ציאור דברי תוספות ונימוקי יוסף ופסאי דינים כדכתיב צם' אליס דף
 ח' עמוד צ' וכספר צצורות ה' דף קפ"ג ע"א כתב ח"ל צהיותי צצמקהלות
 וצמושב זקנים צכל ענין ודבר חכמה שידברו אהיה מצין ונהנה מחצרתם ולא
 אהיה משמים ודומם שאס צתורה אס צחכמה החילונית אני מנגינתם עד
 כאן לשוני ומיזר עוד ס' אליס. מצרף לחכמה. נובלות חכמה.
 סצר יוסף. כה ה'. ואלו האחרונים נדפסו צק"ק אמשטרדם ועיר
 צאזולאה. ונס ס' מעין גנים והנמשכים נדפסו צאמשטרדם. אמנס
 המצורים הראשונים לא נראו צעליל: והרצ לא היה מחשיב כל כך ספריו
 להוציאם לאור צשציל ענותנותו. ואילו תלמידיו ואוהביו שהדפיסו איהו
 מהס שלא מדעתו היינו חסרים מליהנות מזיו חכמתו כי רצה צנגלה וצנסתר
 מלצר כמה מיצורים יקרי הערך מהראשונים שהיו גנוים צאזורתיו ונדפסו
 צבתך ס' מצרף לחכמה לכן חייבים אכחנו להודות למה"רר זרה צן נתן
 ולמה"רר שמואל אשכנזי ולצמה"רס ק' ישראל ז"ל שהוציאם לאור עולם

תחורתו של הרצ הנ"ל והיה כמעין הנוצע וענוה גדולה מכולם . הוא
 חיבר ס' נחמד יד דוד מורה מקום לאמר כל מה ששנו חכמים ראשונים
 ואחרונים על התלמוד ומפרשיו ודרך זו דרך הרצ כנה"ג על הטורים .
 ובהרבה מקומות נושא ונותן בהלכה ויגיד לנו דעתו הרחבה ונדפס על סדר
 זרעים ומועד . והגיד לי שיש לו זכ"י חלקים אחרים על כל הס"ס .
 ועוד חיבר על ש"ע יד" . ועשה השגות לספר נודע ביהודה לה"ר
 יחזקאל לנדא ושלחם להרצ המהדר . וכבר הזכירם בס' יד דוד מסכת
 פסחים פ' אלו עוברין . והיה נושא ונותן בתורה ובפסול עם במוה"ר
 יעקב שמשון סיניגאלייה מק"ק אקוניא יע"א בדמוכת בספריו אביר
 יעקב דף קט"ו ע"א מתת אלים וס' שנת של מי ונת נפשיה שנת
 הס"קע :

טו' : כמוה"ר יוס טוב הלוי העליר תוספת יוס טוב חיבר עוד ס' פרשת
 החדש על הל' קדוש החדש להר"מ והזכירו במסכת סנהדרין פ"ח משנה ז',
 וכן ראיתי בקינה שקינן עליו הרמ"ז ז"ל על פעירתו שיבחו גם על זה
 החיבור וכתב ,, גדול וכשמואל בפרשת, חדש וחלון הצול צוקע כל רז וכל
 סוד יהגה לנו גם כל אשר לב האנוש תוצע ,, (ומה נראה שיהיה לו יד
 וסס בנסתרות . והר"מ חתם הקינה) שס ישקוט וסס ישכון שנת
 הש"קט . על מי מנוחות שאין רונע ,, ומכאן מוכח דלדק הרצ למח דוד
 לזיין שנת פעירתו שנת הת"ע ליצירה . והימא על הרצ אליה רצה סי'
 תק"סו שכתב דנפטר שנת תי"ג, תנל"גה :

יז' : כמוה"ר יחזקאל במוה"ר אברהם פינלי יש זידי פסק כ"י מהרצ ז"ל
 ותתם פה פיורנלה ש' הת"כ והפסק הוא צענין דברי ריבות שעצרו צין ז'
 אבשים על ענין אפאלטו של מלך ויש בלדו הסכמת כמוה"ר שצתי באר
 מבוסאמנרועו שהפליא לדבר בשצחו וכתב שנוממה הוא לרבים וקבלוהו
 עליהם לר"מ ור"מ צמדנית פיורנלה . וצט"ת הר"מ סי' ל"ז יש תשובה ארוכה
 ומנו מתומה צס' הת"כו והסכימו עמו כל המאוות הגדולים שדור עש"ג .

יז' : כמוה"ר יהודה אריה ממדינה מלצד ונה שסיפר בשצחו הרצ ססה גדולים ח"צ
 דף מ"ג ע"ג, ככתב בלדו שה"ר יא"מ חיבר ס' לב אריה על הזכרון . גלות
 יהודה פי אריה פי המלות . וס' סוד מרע על הלחוק . צ"ח לדיק מוסר על
 המדות עוזות והנהגות ישרות ונדפסו , וס' שאגת אריה נגד חכמת האמת .
 ומפיו לפידים יהלוכו נגד חכמת הנגול . וכבר כתב הס' הג' שס' שאגת

יזכרם אלדים לטובה עם שאר לדיקי עולם תמ"ך. וראיתי להעתיק דבר פרטי שכתב
 הרב הנ"ל רבינו יש"ר ומקדיא ז"ל, בהקדמת ספרו הנכבד גבורות ה' ח"ל גדולים
 מעשי ה' יותר מהמפורסם וכ"מש המשורר האלקי גדול ה' ומהלל מאד וגדולתו אין
 מקר שכל העולם מכירים צדוה בגדולתו שהאיש המדיני יגדיל ויאדיר ה' יותר מהאיש
 הכפרי. והאיש המשכיל הפילוסוף יותר כמה מעלות מהמדיני והקוראץ בספרי
 הקצלה יותר מהפילוסוף. והמלאך יותר מהנביאים והמכמים. וכפי גדולת
 המלאך כך יוסיף להגדיל צוראיו. וכל ההתקצרות אליו הוא כמה
 שמוסיפיה שצחו וכ"ו וכ"ו ואחר כך האריך וכתב ועתה שמע נא דעתי ותראה
 איך גבהו מחשבותי ממחשבותיך שכל זה איננו שיה לי צערך גדולתו יתברך
 שכל ימי לא יכולתי להאמין שאין עולם אחר. זולת זה ממרכזו מגורנו
 עד הגלגל השמיני או התשיעי או העשירי ושהאל ית' הוא המניע אותנו נצח עליו
 שלא יארת לבת הצלית בעל תכלית ללמאס עלמו ולנוח על דברים קצובים
 שגם שהם נפלאים וגוראים צעינינו לפניו הם שפלים כי אין ערוך לו ברוך
 הוא. וכשהייתי קורא בספרי המקובלים והייתי רואה הארבע עולמות
 (אבי"ע) והספירות שבהם מתגשא ה' יתברך יותר רוכבים רעיוני על
 כתפי הפילוסופים ועלו אחר כנשרים ונגזיהים מאד בראותי שמאד נעלה
 אלדים ותעלזונה בליותי והייתי עופף ועופף מהשמחה על שהכרתי מוספת
 גדולת צוראי יתברך שמו והוסיף לי שמחה ואורה קול צשורה ששמעתי
 שהתחילו צומנינו לחשוב מחשובי המקורים שכל העולם הוא כעשית הנקראת
 לנטרנא והנר הדולק בו היא גוף השמשי הזה העומד באמצעה ואורו
 מתפשט עד גלגל שצתי שהוא הטיקף האחרון של זה העולם וכל שאר ככבי
 לבת ישנים עם חדשים עם הרבה שאינם נראים הם צתוך העשית הזאת
 ונהנים מאורו: ואולם הכוכבים שגלגל השמיני יחשבו שהם נרחקים
 מהטיקף שצתי שעור גדול ורצ יותר ממה שחשבו קופירנ"יקוס ולכן יראו כל
 כך קטנים הבס שכל אחד מהם הוא כזה העולם או יותר ר"ל כהיקף גלגל
 שצתי והאור שנראה בהם הוא מאור השמש שצכל א' ואחד מאותם עשיות
 או עולמות ומי יודע על איזה אופן יהיו אם להם ארץ וישבו וצריות דומות
 לנו או על אופן מתחלף ברוך הצורא שהוא לצדו ידעם. ומכאן תלמוד
 להקשיב אונך לדרים שצתלמוד ולא יהיו זרים צעיניך מה שדרשו על פסוק
 להנחיל ארצה יש עולמות ודומיהם מהגזמות ישתבח השם יתעלה הנכבד
 המרום על צבל רבא ותהלה צלי קן ותכלה. ואם צבופים כל כך נעלה
 כל צבופים

בספר חיי יאודה להי"א הנ"ל שחזר צו וממילא שניחם גם ממה שכתב נגד ח"ה כי בא זה וביטל את זה וחזר להאמין גם בחכמת הקבלה כי עלובה עיסה שהנחתם מעיד עליה והוא כשגגה שיגלה מלפני השליט וה' האיר עיניו בזקנותו והחזירו בתשובה שלימה מהעון הזה . כי יראת ה' היתה חוננו . ומלכד כל זה נתאלו פסקיו ותשובות מפוזרות אחת הנה ואחת הנה בפחד ילחק אחת מהן צערך חרה שלא לשחוק עש"כ ויש זידי פסק כ"י וזכרו ע"ע הסכמה שהדשו בזיניאיה ותתום קודם כמוה"ר שמה לולאנו עם שאר רבני העיר והיה ג"כ פייטן ומשורר . ופיוט יום זה יהי משקל כל מעשתי הוא מהרצ ז"ל ומתום שמו הטוב בראשו החרוזות :

יח' : כמוה"ר יוסף דה"ר מררכי הכהן א' מתלמידי דה"מ בית יעקב אשר צע"הק ירושלים ת"ו חצר ס' דברי יוסף דרושים ונדפס .

יב' : כמוה"ר ילחק זרכיה מפאנו חתנו ותלמידו של הר"מע ז"ל ת"ן בק"ק לגו הרצ פ"י הביא תשובה ממונו צערך אצל אסור ככל זויני שמה, וצערך טומאת אהל . ותלמידו הוא הרצ צאר עשק עיין צבי' פ' ופ"ה מה שכתב משמו החילוק שיש בין משנת שמעון הלדיק פרק א' לדאבות למשנת רש"ב דפ"ח . הרצ ז"ל היה מקובל וחסיד ופייטן עיין צבידור של זרכה כמנהג איטלייא שנדפס בפירארה ש' תנ"ג ותמלא איה פיוטים ממונו . וחיצר עוד ס' חנוך לנער דרושים ומידושים והוא כ"י זידי הכותב מרדכי שמואל גירונדי מפדווא :

כ' : הבאן הרופא המופלא כמוה"ר ילחק חיים כהן מהמזנים ריש מתיבתא וא"צד דק"ק פאדובה יע"א אור תורתו זורחת צס' פחד ילחק ערך אונס נתן ד' דברים וצפסקי ראשית . עטור . תוספת זכורי קציר לתלמידי הרצ פ"י . ויש זידי פסק מהרצ ז"ל כ"י על אודות הכהנים שמאריכים כנגוס האותיות שצסוף תיבות וישמך . אליך , ויחוך , באופן שישיבו התיבה מלרע, והוכיח צמיסור שרדך לצטל מנהגם , ותשובה זו היא חתווה נכ"ז אלול הת"סו . והיא נעלמה מהרצ בצעת פנחס כ"י יען הוא צגנת הת"עב עשה פסק ארוך להוכיח צהפך דאין לצטל מנהגם . וגם א"חכ חגר מתניו להשיג לכל מי שחלקו עליו . אך תשובה זו של מה"ר יח"כס ז"ל לא הזכרה בתשובתו הגס דקדמה לפסקו . ואין להתפלל יען לא נדפסה ואכ"מל : הרצ הנ"ל חיצר ס' פחד ילחק מגיד מראשית אחרית התלואות אשר עצרו לק"ק פאדובה ציוס עשירי לחדש אלול

על"כ יחשבה שמו על הלידות השכליות הספירות שרו מעלה מסתגלות
 הימנו דרך עלול ועינה. וכל איש כפי כמו וידיעתו ראוי לקדם צורחו צעורה
 (היינו להראות במקצת מה גדלתו ויחידתו) ואם תיסי' זעום כחזרו על
 תולדות וחלקי הס"ח ובאצטום על תולדות חוצרי האדם והכו להודיע גדול
 האורח מהפעולה איך אנחנו עם סגולה לא כדע צעמים נורא עלולה
 צמנועת העגלה הגדולה? עד כאן לשון הרב סי"ט לעניינו אשר צהס
 מפרסם חמונתו באמתות המעלה האלמית ואיך מוכיח יגיע האדם
 להצין מפלגות תמים דעים יצודק ותעלה שמו ולסלנו ולשפחו על שלמות
 פעולותיו צמים וצורך. וכמה שבו צדוהם פקו פולס הזוערים צעם
 הפוערים פיהם נגד חמיהות הסכמה הקדושה הזאת עם מיראות עיניהם
 מהכבול לצותם כי העד העיד בנו הא"י סי"ט אשר הוא צקו בכל
 חמת החקק לארבע ולחמש צמחורו הנכבד, כי אחרי שאמר ה' עיני
 צסרתי המקובלים ויאה הארבע עולמית והספירות צהס מתנשא ה'
 יצודק היה מעוסף מהשחמה על שהכיר יותר גדולת צדוהו. באים
 הדברים למי שאורן דין צנרא דמעורן ליה גליין. תהא מנוחתו כבוד
 אלל הדקיקים אשר הוליוו כל ימיהם לעסוק צתורה לשאם ולהאיר עיני
 הדור צמיוורים יקרים גם צספר אליו דף ו"א ע"א כתב ומה לנו לצנות
 האמונית על דעות המשתנות בכל פנות ועונות, טוב לכת אל צית אלדים
 אחרי עיקצות חכמי הנקובלים האלהיים הנימולים שהס יאמרו שבשעלה צמחשבה
 לפני איך סוף צ"ה להגלות ולשפיע מעוצו לכרוא צריאות האירו צדקיו תכל ונתפסטו
 תקף תר"ך ניולות שבו ומחשצתו כמנין כת"ד והוא קולו של יו"ד של הו"ה
 ועדין היה מוכסה עד שהחמיד האצילות ונגלה כבוד ה' וכ"ו וכ"ו עיין שם צצורך
 דברים נפלאים צענין זה צאופן שהרצ יס"ך יהיה משלנו להאנוין צא ימות חכמי
 הקצלים: וצם' אליו דף ס"צ עמוד צ' כתב וצתצותי למ"ר רר זרח העקצלים
 החוקתי דג"ת וצתרתני הראוית שנגדס הגם צנימי נעורי הייתי אדוק צדעת
 רמ"צס ז"ל של יחולתי הצין חס הצמיה היה גורה צלמית איך תהיה נפרדת ויחידות
 היה צי ראיני חומר צענין הארץ איך להס חלק נעם"צ שלא נתעלמו צמושכלות.
 והאגוס הרעים ה' באים הוליוו עלי שמועית מפני זה להנקה ממני כאילו אני כופר
 צהשירות הנכס ומי שלצו נוקמו היה חומר קן ותלילה לי זה לא עלה צמחשצתי
 לעולם סת"ל החכמות צמחשצתי ירשה מאצותי שכנה מהס היו מלמדים צישוצות
 פילוסופיות ולא נשמע עליהם שכן דבר, ומוליא דצס' (אר) הוא כסול ונעדר
 מחכמה או אס הוא מצין מרמה הצרות שצלב ולצ ידבר וצקצרנו

ש' ראתה ותמל הארץ ועוד חיצר ספר עת קץ יגס זה נדפס צאמטרדס .
 וכו הרה עשר נצוד חכמותו צנגלה וצנסתר צב"פת וצמדריסס
 וצעצעייות אלדייות וצכלייות וצדרכי ההללה והסיר . ועוד חיצר
 ספר פי ספרים , שירים וצמירות צמשקל הסיר ספר ציום ססימו רצני
 פאדוצה ללמוד מסכת חולין . ועוד חיצר ס' עקצ רצ על דצרת
 שצועת אלדים שנותניס פורעי המס לראשי הק"ק צפאלדוצה . וצניהס
 נדפסו ציוניאליה ומוה"רר יוסף ניצה ז"ל מפליג צצצמו צסוף הספר
 וקוראו רצ גדול מופלא וכולל הכל הצכמות . וצמעו הולך צכל
 המדינות . והרצ הכ"ל נקרא יחכס, והוא מהצאים על הצתוס צשמש
 לדקה ח"ח סי ד' להצזיק מנהג הצחת תפילין צח"ה צצקומות שורהיס
 כן . וצקונערס פני הצרוציס יש תצוצה והסכמה ממנו והיא חתומה
 צצנת התע"ע . והרצ מורפורגו קורא אותו גאון יעקב תפארת
 ישראל רופא חוונן ריש מתיצתא וח"צד דק"ק פאלדוצה . ומוה"רר
 יצחק פאליפיקו צקינה אשר קינן עליו מצצמו מאד מאד כאלחד מנגדולי
 הרשונים וכתב שגפער ש' הת"פג זי"עא :

כא' : כמוה"רר יהושע פירמי יש צידי פסק כתיצת יד ומנוו להוכיח שהצנהיס
 הצאים מחון לצה"כ יאחר שהתחיל ש"ן רזה יכוליס לישא כפיהס
 וגס נדפסה צס"ות הר"מו סי' ז"ך . וצס"ות עפר יעקב כ"י יש
 פסק מהרצ ז"ל על פסול שצ"א צס"ת אחר קריאת ו' פסקיס של
 השציעי שאין ס"ת אחר והעיד סכן היו ניגיס הר"מע וצמוה"רר אר"ק
 פואה מריגיו וצתצוצה הכ"ל חתומיס עמו כמוה"רר מנחס שלחמי
 וצמוה"רר חזקיה מנח פרוציונללי ז"ל . וזה הסך ממ"ס הר"מו
 צתצוצה סי' ל"ו דאוסר . וצאמת הוא פלא דהר"מע וה"רר אר"ק
 אשר להס יד וצס צח"ה סתא לא עצרי כהר"מו המקוצל האלדי שצנה
 יסודותיו על דברי הצוהר . והרצ פירמי קרא לה"ן עולאצוט מורי
 ורצי והיו תצוצותיו צידו כי הצניס סס .

כבי : כמוה"רר יוסף חזקיה צננה"רר יצחק ידידיה צורגו רופא מוצחק צצמן
 הרצ פ"י, וצערך דגיס נמנה הרצ סס לראש רצני פירארה וזה הוה
 צס' הת"עצ . וצס הסכמה ממנו צס' ראשית צכודי קליר צצנת תס"ה,
 וצערך גילוח צח"שמ דף כ"ט נמנה לראש רצני העיר עס כמוה"רר

ישים ארצו והמקום לא ירמה שעתיד ליתן את הדין לפניו . ואתה יודע
 חיי שאני ירא ה' מאד ורועד מגזרותיו ומדקדק צמלות ושאיך לי צעולמי כי
 אם הלמוד שמעוררי גדלני חשק האמת לדעתה למען אלמד ליראה ולעבוד
 את ה' בתמים שאלמלא זה מה לנו לסבול לרות הגלות ונהיה לחרפה צגויס
 ולא נאמר חדאי נפשאי צעה"ז אכול ושתה כי מחר נמות וכ"ו והאמת היא
 מה שאמרתי שדורנו איך תוכו כצרו ואינם רויים כי אם חכמים ומזיפים ואני
 לא אחוש ללנים שה' בוחן לבות וכליות העיזה ה' לעוזים ולישדים בלבותם וכ"ו
 והארץ עוד וכתב וזו האזהרה מועלת על האצות הגורמים לצנים לחטוא
 שזלמים לפדו"צה להתפלסף טרם יגה עליהם אור התורה והיה להם להטביע
 קודם צנפסס היטב מטבע האמונה שלא יסורו ממנה והארץ עוד וסיים
 מאמרו הנכבד מה טיב כי תצקס הרפואה מספרי הרופאים והאמונה ממקור
 ישראל ולא מילדי זרים ונכרים בחכמות החילוניות לכן תמים תהיה עם ה'
 אלדיך שכל עוד שתוסיף לקרוא צספרי הפילוסופים תחסר מידיעתך ותתעלצ
 אל לנך ותדאג באחריתך עד שתקון צחיך וראה והתצונן צספר תהלים
 שחיבר דוד הע"ה מלך חסיד שאין צו אלא דברי שיר וזמירות נא חכמה
 מדינית ולא מחקרית ואלהית ע"כ צהיותו כולו שצחות לאל יתצרך צתורתו
 יהגו יומם ולילה כל האומות שצעולם והוא צפי צתורים וצתולות זקנים
 ונערים וסגנים וזמרים צצמתקלות. ואילו ספר חיוב המיוחס למשה רבינו ואין
 צכל הכתובים ספר מלא חכמות כמוהו אינם קוראים כי אם ציום תשעה
 צאז (כפי מנהג קהלות קדושות ספרדיים) שהמוסכס הוא אלל הרוצ
 שהדורש את ה' ודצרו האלהיים מעל ספרי הפילוסופים כדורש את המיים
 צצית הקצרות ולהפך המפרש דברי התורה והכתובים על דעות הפילוסופים
 הוא מצקס הממים צין המיים ולכן אל תטוש תורת אמך וטוב שתהיה
 כסומא הנשען על הפקח הצריא שינהגך לשלום וישר לפניך דרכך צלי
 תכשול ומשתתור אחרי עיניך ותשען על סכלך ותגוף צאזן רגלך ותפול
 צצפתת שאורח חיים אם תפלס צלי כר מלוא ותורה נעו מעגלותיה לא תדע
 דרכו לכן קבל האמת ותדרוש אותה מעל ספר התורה אז תלך צדרך ישראל
 ואת ה' אלהיך תירא:

כח' : כמוה"ר יוסף בר יששכר איש פראג תלמיד הגאונים מוה"ר מרדכי
 יפה ז"ל ומוה"ר ליווא בר צלאל ז"ל נודע צשערים שמו על ידי
 ספרו יוסף דעת הגהות נכצדות ופירושים על ר"שי ע"ה הנדפס

זכר לדיקים לזרפה

שמאל צדק זנו להורות שהרגל מצטל לאצל לזרת שלשים אמילו על
א"ל ובלבד שתצא לו הגערה אחר הרגל כמנהג פירארה והיה מ"ן
צב"ב אשגנוים וזה היה בשנת ת"ע .

כז' : כמה"ר יעקב אלישע מהאדומים . גזר חכם בעון התורה ומלמד
תינוקות באמונה כמה שנים . ענו וספל צרך . משורר ודרשן
ומ"ן צב"ב איטליאני בעיד מולדמו פירארה וח"כ הלך לפיסארו
להרצין תורה . וסבל זכות רבות צמית צניו ונתן וסבל
יסורי ה' באהבה . וצהיות קרוב לפעירתו אמר לעומדים עליו
שיחזיקוהו ד"ת כי הוא מוכן לעלות אל הר הה"ר וילאח נשמתו
צן ע"ה שנים צב"ג תמוז התק"פט . והספידוהו פה פירארה .
זל"ה .

כח' : כמוה"ר ישראל פואה צתשובת צאר עסק סי' ד' נקרא גדול הדור
והסכים עמו בצסקו .

כח' : כמוה"ר יוסף פירמי מאנקונה צזמן הרב עפר יעקב ויש סס תשובה
מיוחדת אליו מהרב סגרי והיא צסי' ע"ו ובמה"ר מהללאל הללויה
מזיווטא נוצא היה לו מחלוקת עמו על ענין ס"ת שצקו צדצק
יקלפים אחר כל תפירה ותפירה והציעו הדברים לפני רבני פירארה :
והח"ר עמנואל פראנסכי נשא ונתן עמו ע"פי הדין ושלח לו פסק דין
עם שיר הכרפס צקול עוגצ דף ח' ע"א :

כח' : כמוה"ר יוסף יענץ צן מוה"רר חיים יענץ הוא הקדוש מגלות ספרד
חצר מאמר האחדות יסוד האמונה אור החיים פי' פרקי אבות . פי'
תהלים וכדפסו כולם . ומה"רי חיים כתב עליו וכשצאתי למנוחה
ד' מלאתי סס חכם אחד ספרדי לדיק צכל דרכיו וחסיד צכל מעשיו
נאה דורש ונאה מקיים ומספריו ניכר גדל חכמתו וקדושתו ויראתו
טהורה ונקאתו לכבוד ה' ותורתו . יש"י עמ"הן :

כח' : כמוה"ר יחזק גרשון תלמיד מוה"רס אלשיך א' מרבני ויניאח מגיה
ספרים הנדפסים סס . יש לו תשובות צש"ות נחלת יעקב אלפרון וצש"ות
מהרי"ען וצש"ות הר"אש דפוס שני צויניאח . וחיצר ס' שלום
אסתר ונדפס . וס' מזקש ה' פי' עה"ת כמ"ש הוא עצמו צהקדמת

צפראג שרית פ"ה פר"אג (טס"ט) וכתב בהקדמתו שצדק פירוש על ס'
זחינת עולם להדרשי וס' עו"לי עיק על עיק יעקב המעידים על רוחב
זינתו צת"כ גפ"ת ומדרשים :

כס' : כמוה"ר יוסף אירגאם זל"ה מלמד הזורח ש"ת דברי יוסף . שומר
אמונים ומצוא פתחים . שדר עוד ס' פוכתת מגולה והלך נחש נגד
הכופר הגדול נחמיה חייל חיוק והפסם צאמשטרס . ומתומים צאזרותי
אגרותיו ש:תב לרצני דורר כמוה"ר אברהם סגרי כמה"ר גור אריה
פינלי זל"ה אשר בהם נשא ונתן במכמה גפלאה על אדני הקבלה
האלדית האמיתית ובעיר ליוורנו נדפסו זה שנים עוד חצור נחמד שמו
מכתת יוסף עס פרי מגדים להר"צ ז"ל כולל מוסרים . תופשות .
אזהרות מלוקטות מספרי הראשונים ז"ל וכללים ללמוד חכמת האמת
והוליאו לאור ח' מקרוביו כמוה"ר יחזק אירגאם שליח דרחמנא
מע"הק טזריא תוצ"צ והוסיף צו הגהות ונסדפו הדפים ס' ויעתר
יחזק על תנ"ך גפ"ת ומדרשי' ממונו ומאלאו ככל הספריס הנ"ל הקדמות
אמיתיות ומרגליות יקרות .

ל' : כמוה"ר יונה לנד סופר מפראג, הרב המחזר שו"ת מעיל לזקה על ד'
טורים . היה מעיין גדול וסופר מהיר וצקי גם צלימודיות וטבעיות
כאשר יראה המעיין בהקדמת ספרו וצתשזותיו הנכבדות ושיצחוקו רצני
דורו בהסכמותיהם על חסידותו וענינותו וסקדנותו צתורה :

לא' : כמוה"ר יאודה צן יעקב חזן דובר לזקות ומגיד מישרים מצית מדרשו
של הרצ' המופלא כמוה"ר מאיר לבית מאיר, נדפסו שיריו צסוף
הלכות צדיקת הריאה לשצח הרב רצו הנ"ל ובהם הראה צקיאותו
צחכמת השיר :

לב' : כמוה"ר יעקב דייכה, מה"רס פאדוזה הרץ לו תשובה צסימן ל"ח :

קט"ז-לג' : כמוה"ר יוחנן, חלוף התורה והאבז יקר למיה"ר פאדוזה כדכתב
צתשובה סי' כ"ט וסימן פ"ו :

לד' : כמוה"ר יחיאל, אהבזו ושארז מה"רס פאדוזה הרץ לו פסק צסימן
ס"צ והצבור לשצח :

ס' קול זוכים פי' איכה והוא הראשון שבקדושה החתום בגזירה שעשו
רצני ויניניאה נגד הצאים להשיג גבול רעיהם בעלי המגויות כמ"ס נש"ת
מה"רס דיקנאטו האחרון כ"י

כ"ט: כמוה"רר יחזק ככ"ר אשר פאזיפיקו ה"כד צק"ק ויניניאה חמיו של
הר"ר קורינאלדי בעל בית דוד יש תשובה ממנו על ענין היזק ראייה
בשמש לזקה חס"ו סי' יו'. ועוד לו דף מ"ו תשובה שנית וחתום
הת"ט: וראיתי קובץ תשובותיו ב"י הנקראים משפט שלום. א' מהן.
תשובה שלימה על גרעין פורמ"ינתון שנמצאה בתש"ל תוך הפסח
שנוטעין אותו ומשליכין אותו המורה ולא יאסור לא התצטיל ולא הכלים
ונחלק על הוראת בעל הפק"ט ח"א סי' קי"ב ע"ש וחתם בשם הישיבה
הכללית של ויניניאה: עוד לו תשובה ארוכה על רב שזיה לפני מותו
שלא יספידוהו, להוכיח שאין שומעין לו. והרבה דראיות להוכיח
שמועלת ההספד הוא להשיב בתשובה הרשעים ושאין צידו לזות היזק
הרוחני של אחרים, ולא עוד אלא שעל ידי שומעדין עליו ומתעוררי'
הרשעים לשוב בתשובה הוא זוכה ומזכה גם לאחר מותו. ותשובה
זו היא בהפך מ"ש הרב דרך המלך דף ק"ה ע"ג והרב חיים שאל ח"א
סי' ל"ד. וצריא לי שהרצנים הנ"ל לא ראו התשובה הזאת שאם לא
בן היה להם להשיב על כל הטעמים שהובאו שמה והם לא העלוס על
שפתותיהם כלל ועיין עוד להרב זרע אמת י"ד. עוד ראיתי בש"ת
מהר"ף הנ"ל תשובה ארוכה להוכיח דרב שזאל צנדוי רצני העיר וצא
להדפיס ספר אחד שחיבר שאין להתיר לו שדפיסנו עד שישוב לחטאו
ורצני העיר יתירו לו נדויו: ויש לו ויכוח ארוך עם הדב הגדול
מוה"רר נתנאל הלוי כשהיה מ"ן בפאדוזה על ס"ת שנמצאת ה' של
אלדים שרגלה נוגעת ואינה נוגעת אל גנה כי הר"ף הנ"ל התיר זה
סקילוף ולקרוח צס"ת ההוא והר"נה הורה שצריך לגנוח אותה יריעה
ועשה הסגות לפסק הר"ף והוא חזר והשיב לו על כל קח וקח והסכימו
עמו כמוה"רר חיים וולעירה והרב הקדוש מוה"רר יעקב חזק זלה"ה
תפאדוזה. ויש צדי כתיבת יד ההסגות שעשה לפסק מוה"ריח ע"ע
ויו קטיעא שנחלקו זה רצני רויגו ויניניאה: וראיתי כ"י מהרב
אגרת תשובה המיניס שהעתיק מלשון לעז לל"ה וכתב בהקדמה שאלא
אותה בעיר פיראנו ולא ידע מני חצרו. זהרב הנ"ל היה דרסן

לח' : כמוס"ר יעקב חזק הוא הקדוש המפורד צפה הרצ הגדול מופת דורכי
 מוה"ר חיד"א ז"ל צספרו דצ"ט ל"פי ערך צרכה ח"ל ואני שמעתי
 מהרצ עיר וקדיש סבא קדישא כמוה"ררי חזק ז"ל אצ"ד רב"מ דק"ק קי
 פאדוזה דכשצא אליו אדם לצרכו היה אומר תחלה יתצרך שמו של הק"צ
 ואח"כ היה מצרך לאיש הסוא וכ"ו : הוא היה תלמיד למוה"ר
 מרדכי צאסן מוירונה . ואח"כ בא לפדוזה ושתה מצאח מיס חיים
 של התנא האלדי רבינו משה חיים לונאשו ז"ל . ואחרי נסיעת
 מוה"רר ישעיהו צאסן ומוה"רר ישעיהו רומחנין ומוה"רר מנחם מודנא
 נתקבל לאצ"ד ולראש צכל הק"ק . והעמיד תלמידים הרבה תורה חסידים
 וישרים וצתוכס החכם הכולל ענו כהלל כמה"רר שצתי אהרן חיים מדיני
 ז"ל וכמה"ר עזריאל אלשטינו וכמה"ר יהודה טודרוס והצביר המשכיל
 כש"ת כמה"ר מאיר ערויאסטי ז"ל . וזה האחרון סיפר לי שמוה"רר
 חיד"א זלה"ה אמר לו פה אל פה כי מה"רי חזק הוא קדוש כמלאך ה'
 לצאת . וצאגרת אחת שכתב לו הרצ הנ"ל צתך שלימותו חילה פניו
 שיפגעו נא צברה חזק שיתן לו את צרכתו המעולה ע"כ שמעתי .
 ומוה"רית הנ"ל היה לו ויכוח גדול עם רצני ויניניאם ע"ע זיו דשלוס
 קטיעא . וע"ע הערכה על הסומרים האזרחים העושים משא ומתן
 צויניניאם וכתב על זה הרצה פסקים והשגות נגד הרצני העומדים נגרו
 כאשר תראה צש"ת משפט שלוס להרצ פאליפיקו ועוד לו תשובות אחרות
 כתיבת יד צאולרות תלמידיו וכתב בהגות רצות על די עוריס וס' מגיני
 ארץ ואשלי רצני אפי רצני וש"ך מה"ת איתים ציד גדולי תלמידיו .
 גם חצר ס' כללים על הש"ס ופוסקים . והרצ שושנים לרוד על
 הש"ס מנימוקיו על הש"ס צמסכת שצת ומקומות אחרים . ויש לו
 תשובה צש"ת קרית שמע על ניגון המוזיקא ורצני שלוניקי וקורפו
 קוראים אותו צשס הרצ הכולל מופלא שצסנהדרין אי חסיד אי ענו .
 הוא למד תורה צדומק ומפור ממנו לעניים גם צין האומות צאופן שהים
 מצוד מכל אדם . וראיתי קונטרס מדרשויו כ"י . וזוה לפני
 פעירתו שלא יכניסוהו צארון אלא יוליכוהו תלמידיו לצית מנוחתו צתך
 סדין פשתן וכן עשו ותיקן כמה תקנות עובות צעיר פאדוזה . והיה
 לו אהבה עזה אהצת התורה עם כמוה"רר אצרהס שמו זלה"ה הרצ
 החצצר זרע אצרהס עש"ת והיו מריצין זה לזה שו"ת והר"אש היה

מכאן

ומשורר והגיה מחזור אשכנזים ע"פ הדרת קדש ושם נדפס סידר זהב שלו.
ועלה השמים צליל מש"ק י"ג ניסן שנת ה'ת"ק :

מזה"ר ישעיהו צער מ"ן צאלוסיוא צעיר זולן חיבר שו"ת וציאור נחמד
על התוספתא ונקרא יש ישעיהו ונסופו יש קונטרסים מולדת ישעיהו
מורה מקום על הדינים הנלקטים מחזורו ונדפס על מסכת ציאה ש'
התק"כע .

ל"א : המכס הכולל האלדי דון יוסף ׳ יחייא בן הגאון הכולל האלדי דון דוד
׳ יחייא הדיין הספרדי ז"ל מלישזנא עיר ואם צמלכות פורטוגאל חיבר
ספר תורה אור ועניינו לדבר על האורח האחרון של הנפש ועל ג"ע
וגהינם וע"ה ודברים אחרים יקדים ונדפס בצולוניא ש' רל"ח וצסוף
הספר כתב שזכה להשלימו ערב חג הסוכות פה אימולה שנת יפ"רח .
ובהקדמת הספר כתוב זה מתורעיו ותלאות אצותיו צעת גרטי ספרד
והשמדות ויש ללמוד מוסר כאה שהלדיקים פונים לעולם אל השורש
הטוב מציעים אל ללקת אצותם כדי להתדמות אליהם ולירא ציותר שלא
לחלל כבודם צמעשים רעים , קחנו משה וחוקק אותם על לבן . וכתב
עוד בהקדמה שחיבר עוד צ' ספרים אחרים נר מורה דרך חיים ולא
ראיתים עד הנה . והרצ סדר הדורות דף ק"עו ע"צ כתב משה
פרח שושן הר"י ׳ יחייא צפסקין פ' המפקיד והרצ שה"ג ח"צ דף ל"ח
ע"צ כתב וצפרה שושן ראיתי שהציא שם דברי מה"רר תס ׳ יחייא
וצתוך דבריו הזכיר דברי הר"י ׳ יחייא צפסקין ע"ש ולא ידעתי אם
הוא הרצ הנ"ל או א' מקניו שהזכיר בהקדמתו : וחיבר עוד פירוש
על חמש מגילות וכתובים ונדפס בצולוניא ובהקדמתו סיפר תלמותיו
וגרושיו ,

לב' : הריט"בא ז"ל צמדש שמואל צמנתה הוי מתפלל צשלמה של מלכות
מצואר דהריט"בא היה לו יד ושם צמנתה האמת .

לז' : מה"ר יהודה כהן מתושבי ליסא חיבר מראה כהן שיטה על צמנים
ועוד לו צכ"י מנחת כהן על מנחות, ומתנות כהונה על מס' צבורות :

לד' : הגאון המקובל מזה"ר ישראל חזקיהו צסאן אצ"ד צק"ק פאדובה צצ"הכ
איטליאני צזמן הרצ דבר שמואל, יש תשובה מיוחדת אליו צצמין ר"ל ואז

תולדות גדולי ישראל וגאוני אנגליהם והנהגות מהל'
מרדכי ט" גירונדי על

שולח לו מתנות ושמן טוב ערב חלף בסקיו ומידושי . ועלה אל
האלדים זקן ושבע ימים בן שלש ותשעים שנה זיש"ק י"ן למדש אז שכת
התק"מב לילייה . והחסיד מוה"רשע פלמידו חקק על מלצתו חלה
המהות .

מז"ק

הרב החכם השלם יקר וגעלה סיני ועוקר הרים מוריניו ורבינו ג"מ ור"מ כמוה"ר רר
יעקב רפאל סוקיה חזק זל"ל .

כד דמך טובינא דחכימי

מר גניתא דלית בה סימי

קול ה"מר קרא

איך יעקב חזק פאר ראשינו

נלקח באין שלטון ביום המות

צדיק יסוד עולם גאון דוריני

בין שוכני עפר בניא צלמות

שפבו דמעות בא כשטף מים

כי עצה ותושיה מנו נגרעת

נכנס לגן רדים רחב ידים

בין כל עדנות שם מצב נרבעת

לו' : כמוה"ר יוס טוב הלוי העליר צעל תוספות י"ט . מעדני חלך .
חיבר עוד ספר לורת הזית על בנין בית המקדש ונדפס . וחיבר עוד
ספר מעדני חלך ולחס חמודות זיאר על הר"אש ונדפסו שני חלקים .
ורבני אשכנז מזכירים אותו לשבח . ויש לו תשובות רבות צט"ות גאוני
בתראי ובספדי דבני דורו : ובאור הספרים של הגאון מוה"ר רר דוד
אופנהיים זל"ל היה חתום זיאר הרב תי"ט על פירוש הר"א צע על

היה ציורונה . והיה חסיד ומקובל אליו כמ"ס בהקדמת ס' תורת
 שלמים הרב בכדו . ותיקן חזרת משמרת החדש וסדר ערב ראש חדש
 שמתפללין בפאדוזה וזס היתה מנוחתו כבוד ונקצר ע"פי לוינו צמונליילסי
 כאשר שמעתי מפי מגידי אמת .

לה' : פמוה"רר ישעיהו צסאך צן הרב הכולל הכ"ל למד תורה צצמדותו עם
 מה"רי צריאל והר"מו צמנטוזה ולמד גם כן תלמוד עם פמוה"רר מרדכי
 צסאך רב מ"ף צק"ק וירונה וא"כ היה מ"ף צפאדוזה צצ"כ איטלייאני
 צמון הגאון מוה"רר יח"כס זלוק"ל וכשהיה מורה לדק צפאדוזה הסכים
 צהדפסת ספר הון עשיר על הס"ס וזכר סס צר"מו פמוה"רר יצי"חצ נוטריקון
 שמו וסס אציו זל"ל , ומשס ילא וצא לעיה ריגייו ונעשה חתנר של
 המתקובל האנדי מוה"רצך זל"ל . ותורתו של ישע"יהו זורחת צכל ספרי
 רצני דורו פחד ילחק - דצרי יוסף - שמש דקה - אורח לזריק ונדומה
 ונדפס ס' תורת שלמים היינו לחמי תורה מתשובותיו עם איזה תשובות
 פמוה"רר ישראל צנימין צנו . ויש צידי כתיבת יד קונטרס משפט
 לצעוקים אשר פעל ועשה על דצרי ריצות שעצרו צק"ק מנטוזה ע"ע
 הערכה על פריעת המס על נכסי חוק : והרב הכ"ל היה רבו של הרב
 החסיד פמוה"רר משה חיים לולאטו זל"קל והוא הקריצ לו למנחה ס'
 לשון למורים : ואחרי פטירת מהר"צך זל"ה נכנס תחתיו לשרת צקדש על
 התורה ועל העצויה ועל ג"ח והניח עוד חיבורים אחרים קוצן אחר של
 תשובות צסס אנלי דל . וספר אורי יו"ט : ועוד דאיתי ממנו
 כ"י השבות ותשובות שהשיצ על כל ספר חן גלי"ן להוכיח כזונו
 ושקרו . וספר כו"ר לזה"צ השבות על ספר הליכות אלו כללים .
 ועוד הגהות ומיזושים על איזה מסכתות מהתלמוד . ועוד דרושים
 דרים צעשרים פנקסים , וכל החיבורים מנלאים צצית הנציר פואה
 צריגייו : הוא היה מטריף צר אוחז שיס להס צהרות שחורת צושע
 ועשה פסק דין להוכיח זה ועל פיו מטריפים עוד היום צק"ק ריגייו
 יע"א וקידש את השס צין העמים צמיצור יפא שעשה להוכיח שאסור
 לרמות את הגוי צכל אופן . ושיצוהו על זה חכמי העמים . והרב
 הגדול התסורר פמוה"רר ישעיהו דומאנין צעל מוסר מלכים ומלך יושר
 למד תורה מפיו כאשר דאיתי צקניה אשר קוקן צפטירת הרב זל"ה
 היתה ג"כ תסורר גדול כדכתב תלמידו רצינו משה חיים לולאטו זל"קל
 ומזכירו לשבח צספרו לשון למורים .

התורה והזכרים אחרים רבים ונכבדים . ועתה בשנת התר"א נדפס
זחין ס' כום ישועות אשר זו סיפר התי"ט כל תלמותיו שעברו עליו
צסוף ימיו והגילו ה' ברוב חסדיו עיין דפת"ח :

לד' : כמה"ר יוסף זן החכם השלם החסיד המקובל הנאמן רבינו שם טוב
זן שם טוב זל"ל חצר ס' כבוד אלדים וכדפס וביאור יפה על אגרת רבי
פריפוט דורנטי ונדפס פעמים . והעתיק ונאמר הר"ר חסדאי זל"ה
על יסודי הדת כ"י : וביאור על ס' המדות לאריסטוטלני, ופי' על איכה
כתובת יד באורות די ר"סי עיין דף קמ"ח :

לד' : כה"ר יאודה גור אריה פינחס קדמון חיצר ס' זן פורת כולל
פירוש על ד' פרקים הראשונים מהל' יסודי התורה להרמ"ם
ככתוב ברשימת הספרים של המנוח הר"ר חיים זן הר"ר יוסף מיכל
דף ח' אות ל"ז :

לש' : כמה"ר יוסף ישראל כמורה"ר אברהם מתושבי פרלי צמדונת רומאניה
צמלכו' האפיפיור . חתום באורותי חיצור נכבד מה"ר זל"ל נקרא
ספר תולדות האדם כולל מקורות נשגבות ואלהיות על דברת בני
האדם . וצריאת הנשמה . ויזירת הגוף וכלי הלידה, ואיך היא
התחלת והשלמת יזירת הגוף והנפש וסדר ימיו החיים האמתיים .
והנהגה הנאותה והצלתי נאותה עד צוא ימיו החליפה . ומה יהיה
ההפסד . והגמול והעינש הנלחיי ומוכיח צראיות צרורות אמיתות
תחית המתים . הן כל אלה פעולת החכם הכולל הרב המוצהק
יוסף ישראל הנ"ל . וצסוף הספר תראה ליון איזה ענינים פרטיים .
זאת ועוד ככלל דזה החצור ס' חיי עולם צדף ז"א ונזכר ג"כ צס'
המרדכי הלכות קטנות תפליון :

מ' : כמה"ר יעקב לבית לוי העתיק ס' אלקורין מלשון איטלקי ללשון עברי
ככתוב באור הספרים לר' חיים מיכל דף ה' אות י' :

נא' : ל מה"ר יאודה צ"ר משה צ"ר דניאל מרומי חיצר ס' השערים, מקורות
על הנצואה, וצסוף סודות למה"ר יוסף י' חיים נכתב שנת ש"כ
ע"י מו"ה שלמה זן שמעון שואב כנאל כ"י באורות ספרי המנוח הנ"ל
דף ה' אות נ"ח

ל' : כמוה"ר ישראל בנימין צסאן בן הגאון הנ"ל אב"ד דק"ק ריגיוו אור
 תורתו זרחת צס' תורת שלמים צס"ת אשר צסופו . והיה לו יד
 וסס צחכמות לימודיות ונכבד הרבה אפילו צעיני אומות העולם .
 והניח אחד עשר ספרים מדרושויו . ושירים רבים * ועוד חיבר ס'
 פרורי לחס פירוש על ספר אגלי דל להרב אציו זצ"ל . וצספר קול
 עוגב דף פ"ד ופ"ה האריך צצמ הרבנים צסאן אצ וצנו וכתב שכל
 התלמידים אשר נשא לצס לחבר שירים צלה"ק ישימו עיניהם על השירים
 הנכבדים שחיברו הרבנים הנ"ל ועלה לשמים צעות התק"ן בן תשעים
 שנה ויותר תנל"צה :

ל"ד : כמוה"ר יוסף דוד צסאן א' מתלמידי צמוה"ר שלמה לאמפרונטי בן
 הרב פ"י ולא ילא מעולם צצה"מ כי אס חדש אחד וחזר סס ללמד
 תינוקות ומסס ממעלה למעלה וממדריגה למדריגה עד שנעשה מ"ץ עם
 כמוה"ר צצתי אלחנן פיסארו משנת התקס"צ ואיך תחת משרת
 הרב הצסיד כמוה"ר יאודה חי מלאוידה צהיותו חולה ומוטל על ערש
 דוי והיה צקי מאד צדינים וצפוסקים ומורה הראה צנחת וצמתון
 וצעיון רצ . וכנכס מ"ץ צצ"כ אצכנזים אחר פעירת כמוה"ר תשה
 ילחק חי פיסארו . והיה דורש צצצתות עם כמוה"ר חננאל ניפי
 זלל ומיקן כמה תקנות טובות צאותו צה"כ כגון אמירת ההלל צלילי
 פסח, וצצעה הקפות צחקוס שלשה ציום שמחת תורה, והדפים קונטרסים
 עליהם . והעמיד תלמידים הרבה צצתנ"ך ומפישו ומשניות והר"ף
 ועין ישראל עם פירושים ודיוקים של הרב לאמפרונטי . והוא היה
 אפורפוס גדול לקופת הק"ק לחלקה לעניים ועלה השמים צליל י"ב אייר
 ש' התק"פו וחל"ש : (מת"המ)

ל"ח : כמוה"ר ישכר יחזקאל ריגיוו תלמיד הרב כמוה"ר חננאל ניפי זל"ה .
 ויראי שמים החזיקוהו למען יעמוד על התורה ועל העבודה צהיותו
 צלתי צעל נכסים . ואח"כ נכנס לתלמוד תורה וילק מים ע"י
 כמוה"ר צסאן ז"ל ונעשה שני לו ללמד לתלמידים . ועשה תחתיו
 צקיות צהוראה וצדינים . והיה צקי מאד צדקוק והניח חצור כ"י
 צאת החכמה . ואחר פעירת רצו מה"רי צסאן ז"ל נכנס צמקומו
 למ"ץ סק"ק ולראש צצה"כ ספרדים אחר פעירת כמוה"ר צצתי אלחנן
 פיסארו . והיה גם כן סופר מאיר צתורת ה' תמימה וכתב חמשה

חותם בית עקד
 הספרים להגאון
 המנוח ר' מתי' שטראשין
 זצ"ל מוה"לנא

ז"ל יצאנו ק"ק ז"ל וס' מהמס' ג' ומפאדוזה ויציג' יצאנו ז"ל ס' :
מב' : רצינו ילחק חיים כהן מהחזונים מגדולי תלמידי רצינו שלמה ממרינו בעל
 תיקון עולם ורצינו משה קטאלאנו ורצינו יאודה קניצין ורצינו אהרן
 רומאנין זל"ל כאשר העיד בספרו פחד ילחק דף י' ועוד כחז פסק גדול
 ומליטה יפה נגד ספרי הכופר נחמיה חייה חיון וכדפס' צס' מלחמה לה'
 והוא נקרא צפי הפוסקים צס' רצינו יח"כס ומפאדוזה ראש המדברים בכל
 מקום צתורה ובחכמות צפני גדולי ישראל ושרי האומות ככתוב צתחלת
 ספר מעשה טוביה הכהן בהקדמת שירו שחצר על סדר אלפא ציתא
 צצח הרב המהר"ר . היה לו יד וחס צחלר המלכות ודבריו נשמעים
 משרי המדינה לטובת צני עמו . ומלמד חכמתו צתלמוד וצפוסקים
 היה גם כן משורר מופלא וחרו רוב ספר תהלים בדכתו הוא עלמו
 שיר אשר נדפס . צריש ספר מקנה אצרהס (הכהן) לכבוד הרב
 העצמ' . והרצה שירים מדות וחזניות מהרצ' ז"ל . מתומים צאורותיו
 בתיבת יד מלמד הנדפסים הנה והנה וצפרע צספריו הנפלאים פחד ילחק .
 עת קץ . פי ספרים . עקצ הרצ' . גם הניח שגי חיבורים אחרים
 הזכירם בצספרו עת קץ צס' חיי צשרים לצ' מרפא . וקרשות לשצנות
 ולמועדים וכ"ו הוא היה הציר הדופאים ושינעו הולך בכל הונדיות שהיו
 קוראים אותו לצקרס . וצפרע שרי המלכות היו מזמינים להרצ' זל"ל
 שיצא לרפאתס . וה' עזרו להחזירם לחתנגס . והארץ ימים יותר
 מתשעים שנה ועלה אל האלדים ציום ס"ק ערצ שצועות שנת השאת
 והס' צר לפ"ק וגדולי תלמידיו הרבנים הגדולים מ"ק רצינו שצתי חיים
 מארינו רצינו משה חיים לולאנו : וה"ח שמייה קויאן ואחריו טובא
 האריבו צצחנו מאד צקינותיהס אשר קוננו צפערית הרצ' זל"ה יתחומים
 צאורותיו כ"י . וזה לשון ספר זקרון נשמות של גאוני עירנו . יזכור
 אלדים לעוצה את נפש הגאון החכם הכולל הרופא המוצק כמוס"ר
 וה"כס עכ נשמת אי"ו על העבודה עצורת הקדש שעשה הרצה שנים אל
 עס ה' אשר היו מסתופסים צללו צדרשותיו האסולאות מואצ' וכתס' אופיר
 אשר הניח אחריו צרכה יותר מאלף ועל ספריו שחצר מהס' צדפוס מהס'
 ככתב . ועוד שהיה חכם גדול וצקי צהרצה חכמות ולא חיבר אלא
 צלשינו וצתורתיו הקדושה . ועל קידוש שס שמים שעשה צין
 גדולי ושרי האומות צחכמותו וענוותנותו הגדולה . ועל במילות
 קסדים שמואל צצני עמו לרפאתס צנדקה וחסד : ועס כל ערדומיו

ועשרים ס"ת מלכד כמה מזוזות ותפילין צבתיצה תמה ומיושרת . והוא
 נולד ציוס שולא מהעיר הרב החסיד דודו אח אציו הקדוש האלוי
 כמוה"ר אברהם רבינו כהלך לרעות לאן קדשים צמדות פריאול הוא
 חידש העירוז : ותיקן להניח המלות צהמשך השנים צתוך תיק של מתכת
 נקובה . וקנה כל חלקי פחד יאמך כ"י ע"מ להדפיס . והעמוד
 שני מוהלים למען לא יחסרו מספר עשרה מוהלים ידאי שמים צתוך
 העיר . וצילל ר"ח אלו התק"זו עלה השמים צן ס"ג שנה זלה"ה
 וח"ליט . (גם זה תוספת מהרב רמ"ג ז"ל) .

לט' : כמוה"ר יהודה חי חזקיה מלאוידה זלה"ה תלמוד הרב הגדול שד"ר
 מעה"ק ירושלים שגרת צק"ק פירארה שנים עשר שנים ה"ה החכם
 החסיד למוה"ר יעקב משה עא"ש ז"ל . וכנס תחתיו לרעות לאן
 קדשים וזמ"ן צבה"כ אשכנזים אחד פעירת רבו ומתנו שלם צמדות
 וצדעות כמוה"ר יאמך משה חי פיסארו זלה"ה . וצספרי מנהגי
 צה"כ שלהם יש תשובה מננו צענין קריאת המועדות ועעות שאירע גם
 צספר עיקרי הד"ע ח"ח נדפסה תשובה מהרב ז"ל מלכד ספר שו"ת
 שנשארו צכתו"צים : גם חיצר דרשות רבות נקראות קול יאודה .
 והיה דרשן מופלא ודצרו נשמעים לצור . וציוס ע' צאצ דרש
 תוכחות מוסר על תיקוני הצור וקיצלו מועלותיו ותקנותיו . הוא
 עמד צפרן על עמו צציאת שרי החיי: החדשים למען לא יזיקו לצני ישראל
 והשרים בעתרו לקול כי היה מולא חן ושכל טוב צעיני ה' ואנשים .
 הוא היה עשיר ובעל דקה צסתר וצגלוי חסיד מופלא וירא ה' מאהבה .
 והיה ענו ושפל צרך אע"פי שמראהו כמראה מלך האלדים גורא מאד .
 ללחה עליו רוח השי"ר ומיצר שירים ופיוטים והקדמו' והללות והמה
 צכתו"צים . והשיא צנותיו לצני משפחות מיוחסות צישראל . גם
 צציו הם תמוד צעלי משה ומתן צאמונה וצעלי דקות הרבה ושמע
 הטוב הולך ומתפשט צרחות קריה פירארה פירגלי וגיגיליה : הוא סייב
 לכמה"ח יעקב אלישע מהאדומים להקים חצרת משמרת ה' לתיקון
 ליל ששי . ועשה הקדמה לספר ג"ל עיני ללימוד ליל צ"ג לעומה .
 וכתבם צישיבה של מעלה צכ"ח סימן שנת התק"סו זי"עאל :

צ' : כמוה"ר יעקב חי ריקנאשי חוער מצוב אכשי סס כדוע . נולד
 צפיסארו והיה מלמד תינוקות צצחרותו צק"ק פירארה וא"ס מורה לך

מה"טג מסודרה

הרבות לא עזב תורת ה' מנעוריו ועד זקנתו למד ולימד תורה לשמה -
 בשכר זאת תהי נשמתו לנורה זרור החיים עם שאר הלידיקים :
 הרב הנזכר היה מלאך מליך טוב זין ישראל לאביהם ששמים צקול
 נעים שפך שימו לפני ה' צדית הכנסת הגדולה ק"ק אשכנזים כדכתב
 הוא עלמו בתשובה שדפסה צם' תוספת צכורי קליר וז"ל זה לי
 כארצעי' שנה ואני מתפלל ציום הכפורים ערצית מוסף ונעילה
 נכ"ו והוא זכה לצנות אותו צית תפלה צסדרת הרב הגדול
 כמוה"ר שמוען אלפרון ומה"ר שמואל אופנהיים וכו"הר מרדכי
 ק"פ כדכתב מה"ר שמואל דוד אוטולינגו צסיר שהדפים כשכנסו
 להתפלל שם - והוא חצר כל השירים הכתובים צכותלי צית
 הכנסת הנ"ל מלצד השירים אשר שוררו צו צפרק כת המשוררים
 החתומה צאורותי כ"י :

מג' : כמוה"ר ישראל כהן נחל מק"ק קארמניץ, הרב צרכת טוב אחיו הציא
 מחידושו על התורה :

מד' : מה"ר יחל מק"ק לאדמר, הרב צרכת טוב הציא מחידושו
 עה"ת :

מה' : כמה"ר יעקב צן ר"ף מקערמניץ אצ"ד דק"ק פינטשוב צעל
 סודו ואיש צריתו של הרב המקובל ח"ק המחצר ספר צרכת טוב
 כאשר העיד עליו כמה פעמים צספרו והציא מנימוקיו על תנ"ך
 וגפ"ת וסודות התורה ופרפראות לחכמה. וצעו"הר נהרג צגזירות
 ת"ח הי"ד וזיע"א :

מו' : מה"ר יוסף כהן אשכנזי קרובו של הרב צרכת טוב. ומחידושו יראו
 ני"נים צספר הנ"ל :

מז' : מה"ר יעקב צכ"הר מאיר מערי המערב יש לו תשובה צם' אורה
 לצדיק למה"ר אברהם רודריגס זל"ה :

מח' : מה"ר יעקב אלצרים מרצני תוניס שקיל וערי עם הרב רודריגס
 צס"ות אורה לצדיק :

צערי פי־אמונתי בא"קוי ומונט־יִקאלח פי־כאלי . קאר־פי . וירונה .
 ועד אחרן צויניגליאה אחר פעירת כמוה־רר יעקב מנחם קראקוציאה ז"ל .
 לקח לו לאשה בת כמוה־רר שמואל שר שלום פינאי ותלד לו ז' בנים
 הראשון הוא החכם הרופא יו"ץ כמה־רר מנחם נר"ו עוסק צמלאכת
 הרפואה ומרצין תורה צתלמידים בק"ק וירונה . והשני הוא החכם
 הצדק כמה־רר משה נחמו מריקנאטי נ"י חתנו של החכם ר' משה אהרן
 יחיאל נ"י שניהם מ"ץ בק"ק קוריגיוו יע"א . וצת אחת נשואה
 לבמה־רר שמואל יצחק פינאי נכדו זן גיסו הנ"ל המרצין תורה בק"ק
 פירארה יע"א . כמוה־רי ריקנאטי הנ"ל קרא הרצה ושנה הרצה
 ושימש ת"ח הרצה והרצין תורה זישראל עם התלמידים הגונים והיה
 מעיין ומריף וזכרן גדול . ושמעתי ממוה־רר אלישמע מאיר פאדוצני
 זל"ה מ"ץ פה פאדוצה שהוא נמלא צבית מדרשו של הגאון מוה"רר
 ישמעאל כ"ץ צעל זרע אמת זל"ל כשהרצ ריקנאטי הלך ליעול רשות
 ממנו להיות מורה הוראה זישראל . ואחר שהציאו כבוד הצמינה ככל
 שערי ההוראה סמך ידיו על ראשו ואמר זה יעצור צעמי דרוש ולך נאה
 לדרוש ולהורות זישראל חק ומשפט כי אתה מלא וגדוש בחכמה וצבקיאות
 יותר מכל החכמים אשר עוודו לפני לונען אצדקס זהוראה וילאו צדימום
 ירצו כמותך זישראל . עד כאן שמעתי מידידי הר"ר אלישמע הנ"ל
 זל"ה . הרצ הנ"ל היה צקי בחכמת התשצורת וצדקוק וצלימוד
 הלשונות וחיצר זה איזה ספרים צלשינס גם היה דרשן מפואר ופוסק
 רשום כמו שתראה צפסקי ריקנאטי האחרונים שהדפים צליורנו ויותר
 מהמה הניח צכתוצים הנס ציד החכם נכדו וחתנו הנ"ל . ה"ה
 קונטרסים כ"י על כל ד' טורים אפיקי מים . אהלי יעקב חלק יעקב
 דרושים . הר הטוב על מאמרי עין יעקב דרושים נוה יעקב . וצסוף
 ימיו סבל ייסורי ה' צאהצה . ועלה למרום זן ס"ו שנה צשנת
 התק"פד :

בא' : כמוה־רר יוסף חיים קליגין אחד מרצני קזאלי נתעלה מאד צתורה
 וצמדות טובות ועל כלס מדת הענוה ונפטר צערצ שצועות ש' תת"ס
 כאשר העיד עליו מהר"ן צן צהספדו ח"צ דרוש מ"צ :

בב' : כמוה־רר יוסף פיס אחד מרצני פירארה צזמן הרמ"ע ומה"רן טרצוט
 יש הסכמה ממנו לפסק מה"רי חנינא צפסד יצחק ערך חיליה קודמת
 זכ"ו וכתב שס שחתם צבית השר דון וצחק אצרבנאל והוא

תולדות גדולי ישראל בגלותם חגיגותיהם מה' מרכזי גירונדי

משה' רר יעקב שמעון שנתו סיניגליאה מתלמידי הרב הגדול מה"ר
 אברהם ישראל ומינת דינו אשר היה צ"ק חנוכה שריף ומפילגל בתלמוד
 כאשר נראה מחזונו הכתבים שנת של מי אביר יעקב מת
 אלקים . . . מבניה פסחא . . . נזיר שמעון . . . ובהסכמת הנשיא
 הגדול רבינו שפירא מוה"ר דר' יוסף דוד זעליקס ורבינו ליוורנר נותנים
 לו את השבח שהנא וסיק שמעתא חליצא דהלכתא . . . וזפרט הנשיא
 סג"ל היה נושא ונתן עמו בהרצע אמות של הלכה ; ואני ה'
 שמעתו מפי קלומי ארעא קדישא שהכירו את הסכם סיניגליאה
 ובעידו לי שהיה שקדן גדול בתורה ומעוטר בחסידות ונמעשים עובים
 ועלה לשמים זה עשר שנים ולה"ה . . . וזכספרו וזכור חבורים אחרים שלא
 נדפסו . . . והם יעקב לסק . . . ספר ש"ת קשיא ספא . . . לשון למודים .
 שומר שנת . . . מדבר לין וגם לו הקדמה נאה צדאס ספר סעודת
 תלוה לפר"ט ולה"ה :

בג' : כמה רר ירח סגרי שליח עם"ק עזריא תו"צ כחז עליו הסכם סיניגליאה
 צ"א אביר יעקב נשאנו ונמנוו צדרי תורה עם הרב סד"ר
 כמהר"ם ומענין לענין ילאנו וצאנו צתיקון פיטום הקטורת וגלה את
 אזני וכ"ו .

כ"א : כמה רר יוסף מאראליאה הרב משה משה הציא מחידושו :

בב' : רבינו יוסף יעבץ הדורש אחד מהצדיקים הראשונים שאור
 בגבה חלניו ללחם נולחמת התורה ועיקר יסודותיה נגד הכופרים
 פילוסופי אומותינו . . . ומלכד חבוריו הכתבים נשאר כנה מהם
 פ"א חלל הרבנים החסידים יוצאי חלניו . . . גם הם האירו
 עיני הדור בחיבורים יקרים . . . יזכרם חלניו לעוצה עם שאר
 צדיקי עולם :

כ"ג : המשכיל כה"ח ילחק מי מוסאעו זקן ונשא פנים אורב התורה ולומדים
 עשיר מופלג מקהל קדוש חנוכה ומשורר נעים מיצר ספר שירי זמרה
 נדפס בליורנו . . . ועוד קיבץ וסדר ספר יומא ארכיכא לימוד ליל
 ר"ה . . . וגם זה נדפס בליורנו והארץ ימים קרוב לתשעים שנה
 ונעטר בש"ס עוצה ולה"ה . . . והיה תלמיד מהרב הגדול . . .

נכדו של המהמר הגדול הסר כמות רר יחזק אחרבנאל זלו קל :
 כמ"ג : כמות רר יוסף ואמיקו בזמן כמות רר חלוקים מאליהם יש הסכמה
 ופסק צפוק יחזק ערך חלילה קודמת .

מד' : כמות רר יעקב כמות רר משה הלוי ראשון שקדושה ציטיה שצויליאה
 וחתום צמ"ת דבר שמואל סי' י"ט צענין עיצוד רצועות לשמן . וכס
 הוא חתום לראש שבעה ריעים שחקרו לנתן העזות צמ"ס ד"ט . ונכחה
 שהיה תלמוד כמות רר עזרה פינו בי בן כתב בהקדמת ספר צייה
 לעיתים לרבו הנ"ל שיר נאה לכבודו וחתם מעצרי קלמיתו הרב הנחמד .
 ויש לו הסכמה צמ"ת הר"מ סי' כ"ד ועוד יש צידי כ"י הסכמה מומי
 לפסק . הר"ס . שולחני ע"ע לאסור לעטל המת צי"ט כדי שיחבלו
 הבהנים לילך לצה"ס :

מד' : כמות רר יחזק צרכיה קנטון מ"ן צק"ק טורינו . יש תשובה ארוכה
 ומנוו צמ"ת ששם נדקה י"ד סי' י"ג לענין רצית . והרב מורפורגו
 חלק עליו . והוא הזר וחזק וקיים דבריו ההשונים צפוק דין שני .
 וזהו שם הרב מורפורגו שתק נראה שהסכים עמו כי שתיקה כהודאה
 דמיל . ליש צידי כ"י פסק ממונו שהיו לה"ר שא מהזקנים צקסאלי
 להלין קצת על אמה קהלות שמחלקים צרכת גישואין לחמשה או לששה
 אנשים . אך הר"ש הנ"ל חלק עליו וציקס ממונו שסכים עמו לזטלו .
 ויש עוד צידי תשובה עכמות רר אליהו הלוי מאלים אנדריא דילה פאלייה
 ע"ע אשה שביטה מולאה צקיעות אמר השתנה כמין קרעין אקוויים
 שנימוחים פושמוט היד וכתב שם זה לטוני ולדברי הסכים מה"ר יחזק
 צרכיה קנטון ריש מתיבתא צטורינו כשצא מקרוז צל קורתי אחרי שמו
 מפי האשה את תחולתיה וכ"ו וצחירתו לשלום אל ציתו כתב חלי כדצריים
 האלה . עשיתי מה שגזר עלי לעיין ולעמוד על צורין של דצריים צנדון
 האשה הידועה ואחרי שעיינתי כל הלורך צענין גם אני מסכים לדעתו
 שאין מזור לתחלתה הואיל ואינה מרגשת כאז וגם לא נמלא דם עם מי
 רגליה עד יסקיף ה' וירא וישלח דברו וירפאה עכ"ל . הר"י קנטון
 היה לו אהבה עם הרב פחד וזחק ועשה הסכמה לספרו . והוא
 כשאל על אותם שהיו עושין הקפות לנשים והשיב דאין לעשותן והסכים
 עמו ה"ר אליהו הלוי הנ"ל וראיתי צק"ק ריביו קונטרס ימד האהל
 שהוא לוח שקיבר על ס' אהל מועד ומעול קרצה להקל הטורח מ"ל

בד' : כמוה' רר יחיאל הכהן ראש ישיבת אנקונא ויש לו תשובות בספרי רבני דורו שמש לדקה . פחד יצחק . ואחריו עוצא . ובספר שירי זמרה הנ"ל הזכיר ספר חידושי על תנ"ך . והוא תיקן ישיבה צעה"ק ירושלים ת"ו ורבני עה"ק מזכירים אותו לשבח מהפלבט זקיותו בתלמוד ובפוסקים והאריך ימים קרוב למאה שנה זכותו יגן בעדנו אמן :

בה' : כמוה' רר יצחק אלקוטנטיני מרצני ישיבת אנקונא בזמן הרב הנ"ל והרב שמש לדקה וקצע ישיבה צסס ישיבת שלום צעיר אנקונא ככתוב בספר שירי זמרה :

בז' : כמוה' רר יצחק בן מרדכי איש פולניא תלמיד הגאון השלם הרמ"ע מפאנו ז"וק"ל בא ממרחקים כדי לשתות צלמא דברי הרב הנ"ל חבר פסק ארוך לאשר ולקיים דברי רבו הכדפסיס צספר ימין ה' רוממה נגד פסק מה"רי סאמינה צקונטרים דרך ימין . ויש לו תשובה צס"ת הרמ"ע וזכר גם צספר תולדות אדם למה"ר שמואל אלגאזי זל"ה . וקבל סולת נקיים צמכמת הקצלה מרצו הר"מ המדצר צצצמו :

בז' : כמוה' רר יוסף לרפתי דרשן מופלא ומ"ץ צעיר אדרינופולי בזמן הרב צצט מוסר חבר ספר יד יוסף דרושים נחמדים נדפס צויניליאה ובאמשטרדם . ובהקדמת ספרו הזכיר יתר חצוריו בן יוסף פירוש עה"ת . ראש יוסף דרושים על ענייני הדת . פלג אלדים פירוש על מסכתות וסוגיות חמורות ופסקים נדינים, מטה יוסף דרושים על עניינים נפרדים, וכל דרשני הדור שותים צלמא את דבריו ומזכירים אותו לשבח :

בח' : מה"ר יצחק ראליש אצ"ד דק"ק ליסא, הרב רמת שמואל מזכיר חי' על גפ"ס צדף ע"ו ע"א :

בט' : מה"ר יעקב אצ"ד דק"ק צויזמר תלמיד הרב עצודת הצורה עם צנו מה"ר יצחק יודא חצרו פ' על המסרה ועל חידת ראצ"ע :

ס' : כמוה' רר ישראל גדליה קזיס אצ"ד צק"ק מנטובה בזמן הרב פרי תואר כאשר תראה צהסכמתו לספר הנ"ל היה סיני ועוקר הרים בתלמוד כאשר לשמע און שמעתי מפי רבנים זקני הדור שהכירוהו ונהנו מפלפולו וגם היה רופא מובהק לנוף ולנפש להיותו מורה נצוכים צדרך ישר לא יכשלו צה

המעיינים צפורה הנ"ל: וזירי הצעיר הכותב מש"ג נמלאו דרוסי
כתובת יד הקדש ממש דהרצ קאנטון זל"ה:

כמוה"ר יוסף צמחה"ר ואחיר מילי צמח"ר ומ"ר שמה לולאטו,
יש מוננו צידי שתי תשובות א' לענין רצית וא' לענין שותפות וחתם
פה פינאלי ס' כי מן האיום משיתיהו:

כמוה"ר יוסף ערויים מסאביליאנו יש תשובה ממכו צס"ות נחלת יעקב
חלפרון . ולפי דעתי איחי ניהי המוצאת צפחד ינחק ערך אשה אינה
מתקדשת דק ק"ה והלוע דצרוו לפני הר"מף . ואותו הפסק נמלא
גם כן צקודן תשובות כ"י מרצני איטליאה :

שה' : כמוה"ר יוחנן גירון מפירנלי תורתו זורחת צפחד ינחק ערך אונס .
וצערך אשה אינה מתקדשת . וערך אשה מונה . גם צמח לדקה
דף כ"ז ע"ג יש הסכמה מוננו לקיים מנהג המניחים תפילין צחול המועד
ועוד שם צי"ד סימן מ"ה יש תשובה מוננו ושם נקרא הרצ המופלא
אלוף התורה . גם המאור הגדול הרצ החסיד אצאצ צפורה דצר
שנאל נושא ונותן עם הרצ ז"ל ובתצ לו צכצוד גדול צסומן רכ"ו .
רס"ח . רפ"ח . ש"ז . ש"ח . ש"ט . ש"א . ש"י . ש"ב .
ש"א . ונוכלס מוכח שהרצ גירון היה חכם וצקי מאד צתלמוד
וצפוסקים .

מש' : כמוה"ר יואל עזריאל פינקרלי צמחה"ר נתן זל"ל נולד צעיר וירונה
ושם נתגדל על צרכי הרצ כמוה"ר רש מרזי ז"ל כנראה מהסכמותו לפסק
ראשית צכרוי קצור עש"ג וא"חכ עצר לעו"ן צאלסנדריאו דולה פאלייה
כדמוכא צפחד ינחק ערך אלס דף ע"ו צהסכמותו הצדפסת סס חתומה
צשנת הת"פ ותררתו מאורה צמש לדקה לקיים מנהג המניחים תפילין
צח"מ . ושם כתצ צצתחילת ציאתו לק"ק אליסנדריאה היה דצר
זר צעניו צדשהס מסובס צסעודה לא היו רולים גלחה צצרכת המוילא
וצרכת קידוש שנהגו כי כל אחד מהמסובין מצרך לעלמו וע"גו לא היה
צידו למחות אחר שע"פי רצון קשישי נהגו כן וסוף סוף מלאו להם סוף
צדברי הרצ המציר ולכן חין להציר שום מנהג צשום ק"קי וכ"ש צמנהג
קדמון עפ"י גדולי עולם עכ"ל והרצ הנ"ל צסוף ימיו כהו עיניו ולא היה
יכול לכתוב וחתם ה"ר נתן כתציו וצסקוד עאשר צס' אדרת אלישו ריקי
21

והגהות מהמש"ג

זרשיותיו המופלאות ושנעתי מהרז הגניד מוה"ר יאצרהס חי קולוניא
 זלה"ה שילק מים על ידיו כי היה אהוב וגכזד מכל השרים והמוסלים
 אשר היו מעת לעת צעיר מנטובה . וכן הרז הוא אהובי אשר כנפשי
 הכולל כמו"הרר יעקב קזים חכם ורופא מובהק ורז חסיד ודרשן מפואר
 נכנס לכהן תחת אביו זק"ק מנטובה הנ"ל אשר ישב כל ימיו צתענית
 ומתנהג צחסידות שגס שיהי מתעסק גם כן צמלאכת הרפואה ואני
 זכיתי לקבל פניו היקרות וליהנות מתורתו ולהתעלם צאהצתו ולישא
 ולימן עמו צדבר הלכה ופסקיו כתובים צש"ת קצולת כסף ח"צ שלי .
 וצנו הוא החכם החסיד הרופא המופלא כמוה"ר ישראל גדליה אהובי
 שזה שנים נקרא אל השמים מעל . ישי עמיהן . תמך .

סא' : כמוה"ר יוסף צן הרז הגדול מו"ה יהודה ליצ פאלזאר מחכמי ק"ק
 פינסק היה גדול צתורה וצמעשים טובים וצכל מדות טובות ורוב ימיו
 לא מש מאהלי החכמה כן העיד הרז המוכיח החסיד צנו צהקדמת ס'
 צבוד חכמים .

סב' : כמוה"ר יוסף אלגאזי זקנו של הרז הגדול מוה"ר שמואל
 אלגאזי ומקדי"ח היה גאון חסיד לדיק ומקיבל אלדי כאשר העיד מוה"ר
 משה צרפתי נכדו צהקדמת ספר תולדות אדם קטן עש"צ .

סג' : כמוה"ר יוס טוב כ"ץ הוליא לאור ספר עולת שצת כולל דרשות ופירושים
 ע"ת להרז החכם הכולל :

סד' : כמוה"ר יואל ן' שועיב אור תורתו זרח צקהלות ארגונא שנת צהיר
 הוא צשחקים רצ מוצקה וחוקר נהצד ודרשן מופלא כאשר נראה ממספרו
 עולת שצת . וס' נורא תהלות פירוש תהלים . וס' עין משפט על
 חיוב : ופי' חיכה כולם נדפסים . וכבר האריכו הר"ר יוס טוב כ"ץ
 הנ"ל והרז ר' שמואל עוזיאל רצני שאלוניקי שצצח הרז ז"ל צהקדמותיהם
 לס' עולת שצת עש"צ :

סה' : כמוה"ר יוסף גאון הרז עולת שצת הנ"ל הספיד עליו צפרשת וישלח .

סו' : כמוה"ר יוסף צמה"ר שלמה היה דרשן צק"ק פוזנא, חצר, ספר יסוד
 יוסף ונדפס והניח ס' שרה צנוכים כ"י :

בחלק שו"ת דף ל"ח ע"ד : וזכר מלחמה לה' נדפס פסקו נגד ספרי הכופר נחמיה חייא חיון עש"ג :

ב' : כמוה"ר יהודה מלניח פאדוזה ר"מ ור"מ דק"ק מודנא יש הסכמה ממנו נפחד יחזק ערך אלס על מעשה זר דהגוזה ומתס זכ"ג אדר הת"פ . גם זקונערים פני הכרוזים יש הסכמה ממנו ומזנו כמוה"ר מנשה יהושע וקרא עליו הרב מורפורגו זרא מוכה אבא אז בחכמה ורך בשנים . ומוכה משס שבמוה"רס הזה היה מוכתר ככתר הרצנות צמיי אציו . גם היה לו זן אחר ת"ח רשוס כמוה"ר מנחם עזריה והלך להרצין תורה זק"ק פירננני כאשר תראה בהסכמת איזה ספרים ומכללס ס' תולדות שמשון פי' אצות . וצמטניות עם הנקודות שהדפיס זליורנו הר"י גוניס ואיס זל"ל נדפס צסופו שיר נחמד ונאה לכבוד שצת צנוי כולו על פסוק ויכולו השמים והארץ וג'ו וצסופו מתוס סס הרב המחבר מנחם עזריה פאדוזה זלה"ה :

בא' : כמוה"ר ישראל מנ"ס למוד תורה צצה"נ הר"מ חלפן זק"ק צרלין ומיצר ס' מילין דרצנן על לשונות רז"ל צסדר ח"צ עפי' רש"י ולפעמיס איזה מחידושיו ונדפס . וכתב סס בהקדמה שמיצר ס' צית ישראל על עין יעקב :

בב' : כמוה"ר ישראל צרכיה פונטאנילה זקן ויושז ציטיצה צזמן כמוה"ר ישראל צנימין צסאן זלה"ה ידיו הציאו לצית הדפוס ס' מפתחות הזוהר צ' חלקיס א' מחכס קדמון וא' ממנו . והסביס צש"ות תודת שלמים וצפחד יחזק ערך עומאת אהל הוצאה סס דעתו הרחצט צענין שכונת היהודיס עש"ג ומתס צצנת הת"פח .

בג' : כמוה"ר יחזק חדאר מתושצי אי גירצא תלמיד כמוה"ר זמח כהן נדפס זליורנו שנת התק"כ חיבורו קרני ראס על רש"י והר"אס . וס' תולדות יחזק חי' על גפ"ת . ושס יש איזה חי' מרצו הכ"ל :

בד' : כמוה"ר יחיאל הלל צמוה"ר דוד אלט שולד מק"ק יאצרוצ . אני הלעיר זכיתי להכירו כשצא למח"ק ולפי הגדולה שלו היתה הענוה ונהניתי מתורתו . ומיצר צ' פירושים על נביאים וכתובים והדפיסם זליורנו צסס מקרא עם מלודת דוד ומלודת ציון וכתב בהקדמתו שו"ר אציו היה מתחיל צדצר :

והגהות מהמש"ג

סז' : כמוה"ר יוסף ארבעיבנו גאון מופלא סיני ועוקר הרים אור תורתו זרחה
 צק"ק קרימונא תורה וגדולה צמקיס אחד הוליא לאור ספרים רבים צצית
 דפוסו אשר לטע צק"ק הכ"ל והגיה ספר רב אלפס עם מפרסיו צרוצ
 עיין וקילד כל המסקנות הנמצאות להלכה ולמעשה צפירושי הד"ר רבינו
 יונה ורבינו ניסים והדפיסם צקינטרים מיוחד שם צקרימונה צשם לוח
 מכל הדינים הנמצאים צה"רן וצסופו נוולא מפתח יפה לכל הדינים הכ"ל
 על פי סדר ס' יד החזקה להרמ"ם צז"ל . והספר הכ"ל אינו מלי
 כל כך חבל נמלא צידי כמו חפן יקר . והוא עוב מאד למלוא
 צסקורה אחת דעות טובות מגאוני הראשונים . והגאון הר"ר יוסף
 הכ"ל מיצר עוד קילור פי' מזרחי על רש"י עה"ת והדפיסם צקרימונה
 צשם דקדוקי רש"י וכבר הפליג צשצח הרב ז"ל :

סה' : הרופא המוצהק מה"רר יעקב מרקריאה שהיה מציית דינו וגם הוא
 סייע להגאון הכ"ל להוליא לאור כמה ספרים שנדפסו שם צקרימונה .
 ומיצר ס' עצרות עם הצורות נדפס שם :

ספ' : כמה"רר יעקב סובזינה מרצני ויניליאה צזנון הרב מדבר יהודה . מיצר
 סדר הניקוד ונדפס שם והגיה ספרים רבים והוסיף בהם אזהה הערות
 והוא היה תלמיד השומע וצדוק המוצהק הר"ר לני צר ילחק (תלמיד
 מו"רם צעל המפה ז"ל) והדפיס בהכותיו לשו"צ מהר"ו ועשה צשם
 הערות יקרות . ולאורם ילכו כל השומעים והצדוקים :

ע' : מה"רר יוסף שמאחה ומה"רר יעקב מוה"האר סיפר צשצחם תלמידם הרב
 מקור צרוך עה"ת וכתב על הראשון שהיה צקי צספרי התורה . ועל
 השני שהיה יעקב איש תם יושב אהלי תורה ולא פסיק פומיה מגירסא
 והעמיד תלמידים הרבה צקהלתו תונים . זיע"א

עא' : כמוה"רר יהודה כהן מרצנים הקדמונים אשר צעה"ק ירושלים תוצ"צ
 הרב גט פשוט הזכירו צמקמות רבים ומה"רר מו"הא ז"ל כתב שהיה
 הרב מוצהק ומסיא קדישא ומיצר ספרים רבים שנשאר צב"י :

עב' : מה"רר יהודה אלגאזי ומה"רי ערוך הזכירם מהר"ם ך' חביב צספריו
 לשצח כמו רצני מוצהקים צעה"ק ירושלים תוצ"צ :

בה' : כמוה"ר יצחק בן דנא דיו צריטו זקן ויושב בישיבה זכאש ת"ת של עץ
 חיים זק"ק אמשטרדם העמיד תלמידים והיה אב"ד צבה"כ ק"ק ספרדים
 עם חזירו כמוה"ר דוד ישראל עטיאם . והרצ צריטו זל"ל . האריך
 ימים מאד והרצ סעק ווסף זהסכמתו קבראו עערת תפארת שינה ורצ
 גדול . והרצ יוים רצים מציאו צסי' ל"ה וג"ו ותמוס סס' עם שאר
 רצני אמשטרדם צצנת הת"ל :

בו' : כמוה"ר יעקב קאפיל צבאזון מו"ה לצי מרגלית היה צזון גזירות רעות
 של פולוניא צצנת ת"ח ומיזר ס' קול יעקב דרוש יפה עם חידושים
 נאים . ויש צצופו קינה על חכמי פולוניא . ועוד חיבר ס' מוצנח יעקב .
 ויראות יעקב שניהם מלאים מוכרו ויראת ה' ורמוים נחמדים ופרפראות
 לחכמה ומדות עוצות : ושניהם נדפסו צזיניאיה . ומתס ניצר שהיה
 חסיד ומקובל :

בז' : כמוה"ר יעקב קאפיל צר שמואל חיבר ספר עומק הלכה מעט הכמות
 ורצ האיכות על ההלכות החמורות צצנלמוד והלריכות לזוד להצינן על
 צורין . וסס מציא כל תמונה ותמונה הנלרבת צצוגיא וצפיר"סי
 ותוספות נדפסו צאמשטרדם צצנת ת"ע :

בח' : כמוה"ר יוסף בן הקדוש ר' משה וקערניץ יש פסק מוננו צס' משצית
 מלחמות על מקוה רוויגו דף פ"ח והוא מן המתירים . ומיזר
 ציאור על סמ"ג (ונדפס) מאשר שווע צצחרות מעי שלשה גאוי עולה
 מה"ר יצחק כהן . ומה"ר ישראל בן הגאון מה"ר שכתא ומה"ר
 משה איסרלים זל"ל וכמה פשטים שמוע מרצו הגאון כשהיה אללו
 צישיבה זק"ק אוסערא כמו שכתב כל זה צהקדמת ספרו . והסכימו
 עליו כויה רצנים והראשון שצקדושה ה"ה הגאון מוה"רס יפה צעל
 הלצושים זל"ל :

בט' : כמוה"ר יעקב קולונימוס בן הגאון מוה"ר אליעזר ממונטיינא צתצוצות
 מהרמ"א סי' כ"ו יפ תצוצה שלימה ממונו להליל מה"ר ח"ו ומרצנים
 שצרכוהו שלל כדן על שר"ה לכסול גט אחד עש"צ :

ס' : מוה"ר יצחק מן הלויים בן צקו של כמוה"ר יאודה אריה ממונדא הוא
 מן החתומים צסוף ס' דצר שמואל צחקירת נתן העזתי . ומיזר דרוש
 לשצנת הגדול ונדפס . גם היה משורר ונדפסו איזה משירותיו :

מרדכי ש' גירונרי

עג' : כמוה"ר יוסף צמח"ר יעקב צקאצין צאה תשובתו צט"ת חכם לבי :

עד' : כמוה"ר יוסף צה"ר חיים מצאלי דלישא , הרב כתנות אור עה"ת הזכיר פירושו על מגילת אסתר :

עה' : כמוה"ר יהושע שונל צאה תשובתו צט"ת הרב חמיו מהר"ש :

עו' : כמוה"ר יהודה די ליאון זלה"ה שד"ר מע"ה ק חצרון ת"ו . ומורי הרב הגדול מה"ר יצחק רפאל פינלי זלה"ה סיפר למוה"ר יק זלה"ה כי מלא צהרב עשר ידות צחכמת התלמוד והפוסקים . הדפים והגיה ספר הלכות צבורות ע"פ הלכות י"ט . וצורך הילוכו קיצולוהו עליה ק"ק רומי לראש ולקצין ושם היתה מנוחתו כבוד זה עשרים שנה ונפעד צשס טוב מן העולם : זיע"א :

עז' : כמוה"ר יצחק הענינגן , תלמידו הרב דצק טוב עה"ת הזכיר חידושו על רש"י :

עח' : כמוה"ר יצחק חדאר מתושבי חי גירצא חרין וצקי צר"שי על התורה וחיצר עליו ציאור נחמד , צשס קרני רא"ס הנושא ונותן עם הר"אה צציאורו וצפירוט שאר המפרשים וכלוה אליו ספר זרע יצחק חידושים על תנ"ך וג"פת ומדרשים ופרפראות לחכמה ששמע מרבותיו וחציריו מוה"ר אצרהס ן' מוסא . מוה"ר למה כ"ן ומ"ו ניסים ידיע כא"ש . מו"ה יעקב אשכנזי ומ"ו אהרן פרן . ומו"ה אצרהס כ"ן . ומה"רי קרשקיש זלה"ה מהח"ר שניאור זלמן . מה"ר י"ט קריספו . מהח"ר שלמה פרן מהה"ר יעקב סופר ואחרים רבים . והספרים הנ"ל נדפסו יחדו צציר ליוורנו והרצנים המסכימים מדברים צשצחו :

עט' : כמוה"ר יוסף פארוו חכם וחסיך צזמן הרב כלי חמדה הרצין תורה צק"ק וניליאה וק"ק אמשערדס וה"ר יאודה אריה ממודינה צספרו חיי יאודה כ"י נתצ שחיצר ציאור על התורה ומתס צהסכמת איוה ספרים שנדפסו סס . וצהקדמת כלי יקר על הנציאים מדברים צשצחו ומשפתתו היתה שלשלת רצנים חסידיים שהאירו עיני הדור צחיצוריים יקרים :

פ' : כמוה"ר יצחק שמעיה מקוצל וחסיך נוצר צט"ת צאר עסק ונראה

סא' : כמוה"ר יוס עוז אלגאזי זן כמוה"ר יעקב אלגאזי מירושלים עיר הקדש . אחר שהיה בשליחות מלכה זכה להיות לראש ולקלו זיוון מכלל יופי . ואני זכיתי להכירו ומראהו כמראה מלאך האלמים . וחצר הלכות י"ט פ"י להלכות זכורות להרמ"זן שו"ת שציתת יוס עוז . קונטרס גט מקושר צס' נאות יעקב להרצ אציו וכל זה נדפס מלכד הבהותיו ומידותיו העפוזרים בחצורי מר אציו זל"ה וצפרט צס' קהלת יעקב כמדתו לכל רוח חכמה . והניח תילת תילים של תשובות והלכות כ"י צצית מדרשו . וענייני הסידותו ופרישותו צצבו עד למעלה . ומוה"ר מי"דא זל"ה קורא אותו צספריו גאון , י"ט ראשון דאוריתא , רצ מופלא , חסידא קדישא . והאריך ימים על מולכתו יותר מעשרים שנה . ונפטר בצניקה ממש זי"עא :

סב' : כמוה"ר יוחנן צכמוה"ר יוסף איש טריוויס אור תורתו זורחת צס"ות מהרמ"אי זל"ה סיומן כ"ח סס יחנ"ן קולו צחני"נה וצתצונה להגיל מה"ר מ"ן מאותם שצירכוהו שלא כדון על שהוליא לעז על גט א" שאלא צו פיסולים גמורים וחתם סס הטרוד צא . צמים יוחנן טריוויס שנת שי"ן יו"ד . והוא רצ המחצר פי' קמחא דאציונא על מחזור חייליאנו אשר צו הראה חמתו צנגלה וצנסתר פה מפיק מרגליות כאשר העיד הוא צעצמו צהקדמת צצחי דק שכולל הלכות שמיטה להרצ המרדכי עם פירושו הנחמד ומשם נראה שהיה מועד וגזע גאוני ישראל ממשפחת טריוויס זל"ל :

סג' : כמוה"ר יעקב מי צכמוה"ר מנשה חפן מ"ן צעיר גוריליאה צזמן הרצ פחד יצחק היה דרשן ומשורר והעמיד תלמידים צתלמוד כאשר העיד עליהו תלמידו הרצ הגדול מוה"רס נאוורה הרופא צהקדמת ס' פני יצחק סדר הגט . ונתצקס צישיצה של מעלה צשנת התק"ט ליצירה וקראו עלין צהספרו עד אשר לא יצאו יוני הרעה והגיבו שנים אשר תאמר חין לי צזה חפ"ן כלומר שלא יצואו צרות צעולם ותצטרכו לומר חוי לנו כי חין עוד הרצ חפ"ן שיגן עלינו . ודע כי שני כמוה"ר יעקב חפן סיון הראשון הוא זקנו של הרצ הכ"ל ואציו של כמוה"ר מנשה חפן הכ"ל וקרא הרצ הצקי כמו שתראה צס"ות שתי הלחם למ"רס חגיגא דף כ"ח ע"צ . והשני צבו של הר"ו הכ"ל שהרצין תורה צק"ק גוריליאה צאוסן דנתקיים צמשפחה מקרא שכתוב לא ימושו מפין ומפי זרע ונפי זרע

- ע"ה' גרדכי ט' ביונידי
 שהמחבר יצק מים על ידי תלמידיו . וראיתי צמכתב למוה"ר ר' יא"מ
 ז"ל כי הרב ז"ל הרציף תורה בתלמידים צ"ק ויניחיהם והיה בעל
 השם ויודע קבלה מעשית ואלדית וחסיד ענו ובעל מדות טובות
 זנו"קל זוע"ה :
- פ"א : כמוה"ר ר' יודיה מרומני חבר סו"ת כתיבת יד הזכירם צ"ס"ת
 צ"ר עסק :
- פ"ב : כמוה"ר יודיה אבולעפיאה מחכמי איזמיר צומך הרב חקן אלריס, כתב
 עליו הרב החסיד צ"ס"ת יעקב דק נ"ח ע"ה ודף ק"ו ע"ב וז"ל
 ושמעתי מחשובי עיר המהוללה החכם השלם והכולל תורה וגדולה צמקוס
 אחד כמוה"ר יודיה אבולעפיאה זנו"קל הוא אמר צ"ס הרב המובהק
 מה"ח אלפאכרי ז"ה :
- פ"ג : כמוה"ר יצחק לרפתי צן הרב הגדול מוה"ר וידאל לרפתי מנאוגי
 המערב נכתב צ"ספר לוף דצ"ס על התורה ומגלת ספרים על אסתר
 וצ"ספרים הנ"ל הוצאו מחידושו על תנ"ך :
- פ"ד : כמוה"ר יוסף צווינו די מוסקוטה מרצני מערב הפנימי, הרב נימוקי
 שמואל לרפתי הזכירו צ"סיתו :
- פ"ה : כמוה"ר יעקב אמון רב צ"ק גא אמון, הרב עיני אצרהס הזכיר
 נימוקיו על הרמ"צ :
- פ"ו : כמוה"ר יעקב קרידו מ"ן באזמיר מ"ד חמיו הרב חזן צ"עין יוסף
 הזכיר פירושו על תנ"ך :
- פ"ז : כמוה"ר יאודה אף נעים מרצני איזמיר, הרב עין יוסף חזן הזכיר
 פירושו ומיושו על התנ"ך :
- פ"ח : כמוה"ר יעקב י' גלייס תלמיד הרב המקוצל מוה"ר אפרים מוסונוגו
 מק"ק אלגאזיאר רב מוצקס וחסיד הרציף תורה צממ"ה קהלות קדושות
 קד וצ"סוף ומיו"ה מרצני ישיבת ליטרנו, וצ"ס הגיה והוציא לאור ס'
 וצ"סכתס מזו גמ"ה ד"ר שמעון צ"צא ז"ל, וצ"ספר הזוהר ותיקוני זוהר ע"פ
 הרמ"ז וצ"ס צ"ק והצ"ה ז"ל וצ"ס מופת הדור רצ"ה חז"ל ז"ל היה

זרעך - ונצר ראותיו ההספד שהספיד עליו הרצ פחד ילמך, וצסוף הדרוש
 צצואו לנחמוי הצבור אמר דרז הכ"ל הגיח צן סיהיה ממלא מקומו בחכמה ויראת
 מטא אשר ישא את שם הרצ זקנו מנשה כי צולין צולין מקטפיה ידיע דיפרח
 וינץ צתורה החזרת לאבסניא שלה . עכ"ל . ומעתה מה שתמלא צס"ת
 דצר שמואל סי' רכ"ט תשובה על לולב הצא צי"ט מחוץ לתחום וכ"ו
 מיוחדת לכמות"ר ר' יעקב חפץ לגוריליאה בלע"ד שזה הוא הראשון
 ולא השני יען הרצ אצואצ נתבקש ציטיצה של מעלה צס"ת קדש"ים
 וכמות"ר יען חפץ השני עלה השמים ש" התק"ט . ולא וחשוב דלא
 מסתברא דכמות"ר ריח השני היה מוכתר צכתר הרצנות צימי הרצ אצואצ .
 עוד השאלה הנ"ל אפשר שהיתה הרצה שנים קודם נסיעתו של הרצ
 אצואצ לע"ה, והר"יח היה א' מהכותצים על וי"ו קטיעא דשלוס
 ודעתו ברעת רצני ויניליאה שאין לשלוח יד צספרים להגיסם . ותשובתו
 הוא צידי כ"י חתומה צצנת תק"ד לסדר הקול קול יעקב : והיה אומר
 צענין זה ואת לחצינו זה ^{ההנה} דמתק רת הרצ דוד חיים קורינאלדי : (ואני
 זכיתי לצקר על קצרו צעיר גוריליאה וראיתי כתוב על מצבתו כי היה
 באך דורו ומופלא צחסידות זיע"א) :

סד' : כמות"ר ילמך צן אצרהס חיי"ד מגוע חסידי פרוצינאל חיצר ס' פני פ
 ילמך שקילר דיני אר"ה דרך שיר והעציר עליהס סציצ צ' פירושים
 וקרא אותם אפי רצריצי אפי צוטרי ונדפס צראקא ש' סנ"א וכתב
 צהקדמה שזעתו היה להשלים כל דיני תר"יג מצות על דרך שיר :

סה' : כמות"ר יעקב צר ילמך לרפתי מרצני וירוטה צצנת שס"א צחה חתימתו
 צס' פלגי מים על מקוה רוויגו :

סו' : כמות"ר יהושע מנגן אצ"ד ור"מ צעיר רומה צזמן הרצ דצר שמואל
 כנראה מסימן ע"ה צ"ד וקכ"ח עש"צ וצס' ראשית צכורי קליח קראוהר
 מעלת הגאון מרא דתלמודא דקצ"ה חדי צפילפוליה . ומואר"ש ז"ל
 כותב לו צכצור גדול עיין צסי' ע"ח :

סז' : כמות"ר ילמך צכמות"ר משה פורמיגיני אצ"ד צעיר טריאסטי גצר ידו
 צפלטול והיה פסקן גדול ואור תורתו זורת צסו"ת שגס גדקס א"ת סי'
 א' וצפחד ילמך ערך חול המועד אור כצבר חלניו להפיל ארצה תשובת
 הרצ גודע ציהודה על היתר גילוח צח"ה דפח"ה וצדרך המלך למוה"ר רר
 22

נושא ונותן עמו להלכה ולמעשה כאשר יראו כינאים תשובותיו להרצ ז"ל
בספריו הנחמדים . וחיצר ס' שו"ת זרע יעקב . וישועות יעקב
דרושים שניהם נדפסו בליורנו ונלכ"ע ציוס ג' כ"ה תשרי תקנ"ח וישעו
לו מספר גדול וכדו ככתוב בספר אמת ליעקב להרצ פקודת המלך
מזה"ר ישראל נחמן מאוסטרא והפליג בשבחו מאד . זיע"א :

פס' : כמוה"ר יוסף הלוי בכמה"ר אליעזר מורה לדק צולצאך גיסו של
הרצ נזר הקדש חיצר ספר עדות ביהוסף עה"ת וכדפס . ועוד שניה
בכת"ובים ספר יפה מראה על התלמוד ולא ראיתיו עד הנה
ובספרו מזכיר :

צ' : כמוה"ר יאודה ליב אחיו מ"ן בלבוז והצוא ממידושויו על התלמוד וכן
הזכיר גם רבני' אחרים מה"ר יוקל ומה"ר גבריאל ומה"ר ליב בונן
ומה"ר נפתלי רבו אצ"ד בק"ק גלוגא רבתי :

צא' : כמוה"ר יוסף ׳ שרגא חסיד ומקובל דד רות הראשונים הזכירו
הרמ"ע זלה"ה בתשובותיו סי' כ"ה ובספרי המנוח ר' חיים בן יוסף
מיכל נחלא פירוש התפלות מהרצ ז"ל ע"ד הקבלה . ובס' מושיע
חוסים הביא סדר תיקון המגפה עד"ה שתיקן החסיד הכ"ל בזמן
הדבר שהיתה ציטיו וגם המקובלים האחרונים הביאו בספריהם
עניינים עמוקים בשם הרצ ז"ל המעידים על כמותו וחסידותו
וקדושתו והגאון מזה"ר ישעיה ניל"ה זלה"ה הדפיס בספר דרך ישר סדר
נכון לנהוג על השולחן עד"ה מהרצ שרגא ז"ל ומננהו מקובל אלדי
באון מופלא מאר"ינטי ואינו יודע אם זה היה אחד מכינויי הרצ ז"ל
או עיר מולדתו שהרצין שם תורה בקדושה וצטהרה זיע"א :

צב' : כמוה"ר יוסף שלמה מפ"ב חיצר ס' מנחת עני ונדפס ובחצורו
הזכיר מה"ר ליב מליסא, והרצ כמה"ר ישראל איסרל מליסא .
ושלשם הכינוי חיצורים אחרים על ה"שם ועל הר"מזס ולא
נדפסו :

צג' : כמוה"ר יוסף מליאון מרבני ויניאיה הסכים בש"ת מהרי"ט ז"ל :

צד' : רבינו יהודה בר ברזילי ברללוני כתב עליו הרצ שם הגדולים חלק ג' אות ח'

רפאל יוסף בן רבי זל"ל יש לו תשובה אחת וכתב שלא היה דרכו לכתוב
 בחול המועד אפילו לפסקי דינים אם לא למצוה עוברת כדי שיהיה לו
 למזכרת זכות שבינת המלאכה ומכאן אתה רואה חסידותו שהיה מממיר
 על עלמו אפילו בזה שמונת מן הדין שהרי לכתוב חיבורים ומה שהתלמוד
 חכם מחדש בח"ה מותר . וכן העידו שהרצב"ל כתב חיבוריו
 בח"ה : ומלכד זה ידעתי שה"רי פורמייגיני הנ"ל היה אדם גדול
 בחסידות . ועברו עליו כמה לרות וסבל ייסורי ה' באהבה .
 ושמעתי דליל ראשון של פסח מת לו בן יחיד ואהוב וצגשג שהיה דואב
 מאד על אבידתו סגר את המות צחד והלך על שלחנו לעשות הסדר
 בשמחה כשאר השנים : ואם כנים הדברים קשה דה"רס מלוצלין סי'
 ע"ג כתב דאונן חייב בכל המצוות הנוהגות באותה הלילה . אבל לא
 וקרא ההגדה בעלמו . אמנם ישמענה מאחרים . והביאורו הפוסקים
 ילא חלקו עליו וז"ע :

סח' : כמוה"ר יוסף ב"ר יהודה ב"ר יוסף בריה דרבנא יעקב דיין ספרדי
 דרגלובי חיבר מאמר על עיקרים הרגילים לדיעות התלמוד ומדבר על יחוס
 החכמים וכללים לענין הלכתא ראייתו כ"י והמעתיק כתב שהוצא הספר
 הנ"ל ללשון עברי מלשון ערבי :

סט' : כמוה"ר יהוסף מיליריאה בזמן מוהר"ש זל"ל והיה מפלג הרבה
 עמו בתוספות ובדברי הפוסקים ז"ל והקודא בדבר שמואל סימן כ"ד .
 כ"ה . כ"ו . כ"ע . ל" . ל"א . ל"ז . ל"ח . ס"ח . יחזה ויבין
 שהיה אדם גדול בתורה ומיוחד הרבה מאד :

ע' : כמוה"ר יעקב שלום מויניציאה בן אחותו של כמוה"ר שמואל הכהן די
 פיזא לויטאנו כמה שכתב בספרו לפנת פענח פי' קהלת ואיוב דף י"א .
 ע"ג . יש בדבר שמואל תשובה מיוחדת אליו בסי' צ"ג :

עא' : כמוה"ר יהודה קוניאן אור תורתו זרח צמ' פלגי מים לאסור מקוה
 דוויג ומהם צעיר אקווי צגנת השם"ג ליצירה :

עב' : כמוה"ר יהושע בכ"ר דוד הלוי א' מרצני ויניציאה משורר גדול כאשר
 תראה בסוף צנינת עולם ד' ויניציאה . וצמ' כום תנחומין כולל
 קינה על כמוה"ר משה לוי מווייח ז"ל ועבר עליו רוח קי"נה בפטירת

משם חזר קדמון כפיצת יד דחצר חיבור גדול בכל התלמוד דרך פירוש
ופסק ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים שם חסך לאור וינעקשים למישור
עד כאן לשון מוה"רר חי"רא ז"ל. ואני ראיתי חבור גדול
כ"י ישן נושן להרצ ז"ל כולל מאמרים ומדרשים ופירושים ספר יצירה
ופרפראות לחכמת האמת והלכות נפרדות: וחבר ס' העיתים המפורסר
מכל הפוסקים ראשונים ואחרונים עיין להר"מע בתשובה ק"ח ועוד חיבר
פירושים לשטרות הנסוגות בישראל כמלא כ"י באולרות הר"ח מיכל.

צה': כמוה"ר יצחק יעקב שוחט וצודק זק"ק קראקא בזמן מו"רס בעל המפה
חיבר הסגות לס' שחיעות וזדיקות מהר"ו עם חזירו מה"מ שמואל,
מזיטס הזקנים החכם ר' לזי זנו בהערותיו סס:

צו': כמוה"רר יהושע יאיר מרזני מנטוזה צאה חתימתו בפסק הגאון מה"רר
שמואל מארלי זל"ה:

צז': כמוה"רר יהושע שטיינר תלמיד הרב מוה"רס ׳ן סביז נוסר בספר גנו
פשוט:

צח': כמוה"רר יהושע פייזל בן הרב קיקיון דיונה חיבר חידושים על הש"ס
ונדפסו בס' ת"ר אציו:

צט': כמוה"רר יהודה מלליח פאדוזה זל"ה ר"מ ומ"ן זק"ק מודינא היה
צקי גם כן צמחמת הקבלה האלית כאשר יעיד פיוטו שחיבר מיוסד על
שם ע"צ הכדפסם צתיקוני שוצים אחר הודו המתחיל ואתה הודע ועד י"ר
ילורי"ן וכ"ו ותמיה לו מהמדפיסים האחרונים שלא קיימו מקרא שכתב זכר
צדיק לצרכה ולא הודיעו שם הרב המחבר הפיוט או התמינה הזאת.
ואילולי שנודע זה מספר חמשה סדרים שהדפיס צוינוליאה הגאון החסיד
הרמ"ז זל"ה כבר היו מונעים עוז מצעליהם. והרב ר' יאודה מלליח
הניח פסקים כתיבת יד כאשר לשמע און שמעמי מפי חכמי הדור.
והרב זרע אמת היה מחשיב סברתו כאחד וכן הגאוני הראשונים ב'
הוא היה תלמיד תלמידי ה"רר יאודה מלליח ופליג ליה יקר ורבותא כרצה
דרציה זכר נולס לחיי עד:

ק': כמוה"רר יעקב עארגאן חכם מקובל הציא מפירושו הרב עבודת ישראל
קמטי:

שני גדולי הדור כמוה"ר שמואל אבוחצ וכמוה"ר משה זכות ז"ל וכולם
 ידפסו וינציאה גם בהספד שהספיד על החסידים הקדושים הג"ל
 ישי עמם :

עג' : כמוה"ר יעקב הכהן היה אחד משלשה אבירי הרועים מצית דינו
 של הגאון המופלא רבינו שמואל יהודה קנ"ל זצ"ל על קל נשיא אלדים
 בק"ק וינציאה יש לו תשובה בשו"ת דבר שמואל סימן ז' . והרב
 מדבר יהודה ממודינא אחים בהספדים . וכתב שרבו מעלותיו
 מספר ואין גומרין עליו את ההלל ונפטר בעש"ק י"ג שבט
 ה"ש"נו לילירא :

עד' : כמוה"ר ישעיה ענו מק"ק גינשפורק שמש תורתו זרחה על פלגי מים
 לאסור מקוה רחובו הידוע :

עה' : כמוה"ר יחיאל כמה"ר שלמה מנורזי זא על החתום דבר שמואל
 סי' י"ט על עיבוד רצועות תפילין והוא אביו של מוה"ר חיים הכא על
 החתום בתשובות הרמ"ז סי' ח' :

עו' : הגאון כמוה"ר יעקב היילפרון (או אלפרון) הרבין תורה
 בכמה קהלות ובסוף ימיו קבע דירתו בקהל קדוש פאדובה צומן הרב
 ערוגת הכוסס ומוה"ר שמחה לולאטו והגאון הרופא רבינו יח"ש
 מפאדובה , מיצר ספר שושנת יעקב פפראות לחכמה ונדפס עם
 אחרות חיים לר' אליעזר הגדול צעיר וינציאה . ועוד מיצר שו"ת
 נחלת יעקב ונדפס בפאדובה שנת שפ"ג . וגראה משס שהיה
 תלמיד הרב המופלא גאון הדור והדרו מוה"ר שיק בן הגאון מוה"ר
 פאדובה ז"ל . ובהקדמה כתב פירוש נאה על משנת עשה
 לך רב ו"כו והגאון החסיד צעל שני לוחות הצרית שהסכים על
 הדפסת ספרו כתב עליו שהיה אדם גדול צתורה חכם שלם וכ"ו ורצני
 דורו מזכירים אותו לשבח בתשובותיהם אליו :

עז' : כמוה"ר יהודה בכמוה"ר יעקב פוייעו זא על החתום דבר שמואל
 סי' י"ט ע"ע עיבוד רצועות תפילין :

עה' : כמוה"ר יהודה קרושפיץ גושא ונותן על שיעור גרים עם הרב דבר
 שמואל בס' כ"ח :

קא' : כמוה"ר יצחק זעליג מחכמי פולין חיבר והדפיס ס' כסף נצחר דרושים ומזכיר שם חידושי רבותיו ותלמידו מה"ר ישראל דרשן ומה"ר מאיר זעליג . ובערי אשכנז מתשיבים הרבה ס' הנ"ל והדפיסוהו שנית בליורנו :

קב' : כמוה"ר יעקב טרפון מחכמי סאלוניקי יש לו הקדמה יפה ושיר צדאש ס' אגדת שמואל להמחבר מומור לתודה להחכם אריפול .

קג' : כמוה"ר יואל מ"ץ צעיר שעזרשין חיבר ס' מגיני זהב לישב השגות שהשיג הש"ך בספר נקודות הכסף נגד זקנו הרב עורי זהב . והדפיסו נכדו המ"ר יואל כה"ר רב גד גם הערותיו :

קד' : כמוה"ר יוסף מונטקיו מרצני סאלוניקי בזמן הרב עירת כסף חיבר ספר כתובת יוסף חידושי דינים ושאלות ותשובות ועניינים נפרדים הדפיסו והגיהו צנו .

קה' : מה"ר יצחק ממלא מקום אצו^{כל} בחכמה וזיראת ה' וכתב בהקדמה שאצו הניח עוד ספרים אחרים :

קו' : מה"ר יצחק קרישפין ומה"ר חיים אנגיל, צאו תשובותיהם צס' כתובת יוסף הנזכר :

קז' : מה"ר יהודה קוצו ומה"ר יוסף אחים בתורה וזכמה צק"ק סאלוניקי הוצאו חידושים צס' צאר יצחק ׳ ש'אנגי :

קה' : כמוה"ר יוסף קוצו זן צנו של הרב הגדול עיר וקדיש מוה"ר יוסף קוצו תנ"צ צה חיבר ספר זן פורת יוסף חי' דינים על א"ח אה"ע מה"ת נדפס צשאלוניקי ומהקדמת תלמיד החכם המחבר נראה שהניח אחריו צרכה ספרים רבים בתורה וצתלמוד ולא נראו צע"ליל וה"רין' ש'אנגי תלמידו האריך צצצמו צהספרו צספר צאר לחי רחי והציא מחידושו על תנ"ך :

קט' : מה"ר יצחק איסקלוני ומה"ר יצחק מאסאראן מצית דינו של כמוה"ר יצחק ׳ ש'אנגי רב מ"ץ צק"ק סאלוניקי הוצאו חידושיהם צספר צאר לחי, ראי להרב הנ"ל .

עגב' : כמוה"ר יצחק ארוזאס זכמה"ר חכניה ראש ומנהיג קלת קהלות המעבד חזר ספר אמת ואמונה והדפיסו זויניאזה ש' תזכה ורצני דורו הר"מז והר"ל מזכירים אותו לשבח :

פ' : כמוה"ר יהושע חיים יונה מקזאל, הרב דבר שמואל הריץ אליו תשובות צסי' ס"א :

פא' : כמוה"ר יוסף בן הגאון החסיד צעל דבר שמואל חזר חידושי סופרים על דרך לקט הקמ"ח והדפיסו הרב חיים שאל ח"צ בתוך ספרו. וכתבו עליו שהיה מעוער צעונה ויראת חטא :

פב' : כמוה"ר יצחק ישורון מאמצורג, הרב דבר שמואל הריץ אליו תשובותיו צסי' פ"ה ופ"ח :

פג' : כמוה"ר יעקב המכונה ועליקמן צ"ר גרשון מקרימונה יש לו תשובות צס' נחלת יעקב אלפרון צסימן י' על חתיכה הראויה להתכבד וצסי' יג' צענין קדיש ותענית ייאר לייט :

פד' : כמוה"ר יהודה מק"ק גלוגה חיבר קול יהודה חי' על הש"ס והעיד שאסף וקיצן אותם מרבותיו :

פה' : כמוה"ר יחיאל זכמ"ר יעקב הכהן זקן ויושב צישיצה צעיר חנקונא, צפחד יצחק ערך אשת איש יש ממנו תשובה ארוכה מאד על א"א שזנתה ונתעברה ונחלקו על זה צ' קהלות על מי מוטל לזון הולדות והרב חתום עליה עם כמוה"ר יצחק אלקוסטנטיני וכמה"ר משה חיים מורפורגו צשנת תק"ג : ועוד נדפס צס' שנת של מי קונטרס אשר פעל ועשה על כבוד ת"ח לומדי תורה עש"צ דפח"ח צס' הת"קז :

פו' : כמוה"ר יעקב די אלבא דרשן צק"ק פיורינלה חזר תולדות יעקב דרושים ונדפס זויניאזה ש' שס"ט :

פז' : כמוה"ר יהודה ליב צ"ר חיים, ובדבר שמואל סימן רנ"ט יש תשובה שלוחה אליו לאליסנדריאה דילה פאלייה ופתח דברי הרב אצואז יאירו לאמר אצא צקזרה לחוות דעתו הקזרה על חידושי הלכות הנוצעים

ותוספות מהמש"ג

ק"א : כמוה"רר יוסף משקינה מרצני פורטוגאל על פיו ילחו ועל פיו יצאו כל בני קהלתו הקדושה גצאי זדקה פרנס על הקופות ומלוה לעני צעעת דוחקו נפטר צס עוז מן העולם כמו שכתב חתנו הרצ באר יחזק בהספדו אשר בספר באר למי ראי עייש :

ק"א' : כמו"הרר יחזק בר אברהם ענוותן וסבל בך גרים באוריתא תדירא ולא מחזיק עיצותא לנפשיה . כן כתב הרצ באר למי בהספדו :

ק"ב : כמוה"רר יוסף צוטערה מרצני אלגאזאיר עשה הקדמה ארוכה לספר וזאת ליאורה עאיש ז"ל :

ק"ג : כמוה"רר יחזק מן הלויים הנודע בצפרים שמו תחת רמז ית"ה צן המקובל האלדי החסיד כמוה"רר יעקב מן הלויים זל"ק! חתן המלך כמוה"רר יאודה אריה מודנא זל"ה חצר קיצור הפר"ם להר"מק זל"ל ונשאר כתיבת יד הזכירו בהקדמת ספר חיי יאודה כ"י וס' ארי נוהס וכמוה"רר יחזק מן הלויים נתגדל בצית הגאון זקנו כי הרצ אציו הניחו קטן צשנים . וע"ר זקנו למדו תורה והכמה עד שגבה לראותו מעוער צכתר הרצנות ומחממי ישיבה הכללית אשר צויניאזה ומדרשני הקהלה צחצרת הר"מז וה"רר ישעיה נילא וה"רר צרוך לולאטו כמ"ש כמוה"רר יוס עוז ולחאזון צס ה"ד אוריס ושס יראו כילנים שירי הר"י מן הלויים צין משוררי דורו : וזה מלצד שיריו הנדפסים אחת הנה ואחת הנה . ועוד נמלא צידי כתיבת יד ספר מדבר תהפוכות המספר כל התלאות והצרות אשר עצרו עליו וינילהו ה' צשציל צצטע צחסדו ועסק צתורתו יומס ולינה . ואסך עוד כל מעשי רצותינו ז"ל הנמלאים צתלמוד והדפיסס עם פירוש צויניאזה תחת סס מעשי חכמים . ועוד הדפיס ספרים רצים עם הגהותיו וצס ה"ד אוריס הנזכר הזכירוהו צס הרצ הסלס עין הדעת וראש הדרשנים . ועס המשוררים נמנה צשיר יפה הגדפס סס : צין חסוצי ונצנדי עיר ויניאזה היו לו שונאים רצים . אשר רדפיו וידיכיהו מנוחה וצנייהס היו ר' יוסף קולורנו, ר' שלמה פורטו, ר' יהודה ויטורצו ר' רפאל פיקוועו, ר' יהושע סינה, ר' אברהם מונציליסי, אחיומו ונכדו מרדכי, ר' יעקב תמרי כהן, ר' מנחם לוי, ר' משה לוי, ר' צבריאל

מתוך כתיבת מע"ת הת"מ וכו' וציימן ר"ס . רס"א . רס"ג .
כולם תשובות שלמות אליו :

פח' : כמזה"ר יוסף צרוך מאורזינו חתנו של הגאון מה"רן ערצוב וקרובו
של זעל צאר עסק , וקראו מארי אולפן וחסיד כמ"ש צסי' ס"ח . ופ"ז .
שחיצר פסק אחד צענין חזקה : וחצר ס' שיר ידידות וצנות השיר וצו
הראה צקיאות צה"ה :

פח' : כמזה"ר יוסף הכהן , הרב דבר שמואל הריץ אליו פסקיו צסימן
רס"ו וד"סז :

צ' : כמזה"ר יצחק וכמזה"ר דרשי אז וצנו נתחזרו לחצר ספר הרי
צשמים , וס' ערוגת הצוסס . דרושים על סדר הפרשיות נדפסו
צשאלוניקי ט' תק"נג . וצ"סס הרי צשמים הציא מעשה שאירע
צז"ק צענחה צפ' כי תזרע שקראו סך הכל שמונה פסוקים ופסוק אחד
כפול דהיינו שהעולה השלישי קרא פסוק למפרע ממה שכבר קרא השני
ושני פסוקים אחרים . ושזו אחר שגללו ס"ת נזכרו שלא קראו צין
שלשם אלא ח' פסוקים ופסק שצ"ך לחזור ולקרות דלא כה"מ א"ח
שכתב קצ"ו ס"ק ט' דינאו עיין שם סמוכות שלו : והציא עוד מעשה
אחר שאירע צשנת תק"כצ צשאלוניקי צצ' אחים שהיו חתנים יחד ומתה
להם אחותם ציום ט"ת צצקר ונעשה מעשה צהסכמת רצני ותקיפי
דארעא שהתירו להם לקרות צתורה ולשורר להם כדרך כל החתנים
צצקר וצערצ כנהוג אך אמרו שלא ילכו כל צני הצצרה הקדישה אחריהם
לציתם כנהוג לא צצקר ולא צערצ עכ"ל

צא' : כמזה"ר ישראל שלמה ליכני מרצני ריגיוו צזמן מהר"צ . הרב דבר
שמואל הריץ אליו תשובה צסימן ר"ע רע"ו . וצאגרות הר"מז סי'
יד ואחרים נתנאו הרבה עניינים ממנו שהציע לפני רצו הכל ומהס
ניכרת צקיאותו צחכמת האמת . ונראה משם שלמד חכמת הקבלה
מכמזה"ר אר"ן פואה זצ"ל צעל מדרש צחידוש : וחיצר ס' דרך המלך
על ט"ע א"ח צ' חלקים כ"י . וראיתים צריגיוו . וראיתיה שם כהלכות
ר"ח שקרא תגר על מה שנהגו הצצור להכריז ר"ח צין קדיש לתפלת
ערצית עשום דהרש"כ לא התיר אלא לשלוח צצור ולא היה צורך
שהצצור יפסיקו ויש עוד שם עניינים נפלאים :

ממרדכי ש' גירונדי

פירוגינו, ר' חזקיה לוי, ר' משה יעקב מאנקונה, ד' משה לוצאטו
 וזנו הר' ברוך. ויהי כאשר מת דרשן העיר קראו לאיש זלתי הבון
 למלא מקום הדרשן הראשון, ומשנאתם שגאלו את ר' יצחק לא צמרוהו
 וכשאר ר' יצחק צמוסר כל. ולולי קלת כדפיס ארבינו ומיעדיו היו
 צעזרו היה מת צרעב. אחר זמן נכתר צכתר הרצנות ע"י רצני
 פירארה ורומה וקלת רצני ויטליאם; ויהי כאשר שמעו שונאיו את
 הדבר הזה, עשו כמה תחצולות להסיר ממנו כתר, ועל דבר זה דברו
 על לב רצני פירארה ורומה שיתחרעו על מה שעשו, ויסירו ממנו את
 כל הכבוד אשר נתנו עליו אבל הרצנים האלה לא העו אונס לקול
 רודפיו ומשגאליו. צמשך זמן מת הרב הכולל זקנו של ר' יצחק הכ"ל,
 אשר היה חזן סופר ודרשן צ"כ איטליאני, והכריזו שיבא איש הבון
 למלא מקום הדרשן, ויצאו הוא ר' יצחק ור' חיים וינטורה שסדת את
 הנפטר צחיו, ונתמנו שניהם הראשון לסופר והשני לש"ץ. פצס
 אחת היתה קטטה בין ר' שלמה פורטו ובין בני וולעירה על דבר
 המקום שהיה לאחד מהם צב"כ ורצה להחליפו כי לא היה יכול לראות
 הס"ת ולא ה"שן, ולפי שר' יצחק היה ארבע בני וולעירה, התנקס ר'
 שלמה פורטו צר' יצחק. כי צרוב תחצולות שעשה הקימו עוד חזן
 שלישי ויפתחו מדמי סברו של ר' יצחק ונתנו לר' דוד טוסיניא כך היה
 שמו של חזן שלישי:

קיד': מה"רר יהודה גריגו, מה"רס פאדובה הריץ לו תשובה צסימן י"ח
 וכתב עליו שהיה נו"ח במלחמתה של תורה עש"ז:

קשו: מה"רר יצחק כ"ץ פורטו, הזכירו לשבח מה"רס פאדובה צסי' נ' גדול
 מרצן שמו:

לג- קיו': כמות רר יוחנן נזכר צס"ות מה"רס מפאדובה שהריץ אליו תשובותיו ומהם
 צסימן כ"ט וצסימן פ"ו וקראו ארבעו אלוף התורה. ודעתי הקלרה
 חושבת שאיכו ניהו מה"רר יוחנן טריווש איטליאנו הנזכר מה"רר שלמה
 עיטיה צהקדמת פירושו לתהלים כי שם נזכר גם הגאון מה"רס מפאדובה
 צאותו הדור ולפעמים הרב הכ"ל שותק יחוסו וכינוי משפחתו אמנם לצי
 אומר לי שאיכו ניהו מר ניהו שחיבר פירוש קמח"ל דאציטונא לתמוז ק"ק

צב' : כמוה"רר יחזק אלוקסעטטיני דבריו יאירו- עם רצני חנוכא צפחד יחזק
 ערך ח"א . וכשמש לדקה ח"ת דף י"א ע"ב ובסי' ל"ד ודף כ"ב
 ע"ב חלק מה"מ . והרב הנ"ל היה ראש ישיבת שלום עם כמוה"רר
 משה שמואל גינזטי צעיר הנ"ל והיו קוראים לו החסיד הענו עיין סירי
 זמרה להח"רי מוסאטי דף י"ד :

צנ' : כמוה"רר יהודה עוזיאלני אור תורתו צארתות המערב וחבר ס' בית
 העוזיאלני נדפס צוויינאם :

צד' : כמוה"רר יחזק הכהן מוטרבו צומן מה"רס פרחינאלני ומה"רר יחיאל
 טרבוט יש פסק ממנו צפחד יחזק ערך חלינה קודמת להתיירה ליצט וכ"ו
 והעיד שצקענותו ראה ברומה ח' שייצט אשת אחיו והיו שס רצנים
 רצים ונכדדים :

צה' : כמוה"רר יחיאל צה"גה נתאל טרבוט יש פסק ארוך ממנו צפחד יחזק
 ערך חלינה קודמת וחתם צשנת שג"ל ליימיך והרב שס הגודליס הזכירו
 לשצח צספריו ופסקיו :

צו' : כמוה"רר יוסף צכמ"ר אצרהס כרוצ צומן הרצנים הנ"ל והוצאה הסכמתו
 צפ"י ערך חלינה וכ"ו :

צז' : כמוה"רר יעקב ישראל פינלי מריקנאטי צומן הרצנים הנ"ל הוצא פסקו
 צפ"י ערך חלינה קודמת וחיבר שו"ת הזכירס ה"פי ערך צרכת
 חתנים וכתב שראה תשובותיו צצית מדרשו של הרב הגדול מוה"רן
 הלוי מ"ן צפאדובה . והזכירס גם כן הרב עיקרי הד"ע ח"ת סי' ו' .
 וגם חני ראיתים כ"י :

צח' : כמוה"רר יהודה צן משה עפאנו המכונה סאלטרו אור תורתו זורחת
 צס' פלגי מים ומקוה ישראל שחבר צחכמה צתצונה וצדעת להשיצ לכל
 המתיירים מקוה רויגו צספר משצית מלחמות . והקורא הקדמתו
 לספרו מקוה ישראל יתנוץ צו רוח טהרה וקדושה ויראת ה' כי הרב
 הפליח ללקט שס דברי המקובלים האלדיים עש"צ דפח"ח והרב ז"ל הוא
 ח' מהחכמים שכתבו תשובות לזנות צעלי חנויות פירארה כמ"ס
 כמוה"רס ריקנאטי צתשובותיו כ"י :

צט' : המדקק הגדול והמפורר המפורר כמוה"רר ישעיהו רומאנין זצ"קל צן

ממרדכי ט' גירונדי

איטליאני ופירוש להלכות שחיטה וצדיקה להרצ המרדכי הנדפס ציוניאיה :

ק"ז : כמוה"ר ישראל שמואל זכמה"ח שלמה רופא רב ספרדי קדמון למח
 שנת שפ"ד חיבר ספר ישמח ישראל כולל דיני שלחן ערוך על סדר
 אלפא ביתא ונדפס ע"פ הרצ המובהק מו"ה משה יקותיאל קופמן
 כהן . וצחקמת ישמח ישראל כתוב שחיבר גם ס' מגלה עמוקות
 על התורה . ותר"ג מלות ע"ד פר"ס . פירוש על האגדות
 עד"ה . בית ה' על מאמרים תמוהים . כרס שלמה פי אבות :
 סולם השני פירוש התפלה :

ק"ח : כמוה"ר ידידיה קוניקי שקיל וערי עס מוה"ררי עאייש זלה"ה צספר
 חאת ליהודה דף י' ע"ג :

ק"ט : כמוה"ר יוסף מרס כתב פירוש על הצרייתא כמ"ס הרצ וזאת ליאורה
 דף ל"ג ע"ג :

קכ' : כמוה"ר ישראל נחמן זן הרצ החסיד מוה"ר יוסף דארביטשער תלמוד
 הרצ הקדוש צעל סס עוז הרבין תורה זכמה קהלות צאשכנו וא"ח
 צצז חת העולם כדי למכור ספריו אשר חזר והדפיס הלא הם שו"ת
 שארית ישראל ספר פקודת המלך ז' חלקים . חמת ליעקוב . תפארת
 ישראל וא"ח כד חיוה שנים צק"ק ליורנו והיה מקביל פני שכינה צכל
 יום צצית מדרשו של הגאון החסיד מוה"ר חיד"א ז"ל . אשר הזכירו
 צכצור לפעמים צספרו חומת אנ"ך : וצסוף ימיו קצב דירתו צארץ הקדושה
 תו"צצז וסס נתצקש צישיצה של מעלה זיע"א ושמעתי מאלוף . ידידי
 כמוה"ר ישראל קוניאן ז"ל כי הכיר להרצ הנ"ל צעצרו דרך הילכו פה
 פאדובה . ושהיה מתרן ומשיצ לכל קושייא שעשו לו צנגלה וצנסתר פה
 מפיק מרגליות . וצכל חכמה לו עשר ידות : צקאות גדול מאד
 צכל שערי התלמוד והפוסקים . וגם הרצ הגדול מורי ורבי הח"ר יק
 זל"ל תהא חקקניה ומלאו מלא וגדוש צעשר ספירות חכמה רמה ובעלמה .
 צכתם יגן צעדינו חמן :

קכ"א : כמוה"ר יעקב אלפאנדרי נזכרו חידושו צס' פקודת המלך ח"א דף
 י"ג ע"א . ורחיתי חיוה חצור עה"ת כ"י להרצ זלה"ה :

זנו של הגאון ר' אהרן רומאנין ז"ל כולד בק"ק פאדובה ונתגדל על
 צרכי הגאון המפורסם מוה"ר ישעיהו צאנז ז"ל והעמיד תלמידים הרבה
 צעיר מולדתו והיה רב מ"ן צ"כ אשכנזים . חיבר ס' מליץ יושר
 פירוש על סליחת תא שגע ועדפס . וצצית מדרשו היה מתאסף
 כל ליל ז' של פסח ללמוד כל הלילה וחיבר פזמון גאה והדפיסו צס ק
 ספרו נושר מלכים חיבר נחמד מלא פירושים ופשטים וחידושים על שמונה
 עשרה צרכות נדפס צויניליאה . ועוד חיבר כמה פיוטים ושירים
 נכזדים מהם נדפסו כאשר תראה צהסכמתו לספר פחד יצחק ומהם
 צכתובים צצית מדרשו של הכותב נורדכי שמואל גירונדי . ואח"כ
 עבר להרצין תורה צק"ק לוגו והעמיד שם תלמידים נוורי הוראות
 צישראל וצתוכס כמוה"ר שלמה דוד מהזקנים זלה"ה . וצק"ק
 פיסארו נתקבל למ"ן לראש ולמנהיג ומופת דורינו מוה"ר ח"דא ז"ל
 צס' שער יוסף סי' ו' קוראו צסס אלוף התורה החכם השלם הרב
 המורה כמוה"ר ישעיה רומנין ומסס ניכר כי חיבר גם כן פסקים
 ושאלות ותשובות זלו"קל וזי"עא : והניח צן ממלא מקומו כמה"ר
 יצחק חיים זלה"ה חכם ומשורר סגי נהור שחרז שיר גאה על כל פרשיות
 התורה מלמד איזה שירים וקנינות וחדות החתומים צאולרותי כ"י
 ונפטר צפאדובה שנת התק"סע : וצאולרות ספרי החכם ר' חיים
 מיכל נמלאו כ"י דרשותיו וגם פסקים רבים מהרב רבי ישעיה
 זלה"ה :

ק' : כמוה"ר יעקב רפאל פייאנו ראיתי מכונה אליו ספר חדושי דינים
 מלוקטים מד' עורים וצסופו קונטרסים המכונה ציאור לענין אליהו
 מהרב קורוצירו ז"ל וכתוב שם שהרב עשה פסק שנת ש"א צצולוניא
 להחיר מינקת חצירו תוך כ"ד חדש אס לא התסילה להניק הולד :
 וה"ר מתתיה ניסים עירני צספרו מדרר מתנה הזכיר הרב הנ"ל
 ומציא ממנו פי' פסוקי איוב הטוב לך כי תעשוק וגו' על המצלים
 ימיהם לשחוק עש"צ :

קא' : כמה"ר יצחק יחיאל טרדויל מק"ק מנטובה אור מורתו זורה צס' פלגי
 מים לאסור מקוה רויגו צס' סס"ו :

קב' : כמוה"ר ישראל שמואל צה"ר שלמה רופא ספרי קלפרא מגזע
 יאודה חיבר ס' ישמח ישראל והוא כמו ש"ע ע"ס ח"צ מדיני ח"ח וי"ד

ממדכי ש' גירונדי

איטליאני ופירוש להלכות שמיטה וצדיקה להרצ המדכי הנדפס צויניאזה :

קין' : כמוה"ר ישראל שמואל זכמה"ח שלמה רופא רב ספרדי קדמון זמח
 שנת שפ"ד חיבר ספר ישמח ישראל כולל דיני שלחן ערוך על סדר
 אלפא ביתא ונדפס ע"פ הרצ המוצהק מו"ה משה יקוהיאל קופמן
 כהן . ובהקדמת ישמח ישראל כתוב שחיבר גם ס' מגלה עמוקות
 על התורה . ותר"ג מלות ע"ד פר"ס . פירוש על האגדות
 עד"ה . צית ה' על מאמרים תנאים . כרה שלמה פי אבות :
 סולם השמי' פירוש התפלה :

קיד' : כמוה"ר יודיה קונקי שקיל וערי עם מוה"ר ררי עאייש זלה"ה צספר
 חאת ליהודה דף י' ע"ג :

קיש' : כמוה"ר יוסף מרס כתב פירוש על הצרייתא כמ"ש הרצ וזאת ליאורה
 דף ל"ג ע"ג :

קכ' : כמוה"ר ישראל נחמן בן הרצ החסיד מוה"ר יוסף דארזיעשער תלמוד
 הרצ הקדוש צעל סס טוב הרצין תורה זכמה קהלות זאשכנו וא"ח
 סבב את העולם כדי למכור ספריו אשר חזר והדפיס הלא הם שו"ת
 שארית ישראל ספר פקודת המלך ז' חלקים . אמת ליעקוב . תפארת
 ישראל וא"ח כד' חיות שנים צק"ק ליורנו והיה מקביל פני שכניה בכל
 יום צצית מדרשו של הגאון החסיד מוה"ר חידא ז"ל . אשר הזכירו
 בכבוד לפעמים צספרו חומת אנ"ך : וצסוף ימיו קצע דירתו צארץ הקדושה
 תו"צ וסס נתקם צישיצה של מעלה זיע"א ושמעתי מאלוף . ידידי
 כמוה"ר ישראל קונאן ז"ל כי הכיר להרצ הנ"ל צעברו דרך הילוכו פה
 פאדוזה . ושהיה מתרץ ומשיב לכל קושיא שעשו לו צנגלה וצנסתר פה
 מפיק מרגליות . וצכל חכמה לו עשר ידות : צקאות גדול מאד
 צכל שערי התלמוד והפוסקים . וגם הרצ הגדול מורי ורבי הח"ר
 ז"ל תהא חקנכיה ומלאו מלא וגדוש צעשר ספירות חכמה רמה ונעלמה .
 צכתה יגן צעדינו חמן :

קכ"א : כמוה"ר יעקב אלפאנדרי נזכרו חידושו צס' פקודת המלך ח"א דף
 י"ג ע"א . וראיתי חיות חצור עה"ת ב"י להרצ זלה"ה :

זנו של הגאון ר' אהרן רומאנין ז"ל כולד בק"ק פאדוזה ונתגדל על
 דרכי הגאון המפורסם מוה"ר ישעיהו זשאן ז"ל והעמיד תלמידים הרבה
 צעיר מולדתו והיה רב מ"ץ צ"הכ אשכנזים . חיבר ס' מלך יושר
 פירוש על סליחת תא שמע ונדפס . וצ"ת מדרשו היה מתאסף
 כל ליל ז' של פסח ללמוד כל הלילה וחיבר פזמון נאה והדפיסו צ"ס
 ספרו מוסר מלכים חיבר נחמד מלא פירושים ופשטים וחידושים על שמונה
 עשרה צרכות נדפס צויניליאה . ועוד חיבר כמה פיוטים וזירים
 נכבדים מהם נדפסים כאשר תראה בהסכמתו לספר פחד יצחק ומהם
 צכתובים צצית מדרשו של הכותב נורדכי שמאל גירונדי . ואח"כ
 עבר להרבין תורה בק"ק לוגו והעמיד שם תלמידים וורוי הוראות
 בישראל וכתבם כמוה"ר שלמה דוד מהזקנים זלה"ה . ובק"ק
 פיסארו נתקבל למ"ץ לראש ולמנהיג ומופת דורינו מוה"ר הי"דא ז"ל
 צ"ס' שער יוסף סי' ר' קוראו צ"ס' אלוף התורה החכם השלם הרב
 המורה כמוה"ר ישעיה רומאנין ומהם ניכר כי חיבר גם כן פסקים
 ושאלות ותשובות ז"ו"קל וזי"עא : והניח צן ממלא מקומו כמה"מ
 יצחק חיים זלה"ה חכם ומשורר סגי כבוד שחרז שיר נאה על כל פרשיות
 התורה מלכד איזה שירים וקניגות וחדות הכתומים צאלורתי ב"י
 ונפטר צפאדוזה שנת התק"סע : וצאלורות ספרי החכם ר' חיים
 מיכל נמלאו כ"י דרשותיו וגם פסקים רבים מהרב רבי ישעיה
 זלה"ה :

ק' : כמוה"ר יעקב רפאל פייאנו ראיתי מכונה אליו ספר חדושי דינים
 מלוקטים מד' טורים וצסופו קונטרסים המכונה ציאוד לענין אליהו
 מהרב קורדוצויר ז"ל וכתב שם שהרב עשה פסק שנת ש"א צצולוניח
 להתיר מניקת חזירו תוך כ"ד חדש אם לא התמילה להניק הולד :
 ומה"ר נתתיה ניסים טירני צספרו מדבר מתנה הזכיר הרב הנ"ל
 ומציא ממנו פי' פסקוי איוב העוז לך כי תעשוק וג' על המצלים
 ימיהם לשחוק עש"צ :

קא' : כמה"ר יצחק יחיאל טרדיוול מק"ק מנטוזה אור מורתו זורה צ"ס' פלגי
 מים לאסור מקוה רויגו צ"ס' ש"ו :

קב' : כמוה"ר ישראל שמואל צה"ר שלמה רופא ספרדי קלפרא מנוע
 יאודה חיבר ס' ישמת ישראל והוא כמו ש"ע ע"ס ח"צ מדיני ת"ח וי"ד

קכ"ב : כמוה"רר יעקב עוציאלנה מארגיל עזר לק"ק ליחורנו והדפים והגיה
איזה ספרים והניח אחריו ס' מגיד ליעקב ככתוב צס' לשון חכמים פי'
הגדה . וזה שנתיים . עלה לשמים זל"ל .

קכ"ג : כמוה"רר יצחק עריווס הגיה והדפים ספר מעשי ה' לרבו מוה"רר
אליגזר אשכנזי ובתצ צו הקדמה יפה עד מאד :

קכ"ד : כמוה"רר יהודה הלוי מורנקצורט מוכה את הרצים צספרוי הגאוניס
והחוקרים הקדמוניס אשר הדפים צויניליאה צשנת שי"ן דל"ת ואילך לאלף
הששי . יזכרהו אלקים לעוזה .

קכ"ה : כמוה"רר יאשיהו צכמה"רר יהודה זל"הה שלל שאלות מחקריות
למוה"רר יוסף שלמה רופא מקנדייא ככתוב צס' אליס עם חזיריו
מה"רר משה נין וה"רר זרח צמה"רר יצחק נתן . ומוה"רר יש"ר השיצ
להם צצמוד גדול :

קכ"ו : כמוה"רר יוסף ישועה חכם קדמון הצביר רצינו יצחק אצובא זל"ל
צספרו כהר פישון והציא מדוש משמו :

קכ"ז : כמוה"רר יעקב צה"רר שמעון רצ צעאמשוצ ממגורשי פולונייא צבורות
שנת ת"ח צא לק"ק ויניליאה והדפים סס' א' מדרושו על עקידת יצחק
צסס אהל יעקב וא"חכ נסע לארץ הקדושה והניח אחריו ס' תולדות
יעקב דרושים עה"ת :

קכ"ח : כמוה"רר ישראל מראש דיין צפולין גדול חצר ס' קהלת ישורון וכדפס .

קכ"ט : כמוה"רר יחיאל יעקב צן הרצ המוצהק ר' חיים יוסף אליקים חתנו
של הרצ מוה"רר דוד מאגאר חיבר ספר דקדוקי תורה והוליא לאור והגיה
תשובות מוה"רר ישראל צרונא צעיר שאלוניקי :

קל' : מה"רר יעקב שור מ"ן צק"ק צריסק חיבר חידושים על הש"ס הזכירם
תלמידו הרצ צית הלוי צדיני מנו :

קלא' : כמוה"רר יעקב חיים פרינא רצ כולל כמ"ש הרצ ר' ישראל קמחי צספר
עבודת ישראל שהציא מנימוקיו על הש"ס :

ונדפס ע"פ חוקי חיים וחוקי דת"ה חה"רר משה יקותיאל צעל לחם הפנים:

קג' : כמוה"רר יהודה רפאל יהושע צבמה"רר פלטיה צרוך מונלסי הדר
צמירנזי תורתו זרחת צט"ות שמש לדקה חה"ת דף כ"ה ע"צ על ענין
הזיון :

קד' : הרופא החכם ר' יוסף הכהן צעל דברי הימים למלכי לרפת חצר ספר
עמק הכנא על התלמות אשר מלאתנו מיום חרצן בית קדשנו עד היום
ההוא דריתיו כ"י עם הגהות מתלמיד חכם אחד למען דעת כל עמי
הארץ כי על אשר הקשו מצותינו את ערפס לצלתי לכת צתורת מר"עה
על כן צאו עלינו את כל התלמות הכתובות צס"ת גם כל חלי וכל מנה.
ואם נשוב יחיש הקצ"ה לגאלינו - וכלל חופן יוסף ה' שנית ידו
לקנות את שאר עמו צעת אשר גזר להשיצ את מצותינו צעיר קדשנו
וצית מקדשינו יהי רצון שיהיה צצ"א .

קה' : כמוה"רר יעקב אצואצ צרא כרעא דאצוה מ"ר שמו"ל חכמתו ניכרת
צחקדמתו לצ"ת הגאון החסיד אציו וצהסכמתו המעולה לספר אמונת
חכמים מלצד פסקיו ותשובותיו המפורות אחת הגה ואחת הכה צספרי
רצני דורו ש"ת שמש לדקה י"ד סי' ט' וסיון ע"ל. וצחלק אה"ע וצחלק
חה"ו דף כ"צ ע"צ וצפחד יצחק ערך אונס נותן ד' דברים וצערך אלס
יש הסכמתו צסס כל רצני ויניצואה, וצספר מייס דרים חלק י"ד
דף ז' סי' ט' :

קי' : צמה"ר יצחק מרדכי צן הצנה ה"ר אלישע יוסף מודנא מעיר צינעו
היה ת"ח וצעל מעשים עוצים דודק לדקה וחמד ומרוב ענותותו צוה
לפני מותו שלא יתארוהו צסס תואר שצח. ונפער צשיצא טובה
וכבוד עשו לו צני קהלתו שכלנו ללותו צליל מש"ק לך לך ש'
התק"סח :

קיז' : כמוה"רר יוסף הכהן מתושצי קורפו מיצר פירוש להושענות. ועעס
למוסף תכנת שצת ונדפסו צויניצואה וכתצ צהקדמה שצאו עליו שוללים
וצזו כל אשר לו :

קח' : כמוה"רר ישכר צער צמוה"רר פתחיה מיצר יש סכר לולל הדינים
הנמלצים צזוהר הקדוש ועוד ט' פת"חי י"ה. וצהקדמת ספריו לצח

ממדרכי ש' גירונדי

קלב' : כמוה"רר ילחק הלוי גאון קדמון זמן רבינו ילחק ן' גיאת זל"ל חיבר סדר עצודה ליום הכפורים הזכירו הר"י קמחי צם' עצודת ישראל .

קלג' : כמוה"רר יוסף אלקוסטיל רב חסיד ומקובל קדמון . זמן הגאון הקדוש רבינו יהודה חייע זל"ל שהיה שותה צמח את דבריו הזכירו צפירושו לס' מערכת האלות . וגם הרב המקובל מוה"רש הלוי ן' אלקצין הזכירו צפרקיו כ"י אשר צידי נקראים אפריון שלמה כתב שכל דבריו דברי אלהים חיים .

קלד' : כמוה"רר ישראל די קורואל מרצני לפת זמן מה"רס אלשיך שקדן גדול תורה ומידושו כדפסו אחת הנה ואחת הנה צספרי חציריו ותלמידיו הרב שפתי כהן עה"ת ורציוו זל"ל אל שצנאי . וחנניהו היה מה"רר משה נגארה צעל לקח טו"צ :

קלה' : כמוה"רר יהונתן תוכן גדול כמ"ס צס' צית לוי דף י"ד ע"ד וזה לשונו ראיתי צכתצי התוכן המופלא מה"רר יונתן צעל המחבר ספר ישועה צישראל ופרש על ס' לורת הארץ צספר כתיבת יד הכ"ר צחציבת נפש עכ"ל :

קלו' : כמוה"רר ילחק חיים פרוסולוני נולד צעיר סיינא וסס למד תורה ומכמה ואחר כך צא לעיר ליורו ונתמנה עם חכמי ישיבת העיר כי תלאוהו צך הרעיון ויושר העיון שלם הוא ושלמה משנתו . והיה נס כן סופר מהיר צמכת צשורית ואיעלקית ואני ראיתי כתיבתו תמה ומיושרת ואותיות מחכימות . והיה מדקדק מליץ ומשורר נעים (כאשר תראה מקצת שיריו הכדפסים פה צקול עוגב) והיה צקי גה כן צחכמת הקצבון ומשא ומתן ועל כן מלצד היותו עוסק בתורה צשיצת ר' אליעזר ר מריקנטי ז"ל קיבלוהו ליועץ צצית מסחוד שלהם ותמיד לא זוו מחצבו להיותו צעל שכל גדול ויודע דעת צד"ת וצדצרי מוסר וד"א . והרב מופת הדור מוה"רר חיד"א זל"ל היה אוהצו ומוקירו מאד כאשר נראה מהמכתב אשר שלח אליו צשלחו לו למנחה ספרו ראש דוד : ועלה לצמיה פה צצח"ק צביל מש"ק כ"ג סיון תק"נד . עכ"ל כמס"ר א פיסרנו צקול עוגב דף פ' ע"צ :

קלז' : כמוה"רר יעקב פראגזיסי נולד צעיר ונעיצה להחכם ר' דוד זל"ה

שחיצר פירוש על הזוהר הקדוש מלוקט מציאור מהר"מק והא"רי ז"ל .
והר"מע ז"ל הסכים על ספרו :

קט' : כמוה"רר ילחק זהב"מ חיים ת"ק פוזנא ליקט ס' שלחן ערוך מדברי
האר"י ז"ל :

קי' : כמוה"רר יהודה ליב חיבר קילור ס' לדיק תמים : ראיתיו כ"י צנית
מדרשו של כמוה"רר ילחק רפאל פינלי ת"ן צק"ק באדובה : פ

קיא' : כמוה"רר יעקב צן ר' מרדכי ממגורשי פולד חיבר ס' שושנת יעקב על
חכמת השרטוט והפרלוף .

קיב' : כמוה"רר יעקב צב"ר ילחק לוי מקזאלי חבר דבר אגור דקדוק ונדפס
צויניליאה :

קיג' : כמוה"רר ישעיה צר הגאון מוה"רר אליעזר חיים נילה אחד מרצני
ויניליאה תורת זורחה בהסכמות על חיזה פסקים וספרים מרצני דורו
חיבר ס' ישע יה פירוש על מלות ממורות שספר הזוהר ופי' על זרכת
המזון ע"ד הקבלה . וס' דרך ישר כולל כל ענייני מוסר ויראת ה'
צתשלים נאים ופשטים נחמדים נדפסו שניהם צויניליאה : ונזכר לשנת
צספר הד אורים דף 3' .

קיד' : כמוה"רר יהודה ליב משוררוען חיבר ס' חכם לז על תרי"ג מלות ונדפס

קטו' : כמוה"רר ילחק וכמוה"רר שמעון צן האסיד ה"רר מאיר חיברו שני
פירושים על פרקי שירה וקראו צסס שער שמעון וסיה ילחק ונדפסו
רשיצמוס רצני דורס על חכמתם ועל חסידותם .

קיו' : כמוה"רר יואל ש"ן מלייפה חידר קונטרסים קטן על החזנים נקרא ריח
ניחוח ונדפס .

קיז' : כמוה"רר ילחק זהב"מ נח מק"ק מעזטרישטס חיבר ס' זכרון צקלת דיני
ש"ע צשיר פשוט ומרובע .

קיח' : כמוה"רר יעקב פרייטי חסיד ומקובל חיבר ס' קילור ר"ח ועוד
ראיתי ממנו י"א דרשות וצכללס הספד על פטירת הגאון מה"רי
קארו ז"ל :

היה משורר גדול וחיבר שירים רבים קלמס נדפסו בקול עוגב וקלמס
כ"י ציד הח"ר אברהם צרוך פיפרנו יל"ו וציד ידידי המכס המשכיל
המשורר ה"ר ש"ל ידידי וקרובי כר"ו מורה צדק הרבנים פה
העירה . וימת יעקב פראנסי'הו בן נ"ב שנה צעיר פירנלי שנת
תכ"ז . ועיין במערכת הע"ן : תולדות אחיו ר' עמנואל פראנסיסי
מה שכתבתי סס באורך :

קלח' : כמה"ר יוסף צמח"הר אברהם יצחק קאסטי'לו חכם ומלך ומשורר
עיין בתולדות אביו מה שכתבתי עליו ונפטר בקולגה שניה בת"ש צספר
קול עוגב :

קלט : כמוה"ר ישעיה קרמי צמח"הר יוסף תלמיד הרב כמוה"ר ישראל בנימין
צסאן זל"ל הרבין תורה צק"ק ריגיו אחרי פטירת רבו הנ"ל היה משורר
נעים בת"ש תלמידו ידידי כמוה"ר חנניה חי כהן זל"ל בספריו והדפיס
הרבה משיריו . והיה גם כן דרשן מפואר כאשר לשמע און שמעתי
מהרב הנזכר . ונקרא להרצין תורה צק"ק טריאסטי וצעת שהיה
משים לדרך פעמיו נקרא אל השמים מעל זי"עא .

קמ' : כמוה"ר יעקב לוסינה מרצני ליוורנו וראש ישיבה שלהם באה משוצתו
צס' אורח לנדיק משורר נעים וסיפרו לי זקני שער כי היה צקי וישר
העיון ופסקן מפורסם צדורו ותורתו מכרזת עליו מצחקו כי עד ערי
מזרח נודע שמו צשערי תורה ועל כן רצני מקומות ההס היו מריצין לו
אגרותיהם לישא וליתן עמו על הדין ועל האמת וצסוף ימיו חשבו
מאורי עיניו ומפיו יקרא לתלמידיו חידושי תורתו ופסקיו והס היו
כותבים על הספר והרמיו ה' את גדולו בתלמידים וקלת מהס היו מורי
הוראות צישראל : עד כאן לשון ידידי המכס ר' אברהם צרוך פיפרנו
נר"ו צס' קול עוגב דף פ"ו א' :

קמא' : כמוה"ר יעקב אצננה מרצני אמטרס ואח"כ היה מ"ן צעיר
לונדון העתיק ס' הכוזרי מלשון עברי ללשון ספרדי נדפס באמטרס
שנת ת"כנ . וגם שחא סדרי משנה . וגם חצר ויכוח מחקרי
על תפארת צית שני ונשאר צכתו"צים בת"ש הכומר ד"י רוסי
צספרו ח"א דף ר' ע"א : . וגם א"ר יצחק אחיו העתיק המשנה
ללשון לטי"ן :

קיום' : כמו"רר יעקב זה"ר משה כ"ן מיאנוב חדר ס' מנחות יעקב סולת
ללמד לתנוקות נוסח האגרות וההלכות ונסופו נמלאר איזה תרופות
וסגולות נדפס בפירודא :

קד' : כמוה"רר יוסף גינזבורג מיצר ס' לקט יוסף הקדמות ומילוסים עם
ח"צ ונדפס :

קכא' : מוה"רר יהודה יעלה צן צנימין הרופא ראיתי קוצן כתיבת יד ממנו
פירוש להלכות ר"ף מוסכת זרכות ופי' על הלכות קטנות . ועל סדר
מועד . וחולין . ולא יכולתי להציץ באיזה זמן היה .

קכב' : כמוה"רר יהודה צכ"מר צנימין וחאלף שטעהגן ח"צ"ד צאלטונה חדר
ס' מנחת יא"רה ונדפס צאמשטרס ס' תק"כג ועניינו לפרש כל מקום
שנמלא צר"שי צתלמוד זרכות תיבת כלומר למה אמר ר"שי ז"ל כלומר
והוא מיצור נחמד מאד מאד :

קכג' : כמוה"רר יוסף דימילאצ מק"ק קארפינטראן מיצר ס' אונרות יוסף
על רש"י והר"ס ונדפס :

קכד' : כמוה"רר יוסף משה צרעסלא חתנו של הגאון מוה"רא צרודא מלצר
מיצוריו חק יוסף. שורש יוסף יש לו גם כתונת יוסף עה"ת נדפס עם
תולדות אצרהס למ"ר חמיו זצ"ל :

קכו' : מה"רר יוסף זה"רר אליעזר הלוי מיצר ס' עדות ציהוסף חידושים
על הפרשויות נדפס . ועיין שס צסי' רל"ח שחידש פירוש על פסוק
אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה כי לא מחכמה
שאלת על זה כצור הכתוב אומר שאל"תי צי"וד וזה אינו וא"כ נפל
היסוד נפל הצנין שעליו נבנה הדרוש : ועיין צפתח ש"ע אה"ע ע"פ
זה"יט שהצחתי פסק אחד מהרצ הזה זצ"ל.

קכז' : מה"רר יעקב כ"ן צמה"רר דוד ח"צ"ד דק"ק טיעשין מיצר ס' אהל
יעקב על מאמרים תמוהים ומי' אגרות וצסוף הס' מי' דינים על טי"ד
ונדפס צפ"פ דאדר שנת תע"ט .

קכח' : מה"רר יעקב צרלין צעל צאר יעקב פי' ש"ע ד"ח וגס על כללות סוגיות
הש"ס. מיצר עוד ספר זכרון יעקב פי' הפטרות :

מהלעיר מסב

קמב' : כמוה' רר יחזק עקרים ומרצני אמטטרדס דדור האחרון הדפוס זעיר
 לידא חיזה פירושים ורמזים על נביאים ראשונים עם העמקה בלשון
 ספרדו שהיה לשון נערי צית ישראל צבית מדרשיהם . ופלתה לרצון
 המחברת הזאת לפני רצני דורו וזפרט זעוני ה"ר דוד ניטו וה"ח
 עמנחאל אבואב זל"ה :

קמב' : כמוה' רר יחזק עקרים מעיר ליוואנטי עבר מקושטנינא לארץ מזרים
 ומיצר ספר קול' מנשר להוביח ני עם ישראל בשגס שהוא תוך מנהלת
 חזותיו ארץ הקדושה שמר כבוד הנשיאות זין ישיבותיו . ומדבר גם
 כן מעשרת השזעים ונהר סמזטיון . והדפוס גם כן אגרת הרב
 חסדאי ששלח לדון יוסף נשיא ועוד הוליא לאור זקושטנינא שלשה
 פירושים על מגילת סיר השירים משלשה גאוני עולם רבינו סעדיה גאון .
 ר' יוסף ׳ כספי ופירוש אחר בלי שם המכונה שאר יסוז . ובהקדמה
 הזכיר בגלגלי סבותיו וכתב שזכה להקביל פני הגאון הקדוש רבינו דוד ׳
 זמרא זל"קל וזה לשונו : אמר יחזק בן אברהם בן יאודה עקרים
 כ"ע מגלות ספרד ומנפול"יש כי לא קבל עליו מים הזדוניים ונגרש עם
 יתר הפליטה הנשחרת מכל ממלכות איששני"אה ופראנסא כי היו כפני
 כפלים כיוצאי מזרים וכלם צחו עליהם המים המאזרים ונעמעו צתוך
 הבוים ולא נשארו אלא שנים שלשה גרגרים בראש אמיר ועיר שם זעיר
 שם אחד מעיר ושנים ממעפזה והמה נמלינו ארץ אררט לזלכות נאפו"ליש
 גם שמה לא שקטו ולא נחו ויצא עליהם רוגז הגרוס ויצרמו בהחבא
 ויצאו לשאלוניקי מזוקקים ולרופי' שבעתים מכסף נבחר זעירוכ ובהוסר
 כל וימלאו לנפשותם מרובע וישישו צקיימס תורתם באשר ישישו בחלקם
 שלל . ואני הנבר ראה עוני בשבט עזרתו צדאותי מיתת כל הדור
 ההוא דור נדיקים ז"ל . גם עני עבר רוח העילטול ללכת מעיר אל
 עיר ומממלכה לממלכה . ויהי כאשר התעו אותי חלדים מצית חצי
 ומארץ מולדתי ללכת אל עם אשר לא ידעתי ולשון אשר לא שמעתי
 צתוך אהלי אדום וישמעאלים מואב והגרים גוי עז פנים אשר לא ישא
 פנים לזקן ונער לא יחון ואלך למסעי הלוך ונסוע הנבזה עד צואי
 למזרים אשר היא בנן ה' לתורה ולתעודה לעזרה ולשמרה . ומלאמי
 זה אנשים חכמים ונבונים כלם תחכמוימס צני . האייתנים זרע
 קדושים כלם נצורים עושים מלחמתה של תורה . ובראשם הנשר

קכט : כמוה"רר יהודה לוי מק"ק פינסק זכמה"רר יוסף זכמה"רר יהודה לוי פרלוואר רב חסיד גדול ודרשן מוכיח מופלא חיבר ס' קנה חכמה ודרך חכמה ז' חלקים חיבר עוד ס' דברי חכמים ז' חלקים כולל דעת חכמה וסאה סולת וס' כבוד חכמים תלך וקיימת מכלור חיבוריו הנחמדים ונדפסו כולם .

קל' : כמוה"רר יחיאל בר יקותיאל בר בנימין הרופא חיבר ס' מעלות המדות מוסר, נדפס פעמיים :

קלא' : כמוה"רר ישראל זמה"רר מרדכי שחרזען חיבר ס' קהלות ישורון על התורה נדפס זש' תק"ל :

קלב' : כמוה"רר יוסף שלום רב זמדינת מעהרין חיבר ס' יד אנושלוס על תנ"ך נדפס שנת ת"פ :

קלג' : כמוה"רר ינחק זהה"כר משה זינה מק"ק שאלוניקי חיבר ס' בית נאמן דרושים נחמדים ונדפס : והיה מ"ן זק"ק ניקופולי זמן הרב יד יוסף לרפתי וספרו עלה לרנן לפני רבני דירו ודרשני אומתו ז"ע .

קלד' : כמוה"רר ינחק זרכה משאלוניקי חיבר ס' זירך [ינחק דרושים ע"פ הדין ונדפס .

קלה' : כמוה"רר יששכר יוסף בן הח' המקובל מו"ה אלחנן אצ"ד דק"ק קרעמזיר חיבר ס' שלשה שריגים פי' הפטרות. וס' ארבעה חרשים דרושים נפרדים ונדפסו מחליפתן זאשכנז . ויש זהס חי' עד"ה :

קלו' : כמ"ההר יעקב נבז לאריות חיבר ס' תבנית היכל לזכר בנין בית ראשון ושני ספר נחמד נדפס זכמה לשונות זהמבורג ובאמשטרדם ושיזמחהו רבני וחכמי דורו זשירים והקדמות הנדפסות זתחלת ספרו :

עד כאן הגיעו דברי פי חכם מ"ן בספר זכר לדיקים לזרכה זמערכת יו"ד :

הבדול רצ הנוצה אשר לו הרקמה הפורש כנפיו כנפי חכמתו שאותיו
ותשובותיו מחזרת למערב האיר נר תורתו העם היושבים בשמך לאור פלפולו
ולכו יומם ולילה צדימו ישנו כסאות למשפט כסאות לזית דוד זראשו שלשה
כתרים כתר היחס וכתר התורה וכתר העושר וכתר שם טוב עולה על
בניהן הוא הרב הבדול מרנא ורננא כמ"הר דוד בן אבי זמרא ז"ל הרצין
תורה וימלוך על ישראל צמארים ארבעים שנה וצירושלים וצפת מו"צ
בעשרים שנה . וראיתי בו מה שלא ראיתי בזולתו חכמה ודעת ויראת
ה' פניו כפני הארי הארי שאב מי לא יירא לפניו וכרעו שרים ונדבכים
וישתחוו לו חכמים וצבונים אין לפניו עולה ולא משוא פנים ולא מקה
שומד לראות ניוצני זוהרו כי זראותי חותו מרחוק לצי חלל בקרבי אס
אקרב הלום אס לאו כי יראתי מגשת אליו והוא צחסידותו השגיח עלי
ויקראני ויאמר אלי מי אתה ואנה תלך ואתנפל על פני ארצה ואשתמרה
ואנשק עפר רגליו ואען ואומר דצריך אדוני חזקוני ואמלוגני ונתנו לי
כח לעמוד על רגלי לספר קורותי ותלאותי יודע לאדוני כי עברי אנכי
ואל בית אדוני אנכי הולך וצאתי מקלות הארץ לשמוע את שבע תורתו
ולצקר צהיכלו : ויאמר אלי שלום צואך צא צרוך ה' וכל מחסורך עלי
ואתה תהיה מנאכלי שלחני וציאני אל ביתו ויתן לי מעה ושלחן וכסא
ומנורה ושימני מלמד את בניו ואת נכדיו בני צניו וצני צנותיו ונשאתי
חן צעיניו ויראני את כל בית נכאתו ואולרותיו ומרגליותיו מרשישו
ספיריו ספריו אשר לא יספר מרוב נבהלתו מראות אמרתי זאת המנוחה
הניחו לעיף כמותי מה שיבעתי ותשש וענה צדך כמי קצר ימי צים
וציבשה ועתה אך זה היום שקויתיהו מלאתי ראיתי פה אשכ כי
אוייתיה ואשכ שם כעשר שנים אהוב לכל ביתו כאחד מצניו והיה נותן
לי צ' פחים צכל חדש חון ממלצושים וצבדים וכלים מכלים שונים וכל
מה שהייתי מרויח הייתי שוכר ספרים ומעתיק ספריו החמודים וצתוך
הספרים שקניתי ושהעקתי היו ט"ו פירושים על שיר השירים חון
מספרים אחרים אשר לא ראו אצותי ואצות אצותי ולא יאומן כי יוספר :
והיה יום מיימים נללה רוח הקדש על הרב ויצא ממארים פנה הודה פנה
זויה פנה הדרה וילך לירושלים לחזות צנועם ה' ולצקר צהיכלו לעמוד
לשרת לפני ולפנים כי קדוש הוא כמלאך ה' וצראותו אנשי הארץ אשר
לא מצני צריתנו ורוב הצמים המועלים עליו לא נשא לצו לשאת את

כל הרעה הזאת אשר טוב שבת על פנת גב מאשת מדינס ויך לנפת וסס
כתבזקש זישיבה של מעלה תנל"בה וכ"ו וכ"ו .

ואני הייתי קורא בספר אחד שהיו צו ח' פירוסים על ט"ה הא' היה
לאלק נודע בשערים ר' יוסף ו' כספי ור' אצרהס לוי ושאר ישור ור' עזרא
ור' סעדיה גאון ור' שמואל זיבט ורזני שמריה איקריטי ור' משה ו'
מליאואה . ואחזק זידי את צ' לנתרות הזהב פ' רזינו סעדיה
גאון ופירוש שאר ישור הנקרא קדש הקדשים ומ"כ שסס המחבר ר'
יעקב פרוזינשאל ובהיות שחוט המשולש לא צמחה ינתק להיות העד
השלישי הדיין הפוסק את הדין שמתו במקום הקדמה פי' רזני יוסף ו'
כספי שצארבע מגילות דבר בצרכה וצזיר השירים לא דבר כי אם
צקרה כי ירא מגשת אליו : ה' יחזיקני להדפיס חמשה פירוסים
האחרים ולא יאצרו מתוך קהל ישראל וצזכותו יצא לנו גואל וכ"ר
וכאמר אמן :

קמז' : כמה"ר יצחק אלחדיז ספרדי תוכן גדול זרח זה שלש מאות
שנה מיצר ספר לשון הזהב לצאר כל שנות המדות והשיעורים
והאמות הנזכרים בתורה ונדפס צויניליאה . ועוד הכית אחריו
מיצורים כתיבת יד ואלו הן אורח סלולה מפרש צו סוד העיצור
וסדר המועדיה . וספר מעשה חושב על חכמת המספר . וס'
כלי חמדה על התכונה :

קמח' : כמה"ר יעקב אנטולי מעיר נאפולי מיצר פירוש פילוסופי על
התורה וקראו מלמד התלמידים, ראיתיו כתיבת יד ציר ידי המשיכל
כת"ר יוסף אלמנלי י"ו .

קמט' : כמה"ר יצחק עתיה מחכמי המשטרדס העתיק ללשון ספרדי
ס' חזק אמונה ומיצר ספר דינים ומנהגים צלשון ספרדי ונדפס
צויניליאה :

קמו' : כמה"ר יצחק קרדוץ ממלכות פורטוגאל נולד ונתבדל שס צאמונה
נולדית צגסם שהיה מורע היאודים האנוסים ועצר אח"כ צעיר
מדריד ראש מלכות ספרד ונתעסק צמלאת הרפואה והדפיס שס

ס' גירונדי

איזה חיבורים נרשמו . ואח"כ ברצח לעיר וינליאה ומל חת נטר
 ערלתו ועבד את ה' חלדיו ציראה וצאצאה והדפוס צוירונה (אשר
 נתייטט) חיבור יקר על חכמת המחקר והניח אחריו ספר חשוב על
 מעלות היאודים שנדפס באמסטרדם מיוצאי חלציו . יזכרו חלדים
 לעוצה עם שאר לדיקי עולם תנ"כ :

קמח' : כמ"ר יוסף ן' כספי נולד בצרלונגה ועורנו נער נפשו חשקה
 בחכמות חילוניות וגם נתעסק בתורה ובחכמת הדקדוק ומיצר פירוש
 על ספר הרקמה לר' יונה זן באגח ז"ל וסבב את העולם כדי להתחכם
 וחבר ספרים רבים וזיניהם פי' על ביאור ר' אברהם ן' עזרא, פי'
 איוב, קהלת, ש"ה . אסתר . ופירוש על המורה . וספר
 דקדוק על שרשי לה"ק . וליקוטי פילוסופיא וביאור על משלי ודברי
 הימים . אמנם לא היה כל כך אדוק בעיקרי אמונתנו הקדושה
 כמה שכתב הרב הלדיק הקדוש רבינו יוסף יעבץ החסיד בספריו יסוד
 האמונה ואור השי"ס . והוא חגר מרבו כישמעאלי להפיל ארצה
 הקירות והטעמות המסירות את הקורא בהן להאמין בתורת משה
 וחכמיה . ה' ירחם על נשמתו ואל עמו יציאנו :

קמט' : כמה"ר יהודה חריו משורר קדמון חיבר ס' תחמוני נדפס
 בקושטנדינא ובאמסטרדם והעתיק איזה שירים מלשון ערבי קרחם
 מחברות תיאל כ"י אלל די רוסי . והעתיק מלשון ערבי ס' מורה
 הנבוכים . ולוח הפרקים נדפס בסוף המורה . עוד העתיק
 הקדמת הרמ"ב לפירוש המשנה וביארו לסדר זרעים הנדפס . עוד
 חיבר ס' אגרת המוסר . וס' מוסרי הפלוסופים וס' הנפש וס' רפואת
 הגויה שנדפסו צוינליאה וברוא די ערינטו . מלכד שירים אחרים כ"י :

קנ' : כמה"ר יאודה חיוב מעיר פיס נמחה אפריקא הוא היה המדקק
 יותר קדמון כפי עדות רד"ק בהקדמת ספר השרשים אשר התחיל למצר
 ספר דקדוק על לשון עברית ולאורו הלכו כל המדקקים שבאו אחריו
 והחזיר עטרת תפארת לשון הקדש לאתננה אחרי שנשתבח באורך
 גלות ישראל כמ"ס הרא"ב צד כס' הקבלה, ר' אברהם ן' עזרא דקדוקיו.
 והאפודי בספרו קוראן שר כל המדקקים ומיצר ספר הנח . וספר
 הנפל . וספר הרקמה . וספר חיוב כלל בלשון ערבי וקאט מהס

נעתקו בל"ק אל לא נדפסו . אמנם לאורו הלכו המדקקים הגדולים
ר' אברהם ן' עזרא דצינו דוד קמחי . ור' שלמה פרחן בספריהם .
והעתיקו דברים רבים ממצורי הרב זל"ה :

קנא' : רצינו יודה מפאנו הרבין תורה גם בק"ק פאדוזה והיה חשוב אל
השרה שזויליאה ועל ידי חכמתו השיג הללות רבות לזני ישראל עם
קרובו מיד הקמים עליהם ככתוב בספרו מקוה ישראל דף ע"א :
ובספר זכרון נשמות וגאוני עירנו כתוב שהיה חכם כלל ומקובל אלדי
והאיר עיני הגולה בסוראטיו ובפאלו ובדרשותיו הנאות אשר דרש
גם פה ק"ק פאדוזה והשיג לכל שאל בכל חכמות רמות ובפרט בענייני
אמונה ובפוסקים והניח בן מוגל מקומו בחכמה וציראת מעל שהיה
סופר מהיר בתורת ה' כמה"רר משה זל"ל ששרת בקדש משך שלשים
שנה לסופר נאמן בתימות הן לז"הב ק"ק אשכנזים הן לכל הק"ק כי בכלל
תנל"בה וזי"עא :

קנב' : כמוה"ר יוסף כהן תלמיד הרמ"ם זל"ל אשר לחקרו ולכבודו חזר
ספר מורה נבוכים חזר פירוש נאה על מגלת שיר השירים כמה שכתבו
הרב ס' יוחסין . החכם אבואב צס' הנומוליגיאה והרב קורא הדורות
ולא נדפס .

קנב' : כמוה"ר יודה בן חכם חסיד חיזר ס' המוסר הנדפס בקוסטנדינא
ובמנעוזה וקרא גם בן ספר המפואר ובשמו בן הוא כי כלל עשרים
פרקי מוסרים מפוארים על התורה על השוזה על התפלות עם
ציאורים נהמדים בכל תפלות השנה והדינים השייכים להם . על
הבדקה וגמילות חסדים על השלום וכדומה בלש נבחים למצין וישרים
לאהבה את ה' ולשמור פקודיו הישרים ויש צו הבהות דעות על דרך
הקבלה האלית מהרב האלדי החסיד המקובל בכדו דבי משה בן
זל"קל המפליז אור גדול על התפלות ועל עשיית המצוות . ובסופו
כתב בכדו מאמר נכבד ללחוס מלחמת ה' נגד הכופרים בחכמות האמת
ומספר מעלותיה ושכר העוסקים בה צע"הו וצע"הז : אשרי אדם
השוקד על דלתות הספר הזה יום יום וישמור אזהרותיו . מוצע
הוא שישביל בכל דרכיו צעולם הזה ויזכה לחיי העולם הבא :

קנד' : כמוה"ר יעקב רפאל זכמ"ר וחיאל חיים פיינו דאיתי כ"ו תשזבה

ארוכה וסלימה ממנו להמיר ליגשא אלמנה שמת צעלה כשהיא מעוברת
 וצבת לתת שמטה הדד מפי התיניק ולא הניקה אותו כלל . וחתם
 עליו י"א מרחשון ש' כי פאך' פה צולונייא וכתב שם שמתנה דצדרי
 שיסכים עליהם הגאון מדברנא דאומתיה כמוה"ר אברהם הכהן .
 וכבר הסכים עמו להמיר ובקוצן תשיבות רבני מנעוזה כ"י ראיתי שזימי
 כמוה"ר יהודה בריאל ז"ל קל נעשה מעשה במנעוזה להמיר על פי דברי
 הגאונים הנ"ל :

קנה' : כמוה"ר יהודה חייע צכמה"ר יעקב חייע חסיד גדול אחד מגרוס'
 ספרד רבו מספר כל התלמות אשר עזרו עליו מן היום אשר מטעם
 המלכות הוכרח לעזב ארץ מולדתו עם כל בני קהלתו אשר היה מרזין
 תורה ציניס ועצר זיס לרה צרעב וצלמא צעירוס וצחוסר כל ויה ,
 טומן צצית האסורים לאכול פסת רבזים אלל ישמעאל אחד וקידש שם
 שמים צרזים ולא רלה להמיר דתו פעם ושמים שאויציו היו מפלירים צו
 וכפשע היה צינו וצין המות כי דנוהו לשריפה . וה' העיר רוח
 היאודים אשר צשוץ ופלאוהו צממון הרבה ואחר כך עבר צספינה עד
 וינייאיה ומשם קצב דירתו צק"ק מנעוזה ומאל שם האסיד רצינו יוסף
 יעצן ומכמים ספרדים אחרים אשר הפלירו צו לצאר את ספר מערכת
 האלות לרצינו פרך ז"ל וקראו מנחת יהודה וצחקדמתו סיפר כל גלגלי
 סיבותיו ותללותיו . וכתב כי מוצעה הוא שזכות לימוד חכמת
 הקבלה הגין צעדו ללאת מההפיכה אשר נמלא כתי פעמים צין אויציו .
 וה' הילו והארין ימיו ושנותיו עד שזכה לעמוד על התורה ועל העבודה
 צק"ק מנעוזה ללמד צרזים חכמה הקדושה הזאת . וצחקדמתו
 כתב נגד כופרים ואויצים דצדדים קשים כגידים והארין צמעלותיה
 ותועלתיה והספר הנ"ל נדפס פעמים א' צפירארה וא' צמנעוזה
 עם הגהות הגאון רצינו יחזק מלאטש ז"ל וכל הקורא צו יעמוד
 צסוד ה' ויצין רזי התורה ותעלומותיה ויזכה לאור צאור החיים
 צעה"צ :

קנה' : כמוה"ר יעקב אצואצ ישב על כסא אציו הרצ דבר שמואל . והיה
 מקובל נאמן ושמע מהחכם החסיד מ"ר אציו ז"ל ששמע מהמשכיל
 החסיד מ"ר אציו ז"ל ששמע ממר זקנו שהכירו והיה מראהו כמראה
 מלאך ח' לצאות צקי צקבלה מעשית ופעל צה ניסים נוראים להללת

קהלות הקדש צעת שנמלאו צרה . והרצ הגדול המופלא מוה"ר
 אביעזר שר שלום באיילאה ז"ל כתב עליו בספר הקדוש אמונת חכמים
 פרק ז' זה לשונו והראתי דברי חלה אל המופלאים בחכמה הזאת והודו
 לדברי , וזכרתי הרצ הכולל סיני ועוקר הרים זקי מחד צחדרי הגמרא
 והפוסקים וחכם גדול בחכמת הלימודית אין כמוהו [בגלילות האלה הוא
 כמה"ר יעקב בן החסיד כמה"ר שמואל אבואב עכ"ל , ועיין בראש
 אמונת חכמים שה"ר יעקב אבואב כתב הקדמה יפה בחכמה צבונה
 וצדעת ומומנה ניכר שהיה מקובל אלהי :

קבו' : כמוה"ר יוסף חיון רב ג"ל צמלכות פורטוגאל מיצר פירוש אצות
 נדפס צויניליאה וצסוף הספר החכם נכדו כתב תולדות הרצ זקנו ואלה
 תמלית דבריו כל חזריו המסולאים צפו אשר חזר והרצין תורה צישראל
 בכל הארץ ולא קום ומלאה הארץ דעה מפירושו מתוקים מדצט נוטפים
 מר וכ"מס החכם השלם גם שז גם ישיש כמה"ר דוד יחיאל צכ"מ שלמה
 ז"ל בהקדמת פירושו למשלי הנקרא קצ ונקי . וגם הנשר הגדול
 החכם השלם כמה"ר דון יצחק אצרבנאל ז"ל שאל ממנו שאלות
 צליצונה וצפרט השאלה הנמלאת אלגנו על דרוש ספר משנה תורה
 המתחלת לפני כל יודעי דת ודקי וכ"ו והשיב עליה צקונדרים הנקרא
 מגיד משנה . וגם החכם השלם כמה"ר אצרהס חיון ז"ל זקנו של
 צקני מחד אצא מארי ז"ל אשר חזר אמרות טהורות צתצובה ומאמר
 צמופתים היה תלמידו צליצונה וען הארץ ההיא ולא אשור קודם
 השמד ת"ל וצא לקוטטניא ונקצר שס שנת רנ"ו ליצירה . וגם
 החכם החסיד דורש עוב כמוה"ר יוסף יעצן ז"ל היה כתב צספרו
 אור החיים איך שזע תורה מפיו ו"ל אשר כתב שס צצצחו העיר
 היתה אס צישראל ליצונה ויהי להס לראש יושב צצצת מתכמוני זקן
 ונשוא פנים הוא הראש הגדול מלא תורה כאחד האמוראים ר' יוסף
 חיון ז"ל"ה ושמעתי מפיו ענין הדצרים אשר עליהם מיצרת זה המיצור
 עכ"ל אלה צני היתה המה ראו כן חזו שזש מאור פני חמתו המאיר
 כאור צצעת הימים המה הצורים האוכלים למעצנים אפתורא דהצבא
 נחת שלחנו מלא דען השלחן אשר לפני ה' לתורה ולתעודה עמהס צנו
 בן חכם החכם השלם כמה"ר דון משה חיון ז"ל והוא היה הרצ
 האחרון צליצונה אשר היה דן צצצט הרמנותא דמלכותא ועליו כתב

מה' מרדכי בירונדי

החכם כמה' ר' דוד ג' יחיא ז"ל זקונטרים א' שעשה יפה מאד בהלכות
 טריפות שבטת הר"ן שהיו מסופקים בדין אחד ושכן נפסק התיר הלכה
 למעשה בן החכם הרב הזקן ר' יוסף חיון ז"ל ושכן הסכימו לדון אחריו
 לעולם וזולת החכמים הגדולים הפ"ל רבים לוחמים לחמו בלחמו בהן כמו
 חלז ודשן ושתו מיינו מתוקים מוזקקים שצעתים כולם כאחד יעידון
 יבדון מי כמוהו מורה דעה במקום שהוא שם חוקי האלדים
 ומורותיו וגם היום האירו זרקו ישמיעו קול תהלתו אמרו כי נעמו
 צוף דגש צביאורו הזה וצפירושו הגדפם שאלוניקו על התהלים .
 ובשאר פירוש' סופרים אשר חקר ומכן על הרשום בכתב אמת התורה
 וההפטרות והנביאים וגם בדרשות אשר דרוש דרש מידי שבת בשבתו
 וצמועדי ה' וציתר קונטרסיו וצמאמריו כלם נכוחים לנצח מפרי
 פיו פרי לדיק עץ חיים ואכל ואכל וחי לעולם . עד כאן לשון
 החכם נכדו החכם ר' אברהם חיון זל"ה : וספר אמרות עבודת הנזכר
 היה מזוי אלל הגאון מה' ר' דוד אופנהיים זל"ל כ"י :

קנח' : כמוה' ר' יהודה סכהן מטולעולה ועודנו צעיר מולדתו חצר בלשון
 עמו ספר מדרש החכמה פירוש על ס' האלמגיסטי וספרי אריסטוטולים
 ופילוסופים אחרים . גם פירוש על איזה מס' בראשית תהלים ומשלי
 ואיוב והיה ביד הכומר ד"י ר"סי כדעמיד בספרו ס' א' ד' ג' א' שהמחבר
 בהקדמתו סיפר שהעתיקה אח"כ בלשון הקדש לתשוקת היאודים היושבים
 בעורקאנה ורומניא אשר עבר ביניהם לדור בתוכם . והיה מריץ
 אגרותיו להמלך פרדריקו והוא היה משיב לו בכבוד גדול ומיזר עוד ספר
 משפטי הכובצים ולא נדפס .

קנט' : כמה' ר' יוסף קונליו מאסעי חיבר ס' דברי אסתר פ' על אסתר כ"י
 יאודית נדפס באסטי :

קס' : כמה' ר' יהודה קורלאן מעיר פיס חיבר ארון העדות . ופירוש על
 איוב ולא נדפסו :

קסא' : כמה' ר' יצחק קרישפיץ חיבר ספר המוסר . והת"ר יאודה קריזו
 מוזכרו לשבח בס' תחמוני :

קסב' : ידידיה האלכסגדרי הנקרא פילוגי היאודי מזרע אהרן אחד מהגדולים

ואנשי שם אשר היו בסוף בית שני כמוכאז בספר מאור עינים לר' עזריה מן האדומים והוא היה פילוסוף גדול ומליץ מפואר נוסף על חכמתו בתורתנו הקדושה. ולמען הראות העמים את ערכה כתב ספרים טובים ששפת יונת כאשר תראה בספר מאור עינים הכ"ל שהציא העתקת הסיפור נע' זקנים לפני תלמי המלך. ועוד הוסיף שנית ידו לכתוב חיי משה. מאמר על עשרת הדצרות נעתקו ונדפסו מקרוז צפראג שנת תק"ל:

קסב' : יוסף בן גוריון הפהן משוח מלחמה בצור חיל חכם גדול ומפלא כתב ספר הקדמוניות לרומיים בלשון יוני וספר יוסיפון בלשון הקדש הנדפס כמה פעמים. הוא היה אחיו של נקדימון הנז' בן' תענית והקורא בספריו יכיר גדל חכמתו ובצורתו והנהגתו הטובה ושמו הטוב שלמה בין האומות :

קסד' : כמה"ר יוסף סראנו פראנקו מאמשטרדם העתיק חמשה חומשי תורה ללשון ספרדי ומיבד פירוש עה"ת עם איזה נימוקים ונדפסו צאמשטרדם :

קסה' : כמה"ר יוסף גאנסו מרצני פירויה ונפטר צירושלים עה"ק פת"ש הרב קורא הדורות והעיד שראה ספר פזמונים ושירים שחיבר הרב הכ"ל יפס מאר כדמותם כללם של שירי ה"רי נגארה זלה"ה :

קסו' : כמוה"ר יעקב חיים בן אדוניהו מעיר תונס בא לעיר ויניציאה בשנת ר"פ לאלף הששי וקיבלוהו בצית הדפוס המפואר אשר הקימו שם שרי ובדולי העיר להיות ונחיה ומגיה הספרים הנדפסים שם מדי יום ביומו. והוא בחכמתו הוליא לאור המקרא גדולה עם כל המפרשים והמסורה הגדולה וקטנה המסודרת ממנו ביגיעה רבה ובחכמה עלומה והקדים לתנ"ך הכ"ל הקדמה ארוכה יקרה היא מפנינים ויהללה בשערים. ועוד הוליא לאור באתו הדפוס תלמוד בבלי וירושלמי בשלמותו והגיהו בטוב ע"ס ודעת. והרי"ף. והרמ"ב והר"אש וכמעט כל ספרי הגאונים הראשונים והחוקרים הקדמונים ילאו מצית דפוסו עם הבהותיו. ובצר הרב המופלא צעל חמנת חכמים הפליג בשצמו מאד וכתב שהיה בקי מאד בתלמוד וצפוסקים ובחכמת האמת

מרדכי גירונדי

וירא אלדים מרזיס ונלחם מלחמות ה' על העמדת חמונת התורה
ועיקריה ויסודותיה :

קסז' : כמוה"ר יעקב זן מכיר זן תזון ספרדי למח זקורדוזה וזשזיליאה
העתיק קלת ספרי חכמה מלשון ערבי ללשון הקדש עיין ד"י רו"סי דף
קל"ג קל"ד .

קסח' כמוה"ר יעקב זר נסיס גאון זזמן רב שריא גאון חזר תשובות
רבות ופירוש על ס' יצירה והנהות על ספר סדר עולם עיין ד"י רוסי
דף קל"ד :

קסט' : כמוה"ר יעקב זן שאירס תוכן גדול תחת המלך אלפונסו עיין ד"י
רוסי דף קל"ד שהזכיר חזריו כ"י על זאת החכמה :

קע' : כמה"ר יהודה זר משה רומאנו חיבר פירושים וגימורים על התורה
נצואים וכתובים ועל עיקרי הדת להרמ"ז ומאמרים פילוסופיים במ"ט
ד"י רוסי דף קמ"ד .

קעא' : כמה"ר יוסף ז"ר אליעזר הספרדי תושב ירושלים ת"ו חזר ספר זכנת
פענח זיאור על פ' ו' עזרא על התורה כ"י עיין ד"י רוסי דף קמ"ז :

קעב' : כמוה"ר יעקב קאפיל מעיר זריגוויא חיבר ס' אהל יעקב פירוש על
ספר עיקרים ואיזה חידושים על התלמוד עם לורות נאות להזין סוגיות
חמורות . והעתיק ללשון אשכנז תרגום חמש מגילות ונדפסו כל
ספריו ומזכירים אותם לשבח חכמי אשכנז :

קעג' : רבינו יהודה כהן מהחזנים זכמה"ר ^{שאול} שלמה ^{שלמה} ז"ל אור מלל מאש
הנגף שניהיה זעירנו זשנת הש"א כמ"ט רבינו אברהם קאטאלנו זספר
עולם הסוף כ"י וזה לשונו תהלת ה' ידבר פי כי לא נמלא פה הרופא
התשובה האלוף כמוה"ר יאודה כ"ן מהחזנים אשר נשא אשה זוינויאה
ויש שמה כל ימי המגפה ולקהלינו היה לעזר ולהועיל עכ"ל , והגאון
הזה כשחזר לביתו קצע ישיבה צבית הכנסת אשכנזים זשם חזרת עושי
עוז והיה מלמד התלמוד זרזים זפלפול עזום והעמיד תלמידים הרבה
כמ"ט נכדו הרב הגדול זמוה"ר יח"נס זז"ל זס' פחד יצחק זס' לב

חכם ב"י שהיה גדול בחכמה ונרפואה גם צם זכרון נשמות לגאוני
 עירנו כתוב שהתמיד זישיבת ק"ק פאדוזה עד סוף ימיו חייו ששה
 וחמישים שנה ועבד עבודת הקדש על עם ה' המסתופפי צללו דרשות
 חמדות מסוללות מפז וכתם אופיר . וגמל חסד לעניי עמו זהיות
 רופא חולי כל צער עני וכואז לזקרים ארצע פעמים בכל יום ערב
 (ערב) וזקר ולהרים צלי כסף וצלי מחיר עכ"ל ורצו עניינו בחסידות
 וענוה יתירה כאשר האריך נכדו הרב ר' יח"כס הנזכר בהספדו
 הכתוב אצלי כי יאודה גבר באחיו הרבנים לדרוש טוב עמו הקרוצים
 והרחוקים כי היה צקי בחכמות שינות ומולא חן צעיני שרי הארץ והשיג
 הגלות רבות לטובת ישראל . יזכרהו אלדים לזכרה עם שאר לדיקי
 עולם . וזי"עא .

קע"ד : כמוה"ר יאודה פרוינאלו אחי עו"צ לכמוה"ר דוד וא"חי נוע"ם
 להגאון מה"רס הגאון מה"רס פרוינאלו ז"ל מרצני מנעוזה אחד
 מרצותיו של הרב שער אריה צעל שלטי הגבורים כמ"ש בחתימת
 ספרו הנכבד חצר ספר נפולות יאודה ולא נדפס . ושלשת
 האחים הנזכרים היו זיו עיר מנעוזה על חכמתם ועל תבונתם כמ"ש
 ד"י רוס"י צמ"צ דק ז"ט . וצם מאור עינים הביא ענין אחד
 מהרב ז"ל :

קעה' : כמ"הר יוסף זקא סופר מוצהק ומדקק ענוס (ואינו רבו של
 החכם השלם כמ"ה"ר שער אריה הנזכר צוסף ספרו שלטי הגבורים)
 חצר ספר רב פעלים לצאר צאופן באות ורצו כל חלקי הדקדוק
 ולא נדפס .

קעו' . רצינו יוסף קמחי מדקק גדול ספרדי מעיר נרצונג אצי ראש
 המדקקים רד"ק ורצינו משה אחיו היה צקי צלשון ערצני וצלשון
 הקדש חיצר פירוש על התורה על הנציאים על שיר השירים על
 משלי קהלת רות ועזרא . ועור הניח אחריו חצורים נכצדים
 להעמיד יסודי דתנו הלא הם מלחמות ה' , מלחמת מצוה . ס'
 האמת נה' ס' הגלוי . ועוד חיצר ס' הזכרון על דקדוק לה"ק .

מדרכי גירונדי

וּס' שקל הקדש כולל משלים נכזדים צדך שיר צגוי על ספר
מזמר הפנינים : ועוד מאמר צדך שיר על מגילת אסתר . ולא
נדפס טוס אחד מהספרים הנזכרים . רק ספר הצרית על האמונה
שנדפס צסיף ספר מלחמת חובה לה"רר הצרחה רומאנו :

קעז : כמה"רר יאודה יעקב לאריות ספרדי צונן הרב מנשה ׳ן ישראל פרמ
צק"ק אמטרעדס וחיבר ס' תצנית היכל צלה"ק וצלשון ספרדי ונדפס
כמה פעמים . ועוד חיבר תצנית המשכן צלשון ספרדי . ומאמר
על ארוך העדות . והעתיק . ס' תהילים ללשון ספרדי . ונדפסו
והארין יונים על התורה ועל העבודה והניח אחריו מאמר על יסודי
האמונה ולא נדפס :

קעה : כמה"רר יאודה הצרצנאל צן הסר הגדול מהר"א זל"ל חיבר מאמר
פילוסופי צלשון איטלקי נקרא דייאלוגי די אמורי . וצדפס ספרדי
הבאון אציו נדפסו שיריו המורים ידיעתו וצקיאותו צחכמת הסיר
וצדקדוק הלשן :

קעט : כמה"רר יאודה מסיר ליאון חכם גדול צתורה וצפילוסופיאה רב
מורה דק צעיר מנטובה עצרו דברי ריבות צינו וצין הבאון מה"רי
קולון זלה"ה והדוכוס גירש את שניהם ממלכותו חיבר ס' גופת לופיס
צמליה ונדפס . וס' לצנת הספיר דקדוק . ס' מכלל יופי על
ההלכה . ופירוש על משלי והעתיק ללשון הקדש ספר המדות
ושאר מאמרי אריסטו , ופירסם צטוב עעס ודעת , וכתב איזה אגרות
לאחיו האיודים תוסצי פירארא וצולונייאה ולא נדפסו : ונחסכמתו
הנדפסת צספר האגור דפוס נאפולי נראה שהרצין טס תורה צתחלת
ימיו עס הרב המחבר ס' האגור :

קפ : כמה"רר יאודה ליצ צן הר"ר דוד מעיר האנויא חצר ס' שורש יאודה
על דקדוק הלשון ונדפס צפ"פ . והגיה מקרא שנדפסה צאקתה העיר
כח"ט ד"י רר"סי ח"צ דף י"א עש"צ .

קבא : כמה"רר יוס עוב ליפמאן חכם וחסיד חצר ספר נכדז מואד להסיצ
לצופרי צאמונתינו נקרא ס' נלאון ונדפס פעמים . ועוד חיבר ספר

מאמר בדרך הלצוי אשר בו קילר וכלל כל דברי החזון הנזכר ונדפס .
ועשה פירוש על סיד היחוד ונדפס צעיר פריצורו וממנו ניכר פי הרב
הנזכר היה לו יד ושם בחכמת הקבלה האלהית האמיתית .

קפב' : כמה"ר יוסף גאליקו מרצני מורנא זמן הרב תודת שלמים העמיד
תלמידים הרבה לתורה ודיין מזויין להלכה ולמעשה הניח בן ממלא מקומו
בחכמה וזיראת חטא כמה"ר אפרים מצית דינו של הגאון צעל זרע
אמת כמ"ס צמערבת א' :

קפג' : כמה"ר יעקב לומצרוו מחכמי ויניציאה זמן ה"רר יאודה אריה
ממודינה הראה גודל חכמתו בדקדוק לשון הקדש עם הציגור אשר
הדפיס זיניציאה בשנת ש"ץ על תורה נביאים וכתובים ומהסקדמה
שהקדים לפירושו הנ"ל ושיצחורו המדקקים על זה מאד והניח כ"י
מאמר כתוב בלשון ספרדי שס משענת דת האלהית . והעתיק ללשון
ספרדי ס' הכחרי :

קפד' : כמה"ר יצחק לופרסיו הדפיס צצאזיציאה שנת תי"ח זיארור האמיתו ב לשון
ספרדי על שבעים שבעות הנזכרות בספר דניאל ומוכיח בחכמתו שמדברות
על משיח לרקנו שיתגלה צצ"א :

קפה' : כמה"ר יוסף פגיון⁹⁷ חיבר הלכות שמיטה וצדיקה הזכירס הרב הגדול
מה"רר יצחק לוי ואלו ז"ל צתשצותיו כ"י עור י"ד סימן יט :

קפו' : כמה"ר יעקב צממה"רר שלמה שנה טובה רב קדמון בשנת תל"ח
ראיתי פסק דינו בש"ת מוה"ר יצחק לוי ואלו ז"ל כתיבת יד, והרב
ז"ל שקיל וערי עמו וכותב לו בצכוד והדר :

קפז' : כמה"ר יוסף הקטן בן הנכדו ומעולה ר' שמואל הקטן מעיר פיס
זמן הרב מדבר יאודה חבר כתובת יוסף צ' חלקים על התורה ודרשות
ופירוש פסוקי רז"ל וצא לעיר ליורנו כדי להוציאם לאור והציא אתו
ספר הישר הקדמון סיפורים על התורה והדפיסו זיניציאה וכתב בהקדמתו
שהספר הזה נמלא באור הספרים צעיר קדשו ירושלים זמן מרצן בית
שני זיד זקן חכם וחסיד והוצא לעיר צזלייאה ואח"כ לק"ק פיס ושם
העתיקו :

קפח : כמוה"ר יעקב בן עטייה חכם וסופר אלדי מכתבת יד יסן נושן
 שם באורך :

קפט : כמוה"ר יאודה הלוי הורוויץ בן מה"ר מרדכי הלוי רופא מובהק
 צעיר ויולדא זמן הרב בנין אריאל והרב לב שלם והרב קרצן כתבאץ
 כאשר תראה הסכמתם צריס ספרו הנחמד עמודי צית יאודה צ"ח
 הנדפס באמשטרדם שנת תק"כה, ותכלית הספר הוא ללמד את
 בני יאודה עקרי תורתינו הקדושה וכל ענייני מוסר ויראת ה'
 ומדות טובות בלשון נח והללה נחמדת בדרך שאלה ותשובה בון שני
 אזהרים חושי ואתי ובתוך הספר נמלאו חידושים רבים ופירושים נפלאים
 על פסוקי ת"ך ומאמרי ר"זל מיוסדים על אדני האמת והלך
 כדי לסתום פה דוברי עתק בגאווה וצונו נגד רבותינו הקדושים .
 דפח"ה ש"י מש"ד . תמ"ך : גם המליץ הנשגב מה"ר נפתלי הירץ
 וויזל בהקדמת הספר הפליג בצבח המחבר וספרו צשור נאה לאומרו
 ולמי שנאמר עליו . אשרי האיש הלומד צספר הנ"ל שיתנוץ צו רוח
 טהרה וקדושה .

קץ : כמוה"ר יאודה מנחם צר יקותיאל הכהן הרבין תורה צישראל ונראה
 שזרחה תורתו צק"ק פאדובה כי נזכר לשבח צס" זכרון בשמות גאוני
 עירנו זצ"ל :

קצא' : כמוה"ר יצחק צר יעקב מתתיה הרבין תורה צישראל נזכר לשבח
 צס' הנ"ל בא' מרצני עירנו : וכמוה"ר יחיאל צמה"ר אליעזר .
 גם זה נזכר לשבח צס' הנ"ל על שהרבין תורה צישראל : וכן כמוה"ר
 יוסף צכמוה"ר חיים וכמוה"ר אשר נזכרו לשבח צס' הנ"ל ע
 שהרבינו תורה צישראל :

קצב' : כמוה"ר יחיאל חיים צמה"ר שמעון לוריא חכם וחסיד הטוב לבני
 עמו פה פאדובה זמן המגיפה צחצרת אחיו כמוה"ר דוד בדכתבתי
 צמערכת ד' אות כה" . ונפטר צסס טוב צזמן הנבך והגיוח צדקות
 רצות לעניים : ונזכר לשבח צס' עולם הפוך כ"י והעיד עליו שהיה
 מטובי העיר, ויצבורו כל רצני זמנו על חסידותו :

קצנ' : כמו"רר יאודה קלוגין רבו של הגאון מוה"רר ית"כס כדהעיד זס' פחד ילחק דף י' הזכירו לשבח עם הרב כמוה"רר יוסף מונטריאל . וכווה"רר ר' יוסף סאמיגה . כמוה"רר יעקב אלפרון . כמוה"רר שמריה מורפירק . כמוה"רר שמואל מסעד י' כמוה"רר יאודה מפאנו . כמוה"רר רפאל רזיני . כמוה"רר דוד חיים לודיא רופא ואחרים שכבר הזכרתיים צמערנת שלהם : וכתב שכל הרבנים הללו היו אלופים צתורה ומסובלים צמוה ולפני כבוד ענוה . וכולם מחיים צנועם אלדי המרכבה , ומורים אחרים לנצי ולתפארת מצירי הישיבה :

קצד' : הכשר הגדול מה"רר יהושע זרפתי זל"ל רופא מומחה אשר הגלה עם הגולה אשר צרפת שנת קכ"ה לאלף החמישי : בן כתוב על מלצת קצורתו הנלצת פה פאדובה :

קצה' : מה"ר יוסף היילפרון שייף עייל שייף נפיק וגרים צאוריתא תדירא ולא מחזיק טיבותא לנפשיה וכלצ"ע פה פאדובה ציום ה' צ' ניסן השפ"צ :

קצו' : כמוה"רר ילחק פאראס חכס צתורה נזכר לשבח צספר אצני זכרון כ"י :

קצז' : כמוה"רר יעקב צר משה סג"ל כלצ"ע צארבעה יומים לח' אלול ש' טל"צ ונזכר שס כי היה חכס צחכמיס רב המשרה פה פאדובה נצון ומשכיל צתעלומות חכמה ושמיעו הולך למרחוק : והיה חתנו של הגאון מה"רס פאדובה זל"קל ואשתו החסידה מרת צונה כלצ"ע ציום ה' אלול ש' הש"ה ככתב צספר אצני זכרון כ"י :

קצח' : כמוה"רר יאודה ין שוטן חכס ומסיד גדול כמ"ס הרב ראשית חכמה דף ק"א ע"צ שאחר פעירתו נתגלה צהלום להחסיד ה"ר לפידות ע"ה ופנין מאירות כשמש חיצר פי' אצות הזכירו הרב מדרש שמואל ופי' על אסתר ורות הזכירו הרב מנות הלוי ומזכירו צכבוד גדול עש"צ .

קצט' : כמוה"רר יעקב צליליום מחכמי ויניאיה חצר ספר צנין נערים

ש' גירונדי

נגד תיקון סופרים למוה"רר שמואל אזבז זל"ל ראיתיו כ"י ציד
המשכיל יחל ידידי .

קנו-ר' : כמוה"רר ילחק פאראם חכם שלם בתורה וזיראה פרה צוינליאה זשגת
השג"ט .

רא' כמוה"רר ילחק גירונדי זכמה"ר זן ליון גירונדי אה זקני ר' מרדכי .
חסיד מופלא עוסק בתורה לשמה ונוזר לשגח זספרים כ"י להרב
הגדול מוה"רר מנחם נאחרה מ"ץ צוירונה זל"ה כי היה הולך
לזקות ודובר מישרים חזר חידושים ופירושים על שלחן ערוך א"ה
הלכות ראש השנה וכ"ו ולקט ספר מוסר להורות איזה דרך ישרה
יצור לו האדם לעשות רלון ה' :

רב' : כמוה"מר יעקב לולאטו איש תם יושב אוהלים ודרשן זמ"חק העמיד
תלמידים הרבה בתורה זשכתב זזמדרו זרבותיו זל"ל ול"ס אני זאצתי
מימי תורתו ויעקב הלך ליארר זארר המיים זן ז"צ שנה יום י"ב
זשט ש' התק"פח :

רג' : כמוה"מר ישראל קוניאן חריף ומשכיל בתורה זזכחמות תלמיד כמה"מר
עזריאל אלזטינו ומוה"חריף זל"ל הרבין תורה זתלמידים ונתן זקולו קול
עוז זצית ה' ק"ף זשכנזים שנים רבות פה פאלובה ונמה פעמים שרת
זמקום מ"ץ והיה דרשן מפואר והניח ס' דרשות כ"י וגם אני שמעתי
תורה מפיו זמדרש שוקדי דלתות תורה ומזאתיו זן הרעיון להבין ספרי
פלוסופי אומתינו אשר הורה לתלמידו המשכיל והגבון ידידי זאהובי
כמ"ר יוסף אלמנזי זל"ו זעל ספר הביון זכנור . ומעיל קינה
אשר קונן זפטירת רבו הנ"ל זיום ו' לחדש זדר זגנת התק"פד . זלה"ה :

רד' : כמוה"מר ישראל חזקיה טריוס אחר מתלמידי התנא האלהי רבינו משה
חיים לולאטו הקדוש זנו"קל מופלא בתורה זחסידות וענוה יתירה מזית
דינו של הגאון המפורסם מוה"רר יעקב חזק זנו"קל עסק זרזי התורה
וסודותיה זמדרש הרב המגיד רבו זקדושה העמיד תלמידים הרבה
והיה נעים זמירות ישראל זצה"כ איטליאהי פה פאלובה ונפטר זשיצה
טובה זי"עא .

דה' : כמה"מר ילחק לולאטו זל"ה"ה מר זקני אזי חמי כמה"מר רפאל זל"ה"ה
 זן הכנס הרופא כמה"מר רפאל זן הכנס הרופא כמה"מר ילחק לולאטו
 זל"ל כלס אנשים חסונים בחפמה"ז ציראת ה' רופאים מומחים לרבים
 וצפרט לשרי מדינת פריאול צכפר ע' דניאל הכיחו אחריהם צרכה ושם
 עוב על חכמתם צרפואה דתורת ה' תמימה ומוה"מר ילחק זקני חצר
 שירים וחדות וקנות צמשקלים שונים צספר תולדות ילחק והוא בצר
 צשכלו על משוררי זמנו וגם על הכנס ר' אפרים אחיו צעל ספר צני
 הכעורים וש' תולדות ילחק הנ"ל הנו צידי כ"י, וצו גם כן שירים על
 ספור הצריאה ושאר ספורי ס' צראשית ולא נגמרו ונדפס שיר זה
 מה"מר זקני צמכת צשלישי למוה"רר נפתלי הירן חיוול זל"ה"ה מצאירו שם
 לצבח זל"ל .

רו' : דון יוסף הכשיא בר דקד מפורטובאל חצר ספר זן פורת יוסף צלשון
 עמו והעתיקו ללשון הקדש הח"ר ילחק עונקירה ונדפס צשנת של"ז
 ואינו צנמאל :

רו' : כמוה"מר יאודה צר שלמה נטע מערי צרפת חצר ס' על דעות
 הפילוסופים ונשאר כ"י אלל ד"י רו"סי כמ"ש צח"צ דף ע"ה .

רה' : כמה"רר ילחק נתן הרצ המחצר ס' מאיר נתיב הנקרא קונקורדנסא
 חצר גם זן ספר על עיקרי האמונה צשם מצנר ילחק ואחבת צשם
 תוכחת מתעה נגד המומר ירונימו כמ"ש הכומר ד"י רו"סי צחלק צ'
 דף ע"ו עש"צ :

רט' : כמוה"רר ילחק אורוצו בר דקד ספרדי חכס גדול היה מלמד הפילוסופיא
 צצביליא וסאלמנקא, עבר אח"כ צצרפת ונתעסק צמלאכת הרפואה
 צכצוד והדר צין העמים . אמנס רוח ה' נוססה צו ועבר צעיר
 אמשטרס ומל את עלמו ושאר תורת ה' ככל חוקותיה וככל משפטיה
 וקידש שם שמים צהרצה חצורים שהקפיש שם להוכיח אמיתות תורתיו
 הקדושה ואמונתו הישראלית כמ"ש ד"י רו"סי צח"צ דף פ"ג עש"ב
 ונפטר שם צשם עוב תנל"צה :

די' : כמה"מר ילחק ז' אלפאבר ספרדי חיבר איזה לוחות על התבונה לכבוד

המלך אלפונסו . וזיד הכומר ד"י רו"סי היה מאמר מחקרי על עיקרי
תורתנו הקדושה עיין ח"צ דף ז"ב :

ד"ט

רי"א : כמה"ר יוסף בן שמואל בן ריי למה צעיר ויניאיה זה שלש מאות
שנה והדפים הם חבור יפה ונחמד על המסרה וכתובו מוסרים נאים
מועיל לדרשנים כדי ללמד דעת ויראת ה' ולשומעים יונעמו :

רי"ב : כמה"ר יעקב או עמנואל רחל"יש למה צעיר המזורגו בדורות
שלפנינו והיה תוכן גדול רופא מובהק ופילוסוף מעולה כאשר יעידון
מאמריו המחקריים וספריו הנכבדים שנדפסו הם וצעיר ליסדונה ונספרי
הר"ר מנשה ן ישראל והחכם זכות שנדפסו בלשון לאטין עיין ד"י רו"סי
תלק ב' דף ק"ד :

רי"ג : כמה"ר יצחק בן סהולא אחד מהחכמים הקדמונים נודע בשערים שמו
על ידי ספרו הנחמד משל הקדמוני כלול במוסר וחכמה ומליצה נשגבה
ויראת ה' היא אורו נדפס כמה פעמים אשרי אדם שוקד על דלתותיו
יום יום לשמור מוסריו הטובים . ועוד הניח פירוש יפה על שיר
השירים ואיוב למלא צצית עקד הספרים של הבאון מוה"ר ר' דוד
אופנהיים ז"ל .

רי"ד : כמה"ר יוסף שלום ספרדי למה זה ארבע מאות שנה הניח אחריו
צרכה ליאודים עם תשובותיו לנוצרים צעיקרי הדת האלהית כדי להוכיח
אמיתותה כמ"ס ד"י רו"סי חלק ב' דף קי"ו עמוד ד' :

רי"ה : כמה"ר יוסף טוב שלום חצר פירוש נחמד על אסתר והדפיסו צעה"ק
צפת ת"ו צ"ס לקח עוז :

רי"ו : כמה"ר יעקב רפאל סארוואל דרשן מופלא הרבין פורה צק"ק ויניאיה
וצק"ק מנטובה ועבר לערי הולנדא ואנגליטירה בשלימות מלוא וקיה יודע
לשונות העמים וצקי מאד בחיבוריהם עד שיגא לו סם גדול בגלילות
הגוים על חכמתו הגדולה בכל החבמות . חצר אגרת מחקרות נדפסה
במנטובה להשיב נגד מחבר אחד שהגיא סם רע על היאודים . ועוד
העתיק ללשון איטלקי צרכי נפשי לרצינו צחי ופיוטים ותוכחות
אחרות ממחזור ספרדי והיה חסודר חפואר והדפיסו ספר קינת

סופדים לספור ולתנות על הריסת צתים רצים שגפלו צעיר מנעוזה
 צשעת הכנסת כלה צזמן שהמזרך היה מזרך צרכת חתנים ונפלו צזים
 הוא חמשה וצשים נפשות מוצרל ורוא גינול עם רצנים וגצירים
 אחרים שהיו סס צצרותו מעמד ותהי לגס ונמער צסס עוצ צן חמש
 וצצעים שנה צמנעוזה . ואחר פעירתו נדפסו איזה מדרשותיו
 ואגרותיו י

דין' כמוה'רר יהושע סגרי איש סקנדיאנו רב מופלא צתורה וצחכמות
 שונות חצר ספרים רצים וועעו מהס נדפסו כמך נקרת איסור . שר
 העצמים לצבר סירים חדות . קנות . אגרות נחמדות . פסקים
 ותשוצות . לנולרים ודרוים נפלאים . הוא היה צמעמד הגדול
 וראש צית דין צעיר המלוכה פאריו צשנת התק"סו . וצן שמונים
 שנה נקרא אל השמים מעל . ומספור עליו פה פאדוזה מורי הרב
 הגדול מוה'רר יצחק רפאל פינלי זצ"ל והעיד כי מלצד נחמתו צתורה
 היה גם כן מופלג צחסידות וענוה יתירה תמך זיע"א :

ריח' כמוה'רר יהושע די סילוה רב מופלא שגמח זה מלמים שנה צעיר
 לונדון . ונדפסו דרוטיו על י"ג עיקרי הדת אחר פעירתו צק"ק
 אמטרדס והאריך צצמחו הח"ר עמנואל אצואצ זצ"ה צהספרו אשר
 הספיד עליו ונדפס צראש ספר דרוטיו :

רשב' : כמוה'רר ישראל. נתן צן שמואל צן ה"ר משה איש שוניץ ז"ל והוא
 נלחה צעיר פירע נגד הרשע יו"אן ד"י קאמיטראנו וגרש אותו עם כל
 חילו ממש והוא היה דור חמישי לה"ר משה משפירא הנזר צמוספות
 מע"ן כן כתוב צפתח ספר מנלול הנדפס צקושענדונא והרב הנ"ל היה
 מופלג צס"ס ותוספות ורופא מוצסק ועשה מפתח יפה לס' הקאנון
 הגדול שחיבר הפילוסוף אצוינא . וצמלותו פתחו צניו צציתו
 וצחומותיו צית דפוס מופאר אשר ממש ינאו לאור ספרים רצים יקרים
 ונחמדים . ויצררוו האלדים לעוזה עם שאר גלדיקים וחסידיים
 וזיע"א :

רך' : כמוה'רר יהושע צנו הגיח פסקים ושו"ת נחמדות כמ"ס מוה'רר חי"דא
 זצ"ל צספריו :

רכא' : כמוה"רר יעקב טאום ממלכות פרס העתיק מל"הק לל' פרסי חמשה
חומשי תורה ונדפסה העתקתו עם העתקה ערבית מרבינו סעדיה גאון
בקושטנינא ועם העתקה לטינא צפוניגלוניה של לונדרים כמ"ש ד"י
רו"סי בחלק ז' קמ"ו ע"ב :

רכב : כמוה"רר יצחק עזיאל מזני אמסטרדם זה מאתים שנה הדפים דקדוק
ח' צלה"ק והניח שירים רבים בכתובים :

רכג' : כמוה"רר יאודה ל"ב צוה"רר שמהה צונס הדפים צאמסטרדם שנת
תנ"ח ס' נחמד להצין פירוש חיזה מסרות וקראו עעמי' מסורת עה"ת
ובהקדמה שם מצואר כי הרצ ז"ל הניח חיבורים רבים :

רכד' : כמוה"רר יצחק פרחי מע"הק זפת תו"צ היה שליח ירושלים עה"ק
תו"צ זה עשר שנים ואני זכיתי לקבל פניו היקרות ולשמוע מידושי
תורה עד"ה מפיו וראיתיו מתנהג במסידות ובקדושה והניח אחריו שם
טוב בספריו הנחמדים מתוק לנפש מרפא לעלם . שצט מייסור מניני
מתיקה , מתוק מדצש שהדפים בקושטנינא כוללים פרקי מוסר וחידושים
לעורר יראת ה' בלב האדם ובתוכס חידושים רבים ותפלות לענינים
שונים ועוד יש לו דרושים . שיעות . וציאורים על הש"ס
והרמ"צ ז"ל

רכה' : מה"רר יצחק מריני זן הגאון הרב תקון עולם דרשן צק"קי פאדובה
ורחיתי לכתוב דבר פרטי ששמעתי משמו : המכס ז"ל היה לו יהודי
אחד שהיה אהבנו גדול והיהודי נשתמד, ואחר שנשתמד שאל לחכס מפני
מה אינו עובר צינינו האהבה והאהבה כמו צומן שעבר, והוא השיבו הלא
משנאין ה' אשגא תכלית שגאה שנאתים לאויבים היו לי, ואז רפתה רוח
המומר דצברו אליו הדבר הזה, וצנו של המכס ז"ל הוא הגאון הרופא
מוה"רר שצתי חיים מריני ז"ל אצ"ד דעירנו צומן הקדוש האלהי מוה"רר
מח"ל זיע"א . והגאון מוה"רר יצחק חיים כהן מהחזנים ז"ל צס'
פחד יצחק דף י"ו ע"ד הזכירו לשנה צסס יקר רוח איש תצונה
עש"צ :

יח-רכו' : כמ"ה יצחק פארוו זן הרב שושנים לדוד הרצין תורה צק"ק שארפי

דמן צוסיגא ומזר ספר תועפות ראש פי' על שאלתו ר' אחאי גאון ז"ל
ונדפס והוא אחיו של הרב החסיד המקובל האלפי :

רכז' : כמוה"ר יעקב פארוו סהרצין תורה צק"ק שפאלאטרו המחזר ס'
קהלת יעקב . פירוש נביאים ראשונים תהלה צאח מרפא לנפש .
מזבח כפרה מסכנות יעקב פי' על ישעיה . מנחת אהרן ,
חידושי דינים ונדפסו כלז ומזה יכיר הקורא חכמת יעקב צנגלה
וצנסתר . וצנו הוא כמוה" דוד שמואל פארוו מ"ץ צירונא ממלא
מקום אבותיו הקדושים צחכמה וציראת ה' וחצר ספר כללים על הס"ם
ועל הפוסקים .

רכד' : כמוה"ר יוסף צן כמ"ר שמעון מאריני אור תורתו זרחה צעיר
ורונה צנת תק"לט והיה דרשן מופלא כאשר נראה מספרו הנכבד
כתובת יוסף דירושים נחמדים על התורה וחידושים נפרדים על תנ"ך
וגפ"ת ונמלא צדי צכ"י הרב המחזר ז"ל והסכימו על ספרו הרצנים
המופלגים : כמוה" ראובן זעליג מואמושט צעל מחכה ראובן ;
וכמוה"ר יוסף הירש מפרשיטיק אצ"ד דק"ק מרגלין צעה"מס
עוללות הצליר וקרן צבי ע"הת : וכמוה"ר משה צהרצ הגאון עוה"רר
גרשון כהנא רפאפורט . וכמוה"ר רפאל שלמה הלוי שליחא דרצנן
מא"י טוב"צא ; וכמוה"ר חיים צרוך שאפורטא שליחא דרחמנא מע"הק
צפת טוב"צא , וכמוה"ר אצרהס אלנקאר המקובל צעל עפרא דאצרהס
שכגיה ס' תיקוני הזהר הנדפס צליורנו מחדש : וכולם פה אחד
משצחים את הרב המחזר על יוסר עיונו צתלמוד ורוח צקיותו
צמדשים . זל"ל :

רכט' : כמוה"ר יצחק סאטנצ הלוי מדקדק גדול צמח צעיר צרלין זה חמישים
שנה היה לו יד ושם צת"ך גפ"ת וסודי התורה וחכמות שונות כאשר
יעידון יעידון ספריו הנחמדים משלי אסף . נצואת הילר . ספר
אמרי צינה . ועוד הוציא לאור כמה ספרים כ"י שנמלאו צאור
ספרי מלך צרלין והיה לו צן חכס ורופא שמו ר' שענעמאן שחזר
ס' מנחת צבורים להשיצ להשגות שעשה ר' יהודה צן אצא לספרי
הרב אציו :

ש' גירונדי

רל': כמוה' רר' יוסף דמולאז מוסקאט מרדכי קרפנטרן חזר ס' אורות יוסף
על רש"י עה"ת ושאר חידושי' על תנ"ך :

רלא': כמוה' רר' יעקב תערמילס אחיו של הרב ששתי חכמים וספתי
ישנים הוליא לאור ספרא דלניעותא דיעקב פי' עה"ת על דרך
הקבלה :

רלב': כמוה' מר' ישכר דוב ליטער אשכנזי הוליא לאור ס' דעת ישכר זיאר
על פיר"שי עה"ת צעיר חוין ויש זו זיארס יפיס .

רלג': כמוה' רר' יעקב מדונא למח זה חמישים ! שנה ומיזר ס' אוהל
יעקב עה"ת וס' קול יעקב על חמש מגילות . ועוד לו' חיבורים
אחרים :

רלד' : כמוה' רר' יוסף זונס גינס מפרעשבורג חזר ס' מלות השם על תרי"ב
מלות :

רלה' : מוה' רר' יהודה מרגליות אשר היה אב"ד צק"ק שעזרשין רב מוצקה
זנגלה וזנסתר ובחכמות המתקד כאשר יעידון יגידון חזורים הנכזדים
הנדפסים והס' קרנן ראשית על התלמוד , ס' אור עולם על חכמת
העצב, וס' אגרת המליצה, וס'ות פרי תבואה, וס' עליו עקן, וס' על
אורות דרושים ומליצות, וס' בית מדות וכן ה"ר הנ"ל כמוה' רר' אשר
זעליג עשה הגהות רבו' ונכזדות צספרי הרב אביו :

רלו' : כמוה' רר' יעקב זן כמוה' רר' יואז אליה מפאנו רבו של הרב שלטי
הגזורים אור תורתו זרח צעיר פירארה צשנת ש"ו וכתב כל התלפות
אשר מלאו את היהודים היושבים צממשלת האפיפיור ואת כל הקורות
אותם צל' זן ונקי וצדרך שיר ! והדפיסם צשם שלטי הגזורים צעיר
פירארה ומיזר עוד ספר פתח תקוה . וספר זוכר הצרות ונשארו
צכתובים :

רלז' : כמוה' רר' יוסף צרוך אורזינו למח צשנת תי"ט צעיר מנעוזה והיה
חתנו של הגאון כמוה' רר' נתנאל טראצוטי הנודע צשערים שמו וחזר

ס' מזמור שיר ידידות וזנות השיר נדפסו במנטוזה . וממנו נכר
גודל חכמתו זנגלה וזכמתו וזכמתו השיר . ומתוסף זאורותי
חזור על התכונה כ"י הרב ז"ל שהעתיק מלשון לעז ללה"ק ועשה בו
הבהות רבות :

רלה' : כמוה' ישראל בן הר' יונתן חזר ס' אור ישראל פירוש על עשרת
הדברות נדפס באמשטרדם :

רלש' : כמוה' רר יעקב פייתוסי צעיר תונים הלך לדור בארץ הקדושה וא"כ
ילא זשלימות מזה לחולה לארץ והדפסו זליורנו ספריו מזמח יעקב
וצרית יעקב , שטות וחדושי' על התלמוד ושיטות מהגאוניס הראשונים
עם הבהות רבות ונכבדות ממנו מלכד דרושיס נחמדיס והספדות שעשה
זפטירתן של לדיקיס צעוז טעם ודעת ומחיצוריו ניכר שהיה רב
מוזקה זב"פת .

רש' : כמוה' רר יוסף הכהן טניגי צעיר תונים חזר חידושיס על התלמוד
ונדפסו זליורנו זשס בני יוסף .

רזא' : כמוה' רר יוסף זכמוה' רר יעקב חזר ס' ראש יוסף פירוש על מאמר
רז"ל נדפס באמשטרדם ש' ת"ס :

רמב' : כמוה' רר יצחק מונדולפו וכמוה' חר יחיאל וינטורו חכמי רומאנייה זזמן
הבאון מוה' רר נתחאל טרזוטו פייעניס ומשוררים וחזירי כמוה' רר אליה
מריקנאטי חתומיס זאורותי פייוטיהס שירותיהס וקינותיהס שחזרו
זזמניס שוניס :

רעג' : כמוה' רר יוסף בן אברהם אבן נ"ח ק"ר חכם קדלון מאד ופייען מופלג'
נדפס ממנו זמחזור ישן אשכנזי נוסח שיר היחוד יפה מאד וממנו ניכר
כי היה לו יד ושם זחכמת הקבלה האלדית :

ררמד' : כמוה' רר יוסף בן ה"ר משה שמש תורתו זרחה זפולין והיה דרשן
מפואר וחזר ס' כתנת יוסף פירוש על התפלה ועל התהלים ועל

המעמדות ועל איזה פיוטים של מנהג אשכנז' וס' בתנת פסים פירוש
האגדה, ונדפס ורדני דורו משכמים רוב הדיעותו .

רמז' : כמוה' רר יוסף אידלמאש אשכנזי היה אב' זעיר מארקטוב והעיר ה'
רוחו ללכת לדור בארץ הקדושה כדי להוסיף קדושה על קדושתו ואח"כ
נא' למ"ל בשליחות מצוה ואני זכיתי להתבסס מתורתו ימים רבים פה
פאדוזה, ומלאתיהו מלא תורה כרמון, בקי בגבלה ובנסתר, ושמעתי
מפייהו חדושים רבים ה"ה כתובים בחזרוי הגדול ליקוטי ששנים חלק
ראשון, וכתב ספרים רבים על תנ"ך ועל גפ"ת על הקבלה ולא נדפס
מהרז ז"ל ב"א ס' זכרת יוסף פירוש נחמד וקצר על ס' יורה ונסופו
יש חדושים רבים על תנ"ך ומאמרי רז"ל והיתה מנוחתו כבוד זעיר הקדש
לפת תוב' צא זי' עא :

רמז' : כמוה' רר יוסף מפאדוזה חזר פירוש יפה על הגדה של פסח נדפס
בונינויח ט' סס"א והוליא לאור כמה ספרים ומדרשים נחמדים
עם הגהותיו זעיר מנטובא שפצרת הסופר כמה' רר נחיר .
מפאדוזה זל"ה :

רמז' : כמוה' רר יעקב קאפיל מרגלית בכמוה' רר לבי מרגלית היה ממגורשי
פולין זש' ת"ח ובא לעיר ויניוליא והדפיס ג' חבוריו הגממדים קול יעקב.
מזנה יעקב, מאורגות יעקב :

מראות

רמז' : כמוה' רר יהושע שלומיאל עובדיה יודיה בכמוה' רר חיים מוספייל
הלך לדור בשליוניקו וס' הדפיס ספרו הקען לז' יהושע צסוף ס' זכרת
יוסף הנזכר לעיל צסי' ר"מה .

רמז' : כמוה' רר יהודא הלוי חסיד גדול מערי המערב הפנימי יש צ' שנים
רבות זעיר ליוורנו והרצין תורה סס, חזר ס' הילולא רצא הכולל
לימוד ליום פעירת רש"צי ונסופו חדושי' רבים על דרך הנסתר
ונדפס זליוורנו על ידי החכ' רצי שלמה ועאנחנו שהוסיף צו
חדושים רבים :

רז' : כמוה' רר יהודה בן חנין מרדני המערב הקדמונים חזר ס' ען חיים

מרדכי ט' גירונדי

טיעמי המלות דרך פר"ס ונדפס עם השל לאזרחים טוביאה
בליורנו :

רנא' : כמוה"ר יצחק זר מרדכי קורקוס וכווה"ר יאודה זר מרדכי פיאטילאי
וכוה"ר יצחק מקאסעיל נוצו וכוה"ר דוד זן אזרחס מקוצו וכוה"ר רר
שצתי זר יצחק זל"ל כולם רבני רומא חתומים צספר מלחמה ל"ה צשנת
תע"ד צפסק וחרס שכתוצ בגד הכופר נחמיה חיון וחצוריו :

רנב' : כמוה"ר יע"צ איל מגרי אזולעפיא חתנו של מופת דורו מהר"ח
בעל עץ חיים חצר והדפיס ספר זמרת הארץ על עט"ק טצריא וטס
תראה גודל שצחה של ארץ הקדושה . וכשנפטר צצפת הספיד עליו
הרב אמרי ספר דף קס"ז ע"ח :

רנג' : כמוה"ר יצחק צב"ר שמואל חיים ספרדי צאה הסכמתו צס' האגור
הנדפס צזמן הרצ המחצר ונראה שהיה תלמידו וא"כ מצית דינו כי
הזכירו צכצ"ד גדול וצחין לשונו הלח וההדור שילא יצח"ק לשוח צשימה
נאה נאים הדצרים למי סחמרון כנפס הרצ וכנפס התלמיד שניהס כאחד
עוצים צצמנה צתצונה וצדעת ויראת ה' יש"י ע"ה"ן וחי"נא :

רנד' : כמוה"ר יעקב זר דוד פר"לאל מצית דינו של הר' יעקב לנדא
כנראה מהסכמתו הנדפסת . צראש ס' האגור דפוס ראשון ושני ע"ש
שהארין צשצח הרצ המחצר צלשין הזהב וההד"רת :

רנה' : כמוה"ר יצחק שולם אזי אמו של מה"ר דוד ויעל"ה חכס צתורה
ורופא גדול חיבר פרוש יפה על ס' אצן סינא כאשר העיד הרצ יג"ל
צספרו מכתס לדוד סער י"צ והציא סס מאמר מחקריו על ענין
תמלואי הגוף . והרצ המחצר מצארס על סגולות הנפס צעוצ עעס
ודעת :

רנו' : כמוה"ר יוסף שליט ריקיטי צן הח' החסיד ר' אליעזר ריקיטי,
(בעל מלחמות ס' עין ישראל הנדפס צווינליאה) צמח צשנת ת"ל
ליצירה והלך לדור צא"י . כשצא לשליחות מורה צאיטליאה הרצ המקוצל
מו"ה צנימין סלוי רצו של הרמ"ז ונוצר לשצח צאגרות הר"מו מח"ר

הלוי הנ"ל, חזר ס' חכמת המשכן ואגרת יחוס הלדיקים נדפסו בזמננו
 ט' ישע"נו ובהקדמתו הזכיר ספרים אחרים שחזר והדפיס בהיותו מרזין
 תורה צעיר וירונה . כמו לורת ארץ ישראל . לורת הצית ותכונתו
 ונדפסו באמסטרדם . וסי' יחוס הלדיקים הנדפס בזיינליאה ומתורס
 ניכרת חכמתו וחסידותו זו"עא :

רנ"ז : כמוה"ר יוסף ק"פ נזכר צט"ות מה"רס פאדוזה סי' ס"א עס
 חזרו האלוק כמה"ר משה הלוי כמו אהבי ורעי הגאון המחבר שהרין
 אליהם פסקיו וקראם אוהביו הלפידים הצוערים צעלמא והגאון מוה"ר
 יוסף נזכר לשבח עוד צסי' ע"ט . פ"ג . פד' . פ"ו . וקראו
 גאון ומופלג בתורה וצתלמוד :

רנ"ח : כמוה"ר יחיאל נזכר לשבח צתשוצות אוהבו ושארר מוה"רס פאדוזה
 צסי' פ"ג וס"צ אשר הרין אליו תשוצות צכצוד גדול וקראו צקי צטרפיות
 כר' יחנק, גאון וחריף צתלמוד עס"צ צסי' פ"ג :

רנ"ט : המה"ר יודא לרפתי נזכר צכצוד גדול צתשוצות מה"רס פאדוזה סי'
 ע"א וקראו איש אלדים עס"צ דפח"ח מלדיק לדיק צלדקתו :

רף' : כמוה"ר יעקב צה"ר ראובן צן לור איש אלדים קדוש נזכר לשבח
 מה"ר חי"ל ז"ל צש"הג וחיצר חידושים ודרושים עה"ת כ"י אלל המנוח
 מיכל דף ל"ד והיה חזרו של הרצ הגדול מוה"ר יאודה ו' עטר מק"ק
 מארוקו ז"ל :

רס"א : כמוה"ר יאודה שמואל אשכנזי צן החכם החסיד ר' יעקב אשכנזי
 אחד מרצני עה"ק טצריא תו"צ צלא צשליחות מלוה על קהלתו הקדושה
 ואח"כ קצב דירתו צעיר ליורנו והדפים שם חי' צוריו העמוקים יש"א
 צרכה על ס' רצינו ירוחם וס' גצול יאודה שיטות על הס"ס וצסופו
 התמיד מלאכת הרצ כנ"הג והרצ יד אהרן והרצ מראה עיניה על
 סוגיות התלמוד ולטונות ר"שי ותוספות מ"ע על ספר האחרונים
 צחכמה ודעת וצקיאות גדול :

רס"ב : כמוה"ר יחזק צ"ר אצרהם אלאטרינו חיצר ס' כנף רננים פי' על
 שיר השירים והסכימו עליו הר"מע ומה"ר יעקב סגרי ז"ל נמלא כ"י
 אלל הר"ח מיכל צה לרות חיים דף כ"ט אות ר"ן :

רס"ג : כמוה"ר ישמעאל חזק חיצר ס' סופר מהיר, עיין אזרות חיים דף
 4 מ"ח אות תק"ו וצטופו נמלא ס' זוגילת ספר לר' מלאכי קולורני
 מליצה יפה:

רס"ד : כמוה"ר יצחק לזית לעזש תלמיד הר"ן חיצר ס' שערי ציון על
 תורה שצ"ף וסדורה צמגנה וציד החזקה כסדר התורה כ"י אל"ר' חיים
 מיכל ככתוב באזרות חיים דף ע"א אות תת"כג :

גיד-דסה' : כמוה"ר יעקב ׳ הגאון מה"ר דוד פרוינדלי אור תורתו זרח
 צעיר נאפולי שנת חמשת אלפים ומאליס וחמישים לזירה כמ"ש הרב
 עלמו צקונטרים נדפס ש' הת"רט צעיר מיץ צס' דצרי חכמים דף ס"ג
 ונקרא צס שו"ת דצדד למוד החכמות שהשיצ להר' הכולל המופלא ה"ר
 דוד ׳ הגאון מה"ר יודה מסיר ליאון ז"ל : ומאותו החצור ניכר כ'
 היה לו יד ושם בתורה ובחכמות חילוניות וצרפואה וכתב צסוף
 קונטרסו כי חצרו למה"ר דוד מסיר ליאון חכס נכדד מאד וכל חכמה
 חשקה נפשו ונותן ענה לכל מצין צתלמוד שגס מחכמת הרפואה אל ימנע
 עלמו ושניהם כאחד טובים :

ר"סו : כמוה"ר יוסף הכהן הרופא הסופר הנעלה נולד צעיר אוניון שנת
 הר"נו לזירה ומצן חמש שנים ואילך יש צאיטליאה צעיר גינצא
 וסציוותיה, הדפיס צעיר ויניזאה שנת שי"ד דצ"רי הי"מים למלכי זרפת
 ומלכי צית אוטומאן וצתוך ענייני האומות ההנה כתב ג"כ סיפור כמה
 וכמה מהתלאות אשר מלאו את אצותינו מן המרצן עד זמנ
 והס' ההוא נדפס שנית צאמשטרדס ש' תל"ג . וצשנת שי"ח
 אחרי האותו את ס' שמואל אוסקו צלסון פרועוגאל וזה שמו
 הכולל *Consolaciam as tribulacões de' Israel Ferrara 5313*
 ספור תלאות וזרות הגלות הרבה יותר ממה שכלל צס' דצרי הימים
 הנ"ל אז התחיל הח"ר יוסף הכהן לנתוב ס' עמק הצבא כולו מיוחד
 לקורות בני ישראל ותלאותם צמשך הגלות והשלימו ציוס ו' כסלו שכ"ד
 ונדפס צוויץ ש' התר"צ עס הגהות החכס המפורסס ידידי וקרובי
 רש"דל כ"י והח"ר מאיר לעטרים והקדמה יפה צראש הספר
 מהחכמים הנ"ל .

רס"ו : כמוה"ר יצחק גואיעה נר"ו אצותיו ילאו מעיר **Guete** !צארן ספרד

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

אות הלמד

א : כמוה"ר לוי קוזין אור תורתו זרח צעיר שלונקי היה דרשן תפוא צעיר ויניליאה ונתקם ציטיצה של מעלה בשהיה צן נ"צ שנה והניח דרושים רבים והס' שמואל צנו הדפיס חלק מהס' צסס עליית קיר קטנה .

ב : כמוה"ר לוי סראואל גדול צדורו ושמו העוז צלה"ק הוא יהודה וכינויו הוא לוי כמו שכתב הר' הגדול כמוה"ר רר נחמיה צנו צהקדמת פירושו לס' המעמדות הגדפס צויניליאה . וכן ראיתיו חתום צאיצה פסקים ותשובות כ"י . הרצין תורה צויניליאה עם הגאון מוה"ר סראואל יאודה קנאליניצוגן ונראה שילק מים על ידיו וצמותו רצה להקצר פה פאדוזה בככתב ציינו יח"כס זל"ל צס' פחד ילחק דף י' ע"צ . והצמור המשכיל תלמידי ר' אהב צר צן הסכס הכולל המפורסם קרוצי וידידי רש"דל כשהלך לצקר קצרות הדיקים פה פאדוזה מל"ל ציון מלצת אצן אלל הגאון מוה"ר סראואל ס"ל וציגיעה רצה עלה צידו לקרות אלה המרוחות צמיי קצרי כריתי לי כי לא ידעתי יום מותי

אצן זאת שמת' לי צ סראואל כן בקראתי

עס יום לאתי

חדש . . . ופרט שנה

□

וגשמתו

רוחו

כזה

צירח ציו

שנת שצ"ו

מנוחתו

שכינת אל

יש צ אור ציו

לאל עלה

אות הלמד

א : כמוה"ר לוי בן הרב ר' דוד מק"ק קאדני חיבר עשרה חיצורים נקראו בכל גולת הכותרת וצפרט נקראו בשמות של עשר עטרות ונדפסו שנים מהם עטרת ראשי עטרת תשארת . והם חידושים נחמדים על מ' זרכות וסדר זרעים :

ב : כמוה"ר ליב סראוול הוא הגאון המפורסם מנציג דיגו של הגאון הגדול הכולל מוה"ר בן ליון זרפתי יש פסקים ממוגו בס' משניות מלחמות והוא מן המתמידים מקום רחיגו ונותן טעם לדבריו בפסקו הראשון עיי"ש דפח"ח וחאירו עיניך . וה"עב דבס' פלגי מים השיבו על דבריו עכ"פ טעמו ונימוקו עמו (עיין מה שכתבתי בפתיח א' ונקודת ישראל למה"רי מפאנז'ל) ולכל דיברות ולכל אמירות עינא שפיר יתני . שש"ת נחלת יעקב אלפרון פסקיו העמוקים וכן בתשובות מוה"רי הלוי הקורא בהם יתבסס ונאמרות טהורות שלו והר' הגדול מוה"רי העומד לנס עמים עמוד היומי ופטיש החוק כר' ישראל הר' המוצהק גר"ו ובתשובותיו הוצא נחלת יעקב סי' מ"א ומ"ג חתם צפת סס"ד וצסי' כ"א חתם צש' טע"צ וצסי' נ' מוכח שהרצין תורה הרבה עש"צ וצסי' נ"א מוכח שהר' נחלת יעקב הוא תלמידו והר' צעל הלבושים צסיף חלק אצן העזר בתשובה על אותו צחור כהן שקידש גרושה כתב וז"ל : אך לכבוד הגאון מוה"ר לוי סראוואל גר"ץ שלא להשיב פניו ריקם אובסיף נוסף משלי יתר על פסקו המודפס וב' ובתשובות מה"רי הלוי נמלאו הסמכות וחתימות רבות והגאון הנ"ל על פסקי הרב המהבד זל"ל .

ג : כמוה"ר לוי צמוה"ר שמואל אופנהיים מנייני ק"ק גלוגה רבתי היה מדקדק הרבה וחזר ס' מעט יכונה לגאר זרכת המון והפועים סנהגו

ונראה כי שני חרוזות אלה הוסיפוס רבני דורו לחקקם ולהוסיפם על
הזיון אשר כתב הרב ז"ל בחייו :

ובתחלת ס' צאר שצע להגאון מוה"רר יששכר צער זר ישראל אז"ד
דכל מדינות פריאול כתוב : זה לשון האגרת שכתב הגאון המופלא
מאור הגולה כמוה"רר ליב סרוואל י"ץ אל הרב המחבר כששלח לו הסכמות
גאוני עולם מארץ ישראל עש"ב וחתם בשנת הש"עצ : ויש, לו תשובות .
חתימות . והסכמות בש"ות הרב הגדול מה"רר יעקב לצית הלוי זל"ל
צסי' ג' על דבר עירוב זה"כ והרב המחבר שקיל וטרי עמו בכבוד גדול
והוא משיב לו בפלפול עמוס משם והלאה וכן צסי' י"ו עלה זהסכמה
עם ה"ה צענין ת"ח לוי שאינו מחוייב לילוק על ידי כהן הדיוט עש"ב
דפ"ח : וצסי' י"ח יאירו דבריו צנחן שותפות כדי להעמיד סדרת
הרש"צא ומהרי"צל על הדין ועל האמת צסצרות ישראל והרב המחבר
כתב אליו צזה הלשון צסי' י' המאור הגדול המאיר לארץ ולדריס סיני
ועוקר הרים הרב הגדול כמוה"רר נר"ו צאתי צקידה והסתחוויה וכו' :
גס צסי' כ"א צאה תשובתו לקיים דברי ה"ה וה"ראס : וכן צסי' כ"ב
וכ"ג צאה הסכמתו עם הסכמת הגאון רבינו צן זיון נרפתי ז"לל .
וכן הרב הגדול רבינו ליב סרוואל פיהו פתח צחכמה צתצונה וצדעת
צסי' כ"ו כ"ח כ"ט והנמשכים עש"ב :

ג' : כמה"ר ליאון קלעי מוכתר צענוה וצחסידות משכים ומעריב לצתי
כנסיית ולצתי מדרשות ורבים השיב מעון זכות הרבים תלוי צו כמ"ס
הר' צאר יצחק צהספרו :

ד' : לצנת הספיר פי' עה"ת על דרך הקבלה הזכירו צס' בית נאמן
דרשות :

ה' : כמה"רר לוי צחמיאש נר"ו נתבדל צין רבני עיר ואס צישראל שאלוניקי
לאח"כ עבר לשכון כבוד צארץ הקדושה ירושלים ת"ו וצשנת תר"ח
ילא צשלמות עה"ק צחרון ת"ו צצחרת החסיד מה"רר יצחק פרחי
נר"ו ואני זכיתי לקבל פניו ולהתצסס צחכמתו חדש ימים פה
פאדובה צחדש השלישי שנת הת"רט וראיתי פירושו על הזוהר
הקדוש כ"י ושמעתי ממנו חדושים רבים על תנ"ך ומאמרי ר"זל

לומר זליל וזיוס ש"ק וגדפם באופיאזך ש' תפ"א ויש צתחלתו מעשה
 גורא שגדפם ג"כ בקונטרס שומרי מקדש בסופו עש"ז :

ד' : כמה"רר ליב ומאידם לאקניר חכם תקונל הזכירו הרצ זרכת עוז
 עה"ת : דז סו"ר זל רפף, סיח"ס הזנוה סדנה יאהל ח"ס :

ה' : כמה"רד ליב חקראקא הנקרא חסיד, הרצ כזוד חכמים הביא תקנות
 להלכות שנת :

ע"כ הביעו דברי פי חכם ח"ן בספר זכר לדיוקיס לזרכה צמערכת לח"ד :

וה' לו גודל אדרשים געה"ת דפקים שומים ה' אשכנז ומיכור עוד
רבות נשנים : ו' זמנה בקנה יחזיקו ביהמקדש א"ל בנצח חזק

למחי פושעים ולחודים אחרים להבטח אמו"ד אשכנז בסוף ז"ל : בעל
ט"ת לחמי תורה ותורת שלמים, קוצן לזד/פים דרשות ב"י מנאור
אזל ר' חיים מייכל :

המקום הישן ביותר : אצל זמנה בקנה יחזיקו ביהמקדש א"ל בנצח חזק :
אזל ר' חיים מייכל :

ז"א המצוינות לזמנה בקנה יחזיקו ביהמקדש א"ל בנצח חזק :

[Faint, mostly illegible text in the lower half of the page, likely bleed-through or very faded handwriting.]

1111

1111

* :

e - c :

c :

אות המם

א' : מה"רר משולם מחלעירה חצר קונטרס בסגולת האצנים עוצות ומרגליות
 וצמלאכת הלכת הכסף והזהב חכמה צתצונה וצדעת : כן כתב
 מה"רר אזרהס הרופא שער אריה זשלטי הגיבורים דף כ"ט ע"א :

פ - ב' : מה"מר מאיר מפאדובה ספר מוצהק צסת"ס ומגיה ספרים רבים
 שנדפסו על ידו צעיר מנטובה חצר ס' רמזי התנים הוצאו דצריו צס'
 שלטי הגיבורים הנ"ל והעיד עליו הרב המכר שכתב מ"ג ספרי תורות
 וצנדקו צנל גלילות איטליאה והוכשרו כולם ולא נמכא שום חכס ומ"ץ
 מהרהר אחריהם או פוסל אותם .

ג' : רבינו משה צ"ר סס טוב די ליאון זנו"קל מקוצל מופלא אור תורתו זרח
 צעולם צצנת חמשה אלפים וחמישים כאשר העיד הוא עלמו צהקדמת
 ס' המשקל שלו שנקרא ג"כ הנפש החכמה הנדפס צעיר צאזיליאה ונמלא
 גם כן כ"י צירי צמהורות שונות וה"רס קורדחירו זנ"ל מצורו צכבוד
 גדול צס' הפ"רדס שער המכריעין פרק ו' שער פרטי השמות ושער
 הכנויים וצכמה מקומות אחרות ומציא לשונות הרב ז"ל מספרים אחרים
 שחיבר הלא הם סי' השס . ס' הרמון . ס' אור זרועי ואני
 ראיתי ס' שקל הקדש שלו כ"י והוצא לשון ספר זה על חזרת ש"ץ אני
 ה' אלדיכס אמת מהגאון הרד"צו צתצוצותיו דפוס ליורנו ח"ג סי'
 כ"ה והרב הדרת קדש צפי' פסוק שמע ישראל הזכיר ספרו שושן עדות
 שרשס ג"כ הרב עלמו צהקדמת ספרו שקל הקדש . ונמלא צירי ס'
 משכן העדות כ"י להרב זנ"ל וצס' חמדת ימים חלק ד' דף' כ"ז ע"א
 הציא מעשה נורא מהרב זלה"ה המעיר גדולתו וקדושתו צשמים
 מחעל :

והנה נראה כי המלה הזאת היא שיהיה המלה הזאת
והנה נראה כי המלה הזאת היא שיהיה המלה הזאת
והנה נראה כי המלה הזאת היא שיהיה המלה הזאת

מערכת חמם

והנה נראה כי המלה הזאת היא שיהיה המלה הזאת
והנה נראה כי המלה הזאת היא שיהיה המלה הזאת
והנה נראה כי המלה הזאת היא שיהיה המלה הזאת

א' : כמוה"ר משה זכות זלו"קל היה רב צויניאיה ואח"כ צונטצובא כמ"ס
הרב שה"ג ח"א וראיתי כ"י בעיר ריגיוו"ס יסיד עולם והוא שיחת
חכמים זלשון וצמקל והמדברים הם אברהם והרן . לוע נחור
מלכה נמרוד אליעזר רועי אברהם וכדומה והוא חזור נאה מאלד ומאלתי
בגיליון ס' ראשית חכמה של כה"ר יעקב כהן צרוך ויטלי זלה"ה
שכתב שס ח"ל : אמרו על כמוה"ר משה זכות זלו"ל שכשהיה נער
קען והיה לומד גזמות רב"צ ושאר מאמרי רז"ל התמוהים שאלו לו
משה זני תאמין אותם כפשוטן ? ויען להם אני מאמין אותם
כפשוטן ממס : ואז הרזנים אמרו עליו מוצטחים אכחנו שורה
הוראות צישראל עכ"ל ושמעתי שזלדותו למד לשון לאטיין וכשהגדיל
ועמד על דעתו הרצנה התענה מ' תעניות כדי שישתכח ממנו לפי
שהיה אומר שהוא לשון הקליפה ולא יעמוד יחדיו עם רזי התורה
וסודותיה שהוא היה מתאווה אליהם : ומס"ה עלה אל האלהים
ציוס צ' של חג הסוכות ש' תנ"ח לפ"ק והניחו המטה בחזר צה"כ ציוס
שאריו להספירו וקראו עליו פסוק ותנח התי"צה (ר"ל מילולו)
צחדש השציעי שצצעה עשר יום לחדש זי"עא :

ב' : כמוה"ר מנחם ריקנאטי אחד מרזני פירארה צומן הרזנים צורגי
ומוילנסי זלה"ה יש צדי הרצה פסקים כ"י ממנו וא' מהס לאסור לחדש
צויר וכיור ארון ע"י גוי צהש"מ נגד מי שרצה להתיר וחמס צס'
התי"ג וא' מהס שצציל מעשה זר שאירע צליל ח' י"ע של ר"ה ש'
התי"ד שמת צחור ח' וע"פי הוראת חכם הורידו המט ע"י ישראל
מאוגרא רמא לצירא עמוקתא כדי שיוכלו ה"הני לילך לצ"הכ והוא צוח

ה' : כמוה"ר ומדיל אזי זמרה למה זשנת השל"ד צעיר תלמסאן כאשר העיד
 עליו הכרו ולאוהבו מוה"ר אברהם גזישון ז"ל צסוף ספרו עומר
 השנחה וזה הובאו פיוטים נכבדים ושירים יפים מהמכס זלה"ה הוועידים
 על גודל חכמתו ודזיקותו צאלהי ישראל וצתורתו הקדושה וקראוהו גדול
 העשוריים : ספר

ו' : כמוה"ר מאיר אזי זמרה נגרס מספרד זשנת גרים עם חצרו הרב עומר
 השנחה ככתבו שס דק קל"ד והלך להרצין תורה צעיר תלמסאן וסס תמלא
 עעס לכינוי משפחת גזישון של הרב הנ"ל ז"ל :

נז' : כמוה"ר מייפון ו' דאכן אחד מהמשוררים שנמחו דודו הרב עומר
 השנחה יזכר צסוף הספר הנ"ל לשבח מה"רא גזישון שכתב ל
 כבוד גדול :

ה' : כמוה"ר משה חנין צמו"ר פרחיה ז"ל, מה"רס פאדוזה הריץ לו תשובה
 צסי' ס"ח צלסוף אהבה וחבה ע"ע שצועה על דעת רצום וכתב שס
 שצ אורתו זמן נמלא צעיר ויניזיים (ויניזיחה) עמוס התלאות צעסקי לרכי
 הגליל וקסה עלי (אומר מה"רס ז"ל) להשיב צדצרי תורה אס לא
 צאלהי צצית מניחתי שוהא כעת צפדוזה אשר שמה: קצוה לי מוקוס צין
 העמודים שלי לעסוק צדצרי תורה צצית מדרשי אשר הספדים והחצורים
 נבונים לי שמה. צכן צקשתי משלוחכס שימתין עד אשוב לצציתי ואז אענה
 אשר צלצצני. ולא נתקרר רוחו צאמרן כי דרכו לפניו וכי האניה
 מוכנת ליפרך ולא יוכל להמתין וכ"ו עש"צ .

ט' : כמוה"ר משה קושי, אהובו מה"רס פדוזה הריץ לו תשובה
 צסי' פ"צ :

י' : כמוה"ר משה נגרין מתלמידי הא"רי ז"ל חסיד ומקובל צכל הארץ ילא
 תהלותיו וצגהותיו הנחמודות שכתב על ס' היראה להרב החסיד רצינל
 יונה ז"ל וצבאורות ספרי המנוח ר' חיים צן יוסף מוכל ז"ל נמלאן
 ציאוריו על תהלים ועל משלי קראו לוית קן .

יא' : הרב החסיד לדיק יסוד עולם המקובל הקדוש התנא האלקי נר ישראל
 רצינו משה חיים לונאטו פר"ח בארץ צלצנאן צמחנה אלהים זה פאדוזה
 צנובל ציע"קצ אש תס וירא אלהים צשנת הת"סו לפ"ג . עיין מה

בכרוכיא על זה ומפיו למידים יסלכו מפני איסור השילטול ומפני עגמת
כפס וזיון קרוביו והסכימו עמו כמוה"ר שמה לולאטו כמוה"ר יעקב
צ"ר משה הלוי וכמוה"ר שמואל אבואב ז"ל : ועוד יש זידי פסקים
אחרים וא' מהם שהכמות האמת ושואליו ומצקטיו פתחו לו צאלה הדברים
לאמר . כשיא אלדים אתה צתוכנו .

אך צהיות שגבר צו החשק הלכך היה מתענה תמיד ויושב כל היום מעוטף
בעליה ותפילין צבה"ג ומתפלל לאלהיו שיפקח עינו . ויהי יום א'
שהיה צתענית נראה אליו צצ"כ מלאך ה' צדמות איש וכוס מלא מים
צידו ואמר לו שמה כי מן היום אשר נתת לך להצין ולהתענות לפני
אלהיך נשמעו דבריך והוא היה ממאן מפני התעניות . וחזר המלאך
ויאמר לו שמה, ושמה . ומאז להלכה הרחיבה דעתו לעמוד והלליה
צלימודו . והעיד לי ת"ח א' מיוצאי חלניו שדבר זה ראה כתוב צבו
א' שהיה מהרצנים ריקנאטי ז"ל : ויש לחקור על זה היאך הותר ל'
לשתות מאחר שהיה צתענית ואיך שמע למלאך צום דהא ר' יהושע לא
שמע לכת קול והשיב לא בשמים היא ? ושואל יש צש"ע סי' תקס"ח
דין צ', וכבר הרצ ריקנאטי צכ"ב היה . ועיין שם בגדולת
ח"א דף ל"א ע"א צאורך ענין דומה לזה צשאלות מן השמים .
והרצ ריקנאטי זכה צצנו וצן צנו היו תורי הוראות צישראל ח"ן
של צה"כ ספרדים צעיר הזאת ונתקיים צו פסוק . לא ימוש
מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה' כפירוש רז"ל תורה חזרת על
אכסניא שלה זיע"א .

וע' הרצ המופלא המקובל האלהי החסיד כמוה"ר משה חיים לולאטו
זו"קל מעיר פאדוזה צזמן הגאון כמוה"ר לאמפרונטי כמוה"ר צרצ' כמוה"ר
ישעיהו צסאן רבו של, הרצ ז"ל הנקרא צפי הכל הרצ המגיד של ק"ק
פאדוזה מפני שמונו שמהם המלאך מדבר עמו והיה לו מגיד מן
השמים כמו הרצ משה"ר יוסף קארו זו"קל שהיה מגלה לו סודות ורזי
התורה : ועל זה נחלקו רבני דורו לשתים כתות . הללו מיימינים
לכותו הרצ המפורסם גאון דורו משה"ר ישעיהו צסאן רבו . והרצ
החסיד מקובל אליו כמוה"ר צנימין הכהן מריגיין שפול תחינתו לפניו
שישאל מהמגיד סיבת חוליו . והרצ המופלא ח"ק כמוה"ר יעקב
אבואב צן הגאון החסיד צעל דבר שמואל ז"ל . והרצ החסי'
מוה"ר ישראל קמחי צעל עבודת ישראל . וכמוה"ר כלצו ורבני

יב' : שכתבתי עליו זכרם חמד חלק שני מן דף נ"ה עד דף ס"ז .
 הבאון רצינו מאיר קאלענאלינגאן הנקרא צפי הפוסקים מה"רם
 מפאדובה, וזנו הבאון מה"רר שמואל יאודה קאלאלינגאן, עיין מה
 שכתבתי עליהם זכרם חמד מחזרת שליטת דף נ"א עד נ"ו .

יג' : כמה"ר מיכאל זכמה"ר משה הכהן בן הרב הגדול זעל משפט לזקי .
 כמה"ר מיכאל הכהן הדפים והגיה ס' עת לחננה : ומר אצוי
 כמוה"ר משה הכהן חזר ס' עט סופר וספרים אחרים להורות דרך
 כתיבת אגרות והלכות בלשון לח ויפה, מלמד הנהגותיו לס' שערי ירושלים
 וס' דברי יוסף, ושלשתם היתה מנומסת בצוד זעיר הקדש ירושלים
 תו"צ 33 .

יד' : כמוה"ר משה זמה"ר ילמק מתושבי זריסק, חזר ס' , מפרש
 חטאים ונדפס צויניליאה , והקרא צו יתעורר בתוכו רוח טהרה
 וקדושה .

טו' : כמוה"ר מרדכי בן כמוה"ר יעקב זלמן מרזני פירארה הקדמונים
 חזר ס' מגלת נהרות, ויש לו סיר יפה בהקדמת ס' עזן ערוך .
 והרב פחד ילמק למפרנטי הזכירו לשבח בכל חזרו, והציא מהערותיו
 ותשובותיו .

יז' : כמוה"ר משה זכ"ר חיים בן כה"ר שם עוז פיזאנטי ז"ל חזר
 ס' חקת הפסח פירוש על הגדה, נר מלוא פירוש על האזכרות
 לר"ש בן צירול. וס' ישע אלהים פי' על הישענות, ונדפסו שלשתם
 בשאלוניקי שנת שכ"ט :

יז' : כמוה"ר מסעוד בן גנון, רב גדול זמורה בחסידות וזקדושה
 יתירה, זרח זערי המערב זימים קדמונים, וזכה לגילוי אליהו הנביא ז"ל
 כדכתוב בפתח שער שו"ת יבין וצועז . וזסוף ס' הכ"ל נדפס
 אחד מחזרי הרב ז"ל בשם זרע רב, דרשות נחמדות, ועוד לו
 חזורים רבים .

יח' : כמוה"מר משה אליהו סיניגאליה בן הסכם ר' שלמה יאודה זל"ל
 הנזכר צס' משמרת הבן, ילך מים על ידי הרב אצוי והגאון מהר"ך

ליורנו ומה"רי אירגאז צעל דברי יוסף ושומר אמונים וכמו"הרר
 אזיעד ש"ס צאזילאה וכמו"הרר שמחן רומנים וכמו"הרר דוד חיים
 פינלי רבני מנטובה וכמו"הררי לאמפרונטי צעל פחד יצחק והללן
 משמאילים לחוצתו ומדברים תועה על סודותיו ועל דבריו כמו החכם ר'
 משה חגיזא ורצני פרנקפורט ורלין . וצעודו נער שדו ציה נרגא
 לאמר דכיון שלא היה נשוי אי אפשר שיהיה צמעלת הרש"צי ע"ה. ואח"כ
 בשטרה ממנו תלונה זו כי לקח לו לאשה את בת הרב המקובל האל ה
 כמו"הרר דוד פינלי אז"ד ומ"ץ בק"ק מנטובה היו אומרים מקנא יו דחוק
 מארץ הקדושה אי אפשר שיזכה להשגה גדולה כמוה מלד הקדושה. והגיועו
 לומר דכל מה שמראה מכחו וחריפותו לא היה אלא מכת"חכמתו
 וחריפותו . וגברו דברי ריבות על זה עד שהרב לואל עו חגר מתניו
 ונסע ללכת לארץ ישראל וצהגיעו לעכו כתצקש צישיזה של מעלה :
 וגם זה המאורע נחלק לשני -- טעמים כי לריו וקטגוריו אמרו דאז
 מה עלתה צידו והרי זה אית כי מן השמיה לא הסכימו על ידו .
 והקדוש החסיד מו"הרר ישעיהו צסאן רצו השיצ דאדרצא זה מוכיח
 יותר גודל נשמתו ושהיה אור גדול ומפני שהיה גיטון כשמת משה רבינו
 ע"ה כמו שהיה גם כן שמו משה הילכך לא זכה כמוהו ליכנס לארץ
 ישראל אלו תורף דבריו ומאורעיו בקיטור נמרץ והדברים ארוכים .
 אמנם מעלת החכם השלם החסיד ר' יאודה חי מלאוידה ה' ירפאהו
 רפואה שלימה יחד עמי הדיבור הרבה פעמים על זה . וגם כשהזכיר
 מעיר פאדוזה שהלך שם ואמר לי שיש עדין בית מדרשו וספר לי נפלאות
 גדולות מהרב המגיד ז"ל ומכללם שהרב הגאון הגדול כמו"הרר יצחק
 לאמפרונטי ז"ל היה אומר שצעיניו ראהו עומד וכותב הסודות וכשהרף
 עין היה ממלא דף גדול צמכתצו מה שאין צ"ו יכול לעשות אם לא
 צסייעתא דשמייה ודרך נס . וסיפר לי עוד שפעם אחת הלך שם
 לפאדוזה חכם אחד ממספחת כהנים שצעירנו (זה היה נחמיה שנקרא
 אח"כ רומיה כהן) שאח"כ נעשה ישמעאלי וציקש לילך עמו צעוד
 שהיה מתעסק לילך לעשות קצבת שבת חוק לעיר ואמרו לו תלמידיו הרב
 הגדול כמו"הרר יעקב חזק וכמו"הרר משה דוד ואלו וכמו"הרר ישראל
 חזקים עריוים רבינו יש צחוק כאן החכם פלוני אורח שרואה לשאול
 צשלומו וליך עמנו והוא נאנה על זה והשיצ להם ח"ר אל יצא דכבר
 אין עוד תקוה לנשמתו . ואז נשהיצי דברים אלו היה אותו חכם

ז"ל צעל זרע אחת . הרצין תורה בתלמידים חמשים שנה צעיר מולדתו מודנה והיה צעל לזקה ואמטורופוס גדול לעניים, ונסוף ימיו קצלוהו עליהם לראש ולקלין בני קהלתו, ונפטר בשעה טובה בן פ"ו שנים ביום ר"ח חייך שנת תר"ט, והניח אחריו סס טוב על מדותיו הטובות, מלמד דרושים וחדושים רבים, ופסקים שונים שנחנכה עט רצני דורו, קלתס נמלאו כתובים בשו"ת הרב הוסיק כמוה"ר רר אלישמע מאיר פאדובאני ז"ל כ"י . ואני הספרתי עליו פה פאדובה בסדר האים אשר יצחר ה' הוא הקדוש זיע"א .

כ"ט : כמה"ר מלליה עובדיה, תורה וגדולה במקום אחד, כל היום יושב ושונה במדרשו באקונוס ובפירארה, הדפוס ס' חוץ עובדיה, יין הרקח, ושמח ישראל, שאף וקצן מספרי גדולי ישראל, ונתנס במתנה לרצין ולתלמידיו, תת"ך .

כ" : כמה"ר מלאכי קולורני, חדר ס' מגלת ספר במליה יפה, כ"י אלל המנות ר' חיים בן יוסף מיכל, כנמוכט ברשימתו סימן תק"נו .

כ"א : כמה"ר מנחם זר שמה חכם קדמון חדר פירוש על התורה צסס סבל טוב ונשאר בכתו"צים . ופירוש על קהלת נדפס צעיר הנעורגו בשנת תק"כד . ושיצוהו חכמים על רוח דעתו :

כ"ב : כמה"ר מנחם די קאשטרו ספרדי פרח צעיר אמשטרדם הוא היה הראשון שהדפיס והעתיק המשה חומשי תורה ללשון ספרדי כמ"ש די דו"סי צספרו ת"צ ד' ס"ז .

כ"ג : כמה"ר רר משה די מרקאדו בזמן הרב גבעת שאול חדר פירוש על תהלים וקהלת ונדפסו באמשטרדם אקרי ומתו :

כ"ד : כמה"ר משה זר דניאל מרצני זאלקווא דזור העבר מיצר ספר סוגיות התלמוד והדפיסו סס בשנת התג"ג כדי לזכר מלות המורות שבתלמוד ושיצוהו חכמי דורו על המצב הקלר הל' :

כ"ה : כמה"ר רר משה בן יוסף צעיר אליסניה צספרה העתיק מלשון ערב ללשון הקדש שני פירושים על ספר יצירה א' מרצניו סעדיה גאון וא' מרצניו כיסים ונמלאו ביד ד"י רר"סי כמ"ס צמ"צ ד' ס"ז .

בחזקת כשרות צפני הכל והיה לומד בתורה . וצע"והר אחר זמן
 נתגלתה חרפתו צקהל כי הבאים את פיהו (וזה רמזו גם הרב פחד
 ילחק ערך רגים וסימנס דף פ"ו) וכאלה וכאלה כפלאות רבות סופר
 לי מפי מגידי האמת ששמו של הרב המגיד זל"ה ואב"מל הרב החסיד
 הכ"ל חיבר כנערותו ספר לשון למודים על חכמת המליצה והלומד זו לא
 ילערך ליעקב מוסרי נכרים כדי להתלמד לדרוש במהרה לרוש עני
 איטליאה יען וזיען זו יוצא בלשון את ונקי כל מה שלומד הכנרים
 צפנת יתר ולא עוד אלא דסם מורה צאלצע פל לורות חכמת המליצה
 שנמלחו והיו צספרי מורתיו הקדושה והוא ספר מסוב ונממד ונלרך
 הרצה לדרשנים של ערי איטליאה לא יערב"ו זהו וזכוכית . וזאת
 עלתי לזכורים שרונים לחנך עלמס חכמת הדרוש שיקמו זה הספר ויקראו
 זו פעם והתים ולא ילטרכו להספיק עלמס צילדי נכרים . וכשהרב
 הגדול מח"ל עבר לעיר אמשטרדם חיבר והדפיס סס שלשה חיבורים
 יקרים אחד הוא ד"ך תצונות על דרכי ההתצוננות וההשכלה בכל דרכי
 התלמוד ויסודות הפלפול בדרך קלרה . וספר לישרים תהלה אין
 ערוך אליו במשקל השירים , וספר מסילת ישרים כולל כל ענייני
 מוסר ויראת ה' . והאמת לא יוכחש כי הרב הכ"ל היה חסיד
 צמדותיו וצמעטיו הרצה . ונפיש חיליה צאוריתא . והיה פלפלא
 חריפא ועוד לו עשר ידות בכל חכמה ומדע אלא שנתקנחו זו המקטרגים
 עליו מפני שכתב זוהר אחר מחדש ותהיים אחר . אמנס רוח הקדש
 שרתה צצית מדרשו ומלאך מגיד מדבר כאשר לשמע און שמעבו מפני
 דצנים חסידים תלמידי נחמנים צמאמרס . ואני שמעתי מפי כמוה"ר
 שלמה דוד מהזקנים כר"ו מ"ן צק"ק לוגו שזהותו צפאריץ סיפר איש
 נאמן שרב גדול וחסיד כס"ת מוה"ר מלאכי העיד לו שנתלא צעכו
 כשנפטר הרב לנלעטו ששימושו איזה ימים קודם פטירתו ומלחו עכו מאד
 וצצביל זה ערמ עלולכו לקצור צארן ישראל זי"עא . ואחר
 שנתצקס ציטיצה של מעלה נדפס צאמשטרדם חיבור אחר מהרב ז"ל שמו
 דרך חכמה ונלוה אליו מאמר על האגדות מאמר על השקדים . מאמר
 החכמה והסכימו על הספר הזה הרצנים המפורסמים שצק"ק אמשטרדם
 זהרב המקובל כמוה"ר רר אדרס טווייאהה (צעל אשל אדרס וען מחיים
 על המצות) והפליגו לספר ששח מוה"ר רר צעה חיים לנלעטו המחבר
 וקראו אותו הרב המופלא המקובל האלהי זכותו וכן צעזיפו אכ"ר :

מרדכי בירוקני על

כ"ו : כמוה"ר מאיר מגינו לרפתי תושב ויניאיה הלך לזור צעיר רומה
 והדפס סס צנת הש"מח אל תקפ"ח לחצונס איזה מאמרים מחקרים
 על אופן מעשה ושירת המשי . ושלחם צמתנה לאפיפור סיס"עו
 החמישי כדכתב ד"י רו"סי בספרו מ"צ דף י"ח וי"ע עש"צ :

כ"ז : כמוה"ר משה שמואל בר סעדיה הדפס צויניאיה צנת שמ"ה זיאור
 על פירוש ר"ח ׳ עזרא על התורה . ועוד חיבר פירוש על ס' שמות
 ונשאר צנתו ציס עיין ד"י רו"סי דף ס"ח באורך :

כח : כמוה"ר משה פרווינאלו בן הגאון ראש לדרשני איטליאה צנימו
 כמוה"ר דוד פרווינאלו זלה"ה מרצנן קדישי שנמחו צעיר מנעוזה צמן
 כ"ט הרמ"ע ומה"רס פאדוזה וצנו מוה"ר שמואל יאודה קדילצוגן זל"וקל
 כתב השגות לספר מאור עינים מן האדומים ונדפסו מקלתס צסוף ספר
 הנ"ל וצגס כו המחצר השיצ עליהס , עוד חזר הגאון הזדיק משה הנ"ל
 לכתוב על המחצר צתוקף גדול . והנס התומיס באוקרות עס קוצן
 תשובות מהרצ ר' משה הנ"ל . וכתב פסקיס רציס על כל ד' חלקי
 הרמ"צס מקלתס נדפסו צויניאיה צענין גט ה' . ורועס נשאר
 צכתוציס אלל רצני מנעוזה . וחוז כללי הדקדוק על משקל השיר
 ונדפסו צמנעוזה תחת סס צסס קדמון . ופירסס נכדו כמוה"ר
 אליעזר פרווינאלו . והרצ גור אריה צציאוריו לד' חלקי ש"ע הנדפס
 צמנענצה הציא תשובות והוראות הגאון זלל אשר הינ זיו עירו .
 ופאר דורו נשונחני הזה שהכל מרינין לו אגרותיהס ותשובותיהן
 ומ"שה עליה אל האלדיס בן שלשה ושצעים שנה ציוס לוח גדליה שנת
 הש"ל"ו כמ"ש הרצ הגדול צעל נפולות יהודה צהספדו וישא משלו
 ויאמר (נפולות יאודה דף קמז' ע"א . וק"ב ע"צ צדרוש ירידת
 פלאיס סימן ל"ג)

יהי השמש צאה אשר צעולס אורה היתה זורחת וכ"ו הוא המאור הגדול
 מרגא ורצנא כמוה"ר משה פרווינאלו זל"ל לוצר עולס יהיה לדיק כי
 עמו מקור חייס באורו ראיתי אור (אח"כ האריך הרצ הספדן לפרש פסוקיס
 וימאמריס לכבוד הנפש משה איש האלדיס דף קל"ד ע"ש כתב) הן כל
 אלה לדקו יחד בארון האלדיס וצספר התורה הזה כי אנחנו על
 סיפור צצחיו גי היה חמרו וך ונקי כעלס השמים לטוהה נקי כפי' וצר

ד' : כמוה"ר מרדכי שמואל דכו"ר מנחם מפא"ר א: מרזני פירארה יש
 זידי מוננו פסק לענין ירוסה מרזני עירו וחתום זשנת הת"מ -
 וחתום סס לראש הר"ף מונליסי וס"ר ילאק ידידיה זורנו ועוד יש
 זידי כתז תוכמה שכתזו רזני פירארה לממונים שזק"ק מונפיראטו על
 המזקסים להסיג גזול רעיהם להלוות לגוי זריכות והרצ חתום
 סס עומה:

ח' : כמוה"ר מהללאל הללויה ונר"א כו"ז אחר מרזני אגקונא זזחן
 מהר"רי פירמו, יש זידי פסק כ"י ממנו לפסול ס"ת שזקו עליו מזחן
 קלפס דקיס זזדק היינו קו"ל עידס"קא וכסו כל התפירות עד
 שיתקנו אותו ומוכח משס שהיה לו מחלוקת זזה עם מה"רי פירמו
 הנ"ל ופירש השמלה לפני אלופי פירארה כדי שיזכנו האמת עם
 מי? (וכל שיש לטקל ולהתיר הס"ת כדי שלא לאדד כמה שמות
 הקדש) והרצ ועד לחכמים כתז שראס ס' קודש הלוליס פי' פשוט
 עה"ת . וספר הלל גומר פסקיס לענין דינא . וספר מהללאל
 שיריס ומדות להרצ הזס זל"ה :

ו' : כמוה"ר מנחם זכה"ר אלחנן קזיס אחר מרזני פירארה (מ"ר ניהו
 הרצ המחזר שלום זזת . ומיודשי זזת וחלוין כ"י שזכיר הרצ סס
 הגדוליס ח"צ מערכת שי"ן) אזיו של הר"ר חנניה זעל קנאת סופריס
 וחק לישראל שמו הולך וגדל ועוז זין ספרי רזני דורו והרצ דזר שמואל
 סי' ע"ט כתז לו זכזוד גדול עש"ז דפ"ח ויש זידי הרצה פסקיס ממנו
 כ"י כתזזיס זשנת ת"ח עם הסכנות הרזניס זורנו ומונליסי . ובקוזן
 תזזזו רזני איטלייא ראיתי דינא לזכות אז שהיו לו י"ז זניס לפטרו
 לפרוע מסיס וארנוניית ועולות הלזוד מאחר שפטרו המלך מכח דינא
 דזלכותא וחוקי המלכות . אמנס אעפ"כ כזני מנטוזה שהזררו
 לדון זנדון פסקו להפך והפכו לזכות את הק"ק : ומה"רס קזיס
 נפטר זשחרית עש"ק וגזו זרואה זעירו להמתין לקזרו עד מש"ק ועזרו
 על זל תלין ולא פטרהו מדין חיזוט הקזר ונתרעס על זס הרצ מה
 טוב כמ"ס זפי' ערך קזורת חנס הזיאו העיקרי סד"ט ז"ד סי' ל"ה
 את ח' :

ז' : כמוה"ר משה אלטארס מרזני ויניליאה זזזון הר"ר יא"מ וה"רס
 30

לבצ צמדות המעולות וצמלות התיירות והיה אור חכמתו מאיר פניו כי
 יאן קרן עור פניו ויראו אנשת אליה כינך היה יולא ונמו לחן כי צאור
 ראו אור כי יהל היושבים לפניו צמון שצתה גם ונוגה נגדו נתפשט
 אורו לכאן וכאן ככל מקום אשר הזכיר את שמו כי היו ככל הנוקמות
 מריצים לו אגרות שאלות יקרות נשצות עד היותו צהוראותיו ונצטח
 כל קצוי ארץ וים רחוקים, היו העשוקים והדלים מתחנממים כנגד אורי
 כי היה מוליט מיד עושקיהם כח, והיו צני אדם מתנשאים לעמתו
 צאט שלהצת התשוקה להדמות אליו ללכת דרכיו, והולידה תורתו
 תלמידיו מעולים והלמיחה מצורים יקרים אליהם המעינים ידרשו,
 ועתה צעונותינו השמש הזה ישת חשך סתרו ויכל משה מדבר
 אתנו ותן על פניו מסרה ויסע מאפל צינו וצינינו ואומר אך חשך
 יסופנו ולילה אור צעדנו, ואולם עודנו נאנח צצרון מתנים אליך נפשי
 אשא תפארת עווי משה איש האלקים ואסצ את פני דבורו אליך כצודי
 ומרים ראשי להודיעך קושט אמרי אמת כי צמקום ועדה שם תהא
 גילה כי עם גדול צערי ויגוני לא אוכל להתעלם מהסיצ את לבי לשם
 עליך לעוב על גודל הללחתך זו קבית כי אמנס צטוב לבצ אשנח משה
 צמתנת חלקך ממה שידעתי נאמנה כי ילאתה נשמחך מאפלת הגוף הנגוף
 ועלתה, למקום אורה ושמהה למגדל עוז הנצחיות, היא מרומים תשכון
 מנורות סלעים משגבה לחונה נתן מימיה נאמיים צהתעגבה תמיד על
 נהרי נחלי דצט וחמה, שם היא דצקה צאלקיה וכליל תפארת צראשה
 נתת צעמדה לפנך על הר סיני לעסוק תמיד צתורה הכתובה עליו שם
 היא יושבת ונהנית מזיו שכינה וינלך ציופיו תחזילה עיניה עכ"ל הרצ
 הספדן ז"ל, מכאן אתה רואה בנס גדלה מעלת האיש מש"ה הכ"ל
 צעיני רצני דורו ונודע צשערים המצוינים צהלכה צספרי הסוסקים צסם
 הר"מך כאשר תראה להרצ גור אריה הלוי צהגהותיו לש"ע ד' חלקים
 דפוס מנטובה והרצ הכ"ל יולא ליטע הדפסת ספר תקוני סוזהר הקדוש
 כנראה מפסקו הצהיר הנדפס שם צדפוס מנטובה אפס קלאר תראה
 צדפוס וכולו תראה צתצבותיו כתיצת יד אשר צידי דפח"ת להוכיח
 צמישור כי מיניו סוזהר ותקוניו מן רש"צ הקדוש ומצנחו המה יולאים
 כמשה מפי הגבורה וכל דצרוו דצרי אלדים חיים:

כ"ם: פמה"רר מנחס לין כהן רפאפורטו נולד צק"ק עריאסני ונתגדל

לזאתו, דאיתן התום בהסמכה רצני עירו צענין החנויות וצענין תלוּקת אחים :

ח' : כמוה"רר ונחם צר ישמעאל שלחנו, יש צידי הסכמתו כ"י צענין חלוקת אחים צגנת תי"ד . וצסו"ת עפר יעקב כ"י סי' ח' יש תצובה שאין מוּליאין ס"ת אחר על פיסול סמלאל צצציעי אחר קריאת ג' פסוקים והוא חתום עם צ' רצנים אחרים .

ט' : כמוה"רר מרדכי צמוה"רר יעקב להלון ר"מ ור"מ דק"ק פירארה הים רופא מוצהק ומשורר נעים חיבר ספר מגלת נהרות והוא ספור הנם שניזולו משעיטת מים ונדפס צגנת תס"ז . וצצ"הכ ספרדים מנגנים צצצת חנוכה אחד מפיוטיו שחבר על נם האש שהיה צצית האופה אלל חצר היהודים צצנת התמ"ח . ועוד נמלאל מהרצ ז"ל שלשה פיוטים אחרים שמוזמרים אותם צצ"הכ פאניסי א' ציוס חג השצועות א' ציוס הו"ר . וא' פעם אחרת והס יפוס מאלד . ויש הרצס פסקים ממנו ומרצני עירו צצפחד ילחק וצצמש לרקס י"ד סימן ס"א וחלק אה"ע סי' ג' וא' יש צידי כ"י . וצציוס רציוס י"ד סי' ז' והוא חתום לראש . הוא היה זורק מרה צרשעים להעמיד משפטי הדת על תלה וכלס חרדים ממנו ושמענו פלאות צצשה צענין זה . הוא הניע לצבורות והלאה (עיין שירו הנדפס צצחלת ספר עדן ערוך) והיה אומר צן תשעים לשוח כלומר מי שהגיע קרוב לתשעים שנה יוכל לספר ולהגיד כמה דצרים לדור שאינם יודעים אותם . הוא היה פקיד צצ"הכ פאניסי יע"א . ופעם א' היו רוצים לשנות מהגה אחד של צה"כ ה"ל והוא עמד כנגדם ואמר רצותי דעו כי כל מנהגי צית הכנסת הלזו הוסדו צצמות הרמ"ע זלה"ה ועכצ על ידם שלא לשנות . ונתצקש צישיצה של מעלה צמ' כסלו ס' הת"קט :

י' : כמוה"רר מנחם שמשון צצמק"רר שלמה צאזולאה מעיר מנטובה צומן הר"מנו ומה"רר גאל ז"ל תורתו מאירה צצספרי רצני דורו שו"ת הר"מנו . שו"ת ד"ס סי' מ"ט וחתם צאליסנדריא דילה פאליה כאותו זמן שו"ת עפר יעקב כ"י . הגהות מה"רר גאל לאה"ע סי' קכ"ז חתום עם הר"ר חיים כורלי ואחרים . וצעיר אליסנדריאה שדר איהם זמן עם כמוה"רר יוסף ראוינה חידשו העירוצ צצאותה העיר כמ"ס צקוצן תצצבות כ"י צצאלת הר"ד פינלי להר"י צריאל ז"ל ועוד יש לי

חזונו
הספרים להגאון
המורה ר' משה שמואל
של

ממרדכי גירונדי על

זין צרכי החכמים רבותיו ואח"כ עבר להרצין תורה צק"ק פאדוזה והיה צקי מאד בחכמת המספר וההנדסה כאשר תראה בצמר עוזר נסוחר שגדפס צק"ק ויכיליאה שנת שע"ז . וכתב מאמר מחקרי בלשון לו"טן על עמידת השמש ליהושע והשבת אל המעלות לחזקיהו המלך . ועוד מאמרים אחרים בחכמות שונות הוליא לאור צמיו צק"ק פאדוזה . ונזכר לשבח צספרי רצני דורו וצפרט מהגאון מפורסם הפילוסוף האלקי רבינו יח"כס מפאדוזה צספרו פחד יצחק . וגם פילוסופי האומות הזכירוהו לשבח בחזריהם .

ל' : כמוה"ר מנחם רצא מרצני פאדוזה הקדמונים . בזמן הרמ"ע זל"ל איש אלדים קדוש הוא ככתב צהקדמת ספרו צית מועד"דרושים הגדפס צוויניליאה שנת שס"ה כולל חמישים דרושים יקרים לכל השנה לשצתות לחדשים ולמועדים ולימים הנוראים וארבעים פרקי התשובה מאיס מידושים וציאורים נפלאים צפ"רדס התורה ושם נזכרו ששה מחצות החמדות מהצד זל"ל ה"ה אות הצרית המצאר שבעה מיני הצרית אשר העולם עומד עליהם . חות רצא שלשה דרשות לכל פרשה . נתיצות עולם נותן טעם על קרי כתיב צצתורה . כליל תכלת קנור דרושי פ' חות רצא : מענה רך לפרש מאמרי ר"זל באופן שלא ינגדו לדעת חכמי האומות שפירשום צפנים זועפות נגד ניומוסייהם . וצזה משים שלום צין המנגדים : קרית ארצע כולל כל חכמות למודות עבניות ואלהיות ונדצר על ארצע עולמות אצ"יע ועל עיקרי תורתנו הקדושה ועניינים אחרים עמוקים . וצנו הרצ המופלא כמוה"ר דר אליה רצא חצר ספר ארן חפן לפרש טעמים נכבדים מרצני תורה שצכתב ומדברי קבלה היינו תורה שצ"עת ככתב צהקדמת ס' צית מועד להגאון החסיד אצין זל"ל :

ל"א : כמוה"ר מנחם תמר למח זה מאתים שנה וכתב פירוש על התורה . ומיצור על הדקדוק נקרא ראשי צשמים . ופירוש על אזכרות שאומרים הספרדים צהג השצועות . ולא גדפסו כמה שכתב הכומר ד"ר רו"סי חלק צ' דף קמ"א עמוד צ' :

ל"ב : כמוה"ר משה צן החכם ר' שמואל צן החכם ר' יאודה צן תצון כתב פירוש יפה על שיר השירים ולא גדפס . והוא החכם אשר העתיק

פסק צסוף ס' חמונת חכמים להגאון החסיד זנו על זין סרף - וצס'
 גבול בנימוין דף ר"י דרוש מ"ו נכתב הספד שעשה הר"ך על מוס"ר ר'
 מנחם שמשון צאזולי שנפטר צמנוצה יום ט"ע תנ"ד לפ"ק לפני נל"עד
 הוא הרב ז"ל אלא שנפל טעות צהעסק או צדפוס ונחקק צאסולי
 תחדת צאזוליאה . ועיין מערכת השין :

א' : כמוה"ר מנשה צמוה"ר יעקב חפן ר"מ ור"מ צק"ק וירונה צומן
 הרב פחד יחזק והרב שמש צדקה כח"ט חה"מ דף כ"ה ע"צ שיש שם
 הסכמותו העוצה לפ"סד של רצני חקונא על הוצאת זיוין על חלון חגירו.
 וגס צס' ראשית צכורי קליר יש הסכמה מהרב ז"ל והוא א' מד' רצנים
 שחגרו מתנס להרוס ולעקר הגא"צ ולה ש"מסו אכשוי ריגיוו על אכשוי
 מנוצה ההולכים שם ליריד וכבר השיבו עליהם מהר"ך ומה"רי צסאן
 חתנו וכתבו דלא סיימוה קמייכו דגאוני עולם היכי הוה גופא דעוצדא .
 והרב הנ"ל גיסו של הרב חגיאל כדכתב צס"ות שתי הלחם סי' כ"ז
 צפסק שלו . וצס' רכ"ק הנ"ל כתב דברים אלו הנפלאים **בלל** העולה
 דיש מדצנא דאומותינו הר"אש והעמודים אשר אנו סומכים עליהם
 הוא הרב צעל המפה והרב צעל הלבושים כי הם כתבו ופירשו לנו
 תורת הדינים והמנהגים . וההולכים לחפש אחר כל יחיד ויחיד
 שכתב איזה שאלה ותשובה או איזה פרטי נגד מה שכתבו אלו
 עליהם אחר הכתוב הכסיל צחשך הולך ע"כל . דברים ראויין למי
 שאמץ ז"ל :

ב' : כמוה"ר משה טראצינה א' מרצני פירארה צומן סר"מע יש הסכמה
 ממונו צפחד יחזק ערך צית הכנסת של האחים צני פואה של מילא"נו
 צגנת הש"עד . ויש צירי תשובה כ"ז של כמוה"ר אד"ס
 על חניות ההלואה וכתב שם וז"ל ואחריו החזיקו על ידה וחתימתם
 הרצנים האלופים כמוה"ר משה טראצינה וכ"ו וחתימה צגנת שפ"ג
 לפ"ק . וצס' פלגי מים דף ל"ו קול קורא שם דבריו הנעימים
 שהודה ולא צוש לחציריו החולקים עליו וחזר צו ממה שכתב צתחילה
 מפני שלא הליעו לפניו הצעת המעשה כראוי וחמס צגנת שס"ז
 לפ"ק ושם נקרא הרב הנ"ל האלוף כמוה"ר רר והרב צאר עזק סימן צ'
 כתב וכבר הורה זקן ונל זה נאמר זקניך ויאמרו לך הרב רצני משה
 טראצינה צפירארה צאשה וכ"ו :

תולדות גדולי ישראל וגאונ' איטליאה וספרות וסגרות
תמרדכי גירונדי על

מלשון ערבי ללשון הקדש, ספר המצות להרמ"ב זל"ה כנראה
מהקדמתו הכפסת בראש הספר הראשון שילא לאור בקושטנדינא
וצריש ס' יד החוקה שהדפוס רצינו מאיר מפאדוזה צעיר ויניואה:
וקח' בן תנן הכל העתיק עוד מלשון ערב ללשון הקדש ספרי
אוקלידו. וס' הכהגת הצריאות להרמ"ב זל"ה. וחיבורי פילוסופים
אחרים כאשר תראה מלויין בחלק שני מדיצינאריו ד"ר רוסני דף
קמ"ט: ואתה תחזה להרב מופת דורינו הגאון החסיד רצינו מי"ד
זל"ה שזיין בספר שם הגדולים דף כ"ב פורוש על התורה להחכם הנזון
ר' משה ו' תנן הכל דכל זה מוכיח שהיה מלא חכמה ודעת ויראת
ה' . כנ"מ :

ל"ג: כמוה"ר ערדכי לרמון חכם ועשיר תורה גדולה לדקה וחסד במוקס אחד ווערי
המערב ק"ק אלמעסבר בזמן הרב זרע וישועות יעקב ו' גאים, חיבר והדפיס
ס' מאמר מרדכי על תנ"ך וס"ס נפרדים. ושיצמחו רבני דורו ככתוב
בראש ספרו דפוס ליוורנו ש' תק"מז :

ל"ד: כמו"הרד מאיר טראנפיל רב באשכנז צמדינת אוסינגה חיבר ביאור על
התורה קראי ספר מאור קעון ונדפס לפיודא :

ל"ה: כמוה"ר נחמס ליוני משפירא חיבר ביאור באמר ונעים על התורה
על דרך הקצלה האלדיית ונדפס כמה פעמים. ויש צו מרגליות
יקרות מהר"ב ורצינו אליעזר מגרמיזא ומקובלים אחרים מלכד
מאמרי פניני התנא ר' שמעון ו' יוחאי ע"ה רצינו יחודה חסיד.
דע לך כי בכל מקום אשר הקדוש הזה מזכיר דבר צשס איש סודי.
או בעל הרו בונתו על ר' אליעזר מגרמיזא זל"ה :

ל"ו: כמוה"ר משה חיים כהן לדק מהחזנים חכם כולל ורופא מוזקק למח
זה מאתים שנה פה ק"ק פאדוזה נכדו של הגאון המופלא רצינו מ"זק
חיים כהן לדק מהחזנים עסק בתורה ובחכמת הרפואה צתפארת כרבו
והרב הרב הכל וגם הוא היה מליץ גדול וכתב ספר מר"ח הס"נה
לספר תלמות שעברו לפני עונו ומדינתו צמיו צלשון לת והדור וחתם
ספרו צעיר זהב מלכד כמה שירים מדות וקנות שנשאר צכתוב"ה
תתומים באורותיו. וודו הרב הכל כתב שיר בראש ספר

על שם משה
חיים כהן

יג : כמוה"ר משה צמורה"ר יאודה מללח פארוצה ר"מ ור"מ דק"ק
 מודנה תורתו זרחת צ"ת שמש לדקה ח' א"ח תשובה ארוכה ממנו
 וגם צקונט' פני הכרוצים עם הרב אציו . והרב הנ"ל היה גיסו
 של כמוה"ר ישעיהו צמחן כמ"ש בהסכמת שו"ת תודת שלמים .
 ותמלא צ"ת הנ"ל סי' ל"א ל"ב ושתי הסכמות מהרב זל"ה
 וכן בהסכמת ס' אור החיים וס' פירות גינוסר צאה חתימת הרב
 זל"ה :

יד : כמוה"ר משה צמ"ר גרסום חפן כולל צעריאסטי וסתגל צויניליאה
 ושם הרבין תירט צתלמידים וצדרושים חוצר חוצורים מחוכס בחכמות
 לימודיות עבציות ואלדיות כאשר יעידון גידון ספריו מלאכת מחשבת
 פי' עה"ת . וספר חנוכת הבית לשאר לוחות ותצנית הבית הנחרב
 והביא שם דעות כל המפרשים והמחזרים זל"ל . ובאשר נראה
 בעליל ספר הנ"ל שיצחוהו רבנן הרבה ה"ה באופן בעוה"ר שלמה
 גינה רבו של החכם המצדד הרב הגדול מוה"ר יעקב אצואצ כמוה"ר
 משה מררי כמוה"ר שלמה קוניאן ואחרים . וגם החסיד כמוה"ר
 יאודה חי מלאוידה מ"ץ צפירארה כשאז לידו ספר הנ"ל מיצר עליו
 שיר יפה הנו צידי כ"י . וכולם כאחד קראוהו מקדש ה' כוננו יריך :
 והרב המדקק המופלא כמוה"ר דוד אלעארים כתב צסוף הגהת ספרו
 מלאכת מחשבת כי זה מש"ה האיש הוא חכם כולל . ואין גומרין
 עליו את ההלל . וצפתה הספר שנחקקה לורת הרב המחצר כתוב
 תחתיה שהיה צן מ"אה שנה . ורצים לקחו המלה כפשוטה ומשבו
 שהיה צן ק' שנה ועשו כי לריך לקחת מלת מ"ה צנימטריא שעולה
 מ"ו הם שני חיי מש"ה חפ"ץ . וצמוך פירושו מציא חיזה חיודשים
 (כמו צפ' יתרו . וצפ' צהעלותך דף ע' ע"א) משס ה"מר גרסום
 צנו תנל"צה ילך נצון וחכס שחצר ס' יד חרוזים ונפטר צחייו .
 והתמרמר הרבה על מיתת צנו וכתב צהקדמת ס' מלאכת מחשבת
 שחיצר זה הספר כדי להשיב נפשו העגומה כי תורת ה' תמימה משיבת
 נפש . וראיתי צגנזי ב' יעקב צרוך כהן ויעאליו שצ"ה עלה אל
 האלדים צן מ"ח שנה ליל ד' שלשים לחמש חסון הפע"צ (א"כ
 שתי שנים אחר הדפסת ס' הנ"ל) וצהספרו קוננו עליו צאלה
 הדברים .

ותוספות והגהות מהלעיר מרדכי שמואל גירונדי על

נכדו להללו ולשבחו על חכמתו ועל הנהגתו הישרה . תנ"כ"ה :

ל"ז : כמוה"ר משולם זכנ"ר קופמאן הגיה ספר בית יוסף שנדפס ציוניאיה
ש"ט שג"ה וחצר בתחלת הספר מפתח חדש ויפה על הטור וצ"י
המועיל מאד לתלמידים :

ל"ח : כמוה"ר משה ׳ סמחון נר"ו חכם חסיד ומקובל אלפי מערי מערצ
ספנימי רוח ה' נוססה זו להוסיף קדושה על קדושתו ולקבוע דירתו
בע"הק עבריא תוצ"ב זה עשר שנים שלחוהו רצני ע"הק לפת תוצ"ב
בשליחות מו"ה זכיתי לקבל פניו פה פאדוזה וליהנות מאור תורתו
שלשה שבועות ולמדתי מונט כמה דברים בתורה ובתלמוד דרך פר"רם
והאיש מש"ה ענו מאד ולח' סדפים שום אחד מחזוריו אמנם מלאתיו
מלא תורה באחד האמוראים . תם וישר וירא אלדים . ה' יאריך
ימיו בטוב וטובותיו בנעימים . עד צנין בית עולמים אמן . וכתיבתי
חיודויו בספרי לקוטי ששנים חלק שני . וצס' הלכות פסוקות ח"צ .
ובשאר קונטריים :

ל"ט : כמוה"ר מנחם דיל מדינו זל"קל גאון דורו ומרצין תורה צק"ק
קנדיאה אשר נקרא שם להיות להם לראש ולקצין אחרי שנשבה בפאדוזה
(בזמן הגאון מוה"ר יהודה מינץ זל"קל) בזמן מלחמות הוינציאני עם
הקיסר והמלכים ולקחו כל ממונו . וזה הרצ היה ראש ישיבה
ליהודים בגמרא ולגנרים בחקירה פילוסופית צק"ק פאדוזה בזמן
הגאון מוה"ר יהודה מינץ זל"ה היה עשיר מופלג והוא הנקרא
שמואל מנחם שהניחו אצו צצטן אמו צמותו והוא החלוף התורני
כמוה"ר שמואל זן הרצ השלם מדצרגא דאומתיה כבוד מוה"ר חלקנה
שהיה מרצין תורה צקנדיא עם אחיו מרגא ורצנא משה שהיה נגיד
צירושלים אחר כך . בן כתוב צספר אלים דף כ"ט ע"א :

מ' : כמוה"ר משה מינץ נגאש ונותן בחכמות רמות ובעלמות עם מוה"ר רח
צה"ר נתן ועם רצו החלוף הי"שר מקנדייא ותשוצתו הארוכה שנדפסה
בתחלת ספר אלים תעיד על עיוק צינתו צלימודית וצנהדסה ובתשצורת
ונוסף על זה יופי מלינתו והדר בקיאותו צמורה ובתלמוד וצספרי
חוקרי אומנתו הקדושה גם לרצות זכות שכלו לצרר הדברים כשמלה

נגנו היכל הכמות נסתר ממנו :

ששם רוח השכל שאוף שאפו :

חכמי לב זקני דת אישי עמנו :

על פירודו נדוים דמעה ירעפו :

מחרבן מורכבו נדו דמינו :

ויכסו את הלב אך לא ייעפו :

אין חונף אל מכאוב משיב הרוח :

הרפו לה לתוגה אולי תגוח : זי"עא

כ"ו : כמות רר משה חיים רימני מעיר פירנזי ת"ח מסוב והריף תורה וגדולה
במקום אחד קרצו וזהו של כמות רר יאודה חי מלאוידה כאשר
תראה מסובתו צס' עיקרי הד"ע ח"ח דף ע' וגם היה אהוב נחמד
לה"רצ דניאל ט"רני כאשר תראה שהזכירו לפעמים צחצוריו וצוסוף ס'
סעודת מליה הדפוס שס תשובה אחרת מהחכם ז"ל שמיצר גם כן ס'
מח"ר חדש לצאר סוביות עמוקות שצתלמוד ר"ה וגם השגות על
הל' ק"ה שצס' נענה דן וכחורי וצס' שצת של מי דף מ"ג ע"ד הציא
שס הרצ הנוצר אחרי נועם שיח של החכם ה"ל על דיבור התוספות
שצת דף כ"א ע"א שמת צית השואצה שאני יכו' והפליא לדבר צצחו
ורוח דעתו :

כ"ז : כמות רר מרדכי צכמות רר הצרהס כרמי מרצני ק"ק קארפינעראץ שלגלת
יחס רצנים ונצונים חיצר ס' מאמר מרדכי צ' חלקיס על ש"ע ח"ח
ומ"א וע"ז וסס צהקדמות והסכמות כר"ה שצח מע' הרצ הנוצר
ואחיו ונצדו ונציו כלס חכמים יראי אלדים אנשי אמת . ונראה
שיצר גם על י"ד והוא צכ"י . ולפעמים כתב השגות על הרצ צרכי
וסף ח"ח . וכמות רר מי"קא ז"ל השיצ עליהס צס' מחזיק צרכה והר"ס
ברמי חזר לכתוב נגדו צס' דברי מרדכי שהדפוס צליוורנו עיין עליהס
וצהיות צצחיו שמעתי מהפקידים של ק"ק קארפינעראץ שהפליאו לדבר

והגהות מהצער שמואל גירונדי על

לפני כל יודעי דת ודין ועליו לשבח כי הודיע לנו שלשלת יחס הר"ר
יש"ר זל"ל וחזרויו הנכבדים :

מ"א : כמוה"ר משה לפ"ש חתנו ותלמידו של הרב המסיד בעל דרכת טוב
ע"ת התחיל להגיה ספר הגו"כר וכתב בו איזה חידושים והן צעון
הדור נח נפשיה ולא השלימו כדכתב הרב בן המסיד המחבר ר' טוביה
ב"ן זל"ה :

מ"ב : כמוה"ר מנחם קורקוס מ"ן צעיר סיני חריף וממולפל חמיהו של
הגאון כמוה"ר ישמעאל הכהן זל"ה נדפסה תשובתו בספר זרע אמת
ח"א לה"רי הכ"ל סי' פ"ז .

מ"ג : כמוה"ר משה הלוי בן אלקבץ חכם ומקובל הזכירו הרב בנו בספריו
שורש ישי : מנות הלוי : אילת אהבים : גם הרב הורא
הדורות הזכירו לטובה בין חבוי לפת :

מ"ד : כמוה"ר תשה ירמיה נראל כהן לך כמות"ר אלעזר ב"ן אב צית
דין בק"ק קערמניץ ובק"ק ניון בכל הארץ ילא קו תהלתו בספרו הנכבד
דרכת טוב דרשות וחידושים על תנ"ך וגפ"ת מוקפות מעשר ידות כנגלה
ובנסתר פרפראות לחבנה גימטריאות נועריקון ור"ת וס"ת. ומתו ומרננים
וחכמים רעיו חזריו תלמידיו ורבותיו כולם נכונים לתען וכתב
בחלק א' דף י' עמוד א' וז"ל ע"צ שהיה חזירו של הגאון מו"ה
העשל . ותלמיד הגאון מו"ה יעקב חזיו של מוה"ר העשל ותלמיד
מהרש"א ונדפס ספר זה צוינליאא ע"י בנו החכם המופלא רופא מובהק
כמוה"ר טוביה ב"ן זל"ה בעל מעשה טוביה . ובס' הכ"ל נדפסו
עוד . דיישים על ההשגחה ועל עניינים אחרים מה"רד משה הנזכר
הנורים על איכותו ודב ותו בחלדי השמים, וכבר שיצחוהו רבין קדישי
צהסכמותיהם הגאון מוה"ר אופנהיים ורבינו מה"רי רוחאנים ורנני
קושטנינא על חכמתו וחסידותו ומש"ה עלה אל האלדים שנת תי"ט
כדכתוב בספרו דרכת טוב תהא בצוד מנחתיו . ויגן עלינו זכות
תורתו : חתן :

ששמו של הרב כרמי וסיפרו לי בפלאות מיראת שמים שלו וחסידותו
ודבקותו בה' ית' :

ט"ב : כמוה"ר משה מרדכי מיוחס חתנו של גאון ירושלים מוה"ר ר' יוס
טוב אלגאזי מלך צירושלים אחרי פטירת הרב ה"ל חיבר סו"ת מים
שאל . זרכות מים . ושם הזכיר ספרו שער המים . והרב
הנ"ל היה רופא וקנה לו שם טוב גם בין המשמאלים ששזיל חכמת
הרפואה : וכל העם קורין לו עולה תמינה ששזיל שלא ילא מעולם
מארץ הקדושה . ושעתי משלימי ארץ ישראל פלאות [מחסידותו]
וקדושתו ופעם אחת מסר נפשו על קדושת השם כדי להגיל קהל
עדמו . ונתבקש בישיבה של מעלה בתחלת שנת התק"ס :

ה"י : חי בן מקין הוא ספר שחיבר ר' אברהם בן עזרא ויש מייחסים אותו
לה"ר שלמה בן גבירול ונדפס :

ב"ט"ב : כמוה"ר מנחם נחירה מגדולי תלמידי כמוה"ר יעקב חי חפץ נכדו
של הגאון מוה"ר מרדכי בן זל"ה חכם ורופא חסיד ומשורר ודרשן
ומפואר אור תורתו זרחה בק"ק וירונה וקלת מפסקיו נדפסו צ"ס פני
יחזק להרב זקנו צ"ס קרוא מקרא . שונר שנת . אסור
קדושה . מלכד וסם שהדפיס הרב זכרון יוסף . והרב מודע
ציקודה . ומזכירים אותו לשבח והרב מעשה רוקס על הרמ"צ
כותב לו בכבוד גדול וחיבר עוד ספר ימי תמינוים ונדפס וס' סו"ת כ"י
גם הרב זרע אמת בחלק ראשון מספרו כתב לו בכבוד עם פסק ארוך
ע"ע עירוב גם ספר דרך הסכל ונדפס . מלכד שירים רבים בכל
המשקלים קלת צדפוס וקלתם כתיבת יד והעמיד תלמידים הגונים
חכמים ונבונים וצחוקם החסיד כעה"ר שלמה הלוי מורטירה זל"ה
קרובו ומקן בעה הקנות עובת צק"ק וירונה . ונח נפשיה צנשיקה
וצפתע פתאום צהכנסת שנת צבית הכנסת צעוד שהיה משורר פיוט
לכה דודי לק. את כלה פני שנת נקבלה .

כ" : כמוה"ר מרדכי הלוי מלך צירושלים אחר פטירת מעלת החכם הרב ר'
מרדכי משה מיוחס זל"ה זביתו להכירו כשזא לערי אטליא ששליחת
עה"ק ירושלים ת"ו ומלאתיו רב מובהק מאד בתלמוד ובפוסקים צעל
טה כחפן דמנחם לוח צכיסתרה . ועל ידו נדפסו תורתו של ראשונים

מהל' מרדכי גירונדי מפרדסה על

מ"ה : כמוה"רר מנחם זון , תלמידו הרב , זרבת טוב עה"ת הביא

מסידושיו :

מ"ו : רבי משה מפטיר מענדלש מאוסטרא הרב ז"ט הביא ומידושיו

פ"ט

מ"ז : כמה"ר משה גראסיטו מצ"ד של הגאון רבינו יהודה כ"ץ מהחזנים פה

פאדוזה נדיב נדיבות וגוונל חסדים ודורש טובת עדתו נספר בזמן

המגיפה אשר היתה פה העירה .

מ"ח : רבינו מאיר בן הססיד רבי ילחק אלדזי נכחו של הר"ש זלה"ה

ממורשי ספרד (נולד צעיר טולידולה) חצר ספר שבילי אמונה על

יסודי התורה ועיקרי האמונה ונדפס פעמים שלש לרוב חשיבותו והקורא

זו יכיר וידע חכמת הרב המחבר בתורה ובתלמוד בתכונה פילוסופיאה .

משצורת הגיון . וקבלה אלהית . ויקנה לב מצין ומשכיל בחכמה

ודעת ויראת ה' ואשרי האיש יהגה זו כל ימיו וכל לבבו וכל נפשו

יללח דרכיו צעה"ז ויזכה לעה"ז :

מ"ט : הגאון אביר הרופאים רבינו מרדכי מודנא אב"ד ר"מ צעיר בצלונגיא

כמה שכתב נכדו הרב הכולל החכם ד' יהודה אדיה מוודנא צספ"ו חיי

יהודה במצת יד וזה לשונו בצלונגיא היה הגאון זקני כמה"ר מרדכי

ז"ל חכם גדול בתורה ומוסמך מבאוני זמנו ועירו . והתחיל כמה שנים

מקדם לעשות חבור כמו בית יוסף שעשה הגאון קארו ז"ל . וכתב

הרבה שעות ופסקים וחזורים רבים (הם זיק מוה"רר אהרן זרכיה

מודנא) גם היה רופא גדול מובהק נכתר בכתר הרפואה צעוד היה

הקיסר קארלו חמישי בצלונגיא ונעשה מאתו קאולייירו די ספירון דורו

(נגיד זון גולת הזהב) כי כן עשה הקיסר לכל אשר נכתר בכתר

הרפואה אם יאודי אם נוגרי . והרב הכ"ל היה מכובד מכל אנשי

עירו ושמו נודע באיטליאה תמלאנו זכור לעוז בן באוני איטליאה

צס' שלש"ת הקבלה לה"ר גדליה ז' יחיאל (צדור ר' יוסף גיקטליאה)

אלה

ועלה אל האלמים בן חמישים שנה / צגנת ז"ר ליזירה . כי הפרד

אשר היה רובב עליו צעט זו צרגלו , ורופאי העיר מקנאתם זו

נתנו שומד אל הרופא אומן אשר היה מרפא אותו ונתן סס המות

היינו ס' אשי ה' . וס' בית הצמירה . וגם הוא חכם כולל כתב
חיבור גדול נקרא מאמר מרדכי . והן צעון מפני גזירות ירושלים
הנזרה נלאת לקוסטנדינא וס' נתקם ציטיצה של מעלה בשנת
התקס"ז :

כמוה"ר משה אלפלאש משאלוניקי חיבר ס' הואיל משה על מעלת
התורה . ואחריו ס' בא גד על מעלת המילה . וכלוה אליהם
ספר ויקהל משה כ"ה דרושים נחמדים נדפסו כולם צויניציאה שנת
השנ"ז : וכתבו צפתימת הספר שאילו ר"ה הרצ המחבר להדפיס כל
מה שכתב ודרש תכבד העבודה לארכה ולרחצה . וכתב בהקדמת
הספר שכל המחבר לריך שינאלו צו ג' דברים . חכ"מה . ספ"רים
יש"צ דע"ת עד כאן לשונו : ואנכי הפעוט נתתי סימן לדבר על זאת
יתפלל כל הסי' אליך לעת מנאז ואר"זל לעת מנאז זו תורה כי
נוטריקון חס"ד הוא חכ"מה ספר"ה יש"צ דע"ת ועל דא ודאי יתחנן
האדם לפני אלדיו בדמעות שליט כדי שיחוננו שלש מדות אלו ויוכל
למנאז חלקו של תורה שניתן לו מסיני יען כל מה שמחדש היהודי
צמחציו ומיבוריו יש לנו להאמין שהם מסיני . ועל הכל לריך
שיהיה חסיד צמדותיו וצמעשיו כדי לזכות לאסוקי שמעתתא אליבא
דהלכתא אס מחבר צמפעיו ודיני התורה וכדי להיות נאה דורש
ונאה מקיים אס ונתעסק צדושים :

כ"ב : כמוה"ר משה פניירו חותנו של כמוה"ר עמנואל אירגאז מליורנו
הר"מך בהקדמת ספר שו"ת דברי יוסף אירגאז הכליא לדבר בשצחו
וכתב שהיה חכם ומקובל :

כ"ג : כמוה"ר משה ערויים א' מרצני ויניציאה הרצ דבר שמואל סי' פ"ז
הריץ אליו תשובתו וסיים שם דהן כל ראתה עינו צפסקו הנחמד .
והוא היה אחד מז' רועים שנמנו לחקור על הליכות נתן העזתי
כמזכור צסוף שו"ת הב"ל :

כ"ד : כמוה"ר משה ליון הרצ דבר שמואל סי' וי"ו מדבר בשצחו צתשובתו
שהריץ לפסקו הנחמד :

כ"ה : כמוה"ר מנשה חיים פאדובה מקורפו . הרצ דבר שמואל הריץ אליו

מהל' מרדכי גירונדי מפדוזה על

בתפוצת והמיתו . וזיוס מותו קרא לאזי ז"ל שהיה נער קטן
 ואמר לו פסוק לו פסוקך ואמר לו בית יעקב לבו וגלכה צאור ה' .
 אמר אם כן לריך לריך . ותכף קרא למלמד רבי יצחק באליקו ז"ל
 שהיה צדימו ולאשתו זקתי מרת גיינטילי ז"ל אשת חיל מאד וע'
 סופר מתא עשה לוואתו והניח שנים אלה לאפטרופוסים על עזבונו
 כי ד' בנים הניח א' יצחק א"א ז"ל . ב' כמוה"ר שלמה ז"ל . ג'
 כמ"ר שמעיה . ד' כמוה"ר אבטליון ז"ל . וכמה"ר שלמה גדל
 מאד בתורה ויחכם הרבה . ואני נשקתי ידיו בחדש א"ב הש"מ אשר
 מת צו עודני סס ללמוד . והניח בת נשואה לבנה"ר אביו של
 כמוה"ר אהרן צרכיה מנוונה ואשת מוה"ר שלמה הכ"ל מרת
 פייריטס חכמה מאד בתורה ובתלמוד והלכה לארץ הקדושה ונקברה
 בקלה הגדול עד כאן לשון ס' חיי יאודה הכ"ל : ומאז ידיו חיבור כתיבת
 יד מהגאון מוה"ר מרדכי מדינא זלה"ה ונ"ל שגם הרב אזולאי מזכירו
 לפעמים בספריו ומציא איוה דין מספר ליקוטיו כתיבת יד :

ב' : כמוה"ר מיכאל בסך נדק מ"ר אחיו הרב שבט מוסר מזכירו לטובה
 בספריו :

ב"א : כמוה"ר מאיר לעטוויץ מאייזנשטע צאה תשובתו בסוף ס' צאך שבט
 לרבינו יסכר צאך ז"ל :

ב"ב : כמוה"ר משה לרפתי זן בתו של מוה"ר שמואל אלגאזי כל ימיו היה
 עוסק בתורה אוהב שלום ורודף שלום אוהב הצדקות ומקדשן לתורה .
 כן כתוב בספר תולדות אדם קטן :

ב"ג : מה"ר מנחם כ"ן דו"ק הרב משה אפרים מזכירו לשבח :

ב"ד : כמוה"ר מרדכי חיים סורגנא מרצני עה"ק ירושלים צאה חתימתו בספק
 הס"ר צנימין נכון צס' קדשי דוד :

ב"ה : מה"ר מרדכי נכון מחכמי עה"ק צאה חתימתו בספק ובספר
 הכ"ל :

ב"ו : כמוה"ר מיכאל זן הרב בנים מאירות צאה תשובתו צס' אביר דף ב"ב

תשובותיו צפ"ג רנ"ה . דס"ה רע"ה . רע"ז . רפ"ג . דפ"ו .
 רפ"ז . ומהם נראה כי היה גם הוא פוסק מובהק להיות שצדיק
 רפ"ג כתב אליו מ"ר שמו"אל אזכור הדברים הללו עתה צאתי לחזור
 בתשובה לחמדת אגרת ונע"כת וכתבתי התמה מחדש חידושי הלכות
 למאן דצעי לתהוי חסידא לקיים מילי דצדכות עש"ג :

כ"ו : כמוה"ר משה נורני ומנעוזה אור תורתו זורת צס"ות דבר שמואל
 סימן שכ"ח . שכ"ט . שנו"א וכתב אליו צס"י שכ"ט כי דבריו אינם
 לריבין חזק וטעמם עמם . וצסי שמו"א כתב אליו שהמנותייהו
 דרצנן נטירי קרתא וצכלנן מ"ר ניהו רב"ה קח סמיכנא . וצס' שלטי
 הבגדורים להכנס שער ארוה דף ז"ד ע"ג כתב כי מלא צמעשה ידי
 הגאון נורני נשקל הדינר שאר"זל ומסכים עם מ"ש הרמ"צס ומה"רי
 קארו נגד הרופאים שהציא שם וסייס לאמר וז"ל עפ"י שלשה עדים
 מצדקהים איני מן הדך דעת הרופאים ואשקוט על דעתם של גאונים
 הללו היינו על דברי רבינו וה"רי קארו וה"ר משה נורני וכ"ו ונאמ"א
 צידי מש"ג פירושו על מסכת מדות כ"י . ורחיטי חידושי על מולין
 כ"י ציד הרב יודיו מה"רי קוים ז"ל :

כ"ז : כמוה"ר משה חזקיה צכ"ר ונחק הלוי מרצני פיסארו יש תשובה
 שלימה מהרב ז"ל צפ"י ערך חלינה קודמת צפסק קה"ר אליקים
 ממניראטא .

כ"ח : מה"ר מרדכי נהן אשכנזי חיבר ס' מר דרוו דרוסי .

כ"ט : מה"ר משה עילים חיבר ס' יסוד תשובה קטן הכמות ורב האיכות
 יש צפ"ג ונחמ"ר יודא חסיד ז"ל .

ל' : מוזל עוז הוא פי' עה"ת הזכירו הרב צר"כי ח"ח סי' תרע"ו
 לת צ' :

ל"א : כמוה"ר משה דוד ואלו מרצני פאדוזה צומן הרב הגדול ח"ק מוה"ר
 יעקב חזק אצ"ד ומ"ן זל"ה שמעתי נפלאות מתורתו חסידותו וקדושתו
 והיה תלמיד מובהק ונאמן ציתו של התנא האלהי מוה"ר משה חיים
 ליאטו הקדוש זל"ה . והיה חכם כולל ודב"ן מופלא ומקובל אליו

מהל' מרדכי גירונדי מפדובה על

ע"א וס' ע"א ושם הזכר גם בנו מה"ר משה והוצאו חידושיו בספר מאורי אש :

ב"ז : כמוה"ר משה מאגורו מרדכי ויניליאה בזמן הבאן רבינו יצחק חיים כהן מהמזנים מפדובה היה לו לשון למ לכתוב במלואה נאה כאשר נראה מהסכמותיו לספרים שונים שנדפסו בזיניליאה ונפרט בהקדמת שו"ת מה"ר י"ע זלה"ל :

ב"ח : כמוה"ר משה ממעלינג רב בקי צטרפוית כר' יוחנן כאשר העיד עליו מה"ר ל"זי רדכי יצחק יעקב בהגהותיו לשחיעות ונדיקות מה"ר חויל זל"ה :

ב"ט : כמוה"ר משה דה"ר זכריה כהן לך משורר נחמד כאשר יעוד עליו בה"ר שמואל אריפול בתחלת ספרו אגדת שמואל ומזמור לתודה . וגם נדפסו משוריו בספרי' אחרים בזיניליאה :

ס' : כמוה"ר מנחם פולסטרו מחכמי שלוניקי נדפסו שירו בתחלת ספר אגדת שמואל אריפול :

ס"א : מה"ר מאיר אב"ד דק"ק פרוסטיץ יש לו פסק בש"ת חכס ל"ז :

ס"ב : מה"ר מרדכי גאלנטי יש לו תשובות בספר דרכות מים להרב מיוחס וממנה יצאת חכמתו בתלמוד ובפוסקים . ושמעתי מה"ר דא"י ת"י דכתיב עוד תשובות כ"י :

ס"ג : מה"ר משה עדאוי מחכמי תונס בזמן הרב חק' נתן חרס' בני שמואל על הש"ס ונדפס .

ס"ד : מה"ר מנחם ק' מניז מרדכי עה"ק ירושליה ת"ו : בזמן הרב דתי כהונה היה שומר אמונים יושב בשבת תחכמוני ויתר מעלותיו הניח הרב שארית יעקב אלגאזי בהספדו :

ס"ה : כמוה"ר משה זאסולה במוה"ר מרדכי זרפתי זל"ל מ"ן דק"ק פיזארו הרב מקובל מנהל פסק דין להוביח הטר הדפסת ס' והזכר הקודש ונדפס

ומיצר פירוש על כל תנ"ך ע"ד פר"דס . וספר הליקוטים כ"י צפתי
 לשונות . ותשובות לנוגרים על האמונה מלמד חיצורים אחרים ע"ד
 האונת ומיצר אותם בקדושה והיה ש"ן צב"ב ספרדים . ולומד
 תורה מעומד ולא היה הולך לישן זלילה עד שכל היארושים של ק"ק
 חזרו לצייתם לשלום ומתפלל צעדט כדי שלא יאונה אליהם רעה וה'
 ישמרו צמסרו . וזהו המכתב אשר נחקק על מלצת קצורתו הפ"ס
 מע' המ' הרופא המוקצל האלדי כנוה"הר משה דוד ואלו זל"ל כל"ע
 שנת ת"קל"ז

והחכם הרופא כמ"ר אפרים לולאטו צמפרו בני הנעורים דף ע"א כתב על
 החכם הנ"ל ועל האלוף החסיד כמ"ר ישראל חזקיה ערויט חצירו זה הלשון
 אשר יחדו ימתיקו סוד מימי שנת צמפרו

זֶה כְּאֲשֶׁר יִנּוּב דְּבַשׁ יוֹה

זֶה יַעֲמֹד יוֹם יוֹם כְּסוּד הָאֵל

וּמִתְלַעֲזוֹת יִשְׁבּוֹר אֵלַי עֲזָל (היא הקליפה כידו על י"ח)

זֶה יֵאָדִיר תּוֹרָה לְעַמֵּת זֶה

לֹא בֶן בְּרַת מֹשֶׁה בְּיִשְׂרָאֵל (טוייס)

לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה וְלֹ

בתוך גדולי דור שלומי קרת .

לו שם בגדולים שאת ויתר

מאס בכל כבוד יקר תפארת

מצא במנוחתו פאר וכתר

משכיל בכל חכמה צפנת פענח

לשמור רצון הצור בתם ויושר

עתה עזב חלדו בלב בוטח

לקנות בעמלו שכר ואושר :

לאו המרוזות חזרס החסיד כמ"ר רר צפתי מריני זל"ל .

בתחלת ס' תיקוני הזוהר צמנטורה וממנו יכיר הקורא חכמתו וקדושתו
 וידיעתו בחכמת האמת . וכבר הפליג בצמחו מוה"ר יעקב הכהן
 זל"ה בסוף הספר להללו ולשבחו על כי החזיק בימין תלמידו (הרב
 החסיד התקובל בעל לית חן כמוה"ר עמנואל איש בנינוטו ז"ל
 שהוליו לאודה) ונתן לו יד וחס ובה להוליא חכמת הזוהר מנרתקה
 על ידי הדפוס חס לשונו וכאשר שמע תלמדו אלופו . ומיודעו חכם
 הרזים הגאון הנעלה כמוה"ר משה צאסולה איש האלדים את מספר
 ת החלום ואף שצרו וכ"ו : גם האון רבינו מנחם עזריה משאנו זל"ה
 מזכירו בתשובותיו סי' ס"ז בשם רבינו הזקן מה"ר משה צאסולה
 זל"ה והא"כ עזר להרצין תורה בעיר אנקונא והיה שם ראש ישיבה
 כל ימיו . עד אשר הוסיף קדושה על קדושתו והלך לעיר גפת
 תו"צ כאשר העיד מה"ר יאודה אריה ממודנא זל"ה בספרו
 ארי ניהם פרק כ"ו . מה"ר משה צאסולה אצו של מה"ר עזריאל
 צאסולה ז"ל (זה היה רבו של הרב ארי ניהם) זלכתו מאנקונא
 שם היה ראש הישיבה בל ימיו לגפת ת"ו . והוא היה חכם גדול
 בקבלה עת צאו ציוס השבת כמעט כל חכמי גפת להקביל פניו ששמעו
 את שמעו . וזיניהם צא הרב ר' משה קרדווינו ז"ל שהיה אז צחור
 ונשק ידיו . והשתחוה לו . עכ"ל לעינינו . מכאן תראה כמה
 גדול היה הרב צאסולה בעיני רבני גפת כולם מלאים חכמת האמת
 ודעת צנסתרות שהיו בפורים תחתיו ומשתחיים לעוונתו : ודי לקרות
 את פסקו הנ"ל הנדפס בתחילת ספר התקונים כדי לראות היאך רוח
 ה' דבר צו להלך טוב בעד חכמת הקבלה האלדית נגד מנגדיה
 צטעות נכוחות ואמיתיות . פה מפיק מרגליות . משה אמת .
 ותורתו אמת :

ס"ו : כמוה"רם גאלנטי הזקן חצר שעות ועל התלמוד ותשובות ונדפסו
 ציניליאה :

ס"ז : כמוה"ר מאיר שפיץ מ"ץ צמדינת אנגריא חיצר ספר טון למאור
 וספר כתית למאור ונדפסו :

ס"ח : מה"רס מגורניש נדפס פירוש קלת סוגיות מהתלמוד מהרב ז"ל בספר
 מהררי נמרים :

ש"ל : כמוה"ר משה נווירר זמן כמוה"ר יחיאל טראצטו א' מרצני איטליאה הקדמונים, יש פסק מוננו זין פסקי גאונים איטליאה שדפסו צוינליאה על ענין כפית צעל דין ללאת מעירו לדון שחלקו רצני הדור וחמם שמו משה צסאן איש נווירר והיה זה בשנת רע"ח לפ"ק :

מ"ו : כמוה"ר משה אהרן שניאור אחד מרצני גיורנו הוא חתום לראש צהסכמה על מנהג האשכנזים המניחי תפילין צחש"ע צשמש גדקה ח"ח סי' ד' דף כ"ח ע"א :

מ"א : כמוה"ר משה גאלנטי הוקן צכ"ר מרדכי חיזר מפתחות הזוהר שדפסו צמנטובה . וס' קהלת יעקב פירוש על קהלת שדפסו צוינליאה . והוא אחיו של הרב עיר וקדיש ע"ה רא"ה גאלנטי צעל קול צובים .

מ"ב : כמוה"ר משה צוה"ר גרשון עילקי אחד מרצני גיורנו חתום צשמש גדקה סי' ד' דף כ"ח ע"א

מ"ג : כמוה"ר משה בר דניאל מאגורו מרצני וינליאה חתום צלקע הקמת י"ד דף ל"ב צענין גילוח צח"ה :

מ"ד : כמוה"ר משה לוי מוייא גם הוא חתום צלקע הקמת הנ"ל . היה נעים צניירות ישראל והרצנים פאליפיקו וכמה"ר יהושע יוסף בר דוד לוי קיננו עליו ציום פטירתו וזה האחרון הדפים קינתו צשס כוס תנחומין ושעה אחת קודם פטירתו אמר לניצנים עליו שיחקקו על מצבתו המרוצת שדפסו צסוף ס' טצרי ליון :

מ"ה : כמוה"ר מנחם עטיאש מרצני גיורנו חתום צשנת תפ"ח צשמש גדקה אה"ע סי' ו' דף ט' ע"ד :

מ"ו : כמוה"ר משה אצרהס צקותיאל בהן המכונה קופמן חתמו של הרב מנגן אצרהס אצלי חיזר ספר לחם הפנים . חוקי חיים . וחוקי דעת . חוקי משפט . חוקי דרך . ועוד מצורים אחרים המעידים על צקיאחותו צתלמוד וצפוסקים :

מ"ז : כמוה"ר משה צכ"ר שפאל הבהן מרצני גיורנו צאה הסכמתו צשני

מדרכי גירונדי על

ס"ט : מה"רר מרדכי עזריה מרנני שאלוניקי, תלמידו הרב צ"ח לחי רואי האריך בהספדו לספר קצת מעלותיו ונראה שהיה חסיד חסיד על המורש כתיבת יד :

ע' : רבינו משה הספרדי זל"ה שהזכיר הגאון הרמ"ן זל"קל צמידושו לכתרא דף ה' ע"א וצדק כ"ט ע"ח וצ"ח חידושו למסכת יצמות ולמס' מכות כמו תלמיד רבינו יוסף הלוי נ' מינש זל"ל נראה שהוא הרמ"ם ז"ל :

ע"א : כמוה"ר משה יקותיאל קופמן בהן לדיק מ"ן צק"ק קוטנא ושאר ק"ק אשכנז רב מובהק ומופלא כנראה מחידויו חוקי חיים. וחוקי דעת. וחוקי דרך. וחוקי משפט על ארבע חלקי שלחן ערוך ועוד לו חוקת הפסח פי' על הגדה של פסח. אגיות סוחר עה"ת. ומיזוכים אחרים כתיבת יד והיה חתנו של הרב מנן אברהם. וצנו הוא הרב מאכלת אברהם על שו"צ ונדפס :

ע"ב : כמוה"ר משולם רב שמשון א"צ צברצברו, הרב פקודת המלך האריך בשמו מאד כד נח נפשיה דהרב ז"ל נתחמם בהספדו לספר מעלותיו בתורה ובחסידות עש"צ :

ע"ג : כמוה"ר מסעוד רקאח חיצר ספר מעשה רוקח על הרמ"ם ונדפס חלק ראשון לצדו. ובתחלתו הדפיס חידושים על הרמ"ם מהרבה באונים קדמונים. ושקיל וטרי בספרו עם רבני דורו נ"ע ומכללם מה"רר משה מנחם. מה"רר מנחם באוורה. מה"רר יצחק שלום. הרב יד מלאכי ואחרי' רבים ורבני ויניאיה בהסכמתם משבחים ומפארים את החיצור הנ"ל :

ע"ד : כמוה"ר משה ליון רב קדמון חיצר פסקים וש"ת הזכיר הרב עבודת ישראל ד"ק קב"ט ע"א :

ע"ה : כמוה"ר מנחם גאליקו מחכמי אפת הזכירו לשבח הרב מעשה חייא דף פ"ג ע"א :

עו : כמוה"ר מאיר אנגיל חו אגנילאה דרשן מופלא ומ"ן צק"ק סופיאה

תקיים בש"ת ארה ללדיק סי' ה' וי"ד בשנת ת"פ . ושיצוהו רבנן
 על חסידותו ועל תמימותו . והוא אצו של החכם הש' המשורר
 הנעים כמח"סך שיהי מגיה ספרים ודין בליוורנו בזמן מוח"רר חי"דא
 ומוה"רר יכ"ן זל"ל :

מ"ה : כמוה"רר משה מרדכי מרגלית מקראקא יש לו תשובה צס' פלגי מים
 והזכירו לעוצה גם הכנ"הג סי' רמ"ב הג"הצ"י אות ת' ות"ה ון'
 ומיצר גם הגהות על זהר חדש ונדפסו :

מ"ט : כמוה"רר מרדכי בר דוד קרפניטי מרדכי פירארה נזכר צס' הרב
 האלוף בתשובה כ"י ממוה"רר אד"ם על ענין חזקת חנויות פירארה .
 והיה בזמן הרבנים עראלינה ופינלי זכר כולם לחיי עד :

ב' : כמוה"רר משולם הלוי מרדכי מודנא . כל עוד שהיה בחיים חייבו
 כמוה"רר אברהם יוסף שלמה גראליאנו מ"ן ור"מ אע"פי שהיו איוה
 חכמים ונערערים בעד הזיוס שהיה על פתחי שנונת היהודים שהיו
 מציאים את הטומאה בכל השכונה כשיש ונת בא' מהלדדים מ"מ לא
 נעשה שום תיקון . אך כשלב"ע הרב גראליאנו אז הלכו הכהנים
 לשאול את הר"ם הלוי והורה להם לאיסור וישצו הכהנים חון לבית
 בחצר השכונה ואחר כך תיקנו הפתחים . כל זה העיד כמוה"רר
 נתנאל הלוי צנו בתשובה הוצאה צפ"י ערך עומאת אהל ע"שז יוש
 להעיד דכיון דה"דא גראליאנו לא רצה לתקן כל עוד שהיה בחיים ומן
 הסתם היה כדי לחוש ללעז הראשונים למה הר"ם הנ"ל הורה להפך
 תכף אחר פטירתו וצעירו ? והא אמרינן פ' ואלו מגלחין כי נח
 נפשיה דרב הונא סברו רבנן לאתויי ס"ת אפורייה א"ל ר"ח מלתא
 דצחייה לא ס"ל אכן ניקוס ונעצוד ליה וכ"ו ? ושערי החילוקים
 לא ננעלו ול"ע . וצס' דצר שמואל סי' רפ"ד יש תשובה
 להר"ם הנ"ל :

צ"א : מה"רר משה צה"רר ישעיה שליט חי' ברית מטה מטה פי' על הבדת
 פסח ונדפס :

צ"ב : כמוה"ר משה מרדכי מרדכי וינליאה הוא ח' מצדאים על גזירת חנויות
 פירארה צספס כ"י אשר צידי :

מהל' מורכבי גירונדי על

תלמוד הריב' סקדוש זעל ספר החרדים זל' זכרחה מקף ז' פ"ז מספר
ח"ז חזר ס' וחסרת הסדית הגדול פירוש רחצ ונאה מל כל מסדות
הת"ק . ונמלאו זו פרפראות למכמה גם על ארתיאות גדולות
וקטנות שנתורה . וציאור נחמד על כמה פסוקים ווודרסים תמוהים .
נדפס בונטובה . ו"דף לא ע"ז נראה שהיה תלמוד גם כן ממוה"ר
ישראל סרוק מגורי הא"רי זל' .

ע"ז : כמו"ר מאיר אריסטולה פירש ספר ילירה אך לא כיון אל האמת
כך ראיתי במכתב לאחד קדוש וחסיד כמוה"ר שלמה הלוי ק' אלקבץ
זל' בספרו אשריון שלמה פ"ק ג' :

ע"ח : כמוה"ר משה קזים כמוה"ר שמואל קזים נאמן דדורו ומ"ן זק"ק
מנטובה בזמן הר"מ זל' בזה חתויותו בפסק הרב הגאון מוה"ר
שמואל מארלי זל"ה . וצא לידי ספר קרית ספר לסו"כ"י ומלאתי
סס הגהה כתיבת יד לאחד חכם בזה הלשון עיין מה שכתב על זה
סענין הגאון מוה"ר ושה קזים דודי זל' בריש פ"ק דשבת בחידושי
עד כאן לנו . והרב מופת הדור כתב צועד לחכמים מערכת מ'
אות ד' שראה שיעת חולין להגאון הנ"ל כתיבת יד . והעיד שהרב
שלים הסית כתב דהו נפקן מנומיה דוה"רס קאזים הנ"ל זקוקין
דנורא לפומיה דרבו הגאון הר"מ עופאלו זל' . וכן הגאון רציני
משה קזים הוא הרב הגדול מנוצחק אביר הרופא' סיני ועוקר הרים
וה"ר יוסף ברוך קזים סודע בתשובותיו והוראותיו בספר פחד יחזק
והרי"ב חזירו של המאור הגדול מה"רי בריאל רציני מנטובה וזנו של
משה"ר זק היה הרב מנוצחק המופלא הרופא כמוה"ר ישראל גדליה
קזים זל' אצ"ד זק"ק מנטובה דוד העבר וזנו היה הרב החסיד
הרופא יודי כמוה"ר יעקב קזים דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל באי
שער מקומו צעיר מנטובה זל' וזנו היה הרב החכם הרופא ירא אלמים
מאהבם אהובי כמוה"ר ישראל גדליה קזים זל"ה שנקרא אל השמים
ועל זה שנים ה' יזרור נשנתו בלרור החיים עם נשמות הדיקים אבותיו
אב"ר :

ע"ט : כמו"ר משה פויאן מעיר קוטבנינא העתיק ללשון יוני ספר השלי

ג"ג : כמוה"ר משה קזים הזכירו לטובה הרב שלטי הגבורים דף י"ב ע"ב
 וקראו הגאון המופלא בדורו . ודף כ"ד ע"ד בפס דף אמה
 הקורא כי הגאון המופלא וריש מתיבתא כמה"ר משה קזים כ"ר שאין
 בתי כנסיות ומדרשות שזימינו נכעלים בפני גדול זישראל צרות חכמה
 וצניע דומ' עגה וגבורה רוח דעת ויראת ה' במוהו האיר עיניו בהלכה
 והעיד שגם להרמ"צ ז"ל שלחן של מעלות האולם היו אמה כמו
 שמתורש במשנה רוס מעלה חגי אמה ושלמה אמה וכו' עכ"ל . והיה
 דודו ורצו של הרב מנחת שי בת"ש צרפת בי תלם פסוק לא תתעב
 אדומי . וזימזקאל ז' ע"פ החמם קס למטה רשע וגו' . וזכאסתר
 ע"פ וזהקצן נערות רבות . וגם קורא אותו ריש גולה וריש
 מתיבתא :

ג"ד : מה"ר משה מין מק"ק חייגרשום חיצר ס' דרכוני זהב פי' משנת
 סקלים וצופו ס' קלת שו"ת וכדפס :

ג"ה : כמה"ר משה קוימזראנו מרדכי פירארה צאה תשובתו צס' פלגי מים
 על פקיה רחיגו :

ג"ו : כמה"ר משה צמוה"ר מוכאל הכהן חיצר ס' עט סופר ללמד בני
 יהודה קסת הסופר לכתוב אגרות . והרב הנ"ל הדניק תורה
 צק"ק ויניציאה וקיה מגיה ספרי הדפוס . ושם צספרו מעפרי
 חצוריו :

ג"ז : מוה"ר מנחם צן מה"ר ילחק הכהן מרדכי ויניציאה יאל לנשע
 כמוה"ר מן מן הכלחמים צו על דצר שצרכוהו שלא כדון צצביל שהוציא
 לעז על גט אחד שהיה פסול מעיקרו . והוא נתלזה עם מוה"ר
 משולם הלוי ז"ל להזילו כאשר תראה צתשובות מה"רמח"י ז"ל
 סימן ג"ו :

ג"ח : כמוה"ר משולם צמה"ר יעקב סב"ל א' מרדכי ויניציאה נתלזה
 לכמוה"ר מנחם הכהן להזיל מה"ר מן מאותם שצרכוהו שלא כדון
 כ"ש צש"ת מה"רמח"י סי' כ"ו :

ג"ט : כמוה"ר מאור לבית מאור חיצר ס' מאור כתוב גל סל' שמשק
 ומחפזות בדפס וצקרימח"ס ס' ש"י לפ"ק :

מהל' מרדכי בירוכני על

ואיוב והדפיסם צעירו זה שלש מאות שנה כדי ללמד את בני עמו הספרים
הנזכרים :

כמה"ר מאיר מפאדובה סופר מובהק חזר ס' דמזי התגיס הזכירו
תלמידו החכם שעד אריה, וכתב מ"ג ספרי נורות ועלו לרצון בכל גלילות
איטליאה והוכשרו כולם ולא שמענו מעולם שום חכם מערער על
הסופר הזה או פוסל ס"ת שכתב הוא ז"ל : כן כתוב בשלטי
הנזורים ה"גל :

פ"א : כמה"ר מיימון יאפיל מרדכי אלגזאיר הקדמונים נזכר בש"ת פרי
לדיק ובש"ת מהר"י עאיש :

פ"ב : כמה"ר משה באוקיל מרדכי עב"ק ירושלים הזכירו בכבוד גדול הרב
בט פשוט :

פ"ג : כמה"ר משה ברזילי חזן במלכות רודף לדיקה וחמד נותן הדיקה ואינו
יודע למי נותנה והנוטלה אינו יודע ממי נוטלה ורבו מעלותיו כמ"ש
צ"ש צאר ילחק לה"ר ין שאנני בהספרו :

פ"ד : כמה"ר משה מנחם מצני ישיבתו של מוה"ר מסעוד רקאח כמ"ש
בספרו מעשה רוקח :

פ"ה : כמה"ר משה אצורייני חכם קדמון במלכות פורטוגאל, חיבר דקדוק
לשון הקדש בלשון עמו ואיזה שירים בלשון ספרדו . ומיזכר אחר
להוכיח חמתות הגאולה שנתנצחה מכל הנביאים :

פ"ו : כמה"ר משה אלטעיני רופא מובהק מעיר ספוליעו הזכירוהו לשבח
החכמים ר' עמונאל אצואז ור' דוד פומים בהקדמת ס' למת דוך
בשביל העתקותיו ללשון הקדש מספרי הפילוסוף אריסטוטלים . והרופאי'
גאלינוס ואיפוקרטי ופילוסופים אחרים :

פ"ז : כמה"ר משה אלזילדה מעיר שאלוניקי דרשן מפורד וחכם גדול בתורה
ובחכמות חילוניות כנראה מספריו הנחמדים דרש משה . עולת תמיד .

ס' : כמוה"ר מנוח זכ"ר אשר צמח מהרמאי ז"ל ונתשבותיו סי' נ"ו
יש תשובה שלימה מוננו להגיל את ויה"ר ונ"ן מיד . הכח"ש אשר
צירכוהו על הגט הידוע אחר שניתן : והעיד גם שזימי חרפו ראה
שמה"ר הירץ מפריסצורג סידר גט ושלח אותו לק"ק אונן מקום שהכל
יודעים ששייך הירוס ונעיר לעיר צמדינת הגר והיה נכתב דינאו שהיה
או מרוחק מדיני כולל נימא יותר מן השיעור והחזיר מה"ר יוסף זלמוני
הגט והולרך ליתן גט אחר ועוד היה מעשה צגט פסדר מה"ר גרשון
לטעף והכתוב שם המגורשת ניסל וצא מעשה לפני מה"ר יוסף זלמוני
והחזיר הגט והלריך לתת גט אחר והכתיב נוסיל וחסס שנת שי"א יום
זוט גדליה לפ"ק :

ס"א : מזחר פנינים כתיבת יד כולל ר"ת וס"ת וגמטריאות ופסטים עה"ת
ראיתיו ציד החריף מקף :

ס"ב : כמוה"ר מרדכי זכמה"ר גמליאל מפגלינו הזכירו הרב פ"י ערך זכרת
חתיים חמנה עש 3 :

ס"ג : כמה"ר מאיר המכונה מה"רס שפין חיבר כתיב ושמן למאור חי' על
הס"ס והפוסקים נדפס :

ס"ד : כמוה"ר מרדכי זכמה"ר יעקב זסאן א' מרדכי וירוונה הקדמונים
צמח הנאון ר' נתנאל טרצוע יש פסק זמנו צס' משגיח מלחמות
חמוס זכבת סס"ו לפ"ק ומסס נ אה מזותיו הטובות עיין סס דבר
פרטי . ועיין מה שכתתי לעול בצמרכת כח' צסס כמוה"ר חזקיה
מרדכי זסאן האחרון :

ס"ה : כמוה"ר משה צן מנחם צמח הג"מ דוד אופנהיים חיבר ס' זרע
קודש וס' ויקהל משה חיבורי יקרים :

ס"ו : כמה"ר משה זכ"ר אהרון נבו הירש מתן התי"ט מ"ן בקראקא חיבר
ה' אסיפת הכהן על הפרשיות נדפס צאמטרעדס :

ס"ז : רצינו מנחם הצצלי חיבר ס' טעמי מלות נדפס צאמטרעדס . ליקועים
33

ותוספות מהמס"ג מפדובה על

ראשית דעת . שערי דמעה . והניח אחריו זרקה פירוש על ספר המסרות . ומיזורים אחרים נכזדים :

פ"ח : כמוה"ר מאיר אלגדיס ספרדי רופא למלך קאשטיליא וגשיא לכל קהלות ישראל אשר צמסרד , הזכירו הבאון רבינו משה צר נחמן צחצוריו . והעתיק ללה"ק ס , המדות לאריסטוטילוס :

פ"ט : כמוה"ר משה גראסיטו איש נדיב ובעל נדקות ירא אלדים ונזכר לשבח צמסרד עולם הפוך וזכרון נשמות לגאוני עירנו ונפטר צמגיפה פה פאדובה צמנת הש"ל :

צ' : רבינו מאיר ך' גבאי כתב עליו הרצ חכם זכי צתשבותיו סי' י"ח הרצ זעל עזודת הקדש אשר היה רצ גדול ספרדי מפורסם צמכמה וחסידות וספריו נתפשטו בכל הארץ כתב כי סבר עושה מלות ה' ועונש העובר עליהם הם עזעיים וזה הסכימו כל אשר עינים לו ויראה צמכמה האמת כאשר האריך הרצ החסיד ז"ל צמספריו :

קט"ו - צ"א : כמוה"ר משה אלמושנינו חכם כולל צעצועות לימודיות ואלהיות וצקי מאד צתלמוד וצמדרשות ואגדות ודרשן מופלא כנראה מספרו מאמץ כ"ח הנדפס צעיר ויניאיה ומפרש עמוק כנראה מספריו ידי משה על ה' מגילות . ופרקי משה על אצות ותפלה למשה על התפלה ועל מעלות התורה . והיה צקי גם צמכמה הרפואה כנראה מס' חולר החיים . וכל אלו נדפסו . והניח עוד כתיבת יד פירוש על התורה צמס פני משה . ומ' צית אלדים . ומפר שער השמים . ומפר מגדל עוז . שהם העתקות מחיצורי פילוסופים :

צ"ב : כמוה"ר משה עריוס אחד מרצני ויניאיה צומן הר"מז חכם וחסיד ודרשן מפורד צת"ת אשר הקיס סס הח"ר יוס עוז ואלואזאון כ"ע כמ"ש צמ' הד אוריס דף צ' :

צ"ג : כמוה"ר מנחם כהן פירעו מלמד מינקות ודרשן צת"ת הכל כמ"ש צמ' הד אוריס הנזכה :

שמואל גירונדי

צ"ד : כמה"ר משה זיל מונטי ספרדי חיצר מאמר נגד האלינים . והעתיק
ללשון ספרדי פרקי אבות :

צ"ה : כמה"ר ר' מאיר זנוניסתי חיצר ס' אות אמת להגים העעיות שנפלו
בכל המדרשים והוא ספר יקר :

צ"ו : המכס הגדול רבי מרדכי בלאך רופא מובהק וחוקר טבעי בולד צעיר
אנשטך ובתיישב אחר כך צעיר זרלין ושם לתעסק במלאכת הרפואה
בהלמה יתירה והיה אהוב ונכבד מכל בני ישראל ומשבו מאד בין חכמי
האומות לגדול חכמתו ועומק בינתו בחכמת הטבע וכתב חיצור עמוק
על טבע הדגים למיניהם שכפי עדות כל פילוסופי דורו גבר בחקירותיו
כל החכמים הטבעיים שכתבו על נדון זה . וכדפס חיצור זה הרבה
פעמים צפתי לשונות ויהללוהו בשפרים המזויינים בחקירות שונות בכל
העולם :

צ"ז : כמה"ר מרדכי קומטינו מקושטנדינא גדול בתורה ובחכמות. חיצר ס' כתב
תורה פי' עה"ת ופי' על ס' יסוד מורא . וס' השם . וס' האחד
לן' עזרא . וציאור לשונות עמוק' שצרה"צס וספר תכונה . והס
כולס כתיבת יד ציד ד"י רו"סי ואחרים :

צ"ח : כמה"ר מרדכי גומפל אציר הרופאים צצית מחסה לעניים אשר צעיר
לונדריס ואח"כ מורה ומלמד צצית מורש הרופאים במלכות סויל"יאה
חיצר פירוש יפה על קהלת אשר הרפיש בהמצורגו צסס תוכחת מגילה
כי הגיה צמוכו כל פירושים אשר לא נתחוררו צעיניו מציאורי מנדלסון.
ועוד נדפס ממנו מאמר התורה והחכמה על הל' יסדי תורה מהר"מצס
ז"ל ועיקרי אמונתינו . והגיה כ"י ספרים שונים על הרפואה ובתוכס
ערון יפה . והיה הלמיד הרצ' ר' דוד פרענקל מזרלין צעל קרצן העדה
פי' ירושלמי :

צ"ט : כמה"ר משה ארביל חכס כולל ומטעס הנשיא דון לויז די גוזמן ועס
סויע פילוסוף אחד העתיק מלשון עצרית ללשון ספרדית כל המקרא'
והומצרים שצאחר האומות הזכירוהו לשצח צאמרט כי מלאכה טובה
עשה כדכתב ד"י רו"סי צספרו ח"א דף כ"ו :

מרכי גירונדי

ק' : מעלת המכס הכולל ר' מנחם בן אשרה המכונה זונאפוס מן פרשיי'אנו פילוסוף ננון חיבר ספר מכלל יופי ונקרא גם כן ספר הגדרים נדפס בשאלוניקי שנת השכ"ז וצסוף הספר הדפיסו פרקי ההלכה להרמ"ב זל"ה . והמכס השלם מוה"ר יצחק לוי סטנאז ז"ל הדפיס שנית בצרלין ספר הגדרים עם הערות יקרות . אצל השמיט ממנו פרקי ההלכה הנ"ל :

ק"א : כמה"ר וואזר כלבו חובר פירוש על התורה אשר הנה גנוז תחת מה"ר ושה רפאל די אגילאר כמה שכתב הרב שפתי וטנא :

ק"ב : כמיה"ר משה ן' חביב חיבר עגלות ירושלים אשר בצפרד ילא חמדתימו עם הגולים בזמן הגרוש וגר מעט זמן צעיר באפולי כאשר העיד הוא עלמו בצוף פירוש ן' עזרא עה"ת הנדפס בנאפולי וח"כ עבר במלכות פוליה ככתב בצוף ספרו דרכי כועס הנדפס . וחיבר עוד ס' מרפא לשון גרם בקוטענדינא עם פתח דברי דקדוק וס' דרכי כועס הנ"ל . ועוד חיבר פירוש יפה על ספר צחינת עולם נדפס בצפירארה . והסכים בספר האגור הנדפס צפירארו ועוד הניח אחריו ספר נמנה אלדים חיבור מחקרי ופילוסופי על דרך מורה נבוכים כמ"ס הרב שפתי ישנים אשר הזגיר גם חיבור אחר להרב ז"ל שגו קול ה' בנח . והרב שם הגדולים חלק ב' דף י"ד הזכיר בן מבס להרב זל"ה זה לשונו ס' הצתים להרש"בא עתה זכיתי לראותו והוא ב' חלקים מתשובות הרש"בא סידרם הרב מה"ר חיים צכ"ה"ר משה ן' חביב שנת הרס"ב מעיר פים והוא מהצאים אנגרוש ספרד . וחתם שם בלשון הזה הצרכים אשר לא כרעו לבעל והאש והעלים סביב . הבעור חיים בן לאדוני הס"ר משה ן' חביב . זל"ה :

ק"ג : כמה"ר מוזל עוז מודנא תלמיד הגאון ה"ר ישועאל הכהן בעל שו"ת זרע אמת נכנס לשרת בקדש לא"צ במקום רבו צעיר ונולדתו והוא נמלא באסיפת ב"ד הגדול צעיר המלוכה פאריס בשנת תק"סו , והיה מוסק רשום . משורר ורשן ומיבר ס' פירורי לחם על ד' ש"ע . שו"ת ופסקים על ד' טורים . שערי דעה כללים על הש"ס : מידושים על תנ"ך . דרושים עה"ת :

ק"ד : רבינו משה קמחי זן רבינו יוסף אחיו ורבו של רבינו דוד קמחי חזר
ספר מהלך שזילי הדעת הכדפס כמה פעמים ע"פ ר' אליהו הלוי
אשכנזי המדקדק . ועוד נדפס ממנו במקרא גדולה פירושו על עזרא
שהמדפיסים צטעות ייחסוהו לר' אברהם ן' עזרא . והמעייין צתהלת
הפירוש יכיר כי מחברו הוא רבינו משה קמחי ושמו גרמו צר"ת ששה
חרוזות הנדפסים שם . ועוד חיבר פי' על משלי ואיוב כמ"ס ד"י
רו"סי ח"א דף ק"ן : והרצ שפתי ישנים הזכיר עוד שני חצורים
אחרים מה"רס קמחי זל"ה א' צסס שכל טוב . וא' צסס ספר
התחצושת על הדקדוק . והרצ דלמש צס' מקנה אצרט מייחס לו גם ספר
מענוג הנפש . ואיזה מחצרים מייחסים לו גם ס' פתח דצרי הנדפס
עם דקדוקים אחרים ואחיו רד"ק מזכירו בצבור גדול ככל ספריו ומציא
מציאוריו על הת"כ :

ק"ה : כמוה"ר משה אחיר מפאדווה זאה תשובתו צשו"ת מה"רס פרחינאל
ז"ל כתיבת יד :

ק"ו : כמה"ר משה צהסיד מוה"ר אהרן זצ"י הירש הכהן נכד לה"ג
העשל מבצע גאון מה"רס פדוה ז"ל מק"ק קרקא למד תורה
צאמשטרס צ ת מדרשו של הרצ הגדול הישיש הנכבד מה"רר ילחק
חיים ן' דנא די צריטו כמ"ס צהסכמותו לספר אסיפת הכהן שחיבר הר"ס
הנ"ל חידושים וליקוטים ששמע מאצותיו ורבותיו הגאונים נומי נפש
ונדפס צאמשטרס שנת תל"א :

ק"ז : כמוה"ר מכיר תלמיד רבינו יהודה זן הר"ש חצר ס' אצקת רוכל
חצור נחמד ומופלא נדפס צקוטטנינא צשנים קדמוניות . והרצ שם
הגדולים ח"צ דף טל ע"צ העיד שראה צמכת צ ס' ילקוט
המכירי להרצ ז"ל על משלי . והכומר ד"י רו"סי כתב שמואל צאוררות
הספרים של מוה"רר דוד אופנהיים זל"ל ילקוט המכירי על תהלים
ונזכר שם המחבר צסס החסר ר' מכיר צר אצא מורי זל"ה :

ק"ח : כמוה"ר משה זן רבינו שמעון הגדול קרוי ותנויי ופיטן בהרצ אציו.
כאשר עיניא ספיר יחזי צמחזור ק"ק אשכנזים צפועטיו שחבר צחמה
צתבונה וצדעת :

ק"ט : כמוה"ר מנחם צר אליה הרצין תורה צישראל כמ"ס צס' זכרון
גשמות לבאנו עירנו :

ק"י: כמה"ר משה מפאנו צן הבאון מוה"ר ר' צעל מקוה ישראל שרת צקוט לסופר מהיר שמונה ושלשים למ"ק פאדוזה ולכל צמי כנסיות צתם ויושר וצאמונה רבה כדכתיב צם' זכרון נשמות הנ"ל . תמ"ד :

קיא' כמה"ר מנחם צר אליה כמה"ר ר' משה צר אליעזר הלוי . שניהם הרצינו תורה צישראל . וזכרו לשבח צם' הנ"ל

קיב' : רצנו מנחם תלמיד מרצנו אליעזר מברמניה חתום באזורתי כ"י פי' עשר ספירו' יסודות על מלות טובות, וביאור על פסוקים נפרדים מתורה נביאים וכתובים על דרך הקבלה .

קיד' : כמה"ר משה מליך ראב"ד עגנון תורה צעיר טריאסטי וצפירינולא והדפיס ס' לנת דוד להוכיח כי מזמורי ס' תהלים כלם מעשה ידי דוד המלך ע"ה, נדפס צעיר וויין שנת תר"א .

קיו' : כמה"ר משה מיינשטרס מק"ק וויין מיצר ס' פנים מסבירות, מידושים על גפ"ת .

צב-קט"ו : כמה"ר משה אלמושיניו חכם גדול צתורה וצמחקר אור תורתו זרח צעיר שאלוניקי וצמדיות אחרות והאיר עיני חבני' צפירושו הנחמד' על ה' מגילות שנדפסו שם צבס ס' ידי משה . מלצד שאר מצוריו שנדפסו שם והם פריקי משה פי' על אבות תפלה למשה על התפלה והיראה והעבודה מאתן כח צדרושים נפרדים ועוד מיצר ח' צל' ספרדי מספריו ניכר גדול חננותו צב"פת וצמדרי' וצספרי הפילוסופי' . ועוד הניח אחריו צרכה שיעות על התלמוד וצשצות רבות כאשר העידו עליו תלמידיו וצניו צבקמות ספרי הרצ ז"ל .

קיו' : כמה"ר ר' משה צנימן מעיר צגדאד מצר ס' מעשה רצ פירוש על מאמרי רבה צר צר חנה ע"פ' הקבלה . נדפס צקוטעדינא סכ"ת תל"ו .

קיו' : כמה"ר משה צוערילו זמח צשנת קס"ט לאלף השטי, קבל סלת נקיה צחכמת האמת מהרצ הגדול ח"ק המקובל האלהי כמה"ר ר' יעקב אשכנזי צעל ספר הקמיעים כ"י אלל הבאון ר' דוד אופנהיים ז"ל כאשר

שמואל גירונדי

כתב צסקדמות פירושו הנממד על ספר יצירה הגדפס צמנטוזה וצו הראה
 את ידו החזקה צמכמת הקבלה צפילוסופיאה וצתכונה וצשאר החכמות
 ומלצד בקיאותו צתלמוד וצמדריסם . וצפירושו הנגבר הציא פירושים
 עמוקים על הספר הזה, ואלו הם :

הר"ר אברהם צר' יצחק מרמון ספרד חצר ס' הצרית .

רצינו סעדים חצר ס' האמונות וספר אצן הפילוסופים .

רצינו אהרן המקובל הגדול ראש ישיבת צבל חצר ס' הנקרא' ספר הנקוד
 וספר הפרדס צקבלה .

הרצ המקובל הגדול ר' אליהו חצר ס' נקרא זה השער לה' .

הרצ המקובל רצנו יוס טוב חצר ס' נקרא כתם פז .

וכן ר' יצחק צר' שמואל חצר גם הוא ספר אחד וקראו כך .

ה"ר יעקב צן ראובן חצר ספר היכל ה' .

ה"ר עזריאל צן הקדוש ר' מנחם חצר ספר המלואים .

הרצ ר' מאיר צן עוררוס מטוליטולה חצר ספר לפני ולפנים .

ר' יהודה צר' שמריה המקובל הגדול חצר ספר מקוה ישראל .

ה"ר אליעזר הקליר חצר ספר הנקרא כבוד השם .

ה"ר צמיי חצר ספר אוהל מועד . ספר האמונה .

ספר העשיריה, ספר העיון, סוד ה' .

ר' גערונאי חצר ספר נקרא ספר התרשים .

הר"מ צן חצר ספר הרמון, ואור החיים . ועדן גן אלהים .

הרצ ר' צרוך המקובל הגדול חצר חשן המשפט .

רצינו האי גאון ז"ל חצר ספר הקמילה, וספר קול ה' צבא .

- ה"ר שבתאי המקובל חזר ספר נקרא תבנית התשכן .
 ר' ראובן הספרדי חזר ספר השלמן * וספר הכלימה .
 ה"ר יעקב ז"ר מאיר תמדינת גיאן בן הישיב ה"ר ניסים דר צפיס, חזר
 ספר כקרא לנף מלכה *
 ה"ר משה בן הרב יצחק חזר ס' נקרא הכרת המדות .
 ה"ר יוסף האשכנזי חזר ספר הנקרא בתב תורה .
 רבינו מאיר מרוענבורק ז"ל חזר ספר זמר מים חיים .
 ה"ר מנחם חזיו של ר' עזריאל חזר ספר נקרא אורים ותומים .

ומלבד כל זה הוסיף כמור"ר משה צוטרילו פרושים רבים ונחמדים מדעתו
 הרמזה המחירים עיני הקורא בטבנת ספר יצירה, ופירושו הנדפס
 בשנת שכ"ג לפ"ק עם פירוט הרמז ז"ל ה' דמון, הרמז בן ז"ל רבנו
 סעדיה גאון ז"ל ורבינו אליעזר מגרמניה ז"ל — אשרי האיש הסוקד
 על דלתי ספר הקדוש הזה, ונחה עליו רוח קדושה ורוח חסידות :

קי"ח : הגאון כנוה"ר משה קאפסלי אב"ד צק"ק קושטנינא, רבו נוראותיו
 ונפלאותיו הכתובות גם' שלשלת הקבלה . קורא הורות . ושם
 הגדולים ב' חלקי' עש"ב וצא לירי ס' מאורעות עולם נדפס בקשט'
 שנת התק"יו ונאלתי שם דף ד' דבר פרטי וז"ל הרב הזקן כנוה"ר
 משה קפסאלי ז"ל אשר היה נהיטבאים ראשונה במלכו' התיגר שהושיבו
 שולטן מממד זדי"ןן Divano על כסא דין (כי שמה ישבו כסאות
 למשפט) עברו ריבות בינו ובין הגאון מה"רי קולון ז"ל ממלכות אלמניא
 (היינו מלכות הקיסר האשכנזי) שהיה גם כן גדול מאד צעני המלך
 והסרים ויקנאו למשה קל"ת מרדכי קושטנינא ויכתבו שטנה עליו למה"ר
 קולון על המעשה שהיה כך היה שאדם אחד קדש אשה בתאנה והיא
 קבלתה בשתיקה וחבלה התאנה . וצא המעשה לפני הר"ם קפסאלי
 ו"ל והתיר את האשה בלא נט ואויזי הרב הנ"ל כתבו את הכתב
 והוסיפו לו גרעו כאשר הוכשר צעיניהם ושלחוהו למרה"ק ז"ל

וכאשר שמע הרי"ק זה המעשה כתב שטעה על הרמ"ק ושלא
 לקושטנדינא ופתסגן הכתב נדפס צט"ת מה"רי קולון ס' פ"ג ופ"ד
 תראנו משם (כי אינו רוצה להעתיקו משום כבוד הרבנים הללו זי"עא)
 והיה כאשר הגיעו הכתבים להר"ם קפסאלי וקרא אותם צאר היטב
 ויחר אף מש"ה וישלך מידי אף הכתבים על שלא דרש וחקר צאר היטב
 על דבריו וחייבו שלא צפניו. ונכנס לבית המלכות ויכתוב עליו
 מאמר מן המלך התוגר אל מלך אלמנ"י"א לאמר חכם היאודים אשר
 צט"ת ישראל יבונה מה"רי קולון תשלמו אותו אלי צמורה קשור צשלאלות
 של צרול. ואם לא תעשו כן הנני שולח לכם את החיל הגדול
 אשר לי ושכלה אתכם. וצהגיע הכתב אשר נחתם צצבעת המלך
 לפני מלך אלמנ"י"א שלחו אל היאודים צציוויים כדי שישלמו את ה"רר
 יוסף קולון לקושטנדינא להקציל פני השולטן ממחד כי דבר המלך אין
 להשיב. והאיש יוסף זקן בא ציומים והיאודים ציראם פן יקראנו
 אסון למה"רי קולון צדרך חלו פני המלך למען יתראה לעשות ושלאו את
 צן הרב להקציל פני התוגר עם מלאכי המלך לקושטנדינא וצצואו
 שם נתארח צצית הר"ם קפסלי ויחמול עליו ודבר אמו עוזות והושם
 לו שם מטה ושמן וכסף ומנורה וארוחתו ארוחת תמיד ניתנה לו
 מאת המלך דבר יום ציומו מפני טורח הדרך. ואח"כ הר"ם קפסאלי
 זל"ל הוכיחו על פניו ואמר לו חייך איך ידבר עלי כזנים ויכתוב אלי
 מדרות וחייבני שלא צפני? לכו נא ונכחה צפני הרבנים האדירים
 אשר צארץ הלזו ונראה עם מי האמת! ואז הרבנים הוציאו את
 הדין לאמתו: וישמח משה קפסאלי צמתנת חלקו. ועם כל זה לא
 שב מחרון אפו עד שכתב כתב למהר"ק ונתנו לצנו וגזר עליו שיקראהו
 צפני מ"ר אציו (ונתב צו דברים שלא ניתנו ליכתב) ואלה
 ק"ת מהדברים אשר דבר מש"ה קפסאלי אל ר' יוסף קולון
 זל"ל. הו נפשי וחי התורה כי ממחר אני כל כך צגיטין וקידושין
 שאם יאמרו לי שאדם אחד קידש אשה צלשון של ר' יוסף קולון אני
 אומר שקדושין קדושין משום דחזיא לכלב וסוגרי עד כאן תורף דברי
 הרב ר' משה קפסאלי זל"ה. וימת משה עבד ה' זקן ושבע ימים
 וכל מעשה תקפו וגבורתו אשר גדלו המלך הלא הם כתובים צסיפור
 שלטן ממחד. ואחריו הר"ר אלי"ה פרנס דמתקרי מוזרי ועוד לו

פארוזה מה"מש"ג

התלוכה שיצט על כסא מספט ושפט את ישראל והוא מיועזי המלך
 מרוב שכלו . עיין שם 97 ח' וט' מעשים נוראי' שהראה למלך כ,
 חכמת אלקים בקרבו ונתן המלך שצח לצורא ית' ואמר צרוך ה' אלדי
 ישראל שהניח לי חכם אחד ממלא מקומו של משה הזקן ויהי לנס :
 ומאותו היום היה אהוב למלך ולשרים וימת זקן ושצע ימים ואחריו
 לא קם כמוהו . וכתצטל המנהג (נראה לי שרואה לומר כי
 צאתו הדור לא קמו עוד חכמים שיהיו מיועזי המלך) והרוב מזרחי
 חזר פירוש על רש"י עה"ת וספר שאלות ותשובות . וס' המספר
 ועיין סם הגדולים וועד לחכמים :

ק"ט : כמוה"ר משה המון זל"ה כתוב צם' מאורעות עולם 97 ח' זה
 לשונ' צימי המלך סולימאן קן נזר הקדש המפואר ה"רמ המון שמסר
 כפשו על עמו ועמוד צשער המלך לפני כל זר ומסטין והולוא
 מאמר מן המלך לאמר שכל עלילת דם שאומרים הנכרים שהיאוריס
 מעיליה צמאות של פסח וכיוצא שלא ישמע לפני כל שר ושופט כי אם
 לפני שער המלך יר"ה : ואמרו עליו כי היה המלך חסיד והיה אהוב
 היאוריס ומחצבן ומקרצן למלכות . עד שמרוב אהבתו ותוה נתקנא צהס
 הדר הצורר משנה למלך וציקש לקעקע צילתן ע"י תחצולה נסתרת .
 ואליהו ז"ל כתגלה לבמה"ר משה המון והזהירו שילך למלך ויגלה לו
 את התחצולה וצוקש הדצר וימלא האמת כאשר הגיד הר"ם המון זל"ה
 וילו המלך ויתלו את הדר הצורר על פתח ציתו ויכתב צספר דצרי
 הימים למשמרת לאות לצני מרי . ואז כרת צרית עם אליהו זכור
 לטוב להתגלות אליו פעם אחת צחדש וכן היה עיין צם' מאורעות
 עולם צאורך עדות רבני קושט וצראה איך הק"צ'ה משגיח מן המדטס
 להצלת עם צחר לכחלתו :

ק"ד : כמה"ר רר מרדכי לוי למשפחת המשלמי ולצית העדולמי אחד מרצני
 פארוזה הקדמונים צמון הרב הגדול ארקיוולאטי צעל ערוגת הצוסס .
 נחקק על ראש מצבתו אלה הדצרים ,, נגנו פה ארון הקדס ,, ומשאר
 המרוות הכתובות סם נראה ני סכל יסורי' צאהצ'ה ועצר תללות
 רעות לטובת קהלתו ונ"לצ'ע צשצעה עשר יום' למדש סכלו ש' שר"ז .
 סנל"צה :

קב"א: כמות הר' משולם הלוי רב מופנה מבאוני פאדובה הקדמונים מר
 הגהות על עור וזית יוסף ראיתים איתות יד אלל נכדו הרב המובהק
 מוה"ר ר' אברהם אליעזר הלוי ז"ל היה מ"ן צעיר טרוחטו. והוא
 היה אביו של הגאון כמוה"ר נתנאל הלוי שהרצין תורה פה ק"ק
 פאדובה וצמודנא: אביו של הרב הגדול מוה"ר ר' זצ"י הלוי שהיה
 צלמות מזה על עה"ק ירושלים ומזר שם צסוף ימיו על התורה ועל
 העבודה ושם הוליד זנו הרב אברהם אליעזר הלוי הנ"ל זי"עא, ועיין
 למטה בצמרכת את ה"ק, סימן י"ד.

קב"ב: כמוה"ר מיכאל רפאל כתב על קברו הציטו על זיו תורה מה"ר
 מי:אל רפאל את: לראות זו תושב פירארה דורש אל כל הפיאות:
 פה נגלו ארון גם לימות: פה נגזו ספר הרפואות: נעלמה מכמה
 מעין כל חי אך לא ממרומי הצלחות: ליון הזה הוקם על הגבר
 חכם ונבון האלוף מה"ר רפאל מומחה מק"ק פירארה: לול ה' כ'
 שבע שנת שין לפ"ק. ילאה נשמתו צקדושה וצטהרה. בנן עדן
 תהא נשמתו צרור החיים לרורה: עם שאר לדיקים ומסידים אמן.

קב"ג: כמוה"ר מיכאל טירני ממרעית לאן קדשים של התנא האלהי מוה"ר
 משה סייס לולאטו מצית, דינו של הגאון רבינו יעקב מזק ז"ל היה צקי
 צתנמוד וצפוסקים ודרשן ועלמד תינוקות פה פאדובה וחרין גם צחכמת
 הקבלה המעשית ופעל צה פעמים רבות. וחצר ספר יסוד עולם
 דרושים על התורה וס' מסכת מילה ופדיון הבן וצו הראה ידו הנפלאה
 צש"ס ופוסקים צנגלה וצנסתר והסכימו עליו מע' הרבנים הגדולים של
 ק"ק פאדובה מוה"ר ר' סזק ומוה"ר ר' רומאנין ומוה"ר ר' שצתי מריני ז"ל
 ומע' רבני ליורנו. מנטוזה. וירונה. וס"ר של א"י ופולין.
 ועוד הניח שר"ת ופסקים עמוקים, וס' הכונות כ"י מלצד ניומוקיס
 שונים על סודות התורה כ"י כפי מה שקיבל מרצו הקדוש ונשא ונתן
 צהם עם חציריו החסידים תלמידי הרב המניד ז"ל זקל וזיע"א:

קב"ד: כמוה"ר מתתיהו צן כמוה' שלמה דלקראט רב מובהק צנגלה וצנסתר
 כאשר יעידון יגידון חצוריו היקרים: אל העולם ופירושו הנממד על
 ספר סערי אורה. הגדפס, מלצד שאר ציאוריו על ס' הזהר וספרי
 המקובלי' — טובים למצין וישרים למוצאי דעת.

הבון

אות

א' : מה"רר נהוראי זכמה"רר סעדיה אזוביז מרצני עיר אלגאזיר זמך
 הרצ עאייש כנראה מספריו לחס ומטה וקול יאורה זהקדמותיו
 שכתב זהס -

ב' : מה"רר נטע נתן מקראקא מתלמידי מה"רר חיים כהן צעל טור צרקת
 חכס חסיד ומקובל כנראה מספרו שערי ליון הנרפס כמה פעמים .
 מיצר עוד ס' יון מנולה צסיפור גזירות ת"ח . וספר טעמי סוכה
 ונדפסו ומשם גראה כי היו לו חיבורים ע"ד פר"דס . והרצ ר'
 משה נאל כ"ץ מציא פירושים נחמדים מהרצ ז"ל צספרי הקדוש צרכת
 טוב עה"ת עש"צ :

ג' : מה"רר נחום רייס חכס מקובל , הרצ צרכת טוב הציא מחידושו על
 דרך הנסתר :

ד' : מה"רר נח מטאמטוב, הרצ צ"ט הנ"ל העתיק מפירושו על התורה :
 גם הזרע צרך הזכירו לטובה

ה' : רצ נטרונאי גאון, החסיד רבינו סס טוב צן ש"ט צס" האמונות והר"מק
 צספר פרדס רימונים שער האיכלות פרק ז' הציאו מחידושו על
 דרך הקבלה :

ו' : רצ נחשון גאון הרצניס הנ"ל הציאו מדבריו על ענין ההיכלות .

ז' : מה"רר נחמן חנין מרצני ויניציאה צמן הרצ כלי חמדה, תורה וגדולה

מערכת חנוך

א : כמוה"ר נחנאל זכ"ר זנימין טרבוט אב"ד ור"מ דק"ק מודינא דורו של כמה"ר ר' ח' ג"ר, ממודנא יש פסק ממנו. זתחלת ס' כנף רננים ועוד פסק אחר נחנאל צעפר יעקב ז"ל הזכירו הפ"י בערך אשה רואה דם מחמת מכה ע"ש וצדצר שמואל סי' י"ט הוא חתום עם כמוה"ר יהודה זמ"ר יעקב פוייעי עם רננים אחרים החתומים שם. ויש זידי פסקים אחרים ז"ל ממנו ומזכירים אותו שם ריש גלותא. והיה מיוזמי חלוצי של הגאון כמ"הר יחיאל טרבוטו תלמידו של מהר"ק זל"ל. גם הרצ צאר עסק סימן כ"ג הזכירו לשמה :

ב : כמוה"ר נחנאל זכמוה"ר אהרן יעקב סגרי נולד צעיר קי"רי זמלכות סאצוי"א ובעצור כמה לרות שעצרו עליו ועל אציו ילא מארן מולדתו ונלה מעיר אל עיר ונטע אהלי אחדנו צעיר לינטו, חיבר ספר שו"ת דקראו לכבוד ת"ר אציו עיר יעקב ויש זו כמה שאלות ופסקים מרכני דורו ושום חתום עליהם. ומהקדמתו נראה שהיה מוכן להדפיסו והקריבו לזמנה לכמוה"ר אצרהס רויגו זל"ה האמנם לא עלה זידו להוציאו לאור : ונשאר ז"ל זיד הגביר כ' דוד כהן. והרבה מתשובותיו הוצאו זם פחד יצחק : גם הרצ / שמואל סי' ע' ²⁷ רמ"ד. רמ"ה רמ"ו. נותב אליו תשובות. וזממת טרצני דורו היו כותבי לו זכצו גדול כנראה מתשובותיו ונפטר זלינטו זכ"ד א"צ שנת ת"א לפ"ק :

ג : כמוה"ר נתן מזו ר"מ ור"מ זפ"פ דמיין רצ מוצקת זבל ה"ס חיבר ס' זכין שלמה על סנהדרין וגדפס. ועוד סיבר על א"מ ע"ז זלא ראיתיו עד הנה :

מנחם"ב על

במקום אחד ויש לו חתימות בספרי רבני זמנו דש"ות ופסקים. וראיתי
במכתב לא' חכם שחזר פירוש על התורה ולא נדפס :

ה' : מה"רר נפתלי ב"ר אב"ד בבלוגא רבתי, תלמידי מה"רר אליעזר הלוי
הביא ממדושי בספרו עדות ביהוסף :

ט' : מה"רר ניסים בן הר"אש אסף וקיבץ ספר המעשים וקרא גם כן ספר
הישועה ונדפס פעמים בפירזרה ובאמטרדם. אצל לא נודע
זמנו ושם עירו מי הוא. אלא בספרו כתב כמה פעמים ואני
ניסים שאלתי את אבי הרב הר"אש ואני קרא לפניו ספר ויקרא.
ובדף ל"ט פ"ג כתב ז"ל ואני ניסים לא פרשתי אלו הפסוקים מעלמי
אצל פרשתיים תאבא מרי הר"אש זכרו לברכה עש"ב ולפעמים אמר
בספרו שאלוני תלמידי וכ"ו. אצל לא היה בן הר"אש הקדמון כי
לא נזכר בן שמונה בניו המזוינים בהקדמת ס' לרה לדרך לרב מנחם
ד' זרח ודוק :

י' : כמוה"רר נתנאל בנמוה"רב משולם הלוי היה דרשן גדול כאשר העיד
הוא עלמו בהקדמת ספר מעבר דפוס אמטרדם. ושם כתב כי ה'
האריך ימיו ושנותיו עד שראה דור שלישי להרב מעבר יצק וזכר
דרשותיו היה מזכיר ספר הנ"ל ואמר כי זכות זה (מלבד קציעותו
התמידי דס' הקדוש מעבר יצק) הועיל לו להאריך שנים. ונה
נפשיה צליל שוורים שנת תק"לא ומשם בא"רה כי הרב ז"ל היה צקי
גם בחנמת האמת מלבד בקיאותו דש"ס ופוסקים נידוע לכל. וזכו
הרב הגדול מה"רר לזי הלך לדור צירושלים וילא בשלימות מלוה עם
הרב המובהק הכבד כמוה"רר אברהם אליעזר הלוי ז"ל שנתקבל אה"ב
למ"ן צק"ק עריאסטי ותקן שם כמה תקנות עוצות ונדפסו איזה
מפסקיו דס' פקודת המלך ועקרי הד"ט וש"ות זרע אמת ואחרוני עוצה
ועלה אל השמים ציוס י"א כסלו תק"פו זי"עא .

יא' : כמוה"רר נחמיה סראחול מרני וינילאה הסכים על הדפסת ס'
אלים להי"שר מקנדיא :

ד' : כמוה"ר נחמיה צמחה"ר ליצ הראחאל מרצני ויניאיה . זולין
 זולין מקטפיה ידוע קרא עליו הגאון הנפורס רצינו שמואל יהודה
 קנלילצובן זל"קל כסמך ידיו על ראשו ואמר על זה נאמר כלל צבון
 תנוח חכמה זה ת"ח צן ת"ח כדכתיב צס' דרשיותו סי' י"א . ונתגדל
 צתורה והוא חתום צדבר שמואל סימן י"ט צפסק התפילין עם שאר מע'
 רצני עירו נגד הצאים להשיג צבול ריעיהם צמניות פירארה שצמאל
 חללי כ"י :

ה' : כמוה"ר נתנאל צמחה"ר משולם הלוי זל"ל נולד צעיר מודנא נמ"ש
 הוא עלמו צתשובה והיה מ"ן צק"ק פאדובה ולגו ופיסארו . ולינעו .
 וצסוף ימיו צעיר מולדתו מודנא . שפתותיו דוצרות צספרי חכמי
 דורו כמו צפחד ילחך . שמש לזקה צהרצה מקומות ומהם צחה"מ
 צקונטרס פני הכרובים שסס הראה חכמתו וצקיאותו ויש ללמד מדבריו
 כללים רבים לענין ההוראה עש"צ וצדף כ"ז ע"א . וצסי' ט"ו .
 חכה להאריך ימים ושנים על כסא ההוראה כמ"ש הוא עלמו צהקדמת
 ס' מעבר יצק דפוס אמטרדס . והוא אחד מוהרצנים שצאו על
 החתום צשער הרצנות של הרצ כמוה"ר שמואל צרוך צורגי זל"ה שכבר
 סמך ידיו על ראשו הגאון הקדיש הרמ"ז זל"ל צשנת תנ"ה לפ"ק וצס'
 שירי זמרה דף נ"א ע"צ להמטכיל ר' יצחק חי מוסאטי תלמידו נדפסה
 קינה לכבוד הרצ זל" :

ו' : כמוה"ר נחמן צמחה"ר שצתי חנין מחכמי מורח שנתייצצו צק"ק
 ויניאיה, כתצ' תשובה לסייע צעלי חנייות פירארה נגד המצקשים ליכנס
 צבבולם כמ"ש צש"ות מוה"ר מנחם מריקנאטי כ"ז, והאיר גם כן עיני'
 רצני דורו צפסקו המוצא צס' משצית מלחמות דסקיל וטרי צחריפות
 וצארוכה על דברי הפוסקים זל"ל ונזכר לשצח צהקדמת ס' כלי יקר
 להר"ש וכתצו עליו שהיה תורה וגדולה צמקום אחד :

ז' : כמוה"ר נפתלי אשכנזי מק"ק לפת צא להרצין תורה צק"ק ויניאיה
 צזמן הגאון מוה"ר צן ליון לרפתי שאז היה אצ צית דין . והרצ
 הכ"ל נקצבל ציציבת הקלין צילגראדו וכל הת"ח היו כנענים אליו וצבר
 ס' אמרי שפר כשמו כן הוא דרושים יפיה לעניינים שוכים והקדמתו
 היא מליאה מחודשים והללות גאות ונדפס צויניאיה , ונל"צע

י"ב : מה"רר ניסים בן הרב ר' חיים מודעי שליחא דארעא קדישא הוליא לאור והגיה שו"ת מה"רי צרעה :

י"ג : כמוה"רר נפתלי הירץ חריף ומפולפל כנראה מהחידושים שהציא משמו מ"ר אחיו צס' עולת אהרן :

י"ד : כמוה"רר ניסים אמאטו מרכזי איזמיר, הרב עין יהוסף חזן הזכירו בכבוד צספרו .

ט"ו : כמוה"ר נתן אמאטו מחבר קדמון קרוז לשם מאות שנה העתיק מלשון ערבית ללשון הקדש החיבור הגדול קאנין של אציסנא, ועוד חיבורים אחרים של פילוסופי קדמונים כמה שכתב הכומר די רוסי צספרו ח"א דף ב"א : עש"צ .

י"ו : כמוה"ר נפתלי הירש צמ"ר יעקב גאללאר מק"ק הלברשטאט נכד הגאונים הר"מאי הרב תה"ד וה"שך בזמן הרב לב שלם והרב בנין אריאל חבר ס' מרומי שדה חי' על התלמוד וצוטבו במלא מאמר אפשרות הדקות ובו שקיל וערי דרך ויבוח על דעות הפילוסופים ומקריהם המזויינים צספרי פילוסופי עמנו ומשתדל לקרצם אל השכל ולהשוותם עם חיזה פסוקי תנ"ך ומאמרי רז"ל (דבר דבור על אשניו) ונדפסו החיבורים הנ"ל בצאמטערס שנת התקצ" :

י"ז : כמוה"רר נתן בר שמואל פירוש עה"ת צסס זכרון עוז כמ"ש ד"י רו"סי צחלק צ' דף ע"ה והיה אללו כתיבת יד . ולא ידעתי אם הוא הרב המחבר הפר מחבר המאמרים שהדפיס עתה צליוורנו במה"רר צברהם צרוך פיפירנו כר"ו :

י"ח : מה"רר נתן רפאל אשכנזי זל"ה נולד צק"ק וירונה והעמיד תלמידי' צעיר מולדתו . וא"כ נקרא למרצין תורה צתלמידים צקרית עריאסטוי ונשא ענף ועשה פרי תחת משרת הגאון הכולל הדיין מו"ה יצחק פורמיגיני זל"ל . וכשנתצקש ציציצה של מעלה הרב הנו' קצלוהו עליה' יחידי ק"ק עריאסטוי לראש ולקצין והרים דגל התורה צדרושו הנחמד' מלאיז חכמה ודעת ויראח ה' צנועס שיש ומתק שפתים וקידש סס שמים צין האומות כי היה צקי צלשונו' שונות עד שהקיסר והמלך

צט' הש"ס ב . ואחיס צהספדים מה"רר יהודה אריה ממדינתא בספר
מדבר יהודה והאריך בשבחו :

ח' : כמוה"רר נתן אוטולינגו הרבין תורה צתלמידים צק"ק קוניאן הוא
היה מגדולי דורו עד ש כמוה"רר יהודה מפאנו כתב צס' מקוה ישראל
דף ל"ו ע"צ שאס לא היו אלא הוא וכמוה"רר אצעליון ממודנא אוסריה
דיינו לקצוע הלכה כמותן לחומרא . ואור תורתו זרח צס' פלגי מים
צשנת הש"סא וקרא מרצני דורו הרב החסיד הישר ונקי צלימוד וצקי
צדיני איסור והיתר . וצנה צה"ב צק"ק קוניאן ואני ראיתיו נזכר
לעוצה על הארון וההיכל צאזון זה יזכר אלדים לעוצה את נשמת
הגאון החסיד כמוה"רר נתן אוטולינגו זל' :

ט' : כמוה"רר נפתלי הירש בן הגאון כמוה"רר אליגור לצית קנאלצונג
מק"ק פ"פ דא"רר . היה מונה תשעה דורות של רבנים סמוכים זה
לזה צלי הפסק צמשפחתו מזרע מוה"רם ומפאדוצה המפורסם צכל
ישראל . וה"רן סכ"ל היה א' מהרבנים שנאחספו צע"מ פאריש
צציווי הקיסר צשנת התק"סו . ואני צניתי להכירו וליהנות מתורתו
ולהצטס ממידושו : וצפאריש נוהגים האצגנזים ציום ראשון שקמים
לסליחות ל"ך לצית הקצרות ועושים הקפות על קצרי הלדיוקים וואומרים
תחינות . ואחר כך כאספיים גולס צחדר שלפני הקצרות וצא רצ
אחד ודורש לעוררם על התשובה . וצשנת תק"סו שהייתי שם
הלכתי גם אבי לצ"הק עם שאר הקהל . והרצ הכ"ל עשה
לסם הדידוש . ואמר דצרים מתוקים מדצש וצפת נופים .
ומן הרשום צצרכוני הוא היצא מאמר רז"ל צצמסכת תענית שאלה
כצנת ישראל להק"צה ויצא כצסם לנו . א"ל צתי את שאלת
דצד שלפעמים מתצקס וצפעמים אינו מתצקס ואני אהיה לך דצד
המתצקס לעולם שנאמר אהיה כעל לישראל וגו' . והרצ ז"ל עשה
דמיון ואמר ככה אני אומר לחותם שמעקפקים צאמונת רז"ל וחוסצים
כי די לעמוד על פשט התקראות ותו לא . אי שועים צצעולם !
אתם רונים דצד שלפעמים תוכלו להצין ולפעמים לא תוכלו להצין !
דמי יאמר מה פרי עץ הדד ! מה הוא העינוי של ועייתם ! מהו
החדש הזה לכס אס של חמה אס של לצנה . וכאלה ! אצל הק"צה
צצוות אלינו שנאמן צצרותינו חכמי החמת והלדק צעלי דוח הקודש

מרדכי גירונדי על

יוסף השני היה מחשיצו מנכדי הדרשנים אשר בכל מלכותו . ואני
ראיתי חיוה דרשות כ"י מהר' ז"ל וזכרתי עליהם דרוך שחלק מחכמתו
ליראיו . ונפטר בשם טוב בקור שנים צבצת רשע א' ישראל שהיה
להנריחו לעשות נגד משפטי התורה צענין ח' של גטיץ וקידושי' ולהיות
שלא רצה לעצור על דת משה כדי לשמוע צקול העובר הזה נפל
למטה ומת צדאגה גדולה וחלי"ש . וה' נקם נקמתו כי כל האנשים
והאנשים אשר צבצו פטירת הרצ ז"ל מתו צמיתה משונה . ויכירו
כל יראי ה' כי יד אלהים נבעה גם על הרעה אשר עשו להחמ' מורה
צדקס ז"ל . ויחידו סגולתו אשר אהצוהו כתבו תחת גלס דמות
צורתו אשר הקקו צעט צרזל ועופרת אלו החרוזות : זה תאר איש
מופת נתן לקח יציע : הוא מורה הוא רועה על ישראל הופיע : הן
עוד היום גדול . קרצן אשה נרצה : ויכפר על עמו יוס
צרה ונחלה .

י"ט : כמוה"ר נתן שפירא אשכנזי נדפס ממנו פירוש יפה ע"ד פר"דס על
צרכת המזון ונדפס צוניליאה שנת ש"סג עם פיוטי מהר"ל ז"ל ליום
ש"ק עם ציפורים נחמדים :

כ' : כמוה"ר נתן שפירא ירושלמי צן הגאון כמוה"רש ראצון אשכנזי מקובל
גדול כנראה מחצוריו הנחמדים מלת שמורים . יין המשומר . עוצ
הארץ הנדפסים . ומלצד כל זה חתום צאולרותי כ"י ספרו מאורות
נתן ג' חלקים על כונות התפלה וסדר המועדים עם הגהות הר"מ
ומה"רצן ומ"רצ שמואל דוד אועולונגי ז"ל שהעתיק ספר הנ"ל .
ועוד ראיתי כ"י ציד ידי המשכיל התורני כמ"ר יוסף אלמנצ' יצ"ו
ספר תורת נתן הקדמות יקרות ע"ד הקצלה וציפורים על פסוקי תנ"ך
יומארי רז"ל . ומלצד כל זה הרצ הנ"ל כתב הגהות על כל ספרי
הס"רי ז"ל . ונשא ונתן צח"ה עם הקדוש הר"מ ז"ל ותמיד תהלתו
צפוי כמ"ש צהקדמת ה' עוצ הארץ וצהקדמת תיקוני שצצים . ונח
נפשיה דהצצ ז"ל צעיר ריגיוו כמ"ש מוה"רר חי"דא צש"הג . וחתניו
היו הרצנים מוה"רר יחיאל פואה ומוה"רר נתגאל פואה רצני ריגיוו .
והעמיד תלמידים הרצם צקצלה האלקית :

כ"א : כמוה"ר נפתלי הירן כ"ץ, הגהון מוה"רס פאדצנה ההון לו. תצונה

כמ"ש לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימיך ושאל . נתן לנו דבר
 שעל ידו נצין כל התורה . ויש לנו לורך זו לעולם כמו הטל :
 ודרש להס על זהירות מלות לילית . ואמונת רז"ל . ותוכחת מוסר
 הרבה . והיו דבריו נכנסים בלב השומעי' באופן שכמעט כל
 העומדים שם היו עיניהם זולגות דמעות ומתעוררים לאהבת ה'
 יתברך ולשמור מצותיו : הרצ ז"ל חיבר ס' שער נפתלי על
 קצת ש"ע אה"ע ואיזה שו"ת ונדפסו יחד בפ"פ דאדר ש'
 תק"נ . ועוד לו בכ"י זיאור על אה"ע וספר שערי צינה על
 ש"ע אה"ת :

י' : כמוה"ר נפתלי ראש המעלות חכס מקובל קדמון נדפס ממנו בפיראה
 ש' שי"ר זיאור על סודות רבינו צחיי על התורה ויש זו
 מרגליות ורמזים נאים המאירים עיני המעינים צפי ע"ה לרבינו
 צחיי ז"ל :

י"א : כמוה"ר נפתלי הירץ וויזל חכס חריף מדקדק ומשורר צדורו של
 הפילוסוף ר' משה מנדלסון ואוהבו אצל ירא שמים מאד כאשר גראה
 מחיבוריו גן נעול צ' חלקים . מאמר מיקור דין נדפס במאסף .
 יין לצנון פי' אבות . חכמת שלמה העתקה מלשון ארמי ופי' על
 ספר חכמתא רבתא דשלמה (הזכירו הרמ"צן בהקדמת פירושו
 לתורה) . שירי תפארת על יליאת מזרים ומתן תורה צ' חלקים
 ויש זו הקדמה נפלאה המדצרת על שצח השיר ועיצו . ס' המדות
 בעין ס' מסיל' ישראל פי' ס' ויקרא נדפס עם חומש עם העתקה
 אשכנזית למנדלסון . וחיבר פירוש על כל התורה והוא כתיבת יד
 ומלכד כל זה כתב ארבעה מכתבים הראשון נקרא דברי שלום ואמת
 להורות סדר לימוד הנערים . וילאו עליו עוררין איזה רבני
 אשכנז . ועל זה חיבר עוד מכתב שני נקרא רב עוז לזית ישראל
 לפרש ולקיים דבריו הראשונים . ועמדו על אמינו רבני דורו באוני
 איטליאה כמוה"ררי פורמיגיני כמוה"רר שמחה קאלימני כמוה"רר
 צורגו . כמוה"רר צסאן ואחרים מלכד הרב זרע אמת בחלק
 יורה דעה סימן ק"ד הטיל פשרה צין המנגדים ותוהך השלום צין
 הדיעות . והלדיק את הלדיק הראשון צריצו כנראה מוכתב שלישי
 הנקרא עין משפט . וצא רעהו וחקרו המכתב הרביעי הנקרא

ותוספות ממרכי גירונדי על

כ"ח: ח' וכתב עליו אהובי עמיתי שניי מנח דכולא זיה :

כ"ב: כמוה"ר נתן איגר מה"רס פאדובה הריץ לו תשובה צמיתן י"א וצסי' כ"א וצסי' ל' ונזכר בשם צמיתן הגאון שר לזא אסובו של הרב המחבר :

כ"ג: כמה"ר ניסיוס ז"ר משה ז"ר שלמה ז"ר משה ממרסיליאה חיבר ספר הניסיוס ע"ת עם פתיחה גדולה נחלקת לכמה פרקים מדברת בעיקר הדת נמלא כ"י בפירנאי וצספרי המניח ר' חיים מיכל עיק אולרות חיים 97 י"ז אות ר"ו .

רמוזות וכו' פיו פתח בחזמה בתבונה וזדעת להורות היאך יתנהגו מלמדי
 תינוקות זדורת הללו לגדלם לתורה ולדרך ארץ . והמיוזרים הנ"ל נדפסו
 מלמד אותם שנשארר בכתובת יד . מיוזרים אחרים מה"רצ ז"ל והיו
 לו זנים כולם מלאים מחכמה ודעת ויראת ה' שנתגדלו על זרכיו ועתה
 צנתת הת"רצ א' מנצניו הדפים חלק שישי מספרו שירי תפארת וצסוף
 הספר הודיע תולדות וקורות ת"ר אציו זל"ה . תכלית הצרכים
 הרצ נפתלי יראת ה' היא אולרו ככל ספריו :

י"ב : כמוה"רר נפתלי צר חיים מאשכנז מת אציו צהיותו קטן ואמו קוראתו
 הירש צלשון אשכנז ומזה נהיה כי צהיותו צן י"ג שנה עלה לס"ת צ שס
 הקדש לצי והחזק צזה השס שנים רצות צין צעלייתו לס"ת וצין צשאר
 החתימות . ולאחר כמה שנים אחר חתנותו א' מקרוביו מלד אציו
 העיד לו שהוא יודע צודאי שאציו ציוס המילה קראו נפתלי ואז שאל
 את פי גאוני ארץ היאך ינהוג מכאן ולהצא לעלות לס"ת ולענין
 החתימות והשיצו לו דמאחר שהחזק מנעוריו צסס לצי אין לשנות וכן
 עשה . אמנם כדי שלא לזלזל צסס שקראו אציו אסף מיוזר קטן של
 מיוזרים שיקט ושמע מפי גאוני ארץ וקראו ספר ליקוטי נפתלי ונדפס
 צפפורדא שנת התק"כט :

עד כאן הגיעו דברי פי חכם מ"ן צס' זכר לדיקים לזכרה צתערכת ל"ן :

גירונדי והנהות

אות סמך

א' : מה"רר סעדיה זכמוה"רר נהוראי איזוביז מרזני אלגויאר הקדמונים
 חזר פ' על משלי ומדושים על התלמוד כמ"ס הרב עאייש זספרו לחס
 יאודה על הרמ"צס והוא חגר חרבו כישמעאלי ללחוס נגד סכרי הבופר
 נחמיה חויא חונן ונדפס פסקו הנהיר זספר מלחמה לה' ושס הוא חתום
 עס רזני עירו והס כמוה"רר שלמה קרשקס כמוה"רר שלמה אצן כספי
 כמוה"רר למה דוראן . כמוה"רר ידידיה שלמה גרור זעל שו"ת פרי
 לדיק . ה"רר יעקב גרור ה"רר אליהו הלוי גרפתי . ה"רר שלמה
 קאניגי . ה"רר מימון יאפיל . ה"רר מסעוד טובייאנא :

ב' : כמוה"רר סעדיה ז' דאן מגאוני המערב הקדמונים חזר ספר הערוך
 לזאר לשונות רז"ל זתלמוד גראה מתוכו שלא הניח מקרא . תלמוד
 ומדרשים שלא למד : גם עשה ס' שרשים על כל ארבעה ועשרים ספרי
 תנ"ך . גם חזר שיניס רזיה ונכזדים : כ"ב מה"רר אצרהס גזישון
 זסו' ספרו עומר השכחה פי' משלי עש"ז שהזיא גם איזה פיוטים
 מהרב ז"ל :

הסמך

אות

א' : סוד יסוד גן עדן . קונטרס קטן כ"י ראיתיו צנית כמה"ר יעקב כרמי בעיר ריגיוו לא נודע מחזרו :

ב' : רזינו סעדיה גאון מלכד שאר ספריו הידועים חיבר עוד ספר נכנף 7 תשובות על החולקים על קדמונינו על נר שנת . הזכירו ר' אברהם ן' עזרא צפי' התורה פ' ויקהל :

עד כאן הגיעו דברי פי חכם ח"ן בספר זכר לדיקים לצרכה צמערנת סוּך .

העין אור

א' : כמוה"ר עזריאל חפן חכם חסיד ומקובל מק"ק גורליצה . הרב
הגדול כמוה"ר יששכר צער השיז לו כבוד גדול בספר צאר שבע על
שאלת אחת דרך הנסתר סודות גדולים ורמיס על פסוק וראית את
אחורי ופני לא יראו . וכתב לו . לולי ידעתי את מכת"ור
והכרתיך כי ירא אלדים אתה ושלא בכל המדות לא הייתי מעפל כלל
בשאלה זו להיותו סוד גדול ואין ראוי לגלותו לכל אדם וכבוד אלדים
הסתר דבר ו"כו :

ב' : כמוה"ר עמנואל בן החכם רבי מנחם המכונה בן חסין רב קדמון נדפסו
כללי הגמרא שלו בספר מה"רי נמרים .

ג' : עבודת האדמה נעתק מלשון מזבחים הזכירו הרב מוסקאטו צ"ס נפולות
י"א דף ה' ע"א :

ד' : כמוה"ר עזריאל בהן לך לבית החזנים מרדכי פאדוזה הקדמונים זכה
את הרבנים בהוראותיו ושקד על דלתי התלמוד בישיבת לקח טוב כל
ימי חייו . ודרש טוב לעמו בנועם שיח ומתק שפתיס ככתוב בספר
זכרון נשמות לגאוני עירנו ונפטר בשם טוב תנ"צ"ה :

ה' : כמוה"ר עזרא מפאנו ז"ל מק"ל חכם חסיד ומקובל גדול קבל סלת נקיים
מתלמידי הא"רי ז"ל ובפרט מהמקובל האלהי כמוה" ישראל סרוק ז"ל
שבא מארץ ישראל ללמד חכמת האמת לרצני איטליה ורצנו עזרא הנ"ל
היה תלמידו ואיש סודו ומסר החכמה הקדושה הזאת להרב החסיד

אות העין

א' : כמות"ר עזרא כ"מז בשלמה אלתרז תלמיד הרב קרבן אהרן כנראה
 תשיר אשר הדפוס נתחילת ס' לז אהרן פ' נ"ר . היה מרזני
 ויניחאה כנראה צט"ת דבר שמואל י"ע . וס' וצס' מוס רציס א"ח
 סי' י"א יש צידו תשובה כ"י מנח"ן צדי' שער צירורין והוא חתום עם
 כמות"ר שמה לונאשו צסס כל הישיבה :

ב' : כמות"ר עקיבא טעדני מק"ק מין חיבר ס' מעין גנים מ' על זכמים
 ונדפס צמין ס' תק"כו :

ג' : כמות"ר עקיבא איגר אצ"ד דק"ק לילן דפרעשצורג חיבר ס' משנת ר'
 עקיבא על גפ"ת ונדפס ש' תק"מא :

ד' : כמות"ר עזריאל ינחק הלוי ר"מ ור"מ צמנטובה דיין ודרשן נחמד תלמיד
 מה"רי סרוואל ולמד ממנו הרבה : הוא היה רגיל לפרש תאמר רז"ל
 כל המלוה לעני צשעת דוחקו וכ"ו דרונה לומר צשעת דוחקו של מלוה .
 והיה מפרש צזה פסוקי איוב אין שריד לאכלו על כן לא יחיל טובו
 צמללות שפ"ן יר לו כל יד עמל תצואכו . כלומר מי שלא נשאר
 לו כלום מפני שצריך הרבה לאכלו על כן לא ילח טובו אבל צריך
 צמללות שפ"ן יר לו לפי שמהסר מעט מספקו להלות לעני ולעשות
 צדקה . וה"ש כל יד עמל תצואכו ע"כ דפח"ח . והרב הצ"ל היה
 לומד צכל לילה צצרת חדשים לצקרים שתיקן הר"מז ז"ל . וצלילה
 האחרונה שלמד שס סיים עם פסוק וראה אס דרך עונצ צי ונחני צדרך
 עולם ותקף נחלה ועלה לשמים ציום צ' של חנוכה ש' תק"סע ז"ל :
 תוספת

והגהות ממ"ט על

צעל מעבר יצק ולהרצ הגדול צעל צאר שצע על התלמוד כמ"ט
 בהקדמת ספרו ולהרצ הגאון הר"מע מפאנו ז"לל כאשר הזכירו לשצח
 ככל חצוריו. וחתומי צאורתי כ"י הקדמות יקרות מהרצ ז"ל והגהות
 נחמדו' על ספרי המקובלים ראשונים ואחרונים שעליהם ראוי לזרך :
 זרך שחלק מהכמתו ליראיו .

כמוה' עזריה חיים סכנוגיניו מ"ץ צק"ק מודינה אחר פעירת כמוה' מזל
 עוצ מודינה זל"ה וגם הוא היה ממרעית לאן קדשים של הגאון צעל
 זרע אמת :

ז' : כמוה"רר עמנואל כלצו נולד צעיר סאלוניקי להרצ ר' ראחל שהיה אחד
 מגדולי החכמים צקהלם ההוא וצא עם אציו פה ליורנו ורוח הסיר
 עבר עליו וחיצר שירים ונות לרוצ וקלת מהם נדפסו צקול עוגצ הזה .
 וכאשר עלה לשמים הרצ כמוה"רר יוסף צכר דוד המחצר ס' בית דוד
 על הטורים כתצ עליו קינה ארוכה ונדפסה צס' יקרא דשכני וקנה
 שס צין משוררי הזמן ההוא . וצסיף ימיו הליץ ופרח כמה"רר
 אצרהס ילחק קאשטילו הנ"ל ועס כי שיריו היו נעימים ויפיים כאשר
 ראינו . קלת אנשים היו מצוים אותם צאמרים כי לה"רר עמנואל
 כלצו משפט הצבורה צשירים . ועל כן כאשר צא ליד שניהם לחצר
 שיר על חתונה ציקס הרצ קאשטילו מהרצ כלצו כי יתן לו רשות
 להדפיס את השיר אשר חיצר על שמו . והוא ידפיס השיר אשר
 חיצר ענ שס כמוה"רא קאשטילו וכן עשו . והיה ציוס הנשואים
 התחילו קלת מהעומדי' שס להלל את שיר הרצ כלצו ולגבות את
 את שיר הרצ קאשטילו . ואז הוא הראה להם מכתצ הרצ
 כלצו אשר נתן לו רשות להחליף את שמש ואמר להם הראיתם
 כמה אתם רחוקים מדרך השכל כי שיר זה הנכתצ על שמי הוא
 של הרצ כלצו . ושלו אשר אתם משחקים הוא שלי . ודעו
 איפוא וראו כי לא נופל אנכי ממנו . ויתמחו האנשים ולא מלאו
 מענה . ומן אז והלאה הבירו חכמה הרצ קאשטילו ונהגו כבוד
 צשיריו : עד כאן לשון ידידי כמוה"רר אצרהס זרוך פיפרנו צס' קול
 עוגצ דף פ"ה ע"ה :

ח' : כמוה' עזריה חיים סכנוגיניו מ"ץ צק"ק מודינה אחר פעירת הרצ

יען הדיח ה' לידי אגרת יקרה, המלאה לה חכמה ותבונה, כתיבת ידו של
הרב ז"ל ראייתו להציב לה יד כאן לזכר עולם.

כט' טבת וקמת ועלית לפ"ק

פה מנטובה יע"ח

גבר בגורזין, פני משה כפני חמה מהדרין מן מהדרין לך אזור מתניו
החמונה אזור חליו לו ללו דאזיה וכולא זיה אגב חורפיה, מתוק לנפש
ומרפא הולך ואור אל עמו זשנ"תו את ע"מ מרנא ורננא כמוה"ר ר'
יעקב משה עייאש נרו לעד לא יכזה ז"ת הר"צ כ"ר.

אחרתי אספרה כמו זה ימים ראה ראיתי את עני עמי אשר כמעט נשכח כח
הלשון הקדש צטעמו ונימוקו עמו ורק הבקיות גבר ואין אתנו יודע
עד מה מגיע יפיו וכוחו ואין מחלק בין ראשית ובין תחלה ובין
תכלית וקץ וסוף והיבא דחיתיה להאי ודחיתיה להאי וצפרט בין
המלות מלות ממילות טובות דרך משל בין צעזר, למען, על בגלל
צעד ז' צעזל ל' המשמשת במקום על וכהנה רבות, ועוד אחרת
לידע ולהודיע האומות אשר היתה נזכרו במקרא מי המה היום
הזה ואיך הרצה מהם נתצלצלו ונתצלצלה שפתם וכאשר צמעט
המליאו לנו דו"ל משך ותירס וכו' וכן העירות והפרזו העלים
יהחילנות כאשר שאלו המה ז"ל מאי אשרה ויתר מהמה הצהמות
והחיות וכו' דכמה הלכתא רצותא איכא למשמע מהני קראי וכן
כל הפעלים שיש להם פתרונות ועממים ומשמעיות הרצה אני
מראה לכל רואה כי רק ח' הוא משמעותו הראשון והאחרים
נמשכים ומושאלים ד"ע ראש שרשו ועיקרו הוא ראש האדם
ויען כי הראש הוא תחילתו ומנהיגו וראשיתו לכן נקרא השר
והמנהיג ראש וגם ממונו נגזר ראשון וראשית וכו' והלענה נקראת

ממדכי גירונדי על

הגדול כמוה' מן עוז מודינה זל"ה גם הוא היה ממרעית לאך קדשים של הגאון בעל זרע אמת . והוליא לאור דרושי ומידושי דרש רבו הגזכר דשם שפת אמת . וגם הוא חכם ויבא עוז ולקח משלר ס' עולה חדשה וס' אצרי עולה דרושים על פי הדין על התורה ומדושי ע"פ הדין על תנ"ך שדפסו מחדש בעיר ליוורנו ועלה לשמים זקן ושבע ימים זה שלש שנים : ומלא צידי פסק דין אחד מהרש זל"ה שנשא ונתן עמי וכתבתיו בתשובות קצולת בסף שלי חלק רביעי :

ב' : כמוה"ר עזריאל דינה מבאוני חטלייאה הקדמונים כמ"ש מה"ר מי"ד ז"ל שהניח פסקים עמוקים כ"י וזכר לשכח בתשובות מה"ר פאדוזה סי' כ"ח והושפחה היקרה הזאת גידלה רבנים מובהקים בישראל שהניחו אחריהם זרעה בחיבורים נכבדים על התורה ועל התלמוד . וכבר הזכרתי במערכת דל"ת הרצ האחרון אשר זכיתי לשמוע חידושי תורה ופיו ומפי כתביו ה"ה כמוה"ר דוד חיים בכמה"ר אברהם שמואל דינה זל"ל שהיה מורה זקן בק"ק רוינו ועלה לשמים זה עשר שנים אחר שסבל ייסורי ה' מאהבה בסוף ימיו : זל"ל זי"ע :

ג' : רבינו עזריאל רבו של הרמ"צן זכמת האמת ותלמיד רבינו יצחק בן הרא"ש זכר בכבוד גדול בס"ז דרך אמונה למה"ר מאיר בן בארי זל"ל ובספר מנחת יאודה חייע וצס' הפרד"ס ובספר האמונה והציטחון להר"מזן . וגם מה"ר ריקנאטי זל"ל מביא מחידושו צביאורו עה"ת ועל המצות ועל התפלות . חיבר שאלות ותשובות בסודות הקבלה האלית כדמוכת מרשימת ספרי המנוח הח"ר חיים מיכל דף ל"ד ע"א :

ד' : רבינו עובדיה ספורנו הרבין תורה בק"ק צולונייאה וסס עסק גם כן צמלאכת הרפואה בכבוד גדול והיו קורין לו אציר הרופאים . והיה לו שכל גדול ויורד לעומק פשוטי המקראות כאשר תראה צביאוריו על התורה והתהלים שהשכיל מאד בפירושו יותר מכל אשר היו לפניו לנחות הלשון בקולר מילין . וזכר לשבח מה"ר פאדוזה בתשובת

ראש כי לפתנים כולם זראשיהם כמו שהמים נקראו ים כי הוא מקום
 מוסס, ובמו כן הכנויים אשר יאמרו עם כל פעל מלה וסס כי לאו כולם
 יבואו לכל כנון סס אל לא נאמר זו כי אם המדבר בעדו אליו ואינו
 משתנה בסיונו וזכיונו מנקודתו הראשונה: חלוק לא ישמורו
 כי אם מ"ס וי"ו למ"ד וכל אחר ואחר ולכל כלל ופרט אנכי מצא
 ראיותיו מה"ס ומדרשים וספרא וס"ת ומפרשים ראשונים ואחרונים
 ומן התורה כגיאים ובתוצים עד מקום שידי מגעת, זאת ועוד
 רמזתי היכן כמלא סודו ויסודתו זהררי קדש ס' הזהר לנוען ירון
 הקורא 15.

הכה היום צחתי צס חלקים אשר כמה וכמה דברו זו על כנון ריבוי
 והוכרחתי ללכת נגד גדולי ושרי ישראל כאשר עיני חכמתו יצטו ויען
 וזיען ידעתי זיני ידעתי מי אנכי ושפלות ערכי ומיעוטי כי ירחתי
 כי אמרתי פן יקראני אסון וטעיתי בצדד משונה לכן צחתי היום
 לפניו כימי לנו גדול מתש"ה ושלחתי אליו הקונטרס על תיבת חלק"יה
 אשר לפ"ע אינו קדוש צריבוי ורק לחומר נכתב בקדושה כאשר עיני
 מר תחזינה מישרים צקונטרים.

חנה נסה אודד יבקש עברו כי מזותיו לא שכחתי ויורני ויאמר לי והוא ינחני
 בדרך חלתי אם חונת היה הדבר הזה את אשר כתבתי וצס חלק"ים
 לא אזכיר רק ככל אשר יאמר ואף חכמתו תעמוד לי בתשובתו הרמתה
 ואם שביתי יצין לי ועל ענותנותיה דמר קא סמיכנא אל ישיבני
 ריקה כי תורה היא ומיניה לא אזוע דנריבא לי בצדא רבה ואז דעתי
 נוחה וכל דלותיו אשכונה: ואני תפלתי ימהר יחיסה להודיעני קבלת
 אברת הזאת והקונטרס וצכדי כי הקדש דברים שזינו לציני לא ישמעו
 מפני וכל יעני לזכות מתורתו כי כל דצרוו לרינק תלמוד:
 וה' הטוב וכל יתן הטוב לטוב וי"ר שיהיו לאלאי מעיו כמוהו.
 ועיניו תראינה, כי"ר:

עד כרלע
 עזריאל יצחק הלוי.

מרדכי גירונדי על

סימן מ"ה . ת"ע וכסוף ימיו הרצון תורה צ"ק רגיוני בחזרת
הר"מ מפלגו כאשר תראה צסוף פסקו הנדפס צספר תולדות אדם
למוה"ר שמואל אלגאזי זלה"ה . וד"י רוס"י הזכיר גם פירושו עני
מצדק . יונה . וזכירה ועוד אגרות רבות שכתב לרצני פירארה ולה"ר
מנחם אחיו . ולמלכי לרפת כשגלה להם ספרו אור עמים
צ"ל לט"ק :

י"ב : כנה"ר עמנואל פראנסיס זל"ה ששמעתי מזקנים כי החכם הנזכר
ואחיו החכם כנה"ר יעקב נ"ע נולדו צעיר ומנוחה והיו צני החכם
רצי דוד פרנאסיס שנלצ"ע שם ציוס ט"ו אדר שנת חמשת אלפים ארצע
מאות ואחד עשר נמו שנראה צקינה שחיבר צנו החכם ר' עמנואל
הנ"ל . והיא צקינן השירים שחברו האחים הנזכרים . והנס
תחת ידי כתיבת ידס . וממנו העתקתי השירים אשר הולאתי לאור
הדפוס צקול עונב הלזה . והאחים הנ"ל היו סוצנים מעיר
לעיר יען כי הח"ר יעקב מת צפירנלי צן כ"צ שנה . צשנת תכ"ז
צחמשה ימים לח' תמוז כמ"ש אחיו הח"ר עמנואל צקינתו עליו .
ואחר זה הלך לעיר ארגיל ושם חצר צשנת ת"ז קונטרים מתק שפתיס
והוא ללמד דרני השיר למתחיל ללכת צעיקצותיו ומשם צא לקצוע דירתו
צעיר הזאת ליורדו והאריך ימים כי הוא חתום צהסכמת רצניה לספר
ש"ת הלק"ט צשנת חמשת אלפים תס"ג . ושם נותן צצח לשי"ת
חסר זיכהו להגיע לזקנה ושיצה . וכלצ"ע פה כי שמו הטוב נזכר
צספר ההשכחות של מ"ח שמוזכרים ציוס הכפורים שנות מ"ג רצני
העיר תנל"צה . עד כאן לשון מעלת החכם המעולה ידידי ואוהבי
כמהה"ר אברהם צרוך סיפרנו נ"רו צהערותיו לספרו קול עונב ד'
ע"ח ע"צ :

המשורר ר' עמנואל צן שלמה מלצד מחצרותיו הנדפסות חיבר גם
פירוש על משלי ונדפס והניח כתיבת יד פירושו עה"ת על הנציאים
ועל הכתובים ועוד ס' אצן צנחן על הדקדוק נמלאו צאלורת
ד"י רוס"י עיין ספרו ח"א דף קי"צ שהאריך להודיע מהותם
ואיכותם :

למח דוד פומים בהקדמת הספר שלו : ומזר ס' תורת המוקלה סובב
הולך לזכר כל דיני מוקלה ונולד והכנה לענין שבת וי"ט הנו ציד תלמיד
החניצ עליו כחך ורע המסכיל כמ"ר יששכר רבינו נר"ו כתיבת יד .
ויש צו ג"כ מפתחות נאות למלוא כל הדינים שנתצארו בו : וצקוץ
תשובות רבני איטליאה כ"י ראיתי תשובה ארוכה ממנו נחלקת לעשרה
מאמרות לחלוק עם כמוה"ר נתנאל ערצוב (שהיה עדיין צמיס חייתו)
על ענין החזרת חזי כדונייא מכח חיוב שער גלרי :

י' : כמוה"ר עמנואל זכמ"ר גבריאאל מקורפולי, יש הסכמתו הטובה בפ"י,
ערך חליטה קודמת בפסק כמוה"ר ראש ממזיראטה וכתב דאף שהדבר תלוי
במחלוקת אי חליטה או יצוס קודמת מ"מ צדון ההוא שרגלים לדבר
שהיבס מכיון לשם מורה ילחנו מידי מחלוקת ולכ"ע מנות יבזה
קודמת . ואמ"כ הניח הדבר ציד רבני מתא מארי דאתרא ההוא
לאסור ולהתיר וחתם שנת של"ג : ומכאן תוכחה לאותם תלמידי
חכמים הקופלים צראש וכנגסים צבול שאינו שלהם להשיב אל שאליהם
באתרא דלאו דידהו ויש בהם רבנים וחכמים יושבי על מרון והולכי על
דרך שיחו שיחה של תורה וגורמים כמה פעמים להגדיל סלע
המחלוקות . וכבר האריך מה"ר נתנאל הלוי בתשובתו הנדפסת
בשמש נדקה והזכירו הפ"י בערך דיון אדיר שבאדירים עש"צ דריו
הנעימים . ומה שכתבתי עוד ביחוס כמוה"ר שמואל ארקיוולטי
ז"ל : וגם כמוה"ר משה בן פורטו כתב בהשגותיו צס' פלגי מים
דאיכא תקנת הועד צפירארה המפורסמת צגזירת נח"ש שלא ידון ויטפל
זום רצ באתרא דחצריה שלא מדעתו :

י"א : כמוה"ר עמנואל דלעאש מרומא, יש תשובה ממנו בפ"י ערך חליטה
קודמת בפסק הרב ממזיראטה הנ"ל וגם הוא דעתו נוטה למה שכתב
הרב מקורפולי הנ"ל בכל מכל כל כמו שכתבתי למגלה :

י"ב : כמוה"ר עמנואל סוכינו תלמיד כמוה"ר יצחק לוי ואלוי ככתוב צס'
צבול צנימין דרוש מ"א דף ר"ה וסיפר בי כשהלך לזקק את רבו צמולי
שנפטר היה עוסק בחיבורו על ש"ע י"ד בהלכות גזיר והיה מתמיה
איך מרון מהר"קא השמיע צש"ע הרבה דינים הנוכחים צזמן הזה
עכ"ל והיה חכם דורש עוז ותלמד תינוקות . וכפטר צריביון ליל
מש"ק עשרים להש"א צר שנת צס"ג לכ"ק :

י"ב : כמוה"ר עמנואל זכמ"ר יקותיאל איש צניוונטו חכם וחסיד מקובל
 חלמי אשר הגיה והוסיף לאור עולם פעם הראשונה ספר הזהר הקדוש
 והתיקונים וס' מערכת האלהות ע"פ הגאון ר' יהודה חייט ז"ל וספרי'
 אחרים כדי להפיץ אור הקבלה האלדית בישראל וזכרה ה' לעוזה
 ולזכרה . מיצר ספר לויית מן ספר נחמד מאד על חכמת הדקדוק
 והשיר ונתן החיבור עשה אזוהרות רבות לזכו עם תוכחות מוסר
 מעוטרות צמאמרי פניני ר' שמעון בן יוחאי עליו השלום : והיה תלמיד
 הגאון המקובל מוה"ר משה צמולה מ"ן צפיזארו :

י"ד : כמוה"ר עופדיה מספורנו מיצר פירוש עה"ת ועל שיר השירים וקהלת
 וספר אור עמים על העיקרים ולדעת מה להשיב לאפיקורוסים ונדפס
 בצולוניא : ועוד מיצר פירוש על פרקי אבות נדפס בצולוניא במחזור
 ע"פ קמחא דאזישוכא :

ט"ו : כמוה"ר עמנואל פראנסים זמן כמוה"ר יחיאל פינזי וכמוה"ר ריי
 דריאל ז"ל האריך ימים כאשר ראיתי בקובץ תשובות כ"י מגאנוני
 איטליאה פסק כ"י ממנו וכתב שם כי זה שנתים ימים שהגיע לבגרות
 וכ"ו . וזימיו היה מעשה רע ומר של נתן העזתי ושצתי לזי .
 ומיצר עליהם ספר לזי מודם צ' חלקים בדרך שיר . א' על נתן
 העזתי ואחד על ש"ן . ראיתים כ"י צריגיו . וראיתים לכתוב
 מהם צ' שירים . א' על ש"ן וא' על נתן העזתי .

רֶשֶׁת לְרַגְלֵי שִׁבְתִּי פְּרִשְׁתִּי

וּמְרֹאָזֵי בּוֹעֲרִים וְרַכּוֹ

רַבִּי עָלַי חֲרֵי תַמּוּל יִסְבּוּ

מִנְחַלְתִּי עוֹד מַעֵט גְּרִשְׁתִּי

אֵךְ כַּחֲשׂוֹ הַיּוֹם אֲשֶׁר כַּחֲשַׁתִּי

וּכְבֵר מְרוֹרוֹת עַל צַבִּי יִכְתּוּבוּ

אֲרוֹ שְׁמוֹ וּמִבְשָׂרָיו יִקּוּבוּ

וּיְבָרְכוּנִי עַל אֲשֶׁר נִהְשַׁתִּי

יום יום שלומי רודפי ירושו

ויקראו על גואלם זה תגר

עליו לשונם שלחו בילק

הבוטחים בו נכלמו וכושו

מוכס כפי העם יהי כפגרו

זה לרשעים עם אלדים חלק

עושו ובאו מקצות תבל

עברו נהר גזון וסמכטיון

שבטי ישרון ועלו ציון

כי סף אדום יון ותם בבל

קורם נבו ברע ונפל כל

נמטה כרוב טמטח נשיא עליון

לבנות דביר קרש ואפריון

הוא שבת' הוא נין והפבל

עזה ולא שלם יהי מושב

עזו וממשלתו ועם נברא זוא

ילך לאור חציו ואור חציו

וְהוּא דָּבַר נֶתָן אֲשֶׁר חָשַׁב
לְהִיּוֹת בְּדוֹרָנוּ כְּמוֹ עוֹרָא
רַק הָעֵלָה עִמּוֹ בְּנֵי בִיּוֹצִי

איתי שיר זה בתוך צבית המדרש של הגביר כמ"ר דוד הכהן פה העירה .
וכתוב שהוא ממנה ורצנא כמה"ר יעקב פראנסיס נר"ו .

שיר של נתן העותי הוא נדפס גם

אחתה לזכר ב"צתחלת ס' שו"ת דבר שמואל אבנאז נתיב ז"ל סוף :

הענין אצל :

ט"ז : עמק יהושע חידושים עה"ת מחכם אשכנזי ולא נודע שם מחברו .

יח"ט : ומוזכר שם ספר עמק שוה שחי"ר : זכר ז"ל סוף סוף ז"ל סוף :

הענין אצל זכר ז"ל סוף סוף ז"ל סוף :

עד כאן הגיעו דברי פי חכם ח"ן בס' זכר לדיוקים לזכרה צמערנת עי"ף :

זכר ז"ל סוף ז"ל סוף ז"ל סוף :

אצל זכר ז"ל סוף ז"ל סוף ז"ל סוף ז"ל סוף ז"ל סוף ז"ל סוף :

הענין אצל :

תולדות גדולי ישראל בגוני איטליאה והערות מהכ'

מרדכי גירונדי על

אשר יצא ויין ויין ויין ויין

אשר יצא ויין ויין ויין ויין

אשר יצא ויין ויין ויין ויין

הפא

אות

א' : כמות רר פיוש אז"ד ד"ק קראקא, הרצ כבוד מכמים הביס תקנותי למסכת שנת :

ב' : כמות רר פלטיה כמות רר דוד מהטוב מרדכי פירארא, באה חתימתו בתשובת בחר עסק לה"ר דוד אזני :

ג' : כמה חר פינחס מנגרי נזכר לשנת צספר זכרון נשמות כ"י לבגוני ק"ק פאדובה כמו איש נדיב וטוב :

ד' : רזינו פתחיה אחיו של רזינו יחזק בעל התוספות חזר ספר סבוב העולם ונדפס :

אות הפא

א : כמות רר פינחס הלוי איש הורוין היה אצ"ד בפולין חיבר ס' נחמד מאד הנקרא כתובה וכולל פתחא זעירא תוכחת מוסר ופשטים מתקוס מדשג . שטה על מסכת כתובות בארוכה ועוד קונטרס אחרון הנקרא שנת אחים גם יחד על ש"ע אה"ע מסי' ס"ו עד סי' ק"ח ונסופו יש ג"כ מידושים על הש"ס מה"רר לזני הירש . ועוד חיבר ס' המקנה על מ' קדושין ויש בסופו ס' מחנה לוי על איזה מסכתות . ושני ספרים הנ"ל נקראו ספר הפלאה ת"א וח"צ :

ב : כמוה"רר פלטיה בכמה"רר חנניה ממאנזליסי ר"ת ור"מ דק"ק פירארה זמן כמה"רר"י ידידיה צורגו ומה"רר ריקנאטי מתומים אחריו בהרבה פסקים כ"י אשר צידי . גם בש"ת הר"מז סי' מ"צ נדפסה אחת מתשובותיו . והוא חתום גם כן בצד שמואל סי' י"ט על עיבוד רצועות תפילין לשמן . ומה"רר גמליאל אחיו חיבר גם הוא איזה פסקים וכמה"רר פינחס בנו גם הוא היה ת"ח ויש שיר נאה ממנו בתחילת ס' שפתי רננות ומספרים תהלות ה' וכמה"רר פלטיה הנ"ל העיד בפסק כ"י הלכה למעשה כי צפירארה יהודי א' הביא נר א' של כסף צנה"כ הגדולה וסידרו לה מתחילה מקום קציעותה צראש השורה . ולאחר זמן יהודי אחר עשה גם הוא נר של כסף והביאה לזה"כ ושמו אותה במקום הראשונה אשר משכנה למטה ממנה . ונצח לריצ בעל הראשונה לפני מע' הרבנים וצראשם היה מה"רר ליב לוינו ופסקו שתמזור הראשונה למקומה הראשון וזכות הזקנה כל תמוט לעולם ועד :

ר' : כמוה"רר פינחס זן החסיד מו"ה פילטה דיין דק"ק פוזנא עלה השמים
 זן מ"ב שנים והניח אחריו זרעה ספרים יקרים שחיבר כ"ו מאירים
 כספרים כמ"ש הרצונו ר' יחזקאל בהקדמת ספר זרית שלום למ"ר
 אזיו זל"הה שהוליד בפ"פ דמ"יין ס' תע"ח לפ"ק . ורצני דורו
 בהסכמתם הפליגו בשבח הרצ המצד ע"ש 3 :

ז' : כמוה"ר פינחס אשכנזי תלמיד כמוה"רר יוסף דוד בסאן נולד בפירארה
 ובתחילת שנותיו היה שוקט וזדק ומלמד תינוקות באוה ישובים ואח"כ
 נתעסק בפרקמטיא וכשאזד כל ללסיו חזר להרצין תורה בתלמודי' צערי
 פיאומוטוי ומת צוירלני זה שנים . והיה יודע פרק צשי"ר ומיזר
 איזה שירים וקניות לכבוד רבותיו ואוהציו . ועוד אסף וקינץ מספרי
 הראשונים והאחרונים חיבור א' על דרך שאלה ומשונה דיני סו"צ והוא
 כ"י זיד זנו הכותב עתה כל התלחות אשר עזרו על אזיו (מת"ה) .

עד כאן הגיעו דברי פי חכס ח"ן סס זכר לזיקים לזרעה מערכת פ"א :

סס זכר לזיקים לזרעה מערכת פ"א :

סס זכר לזיקים לזרעה מערכת פ"א :

סס זכר לזיקים לזרעה מערכת פ"א :

סס זכר לזיקים לזרעה מערכת פ"א :

חותם
 הספרים להגאון
 המנוח ר' מתתיהו שטראשין
 זצ"ל מווילנא

מרדכי שמואל גירונדי על

אות הצרי

א' : מה"רר לזי הירש זן מס"רר חיים חזן דיין דק"ק פוזנא בשנת תמ"ט חיצר ספר אור הישר כולל סדר תפלה כמנהג ק"ק אשכנזים עם הגהות רבות ופירושים שונים שאסף וקיצץ מספרי הקדמונים ומכוונות האריז"ל ודיונים הנהוגים מדי יום ציומו לכל צעל הצית ודברי מוסר שלקט מראשית חכמה חוצת הלצנות תולאות חיים מסודר לשלשה ענפים תורה . עבודה . וג"מ . והדפים צתוך החזור ספר אור לדיקים למה"רס פאפירש זנ"ל ונדפס באמשטרדם שנת תס"ט לפ"ק :

ב' : כמוה"רר ליון פראנסיסי חתם עם הר"מע צפסק ימין ה' רוממה ועם מוה"רר עוזדיה ספורנו ז"ל :

ג' : מה"הר לזי בה"מר ילחק יעקב שוחט וצודק מוצהק צק"ק קראקא תלמיד רבינו משה איסרליס צעל דרכי משה ודן לפניו צהלכה חיצר הגהות יקרות על שחיטות וצדיקות מה"רי וויל ונדפסו כמה פעמים לרוב חשיבותן : ותלמידו הוא הרצ צעל ספר הניקור כמה"הר יעקב שורינה שהרצין תורה צק"ק ויניליאה :

ד' : כמוה"רר לזי צר יקותיאל דיין צק"ק קראקא מקוצל גדול חצר ס' חומדת לזי פירוש ארוך על תיקוני הזוהר . ס' שצתא דרגלא דרשות . ילקוט מהקדמות מסודר על סדר א"צ ע"ד פרד"ס . שערי צינה מ"ט חופנים על פרשת וילא : עטרת לזי דרשות :

ה' : כמוה"רר לזי הירש חיות נר"ו אצ"ד צק"ק זאלקאווא והגליל רצ מוצהק צתלמוד וצפוסקי . וחריף מופלא כאשר יכיר הקורא צספריו הנכבדים

אות הצרי

א' : כמוה"רר לזני ליפמן חיזר ס' ארץ לזני פירושים ועעמים על כל הפטרות
השנה . ויש לו חיבורים אחרים כ"י :

ב' : כמוה"רר לזני בהגאון בעל זרחה הזבח כמוה"רר שמואל קאידנובר חיזר
ס' קצ הישר ק"צ פרקים של מוסר ומעשים נחמדים מעוטר ממאמרי הזוהר
נאים מרצותיו ז"ל כדפס כמה פעמים :

עד כאן הגיעו דברי פי חכס ח"ן בספר ז"ל במערכת ה"דרי

מהל' מרדכי שמואל בירונדי על

ערת לבי תורת נביאים, דרכי ההוראה, מצוא התלמוד, וספרי
תשובותיו ופסקים העמוקים שיאלו לאור עולם ועוד יש לו חבורים רבים
כ"י מלמד מאמריו ומקורותיו שדפסו בצכורי העת' החדשים וזיתר
מכתבי עתים היוצאים לאור צערי אשכנז בלשון אשכנז.

ו' : כמוה"ר לבי הירש רב גדול מקובל ומסיד הרבין תורה צעיר אמטערס
שנת תע"ד ואזר כנצר חלציו לכתוב בתוקף גדול נגד ספרי הכופר נחמיה
חיון ונדפס מאמרו הנכבד צס' שדר פושעים להח' אגיאז והסכימו על
ידי רבני דורו והוכירוהו לשבח :

אשר יצאנו אל ספרד וישמעאל ויהי לנו רב' א' אשר נחמיה על דר' אהרן : א'
ו' א' ספרד וישמעאל על ב' א' :

אשר יצאנו אל ספרד וישמעאל ויהי לנו רב' א' אשר נחמיה על דר' אהרן : א'
אשר יצאנו אל ספרד וישמעאל ויהי לנו רב' א' אשר נחמיה על דר' אהרן : א'
אשר יצאנו אל ספרד וישמעאל ויהי לנו רב' א' אשר נחמיה על דר' אהרן : א'

ו' א' אשר יצאנו אל ספרד וישמעאל ויהי לנו רב' א' אשר נחמיה על דר' אהרן : א'

Handwritten text line.

Handwritten text fragment.

Handwritten text fragment.

Main body of handwritten text, consisting of several lines of cursive script.

Handwritten text fragment.

Handwritten text line.

Handwritten text line.

Vertical handwritten text on the right margin.

גירונדי על

אות הקוף

א' : כמוה"ר קלונימוס ז"ר קלונימוס זעל אצן זוחן הזכיר בסוף ספרו עשרה חמישים שלמחו זדורו ואלה הם החכם הרופא גדול מרצן שמו ר' אצרהס קסלרי . ז' : החכם הרופא מאשטרי זנדיט . ג' : הנעלה, לכל לראש דון יונה קבליר . ד' : ארי שחצורה דון טודרוס אילק . ה' : החכם הכולל הנשיא דון יאודה דיזיקורטאליא . ו' : הרב המובהק מדרכא דאומתים דון זונטוס שלתיאל . ז' : השר הנכבד דון זונטיינור גראניאן . ח' : החכם המופלא דוד חסדאי קרקש . ט : החכם הגדול הנשיא דון שמואל זנזנט . יו"ד : השר הנכבד דון אשטרוק קרשצין : עיין גם באורך : ומה"ר קלונימוס הנזכר העתיק מלשון ערבי ללשון הקדש אגרת זעלי חיים הנדפס כמה פעמים וכתב בתחלתה הקדמה יפה מאד . ומהמחבר הנ"ל נראה שהיה זקי זשמי הלשונית ומשורר נחמד זי"עא : ועוד הניח כתיבת יד ונאמרים נזרדים ממקריים מלוקטים מהפילוסופים הקדמונים : ויראת ה' היתה אולרו של הרב המחבר אדוק באמונת התורה וקבלת רבותינו הקדושים חכמי האמת והלך כאשר יכיר כל קורא בספריו : ז"ל

ב' : מה"ר קלונימוס תלמיד הרמ"ז ספר ^{עשרה} ~~משה~~ להלן עוב צעד ס' מורה זכוכים לרבו וראיתיו כתיבת יד .

ג' : כמוה"ר קלונימוס כהן לך מהחזנים זכמה"ר שמואל אחיו של הבאון רבינו יאודה כ"ן ז"ל היה לו יד ושם בתורה ובחכמת הרפואה כמ"ש הרב עולם הסוף כ"י והרב נכדו מוה"ר יח"כ ז"ל זכ"ס פחד יצחק דף י' ע"ז ונפטר זמניפה אשר נהייתה פה פאדוזה זשנת הש"כ זשני

מרדכי גירונדי על

לחדש אז וזכר לשבח צמפרים הנזכרים לגדול חכמתו ומעשיו הטובים
זיע"א :

ד' : כמה"רר קלמן, מה"רס פאדובה הריץ לו תשובה צסימן י"ד . וצסי'
ט"ל דף פ"ה וצסי' מ"ב . וצסימן ס"ה . רב סימן ע"ז ומהתשובות
הנזכרות נראה שהרב הגדול ר' קלמן היה מלויין בתורה ונתלמוד וזקי
בפוסקים כי מה"רס פדובה שקיל וטרי על אגרותיו וסדרותיו בחכמה
בתבונה ודעת נכונה . ז"ל וזיע"א :

ה' : כמה"רר קלוגנימוס מלוקא איש רומי זקנו של רבינו נתן זעל הערוך
ז"ל זכה להחזיר עטרת התורה ליושנה בארץ אשכנז אחרי כל התלאות
והשמדות שעברו על היאודים . כי המלך קארלו קשני הנקרא קלוו
Calvo מלך ארפת הביאו עם כל הגולים בני ירשאל שנתפסו בארצות
כי איטליאה אחר הגרוש ויושיבם לבטח בארץ אשכנז ונפלות יאודה קינץ
ז ויכרות להם קארלו השני ברית אז נתיצו ישיבות תורת האלדים באשכנז
בבראשונה . ויהי רבינו קלוגנימוס הלזה עליהם לראש כלתוב צמפר
עמק הבנא דף י"ג ובתשובת מהר"ל של סי' כ"ט ובתולדות ר"א הקליר
הערה י"ט עיין שם באורך .

דמיון

שיחה

א : ...
 ב : ...
 ג : ...
 ד : ...

זכרון האשמה לאדם קולמוס
 חזקו ידי אשמה לאדם חזקו
 : אשמה ארץ שיח : אשמה
 חזקו אדם אדם אשמה
 : חזקו אשמה חזקו אשמה
 חזקו אשמה חזקו אשמה

דברים
 ודברי
 שמואל
 ודברי
 חזקו
 חזקו
 חזקו
 חזקו
 חזקו
 חזקו

אות הריש

א' : כמוה"רר רפאל די סלווה מרצנו ויניאיה חסיד וישר צזה חתונתו
צפסקי רצני העיר וצס"ות אורח ללדיק :

ב' : כמוה"רר רפאל אשכנזי מפירנלי הוצא קונטרס ומנו צסמר יד
מלחמי :

ג' : כמוה"רר רפאל צנימין חיים מוריגו מרצני ליורגו יש לו תשובה צס'
דרך המלך לה"רר ו' רצי ואם זכרוני לא יכחיש כ"ל שהרצ מוה"רר
חי"דא זל"הם מזכירו לשבח צאחד מחזוריו :

ד' : כמוה"רר רפאל כלצו זל"הם היה אחד מגדולי החכמים צעיר שאנוניקי
ומשם צא לעיר ליורגו והרצין סם תורה כאשר העיד עליו החכם ר
אצרהס פיסרנו כ"רו צס' קול עוגצ דף פ"ה ע"א עיין סם צאורך וכאשר
נקרא אל השמים מעל, הרצ כמוה"רר אליעזר הכהן זל"הם תקק חרונות
אלו על קצרו

מלאך רפאל אשאלה ממנו :
למה כצל עובר יהי בורח
ויענני : איש ירא שמים :
נחשב עלי תכל כמו אורח
אעל שמי מרום ושם אנוח :
שם אשבה שקט ולא טורח

אשכנזי וישראל
 ח"י קהני השנים חמשה
 סיבה אות ארבע הריש חמש
 חזון חמש המשכו ימשי
 : שוק ימשי קז"ש אלום בו
 חזון חמש חס ימשי יחזון
 : זמיר קז"ש י"א בלוקה שמשו

א' : כמוה"ר רפאל יוסף טרויס ח' מרצני פירארה זמן מה"רס פרוינאל
 יש פסק ממנו במהד ילחק ערך חליטה קודמת ומתוס ט' חשון ט' של"ג.
 ויש דודי פסק כ"י וממנו להתיר לשני יהודים לשכור המכסים מאת
 הוולך שזתפות עם ארבעה כותים ואין להם למנוע ששזיל השצתות
 וי"ט זהיות שהמלאכה הועלה ומתחילה על כותי אחד מהם . והגוי
 בחלקו הוא עורה . והסכימו על פסקו הארוך הזה הרבנים הגדולים
 המוצהקים כמוה"ר רר אליעזר אשכנזי זעל מעשי ח' . וכמוה"ר רר דוד
 זכ"מר שלמה ריאיטי זל"ל :

ב' : כמוה"ר רפאל שלמה לוי מ"ן זק"ק פינאלי . תורתו מאירה בספרי
 רצני דורו פחד ילחק צערך גלות צחה"ו קורא אותו מוה"רש מוהזקנים
 הרב הגדול הלוי וגם הרב המחבר עונה אחריו אמן להללו ולשחו
 ולהסכים להוראותיו ומזכירו צהס הרב המסיד הלוי . והרב שמש
 זדקה צקונטרים פני הכרובים קוראו טובינא דחכימי מרגניתא
 דלית לה עימי . ושם נדפסו אמרותיו דצדי מוסר מתוקים ונדפס
 ונפת גופים .

ג' : כמוה"ר רר רצינו מעיר קאסטוריא (מנוע הרב המקובל האלפי כמוה"ר רר
 אצרהס שבע ז"ל זעל צרור המור) חיצר ספר אדרת אליהו כולל
 ארבעה דרושים ארוכים . וצסוף הספר נדפס קונטרסים קטן על ספר
 זורת היסודות להרב אצרהנאל וילא לאור זויניליאה שנת ועשו זדקה

אלך לעדן גן להשתעשע :
אפרח כשושנה ואתן ריח
שמה כעץ שתול עלי המים
שבטי ומשענתי בעוז פורח
עם מלאכי עליון ושרפי קדש :
ואורי וישעי מה מאד זורח
אשמע לקולם כי ברוך יקראו :
ויאמרו אלי עלה קרח

כמ"ו ר"ר רש"ל כתן אשכנזי, עיין צלות הכ"ן נתן רש"ל.
ה' כמו"ר ר"ר רש"ל רזיני רופא מובהק חכם וסופר נאמן משיבת רזני ק"ק
פאדובה כמ"ס הרב פחד יצחק בספרו עקב רב ומזכירו לשבת כפי
עדות די רוסי ח"ב דף ק"א התכס המופלא הזה נתעטר בכתר הרזנות
פה עיר מולדתו פאדובה בן חמש עשרה שנה ושם מזכיר איזה חזורים
בלשון לעז מהרב הכולל הזה על תפארת לשון הקדש והמיתת תורת
משה רבינו ומסקל הסיר שדפסו בזמנו ואינם כנמלא : ואלו המרוזות
נחקקו על מצבת קבורתו ילא לחפשי שצד רגל ציוס ש"ק כ"ע חשון שנת
הת"עו

יום נאסף האיש רפאל הנה
מי מעינות דעה והשכל ספו
עיני מיודעיו במר תבכנה
על טוב רפואותיו אשר נכספו
אך משפטי הצור פלאות הנה
גם צדקו יחדיו ולא נחשפו :
כשל : ורגלו נשברה נוכתה
וירפאו אותה ולא נרפתה

לפ"ק . והרב כתב בסוף חזרו שאין זה אלא חזי חלאתו ולח הדפס השאר מפני חסרון מעות .

ד' : כמוה"ר רפאל יוסף בן רבי שד"ר מע"הק ירושלים ת"ו . אנכי הנעיר זכיתי ליהנות מחורתי כשעבר בשליחות מלוה פה העירה והיה כמעין המתגבר מחידושים מחוקים מדגש ונופת נופים . חיבר ס' דרך המלך על הרמ"ס וצדף ק"ע ע"ג הזכיר ספר דרשותיו וכלולים בו חיזה תשובות עם רצני הדור . ובהשמות דף ק"י נשאל מענין עיגונא דאתתא דבר חידוש ראיתי להזכירו כאן .. אם יש לסמוך על כתבי פסקי הזכרונות של הכיתא אשר צהודו (קומפ"ניא די"ל אי"כדיא) כתוב צהס יוס פלוני מת פלוני .. אי מהני להתיר אשת איש לעלמא צעדות זה . והסכים להתיר :

ה' : כמוה"ר רפאל מלאטיש מרומא שאל שאל מהרצ דבר שמואל סי קל"ח אם מוטב לעסוק בתורה כל השבוע וליהנות מאחרים : או ליהנות ממיגע כפיו ולעסוק בתורה לצד כל יום השבת ? והשיב לו הרב המחבר צכוד גדול לאמר שדעתו להקדים לעסוק בתורה כל היום אפילו שיהנה מאחרים . אך בשלשה תנאים . א' . שיקח ההכרחי לצד : ב' . שלא יקבל מאדם פרטי אלא מכללות הצבור : ג' . שיקבל עליו להתעסק צעיתים צרכי צבור השייכים לחיזוק ג' עמודים תורה . עבודה . וגמילות חסדים :

ו' : כמוה"ר ראובן בן אהרן הלוי מפירודא חיבר ס' ענף עץ עבות . נחלק לצ' חלקים . א' . עצמות אהבה . ב' . עצמות חסדים ומגמתו לחלוק עם ס' זוהר התיבה ע"ע התיבות והנקודות של הח' זלמן כ"ן . ונדפס .

ז' : כמוה"ר רפאל די לונזאנו מפירנצי , יש הסכתו על פסק המוצא צמח צדקה ח"מ דף כ"ז ע"צ צגנת ת"עו :

ח' : כמוה"ר ראובן בן אברהם הלוי חיבר ס' נחלת ראובן פ' על הספערות

ו' : מרת רבקה טיקטינר, חכמה בתורה, חיצרה ספר מיוקת רבקה, כולל עניני מוסר ויראת ה', וכדפס בקראקא, שע"ח .

ז' : כמה"ר רפאל בן הנשר הגדול מה"רר ישיסע לבית נרפתי זכ"ל רופא מומחה שרו של אצרוס אשר הגלה עם הגולה שצטרפת שנת קנ"ה, לאנף החמישי : נראה שזרחה כמו ששקעה שמשו פה ק"ק פאדובה .

מה יעשו העומדים בשב אל תעשה

אם בחסידים ואנשי מעשה :

ירוצו מלאכים קלים להפיל חללים :

רועו עמים וחותרו מיום דיך עשיר ודלים

צדקת צדיק שעשה עם כל דל והלך :

תזכרנה ותבאנה בהיכל מלך

רצון שוכני סנה הוא יבא ויושיענו :

פניו יאר בעבדו זיו שכינתו ישעשענו :

תרוממנה קרנות צדיק על הוד פעלו

יחסה סתר כנפיו לחזות נועם ה' בהיכלו

ככטר כנסיקה כצבת כביעי של טסח סנת שי"ד לאנף הסעי

ח' : כמה"ר רפאל חיים מלאך חצר ס' דקדוק לשון הקדש ראיתיו כ"י ביד המשכיל יואל אהוני פה פאדובה.

ז"ח . וצחלק שני סיפר שם מאורע זר שאירע לו והיה בסכנה גדולה וצחמד אל עליון כתרפא ולהודות לה' הדפים ספר זה צפ"פ דמ"יין שנת הת"קל . וסיפר עוד שחבר חי' על גפ"ת ושהעתיק ס' צן המלך והנזיר ללשון אשכנז :

י"ט : כמוה"ר רפאל די סלחה א' מרצנו ויניצאה חתומים צש"ות אלנה ללדיק ו י"ד סימן ארבעה עשר :

י : כמוה"ר רפאל צרוך א' מרצני ליורנו צמן ה"רר גבריאל דילר"א הוא חתום עמו ועס הרצ אורח ללדיק סי' ה' וצש"ות מים רבים א"ח סי' כ"ו הוצאו שם דצרוי המסכימים לאסור לרצון צמרמלחות של עיר פיזא ציום ש"ק וחמס צשנת הת"עמ ליצירה :

י"א : כמוה"ר ראובן צרכיה מפירושא צדור הר"מע הוא א' מהרצנים שכתבו תשובות לכות צעלי חנויות פירארה ולהכות על קדקד של אותם הפסיגס צבול רעיהס כ"מש צש"ת מה"רר מנחם מריקנאטי כתיבת יד :

י"ב : כמוה"ר רפאל ונילדולה מרצני ליורנו חיבר ס' חופת חתנים חיבור נחמד לנצרכים לנשוא אשה ויש צו קונטרסים הננע לכת עם אגרת הקדש לרצן של ישראל הרצ הקדוש המקובל הגדול רצינו משה צר נחמן ז"ל כל נדפס צליורנו . ואני זכיתי להכירו ולשמוע ד"ת מפיו והנאני צתלמודו הישר וצמדותיו הטובות :

י"ג : כמוה"ר רפאל חי מונדולפו מפייסארו . הנצירו הרצ צאר עסק סי' ו' צשס הרצ המריץ .

י"ד : כמוה"ר רפאל הלוי רופא מוצסק נולד צפירארה וצן מ' שנה הלך לזור צאנקונה ונתעסק שם צמלאכת הרפואה . חיבר ס' ילקוט הלוי ע"ס א"צ חידושים ופירושים על תנ"ך וגפ"ת . ומדרשים ודיוקים על רש"י וצסופו יש חדות שירים וקינות . ואחריו יש ליון כל הנועשים . המוצאים צס' הזוהר הקדוש . וצאחרונה יסעו הכללים

מדרכי גירונדי על

ט' : מ"ר חמי האלוף כמה"ר רפאל לוזאטו זכמה"ר יצחק לוזאטו זל"ל
 אציר הרופאים בעיר גוריוואה ונכבד גם בעיני שרי המדינה אשר
 הוקם לראש הרופאים מאת המלך . היה גם כן חכם ונכון בתורת
 ה' תמימה והניח איוה שלים וחידושים בעניינים שונים . ועל הכל
 היה מופלג בחסידות כאשר לשמע און שמעתי מפה קדוש וחסיד מוה"ר רר
 אברהם ריגיו זל"ל ומידה תהלתו צפיו באערו כי הוא לבדו נשאר
 מיתר הרופאים יראי אלדים אנשי אמת שונאי זלע . ונפטר בשם
 טוב ציוס ששה עשר לחדש אדר ש' התק"פא ונתחמס בהספדו הרב הגדול
 הנ"ל וכבוד גדול עשו לו צמותו כל בני מדינתו . תהא כבוד מנוחתו
 נפשו בטוב תלין וזרעו יירש ארץ ארבעה בניס משכילים בתורה ובחכמות
 הגדול שבהם החכם הרופא גיסי יודי זכמה"ר יצחק ה' ישמרהו ויחיהו
 עם מר' חמותי ושאר אחיו ואחיותיו יחד כולם ישאו זרכה מאת ה'
 לאורך ימים ושנים אכ"ר :

י"א : מה"ר ראובן בן אברהם מע"ק ירושלם תו"צ וחסיד ועניו מזכה הרצי'
 בספרו תיקוני הנפש בלשון ספרדי שהעתיקו ללשון הקדש והדפיסו
 מחדש בשם ס' דרך ישרה . נשמו כן הוא להיטיב את האיש
 הישראלי לעבוד את ה' באמונה ובישרות לבב . והספידו לשערים
 שנים ה"ה . א' שער הנהגת הצקר ז' שער התפלה ג' שער
 התורה ד' שער הקרצן ה' שער היראה ו' שער התשובה ז' שער
 השירה ח' שער הפרנסה ט' שער המזון י' שער משא ומתן
 י"א שער התחונות י"ב שער הסגולות י"ג שער התוכחו י"ד שער
 דרך ארץ ואח"כ באו חידושים על תנ"ך ועל הגמרא .

י"ב : כמוה"ר רחמים גיסים מזרחי נב"ת מזרע הגאון הר"אס זל"ל אחד
 מזבני ארץ הקדושה צדור שלפנינו מופלג בחסידות וענוה יתירה לומד
 תורה לשמה כאשר לשמע און שמעתי מהרב הגדול שארו כמוה"ר חיים
 נחום מזרחי נר"ו בעברו דרך שליחותו מע"הק לפת תוב"צא פה
 פאדוזה זה שנים והרב נחום הנ"ל הוא בן :

י"ג : כמוה"ר ראובן מזרחי זל"ל בן החסיד ר' חנניה מזרחי זרח אורו
 בקושטנדינא הרב המחבר ספר מעין גנים הנדפס בעי' קושטנדינא

הנלרכים לדרכי התלמוד . אמנם ירע דרך האמת מזמן פטירת חיזה
אמוראים :

ב"ד : המשכיל ר' ראובן פיסארו מפירארה איש תם וישר וירא אלדים קובע
עיתים לתורה במרשי העיר גדל צעט עוז ונפטר צעט עוז מן הע"ה
בן ס"ח שנים ליהנות מפרי מעשיו הטובים לע"ה :

עד כאן הגיעו דברי פי חכם ח"ן צם' זכר לדיוקים לזכרה מערכת רי"ש :

ותוספות מהל' מרדכי גירונדי על

והזכיר בהקדמתו שאר חיבוריו באר מים חיים פי' על הזוהר, גזלים
 מן לבנון פירוש על התיקונים . פרי עץ חיים על הרמז .
 כפות תמרים פירוש על מדרש רבה . שו"ת עץ אבות . פי' על
 אבות . ועל אסתר בשם ס' ערבי נחל . כתם פז פי' על עוף
 א"ח ואצן העזר . ושיטות על הש"ס :

י"ג : כמוה"ר רפאל אשכנזי מרצני אומיר האחרונים נכדו של הרב רות
 אליהו חאקו זלה"ה הדפיס באומיר חיבורו הנפלא מראה עינים מ"מ
 על סוגיות התלמוד שנתבאר צמרי האחרונים שנדפסו אחרי ספר
 כנ"הג ויד אהרן . והזכיר צפתח השער חיבורו הגדול על
 הרמ"צ ז"ל :

אות

שין

א' : כמוה"רר שמחה לונאטו מרזני ויניליאה בזמן הרצ מדבר יאודה
ומה"רש די פיזא לוזיטאנו ז"ל חיבר ס' על מלך היאודים זלשון
חיטלקי. וספר מוסר זלשון חיטלקי זשס סוקראטי כדי להוכיח
שא"ח להגיע אל שלימות האנושי זלתי האור האלדי ואמונת הכזואה .
ושניהם נדפסו בחייו זעיר ויניליאה . אצל אינס זכמאל. ושיזמורו
כל חכמי דורו זין ישראלים וזין משאר האומות על גדול תבונתו אשר
הראה זחזורים הנזכרים . והרצ י"שר מקנדיא זהקדמת ספרו
מעין גניס כתב שהיה גדול זחכמות לימודיות . ועוד הניח כ"י
חבור אחר על מנהגי ונימוסי היאודים זלשון לעז הזכירו זמאמרו על
מלך היאודים דף ז"א : ועברו דברי ריב"ות זינו וזין הרצ המופלא
ומופלג נו"י כמוה"רר ינחק מן הלויים זז"ל (נכדו של הר"ר
יא"מ ז"ל) על ענייני קהלת ויניליאה כמ"ש הרצ עיקרי ה"דע
א"ח גם הרצ למפרונטי זפחד ינחק הזיא איזה פסקים מהרצ
זל"ה :

ב' : מוה"רר שלום כהן זדק אז"ד דק"ק זפת גיסו של הרצ ראשית חכמה
כמ"ש זהקדמת ס' מעשה טוביה חידושו עד"ה נדפסו מהרצ זרכת
טוב נכדו זתוך פירושו עה"ת ומהם ניכרת חכמתו זרזי התורה
וסודותיה :

ג' : כמוה"רר שמואל עוזיאל מק"ק שאלוניקי הוליא לאור ס' עולת שבת
לה"רר יואל ׳ שועיב ז"ל :

ד' : מה"רר שזתי זאליי , הרצ אור חדש הזיא מחירושו על גפ"ת :

אות השיני

א' : כמוה"ר שמה לולאטו זכה"ר ילחק לולאטו בזמן החכם ר' שמואל די פוזא לחוצאנו בנראה ממאמרו והסכמתו הגדפס' זריש ספרו לפנת פענח פי' איוב וקהלת והוא מקירה בכזרת ע"ע איוב : יש זיד' פסק כ"ו בזין שער זירורין מהרז ז"ל חתום עש מה"ר עזרא אלחדז צסס כל רבני ישיבת ווינליסה כמו שהיא חתום על פסק החנויות הידוע . וגם הוא חתום דזכר שמואל סי' ז' ע"ע עיבוד רצועות תפילין לשמן לשני בקדש לכתה"ר יח"מ ז"ל . וגם נדפס מתנו צסוף ס' משצית מלחמות צקונטריס משען מים פסק ארוך מורה על חכמתו צס"ס וצפוסקיס עם פירוש משנת המניח קנקניה זראש הגג עש"צ והרז דזר שמואל צסי' קצ"צ כתצ וח"ל דזרי הקונטריס כתיבת זד הגמלא ציניגו מבמה"ר שמה לולאטו וגכזדות מדובר צו על אמיתות תשצ"עפ מן הכתוב מן המקובל ומן המושכל עכ"ל ועדות זה יספיק לנו לסתום פי דוברי סקר הלא הוא הכומר די ר"סי בתולדות הרצ ז"ל שאמר שומר אחד כתצ שדזרי הרצ ה"ל צפירושו לדניאל הפכו דעתו להמיר דתו והרי כאן הכחשה צגופה של עדות דאדרשא הרצ ה"ל כתאמן צעוז וחיל להוכיח אמיתות אמנות רבותינו ז"ל אשר ממנה תהרס ותעקר לנמרי הצלי הגוים ובעותם . ופוקו חזו מאן גבא רבא קנישא אסהיד עליה הבאון החסיד כמוה"ר שמואל אצובא ז"ל הנאמן עם ה' ועם אנשים כמאה אלף עדים : וצש"ות נחלת יעקב אלפרון יש הרבה תשוב' מהרצ ז"ל :

ב' : כמוה"ר שצתי אלחנן סאגנויניטי מרצני פירארה אחד מאפטרופוסו צס"ב איטלייאני שנת תכ"ח בזמן הרצ מוס"רי זריאל ומוס"רי צרוך

5

יורה
צנחן
לרבים
גולה ה'
ויחמו
או חמי
ספרו
ח כ"ו
חזר על
המוחל
ה"ר
ה"ט
הרצ
המנה
צרכת
המורה
צנת

מרדכי גירונדי על

ה' : מה"רר שניאור זלמן אשכנזי מאי גירצא הרב זרע יצחק הביא מחידושו
על ר"שי והרא"ס ז"ל .

ו' : מה"רר שלמה פרץ מתמיהאי גורצא הרב זרע יצחק בקרני ראש הביא
מביאוריו על רש"י וה"ראש ז"ל .

ז' : מה"רר שלמה אזווי חכם נכון הרבין תורה בישראל כאשר העיד עליו
הרב צית נאמן דף ק' ע"א :

ח' : מה"רר שלמה שפורעט חסיד ומקובל ומשורר נכבד כאשר יעיד על זה
ספרו שש שערים הנדפס בק"ק אמשטרדם מאת החכם ר' שלמה
אלנאן דיין דעיר תאפילת . ומכותלי הספר הג"ל ניכר כי הרב
הניח אחריו חבורים אחרים ועלה אל האלדים בק"ק ניאה די פרוזיגלה
אשר הרבין תורה כמה שנים :

ט' : מה"רר שמואל אבן כספי מרדכי אלגאזיר צומן מה"רי עאייש חתם
בהסכמות ספריו .

י' : מה"רר שמואל זנוויל סג"ל הרב נתנת פסים הביא מחידושו עה"ת
דף כ' ע"ג :

יא' : מה"רר שמריה האיקריעי רב קדמון במדרש שומר טוב נדפס פירושו
על מזמור קי"ט . ומה"רר שלמה הלוי חלקצין ז"ל וקל הזכיר פירושו
הנחמדים על הת"ך :

יב' : כמוה"רר שלמה הלוי בן חלקצין הזקן נזכר לשבח ומנכדו אשר ישא את
שמו בספריו שורש ישי . אילת אהבים .

יג' : כמוה"רר שלמה הלוי בן חלקצין צעל מנות הלוי ושורש ישי ואילת
אהבים חיבר עוד ס' חפריון שלמה כ"י צית ה' חיבר גדול על ח"ה -
פירוש על תנ"ך . מטתו שלשלמה על הזיווג . שומר אמונים על

קזים ומוהר"ל וסיעתייהו . בפחד יחמק ערך אשה אינה מתקדשת
 דף ק"ג יש פסק ארוך וממנו לאסור לנערה המזונה מעוברת להנשא תוך
 כ"ד חדש אע"פ שהיה חשש שתמיר דתה ולא הודו לו הרבנים זריאל
 וקזים ומכא פסק הר"מף שהתיר כנגון דא חפילו זאלמנה . וגם
 הרב לאמפרונטי חלק עליו וכתלזה לדעת רבני מנטובה הנ"ל :
אמנם אנכי הצעיר ונלאתי ללאו כל רבני מנטובה שור אהדדי
 לחלוק עם הרב סאנגוויניטי יען הרב הקדוש הר"מז כתב למוה"ר רבך ז"ל
 באגרותיו דף מ"א ע"א מה שאלתם על דברת אותה האלמנה המעוברת
 ראיתי בפסקי הר"ם פרווינאל שהיא מתירה להנשא ואמר לי כמוה"ר ר' גור
 אריה לוי נר"ו שבאן נעשתה הלכה למעשה וגם בקסאל מונפיראטו דמו
 כן אצל אני חושש הרבה דבר כי רבו המחמירים ראשונים והאחרונים
 עכ"ל . ואגרת הלזו של הר"מז התומה בשנת תה"ל והמעשה הכתוב
 צפ"י חתום בשנת ת"ס . ואע"פ"כ אין להתפלל איך נעלמה מרבני
 מנטובה דעת הר"מז שחושש הרבה דבר מאלא הזכירה בתשובתם יען
 וביען הר"מז ז"ל עלה לשמים בשנת תנ"ח ולא היה צמיים כשנשאלה
 אליהם הלכה זו כדי שיסאו ויתנו עמו . והאגרות הנ"ל לא נדפסו
 עד ש' תק"מה . וכבר ידוע שאין להקשות מספר לספר כתיבת יד
 דמתא לא שלטה העין זו . ומ"מ שמעינן דאיכא תנא רבה דמסייע
 להרב סאנגוויניטי חפילו רבני מנטובה מלכד רבנים אחרים שזכרו ס
 בפחד יחמק :

ג' : כמו"הרר שצתי לחמנן ריקנאטי ח' מרבני פירארה הזקנים בזמן הר"ם
 זאלון וה"רי חזקי' זורגו היה מ"ן צ"כ הכ ספרדים . וצבר
 שמואל סי' ר"פ יש שאלה מונו המוכת שכתבה בנערותו עש"ב .
 והאריך ימים הרבה על כשא הסוראה והיו קורין לו זקן וגשוא פנים
 הרב החסיד עיין בהסבמותיו על פסקי עטור וראשית זכורי
 קליר . ובפחד יחמק צאה חתימתו והסכמתו פעמים הרבה עם שאר
 רבני פירארה אחר הר"ם זאלון . וגם בשמש לדקה י"ד סי' ק' יש
 הסכמה וממנו ע"ע עלם הקולית . ובחלק אה"ע סי' ג' יש
 תשובה ארוכה עם פלפול על דברי הרמ"צם ז"ל מרבני פירארה
 ואמרו צ"ה מילתא דלא אמרה שזר מלכא והוא חתום עמהם
 יחדו :

מרדכי שמואל בירונדי על

יסודי הדת לחם שלמה על תיקוני הסעודה . וצמקובליס גדול שמו
 כאשר נראה מתלמודו מהר"מק ז"ל שהזכירו כמה פעמים צספר פר"דס
 רמוניס . אור בערב . ס' גרוזין . והאריך ימים ושנים על
 התורה ועל העבודה כי הרב ראשית חכמה תלמיד הר"מק הביא
 תפלה שתקן על הפרנסה . וכתב עליו שעודנו בחיים חייתו ; ועוד
 חתומים באורותי תפלות ותחנות רבות עד"ה שתקן לומר על קברי
 הדייקים :

(הזכירם לעזרה הרב מוה"רר
 י"ד : מה"רר שלמה גזאי מק"ק קושטניניא) יהושע צנונישתי צספריו אזני
 מה"רר שמואל צנונישתי מק"ק קוש') יהושע זכית ישראל ומציא
) מחידושיהם עה"ת :

ט"ו : מה"רר שלמה חרדיה מק"ק נוה שלום נתחמם צהספרו הרב אזני
 יהושע ונותן לו את השבח הראוי :

י"ז : מה"רר שלמה סג"ל ומה"רר שמואל פוייוס, הרב צרבת טוב עה"ת הביא
 מחידושיהם על תנ"ך :

י"ז : נמוה"רר שמואל קזיס מרצני מנטובה חוטר וצזע אנשים חכמים וצנונים
 הביה ספר מקור חיים לר' שמואל סרסא פי' עה"ת. הרב מוסקאטו
 צנפולות יהודה דרוס ל"צ כתב צהספרו כי היה אדם כשר עטרת משניני
 עם, ויצכו כל צית ישראל צצ"הב הגדולה ציוס ל"ג ששם עלו צצטי ייה עדות
 לשמואל להודיע צעמים עלילותיו להלל מאד צחסידות והניח שם טוב
 אחריו . ויקונן עליו צזה הלסון

ספרו הלילו ישרי לב .

הורידו כנחל דמעה .

יום לתרועה יהיה לכם .

לתקוע שופר בגבעה .

פתאום שודר אהל יעקב .

קרנו לארץ נגרעה .

ד' : כמוה"רר שמסון צאקי הקדמון מעיר קסאלי בזמן הר"מנו כנראה
 מאגרותיו שהיה בותב לו בצכור גדול וקוראם האלוף החסיד ומע'
 אחיני' ועם דף ט"ל ע"ב. חיצר ספר רפואה למכה ועניינו לזכר היעב
 דברי שה"גה צעיר השירים לזכר את האהל להיות אחד, דברי ירמיהו
 הכזיב ע"ה צמגילת איכה, שערי נחמה כפלים שמן שסון
 תחת אצל כמ"ש צמחל הצשור מאני' פסעו הכדפס צעיר ליורנו
 שנת לקח את ספר התורה הזה לפ"ק אכן לא נראה צעלול עד
 היום הזה. ועיד סידר ספר הכוונות להא"רי ז"ל עם תפילות
 עד"ה ראיתים כ"י צרגיוו : ועלה השמים צע"שק צהכנסת
 כלה י"ח סיון תכ"א כמ"ש מהר"ך ז"ל צהספרו שכל ימיו עסק
 צתורה וצמ"ה וצמגלות וסיגף עלמו צתעניות וצטזילות זי"עא וככד'ך
 הוא היה :

ה' : כמוה"רר שמסון צאקי אצ"ד צקסאלי רצ מופלא ומוהל צקי דודו של
 הרצ הגדול המופלא ראש הדרשנים שזיימנו כמוה"רר יצחק רפאל פינאי
 מ"ן צק"ק פאדובה :

ו' : כמוה"רר שמואל צרוך צורגו רופא מוצהק הוכתר צכתר הרצנות צשנת
 תנ"ה מאת הר"מז ז"ל והרצנים כמוה"רן הלוי ומ"רה פלטיה מונכילסי
 ומו"הר"ם להלון ומוה"רש סגנויניטי וריקנאטי ז"ל היה מ"ן צב"הכ
 אשכנזים צפירארה וצאה חתימתו הרצה פעמים צס' פחד יצחק עם
 שחר רצני העיר ונפטר צשנת הת"לו :

ז' : כמוה"רר שצתי אלחנן מהזקנים (רצו מוצהק של הרצ ד' שלמה דוד
 מהזקנים מ"ן צעיר לוגו יע"א) הוא היה רצ גדול סהרצין תורה
 צהרצה ק"ק. ליורנו. אכקונה. ערי מארקא. וק"ת ערי
 איטליא ופירס דגלי הוראתו להס כאשר העיד הוא צעלמו צתשצה
 כתיבת יד אשר צידי : ואח"כ לקמורו לרצ מ"ן צק"ק קסאלי.
 ותורתו זורחת צמאד מאד צהרצה פסקים ותצוצו הנאספות צפמד
 יצחק וכל מקום שתמאץ חתום מלכת שצ"א איהו ניהו דקרינן מלכת
 מלשון מלכי ישראל עלך שצ"א נוטריקון שצתי צן חלושע. זהיתה
 אהצה עזה צינו וצין כמוה"ר"י לאמפרונטי כנרמה מהסכמתו על ספרו

מהמס"ג על

גלה כבוד אל הלקח .

ארוץ קדוש מלא דעה .

ויהי בנסוע הארון .

עלה לאלדים בתרועה .

ונקרא אל השמים מעל

צער צ ר"ה שנת ט"ל"ג זי"עא

והניח בן ממלא מקומו בחכמה וזיראת ה'

הגאון מה'רר משה קוים זצ"ל :

י"ח : כמה"ר שמואל רומלי מרצני מנעוזה זמן הרצ מוסקאטו כאשר העיר
 עליו צספרו הנחמד נפולות יהודה דרוש ל"ד שהיה לזיק מושל זיראת
 אלדים . עוסק בתורה לשמה והעמיד תלמידים הרבה . ויע
 שמו לסבול עול הזכור וכל ענייני הקה"ה נעשים על ידו . ויהי
 למס עוצד לכל אשר יקראוהו צאמת להטיל שלום בין איש לאשתו
 ולהשנית מדגים בין אדם לחזירו עד בקרא אל השמים מעל צגנת של"ז
 לחזות צנועס ה' ולצקר צהיכלו זי"עא :

י"ט : כמה"ר שמעון צמה"ר יעקב אשכנזי שליח נפת עה"ק ת"ו
 הוליא לאור ס' יפה ענף ובהקדמה כתב חיזה מחידושיו עה"ת
 ועל הש"ס ומסס ניכר כי היה לו חיזה חיבור שלא עלה צידו
 להדפיסו :

כ' : כמה"ר שמואל אריסול מחכמי שונויקי זמן הרצ ערוגת הצושס הוליא
 לאור ס' מזמור לתודס פי' על אלפא ציתא וע"ו סיר המעלות . אגדת

פחד ילחק : וצמטש לדקה א"ח סי' ט"ו וע"ז יש תשובה ממנו
 ששלח להרב מורפורגו ותשובת הרב המחבר אליו . ובחלק ח"ת סי'
 ט' יש תשוב' אחרת מהרב ז"ל . גם בשו"ת חיים שאל מ"א סי'
 ט"ז יש תשובה אחרת ממנו ומה"ר ר' מי"ד ז"ל כותב לו צכבוד גדול
 וקוראו מ"ר קשישא עש"כ . והיה דרשן גדול והניח מידושים הרבה
 ובתוכם ספר עיר מקלט על המנות . וס' דעת זקנים הזכירם
 בתשובתו הוצאה צפ"י ערך כלאי צבדים דף ס"א ע"צ . ושאר
 כתיבותיו הנם ציד יורטיו ולא ית מהם לאור הדפוס . וזכה להיות
 חלקו ממתים צדק מלוה (כמ"ש ר' יוסי בתלמוד) שזהויות שנתחמם
 הרבה דלוט אחד נחלה וינא מחולי אל פולי עד שנתצקש ציטיצה ש צ ח
 מעלה זי"עא :

ח' ו כמות"ר שצתי צכמ"ר ילחק מפונ"טי קור"צו א' מרצני רומא צאה
 חתימתו צפסק ראשית צכורי קליר :

ט' : כמות"ר שלמה רוקקה א' מרצני סיניבאליאה צומן הר"מו היה
 מקובל אליו חיבר ס' כונת שלמה על כונת התפלה איטלייאנה
 שקינן מהמקובלים הראשונים והאחרונים ובהקדמתו ובתוך ספרו
 הזכיר שלם חיבוריו נשמת שלמה על שם ע"צ . צרכת
 שלמה על סוד הצרכות . בצורת שלמה על שם מ"צ .
 ומלצד הכמתו צכסרתות גם צנגלות צצרה ידו להושיע האחים
 האווללים ככתוב צס"ות הרמ"ז סי' מ"ה . ובתחילת ס'
 כונת שלמה נדפס שיר נאה מהרמ"ז ז"ל לשבח ולפאר אח הרב
 המחבר זל"ה :

י' : כמות"ר שמהם המכונה צונים חיבר ס' חידושי הלכות רש"צא על
 כתובות וגיטין צארוכה :

יא' : כמות"ר שמעיה צכמות"ר משה די מדינה צן מהר"שדס היה מרצני
 וינייאיה וחתום עמהם דצבר שמואל סי' י"ט וצנים רצים א"ח סימן
 י"א . וקוא הדפס ובהים ס' צן שמואל להרב זקנו וחיבר גם כן
 פיוטים רצים קלתם נדפסו צוינייאיה :

יב' : כמות"ר שמואל מסעוד מרצני וינייאיה סתום צס' דבר שמואל סי'
 י"ט על עיבוד רצועות תפילין :

מרדכי בירונדי על

שמואל . ווי העמורים . לז חכס על קהלת ואלו נדפסו . ועוד
נשארן בכתובים יעלת חן שר שלום על ש"ה . אמרת אלוה על התורה .
וספר לויית חן . והקורא צספריו יכיר גודל חכמתו צפשטי התורה וצמדרטי
דז"ל כאשר יעידון יגידון עליו הרצנים הגדולים שכתבו שירים והודעות
צתחלת ספרו מזמור לתודה הלל הס הגאון התשורר רצינו שמואל
ארקולטי ז"ל החכס הכולל ר' משה הכהן . החכס הכולל ר'
ילחק מזן צן הרצ שנות חיים יחד כולם עונים ואומרים כי נאמן שמואל
צין מפרטי התורה ומליאים ומשוררים :

כ"א : מה"רר שמואל אמארייליו צן הרצ דצר משה צן הרצ כרס שלמה
הוליא לאור ס' הלכה למשה על הרמ"צס למר אציו והוסיק צו איזה
הגבות המראות חכמתו צס"ס וצפוסקים :

כ"ב : תוה"רר שמואל אלצלנאסי צכמו"הרר אצרהס אלצלנאסי מגאוני ספרד
הקדמונים צזמן רצינו ילחק אצואצ הזכירו לטובה הרצ צית יוסף א"ח
סיומן קמ"א ונדפסו כללי הק"ו שלו צספר מהררי נמרים :

כ"ג : רצינו ששת אציו של הרי"צס הפליא עלה הגדיל תוטיה לסדר אליצא
דהלכתא סדר עזודת יוס הכפורים הזכירו החסיד המקובל רצינו
משה ניגרין מגורי הא"רי ז"ל צסדר עזודה שלו אשר היתה
נמאלת ציד הרצ הכולל שד"ר כנה"רר ישראל קמחי ז"ל כמ"ש
צס"ס עזודת ישראל צמקומות שונות עש"צ :

כ"ד : כמוה"רר שמואל הלוי רצ קדמון עצר ויכוח גדול צינו וצין הגאון
הישיש רצינו שנכא שר שלום רצו של רצינו יעקב פולאק ז"ל כמצואר
צס' עלמות למה"רי ק' עזרא ז"ל דק כ"ג וכ"ד ומשה נראה כי הרצ
היה לו איזה חיבור על התלמוד :

כ"ה : כמוה"רר ששון חיים נחמני ז"ל היה מלצר מה שכתב צשצחו מעלת
החכס ח"ן ז"ל צספרו היה לו יד ושס צחכמת המליאה והסיד כאשר
הודיענו תלמידו הרצ ר' חנניה כהן ז"ל הו צספריו הנחמדים רוח
חדשה צתולדות המשוררים שרצו הרצ נחמני הניח אחריו צדכה צחיצור
נעים קרצן קעורת כולל שירים רצים וכצדדים . וגם חצר קינה יפה

י"ג : כמות"ר שניאור צן דגן מרצני ויניליאה יש כמה תשובות שלוחות אליו
 צס' דבר שמואל סי' כ"א . ג"ז . ג"ע . ס"ג . ס"ב .
 ס"י והוא שקיל וטרי עם מוהר"שא המחבר צטוז טעם ודעת : וצסוף
 ספר דקדוקה של נפש נדפס להרצ זל"ה נישא יפה על הודויו של החוליה
 צלשון הזכר וה"הדרת דפח"ח :

י"ד : כמות"ר שלמה הכהן הנקרא זמן צה"ח יאודה ליב מדקדק עמוק חיבר
 ס' לומר התיבה . בנין שלמה . שערי זמרה שערי תפלה .
 ונושא ונותן דקדוק עם מדקדקי דורו . המצחיים אותו על
 חמתו :

ט"ו : כמות"ר שלמה דוד צן משה מטזקיס מעיר לוגו צומן הרצ פחד יחזק
 כנראה צערך אונס דף לג ע"א משנת הת"עו ליזירה . וצשמט זדקה
 א"ח סימן ד' יש תשובתו על דבר תפלין צה"ח עש"צ ועיין עוד צפ"י
 ערך הפסד מרובה דחלק עמו הרצ המחבר :

יו : כמות"ר שמשון חיים נחמני תלמיד כמות"ר אפרים כהן לפשיץ מ"ן
 צמודא . וצחמת הא"ת ילק מים על ידי כמות"ר דוד פינלי
 וכמות"ר אביעד ש"ס צאזיליאה זל"ל הרצין תורה הרצה צק"ק סיניה
 וריגויי ואחד מתלמידיו הוא כמות"ר חנניה כהן נר"ו ושמעתי ממנו
 שהיה חסיד קדוש ופרוש ועוסק צחמת האמת וסיפר לי כי פעם א'
 היה דליקה צצית טיאתראות שלהם נגד חזר היאודים צליל ט"צ והיו
 הולכות הגמלים צאכסדרא שלו . והוא פתח החלון ועמד צתפלה וישצ
 לו נגד הדליקה ומיד נכצית האש . וחיצר תולדות שמשון פי' על
 אצות . וס' זרע שמשון פי' עה"ת וה' מגילות ונדפסו : ועלה
 צמחשצתו לחבר פי' על הזוהר הקדוש . אך צראותו כי נדפס ס'
 מקדש מלך השיצ ידו לכחצ . ולזה לבחצ כל כתיצותיו צח"ה תוך
 קצרו וכן עשו ונצחקס ציציבה של מעלה צשסי לאלול ש' הת"קלט צין
 ע"צ לע"ג טה . זל"ל ח"י"עא :

טז"ב : כמות"ר שלמה צן אצרהס פניאל חיבר ס' אור עינים ונדפס .

י"ח : כמות"ר שאול מררי מ"ן צוירונה יש תשובה מיוחדת אליו צדבר שמואל
 סימן ע"א :

גירונדי על

ליום ט"ז . ושירה חדשה לכבוד חג הסוכה המתחלת סוכה שאור
זיכה וכולי . והללוה בשערים :

כ"ו : כמוה"ר שלמה אבודרהם ז"ל נולד צעיר עייטאך צמלכות מערב הפנימי
איש תם וישר וחכם חסיד מופלא חוטר מגזע רצינו דוד אבודרהם מחבר
פירוש על התפלות היה הלום המזג . וצא לעיר הזאת וכפטר צסם ע"ז
וכבוד עשו לו צמותו בהספד גדול וכד כל שצעת ימי אצלו כי כנה
רלו צני משפחתו הישרה וכולם מעוערים ציראת ה' טהורה רודפי
לדקה וחמד ותומכים ידי לונדי תורה : עכ"ל הח"ר צרוך פיסרגו
צקול עוגב דף פ"ו ע"צ :

כ"ז : הגאון מוה"ר שמואל מארלי אצ"ד צק"ק מנטובה צמן הר"מז מיצר
פסק ארוך לסדר ענייני הקבלה :

כ"ח : מוה"ר שלמה אצ"ד צפינטשו ציצר ס' יקהל שלמה והוליואו לאור
צנו מוה"ר נפתלי עם הערותיו . ועוד לו חיבורים אחרים
כ"י נכרו סס בהקדמה . והיה תלמיד מוה"ר פרץ אשכנזי הזכיר
צספרו לפעמים :

כ"ט : כמוה"ר שלמה צן הגאון הגדול מוה"ר ישעיה גינה צעל דרך ישר
צן הגאון החכם השלם אצ"ד צפאדובה צעל דמשק אליעזר זוקל ראיתי
צמכתב לאחד קדוש שהיה זקן ונשוא פנים צולינא דנהורא ותרצ חכמת
שלמה מכל רצני ישיבתו ושמעו הולך צכל המדינות ומלמד פסקיו הנדפסים
צספרי חכמי דורו מיצר עוד דרושים . אחד מהם נדפס צסוף ס'
יד חרוזים דפוס ראשון שנת ת"ס כולל הספד יפה על פעירת תלמידו
כמה"ר גרשום חפן נ"ע :

ל' : כמה"ר שלמה אצסנאן דיין צארס לוצא צמן מוה"ר שמואל לניאדר
צעל כלי חמדה היה גדול צדורו צחכמה וצחמידות כמ"ס הרצ מגן
אצרהם בהספרו :

ל"א : כמ"ה שמוען יחזיקוה לו סטרו פרנס ומנהיג כאנן ק"ק פאדובה כתב

י"ט : כמוה"רר שלמה נילא זכמוה"רר ישעיה נילא א"צ"ד ור"מ זק"ק
 ויניניאחא חתום לראש רבני קהלתו זכמה הסכמות וזמכות זלקט
 הק"מח א"ח דן ק' ע"ד - זראשית זכורי קליר - זארה"ף לזיק
 וזכ' מזות נשים מלומדה וזמקומות אחרים וזספר קינים והגה והי
 למה"רי פאליפיקו וכתב שם שהיה רבו מוזהק של הרופא כעוה"רר
 מנחה יחיאל כולי ז"ל ושניהם גסעו זפרק אחד לאור זאור החיים
 זי"עא ואז עבר רוף קינ"ה על מה"רי פאליפיקו הנ"ל - וחיצר סלימה
 נחה שאומרים ק"ק איטליאני - וכבר כתבתי למעלה שגם ה"רר משה
 חפן היה תלמידו :

ב' : כמוה"בבר - שלמה זכמה"רר אהרן ק' חסון חיצר ס' צית שלמה שו"ת
 וזסק"ל ימים ונדפסו זשאלוניקי :

ב"א : כמה"ר שמואל הכהן די פיזא לחיטאנו חיצר ס' זפנת פענה פירוש
 על איזה כתובים זרים זספסר קהלת ואיוז, וזספרו יש רמוז על מזות
 פרה אדומה וזדפס זויניניאחא ודע שהרז זעל דבר שמואל זשאלה ל"א
 זתב זכמוה"רר יהוסף מליריאה זל"ה ה' אלה הרזדים ועל מה שרמוז מ"ר
 מחדושי ספר כולל פירוש קהלת ואיוז שם היה וזכרח ולמשל היה מי
 שהיצר ספר זה וקראו זפנת פענה חנן מה נעני אצתריה חי תורה
 וחי מזות דקא ומגנו עלן חוי לו לדור שכן עלתה זימיו ורז לי הזמן
 שהלער הזה מתחולל זקרזי מאד עזור זעלמותי וזעת הראות לי אותו
 הספר זכתב ידו של מחברו רמותי זשזכותי אליו קלת זערי למונעו על
 הדפסתו והייתי זועק לשעזר : וזרי להו מאריהו לזאים שם על
 החתום עכ"ל - ונל"עד זטעס הרז החסיד הנ"ל הוא מפני זספסר
 זפנת פענה הזכור הרזה לפרש פסוקי קהלת על זיאת משיח ותחיית
 המתים והוא מעייל פילא זקופא דמחטא ולא זו זלכד אלא חף זו
 שנכנס לחקור דמאורע זמן העשיח ותחיית המתים נגד מה שיחד לנו
 הרמ"צס ז"ל זהל' מלכים פרק שנים עשר הלכה ז' ע"ש ומה שקסה
 זעיני יותר מן הכל הוא מסכן עמו להוכיח שזאותו הדור שהיה כותב
 היה אחרית הימים שזו הזעתיח מרע"ה על הגאולה - והציח ראייה
 ג"כ מדכתיב כי הנער זן מאה שנה ימות וג"ו ואמר דלפי זה
 הזקן שזע ימים יהיה זן שם מאות שנה וזהיות שחסרים עדיין שם
 מאות שנה לאלף הששי אם כן לא יאמר אל פורק דבריו ולפי דעתי

שמואל גירונדי על

עליו הרב הגדול רבינו יח"כ ז"ל בקנינה אשר חצר בפעירתו כי היה
 קר וגדול בישראל מופלג בחסידות ובמעשים טובים אשר הם נפשו בכפו
 נטובת עולמו . ובתוצו על מצבתו כי תקן מדרש ללמוד בו תורה
 דרשים . וגם הניח סך עליוס להשיא בתולות . ואשתו גם היא
 כפה פרסה לעני וידיה שילחה לחציון ודומה במעשים לשרה אמנו
 תנ"כ זה זוי"ע א :

ל"ב : כמוה"ר שלמה זלמן מלוצק מרצני ויניציאה צמון הרב המדקדק
 והמשוכר המפורסם הנעלה כמוה"ר שמהה קאלימאני אשר קונן עליו
 בקנינה שנדפסה בקול עונג דף כ"א ע"ג והפליג בשבח[ו] הקדוש רבינו
 שלמה אגשטרק ז"ל רבו של רבינו יונה גירונדי ז"ל מלמד מה
 שסוירו בשבחו רבנן קמאי ובתראי ראיתי באגרות המיסי כולל רשימת
 הספרים לה"ר רח צן יוסף מיכל דף כ"ד אות רל"ח שנמלאו אללו חצורי
 הרב ז"ל היינו פירוש על פרשת הנה ישיביל עבדי ופירוש על מזמור
 קל"ט ועוד חידושים אחרים על תנ"ך והתרגום ופירוש אמותיות
 התורה :

ל"ג : כמוה"ר שמואל כהן בכמה"ר משה הכהן מרצני ליורנו צדור
 האחרון נעים זמירות ומשורר נשגב כאשר יראו נילנים שירי ומשכחותיו
 שנדפסו בספר קול עונג דף כ"ו ע"א וגם בספרים רבים שהגיה כגון
 ספר זנות חזות . רעת זקנים . דבר המלך על המלוות .
 חונת חנך לרבינו חי"ד א . והרב הנ"ל היה אוהבו כנפשו ונוהג בו
 כצד גדול :

ל"ד : כמוה"ר שמואל אלמושנינו משאלוביקי צ"ס קהלת משה והיא
 המקרא הגדולה שהדפיס בק"ק המשערדם מו"ר משה פרקנפורט
 ז"ל נמלאו איזה פירושים והרב ז"ל על תרי עשר נביאי' ועור צעיר
 קושטנדינא כדפס פירושו על פיר"ט ע"ה ת המעידים על חכמתו
 צ"ס ובאגדה :

ל"ה : כמוה"ר שצתי עמרון מעיר רומט חיבר סיפור תולדות כל מהלכות
 השמים . וכמה יגיעות יגע כדי להדפיסו ולא עלה צדו . וחבר

אלו הם דמיונות וחלומות של הכל ישתקעו ולא יאמרו יען נותנים
 מקום ללדוקים לרדות ומציאים עמי הארצות לידי מכשול שיטייאשו ח"ו
 מן הגולה בראות שמאז ועד היום עצרו יותר ממאה וחמישים שנה
 ואין עוד שם מאות שנה לאלף הששי : וכבר ידוע הרהר שעצרו
 חכמי ישראל כשהולכנו להתווכח לפני האפיפור עם אותו מומר על
 מאמר חז"ל שני אלפים תורה . שני אלפים תורה קני אלפים
 ימות המשיח . כמו שסיפר כל המאורע מה"רר שלמה ך' וירגא
 בשבע יהודה שלו עש"ב : והעיקר הוא דגלוי לפניו יתברך לבדו מתי
 יהיה חרית הימים שאמרו הנביאים מר"ע . ירמיהו . ומיכה
 עליהם השלום ואין לנו לחשוב משכונות לבוין בהצטחמותו וצדקתו
 הנעלמים . אלא בכל שעה ניחל ונכפה מלפניו יתברך שיגאלנו בגולה
 שלמה צנ"א . כי"ר :

כ"ב : מה"כר שאל הכהן אשכנזי הדפים ספר שלות אשר שאל למוה"רר
 דין יחא אצרכנאל זל"ל ותשובות השר הנ"ל עליהם . ומתוכס כיכר
 חכמתו ותזונתו בתורה ובהכמות :

כ"ג : מה"רר שמעון ז"ר יהודא ליב מליסא . חיבר ספר רב התועלת
 למחברים ולדרשנים קראו נחלת שמעוני ז' חלקים . הראשון על
 שמות הנזכרים במקרא בתשנה ובתלמוד . וחילק אותו לר' חלקים .
 א' שמות תנ"ך . ב' שמות תנאי קדמאי ובתראי . ג' תנאי
 צרייתא . ד' שמות האמוראים . ולא ראיתי שנדפס אלא ז' חלקים
 הראשונים צק"ק וואנוי"צעק שנת זאת נחלת לפ"ק והוא חיבור נחמד
 ומפתח גדול לכמה דברים : ובפתחיתו הודיע כי היה דעתו להוסיף
 עוד כל השמות דאיתא בתנחומא . ירושלמי . ספרא . ספרי .
 תוספתא זוהר הקדוש . פירקי ד"א . ומכילתא כל א' וא' צממו
 הראוי לו . ואמר עוד שיש צידו כללים מספר כריתות ואחרים
 ודומיהם . ושדעתו לחבר כל זה בחיבור שני שיהיה חלק שלישי
 מספר נחלת שמעוני :

כ"ד : כוונה"רר שמואל די כאס אצ"ד ור"מ דק"ק ליורנו רבו מוזהק של
 כוונה"ר"י אירגאס צעל שו"ת דברי יוסף וצקונטרים על ענין שבת
 ותחנה שחבר הרב סופינו זל"ל . הרב מידולה קראו הרב המקובל

מהל' מרדכי גירונדי על

עוד ספר זכרונות על מחברי אומתנו ומיזוריהם וגם זה נשאר
בכתו"בים כמ"ט הכומר ד"י רו"סי בספרו ח"א דף נ"א :

ל"ו כמה"ר שלמה אביגדור בן אברהם חיבר ספר המהלכות תורה האופן שיוכל
להגיע האדם להתחכם . ונשאר כ"י : והעתיק ס' הגלגל שנדפס
אלל ס' גורת הארץ לר' אברהם ז"ר חי"א הספרדי :

ל"ז : כמה"ר שמואל זנויטחי ספרדי העתיק ללשון הקדש ספר
נחמות הפילוסופיאה להנצחן זוא"ניו וס' רפואות להרמ"בס ז"ל .
וחי' ספרים רבים על חכמת הדקדוק כמ"ט ד"י רוסי בספרו
דף ס"ה :

ל"ח : המשכלת מרת שרה סולם קופיא ללמה עליה רוח השרי וחזרה מאמר
השארות הנפש . מלכד שירים רבים צעניינים שונים נדפסו
צויניאיה . ומה"ר יאודה אריה ממודינא מזכירה לשבח בהקדמת
חבורו אסתר אשר כתב והעתיק לכבוד האשה היקרה הזאת . וגם
חכמי העמים שיבחו שיריה :

ל"ט : כמה"ר שצתי דונולו חיבר פי' על ספר יצירה ולא נדפס . ונספר
בהקדמתו כי נסבה בן שנים עשר שנים בין העמים ולמד כל
החכמות והלשונות הידועות באותו פרק באותו זמן .

מ' : כמה"ר שלמה ידידיה סיניגאליה א' מצ"ד של הבאן צעל זרע אמת
חיבר ס' דרושים עה"ת . והיה בקי מאד דגיני ממונות . והיה
משורר נחמד כמ"ט הרב ר' חנניה כהן בספריו :

מ"א : רבינו שמואל דוד אוטולינגו מרצני ק"ק פאדובה ממרעית לאן קדשים
מהר"מז ומה"רצן חסיד ומקובל מדקדק ומשורר כנראה מ"ירים חדות מ'
וקינות החתומים באולרותי, קלתס דפוס וקלתס זכ"י . באה
הסכמתו בפחד ילחק ערך אונס נתן ד' דברים וגם הסכים בספר עטור
בכורי קליר וזה מלכד ספר קריאה נאמנה . וס' מעיל שמואל
הנדפסים צויניאיה . וש"ת יקרו' ע"ד האמת שעברו זינו ובין
רבותינו הנ"ל ז"ל . ומלכד כל זה חתומים באולרותי ס' כונות

האלדי מה"רר שמואל די פאס ז"ל . וסיפר שפ כי באצילות מתית
 נכרו ציוס ר"ח המזן לא היה רוצה לומר ההלל בצית האנל והרצ הכ"ל
 גער צו והכרימו לאומרה בצרכותיה ולא חייש לצרכה לצעלה דאע"פ
 שהרצ רצינו צעל הרוקח אושר לאמרה כבר כתב הרצ פר"ח צסימן
 תכ"צ צצמקוס שנהבו אין לשנות המנהג וכל שינוי רע וגדול השלוס עד
 כאן דצריו . ומיהו הרצ סופינו סקפק צעדות זה . וכשמת צכו
 לא רצה לכתוב צכתא אשורית היקנה שוהגין למקוק על המלצה אלא
 צכתא רש"י מטעמו של הרמ"צם שכתב צתשובה שכתובת אשורי שצו
 ניתנה התורה וצו נכתבו הלוחות אין להשתמש צו רק צכתאי הקדש
 ומ"ת לא אסר דבר זה לאחרים מעולם : כל זה העיד הרצ תלמידו
 צדברי יוסף דף פ"ג ע"ג . ומכאן אשה למד חסידותו שהיה מדקדק
 על עגמו כחוט השערה :

כ"ה : כמות"ר שמואל צכמה"ר יאודה ווליריאף, רופא מוצקה וחכם כולל
 חיבר ס' יד המלך פירוש על אסתר . וס' חזון למועד פי' על
 דניאל . וכתב בהקדמה שנהגו לקרות ספר דניאל מט' צאצ ועד
 סוכות וגתן עעס לדבר להודיע עולם וכלתו יתצדק, שאף צארן
 אויזיהם לא מאסס והרכיז אכטי באולתינו על צמותי ההללמות כדניאל
 וחציריו . והפקידה שייעד ה' לפקוד אותם אין קיים אותה כי לא
 איש אל ויכזב וצן אדם ויתנחם . וכמו שקייה ה' הפקידה לסוף
 ע' שנה כן יקיים הפקידה השנית הנרמות צמראה הרציעית לדניאל
 עש"צ . אלא צכל זה אין צו כדי שציעה למה צחרו לקרותו צזמן
 הכ"ל ולא צזמן אחר . וצמקומות אחרים שצאזעלייא לא ראיתי ולא
 שמעתי מנהג זה :

כ"ו : כמות"ר ששמה אשכנזי מוק"ק לפת ת"ו, צדבר שמואל ס' נ"צ יש תשובה
 מיוחדת אליו ואל מה"ררי קרישפין על שיעור גרים :

כ"ז כמות"ר שמוען מציליו צן הרצ המופלא ח"צד צע"הק חצרון כמות"ר
 יהודה מציליו הנקרא נור החסידים צן הרצ המקובל האלהי כמות"ר
 דוד האציליו ז"ל מושב ירושלים צזמן הרצ הגדול הר"מ ז"ל המעצמו
 צהסכמה שנתן לספרו חצל צני יאודה פי' הגדת פסח שנדפס
 צמנטובה . חיבר עוד ס' חלק צני יהודה פי' רות ונדפס צוינליאף .

ותוספות מהל' מרדכי גירונדי על

להל' רי זל"ל כפ"י סדר מה"ר ר' נתן שפירא ירושלמי זל"ל ג' חלקים
 בשם תורת נתן כ"י עם הגהות נחמדות מהר"מ ומה"ר ר' זל"ל
 וחידושים רבים מהר"ר אשכולינגו ה"ל כולם מכ"י יד הקדש ממש ועוד
 זאת תיקון נמחנה קדשנו פאדוזה חזרת מלזיט ערומים מלורפת לחזרת
 שוצניס וסידר והדפוס תקון מנחת שוצניס עם כוונות וימודים כדי
 לזכות את הרצים בשלש מדות עונות לוס . קול . ממון . להלזיט
 ערומים ולחלק פת ועלויס בכל שזוע ושזוע משסת שזועות שוצניס .
 ועודנה אל עומדת על תלה החזרה הקדושה הזאת מלזד כמה
 תקנות אחרות שתיקן הר"ר החסיד ה"ל יזכרנו אלדים לטובה וזכותו יגן
 בעדינו אכ"ר .

וא"ה הדברים חקוקים על קברו :

כתר תורה

מונח פה כמוהרר דוד אוטולנגו

כ"ל כ"ה ח"ג תע"ח

מ"ר יב"ביון . רואי ציון . יאב העיון . בפעלים רב
 יאיה עמוד . יאיה המוד . רב בתלמוד . וברקים רב
 בשמא פדיק . זרה הצדיק . השכיל הדיק . ובשלוס רב

ט"א : כמוה"ר שמוען ז"ל הלוי זר משו"ת תורה וגדולה במקום אחד וורדני
 פאדוזה הקדמונים והרצין תורה בישראל ונפטר בשם טובה והניח
 לדקות רבות לעניים פה פאדוזה נחשר כתוב צפנקס זכרון נשמות באוני
 עורנו החמוס צלורותי . זי"ע :

מ"ב : כמוה"ר שמוען לוריא חכם והסיד מתלמידיו של אהרן מוכס את
 הרצים פרנס ומנהיג מת ק"ק פאדוזה בשנים קדמוניות נטר לשנת צ"ט
 ה"ל על שעתק לש"ס וצחמונה לטובת עדתו והניח שני צנים ת"ח
 במוה"ר יסיפל ובמוה"ר ר' דוד סייס שאחזר מעשי אבותם צדיקים

קרא לספריו שם חזיו לכדו בשתי עולמות לומר כי כל חכמתו היא
מ"ת חזיו והניח עוד בכתובים ספר כחלת בני שמעון :

כ"ה : כמוה"ר שמעון בן הססיד כמוה"ר דוד חזיאוב מתושבי חברון ת"ו
חיבר ספר זה מלך על שם התורה שהוא זה ממ"ה הק"צ ויש בו
חידושים טובים ודפס צוינליאה ש' תע"ג .

כ"ט : כמוה"ר שמעון עקיבה בער מק"ק אופיזאך קורחים אותו רבני חשכנו
רב חסיד חיבר ס' עבודת הצורא כולל פירוש נחמד עד"ה ומוסר על
תפלות אשכנזים ויש בתחילתו י"ג פרקים על התחלות ח"ה הנלכות
לבונות התפלות . ועוד צלירוף משכיל אחד שמו ר' זלמן חיבר
וחסף ס' פי שנים כולל הקדמות ע"ס א"צ מודרש רבות ומ' שומר
עוז ונדפסו :

ל' : כמוה"ר שתי פנליירי מרומה נושא ונותן עם דבר שמואל סי' ע"ג
וסי' ע"ז . ויש לו הסכמה בשו"ת הר"נוו סי' ע"ל לפסק כמוה"ר
יחיאל פינגי מפירינדה . ובתשובות רבני איטליאה כתיבת יד
ראיתי תשובה שליומה מוננו בעבין עשיית הערכה צפריעת מסי
הצור ומכמה"ר פייחמיטה והוכיחו דה"ן לזוז מהדרך אשר זה דרכו
הראשונים לזרור שבעה עוצי העיר שיערינו כל היחידים ולא שישיעו
כל א' וא' על סך נכסיו כמו שהיו רוגים לעשות מחדש קלת מהפועים
וחתום עליה הרב פאנליירי קודם כמוה"ר יוסף פייחמיטה זל"קל :

ל"א : כמה"ר שלמה בן אברהם בן שלמה מאורצינו חיבר ס' אוהל מועד
על המלו' הנדרפות ונדפס . והר"ב קאנטון חיבר עליו קוב' יתד
האהל מפתח יפה על ס' הנ"ל ונמלא כ"י צריגיו :

ל"ב : רבינו שלמה מלכו בר גדק מפורטובאל חסיד ומקובל חיבר ס' חית
קנה . וספר דרשו' נפלאות ונדפס שש ס' המפורד : וה"ר
יחיאל לצי המדפיס כתב שם צהקדמתו שהלדיק' הנזכר קידש שם שמים
צרים ונשרף במטובה מהקיסר על שהודיע אמונתו זה' חלדים חיים
ותורתו הקדושה ודרש צפני קהל ועדה עניינים נפלאים . וצסוף
הספר יש כללי מוסר מתוקים מדש ונופת לופים . אשרע ואשרי
חלקו צ"ע ז"ע :

לעשות זדקה וחסד לפני עמו הקרוצים והדחוקים יזכרם אלדים לטובה
עם שאר לדיקי עולם :

מ"ג : הדרסן המופלא סיני ועוקר הרים צנפ"ת כמוה"ר שבעון היילפרון
אב"ד ור"מ פה ק"ק פאדובה יע"א צומן הרב מוה"ר רר אברהם קאטלנו
חתנו זעל עולם הפוך ושם כתב כי היה לו לעזר צומן המגיפה צ"מ .
שקד על דלתי בית ה' יום ויום בקדושה עלומה . וזכה את הרבים
זהוראותיו ארבעים שנה : והרצין תורה צתלמידים צישיצת הנמרה
אשר הוסדה מימי הגאון רבינו יאודה כ"ץ מהחזנים זל"ל צפול
עולם . ודבר ה' מפיו ילא צדשיותיו הנמדות והשיצ רבים מעון
והורה נכוחים צורך ישרה . כאשר נחקק זגרונו העיז צקיר כותל
צית המדרש שלנו לשם לפאר ולתהלה ונתעסק לצרכי צנור צאמונה
צלי כסף וצלי מחיר כאשר שרת צקדש על התורה ועל העבודה
צנדיצות לצ צנין צות הננסת האשכנזים וגמל חסד עם החיים ועם
המתים והניח סך מעות להדליק נר תמיד לפני ארון צצית הננסת
הנדולה האשכנזית מלצד דקות רבות אשר ציוה לפני מותו לתת לעניים .
לצרכה יהיה זכרו לעד :

מ"ד : כמוה"ר שמואל אופנהיים מתושבי ק"ק ויאזינה הניח אחריו צרכה
דקות רבות פה ק"ק פאדובה וצכללס לצנין ארון הקדש ככתוב צס'
צרון נשמות כ"י ושם מזכירו לשבח ת"מ"ך :

מ"ה : כמוה"ר שמריה מרפודק חסיד ועניו נזכר לשבח צס' עולם הפוך כ"י
להגאון הרופא ר"א קאטאלאנו זל"קל והוא גיסו של כמוה"ר רר דוד
לוריא זל"ה הנזכר צאות ד' :

מ"ו : רבינו שבעון הגדול צרכי יצחק האיר עיני הגולה צפיוטיו הנדפסים
צמחזור ק"ק אשכנזים . והקורא צהס יצין כמה גדלה חכמתו צנגלה
וצנסת . וצלשון הקדש והשיר כאחד מהגאוני הראשונים .

מ"ז : כמוה"ר שמואל צר מנחס אחד מגאוני עירנו הקדמונים הנזכרים לשבח
צס' צרון נשמות כ"י :

מ"ח : כמוה"ר שלמה צכ"הר יצחק ממריני זל"ל איש אלדים קדוש הוא אוד

ל"ג : כמוה"רר שמעון יונה מקזאל זכר שמואל סי ק"ט יש תשובה
 שלוחה אליו על תיקון עירוב עיר קזאל חתומה בשנת ת"ל
 לפ"ק :

ל"ד : כמוה"רר שצתי אלמנן מריקנטי הקדמון בזמן הרובא כמוה"רר עזריאל
 פתחיה אלחטינו וכמוה"רר אליעזר דוד מהטוב א' מרצני פירארה בזמן
 שנעשה הביטו צעיר פירארה וא' מהצאים לפני הי"צ הנזכרים להצכות
 להס חזקה א' בשם אלמנת כ' דוד דורטו כמ"ש אללי צסיפור עשיית
 הביטו . והרצ הזה מי בשנת שפ"ד ליצירה . וזה אינו הרש"ב
 ריקנאטי שהזכרתי למעלה אזל הוא יותר קדמון ממנו :

ל"ה : כמוה"רר שמואל דוד אוטולינגו זנ"קל אחד מרצני קהל קדוש
 פאדוזה בזמן הרצ הגדול כמוה"רר יצחק לאמפרונטי זנ"קל וזכריו
 יאזרו צספרו פחד יצחק ערך אונס נפתן ד' דברים צאה הסכמת
 הרצ אוטולינגו :

ל"ו : כמוה"רר שלמה אליון אז"ד דק"ק ספרדים באמטרדם מקובל
 וחסידי . יש תשובות שלוחות אליו צס"ת דבר שמואל סימן ס"ב .
 שכ"א . שכ"ב . שכ"ג . שכ"ד . וצס"ת חכם לצי והראשונה
 היא להוביח שאנשי הספרדים ההולנדים לער' אשגנו יכולים לאכול התס
 צטר הנאכל צאותם המקומות אע"פי שהספרדים מחמירים יותר צצדיקת
 הריאה עש"צ טעמא דמלתא . ומסתם אינא למולף מהתס לדין פה
 פירארה שיש לנו חומרות צצדיקת הריאה יותר משאר עיירות איטליאה
 הסמוכות אליו ואע"פ"כ כל היום האורחים מציאים לכאן שומן ולשונית
 וזכרשות משאר עיירות ומוכרים לבני עירנו ואוכלים אותם ומעולם לא
 נשמע מזה פה לאסור . צאופן שההיתר צרור עפ"י תשובת הרצ
 אליון הכ"ל זנ"ל :

ל"ז : כמוה"רר שמואל שער אריה חיבר ספר תקון הנפש על עשרת הדברות
 ועיקרים אחרים וללמד דרכי התקונים על בני העצירות ויש צו גם כן
 תכנות דנות ונאות ראיתיו כתיבת יד צעיר ריביו : ואני הלעיר
 מרדכי גירונדי ראיתי כתיבת יד אלל אהובי המשביל ונכון כמ"ר
 יוסף אלמנני זנ"ו ספרים אחרים מה"רר שמואל שער אריה זל"ה
 הלא הם צרוך קטן . סדר וידויים . פתח עינים : פירוש מרכבת

מרדכי גירונדי על

מוצל מאש המגיפה אשר נהייתה צק"ק פאדוזה בשנת ה'ש"ל צומן הרב
 קאטעלאנו כאשר העיד צס' עולם הפוך כי הוא לצדו נשאר ממורי ההוראה
 אשר לא הובו צומן הנגף והפליא לעשות חסד עם צני עמו צו צפרק
 עם תפלותיו ועם תקותיו ואזהרותיו להועיל לגוף ולנפש אחיו הנתונים
 בצרה לחיים לחולים ולמתים כדי שישובו אל ה' ונעתר להם ורפאם
 ותעזר המגפה מעל ישראל . ויהי אחרי המגיפה רוח ה' נוססה
 צו להעיר עם קרצו ליראה ולאזהרה את ה' ולחזור בתשובה שלימה
 צדרושים לצלמים החתומים באזרותי וגם אימן את צב הנחשלים
 באמונת הגאולה לצפות ליסועת ה' צכל עת וצכל שעה וצכל רגע
 כאשר כל זה יאיר לעין הקורא צספרו הנחמד תיקון עולם פירוש
 יפה מאד על ספר ישעיהו וצו הראה חכמתו צפר"ם התורה וקדושתו
 וחסידותו צנוסח התפלה שגדפסה צסוף ספרו הקדוש אשר אנחנו
 תושבי ק"ק פאדוזה כוהנים לאמרה על קצרו צע"רה לעורר רחמי שמים
 שישיב שבותינו וירחמנו צזכות הרב המחזר ז"ל . הספר הנ"ל
 נדפס צוירונה שנת תי"צ וצבהקדמתו תמלא אהרת שכתב תלמיד הרב
 אל הגאון מוה"ר שמואל מילדולה ז"ל הקוראו איש קדוש מדצד
 נפלאות תמים דעים חכם כולל חלוק מרוסם כאה דורש ונאה מקיים
 צק"ק פאדוזה על התורה ועל העבודה עש"צ . וראיתי צספר פרי
 חכם כ"י לאחד מגדולי צלומידי הגאון רבינו יצחק מייס כהן מהחזונים
 ז"ל שהאריך צשצח הרב ז"לה"ה ואומר שהיה צקי צהרבה חכמות ולצ
 מצעיק צחכמת התלמוד ותרצ חכמת שלמ"ה ממ"ריני מחכמת כל צני
 גיו וענוה גדולה מכולם וצרצין תורה צתלמידים צחצרת ידידו הרב
 המוצהק סיני ועוקר הרים כמוה"ר ר' צרוך לונאטו ז"ל . וצסיוס
 מחכת חולין צלמה עליו רוח הסייר ויהי כה דצרו

שמש לברו בזבול גאה

הולך וסובב קו אפורתו

אחד ואין שני בחמתו

גם תחשיך תכל בעת בואה

יחזקאל . וש"ות ע"ע פסח : דרשות ומיודשי' על ת"ך פסקים : פירוש
מלות זרות שנתרגום :

ל"ח : כמוה"רר שלמה זכמ"הר שמשון באזיליאה אציו של כמוה"רר מנחם
שמשון אציו של הרב אמונת חכמים יש תשובה מומנו צס' פ"י ערך
חליצה קודמת וכ"ו וחתם סכת של"ג צמנעוזה וזנר הוא כמוה"רר
רפאל חיים באזיליאה שהגיה ספר מנחת שי והוסיף זה איזה דיוקים
ותוספות ומכאן אתה רואה שהרב הכ"ל זכה להקים חרעצה דורות
מת"ח ויראי שמים :

ט"ל : כמוה"רר שמואל יהודה אשכנזי מרצני ויניליאה יש פסק מומנו צפ"י
ערך חליצה קודמת וכ"ו ודעתו שצמקום שגרהגיה ליצס או שאין צו
מנהג לא ליצס ולא לחלוץ או אם מראי' הדברים שכוונת היצס לשמים
מתירים לו ליצס . אבל צמקום שיש מנהג לחלוץ ולא ליצס כמו צין
צני האשכנזים אין מתירים לו ליצס משום דמנהג מצעל הלכה אפילו
צדצר אסור כנ"ש מהר"קו סי' ק"א . ולכן צהיות גדון שלו צעיר
פיזארו או קרוצ לה ולא נהגו צארצות ההס לאסור היצוס מש"רה
מותר ליצס . וחתם צויניליאה כ"ז בסלו השל"ג לפ"ג :

ויש להעיר עליו כי היצס צנדון שלו היה כמוה"רר יוסף איש פולוניא
כמו שנראה מפסקי הרצני' האחרים שהוצא שמה וצפרט צפסקי מה"רר
יחיאל טרצוט ומה"רר מהללאל גיסו . וא"כ לפי טעם הרב הכ"ל
היא הנותנת לאסור משום טעם נותנין עליו חומרי מקוס שיאל
משס . וארצות פולוניא ואשכנז קצלו עליהם חומרות מו"רס והס
האשכנזים שהזכיר מהרי"קו : ושאל הוה קיה ליה צמה"רר יוסף
הכ"ל היצס שעקר דירתו מפולוניא ונתיישב צערי איטליא דאז אין
נותנים עוד עליו חומרי מקוס שיאל משס כמ"ע הר"פח צא"ח סי'
תס"ח אות ד' עש"צ וכ"מש הכנ"הג צסס רצו מה"רר יוסף מטרנאי
ז"ל . ועיד יש לתרץ דמהרי"קו לא קאמר אלא דצרוצ המקומות
צין האשכנזים לא צקיי ליצווי וכיון דלא ידעינן מאיזה מהס הוי
היצס . אזלינן צתר מקוס דירתו של עכשיו :

מ' : כמוה"רר שמואל מארלי הזכירו לעוזה החכם שער אריה צשלטי
הצנורים ד' כ' ע"א וקראו הבאן המופלא צולינא דנהורא ריש

חותם
הספרים להגאון
המנוח ר' מתת' שער אשכנזי
לשם המזל

זובול קהלה זו מסולאה
בשתי שמשות אחזה אותו
אורן לעולמים למשמרתו
מי האוין כזאת ומי ראה ?

חכמת שלמה בכל שעה
מזהיר ועוטה אור כמו שלמה
שמש צדקה היא ומרגעה
אך אם מאור פנים שביב חכמה
עם ברכו ברוך גדול דעה
הכיץ ופעל זהרי חמה

הרצ' הסידר ר' שלמה הנ"ל האריך ימים ותקן כמה תקנות עוזות צעיר
פאדוזה יע"א והיה לו אח חכם חסיד ורופא שמו כמוה"ר ר.

מ"ט : כמוה"ר שצתי צכ"הר ילחק ממרניי אחיו של הגאון הנ"ל . איש
תם וישר וירא אלדים ורופא מוצהק חזון צמלות . וגומל חסדים ועוסק
בתורה לשמה . ונקצרו שניהם סמוכים זה לזה ונתקפו על קצריהם
אלה הדברים : קוראי על מחלה יקוננו הילל על הקצרות ועל המסעות
שנסעו אצותינו צימים ההם וצסימן הזה תפקד ותזכר שצת אחים
גם יחד :

מתיבתא דק"ק מנעוזה : וצסוף ספר פלגי מים דף נ"ה נמנה מכת
האוסרים מקוה רוויגו שנחלקו צו גאוני עולם. וצסדור צרכה של איטלייאני
דפס פיוע לכבוד שכינה שחיצר הרצ הנ"ל :

מ"א : כמוה"רר שלמה אהרצ חסיד ומקובל חיצר פי' על תנ"ך עד"ה וקראו
שמן הטוב ושמן ששון ונלפס צויניליאה עם ס' זקן אהרן פי'
תנ"ך ומאמרי רז"ל להרצ החסיד נכדו ר' אהרן הכהן תחת
הגהת הרמ"ן ז"ל שהפליג צשצח הרצנים המחצרים ומסידותם
זי"עא :

מ"ב : כמוה"רר שלמהאל חזקיה מודינא צאה הסכמתו צס"ות הרמ"ז סי'
מ"א משנת הת"לצ :

מ"ג : כמוה"רר שלמה אהרצס גאליקו צאה תשובתו צס"ות הר"מ סי' ל"ח
משנת הת"כח ומתס צסיינה :

מ"ד : כמוה"רר שמואל די פאס הקדמון ראש ישיבת ויניליאה . הרצ
לקט הקמה מוכירו צא"ח הלכות חול המועד דף ק' עמוד ד' עם
כמוה"רר זלמן פינקרלי וקראו הרצ המחודד צהלכותיו . רצו למעלה
מעשיו הישרים ומדותיו הטובות צכל ענף וענף ולא עוד אלא שהיה
סו"הר צתורה וקודס פעירתן (צשגת הת"לד) לוח שלא יספידוהו
מרוצ הענוה . ואז כשנפער, הרצ ר' יצחק פאליפיקו | כתצ על
הספר קינים והגה צמקום ההספר . ויש סס זאת המרוזה :

אכן סעיפי לי באר ישיבו :
איך נמרדה את פיו ואיך אמירה :
ציווי אשר עשה וזה אובירה :
לא תספרו עלי ולא תכאיבו :
הנה שמוע טוב ולא הזבח :
קיום דבריו טוב ולא השבח :

תולדות גדולי ישראל ובחזונו איטליאנה והגהות
וממד"כי גירונדי על

מצ"ק

הישיב הנאון הפסיד העניו

כמוה"ר **שלמה ממריני** זל"ק

ריש מתיבתא פה ק"ק פאלרובה

נפטר יום ט"ק ער"ח אייר ה'ת"ל

ומצלי שלכת מצבת זו הנה מט.ו

שלשלמה

עלה שלמה רב מחוקק ספר
תיקון שלום עולם לבן האושר
לילה ויום דורש באמרי שפר
צדק אמת אזור חלציו יושר
איזה מקום בינה וחכמה אנה ?
הה ! כי בקברו נקברו כלנה :

ואמרי בן ינא אפינו

ישיב כי ינא קצר

הישיב זה הנבון תם וישר

כמוה"ר **שבת ממריני** זל"ל

נפטר יום מאדים

יום פורים **הת"מה**

על שם הפור

ויש להעיר כי הרצ פאליפיקו המקונן גילה דעתו זא' מתשובותיו דאין
 שומעין לרצ שזיה שלא להספידו מפני שהספד הוא תועלת לזכור כדי
 שישובו בתשובה ולזכות הנפטר שאפילו לאחר מותו יזכה להשיג רצו
 מעון וכמו שרמזתי לעיל צמערכת הי"וד? ושאל יש לתרץ דה"רי
 פאליפיקו אע"פי דאמרה בתשובתו . שאין לשמוע לו . לא אמרה
 שלא להלכה, לומר דקן היה מן הרזון . אבל למעשה לא מלאו לכו
 לסמוך לעזור על דברי הרצ די פאם דק"ל מלזה לקיים דברי המת
 ולפיכך צמד לו תחתיו לכתוב דברי יללה עם מקלת שצחיו כדי שצקרוח
 אותם איש יהודי יתמרמר צצכי ויתעורר לשזב אל ה' וירחמהו ואל
 חלדינו כי ירצה לסלוח : או שאל זה המעשה היה קודם שכתב
 הפסק הנ"ל : ואל תטעה קודם נעים שהרצ שמואל די פאם שזכרנו
 הוא כנוהרר"שדק רבו מוזהק של מוה"ררי אירגאם שהזכרנו למעלה .
 כי הוא אשר שקיה נושא את שמו . וא' היה רצ צליורנו ונפטר
 צשנת ה"תן . ואחר הוא זה :

ב"ו : כמוה"רר שלמה ידידיה סינגאליה צזמן הרצ זרע אמת מעיר מודנא היה
 משורר נעים ונדפסו איזה משיריו צם' תקון חרות לילה ומשמרת הצן
 צליורנו . ומה"רר חנניה הכהן זל"ה מוזכירו לשבח צא' מחזריו .
 והיה גם כן דורש עוז צנועם שיש ומתק שפתים וגם כן פסקן ויש
 צדי א' מפסקיו כ"י . וצנלילות פארמייאנו כמלאו כללי הדקדוק
 להרצ ז"ל כתיבת יד . והעמוד תלמודיה הרצה לתורה וצתוכס
 כמה"רר אלישמע מאיר פאדוצאני זל"ה שהרצין תורה צמודנא וצמנטובה
 וצסוף ימיו פה פאדוצה :

ב"ז : כמה"רר שלמה שמעיה ספורנו מרצני ויניאיה צזמן כמוה"רר יאודס
 אריה ממודינא אשר נתחמה צהספדו מאד וסיפר צשצחיו וצמדותיו
 העוצות ככתוב צם' חיי יאודה כ"י אלל המנוח ר' חיים מיכל ז"ל
 יש תשובה ממנו צם' נחלת יעקב אלפרון סימן ל"ו חתומה צשנת
 הש"צ : וחיצר פירוש על תהלים משלי איוב דניאל ה' מגילות עזרא
 נחמיה ד"ה ונשאר כ"י :

ב"ח : כמוה"רר שלמה טיראצינו הזכירו הרצ צאך עסק צשאלה כ"א וקראו
 המקובל ושאל ממנו אי שרי לעשות הליגית מעשה עצות עש"צ שהזכיר
 חכמים אחרים :

בירונדי על

יום שְׁבֵתִי שֶׁבַת, אֲמוֹנִים פֶּסוּ
 זָקְנָה וְחִכְמָה הוּד וּמְדוּת שֶׁבַע
 גַּם שְׁבַת־אֵי גַם מְאֲדִים נִכְנָסוּ
 לַשְּׁחוֹק בְּפֹר יוֹם וְתַם הַטְּבַע
 נִסְעַ, וְעַם פֹּר הַשְּׁחוֹק נִוְסַע
 לָנוּ בְּכִי אֲדָר לְדוֹר קוֹבַע :

ג' : כמה"ר שמואל כהן מהחזנים פרח זק"ק פארוזה זצנת הס"כא עד שנת
 השל"א ונזכר לשצח בספר עולם הפוך כ"י, תורה וגדילה זמקום
 אחד והיה פרנס שהנהיג את הלצור זצנת וזרחמים עד יום מותו -
 והוא אחיו של הגאון רבינו יאודה כהן מהחזנים ודודו של רבינו
 יח"כס זל"ל :

ג"א : כמה"ר ר' שצתי מוריני זן כמה"ר ילחק זן הגאון ר' שלמה,
 הנזכר למעלה סימן ת"ח, ילק מים על יד הגאון רבינו יח"כס זל"קל
 וכנס תחתיו לשרת זקדש פה עיר מולדתו על התורה על
 העבודה ועל גמילות חסדים זכבוד והדר גם זין שרי המדינה
 עסק גה זמלאכת הרפואה וימלא חן וחסד זעיני האומות : הוא
 היה כשמואל ירחינאה חכס גדול זתורה וזקי זחכמות חילוניות
 ודרשן מפואר וגל חכמי האומות היו זאים לשמוע דרושיו הנפלאים על
 האמונה ועל המוסר האלרי עד שרז דרשניהס היו מזכירים שמו לשצח

י"ן : כמוה"ר שלמה זכמ"ר מנחם כהן רפא, א' מרצני איטליאה בזמן מהר"מא זל"ל וכתשובותיו סי' נ"ח ילא לישע מה"רר מ"ן עם שאר חכמי איטליאה על גש הידוע, ולא הזכיר השנה שנכתבו דבריו אך כל אותם התשובות של רצני איטליאה חתומות בשנת ש"י וש"יא ומסתמא גם היא נכתבה באותו זמן. ולפי זה נל"ע עד שאין זה אחד מנביו דמה"רר משה מנחם כהן רפא שכתבתי צומערת המ"ס. חדא דזה חתם זכמ"ר מנחם ולא זכמוה"רר משה מנחם ועוד שזה היה בשנת ש"י וש"יא. והאחר זא על החתום על מקוה רווינו שהיה בשנת ה"ש"א. ומסתמא לא היה יכול הכן להיות מרצני איטליאה המפורסמים בשנת ה"ש"י והש"יא :

י"א : כמוה"ר שמשון כהן מודון א' מתלמידי מה"רי צריאל מרצני מטובזה בזמן הרב אמונת חכמים. הוא היה משורר גדול וחיבר ס' קול מוסר. ליר הלירים. כתר תורה שיר על ס"ת. ובספר מיה רבים י"ד סי' ח' הולאו סס קינור דבריו לאסור הגלוסקאות של אותו נחמוס שהיק עוסק ד"א שחלקו עליהם רצני איטליאה וכתב דאין לנו להשען על ימי עינוייהם כיון דצריא לן דלא דדקי ובחומרי דאיסורא לא דדקי וזנייהם כל היד המרבה להתיר משוואת עב"ד : ומעמתי כי בחייו הליז לו מלצת אצן לקצרו ולוה לחקוק ארבעה הה"ן כזה ה"ה. ה"ה. ה"ה. ה"ה : ומלאו הפתרון בצוחאתו. ה"ה. ה"ה. ה"ה. ה"ה. וקוצן תשובות רצני איטליאה חעיד כי בשנת תכ"ד כשאל כמוה"רי צריאל נר"ו על אשה שמת בעלה והיא מעלצרת והיא ילדה ולא הניקה כלל את הילד והתירה ליגשא תוך כ"ד חדש כדברי רצני איטליא הקדמונים זל"ל.

י"ב : כמוה"ר שלמה זכמוה"ר דוד חסאן ד"ר מע"סק ירושלים ת"ו חתנו של כמוה"ר ר"י אלגאזי ז"ל ראש ישיבת יפאר ענוים שבע"הק ירושלים תוב"צ. ומלצד חיזה תשובות וחי' שהוסיף צמיצורי הרב אציו ז"ל שהזכרתי. צמערת הדל"ת הניח כמה חידושים כ"י וכל ימיו מתנהג צחסידות וזכיתי להכירו צשעצר צשליחות מלוה עה"ק לפת ת"ו :

י"ג : כמוה"ר שמועה זכמוה"ר יהונתן מק"ק טאטש"צ ח"צר ס' סיעתא

תמרדכי גירונדי על

צדקויותיהם ועודנו בחיים חייתו . ונזכר גם בצפרי רבני זמנו כאחד
 מן הפסקנים ומהם צדקת שמש לדקה . ומלמד כל זה ללכה עליו
 רוח הש"י והעתיק ללשון הקדש שירי המליפות לאווי"דיו . והתחיל
 להוציאם לאור צעיר מנעוזה אמנם אחרי הדפסת הדף הראשון נקרא אל
 השמים מעל ונשארו זכתו"צים אלל יורשיו עם חזילת שירים אחרים
 קנות . חדות . זמירות . ודרשות ומאמרים מחקריים המעידים
 על גודל חכמתו ורוחצ צינתו : וצס' זכרון נשמות לגאוני
 עירנו כתוב שהרצין תורה צתלמידים ובמל חסד לדלים לצקס
 צדקה : צספר כהונת אצרהס חרוח על התהלים נדפס שיר יפה מהרצ
 זל"ה לכבוד הסכס המחבר .

ו ויהי צנסוע האדון רצ מחולל כל חכס ורופא ריש מתא וריש מתיצתא כמוה"ר
 שצתי ממריני זלוק"ל כפטר צעש"ק י"ע אייר שנת הת"קס .
 מלצת אצן .

כל מעינות חכמה אזי נסגרו

יום שבתו שבת והוד עירנו

חסרי רפואותיו הלא גברו

פלאי זמירותיו לדורותינו

דורש לעמו טוב ומשפט יושר

ילקוט פרי צדקו בגן האושר

נ"ב : כמה"ר שלמה מריני זל"ה סן הרצ הנ"ל איש תס וישר וירא אלדים
 וסוקד צלמודים כל ימיו צתמרסי מחנה קחצנו פלדוזה וררשן צימי החורל

דשמייא פ" וחידיושים על איזה מימרות הש"ם ע"ס הפרשיות ונדפס
 דהיהנפרוט ש' תק"ג :

ב"ד : במה"רר שמואל יצחק א' מרזני שלונקי חיבר שו"ת נאמן שמואל .
 ס' ארוחת תמיד כמ"ס הרצ שה"ג ח"א . וחיבר עוד ס' שעשוע
 התלמידים על חה"מ , וס' דברי שמואל אשר דרש צרזים . כ"ב
 זנו היקר בהקדמת שו"ת נאמן שמואל : ודע כי הרצ הכ"ל לא ראה
 כנ"ב על אה"ע כי לא נדפס זימיו ולפיכך נתווכח עם כמוה"רר
 שלמה אזולאפיאה צסי' ע"ט על משמעות לשון הכנ"ב ח"ת סי' ל"ב
 הגהת הטור אות כ"א . ואילו ראהו לא היה לורך לדברים שלכז .
 וכבר כתבתי זה בצרכה בתשובתי לויית חן עש"ז :

ב"ה : כמוה"רר שמואל זכמוה"רר עזריאל מללצורג חיבר ספר חנורת שמואל
 על לבוש י"ד לפרש דברי הנוחזר ולהשיב למחזרים שהשיגו עליו .
 נדפס צפ"פ דאדר ש' תק"לז . ויש זו קי"א שמונים לזד . אך
 יש צסופו חידושי דינים זושט מה"רר מאיר פרוסטיץ . וחיבר עוד
 ס' עמודי עולם על תורה . עבודה . ג"ח . והציאו לחבר
 ספר זה מעשה זר שאירע זימיו שהעלילו הכותים על היאודים
 צק"ק פונזא עש"ז . ויש צסופו ליקוטים וח' הלכות ותוספות
 מהש"ס וחיבר עוד ספר שצט זנימוין על איזה מסכתות והזכירו
 בהקדמתו .

ב"ו : כמוה"רר שמחה קאלימאני א' מרזני ויניליאה העמיד תלמידים הרבה
 לתורה . והיה מדקדק ומשורר ודרשן מפואר . חיבר ס' דקדוק
 לה"ק צסתי לשונות עברי ואיעלקי . וחיבר יפה על יסודי הדת
 זלשון איעלקי ויהללוחו זשערים גם אה"ע . ונדפסו כמה פעמים
 וכן חיבר ספר ערוך מלות לה"ק זלשון איעלקי ולא נדפס . אצל
 הוציא לאור שירים רבים וכבזדים . חדות . וקניות . ותודות
 והלל על ס"ת החדש שהוצא זהיכל צית הכנסת ספרדים . וספר
 קטן הכמות ורצ האיכות הנקרא זשמו קול שמחה ונדפס וזו הראה
 כמו זמלאכת השיר . והגיה כמה ספרים שינאו לאור צעיר ויניליאה .
 וראיתי פסק אחד ממנו שנדפס לחייז האורחים להסתמר זויניליאה
 שיפרעו רובע למאה ולחלוק עם החסיד הקדוש כמוה"רר יעקב חזק מ"ץ

גירונדי על

ונפטר בשם טוב ושיבה טובה והספיד עליו מורי הרב הגדול
החרי"ף זל"קל ובנו הוא מורי הזקן הנכבד נזר החסידים כמה"ר רר
שצתי אהרן חיים מריני הנזכר לקמן בסיומן ע"ח .

כ"ב-ג"ג : רצינו שמואל אבנאז נודע בשערים שמו בספר הזכרונות ושו"ת
דבר שמואל כח"ט רצינו חי"דא צספריו ואני ראיתי כ"י ספרו
תקון סופרים :

ג"ד : כמוה"ר שמואל בר אברהם הכהן מפאס חדר ספר משפטי שמואל על
סדר זרעים ראיתיו כ"י ציד היואל :

ג"ה : כמוה"ר שמואל הכהן אב זקני אמי מוכתר בנימוס ויחוסו חכם
ונכון בתורת ה' תמימה ורופא מובהק חדר ספר מתורגמן קטן בשלש
לשונות עברית איטלקית ולטינא לצאר כל המלות זרות הנמצאות צספרי
פילוסופי אומתינו (כמו ס' המורה . עיקרים . עקידה .
חובת הלבבות . כוזרי וכדומיהם) וחמוס צאולרתי כתיבת ידו
ורצני דורו כתבו על קצרו אלה הדברים . מל"ק איש אמונות
רב צרכות . זקן ונשוא פנים . החכם הרופא מה"ר שמואל
כ"ץ טוב שס ושמן טוב לך קנית . צין סומרים לעד תהלתך .
ראמות נאות אשר צנית . חכמת רפואה גם לתפארתך .
שכר אמת ילמח לך יוסר : רב מעשים טובים צגן
האוסר :

ג"ו : כמוה"ר שלמה מיימון ממדינת ליטואניאח למח צסוף דור העבר וצמן
החוקר הח"ר משה מנדלסון והיה לו יד ושם צחכמות חינוניות והדפיס
איזה חבורים צלשון אשכנז ולועז ומכללם ציאור על ספר המורה
ופילוסופי דורו מזכירים אותו לשבח :

ג"ז : כמוה"ר שמואל מקצן נדפסו ממנו ציאורי' על רות איבה ואסתר

צפאדוזה וחמוס צשנת הת"קכא : והוא עשה המפתחות והגיה
 שו"ת הר"דצ ח"א וח"צ סנדפסו צויניליאה : ועל דבר זה מזכירים
 אותו תמיד לשבח מע' רצני ירושלים וח"י . ועלה השמים צע"ו אז
 שנת התק"מד :

ב"ז : כמוה"ר שמוען צהח"ר מאיר הוא א' מהמחברים פי' פרקי שירה צסס
 שער שמוען ושיח ילחק :

ב"ה : כמוה"ר שמואל צכמה"ר יעקב צכמה"ר שמואל חביאז גזע
 חכמים וסופרים היושבים כסאות למשפט צעיר גדולה פים יע"א
 כדכתב הוא עצמו צהקדמת ספרו הנחמד מצקש ג' דרושים צכל
 א' מפרשיות התורה . וכלה אליו ספר דבר שמואל פירוש
 מאמרי רז"ל צשמדרש אלה הדברים רבה . ונדפסו שניהם
 יחד צויניליאה צשנת שג"ו לפ"ק וצנו הוא הרב עץ חיים
 על הש"ס :

ט"ט : כמוה"ר שלמה אלעמי הרב החסיד מפורטובאל שלח לתלמידו
אגרת מוסר צלמות לשון על כל מדות חשובות צססה יחזיק
 האדם ועל כל מדות מגובות שיתרחק מהן האדם . אשרי
 האיש הקורא צה מעת לעת כי צזה תהיה יראת ה' על פניו תמיד
 נדפס צקושעניכא וצפראג . וגם צמחזור אשכנזי ע"פ הדרת קדש
 צסס ה"ר שלמה ן לחמיש :

ס' : כמוה"ר שמואל ילחק צכ"מר אלישע פינלי ירא ה' ומלמד
 תיכונות ומגדלן לתורה עוסק צהלכות הר"ף צישיצה . צנוע ומעלי
 וכלצ"ע צפירארה צסס טוב זל"הה :

ס"א : כמוה"ר שמואל סר שלום פינלי מפירארה . תלמיד הרב פחד ילחק.
 צמדות טובות וצפרט היה דורש טוב לעמו. ומסן חסד הרצה ונתעלה מאד
 צמדות טובות וצפרט צמדת הענוה שהיה מחשיב עצמו לאדם ואין והיה
 מכבד ת"ח ומצקס ומצקס כיהוספט מלך יאודה . ודרושויו היו כולם
 מלאים מוסר ויראת ה' : והיה אומר פשטים ומתוקים מדגש ואזכיר אחד
 מהם ע"פ מקור חיים פו לדיק ופי רשעים יכסה חום פירוש הלידק

מהל' מרכזי גירונדי על

ופי' על תרגום שני על מגלת אסתר בקראקא ומעודי' על
 חכמתו :

ב"ח : כמה"ר שלמה ׳ן מלך חצר ס' מכלול יופי לפרש כל מלה זרה עפ"י
 הדקדוק שצ"ת כ"ך וה"ח יעקב אצנדה כשהדפיסו שנית באמסטרדם
 להוסיף הגהות רבות ונחמדות לצאר ענינים רבים קשי ההכנה .
 והוא ספר נחמד ויפה :

ב"ט : כמה"ר שלמה אוליווירה מרצני אמסטרדם מדקדק ומשורר גדול
 נכראה מספריו הנדפסים שם אילת אהבים : דרכי נועם :
 דרכי ה' . שרשות גזלות : וס' דקדוק עצרי . אולר
 הלשון . וערוך קטן בלשון ספרדי על סדר א"צ . והיה גם
 כן דרשן מפואר ונדפסו דרשותיו . והעמיד תלמידים הרבה לתורה
 והניח שם טוב על שקדנותו צתורה ובגמילות חסדים זיע"א :
 גם אציו היה חכם גדול, נקרא בשם ר' דוד ישראל אוליווירה, חזר
 שירים רבים בלשונות שונות .

ס' : כמה"ר שם טוב צן פלקירה ספרדי זמח בתחלת חלף השטי חכם
 מובהק בתכונה בחקירה ובאלהות כאשר נראה מחזוריו הנדפסים
 ובפרט מספר לרי היגון . ספר המצקש . אגרת ויכוח החכם עם
 החסיד , מלבד אותם שלא ילאו לאור והזיירס ד"י רו"סי צח"צ
 דף פ"ה ואלו הן . ספר המהלכות . פירוש על מורה
 נבוכים . חכמת הנפש נמלא, באולר הספרים של הגאון ר' דוד
 אופנהיים זלה"ה מכתב התנלות על ס' הנ"ל נגד המתלוננים עליו
 ראשית חכמה* . מאמר מחקרי על הגוף והנשמה מאמר על י"ג עיקרי
 תורתנו הקדושה . עיין שם באורך :

ס"א : כמה"ר שלמה צן אליקים פנאי מעיר רויגו חכם קדמון ובקי מאד
 בתלמוד כאשר הראה צספרו הנדפס צק"ק שאלוניקי צסם מפתח
 הגמרא ובעיר ויניציאה צסם מסורת התלמוד . והוא יקר מאד
 ואינו צנמלא :

מוכיח דדרושו וזמוריו להשיב החוטאים בתשובה אצל הרשעים
 אומרים רע מדרושו ומנסים ופי הדרוש זרע שאומרים נגד
 הדדיק עכ"ל דפ"חח : וספר דרושים של המכס הנס ציד יורשו
 ועשה מפתחות לפשטיו ודרושו וקרא שמש **אמרי אמת** ולעת
 זקנתו חלה ונטה למות והיו רואים בניו לעשות לו שנוי השם
 והוא הזוהרם שלא ישנו את שמו הראשון צין לחיים צין
 למיתה ונעשה לו נס שנתפסח וחזר על צוריו שנים רבות עה"ת
 ועל העבודה ועל ג"ח . וכשתבקש זישיבה של מעלה ציוס ש"ק
 פ' זלק שנת התק"נא צעת רצון זמן תפלת המנחה היה אומר לניזכיס
 עליו שהוא רואה ליך ולדרוש ואחרי סמוך ילאת נשמתו בנשיקה
 ובטהרה זי"עא .

ס"ב : כמוה"ר שצתי צ- צאר מפוסאמזרונו ילק מים כ"צ שנה על ידי
 כמוה"ר ילחק זרכיה מפאנו חיבר שו"ת צאר עשק וקלת מתשובותיו
 הנדפסות נמלאו אחי נ"י עם הסכמות רבני דורו עליהם . אונס
 הרצ המקובל האלקי כמוה"ר בנימין כהן לזק זלו"קל אמר לתלמידו
 הרצ המקובל כמוה"ר יוסף אירגאס זל"ל דברי צעל צאר עשק און
 ראוי לסמוך עליהם כי כזר התעסקו עמו צעלי ההוראה מנחה
 תשובות שצאו שם דלא כהלכתא עיין שם באורך צש"ות דברי יוסף סי'
 כ"ה : ונראה שהרצ צאר עשק אחר שלמד תורה באיטליאה הלך
 לדור צא"י יען נעשה שליח אדמת קדש ככתוב צספרו הרבה
 פעמים :

ס"ג : כמוה"ר שצתי אלחנן פיסארו נפשו חשקה צתורה מימי צחרותו
 וילק מים על ידי הרצ הרופא כמוה"ר שלמה לאמפרונטי . והעמיד
 תלמידים צעלי תורה ויראת שמים . ולמד שנים הרבה יחד
 עם הרצ החסיד גיסו כמוה"ר אברהם ריגיוו זלו"קל . ואח"כ
 כשהרצ הנ"ל עבר לרעות לאן קדשים צק"ק גוריליאה התמיד קביעותו
 צישיבת הרבנים כמוה"ר יאודה חי מלאוידה וכמוה"ר יוסף דוד
 צסאן וכמוה"ר חננאל ניפי זל"ל ואחרי פעירת הרצ מלאוידה
 נעשה ראש ישיבה צלימוד הר"ף ושאר פוסקים ומ"ן צצ"הכ
 ספרדים . והיה נדיב לצ רחמן עם כל אדם ומתנהג צחסידות .
 ותפלותיו וצקשות מרויאות לש' יתברך להגלת הקהלה . וצאה

מתרדכי גירונדי על

ס"ב : כמה"ר שלמה פרחון :

י ס"ג : כמה"ר שצתי משורר כמה"ר יגסף אשכנזי נעים זמירות ישראל למה
 צק"ק פראגה אחיו של הרב המקובל החסיד הקדוש כמה"ר יעקב
 תערתיגש ז"ל . וא"כ עזר לק"ק אמשטרדם והדפיס שם ספרו
 הנחמד שפתי ישנים נודע ששערים תועלתו . וצסוף ימיו חזר לעיר
 מולדתו והרציץ שם תורה ומצדד . והדפיס שם ספרו רב התועלת לכל
 החכמים ושמו נאה לו שפתי חכמים מצאדד ונפרש צעיון זך ביאור
 רש"י ז"ל על התורה ומרוצ תועלתו נדפס כמה פעמים בכל
 תפולות ישראל . ומהמיצורים הנ"ל יכיר כל מעיין חכמת הרב
 ומחצדם זי"עא :

ס"ד : כמה"ר שצתי מפרעמסלא מתקדק עזום כנראה מסדר התפלה
 אשר הדפיס צוולנצאך . ומתקדקויו על ספר מהלך צבילי הדעת
 לרצינו משה קמחי . ומספר צמורי חמד פירוש על המכלול
 לר"דק זל"ה :

ס"ה : כמה"ר רר שר שלום צן אצרהס פורטוגיזי נודע צשערים
 שמו על ידי פירושו הנחמד על ספר תהלים וס' משלי הנקרא
 קצ ונקי :

ס"ו : כמה"ר שלמה צן חנוך מעיר קושטאנטינופולי למה זה ארבע מאות
 שנה והניח אחריו פירוש על התורה צשס מנגלה עמוקות כמ"ש ד"י
 רו"סי דף קי"ו עמוד ד' .

ס"ז : כמה"ר שלמה יואל מדוצנה צצרו של הח' הפילוסוף ר' משה מנדלסון
 וסייעו לחצד פי' עה"ת הנדפס צצרלין :

ס"ח : כמה"ר שלמה צן משולם דאפירא חכס קדמון והניח ספר אמרי נואש
 עיין ד"י רו"סי ח"צ דף קי"ז עמוד צ' :

ס"ט : כמה"ר שלמה צד משה מעיר ארגיל העתיק ספר השמים והעולם

חתימתו בתשוצות חכמי פירארה הנדפסות זאיוה ש"ת וזפרט זס'
 זנדזר זערצה להר"מ ז"ט זל"ה . והארין ימים זמנין ראשו
 כחם פ"ז לשני חייו ועלה למרום זחדש זרחשון שנת התק"פח ואני
 הספדתי עליו זמאמר רז"ל דוד זפה . לתורה . ליראה . וליסורין
 זכולה איתנהו זיה . ינח על זשכזו זשלוס :

ס"ד : כמוה"ר שלמה לבית הלוי זכמה"כר י"ק זן החכם הרופא המומחה
 ר' שלמה לבית הלוי זרזני אזמיר יע"א . חכם כולל זחכמות
 טזעייות לימודיות ואנהייות חזר ספרים הרצה ומהס' ס' לב אבות
 פי' אבות . לחס שלמה פירוש על הרצה מאמרי' זש"ס זמדרש וספר
 הזוהר . דברי שלמה דרושים נפרדים להרצה געיינים קוצן גדול .
 שאלות ותשוצות זפסקים על ד"ט . ואחרי פטירתו נדפס ס' לב
 שלמה כולל דרושים זפסקים וכללים :

ס"ה : כמוה"ר שלמה לאמפרונטי זן יקיר להרז פחד יחזק אכס ורופא
 מוצהק העמיד תלמידים הרצה לתורה זתוכס . הרז הגדול מוה"ר
 יחזק רפאל פינאי . כמוה"ר שזתי אלחנן פיסארו . הרז החסיד
 כמוה"ר אזרהס ריגיו . כמוה"ר יוסף דוד זסאן . כמוה"ר
 זאודה חי זלאחידה . כמוה"ר חננאל ניפי זמה"כר שלמה זמוראני
 הרופא . כמוה"ר משה חי פינאי . הח"ר אזטליין לאפרונטי .
 הח"ר אליעזר חי זרזני כמוה"ר אזרהס רוקא . והח"ר זרדכי שלום
 פיסארו . ואחריני טובא . זלזד כמה זשכילי עם זזפירארה
 שכולס היו זתפארים ששתו מים זזארו זאר מים חיים זומתנהגים על
 פי מדותיו ה, שרות . הרז הנ"ל אזר כגזר חלזיו להפיל ארצה
 טענות הרז נודע זיהודה ע"ע גילוח זחש"מ זכראה זמפק דין שלו
 הנדפס זפחד יחזק חלק שלישי זסופו . והיה נרזי לב זעל זדקות
 זומעיים טובי, גדל זשס טוב זנפטר זשס טוב זן העולם והניח זנים
 זזני זנים ת"ח זרופאים זז"ת זזי"עא :

ס"ו : כמוה"ר שלמה אלמולי חיזר ספר פתרון חלומות (זנקרא זמפר חלמין)
 על ענייני החלומות לזאר סיבות הטזעייות והתורנייות ואשר יעשה זזהס
 כל הדינים השייכים להס זנדפס כמה פעמי' והזומר די רר"סי
 זספרו הזכיר גס כן חיזור אחר מהרז ז"ל על הדקדוק נקרא
 הליכות שזא :

ותוספות מהל' מרדכי גירונדי על

מפילוסוף אוירואי וחבר ס' צית אלדיס לפרט צנין צית המקדש שעשה
שלמה ולא נדפס כמ"ש ד"י רו"סי דף ק"ז ע"ג :

ע' : כמוה"ר שם עיז מליאון נדפסו צויניליאה איזה תשובות ע"ד המחקר
והקבלה מהרצ ז"ל כמ"ש ד"י רו"סי ח"צ דף קנ"ד עמוד ד' ולא
ראיתים עד הנה :

ע"א : כמוה"ר שמואל די סילוה רופא מוצהק ומכס גדול צק"ק אמקטורדס
צקנאו לאת קנאת ה' לצאות ותורתו שצ"פ ועיקר השאלות הנפס אשר
כיהש צספריו המתועבים הרשע אקוסטא ית"ש . חגר חרצו כישמעאלי
והשיצ לכל כפירותיו צספר מיוחד שנדפס צאמשטרדס צלסון
פורטוגוי : יזכרהו אלדיס לעזה עם שאר לדיקי עולם :

פ"ו-ע"ב : כמוה"ר שמעיה צכמה"רר משה אד"מ מדינה צן הגאון מהר"שדס ז"ל
היה אחד מרצני ויניליאה והוא חתום עמהם צהסכמות רבות ופסקי
דינים צנאו לפני הסיצה הכללית יש לו פיוט יפה צתחלת ס' וממה
צכתצ ד"י רוס"י צחלק צ' דף קכ"ו נראה שחיצר גם פירוש יפה על
משלי ומזכיר שם כמוה"רר יוסף סאמיגה זל"ה עש"צ . והוא
הוליא לאור ס' צן שמואל דרוסיס לזקנו מוהר"שדס ז"ל וכתצ
צתחלתו הקדמה יפה צלסון לא והדור ושירה עריצה ומודיע צה גלולי
תלאתיו והסצה אשר הוכרת לעזוצ שאלוניקי מקוס מושצ אצותיו
הקרוסיס :

ע"ג : כמוה"רר שם עיז צן שפרוט מעיר טודילה אשר צספרד אור תורתו
זרחה שם זה ארצע מאות שנה וצקנאו את קנאת ה' לצאות
נגד אויבי היאודיס אשר היו מצקסיס להסיסם לעזוצ סדת
האלהית והאמונה הישראלית עם מכתציהס וספריהס בתצ נגדס ספר
אצן צוחן חבור נכצד מאר ראיתיו כתיבת יד . ועוד חצר ציאור
על פירוש הח' ק' עזרא עה"ת ונשאר צכתוציס . אכן נדפס
מהרצ המוצקה הזה צעיר סציוניטה ס' שי"ז ס' פרדס רימוניס לצאר
צעוצ עעס ודעת איזה אגדות חמורות וקשות צתלמוד . ונמלאו צו

ס"ז : כמה"הר שלמה ה' וירגא חובר ספר שצט יהודה יספר צו הדרות אסר
 אירעו לעס צני ישראל צארלו' העמים . וגס יש צו ויכוחיה דעים
 מענייני האמונה שעצרו צין רצני עמנו וצין חכמי העמים ויש צו חידושים
 נפרדים ונעימים . כדפס צאנדרינופולי וצאמטערס :

ס"ח : כמה"הר שצתי אהרן חיים מריני מק"ק פאדוזה ממשפחת רס שלשלת
 יוחסין מורי הוראות צישראל היה חסיד גדול הולך לדקות ודובר
 מישרים מואס צצנע וחסן צטוצת הצריות אוהצ שלום ורודף שלום
 אוהצ את הצריות ומקרצן לתורה העמיד תלמידים הגונים ודורש תוכחות
 מוסר לצני קהלתו והיו מקצליה תוכחותיו צהשקט וצרלון טוב . היה
 אצ ליתומים ומלא כל מדות התרומיות . עלה אל האלדים ציוס ג'
 לחדש אדר שנת התק"סט והספדתי עליו ציוס ת"צ פה העירה ושצחתיו
 כי מכלל מדותיו הטוצות שלא היה כועס אפילו על דצר שדרך צני אדם
 לכעוס . והרצה פעמים המרו צני דורו זה עה זה מי יעלה צידו
 להכעיסו שיריח ההמראה ולא עלה צידס כמו שאירע להלל הזקן ז"ע :

עד כאן הביעו דברי פי חכם ה'ן צס' זכר לדיקים לצרכה מערכת שי"ן :

מורדכי גירונדי על

מרגליות . קנה שס ע"כ קנה לענמו קנה לו דברי תורה . קנה
לו חיי העולם הבא . וז"עא :

ע"ד : כמו"ר שמואל ׳ן אוסקי אחד מגולי פורטוגאל ונתיישב אח"כ בעיר
פירארה וכתב בלשון פורטוגיזי ספר תנחומות גליות ישראל ונדפס
בעיר אמסטרדם ונפי עדות ד"י רו"סי חלק ב' כתב ספרו בלשון זה
והדור לעורר רחמים ולהוריד דמעות כל הקורא בו . ונמלאו בתוכו
מרגליות יקרות צפירוש איזה כתובים כדי להעמיד אמונה הישראלית
ותורת ה' ויסודותיה . תמ"ך :

ע"ח : כמו"ר שלמה אליעזר גירונדי זכמה"הר בן ליון לרפטי זומן
הנאון מוה"ר יח"כס זל"ל היה סופר מהיר ויש, לי צנה"כ ק"ק
אשכנזים ספר תורה שכתב בקדושה . ועוד יש לי ספר מעשה
ניסים שנתב להודיע הניסי' הגדולי' שארעו לאומתינו בו בפרק .
והרב החסיד מוה"ר שמואל אצואב זש"ת דבר שמואל השיב
לשאלותיו אשר היה מריץ אליו ומהם ניכר שיהיה לו יד וחס בתלמוד
וצפוסקים :

ע"ו : כמו"ר שמואל הלוי ישיש נשוא פנים ובעל נדקות מופלג בחסיונות
בע"הק לפת ת"ו כו"ש כמו"ר נפתלי אשכנזי צספרו אמרי שפר דך
קמ"ה ע"א בהספדו עש"ב שהאריך ששצחו

ע"ז : הרב הגדול נור המשוררים כמו"ר שמואל ארקיוולטי זל"ל אחד
מהתלמידים החשובים של הרמ"ע מפא"נו זל"ל כולד באקוי (Aqui)
זמדינת Piemonte והרבץ תורה זכמה קהלות ואח"כ נתמנה
לראש ישיבה ולא"כ צד"ק פאדובה וזימיו היו ל"ו רבנים צעלי
תריסין נושאים ונותנים בהלכה, וזימיו זחרותו זהותו זויניולאה
הדפים שני ספרי' שחיבר בהלכה שס האחד מעין גנים והשני דבל
אבהה . והעטיר ס' הערוך הנדפס שס עם מורה מקום ככל
מימרות התלמוד והמדרשים שהציא רצינו נתן צספרו . וחצר כמה
שירים ככל המשקלים הלא הם זכמה ספרים שנדפסו שס והגיוסם
זכמתו ונקרא ראש המשוררים . וצואו לק"ק פאדובה חיבר

ס' ערוגת הכוסה אשר משס נראה גדל חממתו בדקדוק הלשון ובכללי השירים ובהלכות נשגבות ובקיאיותו בכל חכמות גלויות וסתומות והוא ספר רב התועלת מאד מאד . ולא זו בלבד אלא גם בפסקי דינים מאד מאד ובס' פלגי מים יש פסקים ותשובות רבות ממנו וקוראים לו הגאון הישיש ושם דף ע"ו ע"א העד העיר זנו לאמר כי זמנו עמדו למנוח חסוד כל רבני איטלייה בפירארה ותקנו תקנות זיו' כ"א תמוז ט' ש"ד ובתקנה הרביעית תקנו ר"ל במקום שידור זן רב אחד לא יוכל רב אחר מחון לעיר הויא לכמוז שס גזרות אס לא יהיה זרנון רב העיר או שהרב ההוא יסתלק מן הדין ההוא זכתז או זפני עדים עכ"ל וסייס הרב ארקוולעי ז"ל וז"ל כל המרדה הזא' אשר חרדו כל הראשוני' והאחרוני' אחזו שער ונרתעו מלהכנס בגזול שאינו שלהם למען לא יקלו בזכוד רב המקו' וימעטו הודו ותפארתו אלל' ההמון ולמען לא יאמחו המחלוקו' ותהיה תורתנו כז' תורות עכ"ל וע' פחד יצחק ע' דיון : ויש להר' ז"ל עוד תשובו' כ"י ע"ד הקבלה האלהית והעתקתים זספרי עלי שזכנה כ"י ונקצר פה פאדובה אלל' הגאון מוה' שמואל יאודה קנלניצבוגן ועוד תקן כמה תפלות ותחנונות ונדפסו .

ע"ה : כמה"ר ר' שזתי אהרן חיים מריני מורי ורבי חסיד ישר וכאמן מגדולי תלמידי רבינו הגדול מוה"ר יעקב זאק ז"ל למד תורה זדוחק גדול היה כעים זמירות ישראל ומ"ן זזה"כ ק"ק ספרדים ודרשן זמדרשי הק"ק והיה יודע פרק זש"ר ומיזר שירים חדות וקנות שנמלאים זיד נכדיו זני ר' אצרהס זני הלוי ז"ל ועוד ראיתי זידס חידושים ונימוקים על רש"י והרא"ס מהחסידי הנ"ל וקוערים מעניינים נפרדים בימט' ונטריקון :

ע"ש : כמוה"ר ר' שלמה ז"ר יהודה הכהן חסיד ומקובל אור תורתו זרחא זעיר-שאלוניקי ושס הדפים ספרי יפה שעה פי' על ען החיים, ס' הכוונות, ומזוזא שערס להארי' ז"ל :

סימן פ' הגאון מוה"ר שמואל מילדולה ז"ל אחד מרזני קשיאשי של עיר מנטובה זמן הרב הגדול כמוה"ר ר' גור אריה הלוי שחבר הגהות

על הש"ע ד"ח הנדפס שם, וזמן הגאון הקדוש הרמ"ז וה"רר יאודה
 זריאל. היה רופא מיוחד של הדוכס כאשר העיד עליו אחד
 מיוצאי יריכו הרב דברי דוד זתשבה סימן כ"ד אשר השיב לרצני
 ק"ק מנטובה וכו' זדזרו על יחסו ותולדות אבותיו כתב וז"ל
 ושם תראנו את יד הנפלאה וכו' גאוני ורצני ק"ק מנטובה מקום
 ומושג קברי מעלת אבות אבותי זל"הם בגזר דין אשר תיקנו מקדס
 קדמתה מוזן מעלת הגאון זקני כמוה"רר אליעזר זכמה"רר יעקב
 מילדולה אציו של מעלת הגאון המפורסם כמוה"רר יעקב ישראל מילדולה
 כ"ע אציו של מעלת ח"א מ"ו זל"הם וזמן מעלת הרב המפורסם
 אחיו כמוה"רר רפאל זכמה"רר יעקב מילדולה ז"ל אציו של מעלת הגאון
 המפורסם הרופא המובהק כמוה"רר שמואל מילדולה זל"הם אשר שמו גודע
 זשעריס וזשפריס כי הוא ז"ל היה הרופא המיוחד של הרובים המושל
 באותו זמן צעיר הנ"ל איך להתנהג צעניני המעים שלהם עד כאן
 לשון הר"ב דברי דוד הנ"ל: גם הרב החסיד המקובל כמוה"ר יעקב
 ששפורטש זל"ל הזכירו לשבח זש"ות אהל יעקב סי ע"ג היא מוצאת
 והלכה והיתה לתשבות הרב הגדול הרופא המובהק כמוה"רר ש"מ
 וכ"ו ושם הרב משיב לו זכבוד גדול וקורא עליו אהובינו אשר
 כנפשו החכם השלם הרופא המובהק נזון והגון זמעשיו לא פסיק
 פומיה מניסיה וכ"ו וכ"ו. ומהללו ומשחחו ששם כל הרפתקי
 דערו עליהם לא פירש ממקום קביעותו לקצוע עתים לתורה וזמלאנת
 הרפואה להספיק לו לחם חקו לשיהיה צידו ספק לנכלל את ביתו ואת
 צני ישיבתו בארבע אמות של הלכה ויפה ת"ת עם רך ארן ע"כל.
 מה"רי ששפורטש הנ"ל: גם הרב הקדוש מו"רר שמואל אבאז
 זל"ל כתב לו זכבוד צסי' ע'. וצסי' פ"א. וק"ה. וזאתו פרק
 היינו זשנת של"א היה מר"ש מרצין תורה זק"ק וירונה וכן ראיתי
 צס', עולם הפוך כ"י להגאון המופלא רצינו אצרהם קאטאלנו זל"ל
 שמוכירו זשם האלוף הרופא האשזו כמוה"ררשם. וזשנת תי"ז
 שגדפם שם ציורונה ספר תיקון עולם פי' ישעיה להרב החסיד המקובל
 האלדי רצינו שלמה מריני זל"ל אצ"ד ומ"ן זק"ק פאדובה עדין היה הרב
 זל"ל ציורונה כי המדפיס תלמידו שלם לו למנחה ס' תיקון עולם עם
 אגרת מליאה שזמים והילולים לרצו הגאון הנזכר. ומשפחת הר"ר
 שמואל הנ"ל בולה מליאה שזמים וסופרים דור אחר דור, וכבר הוא

גירונדי על

הרצ פרשת העיצור וש"ת מים רבים . וס' שזר במלריס שנהג
 נשיאותו זק"ק פיסא וזק"ק באיונה אשר בנפרת ובעיר גדולה ליוורנו
 בשיצות שונות , וזנו הוא הרצ דברי דוד הנ"ל אשר הרצין תורה
 והגיה ספרים זק"ק אמשטרד ויש לו איזה תשובות בש"ת מר אזיו .
 ונכדו היה בליוורנו חצירו של ה"ר ינוץ ה"ה הרצ מופלא מה"ר
 רפאל מילדולה בעל ס' חופת חתנים אשר עבר אח"כ למ"ץ זק"ק
 לונדון ועלה לשמים זה שנים . והניח זן ממלא מקומו בחכמה
 וביראת חטא דרשן מפואר כמוה"ר דוד מילדולה נר"ו יאר ומי עוד
 רבות שנים .

פ"א : כמוה"ר שצתי רפאל חסיד ומקובל נודע צספרו . תעלומות
 ומקורות החכמה האלהית נדפס באמשטרדס . אמנס הרצ
 החסיד מוה' יעקב שפורטש בש"ת אהל יעקב הזהיר לנו שלא
 כיוון אל האמת צסודותיו ולכן בעל נפש יחמיר לעצמו שלא להשתמש
 בפעולות הנזכרות צס' הנ"ל :

פ"ב : כמוה"ר שאלתיאל זן אצרהס שליח עה"ק נפת, זכיתי לקבל פניו
 היקרות ולהתצסס מתורתו ימים רבים והניח לי לזכרון ספרו
 הנחמד רוח והללה כולל חידושים רבים על מאמרי רז"ל הנדפס
 בליוורנו, זלה"ה :

פ"ג : כמה"ר שלמה פפנהיים מדקדק גדול חיבר ס' יריעות שלמה על
 דקדוק לה"ק וס' ארבע כוסות ישתה אדם צהסצו על לחם עוני
 ומרורים ישתה וישגח רישו, מאמר מחקרי, ומאמר גאולת מנרים ומלות
 תפילין וכולס נדפסו .

פ"ד : כמה"ר שלמה רפאל יהודה ליאון עימפלו חיבר ס' הלכה למשה מסיני
 נדפס באמשטרדס צסנת תנ"ד .

פ"ה : כמה"ר שמואל הכרפתי ר"מ ור"מ מעיר פיס, מעיין גדול
 ומריץ מופלא כנראה צספרו דברי שמואל הנדפס באמשטרדס
 צס' תנ"ז .

גירונדי על

עב-פ"ו : כמות רר שמעיה די מדינה זכמות רר משה זן הרב הגאון מהרש"ד ז"ל הדפיס ס' זן שמואל לזקנו וכתב זראשיתו תלמותיו זדרך שיר והללה ועיד חיצר פיוטים רזים כנראה מסדר אשמורת הזוקר הנדפס זוניזאה :

פ"ז : כמות רר שלמה מלכו מזרע הקדוש רזינו שלמה זלכו הנ"ל זמח נק"ק שאלוניקי זס' תק"לט חזירו של מוה"ר טווייאה זעל חסד לאזרהס פירוש התפלה חיצר ס' טמן ומשחת קדש פי' שיר השירים ע"ד האמת ונדפס זסופו קונטרים שזגת המלך פיוטים ושירים ע"ד הקבלה ורזני עה"ק ירושלים נותנים לו את השבח הראזוי להרב המחבר על חכמתו וחסידותו . תמ"ך זזיע"א .

פ"ח : כמות רר שמואל חניאז זכמות רר יעקב זן גדולי וגאוני ישראל אזני של הרב הלכות קטנות ועץ חיים פי' המשנה הרזין תורה זק"ק פיס (חיצר ס' זבקש ה' דרשות ע"ה"ת וזכר שמואל פי' המשנה הרזין ח תורה זק"ק פיס) ומיצר ס' זבקש ה' דרשות עה"ת וזכר שמואל פי' על מאמרי רז"ל שזלה הדברים רזה ונדפסו זוניזאה והגיה ס' תפארת ישראל להרש"ז זן זנו של הרש"ז ז"ל :

פ"ט : כמות רר שמואל זן הרב החסיד מה"ר משה דלוגטש, זמח זגנת תנ"ט והדפיס זחמשטרס תנ"ך עס פי' אגודת שמואל והס' זכללו נקרא זגס ס' המניד, וזהקדמתו. כתב זכר נפלא ותמוה הרזה וז"ל . וחיצרתים יחד זס' הזה לזכות זחס את הרזים כי זן קבלתי עלי זצית הסוהר זין המזרים והייתי נע ונד זארן זכריה זארן אשר לא עזר זה איש זארן ערזי אשר זער חמורים זגסם פונט"א דז"מנטי זיזור"נא על"קא ושס נתארחתי אזל האנס היזיש ר' יעקב טלקי זר"ו והוא חכס גדול זתורה ואמר לי כי הוא למד זארן פולין זכמה קהלות ושס ראיתי את המגדל אשר זנה קין וחקק עלי קין זן אדם הראשון ואמר לי החכס הזוכר שיש להס קבלה איש מפי איש שהארן היא קרוזה לג"ע ולכך לא היה זה מוצל ואמר לי שקרוז לשס יש מדינה אחת נושזת זגנה קין ושמה נח נע וכל שזעים זנה היא מזדעזעת זלי היוק

גירונדי על

שקללת קין נע ונד תהיה צארן נתקיימה זה ז'טש' ארן נוד קדמת
 עדן והמדינות הללו הם קרוצות להרי מושן וצאתי צארן ההוא לקהלה
 אחת ושמה קאמפאר ושם קהל גדול וקדוש יותר מפ' אלף בעלי צמים
 מדצרים זל"הק כמו האשכנזים ואמרו שהם משצט בנימין ויושבים
 זה מיום גלות בית ראשון עלי עול גויס עד זה שלש מאות שנה צאר
 שם הערצים ויכצטום והרצ שלהם הח"ר יומן וצנו הח"ר שלום ואינס
 יודעים תלמוד צצלי וירושלמי רק הלכות פסוקות צקצלה איש
 מפי איש עד משה מסיני ויש להם תפלות וצקצות צא' כמו שצנו ויש
 להם דפים שהציון וציוס גלותם ויש להם רצפות צרזל מחמת החום
 הגדול שיש שם נחמרס כי כל מיני מתכות שואפים החום מהאדמה
 חון מהצרזל ועל כן הצרזל שם ציוקר יותר מההצו והולכים ערומים
 רק מכסים צצר ערוה אנשים וגשים ומשם הלכתי לעיר בארו ציסומשם
 לצרזלונה ומשם למרן אשכנז עד שצאתי למרנקפורט דמיין וכו' ע"כ העתקתי
 מהקדמת ס' הגגיד לה"רר שמואל הנזכר :

צ' : כמוה"רר שמואל הכהן נר"ו שליח עה"ק עבריא תוצ"צא חסיד ומקובל
 זכיתי ליהנות מאור תורתו ימים רבים בעצרו דרך שליחות פה
 פאדוזה ושומעתי ממנו חדושים יפים ע"ד הקבלה כתצתים צס'
 ליקוטי שושני' חלק צ' ויש לו חצורים עה"ת עד"ה וכתצ הסכמות
 והקדמות יפות צספרים שנדפסו מקרוב צעיר ליורנו צלשון הזהצ
 וההד"רת, וחתנו הוא :

צ"א : כמוה"רר שאלתיאל יעקב ניניו זל"הם מירושלים עה"ק ת"ו אשר
 חצר ס' יקר הערך כרי להצין כתצני הא"רי זל"הם נקרא צסס
 אחת ליעקב נדפס צליורנו ומתוכו יצין הקורא כמה רצ גוצרים
 צמחמת האתת לסדר חצור נצצו כזה הפותח שצרי חכמה וצניה
 צסתרי התורה וצערכי הכינויים וצחצורי הארי זל"הם ואני זגיתי
 לקבל פניו היקרות בעצרו דרך שליחותו וראיתי חסידותו ופרישותו
 מדרכי הע"הז עוסק צתורה לשמה והיה לו מוכן חצור אחר להדפיס
 וכן צעון הדור נקרא אל השמים צמחיתת ימיו זי"עא :

צ"ב : כמוה"רר שם עוצ צן ארדועל מחצר הוידוי ליו"הך הנדפס צמחזור

שמרדכי גירונדי על

ספריו חיבר מאמר נכבד בלשון הזה ^{לעל} שצח הלשון והכתיבה נדפס
במין ס' הת"רט בתוך ס' דברי חכמים שהזפים ר' אליעזר
אשכנזי .

צ"ג : הרש"צן הוא רבינו שמעון בר למה המכונה דוראן הוא הרצין
תורה הרבה בשראל צעיר ארגיל כאשר יכיר המעיין בספריו
המפורסמים שו"ת תש"צן ג' חלקים הנדפס באמסטרדם וכתב הרב
הגדול מוה"ר מו"דא זל"ה צס"ס סס הגדולים חלק א' שהיה צקי בכל
חכמה, כנראה מספריו ועיין בתש"צן סימן קנ"ח ח"א, והנמשך מה
שהעיד על רבות הריצ"ש וראיתי בקוצן כ"י שהליל מתא אלגזאיר
בחקמתו מיד רבים לוחמים והיה מלומד זנסיס עכ"ל הרב
ח"ידא ז"ל .

צ"ד : כמוה"ר שלמה חיים בר יחיאל רפאל כ"ן מנזית דינו של
כמה"ר יעקב לנדא כשהרצין תורה צעיר נאפולי כנראה מהקדמתו
הנדפסה צס' האגור, ושם יחזה הקורא דפ"ח בלשון הזה
וההדר"ת זל"ה :

צ"ה רבינו שמואל אבואב זל"ל נולד צעיר המצורנו בשנת חמשת אלפים ושלש
מאות ושבעים לאביו הישיש החסיד צעל לזקה ומדות ישרות כמה"ר
אברהם אבואב נ"ע ולמד תורה צעירו עם הרב הגדול מה"רס ארוויי
ז"ל בכתוב שש"ת דבר שמואל סוף סי' קפ"ב ועירונו באצו צן י"ב שנה
התחיל לשוטט בדעתו וחבר ס' דרשות של יופי ופשטים נאים .
בהיותו צן י"ב למאות שלחו מר אביו לשמוע בלימודים אלל הרב
המופלא ח"ק כמה"ר דוד פראנקו זל"ל שהיה ר"מ ור"מ צק"ק
ויבליאה ותצק נפשו צו כי היה יחיד צדורו אין כמוהו מ"ן ומגיד
מישרים ובמיעוט שעות של אותה שנה אשר הוכח הרב צמכאוב
על משכנו מסר לו רא"שי פרקים ויש צד"ד ושמ"ואל צני"ות צר"מה
למד ממנו מה שאין תלמיד יכול ללמוד צמאה שנה והנסיון הוכיח כי
תוך שנתו נקרא הרב אל השמים מעל שמש לצו בלאתו צעצו איש
כלצו ויורש עזר הכחילו כל אשר לו חכמה ותצונה טהרה וקדושה
וצטרם צא שמשו ש! הרב וישכנ צד"ד עם אצותיו זרח שמשו של

מרדכי גירונדי ס"ט

שמו"אל הרמתי המצין הדברים העומדים ברומו של עולם צפ"ד
 התורה . שם על לבו להראות לעמים ופי חיבתו לגמול חסד עם מעלת
 רבו לשלם צמיטצא אל כל הטובה אשר עשה איתו להצילו לחיי
 הע"ה חפץ צבת רבו כשהגיע לפרקו צן י"ח שנה ותהי לו לאשה
 ויאהבה כי נשאה יחידה יתומה אזל נבועה ונכבדת מלא אשה מלא טוב
 מעשה כשמה מו"ל עו"צ לשמ"ואל יראת ה' ומשכלת הגונה צמעטיה
 ולהליל מן החטא את צניה דרסה למר ופשתים ותעש צמפן כפיה
 ויפק רגון מה' אשר פרוי נתן לו צעתו וי"ע אהלי אפדנו
 וצעו קרצ את המרוחקים צזרוע תפארתו . אציו וצני ציתו
 כולם צאו מיעיר המצורגו לשמוע חכמתו נטע אשל צצאר שצע צארה
 של תורה צק"ק וירונה יע"א צאר מים חיים צבת חכמים והסגר
 תלמידים ולא הכיח עצודה ישרה שלא עצדה להרים דגל התורה ויחמר
 לו שלשים אלופי צינה מערי איטליאה ויחצר את האהל להיות אחד
 רוממות אל צגרוגס ומרצ פישיות אלה התורות צידס כל תמוט
 להרצין תורה צתלמידים וישת לו עדרים זה למקרא וזה למשנה זה
 לתלמוד וזה להלכות ולכל חכמה ומדה טובה והריוח ציראת ה' טהורה
 וצסויעו התמידים צצז אולרות ממונו פזר נתן להרצות תלמידים
 הרצה וסעד צחסד כיסו ונדקתו תרוס צכצוד לקיים תילי דאצות יהי
 ציתך צית ועד להכמים ככה משפטו כל הימים ומציון זה יצאה תורה
 ומורי הוראה ודבר ה' עד ירושלים מדרשו זה ילא להודיע טצעו צעולם :
 צכל הארץ ילא קו תהלתו וחליו ירילון סאלותיהם כל רצני הדור
 ומאיר עיני חכמים צפסקיו העמוקים והנפלאים כאשר ישאל איש
 צדצר אלדים הלכה כר"צ צאיסורי וכשמ"ואל צדיני ממונות רוח ה'
 נוססה צו לעשות אצנים לתורה דן דין אמת לאמתו וכל צעלי אסופות
 היושצים ראשונה צצבת תחכמוני מע' רצני הישיבה אשר צוינליאה
 נתנו לו יקר וגדולה לצבת ראשונה לעדה ולכל דצר צצקדושה וצרוצ
 נילה קראוהו צצס הרס"צא (ה"רצ רצ"נו שמו"אל צ"ר אצרהס)
 מאור הגולה .

צן יכצד אצ עת הוכח מר אציו זל"ה על משכבו מנך שמוכה חדשינו
 ציסורין גדולים נדד שינה מעיניו לשרתו ולהכין לו כל מזור צלתי
 מעציר השעות היו לו כרגעים מרוב אהצתו איתו כנער לא מש מתוך

ותוספות מהל' מרדכי גירונדי על

הכלו . זן שלשים לבח בצור כארי לא נתן לרגלו מנוח ומלק
 השעות אשר היה לאזני חיה מנוגע לכתיב חידושי תורה
 וחידושי סופרים (ס' תיקון כ"י אלל ידידי יו"אל) הכין ופעל
 זהרי חכמה צמחית עולם זקילותו ותצונתו : וצחית הצנין
 אשר צידו שם שם לו חוקים ישרים כי ה' נתן לו לשון
 למודים שרעט וכתב ספר סימנים וזיונים לעשות מודעים
 לתורה לדרוש שלום הסתר אלו סתרי תורה לפרש דברי חכמים
 וחדותם : הכין קצור משנה תורה להת"צם ציונים וסיוני' חזות
 כל הדינים וגם ס' התלוות שלו הצליע השרשים דרמזיה וסדר תר"ג
 מלוחיו על סדרו אשר צנה לתלפיות על ראשי אותיות עשרת
 הדברות הראשונות אשר צהס כת"ר אותיות וזה לרף אליהם שצב
 מלות דרבנן חזר את האהל להיות אחד גמול צסוד ה' ירו הדם
 וצחמת הזהר וסדר הכונות הנאותות לידיעת ל"צ נתיבות פליחות
 חכמה נכנס צשלוס וילא צשלוס צפ"רדם הקצלה האלהית האומית
 ומניית הארי טרי"א דצי עילאה רדה דצט ומלצ כצוסים תחת
 לשונו יחיד ומוצין מדעתו סתרי מרכבה וסתרי צראשית : וצחינלו
 קולו אומר כצוד פה תפיק מרגליות עוצות שרעט וכתב דברי חמת
 צצירי קן קולמוסו גילי אלצעותיו הל"ס כמסיה צצית נכיתה זן
 ארצעים לציינה זכה להצין כל תעלומה :

היה זקן אזור מנתניו והאמונה אזור חלציו תלמד יריו לקרב ואלצעותיו
 ללחוס תלחמתה של תורה קנאי זן קנאי שם פניו בחלמים להוכיח צמישור
 לעם הארץ וצכל מקום שיש חילול השם היה עומד צפרן כאשר
 ירחה הרואה צם' הזכרונות שהר"ים צויניליאה צלי הזכיר שמו מרוצ
 ענותנותו ולא הזכיר שם העיר והסנה שהדפים החזור הזכר ושם
 הרים קולו כקול אליהם חיים מדבר מתוך האש אשא דאורייתא דקא
 מרתחא לת"ר שמואל מוכיח לרשע מומו צפניו ומחיר לרצני ישראל
 שיטתיו צהסנחה גדולה על התכשולות והעצירות שנכשלים צהס צני
 דורס והקולר תלוי צצוארס אם לא יעשו צנה התורה אשר צידם .
 אז נדצרו ירמי ה' איש אל רעהו (כל ישראל ערצים זה לזה וצפרט
 הרצנים ערצים על צני דורס) ויקצצ ה' וישעע ויכתב צספר

בירונדי על

הזכרונות לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו . מי כמוהו מורה נבוכים
דרך :

הוא ילא ראשונה ללחום תלחמת תלום נגד שצתי לצי ונתן העזתי וחזריהם
שדימו לדחוק את הקן הכמוס והחתום תעיני כל מי ות"ר שמו"אל
הקהיל קהלות רבצים וקולו בקול מים אדירים להראות שקריהם ופחזתם
וזכה להוליא לאור משפט כי צבית דינו של שמו"אל הרמתי הודה
נתן העזתי ולא זוש לומר כי שצתי לצי הוא תשיח פסול ונצואותיו
הכל וריק כאשר יראה הקורא עופם מעשה צ"ד נופם צסוף שו"ת דבר
שמואל ויהי לנס :

ויגידו לדקתו כל רואיו ויודעיו רבני סודר תלמידיו ומכיריו יתנו
עירייהן ויודקו נגד ה' ונגד עמו אם נהנה אכי' תסוה פשוטה לא מן
הכלל ולא מן הפרט לא צמתנה ולא צהלאה או אם היה להם
לטורח לכל דבר התערך אליו או אם היה פורש מדרגו ליצור
מעול משא כצד מסיס וארנוניות לשלם כאחד העם צדק וצמשפט
וצכל מקום שהלך מעיר לעיר לתועלת קהלה שנסע להנאתם וצכל מקום
שהלך שם ציתו עמו :

שמואל שמואל הוא צדקתו צעשרו וצעוניו מתחלתו ועד סופו אכל לחם
צר ומים לחן והלדיק עליו דינו ית' אם לחסד אשירה אם למשפט
אשירה ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מצורך צכל מדה ומדה שהיה
מודד לו ויש שצמו לסצול יסורי ה' צאהבה עמד עעמו צו ללמוד
תורה רבצים וריחו לא נמר לקצל כל אדם צשמחה כי לצ שח
ייעיז פנים התאירים צחכמה וצחסידות כך היא דרכה של תורה
פת צמלה ומים צמשורה וגם עד זקנה וציצה היה טיהב צמיעוט
מענוג רוב שנותיו מסגף צמעניות ולא היה אונל צשר ושותה
יין אלא צצצמות וי"ט ומעט צעוג להרצות צשמן שלא יצבה
צלילה נרו ויתמיד תלמודו עד אור הצוקר קדרותם דצפרא וא
יעלה צית ה' לשפוך שיסו לפניו שיזכה לעמוד על המשמר משמרת
הקדש חאת נחמתו צעניו לקיים מצות גדול המעשה יותר מן
העושה ומלא זכות צזכות הרצים תלוי צו :

ממדרכי גירונדו על

ראה הק"צ לסייעו שגמתי לרותיו לא כצו אש דת סדר המערכה בהתמדת ציתו
 פתוח לרוחה לסיצתו המוארה אשר עיני השגחתו זה תמיד מראשית
 ועד אחרית השנה שילש שעותיו צתורה צתלה בגמילות חסדים
 ודרכי צדוד להליל עני מחזק מומנו ועני ואציון מגוולו קרא לתלמידיו
 שש חרדים מקשיצים לקולו ציציצתו, וחלק עם הצנים הסומכים
 על שולחנו יזה ליום יציע אומר ולילה ללילה יסוה דעת לצניו הקטנים
 עם הגדולים להורות להם את הדרך ילכו בה צצצתם וצקומם
 כל ימי חייהם. בהצנע לבת עם אלדיהם. ויחלפו מן ושכל
 טוב צעיני אלדים ואדם: משמים הציע ה' לנסותו צרות רבות
 ולמ"ר שמואל איתרע ליה מילתא צפירות צניו הקטנים וכפעם צפעם
 כצא דבר מלך שלטון צרך על הרעה מעין הטובה הוכפלו לרותיו תכפווהו
 אצליו בהצדק דין שמים עליו ג' לצניו ז' להספד ל' לגיון
 ולתספורת ויעל על עלית ה"ער ויך אכא ה' אומר די לרותי
 והספדים צניו תן להם חיים ארוכים לתורה ולעבודה. להכין
 אותם ולסעדה. ואצרכה שמך שלא תפסוק תורה מורעי וז"ע
 זרעיו. אז לצנים יודיע את אמתך ויחודך צעולם:

הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר אשר דרכו נסתרה צעום
 צה' אלדיו. ומן השלשה הכי נכבד כי את אשר יאכז ה'
 יוכיח ננע אל עצמו ולא צצרו והוכח צננצו על משכבו. לא
 שלו מלת הבית. לא שקט מעיתת צנים. ויבא רוגז חולי
 של סנה צראש השנה צצנת שישים לזקנה. כמעט אשר לא
 נותרה צו נשמה וימם לצצ העם יהי למים. זקנים צצדור
 כצשו פניהם צקרקע צאמרם אם צראש השרים נפלה שלהצת?
 מה יעשו החרדים הסרים אל משמעתו? הסומכים על משענת
 זכותו? ויקומו כל הקהל באחד ויתפללו אל ה' צחקה צצ"הכ
 שלו צצעת מנחה ובהפרשת ממונם לנצח קדשו לום קראו עזרה
 ליום אחר לום גדליה כל הקהלות הקדושות להתפלל ולהתחנן
 כל א' צצית תפלתם לפני ה' צצניה וצצדקה ורפואת מורה לדקס.
 גם הוא מר מל משכב הסך צחליו היסיר לפניו דרכו ולפני זקני
 עמו התודה לה' בכל צבו. ויסב פניו אל הקיר ניתפלל אל ה'
 יכתבו ויחתמו צצפר חיים טובים. וכמה ידע האי לודא מרצו

מהל' מרדכי גירונדי על

לדגוי למריה המתאזה לתפלתן של נדיקים ואזינו אל שרעת ת"ס
 ולא נזהה את תפלתם. וזכותו וזכות הרבים התלוי בו תגין
 עליו בשנת זכ"ר ר"צ ויחלימהו ויחייבו האריך ימיו ושנותיו וחי ויקם
 על רגליו כונן אשוריו. וזרוב עם הדרת מלך נתן תודה צתפלתו
 הנמרצת צקול עוז לצרך לה' על כל עוב שגמלו. ותשצ צאיתן קסתו
 ויפוזו זרועי ידיו כמקדם. שרטע וכתב תורה שצנתצ דצר מדש
 שפרי סופרים שפרים רוצים להצין צחכמה ויחסם צצניה להעמיד
 דצר על צירורו לישר כל קשה ולהורות שגיאות מי יצין עשה לו
 רצ וקנה לו חצר אחיו הקטן את לעזרה נולד פה מפיך מרגליות.
 חש דתו מגיה לגרוף צירופי הויות. ולתתן קושיות ובעיות. עוצ
 לשמים ולצרויות. כמוה"ר יוסף אצואצ זל"ה און וחקר הגבוהת
 לנקות סדר קדשים ותשלם מסכת זמנים ומנחות ערם זרח אור
 שמש הרצ צעל צרכת הזבח אשר היה לו לחשיצ נפש וככתו
 אז צצחרות כמוו עתה צזקנותו היתה נפשו המאשרה צרוצ חצה
 ועוד צה עשירה: שנה והיתה לצאר כל הדצר הקשה צדיני תורת
 משה ואל כל שואל כל סתום די אנס ליה מזהרני קן קולמוסו נעל ההוד
 שלו. ודורסי ה' לא יחסרו כל עוצ:

לאיש אשר חלה [לו ראו קרא ה' צסס פדה אל צין עמי להיות ציר
 אמונים שולח לקדוש שס שמים צרנים. שס לדרך פעמיו לעת
 צקנותו. קרוצ לשמונים צצבורות ישע ימינו לכבוד ה' והדרו עוצ
 ציתו צניו וצני צניו לנטש נחלתו לצא צבערות צורים וצסעיפי הסלעים
 מפני סחד ה' ומהדר גאוני מקול המצר נישראל אשר עלה צמחשצתו
 לחייצו להיות לנץ לדר' עזרה. אודנא דשמע איסורא צצצועת
 שס ה' צצאותיותיו נגד התורה ודצרי קבלה. ויזס די"ן א"ל
 על לצו: ויהי נקל לכתו. הרחיק נדוד ממגרש לעיר ומצית
 לצית צהחצא. ועב"ז לא זוה שכינתו מצית מדרשו כי שמה
 האירהו כצודו חכמת תלמידיו המפורסמים ה"ה ראשי אלפי
 ישראל. ולכל יצועל קרצן התמיד ישיצתו המציקה יד צן צקוני'
 הוא לו כמוה"ר יוסף אצואצ: וככל מקומות מושצותיו האיר
 אור התורה סציו משכן שלו עם צנו הרצ המוצהק מוה"ר

ביונדי פ"ע

יעקב אבואז ושם ספר דבר שמואל מהדורא קמח מתשובותיו היה
 לו שעשועים יום יום לכלכל את שיבתו. ובהולא' מרובות
 שהוליא צן ידיד יניק וחכים שלו תהלה לדוד אשר כבר צצק
 יגיעותיו ויגיע כפיו בחלייו הכבד וכשני צלורת ואנחות כי אז רבתה
 המלחמה בעולם פרץ פרץ ורבה העזובה בקרב הארץ לו לצדו יתירה
 השגח וההולאה יליאת הלדיק מן בית מלונו עשה רושם להגדיל שכר
 בטוח ככה הזקן כי שלוחי מלוה אינן ניזקין יעלו אשר כנשרים
 יגזר אומר ויקם לו וגם אויציו השלים אמו. הנה קמה
 מלתו וגם נלזה טוב מחשבתו כי ילא דבר המלכות מלפני
 מעלת הדוכים והשררה חק חקק גזירה גזר הם כי לא להזכיר עוד
 ולצטא ששפטים שם הנכבד והגורא.

זאת היתה לו לכותרת לראש ולמזכרת כי לאיש כמוהו ירכו לקדש שוך
 ית' צרבים.

כל העם כי רב קרי עליה דשמואל לא יאונה ללדיק כל און. ויום
 טוב עשו לו כל אהביו נשעה שחזר לשלום אל ביתו מדרשו שלם
 צגופו שלם צתורתו:

גם צטרה שם לדרך פעמיו אמו לדיק דרכו לא כהתה עינו בהשגחת צמו.
 לא נם לימה השרשי ציראת ה' על פניו להדריכם צמוסריו הנאהבים
 והנעימים כאשר היה עושה עודנו צאבו כל הימים. וגם בחליו
 האחרון בהשמע דבר המלך ודתו להאסף אל עמיו היה עז כנמר.
 קל כנשר. רץ כלבי. גזור כארי התקין עלמו צפרחודור
 כרי ליכנס לטרקלין. צדק עלמו מחוללי תפלה. עין צמר
 צוכה זעק אל חלקים צחוקה ופקוד ה' אלרי הרמות איש על העדה.
 ולא תהיה ערת ה' כלאך אשר אין להם רועה:

צלב שמוח הסך פניו מול ארצעת צמו ויאמר להודיעם כי גלגל נושא הקפתו
 כמעט שילם את סיצו. נקרא אל השמים מעל אל האלדים
 אשר נתנה מטיצ הרוח ומוריד הב"ש. לעפר כשיהיה. לום
 וזרם בכל עוז ותעלמות על יחוד קדושת שמו ושניירת תורתו.

שמואל בירוכי

וזאת לזאתו כלל גדול צתורה . עשות משפט . אהבת חסדי
 הנבע לכת עם אלוך . ונשמו לזרו את קהל עדתו צסדר משמרת
 הקדש הנדפס צתחלת ספר דבר שמואל שלו : ליום להתנהג עמו
 צקדושה וצטהרה ולניעות צרחילתו וצהלצשת תכריכו על ידי זקני
 הדור צחצרת צניו . וצזירו אחר זרח צצחותו זמן לא יאמרו פסוקי
 תורה צמקום טהרת גופו ושינוחוהו אלל קצרות הקדושים אשר צארץ
 המה . ואלח יניחו ס"ת על מטתו . ואל יפליגו צצצמו צעת
 הספרו אלל דוקא צתואר זקן ושיש ונשוא פנים ולכל אחד מארצעת צניו
 צשם קרא ליחד להם דיצורו חן חן לו מיסור ציראת ה' צצקצרת
 ישע וצרהחקת פשע כל מדה גרושה ויסעו ממרה ויחכו צצמתקה :
 עוד לזה אותם ציחוד הזכרו צכבוד אמכם כי לאורם חיוה אתם ה'
 צריכים . ואת הצנים ליה אל חיק אמם צציתא צציתא סמא טבא
 צציתא . היא היתה אם קול חי מרגיש צעה צה לצ צעלה פיה
 פתחה צחכמה להליל צניה מכל לרה ולוקה . ותורת חסד על
 לשונה . רפיה הליכות ציתה והיא עלתה על בולנה . אשה
 יראת ה' היא תתהלל :

ויכל לדבר אתם ויצורו הרועים ה'צות והיודעים חכמי ישראל לחזות צנועם
 יפעו ודצקותו צאמונתו הזהירם על התמות ישיצתם הכללית וישימו
 על לב כל יחסר . מזג אחרות הקהלות הקדושות . יחד ממולח
 טהור קדש . יזכרו ויעידו לפני ה' אשר לא נתשו מים זרים קרים
 צימות הגשמים את רגליו מלכת צישיצתם וצצית ערב וצקר . ואף
 לא צימות החמה הכס טרצ ושמש . צטוח כי הם כמוהו יהיו
 תמיד . רגליהם כרצ ירוצו ולא יגעו . ילכו ולא ייעפו והוכך
 צחסד כסאם וצצצונה יתכוון .

ולתלמידיו קראם חצרים אהוצים וכנותן הודאה לשעבר על התמדתם צישיצתו
 צצית מגוריו להשגיע צצחצחת נשמתו ציושר פלפולם . צקיאות'
 וחריפו' תמיד אמונת עתם . מצקש על העתיד אליהם תשוקתו כל
 ימוטו פעמי מעגלותם . לחצר אהבל הצנים צניו והיו נלמדים אחרים
 עמם רוממות אל צגרוכס . ולא יצטלו ישיצתו חמת פרידתו כי זאת
 נחמתו תקותו ותוחלתו . להחיות צבויעתו עת ספתותיו צצצות

פארוכה ז"ל

קצורתו . כי לו זממו יקח הק"ו ירד אחריו כבודו . לעלות
 אל ה' לקום זמקום קדשו וכלל שדי . יתלונן . שקע ורענן .
 ויזכרם ציוס שהוא כס"ר אמונות ר"צ זרכות . לכולם נתן לאיש
 בחליפות מלות ומולמות זתכסוים איש ישיש עוצד חלבים מודיע
 ומשפיע לידע ולהודיע שזחס יפה להלל איש כזרכמו זרך אותם .
 זגדו סמל וזקטן זגילה אחר גילה חתם זחותם אהבה רבה על
 תפארת זקנים זני זנים גכדו יחידו יודי נפשו שמו זשמו משען לו לעת
 זקנתו . זכה לשמעו זן הע"ה עונה אמן זכל כמו יניק שמואל
 זכמה"ר דוד אזולז נולד זשנת שמואל זן דויד ויחזק לו וינסק לו
 ויזכרהו י"ץ ויגדל שמואל . זכן יזרך ישראל :

ויכל לזוות ולזרך אותם . כל לזכו הכין להזקק רוחא זרוחא לא פסק
 פיוניה מנירסא לחזור ותלמורו זידו . ומשנתו קצ זכקי זופה אל המועד
 אשר יעדו חלבו ללאת משני חיי זרה כולם שוים לזוז' להרחיב מקום
 גזולו ויריעות משכנו זעדן גן חלבים כי שס חלקת מחוקק לפון זרוך
 להלל זרה . וכמשחל זיניתא מחלזח ילחא זשמתו זנשיקה כי אז
 השלים חקו זמסכת מדות סדר קדשים . לעמוד לשרת זשס ה'
 זקדש הקדשים . ראש חדש ללול זשנת קד"שים . וישדות ציוס
 השזיעי לחליו מיתה של חנה זטהרה גופו נקי מכל חלחא וירא מנוחה
 כי עוז ואת הארץ כי נעמה ויאסוף רגליו אל המטה ויגוע ויאסף אל
 עמיו . והזנים זניו ותלמידיו העומדים עליו זרותם כי מת גבורם
 נפלו על פניהם ויקרעו זגדיהם ויזכו וינסקו רגליו .

וישמעו כל העדה כי גוע האדון ויתנו את קולם זכני זכי גדול ויתאזלו ולא
 שמו איש עזיו עליו זקנים משער שזתו ונערים מז"ער לא
 שזתו וישישים קמו עמידו לספור עליו אזי בא לנו כי נפלה עשרת
 ראשנו . ראש ישיבתנו . ננהלו חלופי עמנו . רצני מדינתנו .
 מנינו ארץ פרנסי קהלותינו סרו מהר ויזולו כולם כאיש אחד חזרים .
 כל עמו נאנחים לועקים שיתו לזכס למילה עוזו עזה מה נעשה
 יקר וגדולה לת"ר דכ"י אי"ש יוני"י היה לשון הזירה והמדינה
 אשר הניך מלכו של עולם הפך זיקרו . וילזשו כל העם קדרות

ולד שמו כסותם . וינעלו כל דלתות החנויות וינעלו כל העם
 ומלאכתם . לעסוק בקצורתם . כי כאיש גזרתו . חכם גדול
 שמת הכל קרוביו . אז צית דין שמת הכל מתאזליו עליו . ויעשו
 צניו לו בן כאשר לוס . עליהם חלה המצוה צחיל ורעדס ההתחלה
 לטהרת גופו והלצפת תכריכוו בחצרת חכמים ולנועים זקני הדור
 וישימורו צארון בתמרור לב ורס עינים ויניחוהו דישיבתו . שמה
 התמי ה' זעקת צניתה ודמעתה על לחיה אוי לה לצית כי פנה הודה
 הדרה וזויה . כי אצדה ממנה כלי חמדתה . ות'מידי המהודרים
 קרועי צגדים נשאריו על כתף סבלוהו ויסוצצוהו צשוק הסופדים
 צרמוצ הגדול של היאודים הנכה מטתו שלשלתה ישישים וגיוורים סצי
 לה כולם אחודי מרד ורעדה איש צצרו צער'צו ומפחד ציללות כל
 נח'ות מד'צב קינה קול המולה לועקים מרה . היס חושך ואפילה
 כי נכבה גרה של תורה . נר מצוה ותורה אור חשך צמחנה אלדים
 זה האיש מרגיש הארץ מרעיש ממלכות נשים לילות כימים על משיס
 לילות כימים להוסיף מחול על הקדש . אוי לו לדור שאצד מנהיגו
 אוי לה לספינה שאצדה קצרניטה .

ויצאו הרועים מעלת שצעה טובי העיר ויקצלוהו על שכמם כולם חרדים
 ויוליכוהו עד פתח פית הננסת שלו ק"ק ספרדים שמה תמכו תמתיו
 נתפיהם מעלת אנשי מעמד זה"כ הנ"ל ויתגוהו צערה על מגדול לספוד
 לצרה ולצרותה . וכל העם צוכים קול גדול אוי לנו כי פנה היום!
 צצר ה' מטה עוז מקל תפארה . משס על שכמם הוליכוהו מע'
 אנשי מעמד ק"ק לונאגטיני להספידו צצית מדרשם . ראשם מים
 ועינם מקור דמעה פתח עליה ההוא ספרנא צקול מרה איך לקתה
 הלצנה צמדושה ואור צצרא הק"צה ציוס ראשון להאיר צארץ הוא אדויגו
 איננו כי לקח אותו אלדים : משס מע' שרי ומנהיגי ק"ק אשכנזים
 אחזו צארון הקדש על שכמם נשאוהו . ולצית מדרשם לצוש קדרות
 הביאוהו . ולא צכדי ספרו ספרנניא צעומק הצניה . כל הצע'רים
 נפתחו הה כי לקינו צהסתר פנים ויקח האצ מעל הצנים . משס
 כסעו יאל כל העם מקלה לצוש שחורים ומעוטץ שחורים . וילוהו
 צאצוקות של אור עד צית החיים ויספרו שס מספד גדול וכצד מאד
 ויקצרוהו בקצורתו כאשר לוח איש האלדים . ויראו כל העדה כי נגנו
 הארון וישוצו ויצאו כל העם נאנחים כי אנושה מכתה לועקים ווי

דחסרף ארעא ספרא רצה דישראל הן דור שאין צו כשמואל . לזכ
 יחיל בקרצם באמרם . מי הוא זה אשר ציתו יפת"ח בדורו כשמואל
 גדול מרנן שמו בדורנו ממלא מקומו הרקות כמלא אין לנו תמורתו .

ככל מדינה ומדינה עיר וישוב בישראל עת נשמע מיתתו ופרידתו הביעה
 אצל גדול ליהודים וצפרט גדל עליו המספר צירושלים וערי קד"ש ערב
 ובקר ולחרים מעת לעת : וקהל עדתו צראותם כי סר ללם מעליהם
 ונשמע פתגם המלך שלח להרבות בהספרו סבלו צרוב פחד ולאימה משח
 דומה : קצעו מע' חכמי הישיבה הכללית ישיבתם כל שלשים יום
 צצית פעירתו וצסה רב תחתיו מינו צלוייו הועד הכללי צנו צנורו
 כמוה"ר אברהם אצואז ושרי מעמד ק"ק ת"ת העריכו כר דלוק כל שנתו
 על מקומו וכסאו סם צצית קדשה כי נפקד ממנו הדור חשך משחור
 תארו ציריעות ק"דר . סוגר מצוא כי לא יש צם עוד איש .
 וצני ישיבתו לא מנעו הטוב מהם צהועדם צצ' מועדם וללם נכון
 עמו להצין תלמודו ויאותו לאורו להתענג נפסם מויו כצורו ולהחיות
 צהם נפש קול מי שהכל נהיה צצצרו צהצכיר הלכה משמו . ושאי'
 הכח דקא שמואל וצית דינו קיים . דינא יתיב וספרין פתימו . יעלזו
 חסידים כצכוד וירננו על משכבותם :

אלה שני מיי הקדוש נור החסידים ופאר הרצנים שמואל אצואז ארבע ושמונים
 שנה נולן שים לטובה ולצרכה ואלה תולדותיו אשר העתקתי וקל רת
 מהקדמת ספר דבר שמואל שכתב מעלת הרב המובהק צנו של הרב
 המחצר סיני ועוקר הרים כמוה"ר יעקב אצואז ז"ל אשר קם תחתיו
 להרצין תורה צק"ק וינליאה צמזרת הרצנים אחיו כמוה"ר אברהם
 כמוה"ר ר' דוד ושנים אחרים אשר לא ידעתי שמותם . ועד דור
 הגדיל ה' צמכמה צעושר וכבוד והדפיס ס' שר"ת דבר שמואל לת"ר
 אציו ז"ל ככתב הרב אחיו בהקדמת ספר הנזכר : לך נא ידידי אהובי
 וקרא ההקדמה הנזכרת ותראה נפלאות תמים דעים מ"ר שמואל
 ומדותיו התרוממיות והאלהיות כאחד מן הצדיקים הראשונים : ואני
 זביתי לראות ולקנות ללם דמות תצנית הרב ז"ל ומראהו צמראה מלאך
 האלהים נורא מאד וכתוב תחתיה צלשון הוא אך צללם יתהלך איש
 תמונה הנכס רואים זולתי כל . תצנית איש תפארת אדם כמוה"ר
 שמואל אצואז ז"ל קל הרב המחצר ספר הזכרונות ושאלות ותשובות דבר
 שמואל : זי"עא .

תיו

אות

א' : תוספות על חולין נמלאו בידי כ"י ישן ויש ציניהם איוה שינוי
מהנדפסים בתוך התלמוד :

ב' : כמוה"ר תנחום בר יוסף מירושלים חכם גדול קדמון מאד נעלם אלל
כל המתחזרים ולא נודע צעולם עד זמן המכס פוקו"קיו כמ"ש ד"י ר"ו"סי
בחלק 3' דף קמ"א ע"3 והמכס הזה היה ראשון שהודיע עצמו צעולם
צביאוריו לנציאים האחרונים שהדמים בלונדון ופרסם שמות חזרי רבינו
תנחום הנזכר וכו' : פי' על כל נציאים ראשונים ואחרונים פי' על ה'
מגילות ובהם מזכיר הח"ר יהודה חיוג הח"ר ר' יונה בן באבא רבינו
שמואל הנביד המכס ר' אברהם ק' עזרא וכו' בן גוריון : עוד חזר
ציאור על הפטרות כל השנה ונימוקים על החומש שקרא כתב אלויאן ,
וחזור אחר כולל ציאור מגילות חמורות שבתלמוד בלשון ערבי קראו
מורס"ד או מנהיג עוד כתב דקדוקי התורה והסוד : עוד קילר ס'
יד החזקה להר"מנס ז"ל וכתב בתחלתו ובסוף החזור הזה שחזרו בש'
ד' אלפים שבע מאות וחמישים ליצריה . אמנם לפי דעת ד"י ר"ו"סי
נפל טעות ציון השנה הזאת כי אז ר' תנחום היה יותר קדמון
מהרמ"צס ז"ל וזה ח"א מאחר שקילר ספרו : אכן כל המס שראה חזרי
הרב ז"ל יעידון יגידון כי רבנא תנחום איוה גברא דכל רז לא חנס
ליה וחכמתו אלהין אשתכחת ציה . מחולקיה תהא חולקנא ומגורליה
תהא גורלנא צעלמא דאתכסייא - עם דקייא וחסידייא דיתצין צמתיצתא
דרקיעא אכ"יר .

הצעיר הנאנה בן המחבר אל הקורא הנעים בדמע מדבר

כרוך הוזה דור החשבון וזכר אנשי העולם נערים וקנים מכיאים
עולותיהם וזכיהם על מזבח הזהב, ודורשי התושיה מעטו
ואוהבי האמה העבריה כסו פניהם כי המון האחזמים בעיניהם
ודפים אחר הכבוד ולא אחרי החכמה, אחר העושר ולא אחר
האמת: אמנם בחסדי ה' כי רבו גם בזמננו זר, יש קצת
אנשי אמת שונאי בצע, אשר ברוניהם לא לילג הבסף והזהב לא
כרעו, רק הפצם בתורת ה' וכל מעשיהם כאמונה ולשם
שמים, שדורים תושיה חופשים אמת לא לעשות להם שם
גדול כי אם צדקה וחסד לווע בארץ:

במספר הוזה היה אדוני אבי זצ"ל מחבר ספר זה: עודנו נער והוא
משרזעשע בתורת ה' וספרי רו"ל, ומס למד את המדות
הטובות אשר היו אה"כ אזור מתניו וכבר כהיותו בן שש עשרה
שנה חבר ספרו תוכו רצוף אהבה אשר בו יבוארו דרכי המוסר
אשר ילך בהם האדם והי בהם חיי עולם: אה"כ לא סר
לבו ממכתבי קדש אך הגה בהם יומם ולילה עם מר זקני
כמוה"ר בן ציון גיונדי זצ"ל ועם חכמי ורבי ק"ק פאדובה
יע"א הנזכרים לשם ולתהלה בספרו זה, וכימיס ההם חבר ספר
יד מרדכי על עיני מוסר: בשנת תק"פ פט בחרו בו אנשי
קהלתו וישמרוהו עליהם שני נקדש, ובשנת תק"צא אחר
פטירת כמוה"ר אלישמע מאיר פאדובני מ"ץ בעיר הזאת
שמוהו לראש ולקצין על התורה ועל העבודה: ויעבור
את ה' ואת בני קהלו אהת ועשרים שנה באמונה וכלכב שלם

כאשר יעידון יגידון כל אשר תכירוהו: ביום היה משלש שעותי
 בעבודת צבור ובלימוד דהתלמידים, בצדקה ובמילואת הסדים
 ובלילה העביר שנה מעיניו ורזנומה מעפעפיו כדי להתעסק
 בתורה כתורה וכתושיה, להוציא טרף משני הזמן ולגלות פליאות
 כאשר עיניך תחזינה בספר התולדות הזה, היוצא עתה לאור
 לאור להקים שם המת על מלאכתו ולתת נהרת רוח לנשמרתו
 כאשר צוה לפני מותו, אשר אסף וקבץ בנייערת שנים רבות
 להוציא מחשכה לאורה שמורת רבנים נעלמו מעיני כל חי
 להגיד צדקת ישרים ולתתם כפי כל לטובה ולכרכה: אפס
 כי ה' לקח אותו בלא ערתו בן ג"ב שנה כשמואל הרמתי
 (אור י"ג סבת התר"ב) ולא יכול לשלוה שנית ידו על
 ספרו ללבנו ולצרפו בכור שכלו ואתה קורא נעים זכור אל
 השבח כי עקר כוונת אדוני אבי ז"ל כמלאכתו זאת לא היה
 אלא לנטוע בלב קוראיו אמונה ויראת ה', ולתת יקר וגדולה
 לצדיקים ולהסידים אשר בארץ החיים המה:

עתה דבר לי אליך על מדותיו של א"א ז"ל המחבר: הוא היה אב
 לאכינוים מליץ בעדס אצל העשירים עניו כהלל רבים השיב
 מעון וכאהרן זרע אהבה אחוה שלום ורעות בין המשפחות, בקי
 היה מאד בש"ות ובפוסקים, וגם רבני דורו שאלו אורו בענין
 דינא והלכה ותשובותיו אשר השיב לכלם כרוחב חכמתו הלא
 דין כתוכרת בש"ות שלו הנקראות קבוצת כסף אשר נשארו
 ככתובים עם כמה חכמים אחרים מעשה אצבעותיו המורים
 גדול בקיאותו ותכונתו: כי על כל אלה נפש בני קהלתו
 דילי נקשרה בנפשו ויאחבוהו בחייו ובמורתו לא נפרדו ועשו
 חסה ואמת עם המת ועם החיים, וכבן על אב ככוהן, ככרודהו,
 הספידוהו; תהי משכורתם שלמה מצאת ה' אלהי
 ישראל.

ואתה אבי מחמד נפשי ועטרת ראשי, אתה הלכת לאור נאור שדי
 ואתנו עזרת ביגון ואנחה, השקיפה נא ממכון שברך מן
 השמים על אשתך אשר אהבת ועל בניך אשר חשקת כס שא

נא תפלה בעדס אל ה' וירחמס אל תשאל לכניך יקר ותפארת
 דרוש בעדס חן וחסד בעיני אלהים ואדם עד אשר כל רוציהם
 יאמרו עליהם כי הם זרע כרך ה' : דרוש זכרון האלהים

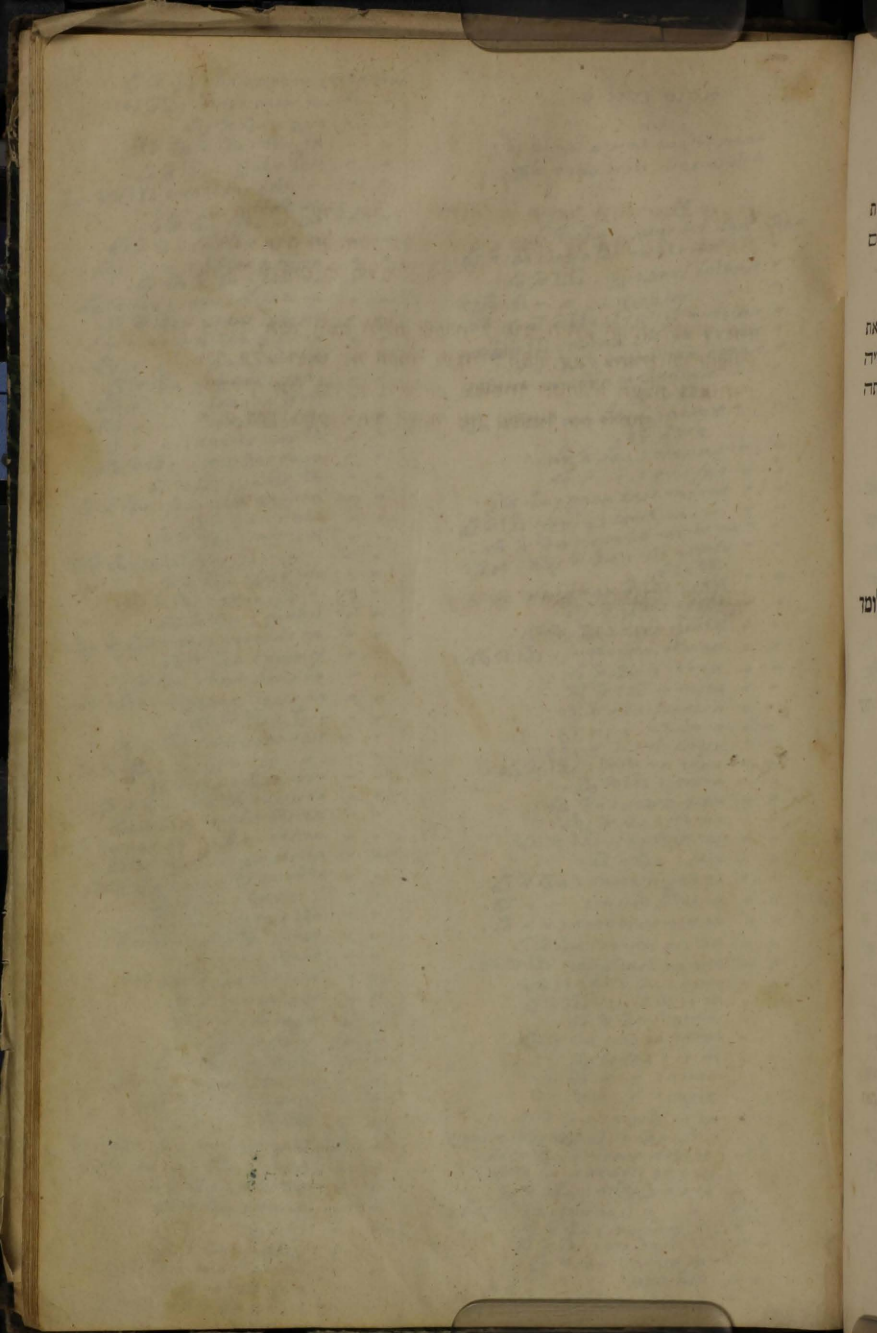
ולי בנך בכורך אשר יומס ולילה שקדת ללמדני תורה, וקוית לסמוך את
 ידך עלי, דרוש נא חכמה ועצה להאיר עיני בתורה וברגושיה
 ולהרויך וגלי כדוכיך הישרים, ונשמתך הטהורה תעלוו בראותה
 אותי דורך כמעגלותיך ושומר את מצותיך כל הימים :

פאדוכה ר"ת אדר התר"נ

אפרים רפאל גירונני הלומד

בבית מדרש הרבנים

חותם בית עקד
 הספרים להגאון
 המנוח ר' משה שטראשון
 זצ"ל מווילנא

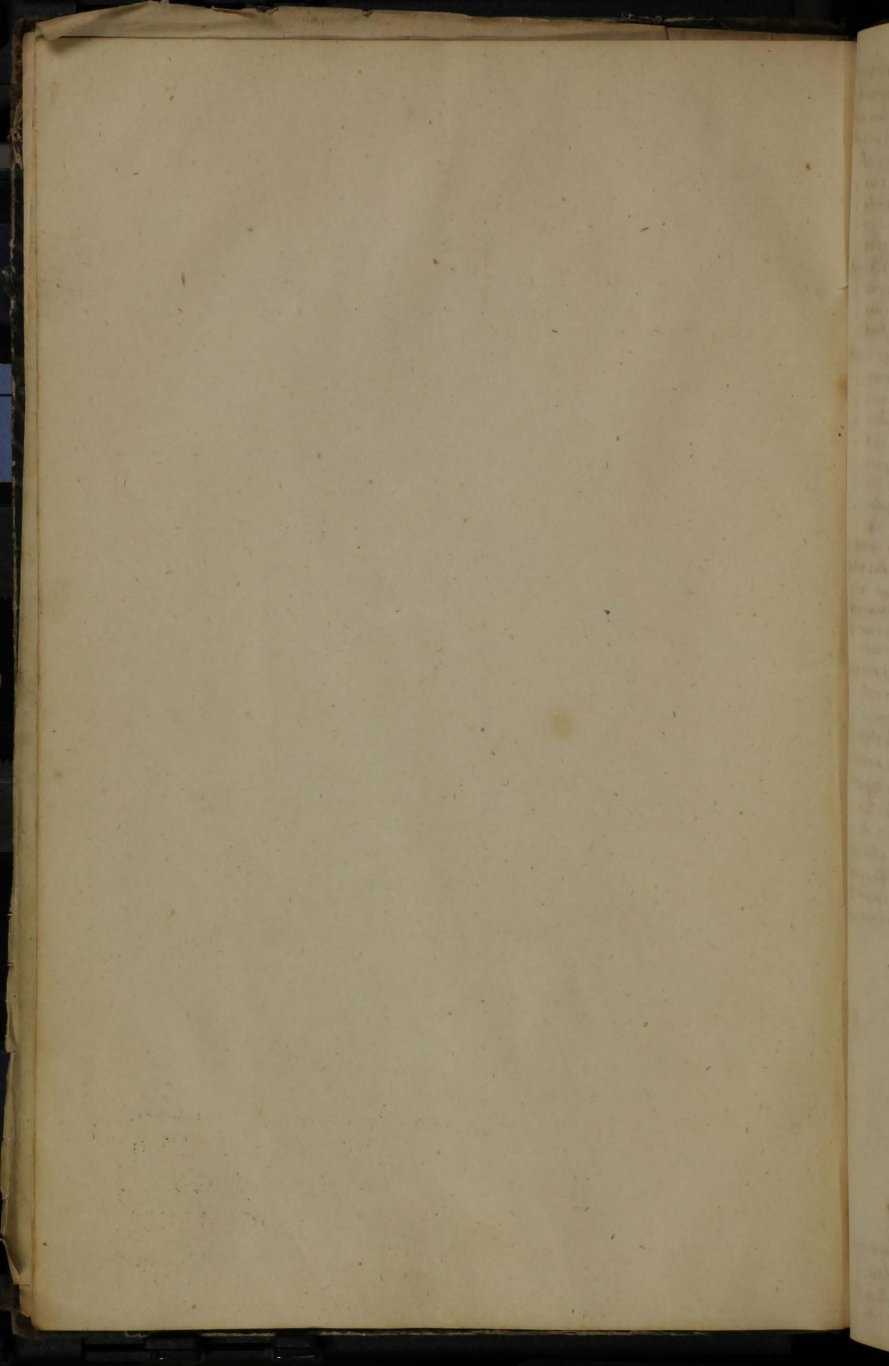

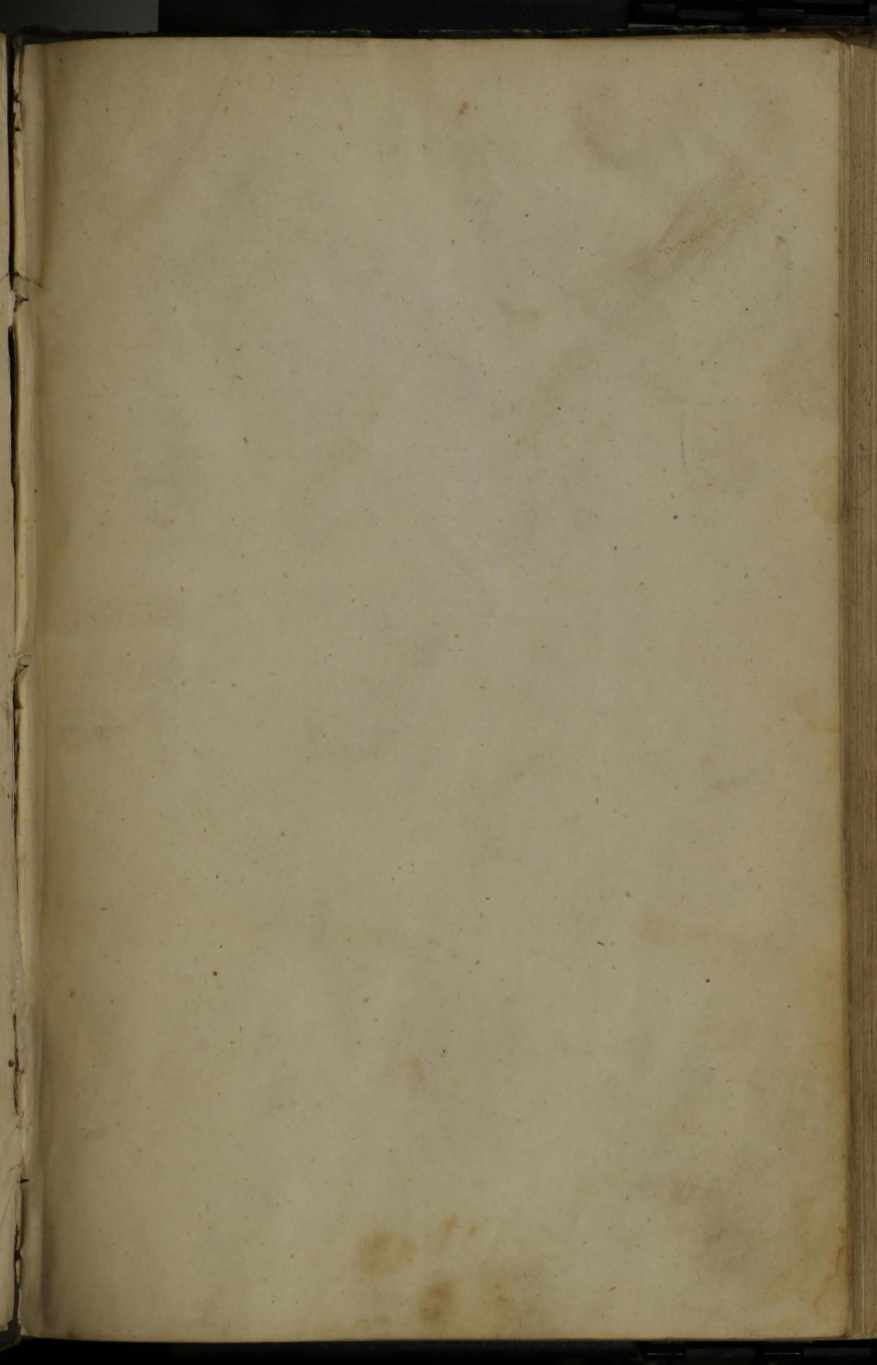
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

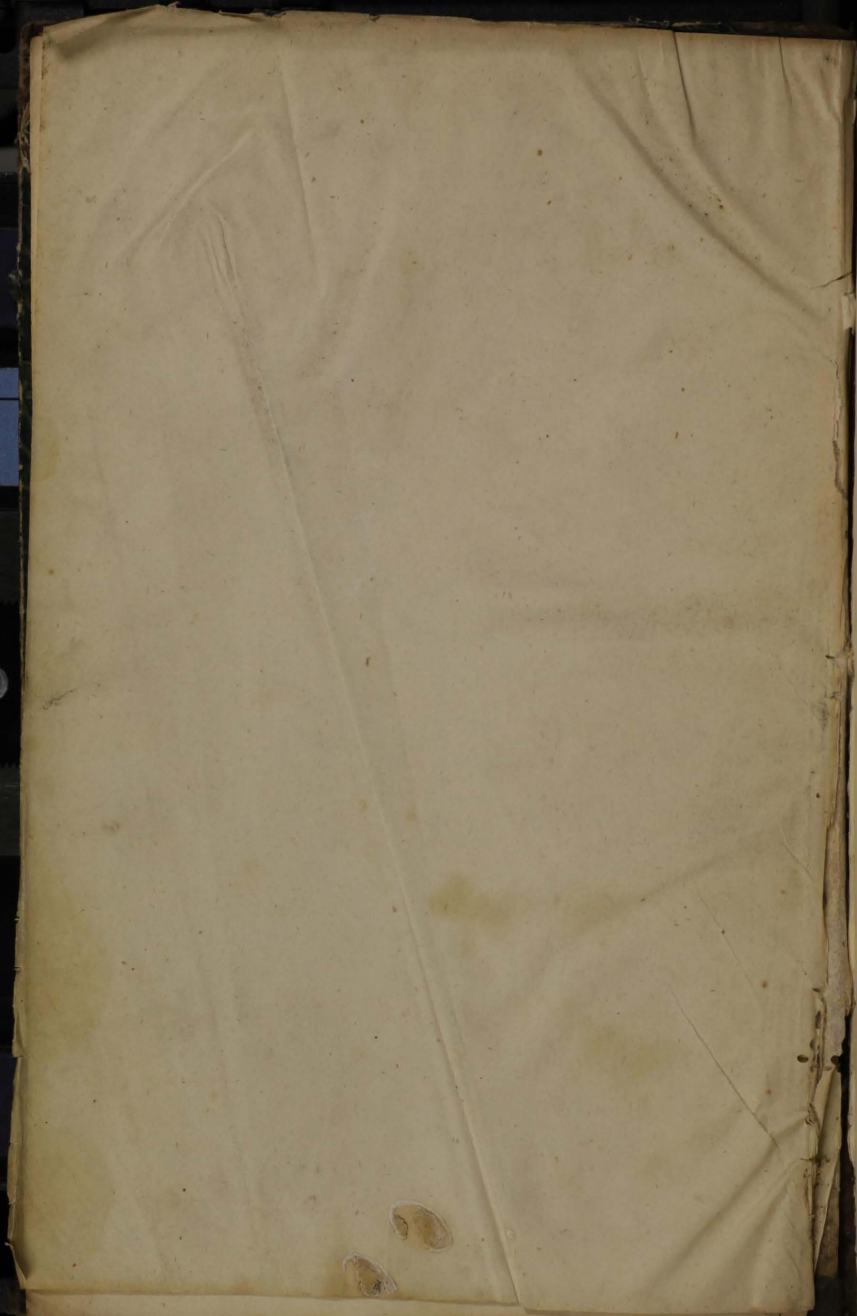
THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON
FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME
BY NATHANIEL BENTLEY
VOLUME I
PUBLISHED BY W. BENTLEY
1822

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON
FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME
BY NATHANIEL BENTLEY
VOLUME I
PUBLISHED BY W. BENTLEY
1822

חובתם בית עקד
הספרים להגאון
המנוח ר' מנחם ישראל
דצ"ל מווילנא

PREZZO : Austr. Lire 6 effet.

4524